Eu.156A

SOCIETAS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

MEMORANDA SOCIETATIS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

32

1955—1956

EDENDUM CURAVIT

HOLGER AHLQVIST

6 FIG. 2 TAB. 1 TAB. GEOGR.

HELSINGFORSIAE 1957

SOCIETAS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

MEMORANDA SOCIETATIS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

32

1955—1956

Wolck
n. 229

EDENDUM CURAVIT

HOLGER AHLQVIST

6 FIG. 2 TAB. 1 TAB. GEOGR.

HELSINGFORSIAE 1957

HELSINGFORSIAE 1957
EX OFFICINA TYPOGRAPHICA TILGMANN

Societas pro Fauna et Flora Fennica 1955—1956

Praeses: Alvar Palmgren prof.; *vicarius praesidis:* T. H. Järvi prof.; *secretarius:* Lars von Haartman dr phil.; *custos thesauri:* Sten Stockmann; *bibliothecarius:* K. O. Donner dr phil.; *custos collectionum botanicarum:* Gunnar Marklund dr phil.; *collectionum zoologicarum generalium:* Olavi Kalela dr phil.; *entomologicarum:* Richard Frey prof.

Administratores praeter eos qui praesidis, eius vicarii, custodis thesauri, bibliothecarii, muneribus funguntur: Runar Collander prof., Alex. Luther prof., Pontus Palmgren prof., Ernst Häyrén prof., Harald Lindberg prof., quorum vicarii sunt Ilmari Hustich prof., Carl-Eric Sonck dr med.chir.

---

1. 10. 1955

Föredrag av prof. F. W. KLINGSTEDT: *Om kemiskt inducerade mutationer.*

Ordföranden framlade *Acta Zoologica Fennica 88* (Karling) och *Acta Zoologica Fennica 89* (Järvi).

Ordföranden meddelade, att kostnaderna för tryck åter stigit, närmast beroende på förhöjda papperspriser (se årsberättelsen).

Ordföranden meddelade, att Suomen ja Neuvostoliiton välinen tieteellisteknillinen yhteiskomitea bl.a. anhållit om uppgifter beträffande de institutioner eller forskare i Sovjetunionen med vilka Sällskapet önskar förbindelser. Frågan hänsköts till Styrelsen (se årsberättelsen).

Ordföranden meddelade, att han i augusti hos Ålands Landskapsstyrelse hemställt om fridlysning av en kalkmyr i Jomala (se årsberättelsen).

Ordföranden meddelade vidare, att han hos Ålands Landskapsstyrelse hemställt om ett stipendium om mk 100 000 för hemmansägaren PAUL OLOFSSON i Vargata såsom ett uttryck för uppskattning av dennes botaniska forskarverksamhet. Då hela denna summa inte längre var disponibel, hade Landskapsstyrelsen tilldelat hemmansägare Olofsson mk 50 000.

Upplästes ett tack från prof. FLORIANO PAPI (Pisa) med anledning av dennes val till korresponderande medlem av Sällskapet.

Sekreteraren meddelade, att inbjudan ingått till deltagande i X Internationella entomologkongressen i Montreal, Canada den 17—25.8.1956 samt till

Internationella Unionens för Naturskydd generalförsamling i Edinburgh, Skottland den 20—28.6.1956.

Från dr T. BRANDER samt från prof. P. PALMGREN och dr L. VON HAARTMAN hade ingått förslag om undersökning av Porkala-området, för vilket ändamål Sällskapet borde kunna påräkna extra anslag (se årsberättelsen). Diskussion: prof. H. BUCH, doc. C. CEDERCREUTZ och doc. G. BERGMAN. Frågan överlämnades för vidare behandling till Styrelsen.

Doc. G. BERGMAN uppläste ett förslag till skrivelse till Sjöfartsstyrelsen med hemställan om stävjandet av jakt på säl från isbrytare (se årsberättelsen).

Doc. W. HACKMAN meddelade, att han under den gångna sommaren observerat att t.o.m. stora trollsländor (*Aeschna juncea*) och kålfjärilar fastnat på bladen av *Drosera* (se nedan).

Dr L. FAGERSTRÖM meddelade om fynd av *Lathyrus montanus* i Pyttis (se s. 111) samt om fynd av blommande *Utricularia minor* (se s. 105).

I anslutning till dr Fagerströms iakttagelser påpekade doc. C.-E. SONCK, att han i Pielisjärvi socken iakttagit *Utricularia* blommande i mängd på 1—2 cm djupt vatten. — Dr H. TÖRNROTH meddelade, att han funnit *Utricularia minor* blommande rikligt på mossar i Eckerö.

Mag. A. FR. NORDMAN meddelade om en ovanligt stor hassel på Högsar i Nagu (se s. 4) samt om nya iakttagelser om rökskador i Pargas (se s. 7). — I anslutning till mag. Nordmans meddelande om rökskadorna uttalade prof. H. BUCH en förmodan att dylika skador knappast helt kan elimineras.

Dr H. WALLGREN redogjorde för en undersökning över evolutionen hos två *Emberiza*-arter i relation till istiden och klimatet (jfr Acta Zoologica Fennica 84). — Prof. H. BUCH framhöll önskvärdheten av att med fossilfynd kunna stöda de vunna teoretiska slutsatserna.

WALTER HACKMAN: **Trollsländor och kålfjärilar fångade av Drosera.**

Senaste sommar i slutet av juli och början av augusti gjorde jag i Tvärminne trakten den iakttagelsen att ovanligt stora insekter fastnat i daggörtsbestånden. I en sänka på dynområdet vid Tvärminne by, där *Drosera rotundifolia, anglica* och *intermedia* förekomma i täta bestånd, påträffades ett flertal exemplar av *Pieris brassicae* samt enstaka ex. av *Aeschna juncea* som fallit offer för daggörterna. Vingar och andra fragment av mindre libellulider (*Leucorrhinia* sp.) kunde även flerstädes observeras i *Drosera*-bestånden. Med lic. ANDERS MARTINSON (Uppsala) var jag även i tillfälle att bevittna huru ett ex. av *Aeschna juncea* slog sig ned på ett *Drosera*-bestånd och sedan ej förmådde lösgöra sig från slemmet. Det synes mig möjligt att värmen och torkan under den långa regnlösa perioden som började den 4 juli ökat *Drosera*-slemmets viskositet och att härigenom större insekter än vanligt fallit offer för dessa insektätande växter. — Enligt meddelande av mag. H. AHLQVIST

iakttogs 27.6.54 vid stranden av Seitlax Storträsk nära Borgå ett stort antal agrionider, som fångats av *Drosera*. Mag. A. NORDMAN har gjort liknande iakttagelser 1955, men även 1947, en extremt torr sommar, då talrika sländor, t. ex. *Sympetrum* och *Libellula quadrimaculata*, och andra större insekter observerats »fångade» av *Drosera* på Åland, Jomala. Det förefaller enl. mag. Nordman möjligt, att insekterna lockats till plantorna av de glänsande exkretdropparna, som i hög grad påminna om daggdroppar.

WALTER HACKMAN: **Trattspindeln Agelena labyrinthica Cl. funnen i Tvärminne.**

Under en exkursion med professor HÅKAN LINDBERG och ett antal studenter i medlet av juli 1955 anträffade vi i terrängen ett par km NW om Tvärminne by några fångsttrattar förfärdigade av spindeln *Agelena labyrinthica* Cl. på en nästan förtorkad äng. Tvenne av trattarna voro bebodda och jag lyckades fånga spindlarna. Arten är förut anträffad i vårt land endast på Åland av V. NORDMANN, utan närmare lokaluppgift samt 1939 (Lemland och Föglö-Bänö, Nordman) samt på Karlö (Hailuoto) (se HACKMAN 1951). Fyndet i Tvärminne är alltså det första på fastlandet. Då jag ånyo uppsökte platsen fann jag ytterligare ett antal trattar alla inom ett område på ca $^1/_4$ ha av den rätt vidsträckta ängen och jag medförde tvenne exemplar av spindeln, en hane och en hona levande till Zoologiska stationen för vidare observation. Fångsttratten, som ensidigt utbreder sig med ca 15 cms radie till en fångstduk av tätt icke klibbigt silke, är rätt iögonenfallande. I södra Sverige och Danmark, där arten är rätt allmän, anträffas spindlarna liksom här kolonivis på ett begränsat område (se NIELSEN 1928). På Åland har mag. NORDMAN anträffat fångstdukar gemensamma för flera spindlar. Arten är starkt värmeälskande och anträffas aldrig på skuggiga lokaler.

Spindlarna jag höll i terrarium funno sig redan efter några timmar tillrätta och honan begynte under natten förfärdiga en fångsttratt med reträttgång ned i en grästuva. Då artens biologi redan förut är synnerligen väl känd (se NIELSEN 1928) och även dess orienteringsförmåga analyserats (se TINBERGEN 1952) så skall jag här endast omnämna några få iakttagelser som synas mig vara av intresse. Den fullvuxna hanen spinner ej någon tratt men använder sig av övergivna trattar under dagen. Enligt Nielsen blir hanen nästan alltid uppäten eller åtminstone dödad efter kopulationen av honan. Detta var ej omedelbart fallet med det hanexemplar jag höll under observation. Redan det första dygnet kopulerade spindlarna i fångsttrattens reträttgång. Hanen undkom därefter oskadd men trängde långt senare, då honan just lagt ägg, in i boet och kopulerade ånyo med honan innan denna ännu hunnit spinna äggkokongen färdig. Efter detta blev dock hanen dödad inne i boet och honan fullbordade kokongbygget. Själva boet byggdes i takhörnet

av terrariet och överensstämde med bilderna av detsamma i litteraturen. Det yttre höljet försett med tvenne reträttvägar och anslutet till en fångstduk förfärdigades flera dygn före äggläggningen. Infångade flugor som uppätas inne i boet eller i en fångsttratt transporteras vanligen sedan de utsugits till fångstdukens kant och nedsläppes. Som byte accepterades *Chrysops-*, *Lucilia-*, *Sarcophaga*-arter och andra medelstora flugor men även småfjärilar av ungefär motsvarande storlek. I trattarna i terrängen anträffades även rester av bladbaggar.

Litteratur: Hackman, W., 1951: Tvenne intressanta spindelfynd från Karlö (Hailuoto). Mem.Soc.F.Fl.Fenn. *27*. — Nielsen, 1928: Danske Edderkoppers Biologi. Köpenhamn. — Nordman, A., 1943: Till kännedomen om fjärilfaunan i ett lundområde i det centrala Skärgårdshavet i SW-Finland (Föglö-Bänö). Mem.Soc. F. Fl. Fenn. *18*. — Tinbergen, 1952: Instinktlehre. Berlin.

Adolf Fr. Nordman: **Storvuxen trädartad hassel (Corylus avellana) i Nagu.**

På Högsarlandet i Nagu finnes ett par ovanligt storvuxna hasslar, den ena vackert trädformig, på nordsidan av ön vid Gröndal, den andra i skyddat läge på nordsidan i skogskant vid Kamskal, en stor buske med ett flertal påfallande grova stammar. Emedan sådana storväxta hasslar höra till sällsyntheterna, torde de vara förtjänta av att annoteras, liksom det synes berättigat att något beröra orsakerna till att dylika stora exemplar kunna uppstå. Gröndalshasseln växer på en obetydlig kulle få meter från stranden, mellan granar och täta, storvuxna enrisbuskar. Vid stranden ett bräm av klibbal, få meter upp i land tät barrskog, längre upp höga berg. Platsen är sålunda väl skyddad för solstrålning, hasselträdet därtill av de omgivande granarna och enrisbuskarna. Trädet är c. 5 m högt, har tvenne stammar som bilda en välutvecklad, utbredd krona. Tidigare ha, ävenledes två, stammar funnits, men dessa äro nu sedan länge, till synes i lika grad förmurknade och synas sålunda samtidigt ha dött och torkat. Endast baspartierna stå kvar, i den ena stubben har för några år sedan någon mesart urholkat stammen på c 1.5 m höjd och där byggt sitt bo.

De levande stammarna uppvisa följande omkrets:

0.3 m höjd 55 cm resp. 58 cm
1.0 » » 43 » » 44 »

De döda stammarna uppvisa något större dimensioner:

vid rothalsen 61 cm resp. 62 cm
1.0 m höjd 53 » » 48 » (0.8 m)

Måtten äro rätt anmärkningsvärda för hassel i vårt land, om ock uppgifter om ansenligt större och grövre exemplar föreligga. Hasseln vid Kamskal

är ungefär lika hög, buskformig, med ett flertal stammar som dock ej äro av sådana dimensioner som Gröndalshasselns. I detta väl skyddade läge växa ytterligare några hasselbuskar av rätt påfallande storlek. Hasseln bildar flerstädes på Högsarlandet stora bestånd, speciellt på sydsidan, men här finna vi överallt typiska buskar, med talrika stammar av obetydliga dimensioner, hasselrunnor — alltså den form som är nästan helt förhärskande i Finland och i åtminstone större delen av Norden. Det synes uppenbart att lokalt förekommande *stora individ av hassel kunna uppträda endast på grund av att de växa på för solstrålning under den kritiska tiden senvinter — förvår väl skyddade platser. I sydläge växande, alltså »utsatta» hasselbestånd frysa ned då och då under stränga vintrar, senast under fimbulvintrarna 1940* (—*42*) men regenerera snabbt genom skott och komma rätt snart att bilda de karakteristiska hasselrunnor vi se överallt hos oss. Efter nämnda vintrar, ja redan efter den första, 1940, sågo hasselbestånden överallt i SW-Finland bedrövliga ut. Flerstädes angrepos de nya skotten få år senare, 1947 och 1948, av massor sköldlöss (*Lecanium corni*) och skadades svårt (jfr A. W. Granit Mem. F.Fl.F. 26, 1949—1950). För hasseln liksom för ett flertal lövträd och buskar samt barrträd är det än mer ödesdigert om en exceptionellt sträng vinter föregåtts av en extremt torr sommar; emedan tillväxten under sommaren avstannat och förvedningen ej hunnit helt genomföras under höstens lopp. K. Linkola (1940) och Ole Eklund (1940) ha berört fimbulvintrarnas ödesdigra härjningar med speciellt beaktande av just träd och buskar, men det synes mig att sistnämnda omständighet, de torra somrarna, som föregingo vintrarna 1940—42, ej tillräckligt framhållits.

Ole Eklund har (Medd. F.Fl.F. 49, 1925, Mem. F.Fl.F. 1, 1927) redogjort för ansenligt större trädformade hasslar på en liten holme, Lövskär, öster om Houtskärs Berghamn (dock ej belägen i Houtskär, som han uppger, utan på Korpo-sidan), verkliga jätteträd av denna art (måtten anges l.c. 1927 s. 17). De växa i nordläge, och för åtminstone de flesta utgöra, enligt lektor A. Wegelius som besökt holmen ifråga, mycket stora och täta enrisbuskar ett effektivt skydd mot solstrålning. För övrigt känner Eklund som vid denna tid redan länge exkurrerat som botanist speciellt i Korpo och omgivande socknar till endast ett trädformat hasselindivid i Korpo, i Skofatt by, Snickars, på en betesmark. Eklund omnämner även de fåtaliga uppgifter om trädartad hassel som föreligga i litteraturen. Hjelt (Conspectus II: 1, 1902) omnämner förekomst av ett flertal endast 2—3 m höga men påfallande grovstammiga träd i Kumlinge, Björkö by, Hamnö, A. Palmgren (Acta F.Fl.F. 42: 1, 1915—17) anför förekomst av sådana hasslar på Lemland-Nåtö och på Jomala Ramsholmen, det sistnämnda ett verkligt jätteträd, 9 m högt och med en omkrets av 90 cm vid brösthöjd (vissa av träden på Korpo Lövskär uppvisade ansenligt grövre stammar). Hjelt meddelar att den största stammen bland hasslarna

i Botaniska trädgården i Helsingfors mäter 14 cm i stamtvärsnitt — någon sådan hassel existerar numera ej därstädes (sannolikt nedfrusen någon sträng vinter).

LINDMAN (K. Vetensk. Ak. Årsbok, 19, 1914) konstaterar att hasseln i Norden numera uppträder nästan uteslutande som typisk buske, bildande runnor, men att den tidigare, under gynnsammare klimatperioder (Ancylus, Litorina) med högre värme och fuktighet uppträtt som träd av ansenlig storlek, en åsikt som företrätts även av G. ANDERSSON. CAJANDER (Metsänhoidon perusteet II, 1917) anser en sådan uppfattning för mindre sannolik. CAJANDER, PALMGREN och EKLUND synas närmast söka förklaringen till uppkomsten av jättehasslar av trädkaraktär däri att dels människan genom direkt ingripande (avhuggning av de flesta stammarna) dels genom kreatursbete, närmast fårbete skapat möjlighet för vissa individ att växa och nå sådana ovanliga dimensioner. Även lokalerna på Högsar ha sedan lång tid utgjort betesmark. Mig synes det dock att den primära och viktigaste orsaken till att storväxta hasselindivid uppträda är att söka i speciellt gynnsamma klimatologiska betingelser på växtplatsen, vilka utgöra ett effektivt skydd även under svåra köldperioder senvinter — förvår. Biologen, såväl botanisten som zoologen, har varit i tillfälle att göra iakttagelser över dels de svåra vintrarnas, dels de torra somrarnas ödesdigra roll under de år då naturen själv anordnat experiment i stor skala.

Om de få kända fynden av storväxt hassel utsättas på en karta finna vi att de ligga inom speciellt gynnsamma områden i yttre skärgården — skärgårdshavet, dit den kontinentala köldverkan under svåra vintrar ej når i samma grad. Här växa träden därjämte på speciellt skyddade lokaler, som av det ovan anförda torde framgå. På mindre väl skyddade och »utsatta» lokaler kommer hasseln att bilda typiska runnor, ett växtsätt som i huvudsak är betingat av de då och då inträffande svåra vintrarna eller åtminstone av »fimbulvintrar» av den typ som härskade 1940—42. Hasseln hör till en W-europeisk-kaukasisk utbredningsgrupp (HULTÉN 1950) och saknas i NE-Europa. Dess förekomst begränsas sannolikt väsentligen av de ogynnsamma klimatologiska förhållandena (vinterhalvårets temperaturextremer), som dels betinga den buskformiga typens dominans i de nordliga — nordöstliga — östliga gränsområdena, dels draga gränsen för artens existens i periferin inom nämda områden. Det förefaller föga troligt att hasseln kan föröka sig vegetativt »i all oändlighet», då (nästan) årligen de ovan det skyddande snötäcket befintliga stammarna frysa ned. Under senare gynnsamma decennier har som känt hasseln visat tendens att utvidga sitt förekomstområde i Finland, men det återstår att se med vilken framgång i det långa loppet.

Adolf Fr. Nordman: **Ytterligare några ord om industriskador.**

Vid detta Sällskaps marsmöte 1954 berörde jag de skadegörelser Pargas Kalkbergs bolag förorsakade genom de enorma mängder rök som avgå genom såväl kalkugnarnas som cementfabrikens skorstenar.[1] Det är att beklaga att jag icke lyckades intressera botanisterna för undersökningar över vegetationens förändringar då jag år 1932 vände mig till ett par av dem. Måhända hade uppmärksamheten redan då blivit fäst vid de uppenbara skadegörelser och faror även för befolkningen som utan tvivel föreligga. Kanske hade redan för 20 år sedan även nyttiga ämnen i röken kunnat tillvaratagas. Desto mer glädjande är det att nu verkligt effektiva åtgärder vidtagits för att eliminera eller åtminstone så långt sig göra låter avhjälpa dessa missförhållanden. Glädjande är det även att åtgärderna av allt att döma komma att visa sig även lönande för nämnda industri. I »Tidskrift för Lantmän» septembernumret 1955 finnes sålunda en uppsats av prof. Martti Salonen, »Handelsgödselnytt» (sid. 138) där det redogöres för hurusom ur dammet i cementfabriksröken utvinnes ett kalihaltigt gödningsämne, cementkali, eller som dess namn torde bli, »Pargaskali» som innehåller 14—18 % kali, men är fri från klor, vilket är en stor fördel. Pargaskali innehåller även kalk och lämpar sig därför ej på alla jordar, men lämpliga jordar finnes i vårt kärrika land i stor utsträckning. Bolaget har för avsikt att inkommande vår sända ut det nya gödningsämnet i marknaden. Man får hoppas att det även skall visa sig vara möjligt att eliminera kalkdammet från kalkugnsröken och att det även skall kunna tagas tillvara. Som känt är en alltför stark kalktillförsel till jorden ej heller nyttig och speciellt för vissa jordar utgör det en direkt fara. Växternas ämnesomsättning störes och det blir för dem omöjligt att tillgodogöra sig vissa närmast som katalysatorer verkande, mineraler, t.ex. mangan. Lojo Kalkverk Aktiebolag som erhållit ett antal av min uppsats för utdelning bland sina ingeniörer meddelar att »speciellt frågan om damminnehållet i våra rök-

[1] I tidskrift utgiven av Pargas Kalkbergs Aktiebolag (Nr 3, höstnummer 1955, p. 5) meddelas att »I början av 1950-talet, då de gamla ugnarna ännu icke hade slamförvärmare, var dammängden, som spreds över bygden nästan 150 ton per dygn, men genom den slamförvärmare, som 1952 byggdes in i ugn 2, minskades dammet emellertid med ca 50 ton per dygn och normala dammängden torde ha legat omkring 100 ton per dygn.»

»Numera har ju de båda gamla ugnarna i Pargas slamförvärmare, vilket gör att deras dammängd uppgår till ca 20 ton per dygn, medan ugn 3 sänder ut ca 0.2 ton och ugn 4 ca 0.6 ton per dygn. Den sammanlagda dammängden har sålunda inom detta år reducerats till ca 20 % av vad den var ännu i början av året.» I uppsatsen ifråga »Dammsvårigheter och deras avhjälpande» författad av dipl.ing. Bo Nikander lämnas intressanta data om vilka åtgärder bolaget allaredan vidtagit och av intresse ur naturskyddssynpunkt är de uppgifter om dammängder per dygn som avgått ur skorstenarna och i viss utsträckning ännu avgå, mängder som för en icke fackman låta hart när otroligt stora. I nämnda tidskrifts nr 20 har saken även berörts (tillsatt efter Soc. möte den 1. 10. 55 av förf.).

gaser för närvarande studeras hos oss.» Man får hoppas att även andra industrier skola taga itu med problemet att eliminera de skadeverkningar som möjligen åstadkommas genom röken ur skorstenarna. Glädjande nog ha numera åtgärder vidtagits för att eliminera den speciellt för skogarna ödesdigra, och direkt giftiga svaveldioxidens verkningar i trakten kring Outokumpu anrikningsverk i Harjavalta, uppenbarligen en följd av att statens naturskyddsinspektör, dr Kalliola på sin tid tog upp denna fråga. Jag berörde i min uppsats i korthet de åtgärder man vid det stora anrikningsverket på Rönnskär i Sverige vidtagit och därvid utvunnit stora mängder svavelsyra, av stor vikt för en rad industrier. Cementfabriker även annorstädes än i Finland torde ha att brottas med samma problem och enligt vad personer som besökt Malmö kunnat meddela, lider hela trakten av den där belägna stora anläggningen »Skånska Cement Aktiebolaget». I Danmark finnes cementfabriker där detsamma väl även är fallet. Såvida ej nödiga åtgärder vidtagas synes det sannolikt att problemet måste lösas genom lagstiftning. I de stora industriländerna är frågan säkerligen än mer brännande och når mycket större proportioner, ja i själva verket kan frågan väl i en måhända ej alltför avlägsen framtid bli av internationell räckvidd och man tvingas att taga upp den som ett viktigt programnummer inom Förenta Nationernas Världshälsoorganisation.

Men låt oss vända åter till vårt eget land.

På sin tid gjordes undersökningar över vattendragens förorening genom avfallslut vid cellulosafabrikerna, eller åtminstone vid några av dem. Prof. H. Järnefelt lämnade sålunda ett kortfattat meddelande om Cellulosafabrikernas inverkan på vattnet och dess biologi i Vuoksi vid Nordiska 19 Skandinaviska Naturforskarmötet i Helsingfors den 11—15 augusti 1936 (pag. 489—490) där han redogjorde för undersökningar, utförda från juni 1933—juni 1934, på initiativ av Enzo-Gutzeit i Vuoksen. Anmärkningsvärt obetydliga konstaterades då skadegörelserna vara, men det förefaller troligt att en undersökning nu mer än 20 år senare skulle visa skadegörelser av helt andra proportioner. Men sedan var det ganska tyst om saken. Det är glädjande att annotera att på senaste tid frågan synes blivit aktuell och det är att hoppas att den även skall avancera och ge positiva resultat. Limnologerna ha glädjande nog på allvar ägnat sitt intresse åt denna sak som kommer upp som en av de viktigaste punkterna på programmet vid den internationella kongress som instundande sommar kommer att äga rum i vårt land. Överallt synes man blivit tvungen att på allvar taga itu med dessa problem, vattnens förorening.

Bertel Lemberg: **Vegetationen och dess utveckling i Terviksmaren.**

Från nordsidan av Stor-Pernåviken i östra Nyland utskjuter mot sydväst den triangelformiga Terviksviken eller Terviksmaren. — Karta hos Lemberg

1946. — Dess längd är 800 m, dess bredd över mynningen mot Grens sund i nordväst är 350 m. I norr och söder omslutes maren, som tillhör Pernå skärgårds fastlandszon, av tillandningsängar. Den sydliga strandängen, som flankerar Strömsö, är 30—70 m bred, den nordliga som tillhör Ryssö, är mera än dubbelt bredare; Strömsö och Ryssö äro forna holmar numera förbundna med fastlandet. I vikslutet infaller Terviks bäck, vars mynningsgebit är igenvuxet med vass o.a. vattenväxter. Mot Grens sund avstänges viken av ett 90—150 m brett *Phragmites*-bälte, som ställvis dock är sönderbrutet; genom dess nordliga del sträcker sig en oregelbunden kanal fram till Klobbörns båtplats nära vikmynningen. Maren med omgivande marker tillhör Terviks herresäte och är sedan länge fridlyst mot fiske och jakt. Genom dessa åtgärder har också vattenvegetationen blivit fredad och dess utveckling har förlöpt så gott som utan påverkan från människans sida.

Vegetationen i Terviksmaren är underkastad en rätt snabb succession, som bestämmes av flere faktorer. Viken är i hög grad skyddad mot vindar och följaktligen även mot kraftigare vågsvall; i nordost står den i förbindelse med det smala Grens sund, mot detta dock avgränsad med ett vassbälte. Vidare har denna relativt väl instängda vik genom den tidigare nämnda bäcken tillförts sediment, som bidragit till dess uppgrundande. Härtill kommer ytterligare en intensiv torvbildning samt självfallet också den sekulära landhöjningen, som i dessa trakter är 35 cm; Terviksmarens vattendjup är i detta nu endast 2—11 dm. Dessa förhållanden ha medfört en karakteristisk vegetation, vars utveckling synes värd att följa. — Omkring 300 m från vikmynningen befinner sig i maren en med några träd bevuxen ganska hög klippholme kallad Klobbberget, belägen i gränslinjen mellan marens sydliga snabbt igenväxande del och dess nordliga djupare och öppnare avsnitt. Sannolikt har holmen, som befinner sig närmare vikens sydstrand och som under lågvattensperioder står i förbindelse med denna, spelat en viss betydande roll vid fördelningen av de till den sistnämnda genom Terviks bäck transporterade sedimenten.

Terviksmaren gränsar mot de omgivande strandängarna med vassbälten insprängda med sjösäv och kaveldun, vilkas bredd, tillväxt osv. gestalta sig märkbart olika i olika delar. Mot Ryssö i norr har *Phragmites*-zonen i marens yttre, nordliga avsnitt en vidd av 15—20 m, i dess inre, sydliga avsnitt 30—70 m. Vasszonens bredd mot Strömsö i söder är i vikens yttre del 30—50 m och i dess inre 60—100 m; sydsidans vassbälte är sålunda avsevärt bredare än nordsidans. Denna olikhet finner sin förklaring däruti, att Terviks bäck inflyter i viken så, att dess strömfåra nu, men av allt att döma också tidigare, åtföljer sydstranden, utanför vilken de medförda sedimentens accumulation varit avsevärt mera betydande än vid vikens nordstrand. — I denna ram kring Terviksmaren dominerar *Phragmites*. Men flerstädes ersättes vassen av *Scirpus lacustris* och *Typha angustifolia*, som över kortare sträckor givit upphov till

rena eller blandade bestånd. Vikslutet, i vilket ju sedimentens avlagring varit intensivast, upptages av vidsträckta växtsamhällen, som sträcka sig omkring 150 m från bäckmynningen ut i viken. Samhällena, sammansatta av de nyss nämnda arterna samt vissa andra vatten-, men även en del landväxter, bilda närmare bäckmynningen en m.e.m. sammanhängande formation; längre ute i maren uppträda växterna som öliknande ruggar av olika storlek.

Det sydliga vikavsnittets laguner.

Terviksmarens sydliga avsnitt utbreder sig mellan mynningstrakterna kring Terviks bäck och klippholmen Klobberget. Här har sedimenttillförseln och avlagringen under århundradenas förlopp varit mycket betydande, vilket även resulterat i en stark uppgrundning av vikavsnittet och i en rik och iögonenfallande frodig eutrof vegetation. Området utanför bäckmynningen behärskas av övervattenväxternas samhällen, som efter hand utbrett sig allt längre ut i viken, varför dennas sydliga avsnitt nu uppvisar en betydligt mindre areal av öppet vatten än som motsvarar de av ovannämnda växtsamhällen bevuxna partierna. Ifrågavarande formationer, som närmare bäckens mynning utgöras av vidsträckta sammanhängande vassar, uppträda längre ute i maren som isolerade bestånd eller ruggar av större eller mindre omfattning. Den fria vattenytan kommer sålunda att framträda som korta och smala kanaler, vilka ställvis utvidgats och givit upphov till laguner av olika vidd. De längre inne i maren belägna lagunerna, som också äro de minsta, sluta blint men stå genom en kort kanal i förbindelse med de yttre; dessa i sin tur förbindas vanligen genom två eller tre kanaler breda nog att tillåta en roddbåt att passera.

I det sydliga eller inre vikavsnittet anträffas 9 laguner. De äro av varierande storlek, den minsta innehar en areal av 60 m², den största är 15 ar. Storleken tilltar kontinuerligt utåt, varför också de vidsträcktaste lagunerna befinna sig i gränszonen mot det norra avsnittet av maren och stå genom korta sund i förbindelse med detta. Medan storleken hos de sydliga lagunerna varierar inom rätt vida gränser, är olikheten i deras djup icke särskilt betydande; detta ligger nämligen mellan 3 och 7 dm — härvid äro de grundaste lagunerna också de minsta och belägna längst inne i viken.

Lagunerna skyddas effektivt mot vindar och vågor av vassarnas höga och täta bestånd. Blott vid stark blåst från nordost uppröres vattnet ända ned till bottnen och grumlas härvid, varför sikten omöjliggöres. Över bottnen är utbredd en tjock mantel av mjuk lera och gyttja — utan större svårighet låter sig en åra drivas ned närmare två meter i detta lager. Bottenytan är i sin tur överskiktad med substrat av m.e.m. sönderfallande stycken av *Phragmites*, *Typha angustifolia* och *Scirpus lacustris*. Medan å ena sidan den med

gyttja inblandade leran befordrat uppkomsten av en karakteristisk vegetation, hindra de ställvis täta och tjocka substratlagren lokalt uppkomsten av ett växttäcke. — Vegetationen i lagunerna inom Terviksmarens inre del sammansättes av följande 16 arter här ordnade efter deras frekvens:

Myriophyllum spicatum	fqq	Typha angustifolia	p
Drepanocladus aduncus	fqq	Lemna trisulca	p
Nymphaea candida	fq	Scirpus lacustris	p
Fontinalis antipyretica	fq	Sagittaria sagittifolia	st r
Utricularia intermedia	fq—st fq	Potamogeton perfoliatus	st r
Cladophora fracta	st fq	Sparganium minimum	st r
Nuphar luteum	st fq	Lemna minor	st r
Potamogeton obtusifolius	p	Phragmites communis	st r

Lagunernas vegetation är rik, dock icke på arter, men den är frodig och tätvuxen. I samtliga 9 laguner uppträda *Myriophyllum spicatum* och *Drepanocladus aduncus*, vardera i hög abundans; i vissa laguner äro de två arterna de enda. I många fall anträffas dock jämte dem även andra arter, men dessa ha då vuxit upp ur sådana partier av bottnen, vilka äro överdragna med ett blott tunt och glest täcke av de tvenne växterna eller där dessa h.o.h. saknas. I själva verket utöva *Myriophyllum* och *Drepanocladus* i dessa laguner ett märkbart inflytande på vegetationens sammansättning. En hög och tät matta av ifrågavarande vattenmossa utgör ett direkt hinder för flere arters uppträdande; i dess grenverk uppfångas frukter, frön och sporer, som visserligen kunna gro i mossbädden, men vilkas fortsatta utveckling i densamma är mycket osäker. Analogt förhåller sig *Myriophyllum spicatum*. Under de för växten synnerligen gynnsamma förhållandena i dessa laguner bildar vattenväxten i en del av dem iögonenfallande täta associationer, vilka här framträda som formliga undervattensskogar — en ogästvänlig miljö för andra växter. — Ytterligare förtjänar i detta sammanhang nämnas grönalgen *Cladophora fracta*, som bl.a. i Terviksmaren i någon mån influerar på lagunernas vegetation. I vikens grunda sydliga avsnitt uppbygger trådalgen under högsommaren och i sammanhang med en intensiv assimilation ofta stora och oregelbundna konstruktioner av kupolform eller liknande utseende, utspända mellan bottnen och vattenytan. Dessa massformiga anhopningar, vilka kunna omfatta flere kubikmeter, sammansättas utom av *Cladophora* nästan alltid av *Drepanocladus*, uppryckt ur bottnen, ibland även av *Lemna trisulca*, vars små kantiga bålar framskymta ur de nebulösa algmassorna. Efter hand sjunka de två sistnämnda åter till bottnen. Som störande element i vattenvegetationens bestånd och utveckling i Terviksmaren är *Cladophora fracta* dock av underordnad betydelse.

Av lagunernas övriga mera framträdande arter förtjäna följande att närmare beröras. I något mera än hälften av lagunerna anträffas *Utricularia*

intermedia, en växt som är synnerligen sällsynt i Stor-Pernåviken. Här, i Terviksmaren förefinnas också betingelser för artens uppträdande och möjligheter att komma tillrätta. Dess utbredning inskränker sig emellertid nästan uteslutande till vikens sydliga avsnitt, där vattnets eutrofi är betydande och där i vissa partier så effektivt skydd mot vindar och vågor erbjudes, att vattnet är nästan orörligt. I tvenne av lagunerna hade *Utricularia intermedia* bildat vackra bestånd. Den större, dess storlek är 7.5 ar och djupet ca 5 dm, är intressant nog för att motivera en närmare redogörelse. I lagunens bäst skyddade parti längs den höga och täta vassmur, som gränsar till densamma, bildade *Utricularia*-arten en sammanhängande zon av 25 m längd och 10 m bredd, rikt blommande under blomningstiden i medlet av juli. Här växte även *Myriophyllum spicatum*, vilken framstod som en våning under *Utricularia*-skiktet. Genom det täta lagret av *Myriophyllums* blomskott, som var utbrett över vattenytan, hade *Utricularia* skjutit upp sina blomstänglar. Ännu ett tredje växtskikt kunde iakttagas i zonen nämligen en av *Drepanocladus aduncus* sammansatt matta av relativt betydande täthet utbredd över bottnen. — Lagunens återstående del, som icke åtnjuter ett så utpräglat vindskydd som det skildrade partiet, var bevuxen med gles *Utricularia* och *Myriophyllum* men över bottnen låg ett slutet täcke av *Drepanocladus* med inströdd *Fontinalis antipyretica*. Det kan ytterligare nämnas, att i lagunen anträffades två *Nymphaea candida*-stånd. Artfattigdomen i denna lagun var en följd av bottenvegetationens överväldigande täthet.

I vissa laguner i Terviksmarens sydliga avsnitt uppträda näckrosor associationsbildande. Karakteristiskt nog anträffas *Nymphaea candida* i större eller mindre mängd i de flesta laguner medan *Nuphar luteums* frekvens är avsevärt lägre. Det grunda och m.e.m. lugna vattnet och bottnens tjocka skikt av gyttjeinblandad lera befordrar i hög grad den förras men icke den senares utbredning. En av de större lagunerna, vars areal är 4 ar och djupet 6 dm, upptar en välutpräglad *Nymphaea candida*-association. Under blomningstiden var vattenytan nästan dold under bladskivorna och blommorna, vilkas skaft radiärt utstrålade från ett flertal centra dvs. jordstockarnas spetspartier; avståndet mellan dessa centra var så obetydligt som 10—15 dm. Denna grunda eutrofa lagun innanför de höga väggarna av vass, sjösäv och kaveldun, syntes utgöra en idealisk ståndort för *Nymphaea candida*, isynnerhet som någon konkurrens från andra vattenväxters sida icke var för handen. En enda *Nuphar luteum*-individ uppträdde i lagunen. Som en följd av den nedsatta belysningen var bottnen överdragen med ett ofta avbrutet täcke av *Drepanocladus* och *Fontinalis*. Också *Myriophyllum spicatum* växte här, men plantorna voro märkbart förkrympta, låga och tunna i den halvskymning, som rådde under näckrosornas bladtak. Icke långt från denna lagun befinner sig en annan, som i någon mån är utsatt för vind och vågrörelse och som fylles av en *Nuphar*

luteum-association; dess längd är 35 m, bredden 6 m och djupet 6 dm. Här befann sig utgångsställena för näckrosornas blad- och blomskaft på icke mera än 5—15 dm avstånd från varandra, varför ljusförhållandena i vattnet voro ännu ogynnsammare än i den ovan skildrade *Nymphaea candida*-lagunen. I *Nuphar*-samhället antecknades relativt många arter, men deras abundans var obetydlig, vilket också var att vänta: *Drepanocladus aduncus, Fontinalis antipyretica, Potamogeton obtusifolius, P. perfoliatus, Sparganium minimum, Nymphaea candida* och *Myriophyllum spicatum*. — Ytterligare förtjänar omtalas en lagun intagen av en blandassociation, sammansatt av *Nymphaea* och *Nuphar*. Här föreföll en jämvikt att äga rum mellan samhällets huvudarter, som uppträdde i hög abundans, växande regellöst om varandra; avståndet mellan näckrosstånden var här 10—15 dm. I den 3 ar stora och 6—7 dm djupa lagunen anträffades ytterligare ett antal vattenväxter bl.a. *Potamogeton obtusifolius* och starkt förkrympt *Myriophyllum spicatum*, vardera i liten abundans. Närmast det angränsande *Phragmites*-samhället, som omslöt lagunen, förekom en zon utan näckrosor; i denna välbelysta del av lagunen växte i hög täthet *Potamogeton obtusifolius* och normalvuxen *Myriophyllum*. — Det förtjänar nämnas, att *Potamogeton obtusifolius* hör till Stor-Pernåvikens sällsyntaste växtarter och just Terviksmarens sydliga avsnitt utgör dess så gott som enda utbredningsområde.

Lagunerna i detta vikavsnitt erbjuda märkbara olikheter. De inre närmare vikslutet belägna äro av ringa omfång och djup och deras vegetation sammansättes nästan uteslutande av vattenmossor, ur vilkas täta mattor e.o.a. *Nymphaea candida*-stånd höjer sig. De yttre, närmare gränsholmen Klobberget belägna lagunerna däremot äro avsevärt större och djupare. Här äro mossorna icke de tongivande arterna utan associationsbildande äro näckrosorna, den vita och den gula; den förra uppträder i större frekvens än den senare. Dessa förhållanden, vilket i korthet redan nu kan nämnas, giva en uppfattning av utvecklingsriktningen hos vegetationen: den ena växtarten efter den andra försvinner successivt, närmast som en följd av vattenmossornas expansion. Man vore nämligen frestad att betrakta de arter — *Nymphaea, Nuphar* och *Utricularia* — som i detta nu anträffas i de innersta lagunerna, som ståndortsrelikter i beråd att utmönstras ur vegetationen, så fåtaliga äro de och så föga utbredningskraftiga förefalla de att vara. Också i de större lagunerna finner man arter, vilkas tillbakagång synes uppenbar. Sådana äro *Sagittaria sagittifolia, Potamogeton obtusifolius, P. perfoliatus* och *Sparganium minimum*, vilkas både frekvens och abundans äro obetydliga. Lagunernas öde är dock betingat av övervattensarterna *Phragmites, Scirpus lacustris* och *Typha angustifolia*, som genom sin vegetativa utbredning — som isolerade individer i lagunerna äro de mindre vanliga — oemotståndligt reducerar deras areal och efter hand helt erövrar och utplånar dem.

Det nordliga vikavsnittets laguner.

Terviksmarens nordliga del, som i söder gränsar till klippholmen Klobberget och i norr avslutas vid den breda vassbård, som avstänger maren från Grens sund, är i motsats till den sydliga delen vid och öppen. Strändernas bräm av vass, sjösäv och kaveldun äro relativt smala och från dem sträcka sig ställvis ut i vattnet växtbälten, sammansatta huvudsakligen av vass och sjösäv, vilka uppdela detta vikavsnitt i tre rätt stora laguner, vidsträcktare än det ovanskildrade inre avsnittets. Ute i det öppna vattnet, vars areal är flere gånger större än de partiers, som upptagas av övervattensväxternas samhällen, växa här och var mindre bestånd eller ruggar av *Phragmites*, *Scirpus lacustris* och *Typha angustifolia*, som antagit gestalten av rundade eller ovala öar.

I denna nordliga del av Terviksmaren råda något andra ekologiska förhållanden än i dess sydliga avsnitt. De öppna vattenytorna bliva oftare utsatta för vindar och vågrörelser, vattendjupet är större och vattnet klarare, också är saliniteten högre. Men bottnen utgöres som söder om Klobberget av gyttjeinblandad lera i tjocka skikt ehuru den årliga accumulationen av sediment här är mindre än i det förstnämnda, som ju är beläget närmare den i vikslutet infallande bäcken. Vass- och sävsubstrat täcker bottnen invid övervattenssamhällena. — Vikavsnittets tre laguner hava en areal av 20 ar — 1.5 ha. De stå genom korta sund i förbindelse med varandra och även med vikens sydliga del förbi Klobberget, varför sedimentpartiklar kunna tillföras de förstnämnda; dessutom kan transport av vattenväxternas spridningsredskap äga rum i olika riktningar inom maren.

Terviksvikens nordliga avsnitt uppvisar följande växtarter:

Drepanocladus aduncus	fqq	Lemna trisulca	st r
Myriophyllum spicatum	st fq	Phragmites communis	st r
Fontinalis antipyretica	st fq	Callitriche autumnalis	st r
Potamogeton perfoliatus	p	Utricularia intermedia	st r
Typha angustifolia	p	Nitella hyalina	st r
Najas marina	p	Chara aspera	st r
Scirpus lacustris	p	C. fragilis	st r
Nymphaea candida	p	Ranunculus circinatus	r
Cladophora fracta	p	Nuphar luteum	r

De två närmast Klobberget belägna lagunerna äro vid klippholmen ca 5 dm djupa, mot vikmynningen stegras djupet och utgör slutligen 9 dm. Vegetationen är ganska intressant. Bottnen är överdragen med en nästan sammanhängande matta av *Drepanocladus aduncus*, som ställvis associerat sig med *Myriophyllum spicatum*. Det täta växttäcket förefaller att helt och hållet ha förhindrat andra vattenväxter att framträda. Då man emellertid närmare granskar bottnen, upptäcker man i den grågröna mattan av mossa små

gläntor, öppna fläckar av ½—2 m² storlek, iögonenfallande genom en livligt grön färg. Gläntorna visade sig antingen sakna en *Drepanocladus*-bekläd-nad eller var denna tunn och gles men bevuxen med ett antal lågvuxna arter: *Nitella hyalina, Chara aspera, C. fragilis, Najas marina* och *Callitriche autumnalis*. I en del gläntor uppträdde alla dessa arter, i andra blott en del av dem. Särskilt *Nitella* och *Callitriche* fäste uppmärksamheten vid sig genom sin klara gröna färg och de med dessa växter bevuxna fläckarna kontrasterade därför tydligt mot omgivningens matta färgtoner. Grönalgen *Nitella hyalina* hör till Stor-Pernåvikens sällsyntheter, anträffad på ett fåtal ställen i fastlandsbältet, vanligen i öppna partier av bottnen, i vilka konkurrerande arter saknas. De övriga arterna äro allmännare men också de sakna ju förmåga att hävda sig mot övriga vattenväxter. Över de nämnda arternas uppträdande vilar något tillfälligt. Med de ovan omtalade gläntornas försvinnande vid *Drepanocladus'* eller *Myriophyllum spicatums* utbredning försvinna de men synas åter uppträda i nybildade gläntor. — I de två lagunerna växa för övrigt *Potamogeton perfoliatus, Lemna trisulca* och *Nymphaea candida;* vid de omgivande *Phragmites*-bestånden finner man *Utricularia intermedia*.

Den tredje lagunen är djupare än de andra, 10—11 dm, dess areal är 24 ar. Trots sin relativa storlek är den artfattig, vilket delvis beror av det rätt stora djupet och det ganska utsatta läget för vindar med åtföljande vågrörelse och uppgrumling av vattnet. Å andra sidan beklädes bottnen med en så gott som obruten matta av *Drepanocladus aduncus* och *Fontinalis antipyretica*, ställvis kompletterad med rätt vidsträckta och höga bestånd av *Myriophyllum spicatum*. Men också i denna bottenmatta anträffas gläntor, denna gång dock små och obetydliga; här är det enbart *Callitriche autumnalis* som växer i dem. Inblandad i mossornas grenverk anträffas ställvis *Lemna trisulca;* här och var synes *Potamogeton perfoliatus*.

Uti lagunerna i Terviksmarens nordliga avsnitt uppträda också övervattensarter men i låg frekvens. De anträffas här i obetydliga bestånd; vanligast är *Scirpus lacustris*, medan *Typha angustifolia* och *Phragmites* äro rätt sällsynta. Närmare vikens mynning förändras dessa förhållanden. Här äro både säv-, kavelduns- och vassbestånden större och talrikare, vassen har blivit dominerande. Vid marens mynning slutligen mot Grens sund förenas bestånden till ett 90—150 m brett bälte, ställvis dock avbrutet av öppna partier, bevuxna med *Nymphaea* och *Nuphar*. Denna växtzon genombrytes närmare Ryssö av en näckrosbevuxen slingrande gata tillgänglig för roddbåtar.

Jämförelse mellan Terviksmarens vardera avsnitt.

I flere avseenden uppvisar vegetationen i Terviksmarens två avsnitt märkbara olikheter. Redan strandvassarnas bredd är som tidigare framhölls betydligt större söder om gränsholmen Klobberget än norr om densamma. En annan

olikhet utgör lagunernas antal och storlek i marens båda partier; i det sydliga avsnittet äro de till sin areal obetydliga i jämförelse med förhållandet i det nordliga, där deras antal utgör en tredjedel av de förras. Detta sammanhänger med övervattenssamhällenas utbredning. I den betydligt längre i utveckling hunna sydliga delen av maren intaga *Phragmites-*, *Scirpus lacustris-* och *Typha angustifolia*-ruggarna ett mycket större utrymme än i den nordliga, varför också vattenytan i det förra partiet intager en betydligt mindre areal än i det senare. Ytterligare kan hänvisas till det ringa djupet hos lagunerna söder om Klobberget, den högre vattentemperaturen under dagens timmar, vattnets mindre genomskinlighet och den lägre saliniteten. — Nedanstående tabell upptar, ordnade efter frekvensen, de antecknade växtarterna i Terviksmarens inre (i) och yttre (y) avsnitt:

	i	y		i	y
Drepanocladus aduncus	fqq	fqq	Phragmites communis	st r	st r
Myriophyllum spicatum	fqq	st fq	Potamogeton obtusifolius	p	—
Fontinalis antipyretica	fq	st fq	Najas marina	—	p
Nymphaea candida	fq	p	Sagittaria sagittifolia	st r	—
Cladophora fracta	st fq	p	Sparganium minimum	st r	—
Utricularia intermedia	st fq	st r	Lemna minor	st r	—
Typha angustifolia	p	p	Callitriche autumnalis	—	st r
Scirpus lacustris	p	p	Nitella hyalina	—	st r
Nuphar luteum	st fq	r	Chara aspera	—	st r
Potamogeton perfoliatus	st r	p	C. fragilis	—	st r
Lemna trisulca	p	st r	Ranunculus circinatus	—	r

Av de antecknade 22 arterna i Terviksmarens laguner anträffas i de inre söder om Klobberget belägna 16, i de yttre norr om klippholmen däremot 18, 12 arter äro gemensamma. Icke mindre än 15 av dessa arter äro eutrofa. Semi-eutrofa äro 2 (*Potamogeton perfoliatus*, *Utricularia intermedia*), mesotrofa 4 (*Phragmites communis*, *Scirpus lacustris*, *Nymphaea candida*, *Nuphar luteum*), oligotrofa 1 (*Chara aspera*). — Om dessa förhållanden jmf. Almquist 1929, Linkola 1933, Cedercreutz 1947, Luther 1951. — De fördela sig på de två vikavsnitten sålunda: hela artantalet är i marens inre (i) avsnitt 16 och i yttre (y) avsnittet 18, antalet eutrofer är 10 (i) och 11 (y), semieutrofer 2 (i) och 2 (y), mesotrofer 4 (i) och 4 (y) samt oligotrofer 0 (i) och 1 (y). Som av denna sammanställning framgår är skillnaden obetydlig vad beträffar antalet arter i trofigrupperna, den hänför sig ju blott till den eutrofa och oligotrofa gruppen. Däremot är karakteristiskt att vardera vikavsnittet har en tydligt eutrof prägel, i båda är vattnets och jordmånens beskaffenhet sådan, att i främsta rummet just den ifrågavarande gruppen är starkast representerad. Å andra sidan är olikheten i de anförda växtarternas frekvens påtaglig nog, vilket har sin orsak i vegetationens utveckling i de två avsnitten av maren; successionen har nått avsevärt längre i vikens inre del. I detta sistnämnda parti

Typis expr. 8. 5. 1957.

saknas sålunda *Characeerna* och *Callitriche autumnalis*, vilka i det yttre avsnittet växa i m.e.m. öppna fläckar som uppkommit i bottnens *Drepanocladus*-matta; dessa arter finner man icke i vikens inre del, där en tät och massiv obruten bädd av mossa förhindrat uppkomsten av sådana fläckar. Av liknande orsaker anträffas i det sydliga längre hunna avsnittet icke heller *Najas marina* och *Ranunculus circinatus*. Å andra sidan finner man i det sistnämnda en del arter, som saknas i marens nordliga del, nämligen för vattenrörelser o.a. faktorer känsliga växter som *Potamogeton obtusifolius*, *Lemna minor*, *Sagittaria sagittifolia* och *Sparganium minimum*, varjämte den i dessa avseenden mest fordrande av dem, nämligen *Utricularia intermedia* med hög frekvens växer i det välskyddade inre avsnittet men är sällsynt i det yttre, där både vindar och vågsvall göra sig gällande. En märkbar divergens vad beträffar frekvensen uppvisa även *Lemna trisulca*, *Nymphaea candida*, *Nuphar luteum* och *Myriophyllum spicatum*, vilka också de uppträda rikligare i Terviksmarens inre, söder om Klobberget befintliga parti. — Den tanken förefaller icke orimlig, att vegetationen i det inre avsnittet både till sin artsammansättning och sin allmänna struktur för två sekler tillbaka i tiden haft ett utseende, som varit t.o.m. mycket likartat med det yttre avsnittets växttäcke i våra dagar.

Vegetationens utveckling i marens sydliga avsnitt.

Tidigare har antytts att växttäckets utveckling nått avsevärt längre i Terviksmarens sydliga än i dess nordliga del. Som en följd av den rikligare avlagringen av sediment och den intensivare torvbildningen i det förra partiet har med all säkerhet flere mindre motståndskraftiga växtarter blivit utmönstrade, vartill också bidragit utvecklingen av ett mosstäcke, som i tätnande mattor utbrett sig över bottnen. I de allra sydligaste och samtidigt minsta lagunerna är vegetationen i själva verket mycket artfattig, sammansatt i huvudsak av *Drepanocladus aduncus*, *Fontinalis antipyretica* och *Myriophyllum spicatum;* som ståndortsrelikter finner man här fåtalig *Nymphaea candida*, *Nuphar luteum* och *Utricularia intermedia*. Uti de större lagunerna närmare Klobberget är växttäcket rikare; här bilda blåsörten och näckrosarterna associationer. Som en följd av dessa arters dominans äro vegetationens övriga element synbart undertryckta och i beråd att utmönstras.

Även om den allmänna uppgrundningen av lagunerna genom accumulation av ler- och gyttjepartiklar, genom torvbildning, vattenmossornas utbredning och den sekulära landhöjningen kommer att fördriva även så dominerande arter som de ovan nämnda, sker dock växttäckets förändring avsevärt snabbare som en följd av övervattensarternas — *Phragmites communis*, *Scirpus lacustris* och *Typha angustifolia* — expansion. Redan nu giva de sin prägel åt Terviksmarens sydliga avsnitt. Dessa växter utbreda sig huvudsakligen vege-

tativt in i lagunerna, år från år inskränkande deras areal för att slutligen erövra och utplåna dem. De smärre lagunerna fyllas rätt snart av vass, resp. säv eller kaveldun; de två sistnämndas bestånd markera då de forna lagunernas plats. I de större däremot, närmare Klobberget kan man observera hurusom, utom denna allmänna framryckning av vassarnas front, från denna skjuta ut förposter i form av uddar, som efter hand allt mera förstoras både i längd och bredd, vilket medför lagunernas uppdelande i smärre avdelningar, vilka sedermera i sin tur komma att erövras av vassarna. Som ett slags slutskede hos detta sydliga avsnitt kan betraktas det stadium, som trakten kring Terviksbäckens mynning i vikslutet i detta nu har uppnått. Karakteristiskt för detta 150 m långa och över 100 m breda område äro *Phragmites-*, *Scirpus-* och *Typha*-ruggarna av olika storlek och form, vilka dels äro sammanslutna med varandra till större blandsamhällen, dels ännu bilda rena associationer, åtskilda av blöta smala fåror, som under vårarnas snösmältningstider och höstens regnperioder genomströmmas av vatten från bäcken, som då är avsevärt vattenrikare än under sommaren. I de oregelbundet uppbyggda samhällena, som ha en viss kaotisk prägel, ha flerstädes inträtt sådana vattenväxter som *Typha latifolia*, *Iris pseudacorus* och *Cicuta virosa* samt i gränspartierna till de mötande salina ängarna också *Carex juncea* i stora tuvor. Även detta mynningsområde, vilket framstår som ett regellöst konglomerat av ruggar och smala kanaler, kommer med tiden att förenklas, förlora sin skenbara brist på ordning och övergå i en strandäng, en sammanhängande plan yta bevuxen med låga gräs, halvgräs och örter, bland vilka e.o.a. ståndortsrelikt kvarstår. Innan Terviksmarens sydliga avsnitt hunnit så långt på utvecklingens väg har ett par tre århundraden hunnit förgå. Tänker man sig däremot vikavsnittets utseende två à tre århundraden tillbaka i tiden, måtte det ha haft ungefär samma karaktär som marens yttre del norr om Klobberget: avståndet mellan stränderna var vidare, djupet större, vattenytan öppnare och friare, saliniteten högre och vegetationen av annan beskaffenhet.

Vegetationens utveckling i marens nordliga avsnitt.

Av allt att döma skall vegetationens succession i Terviksmarens nordliga avsnitt försiggå efter samma principer som i dess nyss behandlade sydliga parti. Också här är det vassen, sjösäven och kaveldunet — ute i lagunerna äro de tillsvidare fåtaliga — som skola spela huvudrollen i successionsprocessen. Som en följd av de tre växtarternas utbredning i de tre relativt stora laguner, som bilda marens nordliga del, uppkomma med största sannolikhet flere smärre laguner. De höga och tätvuxna vassarna skänka härvid smålagunerna, som de efter hand omsluta, ett effektivt skydd mot vindar och vågor, varför i dem kunna väntas likartade växtsamhällen, som de motsvarande partierna i

det sydliga avsnittet uppvisar nu. Närmast tänker man härvid på *Nymphaea candida-*, *Nuphar luteum-* och *Utricularia intermedia*-associationer, som säkerligen i sin tur skola röna inflytande av *Drepanocladus aduncus* och *Fontinalis antipyretica*, vilka under tidernas förlopp utmönstrar de övriga arterna för att själva övergå till huvudarter. Fläckarna i mosstäcket med de intressanta vattenväxterna *Nitella hyalina*, *Chara fragilis* o.a. försvinna sannolikt på ett tidigt stadium av vegetationens utveckling. I alla händelser har växttäcket småningom erhållit en allt mera enhetlig och enformig prägel. — Härmed är utvecklingen av vegetationen och det nordliga avsnittet av Terviksmaren överhuvud ingalunda slutförd. *Phragmites*, *Scirpus lacustris* och *Typha angustifolia* ha fortsatt sin expansion, de bli efter hand förhärskande, slutligen allenarådande. Accumulationen av lera, gyttja och torv hand i hand med den sekulära landhöjningen kommer att överföra också denna del av maren i ett område bevuxet med vassruggar, som med tiden lämna rum för en strandäng. Relikter från en tidigare utvecklingsperiod — förkrympta individer av vass, säv, kaveldun, svärdslilja, sprängört osv. — kvarstå länge som vittnesbörd om de förändringar, som detta gebit varit underkastat.

Strandvassarnas succession.

Hand i hand med den utveckling, som vegetationen ute i viken genomgår, uppvisar också strandvassarna i subsalinen, dvs. ramen kring Terviksmaren, en förändring av karakteristisk natur. Flere växtarter, bland dem också landväxter ha sökt sig in i dessa formationer och giva vegetationen en egendomlig prägel, sammansatt som den blivit av växtarter tillhörande olika ståndorter; det ligger i sakens natur, att det är landväxterna, som här ha framtiden för sig. Just i gränsområdet mot den omgivande strandängen utbreder sig en smal subsalin växtzon, dess bredd är blott 1 à 2 m och dess djup 0—2 dm, som blott ställvis avbruten åtföljer hela Terviksmaren. Utåt ansluter sig växtzonen till vassbältet mot det öppna vattnet, inåt, mot salinen står den som en mur mot strandängarna på vardera sidan av viken; i området kring Terviksbäcken med dettas talrika ruggar är den dock föga utpräglad. Vegetationen i detta inre subsalina bälte sammansättes av följande 17 arter:

Phragmites communis	fqq	Calla palustris	st r
Typha angustifolia	st fq	Lythrum salicaria	st r
Scirpus lacustris	st fq	Hippuris litoralis	st r
Carex juncea	st fq	Lysimachia vulgaris	st r
Galium palustre	st fq	Typha latifolia	r
Alisma plantago	p	Scirpus maritimus	r
Scirpus uniglumis	p	Carex vesicaria	r
Agrostis stolonifera	p	Iris pseudacorus	r
Cicuta virosa	p		

Av de ovan uppräknade arterna äro *Calla palustris*, *Scirpus uniglumis*, *Carex vesicaria* och *Agrostis stolonifera* som strandväxter vid Stor-Pernåviken oftast anträffade i salinen, *Carex juncea* och *Galium palustre* i suprasalinen, *Lythrum salicaria* och *Lysimachia vulgaris* i strändernas supralitoral (jmf. Lemberg 1946); de övriga äro vattenväxter. Det är självfallet den sekulära landhöjningen hand i hand med en intensiv torvbildningsprocess, lerackumulation och gyttjebildning, som givit upphov till ifrågavarande ståndort, i vilken kunna förekomma både vatten- och landväxter. Särskilt är i detta bälte uppkomsten av torv betydande. Luftstammarna av vass, säv, kaveldun osv., som under hösten vissna, knäckas i allmänhet av först följande vår, falla ned i vattnet och bilda här ett tjockt halvflytande lager, som sträcker sig ned till bottnen och som redan tidigt på våren genomväxes av de spirande gräsens och örternas skott. (jmf. Lemberg 1947.) Särskilt under höstar och vårar inkrusteras och överlagras dessa substratskikt med lerpartiklar, som Terviksbäcken utför i viken; härtill kommer också gyttja. Det är därför icke förvånande, att denna växtgrund är lämplig också för landväxter och att densamma år från år blir allt mindre gynnsam för vattenväxter, i all synnerhet som den sekulära landhöjningen å sin sida höjer bottnen med 35 cm, d.ä. 3.5 cm på 10 år. I själva verket kan man i denna övergångszon invid salinen observera, att de egentliga vattenväxterna äga en mindre kraftig statur, de äro i många fall sterila samt växa även glest, varför en sådan brokig vegetation, som av den anförda artlistan framgår, kan komma till stånd. I motsats till de egentliga vattenväxterna äro de i växtzonen uppträdande landväxterna, *Agrostis stolonifera*, *Lythrum salicaria*, *Lysimachia vulgaris* och *Galium palustre* osedvanligt höga och frodiga för att lämpligen förmå hävda sig bland övervattensarterna. De ha, vilket är karakteristiskt, sänkt sina underjordiska system i de ytliga skikten av den ler- och gyttjeimpregnerade torven, medan vassens, sävens och kaveldunsarternas jordstockar i regel genomdraga torvens djupare lager. Ytligt grundad är också *Carex juncea*, i vars ofta vidsträckta tuvor *Galium palustre* växer, under blomningstiden skänkande denna sin vanligaste växtplats i subsalinen ett redan på avstånd märkbart vitt skimmer. — Långsamt förskjutes denna subsalina gränszon utåt medan dess plats intages av ett salint växtbälte, i detta fall en *Carex juncea*-äng, i vilken länge kvarstå som ståndortsrelikter flere av de ovan anförda växtarterna. Terviksmaren inskränkes sålunda år från år hand i hand med utbredningen av strandängen, som också den genomgår en utveckling.

En liknande degeneration som den vilken strandvassarna uppvisa, framträder avsevärt tydligare hos övervattensbestånden ute i maren, vilket i detta sammanhang kan omtalas. I det sydliga med hänsyn till vegetationens utveckling långt hunna avsnittet av viken, förete nämligen *Phragmites-*, *Scirpus lacustris-* och *Typha angustifolia*-ruggarna en stark nedgång i kondition

och utseende. Av dessa ruggars profiler, som ofta med stor tydlighet framträda mot de öppna lagunerna, framgår deras konstruktion av tätt och fast sammanflätade jordstockar och rötter samt m.e.m. sönderfallande växtsubstrat, allt detta höljt av lera och gyttja. Ytan av det massiva systemet av jordstockar osv., ur vilket stråna vuxit upp, befinner sig nära vattenytan, blott 1 à 2 dm från denna, medan det omgivande vattnet är 5—7 dm djupt. Som en följd av dessa ogynnsamma förhållanden ha ruggarna genomgått en märkbar degeneration, som framgår ur ett par exempel. En 10 m² stor blandassociation av vass, kaveldun och säv växte i ett djup av 7 dm; ruggens övre yta befann sig 2 dm under vattenytan vid normalt vattenstånd. Dominerande var här *Scirpus lacustris* med abundansen 7—8 och höjden 135 cm, *Typha angustifolia* hade tätheten 6 och höjden 130 cm, *Phragmites'* abundans var 5 och dess höjd 165 cm. De två sistnämnda voro starkt undertryckta och ägde som huvudarten en iögonenfallande obetydlig höjd och överhuvud ett lidande utseende. — I ett annat fall utgjorde uti ett ganska stort *Phragmites*-bestånd den mot det öppna vattnet vända sydsidan en av olika växtarter bevuxen zon; dennas bredd var 1—1 ½ m, dess yta befann sig ca 1 dm under vattnet medan det omgivande djupet var 6 dm. Zonens vegetation sammansattes av *Phragmites* 6—7, *Typha angustifolia* 6, *Scirpus palustris* 7, *Carex juncea* V, *Lythrum salicaria* 7, *Potentilla palustris* 5—6 och *Galium palustre* 6. Vassen, som visserligen var fertil, var i likhet med kaveldunet i dålig kondition medan övriga arter — bland dem en del landväxter — både blommade och syntes komma väl tillrätta; *Carex junceas* tuvor voro dock endast 20—25 cm breda, i dem växte, som vanligt i sådana fall, *Galium palustre*. — Liksom hos strandvassarna försiggår också ute i maren utvecklingen så, att landväxter infinna sig i ruggarna, som härigenom efter hand förlora sin karaktär av vattensamhällen och övergå i formationer, som äro utmärkande för strandängen.

Litteratur: Almquist, E., 1929: Upplands vegetation och flora. Acta Phytogeogr. Suec. I. — Cedercreutz, C., 1947: Die Gefässpflanzenvegetation der Seen auf Åland. Acta Bot. Fenn. *38*. — Lemberg, B., 1946: Studier över Stor-Pernåvikens strandvegetation. I. Stensträndernas vegetation. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *65*. — 1947: Item II. Driftvallarnas vegetation. Ibid. *66*. — Linkola, K., 1933: Regionale Artenstatistik der Süsswasserflora Finlands. Ann. Bot. Soc. Zool.-Bot. Fenn. Vanamo. Tom *3*. — Luther, H., 1951: Verbreitung und Ökologie der höheren Wasserpflanzen im Brachwasser der Ekenäs-Gegend in Südfinnland. II. Spezieller Teil. Acta Bot. Fenn. *50*.

Ilmari Välikangas & Göran Nordström: **Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1954.**

Die Vogelberingung in Finnland hat im Jahre 1954 recht stark zugenommen. Die Gesamtanzahl der ausgeführten und dem Zoologischen Museum der Universität Helsinki gemeldeten Beringungen beträgt 21.995 (gegen 14.830 im Jahre 1953), verteilt auf 147 Vogelarten. Für die meisten Arten ist

die Beringung allerdings von recht zufälliger Natur gewesen und hat nur eine geringe Anzahl von Individuen umfasst. Nur bei 12 Arten übersteigt die Menge der beringten Exemplare 500. Wie früher, ist die grosse Mehrzahl der Beringungen von interessierten freiwilligen Mitarbeitern ausgeführt worden. Daneben hat die Beringung von eingefangenen Durchzüglern auf den Vogelwarten von Signilskär, Åland und Valsörarna/Valassaaret im Kvark, der Verengerung in der Mitte des Bottnischen Meerbusens, immer mehr an Bedeutung gewonnen.

Die Beringer, die Zahl der von einem jeden mit eventuellen Mithelfern angebrachten Ringe sowie die Beringungsorte (mit den von den Beringern gebrauchten Ortsnamen in finnischer oder schwedischer Schreibform) erhellen aus folgendem Verzeichnis.

1 Alanko, Matti: Espoo.
143 Anderson, Jarl-Gunnar: Korsholm, Nykarleby, Replot, Vasa.
92 Aula, Kimmo: Signilskär.
88 Bergman, Göran: Kyrkslätt.
73 Bernström, Allan: Korsholm, Vasa, Österhankmo.
20 Borg, Pekka: Jämsä.
221 Dahlström, Harri: Nummi, Pernaja.
24 Elo, Esko: Janakkala.
227 Eriksson, Kalervo: Helsinki, Sipoo.
8 Eschner, Eugen: Helsinki.
124 Esikko-Kerho, Oulu: Hailuoto, Inari, Kemi, Oulu, Oulujoki, Savukoski.
41 Estlander, Carl-Erik: Helsingfors, Snappertuna, Vasa.
93 Excell, Jarl: Strömfors.
3 Fabricius, Åke: Bromarv.
47 Granfors, Yngve: Övermark.
34 Grönroos, Walton: Finström.
26 Grönvall, John: Helsingfors, Pernå.
39 Gustafsson, Monica: Sibbo.
524 Haapanen, Antti: Hauho, Merikarvia, Närpiö, Tyrväntö.
653 v. Haartman, Lars: Askainen, Iniö, Velkua.
18 Hahl-Marjakorpi, Teuvo: Enontekiö, Heinola, Lohtaja.
50 Hakumäki, Martti: Hyvinkää, Kuhmoinen, Luhanka, Ruotsinpyhtää.
74 Harve, Soini, unter Beihilfe von J. Heikkinen, J. Hirvenoja, E. Hietanen, P. Lahti-Nuuttila, H. Nieminen, R. Pirinen, S. Salo u. I. Välimaa: Kangasala, Kuhmalahti, Ruovesi.
72 Heikkinen, Väinö: Ii.
34 Heiman, Erkki: Kiihtelysvaara, Puolanka.
68 Helispää, Martti: Haukipudas, Ii.
5 Helminen, Matti: Kuusamo.
585 Hildén, Olavi unter Beihilfe von M. Puntila u. A. Valjakka: Helsinki, Tammisaari, Valsörarna/Valassaaret.
22 Hissa, Raimo: Koivulahti.
113 Holopainen, Aulis: Hamina, Vehkalahti.
3 Hovilainen, Heikki: Rääkkylä.
121 Hyttinen, Olavi: Kangasala.

143 Hytönen, Olavi: Espoo, Helsinki.
164 Häyrinen, Urpo: Helsinki, Hämeenkyrö.
455 Johansson, Per-Åke: Kristinestad, Lappfjärd, Närpes, Storå, Tjöck.
70 Juutilainen, Kari: Kangasala, Tampere, Teisko.
36 Jäntti, Jyrki: Pielavesi.
63 Kalima, Timo: Enontekiö, Kangasniemi.
35 Kallio, Pentti: Kangasala.
14 Kangas, Jaakko: Lammi, Pälkäne.
80 Karttunen, Sakari: Hämeenlinna, Keikyä.
32 Kemppainen, Pentti: Utajärvi.
14 Kivelä, Juhani: Valkeakoski.
108 Kivilahti, Osmo: Rovaniemi u. Umgegend.
104 Koivisto, Ilkka: Halikko , Ikaalinen, Perniö, Salo, Uskela.
105 Koivu, Juhani: Hämeenlinna, Vanaja.
47 Komonen, Aimo, unter Beihilfe von S. Salonen, K. Uino u. J. Yliniemi: Rovaniemi, Yliniemi.
295 Korhonen, Paavo: Pori u. Umgegend, Rauma u. Umgegend.
38 Koskimies, Olli: Karjalohja.
62 Krogius, Birger: Borgå, Närpes.
273 Laine, Hannu, unter Beihilfe von »Falco»-kerho: Askainen, Hämeenlinna, Kilpisjärvi, Lokalahti, Masku, Nauvo, Raisio, Rymättylä, Turku, Utsjoki.
84 Laine, Ilkka: Taipalsaari, Valkeala.
97 Laine, Timo: Hollola, Lahti, Mäntyharju, Orimattila, Valkeala.
48 Lantz, Kauko: Valkeakoski.
2 Lappalainen, Marja-Liisa: Kangasala.
9 Lehtonen, Leo: Helsinki, Porvoo, Sipoo.
3024 Lehtonen, Sulo J., unter Beihilfe von M. Aaltonen, J. Etholén, E. Hauhio, P. Hiukka, P. Hämäläinen, K. & P. Jokio, A. Korpela, T. Kurkela, A. Rautén, B. Seppelin, T. Seppä, O. Soukka, K. Thomasson u. E. Virkki: Hamina, Kokemäki, Miehikkälä, Mäntsälä, Pieksämäki, Vehkalahti, Virolahti.
59 Leikkonen, Lauri: Virolahti.
457 Lilja, Ilkka, unter Beihilfe von M. Soikkeli u. A. Tuominen: Merikarvia, Pori u. Umgegend.
195 Lindholm, Kaj: Borgå u. Umgegend.
118 Linkola, Martti: Helsinki, Inari, Kuusamo, Salla, Siuntio, Utsjoki.
4238 Linkola, Pentti: Hattula, Hauho, Janakkala, Kalvola, Kangasala, Kuhmalahti, Lemland, Loppi, Luopioinen, Pälkäne, Renko, Sahalahti, Signilskär, Sääksmäki, Tuulos, Tyrväntö, Valkeakoski, Vanaja.
1236 Liukkonen, Olavi: Hauho, Lempäälä, Pälkäne, Sääksmäki, Tyrväntö, Valkeakoski.
30 Manninen, Hilkka: Kangasniemi.
29 Miettinen, Timo: Helsinki, Luopioinen, Padasjoki.
10 Nieminen, Hannu: Kuhmalahti.
28 Nilsson, Birger: Lielahti.
47 Nordström, Göran: Esbo, Helsingfors, Närpes.
200 Norrback, Kaj: Gamla Vasa, Korsholm, Munsala, Pörtom, Vasa.
5 Nyholm, Erik: Tvärminne.
55 Nyman, Dag: Finström.
21 Närhi, Risto: Vaajakoski.
31 Outinen, Heikki: Enontekiö, Hauho.

58 Paavolainen, Eero-Pekka: Sipoo.
25 Palmunen, Eero: Hämeenlinna, Vanaja.
50 Peiponen, Valto: Kilpisjärvi.
71 Pitkänen, Pekka: Porvoo u. Umgegend, Sipoo.
172 Pohjola, Matti, unter Beihilfe von S. Pohjola: Koivulahti, Mustasaari, Raippaluoto, Sulva, Vaasa.
41 Puntila, Markku: Valassaaret.
24 Pursiainen, Ahti: Nurmes.
550 Putkonen, T. A., unter Beihilfe von A. Ahonen, T. Alho, P. Bagge, P. Eerikäinen, H. Lehmusjärvi, T. Poutanen, M. Pyyhtiä, A. Riihonen, O. Tapio u. P. Vepsäläinen: Imatra, Joutseno, Rantasalmi, Ruokolahti, Simpele, Tainionkoski, Vuoksenniska.
13 Rajala, Paavo: Pihlajavesi.
82 Rautkari, Mauri: Helsinki, Karjalohja.
157 Reinikainen, Antti: Helsinki, Jäppilä, Kiuruvesi, Konnevesi, Korpilahti, Kuopio, Maaninka, Riistavesi, Siilinjärvi, Vesanto.
94 Ritvos, Kari: Helsinki, Karkkila.
106 Routamo, Eero: Pernaja.
50 Saarinen, Martti: Helsinki, Mäntyharju.
118 Saaristo, Michael: Aitolahti, Kangasala, Orivesi, Tampere, Teisko.
3 Salmi, Aapo: Kittilä.
117 Salo, Antti: Lempäälä, Sääksmäki.
157 Salonen, Aimo: Aitolahti, Pirkkala, Tampere, Teisko, Ylöjärvi.
10 Sammalisto, Lasse: Signilskär.
322 Sarjanen, Sakari: Hattula, Hämeenlinna, Kalvola, Renko, Tyrväntö, Vanaja.
201 Saurola, Pertti: Hauho.
10 Savolainen, Martti: Helsinki.
329 Seppälä, Uolevi: Espoo, Helsinki, Tvärminne.
16 Siira, Jouko: Nilsiä, Yli-Ii.
18 Siiropää, Pekka: Luumäki.
10 Silvola, Torsten: Köyliö.
2 Sirén, Mika: Lammi.
129 Stén, Ilkka: Helsinki, Hyvinkää.
214 Sulkava, Seppo: Ilmajoki, Ruovesi, Virrat.
51 Taro, Reijo: Hauho, Karjalohja, Sipoo.
615 Tast, Juhani: Hattula, Hauho, Hämeenlinna, Kalvola, Keikyä, Nedervetil, Närpes, Sääksmäki, Vanaja.
34 Tast, Olle: Hämeenlinna, Vanaja.
19 Tiainen, Oiva: Kitee, Kittilä, Rovaniemi.
15 Tiainen, Veikko: Kitee.
167 Tiussa, Jouko: Rautjärvi, Ruokolahti.
146 Tuomaala, Heikki: Askola, Porvoo.
293 Tynys, Ilmari & Tauno: Espoo, Helsinki.
46 Tyrväinen, Heikki: Joroinen, Varkaus.
68 Törnroos, Veijo: Hailuoto, Tvärminne.
4 Vaarna, Vilho: Hauho.
43 Valanne, Leena-Mari: Ikaalinen.
15 Valjakka, Risto: Juva, Mikkeli.
302 Valkeila, Väinö: Hattula, Hämeenlinna, Vanaja.
4 Vest, Bertel: Vasa.

30 Vilenius, Toivo: Kangasala.
844 Virolainen, Martti: Espoo, Nurmijärvi, Sodankylä.
2 Virta, Olli: Suodenniemi.
12 Voipio, Paavo: Ruokolahti, Taipalsaari.
223 Vuori, Paula, unter Beihilfe von R. Halinoja u. K. Lallukka: Jyväskylä, Kannonkoski, Konnevesi, Petäjävesi, Suonenjoki, Vesanko, Viitasaari.
106 Österholm, Henrik: Jakobstad, Pedersöre.

Die angebrachten 21.995 Ringe verteilen sich in der durch die Ziffer vor jedem Namen angegebenen Anzahl auf folgende 147 Arten:

8 Corvus c. corax L.
290 » corone cornix L.
274 » m. monedula L.
137 Pica pica (L.)
53 Nucifraga caryocatactes macrorhynchos Brehm
45 Garrulus g. glandarius (L.)
1 Cractes i. infaustus (L.)
1939 Sturnus v. vulgaris L.
4 Oriolus oriolus (L.)
108 Chloris c. chloris (L.)
7 Carduelis c. carduelis (L.)
101 » spinus (L.)
89 » f. flammea (L.)
36 » c. cannabina (L.)
104 Pinicola e. enucleator (L.)
1 Loxia pytyopsittacus Borkh.
377 Pyrrhula p. pyrrhula (L.)
31 Carpodacus e. erythrinus (Pall.)
567 Fringilla c. coelebs L.
106 » montifringilla L.
191 Emberiza c. citrinella L.
29 » hortulana L.
2 » rustica Pall.
26 » schoeniclus (L.)
2 Calcarius l. lapponicus (L.)
70 Passer d. domesticus (L.)
35 Alauda a. arvensis L.
66 Anthus t. trivialis (L.)
83 » pratensis (L.)
4 » spinoletta littoralis Brehm
160 Motacilla flava (L.)
695 » a. alba L.
38 Certhia f. familiaris L.
3240 Parus m. major L.
253 » c. caeruleus L.
39 » a. ater L.
85 » c. cristatus L.
221 Parus atricapillus L.
17 Aegithalos c. caudatus (L.)
174 Lanius c. collurio L.
135 Bombycilla g. garrulus (L.)
581 Muscicapa s. striata (Pall.)
1347 » h. hypoleuca (Pall.)
5 » p. parva Bechst.
97 Regulus r. regulus (L.)
17 Phylloscopus collybita (Vieill.)
423 » trochilus acredula (L.)
18 » sibilatrix (Bechst.)
1 Acrocephalus s. scirpaceus (Herm.)
9 » schoenobaenus (L.)
10 Hippolais icterina (Vieill.)
124 Sylvia borin (Bodd.)
29 » a. atricapilla (L.)
116 » c. communis Lath.
148 » c. curruca (L.)
971 Turdus pilaris L.
25 » v. viscivorus L.
436 » ericetorum philomelos Brehm
757 » m. musicus L.
6 » t. torquatus L.
143 » m. merula L.
304 Oenanthe oe. oenanthe (L.)
370 Saxicola rubetra (L.)
570 Phoenicurus p. phoenicurus (L.)
1 Luscinia luscinia (L.)
48 » s. svecica (L.)
278 Erithacus r. rubecula (L.)
23 Prunella m. modularis (L.)
8 Troglodytes t. troglodytes (L.)
252 Hirundo r. rustica L.
71 Delichon u. urbica (L.)
194 Riparia r. riparia (L.)
71 Apus a. apus (L.)
26 Dendrocopos m. major (L.)
7 » m. minor (L.)

44 Dryocopus m. martius (L.)
229 Jynx t. torquilla L.
2 Caprimulgus e. europaeus L.
5 Cuculus c. canorus L.
192 Aegolius f. funereus (L.)
50 Asio o. otus (L.)
18 » f. flammeus (Pont.)
72 Strix a. aluco L.
8 » uralensis liturata Lindr.
1 Surnia u. ulula (L.)
3 Bubo b. bubo (L.)
6 Glaucidium p. passerinum (L.)
3 Falco p. peregrinus Tunst.
4 » s. subbuteo L.
19 » columbarius aesalon Tunst
165 » t. tinnunculus L.
33 Buteo b. vulpinus (Glöger) und B. b. buteo (L.)
9 Buteo l. lagopus (Pont.)
3 Circus c. cyaneus (L.)
36 Accipiter g. gentilis (L.)
116 » n. nisus (L.)
14 Pernis a. apivorus (L.)
73 Pandion h. haliaëtus (L.)
61 Anas p. platyrhynchos L.
1 » penelope L.
3 Aythya marila (L.)
4 Bucephala c. clangula (L.)
1 Clangula hyemalis (L.)
3 Somateria m. mollissima (L.)
3 Melanitta f. fusca (L.)
2 Mergus m. merganser L.
6 » serrator L.
1 Podiceps c. cristatus (L.)
4 » auritus (L.)
3 Colymbus a. arcticus L.
32 Columba p. palumbus L.
40 Columba oe. oenas L.
81 Numenius a. arquata (L.)
13 Scolopax rusticola L.
2 Capella g. gallinago (L.)
43 Arenaria i. interpres (L.)
73 Tringa hypoleucos L.
7 » glareola L.
1 » ochropus L.
35 » t. totanus (L.)
1 » nebularia (Gunn.)
1 Calidris c. canutus (L.)
4 » temminckii (Leisl.)
10 Philomachus pugnax (L.)
24 Charadrius h. hiaticula L.
7 » dubius curonicus Gm.
20 » morinellus L.
278 Vanellus vanellus (L.)
23 Haematopus o. ostralegus L.
211 Hydroprogne tschegrava (Lep.)
517 Sterna h. hirundo L.
79 » paradisaea Pont.
70 » hirundo vel paradisaea
5 Larus minutus Pall.
915 » r. ridibundus L.
663 » c. canus L.
59 » a. argentatus Pont.
186 » f. fuscus L.
11 » m. marinus L.
1 » h. hyperboreus Gunn.
2 Stercorarius parasiticus (L.)
3 Alca t. torda L.
34 Uria g. grylle (L.)
2 Fulica a. atra L.
1 Lyrurus t. tetrix (L.)
3 Lagopus m. mutus (Montin)
1 Tetrastes b. bonasia (L.)

Nachstehend werden bis zum 31. August 1955 die Wiederfunde der im Jahre 1954 beringten finnischen Vögel aufgeführt, ferner diejenigen Rückmeldungen, die sich auf Beringungen früherer Jahre beziehen und bei uns seit Abschluss unseres Berichtes für das Jahr 1953 bis zum obigen Datum (31.VIII. 1955) eingelaufen sind. Wiederfunde beringter Junge während des Nestlebens oder in den ersten Tagen nach demselben sind nicht berücksichtigt. Die Zusammenstellung umfasst 504 Wiederfunde von 67 Arten. Die Besprechung der einzelnen Funde einer jeden Art geschieht nach dem Serienbuchstaben und der Ringnummer. Nach jeder Ringnummer werden zuerst die Beringungs-

daten (Ort, Datum und Beringer), dann die Daten für den Wiederfund mitgeteilt.

Corvus c. corax L.

D 11897. Närpes, Rönnskär (62°18′ N, 21°17′ E) 9.VII.1954 (Per-Åke Johansson). — Kristinestad, Östra sidan (62°16′ N, 21°22′ E) 2.VIII.1954 tot gefunden. $^3/_4$ Monat. 6 km SE.

Corvus corone cornix (L.)

18 Wiederfunde, davon 5 im Ausland, nämlich 2 in Südschweden, 2 in Dänemark und 1 in Estland, alle im ersten Jahr. Die Fundzeit der beiden erstgenannten war Anfang April, die Vögel somit vielleicht auf der Rückreise nach Finnland. Von den aus Dänemark gemeldeten Vögeln war C 44257 Ende Oktober, C 42140 Mitte März erlegt. Der Wiederfund von C 43886 Ende Oktober in SW-Estland ist von gewissem Interesse, da die Meldung seit mehr als 15 Jahren der einzige Beweis des längstbekannten Zuges der Nebelkrähen SE-Finnlands vom Finnischen Meerbusen der Ostseeküste entlang darstellt (Kriegs- und Nachkriegszeiten!).

Von den einheimischen Wiederfunden sind 4 bedeutungslose Nahfunde im Beringungssommer, 6 Wiederfunde nach 8 Monaten bis 2 Jahren in der Heimat (grösste Entfernung 20 und 35 km), sowie ein Fund, H 15713, nach 3 Jahren in 40 km Entfernung.

C 40237. Sääksmäki, Lehtimäki (61°12′ N, 24°5′ E) 19.V.1953 (Pentti Linkola). — Hauho, Eteläistenjärvi (61°4′ N, 24°40′ E) 15.V.1955 erlegt (Eero Palmunen). 1 Jahr $11\,^5/_6$ Monate. 35 km SE.

C 40238. Wie C 40237. — Tyrväntö, Retula (61°10′ N, 24°20′ E) 14.V.1955 tot gefunden (Kalle Mäkinen). 1 Jahr $11\,^5/_6$ Monate. 5 km E.

C 41011. Tyrväntö, Haukila (61°12′ N, 24°16′ E) 2.VI.1953 (Pentti Linkola). — Pälkäne, Harhala (61°16′ N, 24°16′ E) 3.IV.1955 erlegt (Paavo Kivekäs). 1 Jahr 10 Monate. 7 km N.

C 42140. Tyrväntö, Vanajanniemi (61°8′ N, 24°17′ E) 26.V.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Fyn, Odense (55°24′ N, 10°25′ E) 13.III.1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). $9\,^1/_2$ Monate. 1030 km SW.

C 42910. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 23.V.1954 (Olavi Liukkonen). — Hauho (61°10′ N, 24°35′ E) 13.V.1955 erlegt (Reino Ylhäinen). $11\,^2/_3$ Monate. 20 km ESE.

C 42913. Wie C 42910. — Daselbst 24.VII.1954 tot gefunden. 2 Monate.

C 43836. Hamina, Vuohisaari (60°35′ N, 27°12′ E) 23.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst, Tervaniemi 6.II.1955 tot gefunden. $8\,^1/_2$ Monate. 1 km.

C 43886. Vehkalahti, Kitula (60°43′ N, 27°20′ E) 30.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Estland, 20 km NE Viljandi (58°28′ N, 25°50′ E) 31.X.1954 gefangen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 5 Monate. 240 km SSW.

C 44257. Tyrväntö, Lovisaari (61°11′ N, 24°17′ E) 4.VI.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Langeland, Lohals (55°8′ N, 10°55′ E) 30.X.1954 erlegt (Poul Nielsen). $4\,^5/_6$ Monate. 1040 km SW.

C 44283. Sääksmäki, Ahtola (61°10′ N, 24°5′ E) 8.VI.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Östhammar, Örsberg (60°17′ N, 18°20′ E) 3.IV.1955 erlegt (Ragnar Jansson). $9\,^5/_6$ Monate. 330 km WSW.

C 44585. Sääksmäki, Annila (61°12′ N, 24°3′ E) 12.VI.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst, Viuha 8.V.1955 erlegt (Kaarlo Ruohonen). $10\,^5/_6$ Monate. 4 km N.

H 15713. Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 26.V.1952 (Sulo J. Lehtonen). — Virolahti, Virojoki (60°34′ N, 27°43′ E) Ende Mai 1955 tot gefunden (Paavo Alhava). Ca. 3 Jahre. 40 km E.

H 16964. Hämeenlinna, Leimu (61° N, 24°28′ E) 24.V.1954 (Väinö Valkeila). — Daselbst, Luukkaanlahti 19.IX.1954 tot gefunden (Juhani Tast). 3 5/6 Monate.

H 16965. Wie H 16964, Katinen 30.V.1954. — Daselbst, Talousvarikko 3.II.1955 erlegt (A. Hirvasvaara). 8 Monate.

H 17713. Vasa, Asevelikylä (63°4′ N, 21°37′ E) 18.VI.1954 (Matti Pohjola). — Daselbst, Strömberg 22.VII.1954 gefangen und wieder freigelassen. — Schweden, Östergötland, Godegård (58°26′ N, 14°55′ E). Anfang April 1955 erlegt (Karl-Olov Andersson). 9 1/2 Monate. 630 km SW.

H 18212. Oulujoki, Madekoski (64°57′ N, 25°35′ E) 25.V.1954 (Esikko-Kerho). — Daselbst 3.VIII.1954 erlegt. 2 1/4 Monate.

H 18610. Kangasniemi (61°59′ N, 26°40′ E) 17.VI.1954 (Timo Kalima). — Daselbst 10.VIII.1954 erlegt. 1 3/4 Monate.

H 18613. Wie H 18610. — Daselbst 14.VIII.1954 erlegt. 1 5/6 Monate.

Corvus m. monedula (L.)

Ein Fall von typischer Ortstreue nach 2 Jahren und 3 Wiederfunde im Ausland, nämlich 2 in Dänemark nach normaler SW-Wanderung sowie der auf den Ålandsinseln als ausgewachsen beringte C 42243 im Juli des Beringungsjahres in S-Estland. Theoretisch könnte die eigentliche Heimat dieses Vogels somit Estland sein, wobei der Zug vielleicht über den Finnischen Meerbusen und die Ålandsinseln nach SW vor sich gegangen wäre. Natürlich — und zwar mag dies wahrscheinlicher sein — kann auch ein Streifzug nach Süden eines (nicht nistenden) südfinnischen Vogels in Frage stehen.

C 40243. Tyrväntö, Haukila (61°12′ N, 24°15′ E) 27.V.1953 (Pentti Linkola). — Dänemark, Sjaelland, Vipperöd (55°34′ N, 11°45° E) ca. 15.V.1954 erschöpft gefunden (Holger Roed). Ca. 11 1/2 Monate 960 km SW.

C 41100. Wie C 40243, 10.VI.1953. — Daselbst 22.VI.1955 tot gefunden (Olavi Liukkonen). 2 Jahre 1/3 Monat.

C 42243 (ad. migr.). Lemland, Lågskär (59°50′ N, 19°50′ E) 26.IV.1954 (Pentti Linkola). — Estland, Pärnu (58°23′ N, 24°30′ E) VII.1954 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2—3 Monate. 310 km SE.

C 44820. Sääksmäki, Jutikkala (61°8′ N, 24°5′ E) 9.VI.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Jylland, Rödekro (55°5′ N, 9°20′ E) I.1955 krank gefunden (Eskild Andersen). Ca. 7 Monate. 1090 km SW.

Pica pica (L.) (**P.p. fennorum** Lönnb.?)

6 Fälle von Ortstreue, grösste Entfernung 15 km, längste Zeit 6 Jahre 5 Monate. In einem Fall Entfernung 60 km (im ersten Sommer).

C 5107. Rovaniemi (66°30′ N, 25°45′ E) 7.VI.1948 (Harry Huttunen). — Daselbst, Oikarainen XI.1954 tot gefunden (Aarne Viiri). Ca. 6 Jahre 5 Monate. 15 km ESE.

C 14943, Janakkala (60°54′ N, 24°36′ E) 1.VI.1954 (Hannu Eloranta). — Daselbst, Nuoliala 11.VIII.1954 tot gefunden (Rauni Saha). 2 1/3 Monate. 2 km.

C 34627. Pielavesi, Pangansalo (63°14′ N, 26°45′ E) 3.VI.1953 (Jyrki Jäntti). — Daselbst 10.X.1954 erlegt (E. Tenhunen). 1 Jahr 4 1/4 Monate. 1 1/2 km.

C 40918. Pori mlk., Kyläsaari (61°32′ N, 21°38′ E) 10 V.1954 (I. Lilja, M. Soikkeli & A. Tuominen). — Daselbst 28.V.1955 tot gefunden (Esko Uusitalo). 11 2/3 Monate.

C 43846. Hamina, Poitsila (60°33′ N, 27°10′ E) 30.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 27.VIII.1954 tot gefunden. 2 Monate.

C 43850. Wie C 43846. — Daselbst 3.VIII.1954 tot gefunden. 2 Monate.

C 44331. Rovaniemi mlk., Pekkala (66°20′ N, 26°55′ E) 21.VI.1954 (Osmo Kivilahti). — Daselbst, Rovaniemi, 3.VIII.1954 gefangen und freigelassen (»Lapin Kansa»). 1 1/3 Monat. 60 km WNW.

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos Brehm

Das erste Beringungsergebnis bei uns: ein Invasionsvogel, beringt Mitte September auf der Vogelwarte Signilskär (Åland), weiter nach S-Schweden gewandert.

B 18173 (migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 13.IX.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Bohuslän, Brastad (58°20′ N, 11°25′ E) 3.XI.1954 erschöpft gefunden (Curt-Olof Öhrby). 1 2/3 Monat. 490 km WSW.

Garrulus g. glandarius (L.)

Neue Beispiele der Ortstreue dieses Vogels. Zwei im Nest beringte Vögel in der Nähe (2 1/2 und 4 km) des Beringungsplatzes nach 3 1/2 Monaten bzw. 2 Jahren festgestellt. Ferner zwei Mitte Januar beringte Exemplare nach etwa 1 Monat am Beringungsplatz kontrolliert.

B 18706 (ad.) Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 13.I.1954 (Olavi Liukkonen). — Daselbst 18.II.1954 kontrolliert. 1 1/6 Monat.

B 18707 (ad.). Wie B 18706. — Daselbst 16.II.1954 kontrolliert. 1 1/6 Monat.

B 19705. Kristinestad, Björnösund (62°16′ N, 21°24′ E) 2.VI.1954 (Per-Åke Johansson). — Daselbst, Kovan 16.IX.1954 tot gefunden (Rald Nygård). 3 1/2 Monate. 2 1/2 km N.

B 19715. Kristinestad, Högåsen (62°16′ N, 21°26′ E) 28.V.1953 (Per-Åke Johansson). — Daselbst, Skatan 23.VII.1955 erlegt. 2 Jahre 1 5/6 Monat. 4 km SW.

Sturnus v. vulgaris L.

17 Wiederfunde, davon 10 im Ausland. Aus Dänemark liegen 3 Meldungen von der ersten Winterreise vor, 2 vom Januar (Lolland, Jylland), 1 vom April (Jylland). In Belgien sind 3 Vögel im ersten Herbst (Oktober, 2 Anfang November), ferner einer Mitte Januar im 2. Winter und A 39609 Anfang November im 3. Herbst erlegt. In SE-England wurde A 47862 Anfang November auf der 1. Winterreise festgestellt. Sämtliche diese Wiederfunde zeigen völlige Übereinstimmung mit den früheren Erfahrungen betreffs Hauptrichtung und Ziel des Zuges unserer Stare. Einer von den 10 ausländischen Fundplätzen ist Estland, Tallinn (im September des ersten Herbstes). Vielleicht handelt es sich um beginnenden Zug über den Finnischen Meerbusen in rein südlicher Richtung. Ähnliche Fälle von wenigstens anfänglich südlichem Zug liegen auch von früher hervor, sie sind aber ziemlich selten.

Die einheimischen Wiederfunde weisen in drei Fällen auf völlige oder relative Ortstreue: nach 11 Monaten am Beringungsort, nach beinahe 4 Jahren 2 km, nach 1 Jahr 40 km entfernt. Die übrigen Funde sind vom Beringungssommer und -ort mit Ausnahme von A 54009, der in der zweiten Septemberhälfte 45 km nach S, somit vielleicht auf beginnender Zugreise angetroffen wurde.

A 34003. Ikaalinen, Kirkonkylä (61°46′ N, 23°5′ E) 2.VI.1951 (Ilkka Koivisto). — Daselbst, Kartunkylä 3.V.1955 tot gefunden. 3 Jahre 11 Monate. 2 km NW.

A 39609. Vehkalahti, Lelu (60°33′ N, 27°17′ E) 28.V.1952 (Sulo J. Lehtonen). — Belgien, Prov. Anvers, Stabroek (51°20′ N, 4°20′ E) 2.XI.1954 erlegt (J. Huyskens). 2 Jahre 5 1/6 Monate. 1740 km SW.

A 41893. Helsinki, Vanhakaupunki (60°13′ N, 25° E) (Urpo Häyrinen) 6.VI.1954. — Estland, Tallin (59°24′ N, 24°44′ E) IX.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3—4 Monate. 90 km S.

A 42407. Tyrväntö, Mälkiäinen (61°12′ N, 24°15′ E) 21.V.1953 (Pentti Linkola). — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Lichtervelde (51°3′ N, 3°6′ E) 16.I.1955 erlegt (Inst. Royal des Sciences Naturelles, Bruxelles). 1 Jahr 7 $^{5}/_{6}$ Monate. 1690 km SW.

A 47043. Espoo/Esbo, Hagalund (60°11′ N, 24°50′ E) 30.V.1954 (Martti Virolainen). — Dänemark, Jylland, Oksböl, Blaavand (55°32′ N, 8°5′ E) 21.IV.1955 erlegt (V. Stuhr). 10 $^{2}/_{3}$ Monate. 1110 km SW.

A 47202. Strömfors, Petjärvi (60°32′ N, 26°25′ E) 30.V.1954 (Jarl Excell). — Daselbst 1.V.1955 tot gefunden (Guido Grönqvist). 11 Monate.

A 47862. Sääksmäki, Viranmaa (61°16′ N, 24°10′ E) 28.V.1954 (Olavi Liukkonen). — England, Norfolk, Light Vessel (52°45′ N, 2°5′ E) 8.XI.1954 gefunden (B. E. Canham). 5 $^{1}/_{3}$ Monate. 1640 km SW.

A 50805. Hämeenlinna, Katinen (61° N, 24°30′ E) 30.V.1954 (Väinö Valkeila). — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Bredene (51°14′ N, 2°55′ E) Anfang November 1954 erlegt (R. Mautekiet). Ca 5 $^{1}/_{3}$ Monate. 1690 km SW.

A 51004. Rovaniemi mlk., Pekkala (66°20′ N, 26°55′ E) 10.VI.1954 (Osmo Kivilahti). — Daselbst, Tapio 11.VI.1955 tot gefunden (Kalle Sarajärvi). 1 Jahr. 40 km WNW.

A 51327. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 30.V.1954 (Olavi Liukkonen). — Dänemark, Lolland, Langø (54°50′ N, 11° E) 19.I.1955 erschöpft gefunden (Karla Jensen). 7 $^{2}/_{3}$ Monate. 1040 km SW.

A 51368. Wie A 51327. — Daselbst 26.VI.1954 tot gefunden. 1 Monat. 1 km.

A 52202. Valkeala, Mieho (60°55′ N, 26°42′ E) 7.VI.1954 (Ilkka Laine). — Belgien, Prov. Flandre orientale, Moerbeke-Waas (51°10′ N, 3°57′ E) X.1954 erlegt (Inst. Royal des Sciences Naturelles, Bruxelles). Ca. 4—4 $^{1}/_{2}$ Monate. 1770 km SW.

A 52540. Hyvinkää mlk., Nuppulinna (60°32′ N, 24°58′ E) 3.VI.1954 (Ilkka Stén). — Belgien, Prov. Anvers, Ekeren (51°15′ N, 4°25′ E) 3.XI.1954 gefunden (J. van Looveren). 5 Monate. 1630 km SW.

A 52545. Wie A 52540. — Dänemark, Jylland, Hassing, Thy (56°50′ N, 8°28′ E) 16.I.1955 erlegt (Frode Sogaard). 7 $^{1}/_{2}$ Monate. 1030 km WSW.

A 53702. Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 6.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst, Alakaupunki 10.VII.1954 gefangen und freigelassen. 1 Monat. 1 km.

A 53832. Hamina, Saviniemi (60°34′ N, 27°12′ E) 30.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 28.VIII.1954 tot gefunden. 3 Monate.

A 54009 Yli-Ii, Jakkukylä (65°18′ N, 25°35′ E) 4.VI.1954 (Jouko Siira). — Kempele, Kirkonkylä (64°55′ N, 25°30′ E) 23.IX.1954 erlegt (Antti Honka). 3 $^{2}/_{3}$ Monate. 45 km S.

Chloris c. chloris (L.)

69315 (ad.). Espoo, Westend (60°10′ N, 24°48′ E) 27.III.1954 (Martti Virolainen). — Helsinki, Munkkiniemi (60°12′ N, 24° 51′ E) 25.V.1954 tot gefunden (Timo Aalto). 2 Monate. 5 km NE.

Carduelis f. flammea (L.)

Erster ausländischer Wiederfund eines in Finnland beringten Vogels dieser Art: ein auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, im Oktober beringter ziehender Vogel im Februar des 2. Winters in Zentralrussland angetroffen. Am nächsten ist wohl anzunehmen, dass der Vogel im Beringungsherbst auf dem Zuge nach SW war, im 2. Winter aber in der Heimat in Zentralrussland umherstreifte.

60607 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 18.X.1952 (Pentti Linkola). — UdSSR, Gomel, Svetilovitsch (52°46′ N, 31°20′ E) 10.II.1954 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa) 1 Jahr $3\,^2/_3$ Monate. 1080 km SE.

Pyrrhula p. pyrrhula (L.)

9 Wiederfunde als ausgewachsen beringter Vögel, davon 2 im Ausland, beide von besonderem Interesse, weil die Wanderungen nach SE-E gerichtet waren. 64305, beringt Anfang April in SE-Finnland, wurde Ende November im 2. Herbst E von Moskau (870 km vom Beringungsort) und 72191, beringt Anfang April W von Helsinki/Helsingfors, im Distrikt Leningrad Ende Februar im folgenden Winter gefangen. Die früher im Ausland festgestellten finnischen Dompfaffen waren über Åland nach SW (Dänemark, Pommern) gewandert. Alle einheimischen Funde (mit Ausnahme eines toten Exemplares nach kurzer Zeit) beziehen sich auf Kontrollbeobachtungen im Winter am Beringungsort 11 Monate bis über 2 Jahre später.

Beringungen in der Stadt Hamina, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen.

64305 (ad.). 2.IV.1952. — UdSSR, Orehovo-Zuevo, 80 km E Moskwa (55°45′ N, 39°2′ E) 29.XI.1953 gefangen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr $7\,^5/_6$ Monate. 870 km SE.

66061 (ad.). 24.I.1953. — Daselbst 21.II.1955 kontrolliert. 2 Jahre 1 Monat. 1 km.

72416 (ad.). 30.I.1954. — Daselbst 6.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^1/_5$ Monat.

74395 (ad. ♀). 19.I.1954. — Daselbst 30.I.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^1/_3$ Monat.

74981 (ad. ♂). 17.I.1954. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^5/_6$ Monat.

74984 (ad. ♂). 17.I.1954. — Daselbst 30.I.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^1/_2$ Monat.

75848 (ad. ♂). 2.III.1954. — Daselbst 6.II.1955 kontrolliert. $11\,^1/_6$ Monate.

Beringungen an anderen Orten.

72191 (ad. ♂). Espoo/Esbo, Westend (60°10′ N, 24°48′ E) 2.IV.1954 (Martti Virolainen). — UdSSR, Distr. Leningrad, Pushkin (59°46′ N, 30°20′ E) 25.II.1955 gefangen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $10\,^5/_6$ Monate. 310 km E.

73250 (ad. ♂). Hämeenlinna, Sairio (61° N, 24°27′ E) 9.I.1954 (Juhani Tast). — Daselbst 26.II.1954 tot gefunden (Rauni Vahvelainen). $1\,^1/_2$ Monat.

Fringilla c. coelebs L.

2 in Ostfinnland beringte Vögel im Oktober des 1. Herbstes nach typischer SW-Wanderung in Belgien erlegt. Ferner ein Wiederfund am Beringungsort im 2. Herbst.

70421. Vasa (63°5′ N, 21°40′ E) 11.VI.1953 (A. Bernström & J. Borotinskij & B. Carlström). — Daselbst 19.IX.1954 tot gefunden (M. Peltokangas). 1 Jahr $3\,^1/_4$ Monate.

73651. Iisalmi (63°34′ N, 27°10′ E) 29.VI.1954 (Erkki Airisto). — Belgien, Prov. Liège, Baelen-sur-Vesdre (50°35′ N, 6°2′ E) 27.X.1954 erlegt (H. Pirenne). 4 Monate. 1940 km SW.

78884. Vehkalahti, Lupinlahti (60°33′ N, 27°15′ E) 15.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Belgien, Prov. Liège, Avennes (50°37′ N, 5°10′ E) 12.X.1954 erlegt (J. Jamart). $3\,^5/_6$ Monate. 1740 km SW.

Fringilla montifringilla L.

Ein auf der neuen Vogelwarte der Inseln Valsörarna Valassaaret im Bottnischen Meerbusen Ende August auf dem Zuge beringtes Ex. Mitte September 245 km südlicher (SSE) gefunden.

79775 (ad.migr. ♂). Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 29.VIII.1954 (Ilppo Kangas). — Tyrvää, Kotajärvi (61°28′ N, 22°45′ E) 17.IX.1954 tot gefunden (Esko Järvenpää). $^2/_3$ Monat. 245 km SSE.

Anthus pratensis (L.)

2 Wiederfunde, davon ein Fall von Ortstreue nach 11 Monaten (ein in der Vogelfalle der Vogelswarte Valsörarna/Valassaaret lebend kontrolliertes Ex.).

73490. Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 25.VI.1954 (Olavi Hildén). — Daselbst 23.VII.1954 tot gefunden (Tor-Leif Westman). 1 Monat.

79339. Wie 73490, 26.VI.1954. — Daselbst 27.V.1955 kontrolliert. 11 Monate.

Motacilla a. alba L.

5 Wiederfunde, davon 3 Fälle von typischer Ortstreue (1 Jahr, 15 Monate und 2 Jahre nach der Beringung, 73448 auf der Vogelwarte Valsörarna/Valassaaret als ausgewachsen beringt und ein Jahr später lebend kontrolliert).

K 112. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 7.VI.1954 (Olavi Liukkonen). — Daselbst 2.VII.1954 tot gefunden. $^5/_6$ Monat.

71110. Vasa (63°5′ N, 21°40′ E) 6.VI.1953 (A. Bernström & J. Borotinskij & B. Carlström). — Daselbst 8.IX.1954 erschöpft gefunden (I. Vainio). 1 Jahr 3 Monate.

72127. Espoo, Westend (60°10′ N, 24°47′ E) 9.VII.1953 (Sampo Salovaara). — Daselbst, Matinkylä 23.VI.1955 tot gefunden. 1 Jahr 11 $^1/_2$ Monate. Ca. 2 km SW.

73448 (ad. ♀). Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 27.V.1954 (Olavi Hildén). — Daselbst 18.V.1955 kontrolliert. 11 $^2/_3$ Monate.

79365 (pull.). Wie 73448, 27.VI.1954. — Daselbst 23.VII.1954 tot gefunden (Tor-Leif Westman). $^5/_6$ Monat.

Parus m. major L.

147 Wiederfunde, davon nicht weniger als 143 am Beringungsort oder in dessen Nähe (höchstens 5—6 km vom Beringungsplatz). Nur in 4 Fällen war die Entfernung etwas grösser, 20 bis 55 km. Im letztgenannten Fall war die Wanderung etwas zugähnlich, da der Vogel (75810), am 15.X. als ausgewachsen beringt nach 7 Tagen die Strecke von 55 km nach WSW zurückgelegt hatte. Die Mehrzahl der Wiederfunde (83) bezieht sich auf ausgewachsen (ad.) im Herbst oder Winter beringte Vögel. Dieselben wie auch die als Nestlinge beringten 64 Individuen sind zum grössten Teil in Fallen lebend kontrolliert und wieder freigelassen worden. Nur 26 Vögel wurden tot festgestellt, und zwar je 13 der als Nestlinge und der als ad. beringten; prozentuell war der Anteil der ersteren somit grösser. Der Zeitabstand zwischen Beringung und Wiederfund war in 11 Fällen etwa 2 Jahre oder mehr (Maximum 2 Jahre 10 Monate), in 26 Fällen etwa 1 Jahr — 1 Jahr 8 Monate, sonst weniger. (Diesmal liegen viele Kontrollbeobachtungen nach kurzer Zeit, meistens 1—2 Monate, vor, wodurch das Verweilen der Vögel im Herbst und Winter am Beringungsort beleuchtet wurde.)

Beringungen in der Stadt Hamina, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

K 1737 (ad.). 22.XI.1954. — Daselbst 4.III.1955 kontrolliert. 3 $^1/_3$ Monate.

61593 (ad.). 20. I.1952. — Daselbst 16.XI.1954 kontrolliert. 2 Jahre 9 $^5/_6$ Monate.

61635 (ad.). 12.II.1952. — Daselbst 5.XI.1954 kontrolliert. 2 Jahre 8 $^5/_6$ Monate.

62473. 8.VI.1952. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 2 Jahre 5 $^1/_3$ Monate. 4 km.

62478. 9.VI.1952. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 2 Jahre 5 $^1/_3$ Monate.

64543. 12.VI.1952. — Daselbst 7.XI.1954 kontrolliert. 2 Jahre 4 $^5/_6$ Monate.

Typis expr. 8. 5. 1957.

65482 (ad.). 24.I.1954. — Daselbst 20.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^5/_6$ Monat.
66477 (ad.). 1.II.1953. — Daselbst 5.X.1954 tot gefunden. 1 Jahr 8 $^1/_6$ Monate.
66772. 4.VI.1953. — Daselbst 30.XII.1954 kontrolliert. 1 Jahr 6 $^5/_6$ Monate.
66808. 4.VI.1953. — Daselbst 21.XII.1954 kontrolliert. 1 Jahr 6 $^1/_2$ Monate.
66838 (ad.). 23.X.1953. — Daselbst 28.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr 1 $^1/_6$ Monat.
66847 (ad.). 30.X.1953. — Daselbst 19.X.1954 kontrolliert. 11 $^2/_3$ Monate.
66857 (ad.). 27.III.1954. — Daselbst 16.XI.1954 kontrolliert. 7 $^2/_3$ Monate.
66875 (ad.). 20.III.1954. — Daselbst 16.I.1955 kontrolliert. 9 $^5/_6$ Monate.
66877 (ad.). 27.III.1954. — Daselbst 13.X.1954 kontrolliert. 6 $^1/_2$ Monate.
67287. 3.VI.1953. — Daselbst 18.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr 8 $^1/_2$ Monate.
67288. 3.VI.1953. — Daselbst 13.X.1954 kontrolliert. 1 Jahr 4 $^1/_3$ Monate.
68432 (ad.). 6.III.1953. — Daselbst 27.VII.1954 kontrolliert. 1 Jahr 4 $^2/_3$ Monate.
72404 (ad.). 15.I.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 10 $^1/_5$ Monate.
72406 (ad.). 16.I.1954. — Daselbst 17.XI.1954 kontrolliert. 10 Monate.
72449 (ad.). 30.X.1953. — Daselbst 13.X.1954 kontrolliert. 11 $^1/_2$ Monate.
72451 (ad.). 30.X.1953. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr $^2/_3$ Monat.
72471 (ad.). 26.X.1953. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr $^5/_6$ Monat. 1 km.
72523 (ad.). 4.I.1954. — Daselbst 23.I.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^2/_3$ Monat. 2 km.
74324. (ad.). 10.XI.1953. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr 3 Monate.
74831 (ad.). 12.I.1954. — Daselbst 1.II.1955 tot gefunden. 1 Jahr $^2/_3$ Monat.
74904 (ad.). 10.I.1954. — Vehkalahti 6.V.1954 kontrolliert. 3 $^5/_6$ Monate. 3 km.
74939. 11.VI.1954. — Daselbst 18.X.1954 kontrolliert. 4 $^1/_4$ Monate.
75400 (ad.). 17.XI.1954. — Daselbst 18.II.1955 kontrolliert. 3 Monate.
75807 (ad.). 15.X.1954. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 1 Monat.
75810 (ad.). 15.X.1954. — Lovisa (60°27′ N, 26°13′ E) 22.X.1954 gefangen und freigelassen (Arvid Munsterhjelm). 7 Tage. 55 km WSW.
75847 (ad.). 2.III.1954. — Daselbst 3.XI.1954 kontrolliert. 8 Monate. 2 km.
76069. 9.VI.1954. — Daselbst 5.XI.1954 kontrolliert. 4 $^5/_6$ Monate.
76072. 9.VI.1954. — Daselbst 1.XI.1954 kontrolliert. 4 $^2/_3$ Monate.
76074. 9.VI.1954. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_3$ Monate.
76576. 9.VI.1954. — Daselbst 15.IX.1954 tot gefunden. 3 $^1/_5$ Monate.
76600. 12.VI.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_3$ Monate.
78762. 15.VI.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_5$ Monate.
78853. 5.VII.1954. — Daselbst 4.XI.1954 kontrolliert. 4 Monate. 3 km.
80472 (ad.). 20.X.1954. — Daselbst 2.III.1955 tot gefunden. 4 $^1/_3$ Monate.
82702. 10.VI.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_3$ Monate.
82714. 12.VI.1954. — Daselbst 15.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_6$ Monate.
82731. 12.VI.1954. — Daselbst 15.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_6$ Monate.
82749. 16.VI.1954. — Daselbst 16.X.1954 kontrolliert. 4 Monate.
82751. 16.VI.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 5 $^1/_6$ Monate.
83060. 8.VI.1954. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 8 $^1/_6$ Monate.
83070. 10.VI.1954. — Daselbst 13.X.1954 kontrolliert. 4 $^1/_6$ Monate.
83077. 10.VI.1954. — Daselbst 27.X.1954 kontrolliert. 4 $^1/_2$ Monate.
83639. 17.VI.1954. — Daselbst 26.X.1954 kontrolliert. 4 $^1/_3$ Monate.
83655. 17.VI.1954. — Daselbst 11.IV.1955 kontrolliert. 9 $^5/_6$ Monate.
83656. 17.VI.1954. — Daselbst 6.II.1955 kontrolliert. 7 $^2/_3$ Monate.
83737. 18.VI.1954. — Daselbst 15.I.1955 kontrolliert. 6 $^5/_6$ Monate.
83739. 18.VI.1954. — Daselbst 18.II.1955 kontrolliert. 8 Monate.
83741. 18.VI.1954. — Daselbst 18.XI.1954 kontrolliert. 5 Monate.

83746. 18.VI.1954. — Daselbst 1.XI.1954 tot gefunden. 4 1/2 Monate.
83747. 18.VI.1954. — Daselbst 5.XI.1954 kontrolliert. 4 1/2 Monate.
83790. 29.VI.1954. — Daselbst 4.III.1955 kontrolliert. 8 1/6 Monate. 3 km.
86967 (ad.). 30.XII.1954. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 1 1/2 Monate.
A 53783. 17.VI.1954. — Daselbst 1.XI.1954 tot gefunden. 4 1/2 Monate.

Beringungen in Tyrväntö, Tykölä, 61°15′ N, 24°13′ E. Beringer Olavi Liukkonen.

65903 (ad.). 10.XI.1952. — Daselbst 28.XII.1954 kontrolliert. 2 Jahre 1 2/3 Monate.
73572 (ad.). 8.XI.1953. — Daselbst 27.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr 2/3 Monat.
73587 (ad.). 1.I.1954. — Daselbst 13.I.1954 kontrolliert. 1/2 Monat.
73595 (ad.). 4.I.1954. — Daselbst 13.I.1954 kontrolliert. 1/3 Monat.
73600 (ad.). 11.I.1954. — Daselbst 25.I.1954 tot gefunden. 1/2 Monat.
73743 (ad.). 28.IV.1954. — Daselbst 27.X.1954 kontrolliert. 6 Monate.
73584 (ad.). 20.XII.1953. — Daselbst 22.XII.1954 kontrolliert. 1 Jahr.
80552 (ad.). 15.X.1954. — Daselbst 9.XI.1954 kontrolliert. 5/6 Monat.
80553 (ad.). 23.X.1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 1 Monat.
80555 (ad.). 1.XI.1954. — Daselbst 11.XII.1954 kontrolliert. 1 1/3 Monate.
80556 (ad.). 1.XI.1954. — Daselbst 28.XII.1954 kontrolliert. 2 Monate.
80558 (ad.). 7.XI.1954. — Daselbst 28.XI.1954 kontrolliert. 2/3 Monat.
80559 (ad.). 12.XI.1954. — Daselbst 2.XII.1954 kontrolliert. 2/3 Monat.
80567 (ad.). 20.XI.1954. — Daselbst 28.XII.1954 kontrolliert. 1 1/4 Monat.
80570 (ad.). 20.XI.1954. — Daselbst 30.XII.1954 kontrolliert. 1 1/3 Monat.
80572 (ad.). 21.XI.1954. — Daselbst 28.XII.1954 kontrolliert. 1 1/4 Monat.
80576 (ad.). 21.XI.1954. — Daselbst 20.XII.1954 kontrolliert. 1 Monat.
80577 (ad.). 22.XI.1954. — Daselbst 30.XII.1954 kontrolliert. 1 1/4 Monat.
80580 (ad.). 27.XI.1954. — Daselbst 26.XII.1954 kontrolliert. 1 Monat.
80790. 27.VI.1954. — Daselbst 22.XI.1954 kontrolliert. 4 5/6 Monate.
83413. 3.VIII. 1954. — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 3 2/3 Monate.

Beringungen in Espoo/Esbo, Westend, 60°10′ N, 24°50′ E. Beringer Martti Virolainen.

72178 (ad.). 29.III.1954. — Daselbst 23.V.1954 kontrolliert. 1 5/6 Monat.
74402 (ad.). 11.I.1954. — Daselbst 4.X.1954 tot gefunden (M. Pietilä). 8 5/6 Monate.
74484 (ad.). 19.II.1954. — Daselbst 18.VI.1954 kontrolliert. 4 Monate.
74489 (ad.). 19.II.1954. — Daselbst 29.XI.1954 kontrolliert. 9 1/3 Monate.
75509 (ad.). 1.III.1954. — Daselbst 10.V.1954 tot gefunden (Elin Holmström). 2 1/3 Monate.
74555 (ad.). 22.XI.1953. — Daselbst 20.VI.1955 tot gefunden (Yrjö Lassila). 1 Jahr 7 Monate.
75534 (ad.). 5.III.1954. — Daselbst 13.VI.1954 kontrolliert. 3 1/4 Monate.
82088. 16.VI.1954. — Daselbst 28.VII.1954 tot gefunden (S. G. Bergholm). 1 1/3 Monat.

Beringungen in Ilmajoki, Pojanluoma, 62°43′ N, 22°35′ E. Beringer Seppo Sulkava.

74205 (ad.). 22.XII.1953. — Daselbst 25.XII.1954 kontrolliert. 1 Jahr.
74215 (ad.). 1.I.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr 1 2/3 Monate.
74220 (ad.). 3.I.1954. — Daselbst 25.III.1954 tot gefunden. 2 2/3 Monate.
74249 (ad.). 24.I.1954. — Daselbst 23.III.1954 tot gefunden. 2 Monate. 1 km.
74267. 21.VI.1954. — Jalasjärvi (62°29′ N, 22°45′ E) 26.XI.1954 gefangen und freigelassen (Pentti Lumiaho). 5 1/6 Monate. 20 km S.

79613 (ad.). 20.XII.1954. — Daselbst 9.IV.1955 tot gefunden. 3 2/3 Monate.
79615 (ad.). 20.XII.1954. — Daselbst 14.IV.1955 tot gefunden. 3 5/6 Monate.
79623 (ad.). 23.XII.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 5/6 Monate.
79626 (ad.). 25.XII.1954. — Daselbst 6.II.1955 kontrolliert. 1 1/3 Monat.
79631 (ad.). 10.I.1953. — Daselbst 25.XII.1954 kontrolliert. 1 Jahr 11 1/2 Monate.
79633 (ad.). 26.XII.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 5/6 Monate.
79635 (ad.). 26.XII.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 5/6 Monate.
79636 (ad.). 28.XII.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 2/3 Monate.
79638 (ad.). 29.XII.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 1 2/3 Monate.

Beringungen in Hämeenlinna, 61° N, 24°30′ E. Beringer Juhani & Olle Tast.

73297. 10.VI.1954. — Daselbst 17.XI.1954 kontrolliert. 5 1/4 Monate.
79409 (ad.). 14.XI.1954. — Daselbst 7.I.1955 kontrolliert. 1 5/6 Monate.
79410 (ad.). 15.XI.1954. — Daselbst 10.II.1955 kontrolliert. 2 5/6 Monate.
79415 (ad.). 17.XI.1954. — Daselbst 7.I.1955 kontrolliert. 1 2/3 Monate.
79420 (ad.). 19.XI.1954. — Daselbst 30.I.1955 kontrolliert. 2 1/3 Monate.
79421 (ad.). 20.XI.1954. — Daselbst 22.XII.1954 kontrolliert. 1 Monat.
79422 (ad.). 20.XI.1954. — Daselbst 12.II.1955 kontrolliert. 2 2/3 Monate.
79423 (ad.). 20.XI.1954. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 2 2/3 Monate.
79424 (ad.). 22.XI.1954. — Daselbst 16.II.1955 kontrolliert. 2 5/6 Monate.
79890. 14.VI.1954. — Daselbst 14.II.1955 kontrolliert. 8 Monate.
80134. 14.VI.1954. — Daselbst 22.XI.1954 kontrolliert. 5 1/3 Monate.
80150. 14.VI.1954. — Daselbst 6.II.1955 kontrolliert. 7 2/3 Monate.
80157. 14.VI.1954. — Daselbst 22.XI.1954 kontrolliert. 5 1/3 Monate.
80197. 15.VI.1954. — Daselbst 19.II.1955 kontrolliert. 8 1/6 Monate.
80198. 15.VI.1954. — Daselbst 10.II.1955 kontrolliert. 7 5/6.

Beringungen an anderen Orten.

43382 (ad.). Virolahti (60°31′ N, 27°40′ E) 23.X.1953 (Lauri Leikkonen). — Daselbst 21.IV.1955 kontrolliert. 1 Jahr 6 Monate.

56003 (ad.). Helsinki, Käpylä (60°12′ N, 25° E) 26.II.1952 (Uolevi Seppälä). — Daselbst 11.X.1954 kontrolliert. 2 Jahre 7 1/2 Monate.

56009 (ad.). Wie 56003, 6.III.1952. — Daselbst 11.X.1954 kontrolliert. 2 Jahre 7 1/6 Monate.

63148. Tyrväntö, Mälkiäinen (61°12′ N, 24°16′ E) 30.VI.1952 (Pentti Linkola). — Vesilahti, Krääkkiö (61°19′ N, 23°40′ E) 7.III.1955 getötet (Olavi Hakala). 2 Jahre 8 1/4 Monate. 35 km WNW.

64786 (ad.). Wie 56003, 23.X.1952. — Daselbst 11.X.1954 kontrolliert. 1 Jahr 11 2/3 Monate.

67596. Tyrväntö, Lepaa (61°7′ N, 24°20′ E) 26.VI.1953 (Antti Haapanen). — Daselbst 25.V.1954 tot gefunden (Seppo Sulkava). 11 Monate. 5 km N.

68463 (ad.). Miehikkälä, Purho (60°47′ N, 27°29′ E) 10.III.1953 (Sulo J. Lehtonen). — Hamina, Saviniemi (60°35′ N, 27°12′ E) 18.X.1954 kontrolliert. 1 Jahr 7 1/4 Monate. 30 km SW.

70610 (ad.). Hämeenlinna, Katumajärvi (61° N, 24°30′ E) 25.V.1953 (Väinö Valkeila). — Daselbst 1.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr 5 1/5 Monate.

72438 (ad.). Virolahti, Kurkela (60°34′ N, 27°48′ E) 16.XI.1953 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 21.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr.

72823. Nummi, Rauhaniemi (60°22′ N, 23°55′ E) 12.VI.1954 (Harri Dahlström). — Daselbst 12.VI.1955 gefunden (Kimmo Aula). 1 Jahr.

72837. Wie 72823, 15.VI.1954. — Daselbst 4.VI.1955 kontrolliert. 11 2/3 Monate.

72990. Varkaus (62°19′ N, 27°53′ E) 22.VI.1954 (Heikki Tyrväinen). — Daselbst 2.VIII.1954 tot gefunden (K. Paalanen). 1 1/3 Monate.

72994. Wie 72990. — Daselbst 13.IX.1954 gefangen (B. Antere). 2 2/3 Monate.

73621 (ad.). Vasa (63°5′ N, 21°40′ E) 19.X.1953 (A. Bernström, J. Borotinskij & B. Carlström). — Daselbst 27.III.1955 tot gefunden (Anneli Jalander). 1 Jahr 5 1/4 Monate.

74040. Hämeenlinna, Mäskälä (61° N, 24°30′ E) 11.VI.1954 (Juhani Koivu). — Daselbst 8.I.1955 kontrolliert. 7 Monate.

75481 (ad.). Helsinki, Herttoniemi (60°9′ N, 25° E) 10.X.1954 (Kalervo Eriksson). — Daselbst 7.VI.1955 tot gefunden. 7 5/6 Monate.

75629. Sääksmäki, Uotila (61°10′ N, 24°5′ E) 15.VI.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst 5.VI.1955 brütend kontrolliert. 11 2/3 Monate.

75710. Wie 75629, Viidanniemi. — Daselbst März 1955 tot gefunden (Seppo Inkinen). Ca. 9 Monate. 1 km.

75724. Wie 75710. — Daselbst 10.II.1955 kontrolliert (Mikko Uotila) 7 5/6 Monate.

75764. Wie 63148, 15.VI.1954. — Daselbst 16.XI.1954 kontrolliert (Toivo Vaittinen). 5 Monate. 2 km.

76107 (ad.). Helsinki, Hietaniemi (60°10′ N, 24°55′ E) 8.III.1954 (Kari Ritvos). — Daselbst 9.XII.1954 kontrolliert (Mauri Rautkari). 9 1/3 Monate.

77155. Rovaniemi, Pekkala (66°20′ N, 26°52′ E) 24.VI.1954 (Osmo Kivilahti). — Daselbst, Kaihuajärvi 6.XI.1954 tot gefunden (Pekka Nivala). 4 1/3 Monate. 5 km NW.

77460. Korsholm, Västervik (63°7′ N, 21°30′ E) 24.VI.1954 (Matti Pohjola). — Daselbst 1.IX.1954 tot gefunden (W. Forsell). 2 1/4 Monate.

77479. Wie 77460. — Daselbst, Iskmo 16.X.1954 tot gefunden (Oskar Smedman). 3 1/3 Monate. 6 km NE.

77643. Petäjävesi, Kintaus (62°16′ N, 25°20′ E) 27.VI.1954 (Kalevi Lallukka). — Daselbst 17.XI.1954 kontrolliert (Esko Honkala). 4 2/3 Monate.

78588. Vanaja, Käikölä (60°58′ N, 24°33′ E) 19.VI.1954 (Sakari Sarjanen). — Daselbst, Harviala 11.X.1954 kontrolliert (Eeva Henttonen). 3 2/3 Monate. 3 km SE.

82720. Vehkalahti, Haru (60°33′ N, 27°13′ E) 12.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Hamina, Tallimäki 19.X.1954 kontrolliert. 4 1/4 Monate. 3 km.

82962. Helsinki, Herttoniemi (60°12′ N, 25° E) 13.VI.1954 (Uolevi Seppälä). — Daselbst 30.IX.1954 gefangen (Kimmo Kivikoski). 3 1/2 Monate. 3 km.

84861. Helsinki, Lauttasaari (60°9′ N, 24°53′ E) 17.VI.1954. (I. & T. Tynys). — Daselbst 28.V.1955 tot gefunden (H. Friström). 11 1/3 Monate.

84865. Wie 84861. — Daselbst 12.XI.1954 gefunden (H. Eriksson). 4 5/6 Monate.

Parus c. caeruleus L.

8 Wiederfunde, davon 6 am Beringungsort (66444 nach beinahe 2 Jahren) und 2 Fälle von längerer Wanderung (oder Zug) im Frühjahr: von 2 im Februar in Helsinki Helsingfors beringten Vögeln 75419 Anfang April in demselben Jahr 145 km nördlicher und 75292 Anfang April im folgenden Jahr 90 km östlicher gefunden.

Beringungen in der Stadt Hamina, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

K 1778 (ad.). 28.XII.1954. — Daselbst 13.II.1955 kontrolliert. 1 1/2 Monate.

66444 (ad.). 18.XII.1952. — Daselbst 30.XI.1954 kontrolliert. 1 Jahr 11 1/3 Monate.

74971 (ad.). 10.I.1954. — Daselbst 30.XII.1954 kontrolliert. 11 $^2/_3$ Monate.
75324 (ad.). 17.II.1954. — Daselbst 16.I.1955 kontrolliert. 11 Monate.

Beringungen an anderen Orten.

75265 (ad.). Helsinki, Herttoniemi (60°12′ N, 25° E) 25.I.1954 (Kalervo Eriksson). Daselbst 14.II.1954 kontrolliert (C-E. Estlander). $^2/_3$ Monat.

75292 (ad.). Wie 75265, 15.II.1954. — Pyhtää, Ahvenkoski (60°30′ N, 26°32′ E) 5.IV.1955 tot gefunden (G. Terehoff). 1 Jahr 1 $^2/_3$ Monate. 90 km ENE.

75419 (ad.). Wie 75265, 27.II.1954. — Sysmä, Nuoramoinen (61°25′ N, 25°52′ E) 9.IV.1954 tot gefunden (Pehr Streng). 1 $^1/_3$ Monate. 145 km NNE.

84418. Espoo, Westend (60°10′ N, 24°50′ E) 21.VI.1954 (Martti Virolainen). — Daselbst 12.VII.1954 tot gefunden (Veikko Summa). $^2/_3$ Monat.

Parus c. cristatus L.

74505 (ad.). Korsholm, Västervik (63°7′ N, 21°30′ E) 13.XII.1953 (Matti Pohjola). — Daselbst 27.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr 2 $^1/_2$ Monate.

Parus atricapillus L.

74503 (ad.). Korsholm, Västervik (63°7′ N, 21°30′ E) 13.XII.1953 (Matti Pohjola). — Daselbst 2.I.1955 kontrolliert. 1 Jahr $^2/_3$ Monat.

74509 (ad.). Wie 74503, 20.XII.1953. — Daselbst 27.II.1955 kontrolliert. 1 Jahr 2 $^1/_4$ Monate.

Bombycilla g. garrulus (L.)

Recht interessante Resultate der Beringung dieser Invasionsvögel auf der Vogelwarte Signilskär, Åland. Von 4 Anfang November 1954 beringten Vögeln wurde A 45214 nach einer WSW-Wanderung von 290 km am 20. Dezember in Südschweden und A 56133 nach einer SW-Wanderung von 630 km am 23. Januar in Dänemark, Sjaelland angetroffen. Die beiden übrigen Vögel dagegen wurden nach einer östlichen Wanderung von 580 bzw. 610 km hinter der jetzigen SE-Grenze Finnlands Mitte und Ende Dezember festgestellt. Es liegt am nächsten anzunehmen, dass die *Bombycilla*-Invasion nach Åland von Osten kam. Nach der Beringung ist aber ein Teil nach SW gezogen, ein anderer Teil dagegen zurückgekehrt (Schock-Wirkung?) und hat dann seinen Zug nach E fortgesetzt.

A 45207 (ad. migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 3.XI.1954 (Pentti Linkola). — UdSSR, Distr. Leningrad, Sestroretzk (60°6′ N, 29°56′ E) 18.XII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 $^1/_2$ Monate. 580 km E.

A 45214 (ad. migr.). Wie A 45207. — Schweden, Karlskoga (59°20′ N, 14°32′ E) 20.XII.1954 tot gefunden (J. Kühne). 1 $^1/_2$ Monate. 290 km WSW.

A 56133 (ad. migr.). Wie A 45207, 1.XI.1954. — Dänemark, Sjaelland, Lyngby (55°46′ N, 12°30′ E) 23.I.1955 tot gefunden (»Jagt og Fiskeri», København). 2 $^2/_3$ Monate. 630 km SW.

A 56150 (ad.migr.). Wie A 45207, 7.XI.1954. — UdSSR, Distr. Kurkijoki, Lahdenpohja (61°32′ N, 30°13′ E) 29.XII.1954 gefangen und wieder freigelassen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 $^2/_3$ Monate. 610 km ENE.

Muscicapa s. striata (Pall.)

Der erste Wiederfund eines finnischen Exemplars im afrikanischen Winterquartiergebiet. Ein auf der Höhe der Stadt Vasa am Bottnischen Meerbusen beringter Vogel Mitte Januar auf der ersten Winterreise in Südafrika, in der Gegend von Johannesburg, erlegt. Unsere 3 früheren ausländischen Wiederfunde in Rumänien, Bulgarien und Griechenland

deuten auf einen östlichen Reiseweg nach Afrika hin, so auch der neue Fundort, der auf dem 28. Meridian, also bedeutend östlicher als der Beringungsort und die früheren ausländischen Wiederfunde unserer Ringexemplare liegt.

68937. Korsholm, Jungsund (63°11′ N, 21°40′ E) 8.VII.1954 (Jarl-Gunnar Anderson). — Südafrika, Johannesburg, Ferndale, Fontainbleau (26°5′ S, 28° E) 15.I. 1955 getötet (F. C. Bromley). $6\,^1/_4$ Monate. 10020 km S.

Muscicapa h. hypoleuca (Pall.)

9 Wiederfunde, davon 3 im 2. Sommer in der Heimat, höchstens 50 km vom Beringungsplatz. Die ausländischen Meldungen sind aus Portugal (4), SW-Frankreich (1) und Norditalien (1), völlig unseren früheren Erfahrungen entsprechend. 5 Vögel waren auf der ersten Zugreise, der 6., 71255, als ausgewachsen beringt. Die Fundzeiten lagen zwischen 20.VIII. und 20.IX.

K 468. Sääksmäki, Uotila (61°11′ N, 24°15′ E) 24.VI.1954 (Pentti Linkola). — Portugal, Viseu, Mangualde (40°37′ N, 7°47′ W) 6.IX.1954 gefangen (Henriques Pereira Jun.). $2\,^1/_3$ Monate. 3140 km SW.

K 609. Tyrväntö, Lepaa (61°7′ N, 24°20′ E) 25.VI.1954 (Antti Haapanen). — Portugal, Lisboa (38°43′ N, 9°7′ W) 20.IX.1954 gefangen (Consulado Geral da Finlandia, Lisboa). $2\,^5/_6$ Monate. 3380 km SW.

K 1119. Hämeenlinna, Katinen (61° N, 24°30′ E) 20.VI.1954 (Väinö Valkeila). — Italien, Lombardia, Brescia (45°32′ N, 10°15′) 20.VIII.1954 getötet (Labor. di Zoologia applicata alla caccia Bologna). 2 Monate. 1980 km SW.

K 1609. Tyrväntö, Tykölä (61° 15′ N, 24°13′ E) 26.VI.1954 (Olavi Liukkonen). — Portugal, Beira Baixa, Amencloa (39°40′ N, 8°4′ W) 20.IX.1954 gefangen (Consulado Geral da Finlandia, Lisboa). $2\,^5/_6$ Monate. 3250 km SW.

K 1643. Wie K 1609, 27.VI.1954. — Orivesi, Pappilanmäki (62°40′ N, 24°20′ E) 23.VI.1955 tot gefunden (Leena Aalto). 1 Jahr. 50 km N.

K 1810. Wie K 468, 29.VI.1954. — Kalvola, Keikkala (61°6′ N, 24°5′ E) 29.V. 1955 auf dem Nest tot gefunden (Antti Kivilahti). 11 Monate. 10 km SW.

K 1821. Wie K 1810. — Daselbst 5.VI.1955 brütend kontrolliert. $11\,^1/_5$ Monate. 1 km.

71255 (ad. ♀). Askainen, Lemsjöholm (60°30′ N, 21°47′ E) 11.VI.1953 (Lars v. Haartman). — Frankreich, Dep. Gironde, Pian-sur-Garonne (45° N, 0°35′ W) 30.VIII.1954 getötet (Jean Bibes). 1 Jahr $2\,^2/_3$ Monate. 2290 km SW.

83322. Hämeenkyrö, Lavajärvi (61°39′ N, 23° 22′ E) 1.VII.1954 (Urpo Häyrinen). — Portugal, Macedo de Cavaleiros (41°33′ N, 6°59′ W) 29.VIII.1954 gefunden (G. M. Tait). 2 Monate. 3090 km SW.

Sylvia borin (Bodd.)

Ein auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, als ziehend beringter Vogel nach 24 Tagen in Italien gefangen. Auch alle unsere 6 früheren ausländischen Wiederfunde sind aus Italien.

67961 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 25.VIII.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Prov. Livorno, Piombino (42°55′ N, 10°30′ E) 19.IX.1954 gefangen (N. Jerdinando). $^3/_4$ Monate. 2050 km SSW.

Turdus p. pilaris L.

10 ausländische und 8 einheimische Wiederfunde. In Skandinavien wurden 2 Vögel auf typischem SW-Zug angetroffen, A 45561, beringt am südlichen Bottnischen Meerbusen, in Schweden, Gästrikland Anfang Oktober im 2. Herbst so nördlich, dass ein Flug direkt über den Bottnischen Meerbusen wahrscheinlicher als der gewöhnliche Weg über

die Ålandsinseln ist, und A 53734 in Dänemark, Fyn am 20.XI. im ersten Herbst. Die 6 übrigen ausländischen Funde sind aus Belgien (4), W-Frankreich (2), Liechtenstein (1) und N-Italien (1), also aus Ländern, die als normale Überwinterungsgebiete unserer Wacholderdrosseln längst bekannt sind. Die frühesten Fundzeiten waren 1.XI. (Belgien, A 41331, im 2. Jahre), 4.XI. (Belgien, A 50862, erste Winterreise) und Anfang Dezember (Frankreich, A 39949, 3. Winterreise), die spätesten 15.II. (Belgien, A 50266, 1. Winter und Italien, A 48257, ziehend 13.X. auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, beringt) und 22.II. (Belgien, A 54713, im 1. Winter). Von den 8 einheimischen Wiederfunden repräsentieren 3 Fälle von Ortstreue (höchstens 8 km entfernt) nach resp. 11 Monaten, etwa 2 Jahren und 3 Jahren, 3 sind Nahfunde vom ersten Sommer und 2 Fernfunde, A 53407 Mitte Oktober 65 km NE, A 43907 24.IX. im 2. Herbst 125 km WSW — vielleicht beginnender Zug.

A 32600. Hämeenkyrö, Lavajärvi (61°38′ N, 23°14′ E) 22.VI.1954 (Urpo Häyrinen). — Liechtenstein, Vaduz, Rheinau (47°10′ N, 9°30′ E) 15.I.1955 erlegt (Vogelwärte Sempach). $6\,^5/_6$ Monate. 1860 km SSW.

A 34321. Kristinestad, Granskog (62°18′ N, 21°21′ E) 26.VII.1954 (Per-Åke Johansson). — Lappfjärd (62°15′ N, 21°30′ E) 6.IX.1954 von einer Katze getötet (Gunnar Gröndahl). $1\,^1/_3$ Monate. 10 km ESE.

A 36941. Lammi, Evo (61°12′ N, 25°2′ E) 1.VI.1952 (Jaakko Kangas). — Daselbst, Koistila Anfang Juni 1955 tot gefunden (Hannu Nurminen). 3 Jahre. 8 km SSE.

A 39949. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 3.VI.1952 (Juhani Tast). — Frankreich, Dep. Ille-et-Vilaine, Treverien (48°18′ N, 1°55′ W) Anfang Dezember 1954 erlegt (M. Hauriac). 2 Jahre 6 Monate. 2150 km SW.

A 40514. Hämeenlinna, Kiistala (61° N, 24°30′ E) 1.VII.1952 (Juhani Tast). — Daselbst, Kauriala 11.VI.1954 von einer Katze getötet (Harri Paarma). 1 Jahr $11\,^1/_3$ Monate.

A 41331. Wie A 39949, 17.V.1953 (Olavi Liukkonen). — Belgien, Prov. Luxembourg, Vielsalm (50°17′ N, 5°57′ E) 1.XI.1954 erlegt (Maurice André). 1 Jahr $5\,^1/_2$ Monate. 1700 km SW.

A 43907. Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 31.V.1953 (Sulo J. Lehtonen). — Oulunkylä (60°14′ N, 25°2′ E) 24.IX.1954 tot gefunden (Y. Tuominen). 1 Jahr $3\,^5/_6$ Monate. 125 km WSW.

A 44992. Rautjärvi, Kirkonkylä (61°18′ N, 29°8′ E) 13.VI.1954 (Jouko Tiussa). — Daselbst, Kokkola 8.V.1955 erlegt. $10\,^5/_6$ Monate. 2 km NNE.

A 45561. Kristinestad, Tjöckvägen (62°19′ N, 21°20′ E) 22.VI.1953 (Per-Åke Johansson). — Schweden, Gästrikland, Mo, Ockelbo (60°56′ N, 16°40′ E) 4.X.1954 von einer Katze getötet (Svenska Jägareförbundet, Söderhamn). 1 Jahr $3\,^1/_3$ Monate. 290 km SW.

A 48257 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 13.X.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Gradisca, Isonzo (45°53′ N, 13°32′ E) 15.II.1955 erlegt (Ruggero Carnelli). 4 Monate. 1650 km SSW.

A 49914. Vasa, Vikinga (63°5′ N, 21°40′ E) 16.VII.1954 (Jarl-Gunnar Anderson) — Daselbst 15.VIII.1954 tot gefunden (Eino Suoniemi). 1 Monat.

A 50266. Tyrväntö, Emonsaari (61°10′ N, 24°20′ E) 6.VII.1954 (Pentti Linkola). — Belgien, Prov. Hainaut, Melles (50°37′ N, 3°25′ E) 15.II.1955 gefunden (E. Delmée). $7\,^1/_3$ Monate. 1730 km SW.

A 50862. Vanaja, Harviala (60°57′ N, 24°35′ E) 8.VI.1954 (Väinö Valkeila). — — Belgien, Prov. Anvers, Essen (51°27′ N, 4°30′ E) 4.XI.1954 erlegt (Inst. Royal des Sciences Naturelles, Bruxelles). $4\,^5/_6$ Monate. 1630 km SW.

A 51505. Wie A 41331, 30.V.1954. — Frankreich, Dep.Cher, Menetou-Salon (47°16′ N, 1°52′ E) Ende Dezember 1954 erlegt (Société Protectrice des Animaux, Bourges). Ca. 7 Monate. 2100 km SW.

A 53407. Vehkalahti, Summa (60°34′ N, 27°5′ E) 9.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Tani (60°55′ N, 28°5′ E) 15.X.1954 tot gefunden (Jaakko Harvela). $4\,^1/_5$ Monate. 65 km NE.

A 53734. Vehkalahti, Metsäkylä (60°39′ N, 27°5′ E) 20.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Dänemark, Fyn, Ålsbo (55°20′ N, 10° E) 20.XI.1954 tot gefunden (Vildtbiologisk Station, Kalø). 5 Monate. 1170 km SW.

A 54713. Aitolahti, Jokela (61°33′ N, 23°55′ E) 12.VI.1954 (Kari Juutilainen). — Belgien, Prov. Hainaut, Vezon (50°38′ N, 3°23′ E) 22.II.1955 tot gefunden (P.Dachy). $8\,^1/_3$ Monate. 1740 km SW.

A 54793. Hauho, Ilmoila (61°13′ N, 24°22′ E) 19.VII.1954 (Pertti Saurola). — Daselbst 25.IX.1954 tot gefunden (Erkki Kariniemi). $2\,^1/_5$ Monate.

Turdus ericetorum philomelos Brehm

3 Wiederfunde im Ausland nach typischem SW-Zug. Von 2 auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, im September beringten Migranten der eine Anfang April in SW-Deutschland, der zweite Ende November in SW-Spanien (unsere längste SW-Wanderung für diese Art), sowie ein in S-Finnland beringter Nestling Mitte November im ersten Jahr im südlichsten Frankreich festgestellt.

A 41286 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 30.IX.1954 (Pentti Linkola). — Deutschland, Rheinland, Hückeswagen (51°8′ N, 7°21′ E) Anfang April 1955 flugunfähig gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 6—$6\,^1/_2$ Monate. 1240 km SW.

A 51834. Tyrväntö, Haukila (61°12′ N, 24°17′ E) 11.VII.1954 (Olavi Liukkonen). — Frankreich, Dep. Var, Cuers (43°15′ N, 6°7′ E) 24.XI.1954 erlegt (Finnische Legation, Paris). $4\,^1/_2$ Monate. 2360 km SW.

A 52349 (ad.migr.). Wie A 41286, 7.IX.1954. — Spanien, Cadiz, Prado del Rey (36°46′ N, 5°35′ W) 12.XI.1954 gefangen (Jesus Infantes Sebastian). $2\,^1/_6$ Monate. 3170 km SW.

Turdus m. musicus L.

8 Wiederfunde, davon in der Heimat ein bedeutungsloser Nahfund und ein Fall von Ortstreue (12 km) nach 1 Jahr. Aus Italien, derselben Provinz Lazio (Latium), liegen 3 Funde vor, alles im Februar des 1. Winters erlegte Vögel. Im südlichsten Frankreich wurde A 36626 auf der 3. Winterreise im Oktober und A 52382 (als Durchzügler auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, Ende September beringt) im Februar erlegt. Diese 5 Fälle stimmen gut mit unseren früheren Ergebnissen überein. Eine ganz abweichende Wanderung, eine rein südöstliche, hat dagegen A 48301, beringt in Helsinki/Helsingfors, ausgeführt. Dieser Vogel wurde nämlich am 3.I. auf der ersten Winterreise in Batum an der Ostküste des Schwarzen Meeres erlegt.

A 36626. Jyväskylä, Haukanniemi (62°15′ N, 25°46′ E) 3.VI.1951 (Esko Lehmala). — Frankreich, Dep. Hérault, Pezenas (43°27′ N, 3°30′ E) X.1953 erlegt (Mus. National d'Hist. Naturelle, Paris). Ca. 2 Jahre 4 Monate. 2590 km SW.

A 47135. Helsinki, Vanh. hautausmaa, 6.VI.1954 (Martti Linkola). — Daselbst, Kivelä, 23.VIII.1954 tot gefunden (R. Ström). $2\,^1/_2$ Monate. 2 km N.

A 47612. Espoo/Esbo Laajalahti (60°12′ N, 24°48′ E) 31.V.1954 (I. & T. Tynys). — Italien, Lazio, Latina (41°55′ N, 12°15′ E) 6.II.1955 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). $8\,^1/_6$ Monate. 2210 km SSW.

A 48301. Helsinki/Helsingfors, Lauttasaari (60°9′ N, 24°53′ E) 22.V.1954 (Kalervo Eriksson). — UdSSR, Grusien, Batum (41°40′ N, 41°35′ E) 3.I.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $7\,^1/_3$ Monate. 2380 km SE.

A 51421. Petäjävesi, Kintaus (62°16′ N, 25°20′ E) 12.VI.1954 (Kalevi Lallukka). — Italien, Lazio, Frosinone (41°38′ N, 13°25′ E) 15.II.1955 erlget (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). 8 Monate. 2460 km SSW.

A 52382 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 28.IX.1954 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Vaucluse, Roussillon (43°43′ N, 5°25′ E) 7.II.1955 erlegt (Effort Cynégétique Méditerranéen, Avignon). $4\,^1/_3$ Monate. 2070 km SW.

A 52562. Hyvinkää, Nuppulinna (60°32′ N, 24°58′ E) 5.VI.1954 (Ilkka Stén). — Daselbst, Ahdenkallio 6.VI.1955 tot gefunden (Kalervo Eriksson). 1 Jahr. 12 km NW.

A 55905. Tampere, Naistenlahti (62°30′ N, 23°45′ E) 2.VII.1954 (Michael Saaristo). — Italien, Lazio, Rieti (42°25′ N, 12°55′ E) 17.II.1955 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). $7\,^1/_2$ Monate. 2290 km SSW.

Turdus m. merula L.

A 54536. Helsinki, Haaga (60°13′ N, 24°54′ E) 10.VI.1954 (Uolevi Seppälä). — Daselbst 16.VIII.1954 tot gefunden. $2\,^1/_5$ Monate.

Oenanthe oenanthe (L.)

80744. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 19.VI.1954 (Olavi Liukkonen). — Daselbst 25.VII.1954 tot gefunden. $1\,^1/_4$ Monat.

83667. Hamina, Kotisaari (60°35′ N, 27°12′ E) 18.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 11.VII.1954 tot gefunden. $^5/_6$ Monat.

Saxicola rubetra (L.)

Ein an der Südküste W von Helsinki/Helsingfors als Nestling beringtes Ex. nach etwa 2 Monaten, Ende August, im westlichen Norditalien erlegt. Nur 1 früherer Auslandsfund, und zwar aus demselben Gebiet in Italien, liegt vor.

K 842. Espoo/Esbo, Tapiola (60°11′ N, 24°50′ E) 22.VI.1954 (I. & T. Tynys). — Italien, Piemonte, Novara (45°27′ N, 8°38′ E) 31.VIII.1954 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). $2\,^1/_3$ Monate. 1960 km SW.

Phoenicurus ph. phoenicurus (L.)

Zwei neue Fälle von normalem SW-Zug. Ein als Nestling in S-Finnland beringtes Ex. im 2. Herbst (20.IX.) im mittleren Portugal gefangen und ein auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, Anfang September beringter Durchzügler 23.X. in NE-Spanien angetroffen.

67883. Tyrväntö, Haukila (61°12′ N, 24°15′ E) 18.VI.1953 (Olavi Liukkonen). — Portugal, Beira, Ervedal (40°27′ N, 7°54′ W) 20.IX.1954 gefangen (A. Tait). 1 Jahr 3 Monate. 3210 km SW.

74775 (ad.migr. ♀). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 4.IX.1954 (Pentti Linkola). — Spanien, Tarragona, Valls (41°17′ N, 1°15′ E) 23.X.1954 tot gefunden (Juan Iglesias Coll). $1\,^2/_3$ Monate. 2480 km SW.

Erithacus r. rubecula (L.)

Von 2 auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, als Herbstdurchzügler beringten Vögeln der eine nach 4 Jahren (10.X.) in Belgien und der zweite Anfang Februar im 2. Winter

nach der Beringung in Jugoslawien erlegt. Die Zugrichtung des letztgenannten Vogels war beinahe südlich, somit etwas von unseren früheren Ergebnissen abweichend, die fast ausnahmslos für eine reine SW-Richtung des Zuges dieser Art gesprochen haben.

53759 (migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 23.IX.1950 (M. Anderzén & N. Fritzén). — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Wakken (50°56′ N, 3°25′ E) 10.X.1954 erlegt (F. Persijn). 4 Jahre $^1/_2$ Monat. 1420 km SW.

60659 (migr.). Wie 53759, 23.X.1952 (Pentti Linkola). — Jugoslawien, Metcovic, Bijeli Vir (43°3′ N, 17°39′ E) 4.II.1954 erlegt (Ornitoloski Institut, Zagreb). 1 Jahr $3\,^1/_3$ Monate. 1940 km S.

Hirundo r. rustica L.

44137. Jäppilä, Oittila (62°27′ N, 27°20′ E) 2.VII.1954 (Antti Reinikainen). — Daselbst 12.VIII.1954 tot gefunden (Esko Jalkanen). $1\,^1/_3$ Monat. 5 km E.

Apus a. apus (L.)

Neue Beispiele der strengen Ortstreue dieser Art: drei als ad. beringte Vögel nach 11 bis 25 Monaten am Nistort festgestellt.

A 36979 (ad.). Lammi, Evo (61°12′ N, 25°3′ E) 19.VI.1952 (Jaakko Kangas). — Daselbst 1.VIII.1954 kontrolliert. 2 Jahre $1\,^1/_3$ Monate.

A 36994 (ad.). Wie A 36979, 2.VII.1952. — Daselbst 29.VII.1954 kontrolliert. 2 Jahre 1 Monat.

A 47775 (ad.). Nummi, Rauhaniemi (60°24′ N, 23°53′ E) 3.VIII.1954 (Harri Dahlström). — Daselbst 10.VI.1955 kontrolliert. $10\,^1/_4$ Monate.

Dendrocopos m. major (L.)

A 51227 (juv. ♀). Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 20.X.1954 (Olavi Liukkonen). — Daselbst 6.XI.1954 kontrolliert. $^1/_2$ Monat.

Bubo b. bubo (L.)

E 1185. Suodenniemi, Taipale (61°36′ N, 22°45′ E) 27.VI.1954 (Olli Virta). — Daselbst 17.VII.1954 verletzt gefunden (Antti Vuorenmaa) $^2/_3$ Monat.

Aegolius f. funereus (L.)

2 einheimische Wiederfunde, Beispiele von langen Wanderungen. Ein als Durchzügler auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, 22.X. beringtes Ex. nach beinahe zwei Jahren Anfang Oktober dort wieder gefangen und freigelassen. Ferner ein als Nestling beringter Vogel im folgenden März 290 km NNE vom Geburtsort festgestellt.

C 30330 (ad.migr.). Åland, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 22.X.1952 (Pentti Linkola). — Daselbst 2.X.1954 gefangen und wieder freigelassen. 1 Jahr $11\,^1/_3$ Monate.

C 42127. Luopioinen, Iso-Hirvijärvi (61°25′ N, 24°40′ E) 24.V.1954 (Pentti Linkola). — Vieremä (63°44′ N, 27° E) März 1955 tot gefunden (I. O. Heikkilä). Ca. 10 Monate. 290 km NNE.

Asio o. otus (L.)

D 9418. Turku, Pahaniemi (60°26′ N, 22°15′ E) 26.V.1954 (Hannu Laine). — Daselbst 13.VII.1954 gefunden (Juhani Pellinen). $1\,^1/_2$ Monate.

Strix a. aluco L.

4 Wiederfunde im ersten Jahr, in zwei Fällen Heimatstreue (10 km Entfernung, 4 bzw. 8—10 Monate), in den übrigen längere Wanderungen (35 km nach 5 Monaten, 95 km nach $10\,^1/_2$ Monaten).

D 10962. Siuntio, Långvik (60°12′ N, 24°15′ E) 26.V.1954 (Martti Linkola). — Kirkkonummi, Humaljärvi (60°10′ N, 24°25′ E) Winter 1955 tot gefunden (Olli Partanen). Ca. 8—10 Monate. 10 km ESE.

D 11714. Hämeenlinna, Aulanko (61°1′ N, 25°27′ E) 22.V.1954 (Olle Tast). — Vanaja, Kärkinen (60°56′ N, 24°35′ E) 18.IX.1954 gefunden (Niels Torp). 4 Monate. 10 km SE.

D 12154. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 16.V.1954 (Olavi Liukkonen). — Vesilahti (61°18′ N, 23°37′ E) 21.X.1954 erlegt (Rauno Inka). 5 1/6 Monate. 35 km WNW.

D 12176. Tyrväntö, Monaala (61°13′ N, 24°20′ E) 17.V.1954 (Pentti Linkola). — Pöytyä, Kumila (60°45′ N, 22°50′ E) 30.III.1955 tot gefunden (Erkki Lassila). 10 1/2 Monate. 95 km SW.

Falco s. subbuteo L.

Wiederfund im 2. Herbst in Estland, beginnender Zug nach SSE.

B 19599. Pälkäne, Leinakansaari (61°22′ N, 24°25′ E) 31.VII.1953 (Pentti Linkola). — Estland, Vörtsjärv (58°6′ N, 26°5′ E) 3.X.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 2 Monate. 380 km SSE.

Falco t. tinnunculus L.

5 Wiederfunde, davon 2 im Ausland: C 43203 im Distrikt Leningrad 20.IX. im ersten Herbst nach einer ESE-Wanderung von 210 km (wohl beginnender Zug) und C 43654 an der adriatischen Küste Mittelitaliens Anfang Oktober im ersten Herbst. Italien gehört zu den Ländern, wohin auch früher der SW—SSW-Zug finnischer Turmfalken geleitet hat.

Unter den einheimischen Wiederfunden verdient C 43614 Beachtung, der Anfang Juli im 2. Sommer 145 km nordwestlicher erlegt wurde. In Anbetracht der Fundzeit ist eine Umsiedlung wahrscheinlich.

C 43203. Ruotsinpyhtää / Strömfors (60°32′ N, 26°28′ E) 27.VII.1953 (Martti Hakumäki). — UdSSR, Distr. Leningrad, Neva (59°57′ N, 30°25′ E) 20.IX. 1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 5/6 Monate. 210 km ESE.

C 43614. Pälkäne, Verkkosaaret (61°21′ N, 24°10′ E) 22.VI.1954 (Pentti Linkola). — Jalasjärvi (62°29′ N, 22°45′ E) 6.VII.1955 erlegt (Aamos Lähde). 1 Jahr 1/2 Monat. 145 km NW.

C 43654. Sääksmäki, Niittysaaret (61°10′ N, 24°5′ E) 27.VI.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Marche, Macerata (43°18′ N, 13°28′ E) 9.X.1954 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). 3 1/3 Monate. 2140 km SSW.

C 43688. Sääksmäki, Suolahti (61°11′ N, 24°13′ E) 1.VII.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst 31.VII.1954 tot im Wasser angetroffen (Helenius). 1 Monat.

H 12421. Tainionkoski (61°12′ N, 28°45′ E) 28.VII.1954 (Olli Tapio). — Daselbst 28.VIII.1954 tot gefunden (Aimo Hamari). 1 Monat.

Falco v. vespertinus L.

Das erste Ergebnis der Beringung dieser nur selten in Finnland nistend beobachteten östlichen Art. Der Nistort war überdies höchst unerwartet, eine Insel weit im Nordwesten, im nördlichen Teil des Bottnischen Meerbusens. Von den 3 im Nest beringten Jungen wurde C 39849 Ende Oktober im 2. Herbst in SW-Frankreich erlegt. Die Zugrichtung war somit rein südwestlich, was auf eine Fortsetzung nach Afrika über die Pyrenäische Brücke hindeutet.

C 39849. Hailuoto (65° N, 24° 45′ E) 26.VI.1953 (Veijo Törnroos). — Frankreich, Dep. Tarn, Denat (43°53′ N, 2°15′ E) 31.X.1954 erlegt (Mus. National d'Hist. Naturelle, Paris). 1 Jahr $4\,^1/_6$ Monate. 2780 km SW.

Buteo buteo vulpinus Menzb.

Zwei an demselben Ort im inneren S-Finnlands beringte Vögel auf beginnendem SSE-Zug im ersten Herbst erlegt: D 10615, als ausgewachsen (juv.) Anfang September beringt, nach 22 Tagen bei Kiew, 1190 km vom Beringungsort, und D 11100, als Nestling beringt, Anfang September in Lettland, 450 km entfernt. Beide Wiederfunde stimmen gut mit früheren Erfahrungen überein, nach denen *B. b. vulpinus* eine östlichere Zugroute als *B. b. buteo* einzuschlagen pflegt, ausserdem früher, schneller und weiter (wohl nach Afrika) zieht. Von unseren 5 früheren sicheren *B. b. vulpinus*-Funden liegen 3 in S-Russland, 1 in Korsika und 1 in der Provinz von Rom. — Ausser den obigen liegt ein einheimischer Wiederfund vor. D 11188 wurde nach Rückkehr von der ersten Winterreise Ende April 260 km NNW vom Geburtsort erlegt. In Anbetracht der Fundzeit handelt es sich wohl um eine Umsiedlung.

D 10615 (juv.) Vanaja, Rajala (61° N, 24°40′ E) 3.IX.1954 (Eero Palmunen). — UdSSR, Kiew, Maidanovka, Borodjanka (50°40′ N, 29°55′ E) 25.IX.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $^2/_3$ Monat. 1190 km SSE.

D 11100. Vanaja, Luolaja (60°59′ N, 24°28′ E) 5.VII.1953 (Pentti Linkola). — Lettland, Ane (57°10′ N, 26°45′ E) 2.IX.1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^5/_6$ Monate. 450 km SSE.

D 11188. Vanaja, Kankainen (61°1′ N, 24°38′ E) 14.VI.1954 (Juhani Koivu). — Evijärvi (63°22′ N, 23°30′ E) 27.IV.1955 getötet (Paavo Favorin). $10\,^1/_2$ Monate. 260 km NNW.

Circus ae. aeruginosus (L.)

Ein in SE-Finnland beringter Vogel Mitte Oktober auf beginnender erster Winterreise etwa 120 km S von der Ostspitze des Finnischen Meerbusens erlegt. Früher 3 Wiederfunde in Italien (Zugrichtung SSW) Ende September — Ende Oktober.

D 9307. Hamina, Kirkkojärvi (60°35′ N, 27°12′ E) 4.VII.1951 (Sulo J. Lehtonen). — UdSSR, Luga (58°35′ N, 30°20′ E) 15.X.1951 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $3\,^1/_3$ Monate. 280 km SSE.

Accipiter gentilis (L.)

9 Wiederfunde, davon D 12832, beringt im mittleren Westfinnland, Mitte Januar im ersten Winter in Westrussland. Der Vogel hatte eine Wanderung von 740 km nach SE ausgeführt, also anscheinend eine wirkliche Zugreise, mehr als doppelt länger als früher bei unserer Beringung festgestellt worden ist. Die einheimischen Funde beziehen sich auf Verweilen in der engeren Heimat oder Streifzüge und Wanderungen in verschiedenen Richtungen. Die meisten Wiederfunde sind vom Oktober und November des ersten Herbstes, reine Winterfunde sind zwei, Ende Januar and Anfang März, 50 bzw. 8 km vom Beringungsort. Der längste Streifzug war 165 km (nach NE).

D 4265. Pälkäne (61°20′ N, 24°15′ E) 1.VII.1954 (Pentti Linkola) — Hauho, Lautsia (61°14′ N, 24°26′ E) 1.XI.1954 erlegt (Eero Hilli). 4 Monate. 10 km SSE.

D 12112. Ilmajoki, Pojanluoma (62°40′ N, 22°40′ E) 25.VI.1954 (Seppo Sulkava). — Evijärvi (63°22′ N, 23°30′ E) 4.XI.1954 getötet (Einari Koskipuisto). $4\,^1/_3$ Monate. 90 km NE.

D 12113. Wie D 12112. — Jalasjärvi, Valli (62°35′ N, 22°55′ E) 27.X.1954 getötet (Kalervo Välimäki). 4 Monate. 15 km SE.

D 12114. Wie D 12112. — Jurva, Järvenpää (62°38′ N, 21°52′ E) 3.III.1955 getötet (Tenho Parkkamäki). $8\,^1/_4$ Monate. 50 km W.

D 12184. Tyrväntö (61°9′ N, 24°22′ E) 21.VI.1954 (Pentti Linkola). — Kangasniemi, Kutemajärvi (62°9′ N, 26°45′ E) 20.X.1954 erlegt (Niilo Hänninen). 4 Monate. 165 km NE.

D 12187. Tyrväntö, Monaala (61°12′ N, 24°18′ E) 23.VI.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst 29.VII.1954 im Hühnerstall getötet. $1\,^1/_5$ Monate.

D 12196. Pälkäne, Äimälä (61°17′ N, 24°13′ E) 25.VI.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst, Laitikkala 25.I.1955 erlegt (Pertti Kokkola). 7 Monate. 8 km SE.

D 12831. Tjöck, Lidåsen (62°19′ N, 21°30′ E) 15.VI.1954 (Per-Åke Johansson). — Laihia, Jokikylä (62°51′ N, 22°10′ E) 14.X.1954 getötet (Uuno Tarkkanen). 4 Monate. 70 km NE.

D 12832. Wie D 12831. — UdSSR, Distr. Velikoruskaja, Idriza (56°20′ N, 29° E) 17.I.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 7 Monate. 740 km SE.

Accipiter n. nisus (L.)

20 Wiederfunde (19 Vögel, C 35961 zweimal), sämtlich von Durchzüglern, die auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, im September 1953 (2 Ex.) und Ende August bis Mitte Oktober 1954 gefangen und beringt wurden. Nur B 18729 wurde in Finnland angetroffen, und zwar im Juni des Jahres nach der Beringung. Die ausländischen Funde verteilen sich auf Schweden (4), Dänemark (2), Deutschland (7 Rückmeldungen, 6 Exemplare, C 35961 zweimal), Belgien (2), Frankreich (3) und Spanien (B 18156, der erste Fund bei uns aus diesem Land). Mit unseren früheren Ergebnissen übereinstimmend war die Hauptrichtung der Wanderung somit südwestlich, allerdings insofern ein wenig abweichend, als Wiederfunde aus östlicheren Teilen von Mitteleuropa diesmal nicht vorliegen. Der östlichste Fundort liegt etwa 60 km SW von Berlin (C 35970), der südlichste in Deutschland 30 km E von Aachen (C 30399). Die übrigen deutschen Funde sind auf die nordwestlichen Gebiete konzentriert. Die 2 belgischen Rückmeldungen stammen aus Nordbelgien, von den 3 französischen sind zwei aus den nordwestlichsten Küstengebieten und die dritte aus SW-Frankreich. Der spanische Fundort endlich liegt im Nordteil des Landes.

Die nach der Beringung zeitlich frühesten Wiederfunde sind naturgemäss aus Schweden (2 Ex. im September). Von Anfang November liegen Funde aus Schweden (1), Dänemark (1) und N-Frankreich (C 34572), von Mitte November aus W-Deutschland (C 30399), von Ende November aus Belgien und vom »November» aus N-Spanien (B 18156) vor. Von Anfang Dezember gibt es Wiederfunde aus SW- und NW-Frankreich (C 34556, C 35985), nebst NW-Deutschland (Westfalen C 34550, Kiel C 35961, der letztgenannte Vogel 1 Monat später in Plön erlegt), von Mitte Dezember aus Bremerhaven. Vom Februar liegt ein Wiederfund (C 35970) aus Deutschland, SW von Berlin, und einer aus Belgien, Limburg (C 34562) vor. Am 1. März ist C 43558 in Dänemark, S-Jylland, Mitte April C 34549 in Glückstadt an der Elbe und Ende April C 35988 in S-Schweden, Falkenberg angetroffen worden, wenigstens die 2 letztgenannten wahrscheinlich auf der Rückreise nach Finnland. — Überhaupt lassen die obigen Daten keine zeitlich fortschreitende »Zugwelle» erkennen.

Beringungen auf der Vogelwarte Signilskär, Åland, 60°12′ N, 19°22′ E. Beringer Pentti Linkola und Mauri Rautkari (B 18129, B 18156).

B 18129 (migr. ♀). 13.IX.1953: — Sääksmäki, Vedentaka (61°15′ N, 24° E) VI.1954 tot gefunden (A. Estreich). Ca. 9 Monate. 280 km ENE.

B 18156 (migr. ♂). 18.IX.1953. — Spanien, Prov. Logrono, Logrono (42°26′ N, 2°25′ W) XI.1953 gefunden (via R. E. Moreau, Oxford). Ca. 2 Monate. 2440 km SW.

C 30398 (migr. ♀). 25.VIII.1954. — Schweden, Skåne, St. Beddinge (55°22′ N, 13°25′ E) 28.IX.1954 erlegt. 1 Monat. 640 km SW.

C 30399 (migr. ♀). 31.VIII.1954. — Deutschland, Eifel, Düren, Lüxheim (50°47′ N, 6°30′ E) 14.XI.1954 erlegt (Forschungsstelle für Jagdkunde, Bonn). 2 1/2 Monate. 1330 km SW.

C 34541 (migr. ♀). 15.IX.1954. — Belgien, Prov. Oost-Vlaanderen, Hekelgem (50°55′ N, 3°58′ E) 26.XI.1954 erlegt (Th. De Smet). 2 1/3 Monate. 1410 km SW.

C 34549 (migr. ♂). 6.IX.1954. — Deutschland, Elbe, Glückstadt (53°47′ N, 9°25′ E) 13.IV.1955 tot gefunden (Hugo Kroll). 7 1/4 Monate. 930 km SW.

C 34550 (migr. ♂). 12.IX.1954. — Deutschland, Westfalen Gronau (52°13′ N, 7°2′ E) 4.XII.1954 gefangen (Städt. Volkstiergarten, Gronau). 2 2/3 Monate. 1160 km SW.

C 34556 (migr. ♂). 18.IX.1954. — Frankreich, Dep. Lot-et-Garonne, St. Libournet (44°55′ N, 0°15′ W) 2.XII.1954 erlegt (Santore Robert). 2 1/2 Monate. 2150 km SW.

C 34558 (migr. ♀). 20.IX.1954. — Dänemark, Jylland, Jels, Grønnebaek (55°20′ N, 9° 12′ E) 1.III.1955 erlegt (Karl Retz). 5 1/3 Monate. 820 km SW.

C 34562 (migr. ♂). 23.IX.1954. — Belgien, Prov. Limbourg, Kessenich (51°8′ N, 5°50′ E) 21.II.1955 erlegt (J. Keyers). 5 Monate. 1360 km SW.

C 34572 (migr. ♂). 11.X.1954. — Frankreich, Dep. Aisne, Plomion (49°50′ N, 4°10′ E) 7.XI.1954 erlegt (Coopérative Scolaire, Plomion). 5/6 Monat. 1510 km SW.

C 34591 (migr. ♀). 16.X.1954. — Dänemark, Sjaelland, Kalundborg, Alleshave (55°42′ N, 11°5′ E) 9.XI.1954 erlegt (Zoologisk Museum, København). 3/4 Monat. 710 km SW.

C 35954 (migr. ♀). 8.IX.1954. — Schweden, Blekinge, Lyckebyå (56°24′ N, 15°40′ E) 21.IX.1954 erlegt (Karl-Johan Karlson). 1/2 Monat. 490 km SSW.

C 35961 (migr. ♀). 20.IX.1954. — Deutschland, Kiel, Nettelsee-Ziegelhof (54°15′ N, 10°15′ E) 5.XII.1954 gefangen und freigelassen (Ernst Blöcker). 2 1/2 Monate. 860 km SW. — Deutschland, Holstein, Plön, Postfeld (54°10′ N, 10°25′ E) 8.I.1955 erlegt (Hans Ahrens). 3 2/3 Monate. 865 km SW.

C 35970 (migr. ♂). 29.IX.1954. — Deutschland, Jüterbog, Pflügkuff (52°2′ N, 12°55′ E) 8.II.1955 gefangen (Vogelwarte Hiddensee, Kloster). 4 1/3 Monate. 990 km SW.

C 35972 (migr. ♂). 3.X.1954. — Schweden, Värmland, Mangskog (59°43′ N, 12°48′ E) 2.XI.1954 erlegt (Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Karlstad). 1 Monat. 370 km W.

C 35983 (migr. ♀). 22.IX.1954. — Deutschland, Bremerhaven, Brake (53°20′ N, 8°33′ E) 14.XII.1954 erlegt (Institut für Meeresforschung, Bremerhaven). 2 2/3 Monate. 990 km SW.

C 35985 (migr. ♂). 22.IX.1954. — Frankreich, Dep. Somme, Béhen (50°5′ N, 1°45′ E) 2.XII.1954 krank gefunden (D. Lucien). 2 1/3 Monate. 1610 km SW.

C 35988 (migr. ♂). 28.IX.1954. — Schweden, Halland, Falkenberg (56°54′ N, 12°28′ E) 26.IV.1955 tot gefunden (Bengt Sandberg). 7 Monate. 540 km SW.

Pandion h. haliaëtus (L.)

8 Wiederfunde, davon D 10466 im August des 4. Sommers in der Heimat (in weiterem Sinne, 65 km entfernt) gefangen. Die 7 aus dem Ausland rückgemeldeten Vögel, alle im Inneren Süd- oder Mittelfinnlands beringt, befanden sich auf der ersten Winterreise. Von besonderem Interesse ist die erste Meldung eines finnischen Fischadlers, E 1086, aus dem Überwinterungsgebiet im tropischen Afrika, aus Kamerun, wo der Vogel Mitte Februar erlegt wurde. Die Zugroute ist natürlich nicht zu ermitteln, die theoretische Hauptrichtung des Zuges, SSW, deckt sich aber gut mit derjenigen von E 1114, erlegt Mitte Oktober

an der adriatischen Küste Italiens, so auch mit der von E 1136, erlegt Anfang Oktober an der Ostküste Siziliens. Die übrigen 4 ausländischen Wiederfunde zeugen für einen bei uns nicht früher festgestellten SSE—SE-Zug durch Russland, am nächsten in der Richtung zum Schwarzen Meer. E 1111 wurde Anfang September im Distrikt Kalininski erlegt, E 1105 schon Ende August am Fluss Donetz im Distrikt Charkow, E 1126 Mitte Oktober im Distr. Cherson an der NW-Küste des Schwarzen Meeres und E 1109 ebenfalls Mitte Oktober am weitesten in SE, in Grusien, Distrikt Batum. Diese 4 Fälle stellen eine wichtige Ergänzung zu unseren bisherigen Ergebnissen dar, indem wir früher nur eine rein südliche Wanderungsrichtung (2 Funde in Zentralbulgarien, 1 in S-Jugoslawien), einen SSW-Zug (2 frühere Italien-Funde ausser den obenangeführten) und eine rein südwestliche Wanderung (1 Wiederfund in NW-Deutschland, 1 in SW-Frankreich) festgestellt haben. Die SW-Route nach Afrika durch Frankreich scheint im Gegensatz z.B. zu den skandinavischen Erfahrungen bei uns eine viel geringere Rolle zu spielen als die Italien-Brücke, die Richtung nach Balkan-Griechenland und die Route durch Russland nach dem Schwarzen Meer.

D 10466. Lammi, Evo, Haarajärvi (61°12′ N, 25°3′ E) 4.VII.1952 (Jaakko Kangas). — Länkipohja (62°43′ N, 24°45′ E) 23.VIII.1955 in einem Fischnetz gefangen und wieder freigelassen (Oiva Romu). 3 Jahre $1\,^{2}/_{3}$ Monate. 65 km NNW.

E 1086. Loppi, Siilinsuo (60°43′ N, 24°30′ E) 8.VII.1954 (Pentti Linkola). — Afrika, Kamerun, Ayos, Nyong (3°30′ N, 11°35′ E) 13.II.1955 erlegt (H.Boucquemont, Yaounde, Cameroun). $7\,^{1}/_{6}$ Monate. 6570 km SSW.

E 1105. Pälkäne, Aivujärvi (61°20′ N, 24°20′ E) 14.VII.1954 (Pentti Linkola). — UdSSR, Distr. Charkow, Balaklejskij, Donets (49°30′ N, 36°52′ E) 28.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^{1}/_{2}$ Monat. 1490 km SE.

E 1109. Vanaja, Kesontienperänkorpi (61° N, 24°46′ E) 19.VII.1954 (Pentti Linkola). — UdSSR, Grusien, Distr. Batum, Gonio (41°33′ N, 41°34′ E) 15.X.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $2\,^{5}/_{6}$ Monate. 2430 km SE.

E 1111. Wie E 1109. — UdSSR, Distr. Kalininski, Zawidovski, Koslowa (56°31′ N, 36°15′ E) 8.IX.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^{2}/_{3}$ Monate. 780 km SE.

E 1114. Luopioinen, Puutikkala (61°17′ N, 24°45′ E) 20.VII.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Marche, Pesaro (43°55′ N, 12°55′ E) 14.X.1954 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna). $2\,^{3}/_{4}$ Monate. 2100 km SSW.

E 1126. Tyrväntö, Monaala (61°12′ N, 24°20′ E) 24.VII.1954 (Pentti Linkola). — UdSSR, Distr. Cherson, Kalininski (46°24′ N, 32°30′ E) 15.X.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $2\,^{2}/_{3}$ Monate. 1690 km SSE.

E 1136. Kuhmalahti, Syväjärvi (61°29′ N, 24°35′ E) 26.VII.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Sizilien, Catania (37°30′ N, 15°5′ E) 9.X.1954 erlegt (Labor. di Zoologia applicata alla caccia, Bologna) $2\,^{1}/_{2}$ Monate. 2760 km SSW.

Anas p. platyrhynchos L.

Ein als juv. an der Küste im Südteil des Bottnischen Meerbusens beringter Vogel Anfang November im 3. Herbst in Polen und zwei als ausgewachsen im August bzw. Anfang November beringte Ex. im Dezember in Dänemark erlegt. Ferner ein Nahfund im September.

H 11622. Rauma, Kanaali (61°8′ N, 21°30′ E) 18.VII.1952 (Paavo Korhonen). — Polen, Schtrom, 50 km W Setz (53°25′ N, 17°35′ E) 7.XI.2954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Jahre $3\,^{2}/_{3}$ Monate. 880 km SSW.

H 16889. Kristinestad, Norrfjärden (62°17′ N, 21°24′ E) 30.VI.1954 (Per-Åke Johansson). — Tjöck, 10.IX.1954 erlegt (Erik Bobäck). $2\,^{1}/_{3}$ Monate. $1\,^{1}/_{2}$ km E.

H 17001 (ad. ♀). Valkeakoski, Kiviniemi (61°16′ N, 24°2′ E) 1.XI.1954 (Olavi Liukkonen). — Dänemark, Guldborgsund (54°50′ N, 11°45′ E) 8.XII.1954 erlegt (Zoologisk Museum, København). 1 1/4 Monat. 1010 km SW.

H 18664 (ad.). Wie H 11622, 21.VIII.1954. — Dänemark, Fyn, Gudme, Beligenhed (55°8′ N, 10°45′ E) 15.XII.1954 erlegt (H. Christiansen). 3 3/4 Monate. 920 km SW.

Anas a. acuta L.

Ein Fall von Ortstreue (6 km) im 2. Herbst.

H 16805 (juv.). Haukipudas, Kello, Kalimenoja (65°7′ N, 25°20′ E) 19.VII.1953 (Mauri Rautkari). — Daselbst, Kotakari 24.IX.1954 erlegt (V. Mäki-Hirvelä). 1 Jahr 2 1/6 Monate. 6 km W.

Bucephala c. clangula (L.)

Neue Fälle von Ortstreue in Lappland: 2 als brütend Anfang Juni beringte ♀♀ im folgenden Jahr am 25.VI. wieder brütend kontrolliert.

H 16432 (ad. ♀). Kittilä, Pallasjärvi (68°2′ N, 24°10′ E) 4.VI.1954 (Aapo M. Salmi). — Daselbst 25.VI.1955 brütend kontrolliert. 1 Jahr 2/3 Monat.

H 16433 (ad. ♀). Wie H 16432. — Daselbst 25.VI.1955 brütend kontrolliert. 1 Jahr. 2/3 Monat.

Melanitta f. fusca (L.)

Ein als ausgewachsen an der Küste des Finnischen Meerbusens beringtes Ex. Mitte März 1 3/4 Jahre später in den dänischen Gewässern (Falster) überwinternd oder auf Rückreise. Früher bei uns durch Beringung nur 2 Fälle von Ortstreue (nach 1 bzw. 2 Jahren) bei ♀♀ (ad. beringt) festgestellt.

D 11847 (ad.). Pernaja / Pernå, Aspskär (60°15′ N, 26°25′ E) 27.VI.1953 (Eero Routamo). — Dänemark, Falster, Gedser (54°28′ N, 12°10′ E) 15.III.1955 gefunden (Landsjagtforeningen, København). 1 Jahr 8 2/3 Monate. 1070 km SW.

Columba p. palumbus L.

Zwei neue Wiederfunde aus den bekannten Überwinterungsgebieten dieser Art in SW-Frankreich und angrenzenden Teilen von Spanien (C 44251 Ende Oktober auf der ersten Winterreise, C 42623 Mitte Oktober in Navarra auf der 2. Zugreise).

C 42623. Espoo / Esbo, Hagalund (60°11′ N, 24°46′ E) 30.VII.1953 (Ilmari & Tauno Tynys). — Spanien, Navarra, Burguete (43° N, 1°25′ W) 13.X.1954 gefunden (Museo de San Telmo, San Sebastian). 1 Jahr 2 1/2 Monate. 2610 km SW.

C 44251. Tyrväntö, Innatti (61°13′ N, 24°20′ E) 2.VI.1954 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Landes, Labastide d'Armagnac (43°58′ N, 0°11′ W) 26.X.1954 erlegt (Henri Tortoré). 4 5/6 Monate. 2510 km SW.

Columba oe. oenas L.

Ein bedeutungsloser Nahfund im ersten Sommer und ein Wiederfund in SE-England im März auf der ersten Winterreise. Alle früheren Fernfunde unserer Hohltauben deuten auf einen rein südwestlichen kontinentalen Zug, hauptsächlich nach SW-Frankreich.

C 44218. Sääksmäki, Uittamo (61°10′ N, 24°4′ E) 9.VI.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst, Annila 20.VIII.1954 erlegt (Aimo Mäkinen). 2 1/3 Monate. 4 km NW.

C 46308. Tyrväntö, Keskisjärvi (61°14′ N, 24°20′ E) 23.VII.1954 (Pentti Linkola). — England, Norfolk, Great Yarmouth, Ormesby (52°41′ N, 1°43′ E) III.1955 erlegt (British Museum, London). 7—8 Monate. 1660 km SW.

Typis expr. 13. 6. 1957

Numenius a. arquata (L.)

8 Wiederfunde, davon 4 in Dänemark, W-Jylland am 8.—22. August (überhaupt wohl Durchzügler), 1 in NE-Holland in der späteren Hälfte vom August, 1 in N-Frankreich, Pas de Calais im Januar und 2 in S-England Ende September. Die Zugverhältnisse waren somit durchaus normal. Die Vögel sind in sehr verschiedenen Teilen Finnlands beringt worden und waren mit Ausnahme von C 44024 auf der ersten Zugreise.

C 33414. Pori, Luotsinmäki (61°30′ N, 21°47′ E) 21.VI.1954 (Paavo Korhonen). — England, Lincolnshire, Lincolnshire Marshes, near Boston (52°58′ N, 0°2′ W) 25.IX.1954 erlegt (British Museum, London). $3\,^1/_6$ Monate. 1610 km SW.

C 42328. Hämeenlinna, Kantola (60°59′ N, 24°28′ E) 5.VI.1954 (Väinö Valkeila). — Dänemark, Jylland, Esbjerg, Vilslev Enge (55°27′ N, 8°25′ E) 22.VIII.1954 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). $2\,^1/_2$ Monate. 1110 km SW.

C 42453. Oulujoki, Madekoski (64°57′ N, 25°35′ E) 7.VI.1954 (»Esikko-Kerho», Oulu). — Dänemark, Jylland, Ringkøbing Fjord, Skjern Enge (55°55′ N, 8°28′ E) 14.VIII.1954 erlegt (Erik Jørgensen). $2\,^1/_4$ Monate. 1360 km SW.

C 42468. Hailuoto, Hanhinen (65° N, 24°45′ E) 9.VI.1954 (»Esikko-Kerho», Oulu). — England, Cheshire, River Dee (53°18′ N, 2°30′ W) 26.IX.1954 erlegt (British Museum, London). $3\,^1/_2$ Monate. 2010 km SW.

C 42874. Kangasala, Huutijärvi (62°27′ N, 24°8′ E) 6.VI.1954 (Marja-Liisa Lappalainen). — Dänemark, Jylland, Henne (55°45′ N, 8°12′ E) 10.VIII.1954 erlegt (Landsjagtforeningen, København). $2\,^1/_6$ Monate. 1130 km SW.

C 43464. Hailuoto, Pökönniemi (65° N, 24°45′ E) 14.VI.1954 (Veijo Törnroos). — Frankreich, Dep. Pas-de-Calais, Aire-sur-la-Lys (50°38′ N, 2°25′ E) 23.I.1955 erlegt (Paul Petit). $7\,^1/_3$ Monate. 2060 km SW.

C 44024. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 4.VI.1954 (Olavi Liukkonen). — Holland, Prov. Groningen, Haren (53°10′ N, 6°35′ E) 23.VIII.1955 gefunden (I. Brouwer). 1 Jahr $2\,^2/_3$ Monate. 1370 km SW.

H 16327. Vehkalahti, Lupinlahti (60°32′ N, 27°15′ E) 4.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Dänemark, Jylland, Nissum (56°20′ N, 8°15′ E) 8.VIII.1954 erlegt (Kristian Hage). $2\,^1/_6$ Monate. 1200 km SW.

Arenaria i. interpres (L.)

Ein als ad. Ende Mai beringter Vogel 1 Jahr später am Beringungsort.

A 50101 (ad.). Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 31.V.1954 (Olavi Hildén). — Daselbst 1.VI.1955 kontrolliert. 1 Jahr.

Tringa t. totanus (L.)

Ein als ausgewachsen am mittleren Bottnischen Meerbusen beringter Jungvogel nach 3 Wochen in der Ostküste Jyllands erlegt. Der Fund ist von Interesse, weil unsere früheren Beringungsergebnisse (zwar nur 3) mehr auf eine Kontinentüberquerung hindeuten.

A 42088 (juv.). Korsholm, Jungsund (63°3′ N, 21°40′ E) 11.VII.1954 (Leif Österblad). — Dänemark, Jylland, St. Sjörup (56°32′ N, 10°5′ E) 2.VIII.1954 erlegt (Univ. Zool. Mus., København). $^2/_3$ Monat. 980 km SW.

Vanellus vanellus (L.)

Ein im Inneren S-Finnlands beringtes Ex. im Winter (Januar-Februar) des ersten Jahres an der mittleren Biskaya-Küste Frankreichs erlegt. Unsere früheren Wiederfunde sind aus Belgien (1), Frankreich (1), Spanien (2) und Italien (1); die Beringung dieser Art in Finnland ist nach wie vor unbedeutend.

B 20501. Tyrväntö, Hervanto (61°6′ N, 24°20′ E) 31.V.1953 (Antti Haapanen). — Frankreich, Dep. Vendée, Sables d'Olonne (46°30′ N, 1°47′ W) Januar-Februar 1954 erlegt (Mus. National d'Hist. Naturelle, Paris). 7—8 Monate. 2330 km SW.

Grus g. grus (L.)

Zwei ausgewachsene, halbzahme Jungvögel im mittleren Ostfinnland Anfang September beringt und Anfang Oktober nach 400 km langem SSW-Zug in Estland gefangen. Die ersten Resultate der Beringung dieser Art bei uns. Nach direkten Beobachtungen ist der Zug über den Finnischen Meerbusen nach S oder SW ganz dominierend.

E 973 (juv.). Joroinen, Maavesi (62°15′ N, 27°28′ E) 3.IX.1949 (Arvo Vesasalo). — Estland, Jögeva, Sadala ((58°42′ N, 26°36′ E) 8.X.1949 gefangen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 1/6 Monate. 410 km SSW.

E 974 (juv.). Wie E 973.

Hydroprogne tschegrava (Lep.)

12 Wiederfunde, alle ausserhalb Finnlands. Beringung an der Südküste westlich und östlich von Helsinki/Helsingfors. Neue klare Beweise der für unsere Populationen typischen Durchquerung des europäischen Kontinents liegen vor: C 32466 wurde im ersten Herbst bei Odessa, C 35269 im November des 2. Herbstes in S-Italien, Kalabrien und H 17823 im Oktober des ersten Herbstes in Gabes an der Ostküste Tunisiens (gegenüber Sizilien) festgestellt. Auch H 15773, der Mitte Dezember auf der 2. Winterreise an der afrikanischen Goldküste gefunden wurde, ist vielleicht nicht der europäischen und afrikanischen Küste entlang nach Afrika gelangt, sondern über die Italien-Brücke. Für diese Möglichkeit sprechen zwei frühere Funde in Sudan und das immer noch vollständige Fehlen von Küstenfunden unserer *Hydroprogne*-Populationen ausserhalb des Ostseegebietes (vgl. unseren Bericht für 1953). Von den 8 übrigen Fundorten liegen 4 im Binnenland S vom Finnischen Meerbusen, am östlichsten in Luga D 11306 Anfang August, am SW-Ende des Peipussees in Estland C 36478 und D 11331 Anfang September sowie in der Nähe der W-Küste Estlands C 36441 Anfang August. Wenigstens bei den 3 erstgenannten handelt es sich sicherlich um beginnenden kontinentalen Zug in SSE—SE-Richtung. Die restlichen 4 Vögel sind aus Lettland rückgemeldet worden, und zwar von Flussmündungen, Küstenseen usw. der Riga-Bucht 7.—24. August; H 12131 hatte das Alter von mehr als 14 Jahren erreicht. Die Riga-Bucht kann ja gut als Eingangstor eines Kontinentalzuges dienen, so dass auch diese letzte Gruppe der *Hydroprogne*-Funde mit den übrigen übereinstimmen kann.

Beringungen in Kyrkslätt (Gaddarna, Lökhäll, Mickelskär und Tirgrund) und Snappertuna. Beringer Göran Bergman.

C 36441. Kyrkslätt, Gaddarna (60°3° N, 24°40′) 5.VII.1950. — Estland, 100 km SW Tallinn (59° N, 23°30′ E) 3.VIII.1952 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Jahre 1 Monat. Ca. 130 km SSW.

C 36478 (ad.). 21.VI.1953. — Estland, Räpina (58°12′ N, 27°30′ E) Anfang September 1953 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 2 1/2 Monate. 270 km SE.

D 11306 (ad.). 21.VI.1953. — UdSSR, Luga (58°35′ N, 29°55′ E) 9.VIII.1953 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 2/3 Monat. 330 km SE.

D 11331 (ad.). 21.VI.1953. — Estland, Räpina (58°12′ N, 27°30′ E) Anfang September 1953 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 2 1/2 Monate. 270 km SE.

H 17823. 10.V.1954. — Tunis, Gabes, El Kneiss (34°10'N, 10°5' E) 23.X.1954 gefangen (Finn. Konsulat, Paris). 4 1/2 Monate. 3100 km SSW.

C 32466. Kyrkslätt Lökhäll (60°2' N, 24°45' E) 14.VI.1953. — UdSSR, Odessa, Ovidiopol, Dnjestrovski (46°15' N, 30°28' E) Herbst 1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3—5 Monate. 1590 km SSE.

C 35228. Wie C 32466, 27.VI.1951. — Lettland, Riga, Daugava (57° N, 24°5' E) 24.VIII.1951 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 5/6 Monate. 340 km S.

C 35250. Snappertuna, Ådgrund (59°54' N, 23°48' E) 2.VII.1953. — Lettland, Engures (57°17' N, 23°7' E) 16.VIII.1953 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 1/2 Monat. 310 km S.

C 35269. Wie C 35250. — Italien, Calabria, Reggio (38°5' N, 15°40' E) 24.XI.1954 erlegt (Labor. di Zool. applicata alla caccia, Bologna). 1 Jahr 4 2/3 Monate. 2530 km SSW.

H 12131. Kyrkslätt, Tirgrund (60°8' N, 24°40' E) 5.VII.1940. — Lettland, Engures (57°17' N, 23°7' E) 7.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 14 Jahre 1 Monat. 340 km SSW.

H 12164. Kyrkslätt, Mickelskär (60° N, 24°35' E) 5.VII.1940. — Lettland, Salacgriva (57°45' N, 24°22' E) August 1942 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 2 Jahre 1 Monat. 250 km S.

H 15773. Pernaja/Pernå, Haverörn (60°15' N, 26°24' E) 29.VI.1953 (Harri Dahlström). — Afrika, Gold-Küste, Keta Lagoon, Anloga (6° N, 0°55' E) 16.XII. 1954 tot gefunden (Ministry of Agriculture, Accra). 1 Jahr 5 1/2 Monate. 6540 km SSW.

Sterna h. hirundo L.

5 Wiederfunde, davon 1 bedeutungsloser Nahfund. Die übrigen sind Beispiele einer normalen Küstenwanderung nach SW im ersten Herbst: A 55317 Anfang September in Dänemark, NW-Jylland, A 51042 am 22.VIII. in N-Frankreich an einem Fluss, A 42040 am 1.IX. und A 54943 Ende Oktober bei Oporto an der Küste Portugals (ersterer beringt am Bottnischen, der zweite am Finnischen Meerbusen, letzterer ausserdem mit einem portugiesischen Ring versehen und freigelassen).

A 42040. Korsholm, Västervik (63°7' N, 21°30' E) 8.VII.1954 (Jarl-Gunnar Anderson). — Portugal, Oporto, Douro (41°10' N, 8°40' W) 1.IX.1954 erlegt (G. M. Tait). 1 3/4 Monate. 3150 km SW.

A 49509. Rautjärvi (61°18' N, 29°10' E) 28.VI.1954 (Jouko Tiussa). — Daselbst 28.VII.1954 tot gefunden. 1 Monat.

A 51042. Närpes, Pjelax (62°21' N, 21°20' E) 6.VII.1954 (Birger Krogius). — Frankreich, Dep.Orne, Longny au Perche (48°32' N, 0°45' E) 22.VIII.1954 gefunden (»Chasseur Francais», St.Etienne). 1 1/2 Monate. 2020 km SW.

A 54943. Sibbo, Löparö (60°14' N, 25°28' E) 29.VI.1954 (Monica Gustafsson). — Portugal, Oporto, Afurada (41°10' N, 8°40' W) 29.X.1954 gefangen und wieder freigelassen mit zusätzlichem Ring 2540, Mus. Zool. Univ. Porto, Portugal (Augusto Nobre). 4 Monate. 3130 km SW.

A 55317. Pori, Vyteri, Munakari (61°32' N, 21°30' E) 4.VII.1954 (Ilkka Lilja). — Dänemark, Jylland, Nors Sø (57°8' N, 8°40' E) 10.IX.1954 tot gefunden (Univ. Zool. Museum, København). 2 1/5 Monate. 890 km SW.

Berichtigung. In unserem letzten Bericht »Die Vogelberingung in Finnland 1953», p. 28—29, wird der Fundort für *Sterna h. hirundo* B 15117 fehlerhaft angegeben. Der Vogel wurde 14.II.1953 in East London, Südafrika (33°2' S, 27°54' E) also nicht in England, erschöpft gefunden. Der Zug war somit völlig normal gewesen, nicht

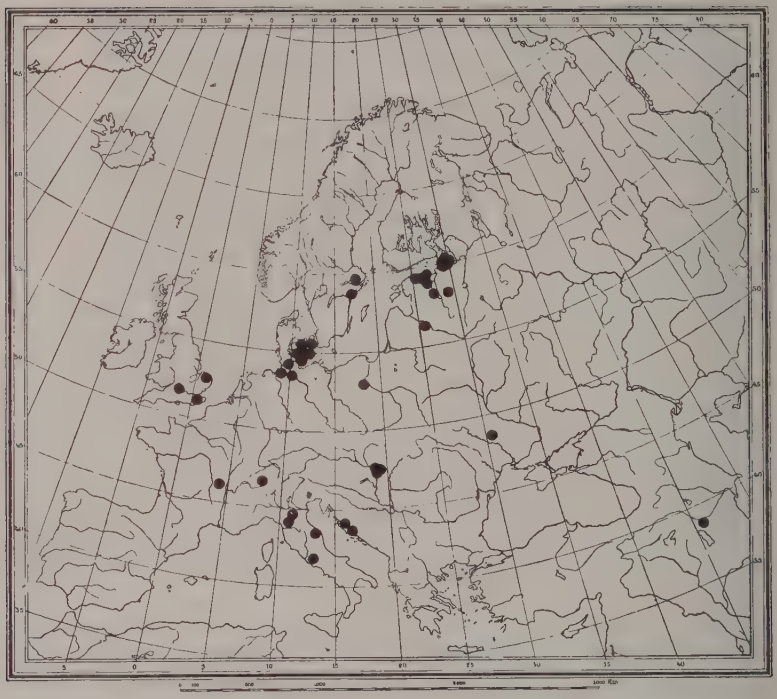

Fig. 1. Die im vorliegenden Bericht angeführten Wiederfunde von *Larus r. ridibundus* L. im Auslande.

abnorm wie an betreffender Stelle angeführt wurde. Der Irrtum war dadurch entstanden, dass im Rückmeldungsbrief Landesangaben und auch die geographischen Koordinaten fehlten.

Larus r. ridibundus L.

55 Wiederfunde, davon 10 Nahfunde (höchstens 5 km entfernt) im Beringungssommer und 3 Fälle von etwas längerer Wanderung in Finnland (25—120 km). Von besonderem Interesse ist C 18662, der beinahe 13jährig 25 km ESE vom Beringungsort festgestellt wurde. C 39330 wurde 22.V. beinahe 3jährig 120 km östlicher gefunden, somit vielleicht Nistortswechsel.

Die ausländischen Wiederfunde sind auf beiliegender Karte verzeichnet. Es ergibt sich, dass die Verteilung der Funde nunmehr in grossen Zügen mit den Ergebnissen unserer früheren starken Beringung übereinstimmt. Dafür haben wir speziell dem Zentralbüro für Vogelberingung in Moskau zu danken, das uns nun gütigst eine Menge auf die Zeit von mehreren Jahren bezügliche Meldungen aus Osteuropa übermittelt hat (so auch von vielen anderen Arten). Die Anzahl der neuen Funde ist allerdings nicht grossgenug, um den ganzen Lebensraum unserer Lachmöwenpopulationen zu markieren — fehlen doch Funde aus Spanien, Nordafrika, Balkan usw. —, aber die früher ermittelten Haupttypen des Zuges, Küstenwanderung und Durchquerung des Kontinents treten auch aus diesem

Material klar zutage. An der S- und E-Küste des Finnischen Meerbusens sind 6 Vögel in der Umgebung von Leningrad und 4 an der estnischen Küste notiert worden, die meisten im August oder Anfang September des 1. Jahres. C 37556 wurde Anfang August im 3. Sommer erlegt, C 43119 in Kunda Anfang September im 2. Herbst und war somit wohl zum 2. Sommer nach der Heimat zurückgekehrt. C 39945 wurde relativ spät, am 19.X. auf der Insel Kotlin gefunden. In Anbetracht der geringen Entfernung von den meisten Beringungsorten — öfters nur die Breite des Finnischen Meerbusens — braucht das obige Auftreten dieser Vögel natürlich nicht immer den Beginn einer Herbstreise zu bedeuten. Weitere Wiederfunde unmittelbar an den E- und S-Küsten der Ostsee liegen nicht vor, dagegen zwei, C 24718 und C 44759, an der Ostküste Mittelschwedens, ersterer im April, wohl auf Heimkehr nach der 1. Winterreise, und der zweite Anfang August im 1. Sommer.

Wie gewöhnlich, ist eine bedeutende Konzentration der Wiederfunde auf die Inselwelt Dänemarks zu beobachten, wo auch häufige Überwinterung stattfindet. Die jetzigen 6 Wiederfunde verteilen sich auf Sjaelland (2 Ex., C 34942 in København 24.I. und C 24712 in Skaelskør 9.III.), Fyn, Odense 30.X. (im 2. Herbst), Møen 15.XI., Bogø 18.I. und Langeland 19.V. (C 43090, tot gefunden, auf der 1. Winterreise). An die dänischen Funde schliesst sich C 24732 in Eckernförde, Deutschland 30.I. an. Auf der Nordsee-Seite zeigt die Karte 3 Funde: C 24799 in Holstein, Marne (an der Elbmündung) 19.X. und 2 Ex. in Hamburg, Aussenalster 21.XI. und 14.II.). Weitere Funde von der SW-Küste des Kontinents liegen diesmal nicht vor, aber zu derselben Gruppe gehören die 3 Wiederfunde in SE-England (C 45696 in Surrey 17.XII., C 24729 in Gloucester 27.II. und C 43113 in Norfolk 2.I. im 2. Winter).

Ebenso zahlreich wie die Küstenwanderer sind diejenigen, die deutlich auf dem Wege gegen das Innere des Kontinents waren oder eine mehr oder weniger vollständige Durchquerung desselben ausgeführt hatten. Vom Finnischen Meerbusen beginnend können zu dieser Gruppe zuerst gerechnet werden C 29261 bei Pskow in Russland im 3. Herbst (schon 3.X.1939), C 39929 am SW-Ende des Peipussees, und westlicher C 43166 in Lettland 23.VII. im 2. Sommer (in Anbetracht des frühen Datums scheint es fraglich, ob dieser Vogel überhaupt die Heimat besucht hatte). Nach einem langen Zug durch Russland in der Richtung zum Schwarzen Meer war C 39071 bis Kiew gelangt (am 1.XI. auf der ersten Winterreise erlegt). Einen noch viel längeren Weg, bis Transkaukasien, hatte C 24826 zurückgelegt (getötet 16.I. im 1. Winter). Dieser Fund bedeutet eine neue Erweiterung des bekannten Lebensraumes unserer Lachmöwenpopulationen nach SE. In SSW-Richtung ausgeführte Kontinentwanderungen vertreten C 39987 nach Polen, erlegt 15.IX. auf der 1. Herbstreise, C 43065, C 43064 und C 39322 nach Ungarn, Budapest 8.XII., 22.I. und 27.I. des 1. Winters, sowie C 41840 und C 40031 nach Jugoslawien (der erste im Januar des 1. Winters, der zweite 20.II. im 2. Winter getötet). In Italien sind 4 Ex. erlegt worden, C 40082 am 16.XI. im 3. Herbst, C 40312 am 19.XI. und C 45074 am 1.XII. sowie C 24785 am 13.IV. auf der 1. Winterreise; in Anbetracht des späten Datums mag der letztgenannte Vogel den 2. Sommer vielleicht fern von der Heimat zugebracht haben, was ja öfters vorkommen kann. Am reinsten in SW liegen die Fundorte von C 45640, lebend kontrolliert am 6.III. in der Schweiz, Luzern, und C 33441 in Frankreich, Dep. Rhône am 10.I., beide auf der 1. Winterreise.

Beringungen in Hamina, Kirkkojärvi, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

C 39071. 2.VI.1952. — UdSSR, Kiew, Saschkov (49°15′ N, 30° E) 1.XI.1952 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 5 Monate. 1260 km S.

C 39929. 10.VI.1952. — Estland, Räpina (58°12′ N, 27°30′ E) X.1952 angetroffen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 4 Monate. 280 km S.

C 39945. 10.VI.1952. — UdSSR, Finn. Meerbusen, Kotlin (60° N, 29°40′ E) 19.X.1952 angetroffen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 4 1/3 Monate. 155 km ESE.

C 39987. 10.VI.1952. — Polen, Distr. Bydgoszcz, Slebowo-Uscikowo (52°51′ N, 17°44′ E) 15.IX.1952 erlegt (Stacja Ornitologiczna, Warszawa). 3 1/6 Monate. 1030 km SW.

C 40031. 27.VI.1952. — Jugoslawien, Nin (44°15′ N, 15°11′ E) 20.II.1954 getötet (Ornitoloski Institut, Zagreb). 1 Jahr 7 5/6 Monate. 2010 km SSW.

C 40082. 27.VI.1952. — Italien, Emilia, Ferrara (44°50′ N, 11°38′ E) 16.XI.954. erlegt (Labor. di Zool. applicata alla caccia, Bologna). 2 Jahre 4 2/3 Monate. 2030 km SSW

C 41840. 11.VI.1953. — Jugoslawien, Sibenik, Rupe (43°44′ N, 15°54′ E) I.1954 erlegt (Ornitoloski Institut, Zagreb). Ca. 7 Monate. 2060 km SSW.

C 43760. 16.VI.1953. — Estland, 8 km E Tallinn (69°27′ N, 24°55′ E) 24.VIII. 1953 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/4 Monate. 180 km SW.

C 45011. 10.VI.1954. — Daselbst, Hillo 18.VIII.1954 tot gefunden. 2 1/4 Monate. 2 km.

C 45050. 11.VI.1954. — Daselbst 30.VII.1954 tot gefunden. 1 2/3 Monate.

C 45074. 11.VI.1954. — Italien, Lazio, Roma (41°40′ N, 12°30′ E) 1.XII.1954 erlegt (Labor. di Zool. applicata alla caccia, Bologna). 5 2/3 Monate. 2330 km SSW.

C 45235. 30.VI.1954. — Daselbst 3. VIII. 1954 tot gefunden. 1 1/6 Monat.

C 45910. 17.VI.1954. — Daselbst 26.VII.1954 tot gefunden. 1 1/3 Monat.

C 45959. 17.VI.1954. — Daselbst 27.VII.1954 tot gefunden. 1 1/3 Monat.

C 45996. 17.VI.1954. — Daselbst 28.VII.1954 tot gefunden. 1 1/3 Monat.

H 15985. 2.VI.1952. — Estland, Tallinn (59°25′ N, 24°47′ E) 7.IX.1952 getötet (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 1/6 Monate. 190 km SW.

Beringungen in Vehkalahti, Lupinlahti, 60°32′ N, 27°15′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

C 45621. 15.VI.1954. — Daselbst 25.VII.1954 tot gefunden. 1 1/3 Monat.

C 45629. 15.VI.1954. — UdSSR, Distr. Leningrad, Sestroretzk (60°6′ N, 29°56′ E) 27.VIII.1954 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/3 Monate. 160 km ESE.

C 45640. 15.VI.1954. — Schweiz, Luzern (47°3′ N, 8°20′ E) 6.III.1955 lebend kontrolliert (Edwin Benz). 8 2/3 Monate. 1940 km SW.

C 45648. 15.VI.1954. — Daselbst, Pitäjänsaari 16.VIII.1954 tot gefunden. 2 Monate. 3 km.

C 45692. 15.VI.1954. — Daselbst 6.VIII.1954 tot gefunden. 1 2/3 Monat.

C 45696. 15.VI.1954. — England, Surrey, Ditton (51°23′ N, 0°15′ W) 17.XII. 1954 tot gefunden (L. Wood). 6 Monate. 1970 km WSW.

Beringungen in Borgå/Porvoo, Tirmo, 60°15′ N, 25°55′ E. Beringer Kaj Lindholm.

C 24712. 6.VI.1954. — Dänemark, Sjaelland, Skaelskør (55°15′ N, 11°16′ E) 9.III. 1955 erlegt (Bertel Bruun). 9 1/6 Monate. 1020 km SW.

C 24718. 6.VI.1954. — Schweden, Oxelösund, Enskär (58°40′ N, 17°10′ E) IV.1955 tot gefunden (Henry Benktzon). Ca. 10 Monate. 520 km WSW.

C 24729. 6.VI.1954. — England, Gloucestershire, Gloucester (51°50′ N, 2°15′ W) 27.II.1955 tot gefunden (British Museum, London). 8 2/3 Monate. 1960 km WSW.

C 24732. 6.VI.1954. — Deutschland, Eckernförde (54°28′ N, 9°50′ E) 30.I.1955 von einer Katze getötet (Herbert Rauter). 7 5/6 Monate. 1140 km SW.

C 24742. 6.VI.1954. — UdSSR, Leningrad (59°58′ N, 30°10′ E) 15.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/3 Monate. 240 km E.

C 24785. 6.VI.1954. — Italien, Emilia, Bologna (44°30′ N, 11°20′ E) 13.IV.1955 erlegt (Labor. di Zool. applicata alla caccia, Bologna). 10 1/4 Monate. 2020 km SSW.

C 24799. 6.VI.1954. — Deutschland, Holstein, Marne, Kaiser Wilhelm Koog (53°55′ N, 9° E) 19.X.1954 tot gefunden (Herbert Meyer). 4 1/2 Monate. 1220 km SW.

C 24823. 12.VI.1954. — Helsinki, Vantaankylä (60°18′ N, 24°54′ E) Anfang August 1954 tot gefunden (Tauno Virman). Ca. 2 Monate. 60 km W.

C 24826. 12.VI.1954. — UdSSR, Krasnoderski, Slavjanski (38°10′ N, 45°15′ E) 16.I.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 7 1/6 Monate. 2750 km SE.

C 24827. 12.VI.1954. — Deutschland, Hamburg, Aussenalster (53°32′ N, 10° E) 14.II.1955 gefangen und wieder freigelassen (Harald Niess). 8 Monate. 1220 km SW.

C 24852. 12.VI.1954. — Daselbst, Sjökulla, Gäddragby, 24.VII.1954 tot gefunden (Carl Gustaf Järnefelt). 1 1/3 Monat. 5 km N.

Beringungen in Hauho, Jokijärvi, 61°12′ N, 24°25′ E. Beringer Pentti Linkola.

C 43113. 22.VI.1953. — England, Norfolk, Wroxham, Hoveton (52° 42′ N, 1°25′ E) 2.I.1955 gefangen (D. Watker). 1 Jahr 6 1/3 Monate. 1680 km SW.

C 43166. 22.VI.1953. — Lettland, Distr. Sunakskii, Jekabpilskij, (56°25′ N, 25°35′ E) 23.VII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 1 Monat. 530 km S.

C 43199. 22.VI.1953. — Estland, Kunda (59°30′ N, 26°30′ E) Anfang September 1954 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 1 Jahr 2 1/2 Monate. 220 km SE.

Beringungen an anderen Orten.

C 18662. Borgå / Porvoo, 25°40′ E) 7.VI.1934 (Lars Lindholm). — Pernå / Pernaja Kabböle (60°19′ N, 26°6′ E) V.1947 tot gefunden (Anton Mikiffer). Ca. 12 Jahre 11 Monate. 25 km ESE.

C 29261. Helsinki / Helsingfors, Vik (60°12′ N, 25° E) 5.VI.1937 (E. Heino). — UdSSR, Pskow, Velikoi (57°50′ N, 28°20′ E) 3.X.1939 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Jahre 4 Monate. 320 km SE.

C 32839. Ruokolahti, Kuokkalampi (61°15′ N, 29° E) 9.VI.1954 (Pauli Bagge). — Deutschland, Hamburg, Aussenalster (53°33′ N, 10° E) 21.XI.1954 verletzt gefangen (Harald Niess). 5 1/3 Monate. 1420 km SW.

C 32849. Wie C 32839, 16.VI.1954. — UdSSR, Leningrad (59°58′ N, 30°10′ E) 20.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/6 Monate. 150 km SE.

C 33441. Rauma, Äyrinkarit (61°8′ N, 21°25′ E) 27.VI.1954 (Paavo Korhonen). Frankreich, Dep. Rhône, Anse, Saône (45°45′ N, 4°50′ E) 10.I.1955 tot gefunden (Lucien Rebut). 6 1/2 Monate. 2035 km SW.

C 34942. Helsinki / Helsingfors, Vik (60°12′ N, 25° E) 3.VII.1954 (Kalervo Eriksson). — Dänemark, København, Amager (55°35′ N, 12°37′ E) 24.I.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). 6 2/3 Monate. 890 km SW.

C 35056. Sipoo / Sibbo, Kajutöarna (60°10′ N, 25°20′ E) 20.VI.1954 (Eero-Pekka Paavolainen). — Dänemark, Bogø, Vesterskov (54°53′ N, 12° E) 18.I.1955 erlegt (»Jagt og Fiskeri», København). 7 Monate. 990 km SW.

C 37556. Ruokolahti, Kuokkalampi (61°15′ N, 29° E) 10.VI.1951 (Seppo Nieminen). — UdSSR, 25 km NW Leningrad (60°5′ N, 29°55′ E) 8.VIII.1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Jahre 2 Monate. 140 km SE.

C 39322. Helsinki / Helsingfors, Rönnskär (60°10′ N, 25°10′ E) 15.VI.1952 (Juhani Rinne). — Ungarn, Budapest, Csepel (47°26′ N, 19°3′ E) 27.I.1955 tot gefunden (Madartani Intezet, Budapest). 2 Jahre $7\,^1/_3$ Monate. 1490 km SSW.

C 39330. Wie C 39322. — Vehkalahti, Reitkalli (60°37′ N, 27°10′ E) 22.V.1955 tot gefunden (Kaija Koivu). 2 Jahre $11\,^1/_4$ Monate. 120 km ENE.

C 39566. Helsinki / Helsingfors, Hattusaari (60°10′ N, 25°10′ E) 12.VII. 1952 (Juhani Rinne). — Estland, Tallinn (59°27′ N, 24°46′ E) 5.IX.1952 erschöpft gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^5/_6$ Monate. 80 km SSW.

C 40312. Rautjärvi, Kynsilampi (61°18′ N, 29°10′ E) 13.VI.1954 (Jouko Tiussa). — Italien, Marche, Pesaro (43°55′ N, 12°55′ E) 19.XI.1954 erlegt (Labor. di Zool. applicata alla caccia, Bologna). $5\,^1/_5$ Monate. 2210 km SSW.

C 40319. Wie C 40312. — UdSSR, Distr. Leningrad, Sestroretzk (60°6′ N, 29°56′ E) 18.IX.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $3\,^1/_6$ Monate. 140 km SSE.

C 43064. Espoo / Esbo, Ådholm (60°8′ N, 24°45′ E) 4.VII.1954 (Olavi Hytönen). — Ungarn, Budapest (47°30′ N, 19° E) 22.I.1955 gefangen und wieder freigelassen (Madartani Intezet, Budapest). $6\,^2/_3$ Monate. 1470 km SSW.

C 43065. Wie C 43064. $5\,^1/_6$ Monate.

C 43090. Helsinki / Helsingfors, Lauttasaari (60°9′ N, 24°50′ E) 8.VII.1954 (Olavi Hytönen). — Dänemark, Langeland, Storholm (54°44′ N, 10°40′ E) 19.V.1955 tot gefunden (Paavo Toivonen). $10\,^1/_3$ Monate. 1050 km SW.

C 43207. Ruotsinpyhtää / Strömfors, Suvijärvi (60°34′ N, 26°25′ E) 29.VI.1954 (Martti Hakumäki). — Dänemark, Møen, Ulvshale (55° N, 12°20′ E) 15.XI.1954 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). $4\,^1/_2$ Monate. 1010 km SW.

C 43275. Korsholm, Karperö (63°10′ N, 21°43′ E) 15.VI.1953 (A. Bernström, J. Borotinskij, B. Carlström). — Dänemark, Fyn, Odense, Seden (55°25′ N, 10°25′ E) 30.X.1954 (Zoologisk Museum, København). 1 Jahr $4\,^1/_2$ Monate. 1090 km SW.

C 44759. Lappfjärd, Synnersjön (62°10′ N, 21°31′ E) 29.VI.1954 (Per-Åke Johansson). — Schweden, Sundsvik (59°13′ N, 17°25′ E) 9.VIII.1954 tot gefunden (Gunn Johansson). $1\,^1/_3$ Monat. 390 km SW.

Larus c. canus L.

44 Wiederfunde, davon 33 im Ausland, einige von diesen in den Nachbarländern am Bottnischen und Finnischen Meerbusen. H 16782 und C 43469, beringt im Kvark, der Verengerung des Bottnischen Meerbusens, bzw. im Nordende dieses Meerbusens, waren beide in WNW-Richtung nach der schwedischen Küste gezogen (im September erlegt). Im Bereich des Finnischen Meerbusens war C 38510 am 15.IX. in Leningrad erlegt, C 39517 am 17.IX. westlicher an der russischen Küste und H 16393 schon am 1.VIII. in Petschorsk, sicherlich durch den Narva-Fluss und den grossen Peipus-See ins Binnenland geleitet. In Estland wurde C 39487 im Binnenland ca. 30 km W vom Peipus-See 6.IX. und H 16719 an der Westküste in Haapsalu 21.XI. erlegt. Alle die obigen, mit Ausnahme des über 3jährigen C 38510, waren Jungvögel vom Beringungsjahr. Angesichts der relativen Nähe der Beringungsorte sowie der Strichvogelnatur der Sturmmöwen ist es natürlich unsicher, inwieweit es sich in den verschiedenen Fällen um den Beginn einer wirklichen Winterreise oder um zufällige Streifzüge handelte. — An den Fund von H 16719 schliesst sich örtlich der Wiederfund von C 18314 an der Ostküste der Riga-Bucht in Lettland am 19.X. im 5. Herbst an. C 43340 wurde ebenfalls in Lettland, in Liepaja (Libau) an der Küste der eigentlichen Ostsee, 12.XII. im 1. Winter gefunden. Weitere Wiederfunde fehlen diesmal an den Ostseeküsten bis zum allerwestlichsten Ende und den dänischen Gewässern, wo nach früheren Beringungsergebnissen in normalen Jahren die Hauptmasse unserer Sturm-

möwen überwintern mag. Diesmal liegen 15 Funde aus Dänemark vor, anschliessend sind ausserdem anzuführen C 44701 aus Schweden, SW-Skåne und C 45833 aus Deutschland, Kiel. Von diesen 17 Vögeln waren 13 auf der ersten Winterreise. Älter waren C 35022, über $4\,^1/_2$ jährig, erlegt auf der Insel Laesø im Kattegat E vom Nordende Jyllands, C 39833 aus Nakskov, Lolland, im 3. Jahre sowie C 44054 in SW-Jylland und 44959 auf Sjaelland im 2. Sommer. Auf die verschiedenen Teile Dänemarks verteilten sich die Funde folgendermassen: Sjaelland 3, Lolland 1, Langeland 1 und Jylland, einschl. der Insel Laesø im Kattegat E von der Nordspitze Jyllands, 10, die meisten an der E-Seite bis zum äussersten Ende des Kattegat.

Jahreszeitlich gruppieren sich die Dänemark-Funde (einschl. C 45833, Kiel, und C 44701, Skåne) wie folgt: 20. Juni (C 44054) und 20. August (C 44959) — diese Funde sind so früh vom 2. Sommer, dass die betr. Vögel wahrscheinlich in Dänemark übersommerten. Auf der 1. Herbstreise waren die frühesten im September (6.IX. und 12.IX.) und Oktober (4.X.), die übrigen sind vom November: 1 (19.XI.), Dezember: 4 (1., 8., 8. und 30.XII.), Januar: 5 (14., 15., 19., 26. und 27.I.) und Februar: 2 (4.II., 27.II.).

Aus NW-Deutschland liegen 4 Wiederfunde vor, teils von der Nordseeküste, teils aus dem flussreichen Binnenland. C 5793, in Nordenham im 2. Sommer 16.VI. angetroffen, war im Überwinterungsgebiet verblieben, ist aber als »krank» bezeichnet nicht völlig beweiskräftig, C 45889 im Binnenland 14.X. im 1. Herbst geschossen. Alte Vögel waren C 39295, in Varel im 4. Sommer Anfang August und C 37704 in Amrum 21.I. im 6. Winter angetroffen. Am weitesten nach SW an der Kontinentküste wurden festgestellt: C 40444 in Holland, Friesland am 11.XI. im 2. Herbst und H 18515 an der Kanalküste NE-Frankreichs am 10.VII. auf der ersten Winterreise.

Eine von den obigen völlig abweichende Wanderung hat C 5755, beringt bei der Zoologischen Station Tvärminne an der Küste des Finnischen Meerbusens, ausgeführt: Durchquerung des europäischen Kontinents nach Norditalien, der Vogel bei Lago di Garda am 28.XI. im ersten Herbst tot aufgefunden. Bekanntlich kommt derlei bei den nordischen Sturmmöwen äusserts selten vor, so selten, dass man am ehesten an einen zufälligen Anschluss an eine *Larus ridibundus*- oder eine *Larus fuscus*-Schaar zu denken kommt.

Die einheimischen Wiederfunde umfassen neben 2 Nahfunden vom Beringungssommer einige Fälle von vollständiger oder relativer Ortstreue nach längerer Zeit, so Funde am Beringungsort nach beinahe 2 Jahren (C 43343, C 43369 und C 43370), in 10 km Entfernung nach 2 (C 39387) und beinahe 4 Jahren (C 35867) und 25 km entfernt nach beinahe 2 Jahren (C 41345). In anderen Fällen war die Entfernung, bei beliebiger Richtung, grösser: 45 km (C 44431, im Beringungssommer), 90 km (C 35834, nach beinahe 4 Jahren) und 130 km (C 43322, nach mehr als 2 Jahren).

Beringungen in Björköby, Valsörarna/Valassaaret, (63°25′ N, 21°10′ E). Beringer Olavi Hildén.

C 40444. 21.VI.1953. — Holland, Prov. Friesland, Menaldum (53°13′ N, 5°35′ E) 11.XI.1954 gefunden (A. Postema). 1 Jahr $4\,^2/_3$ Monate. 1470 km SW.

C 45822. 17.VI.1954. — Daselbst, Ebbskär 23.VII.1954 tot gefunden (A. Kujala). $1\,^1/_6$ Monat.

C 45833. 18.VI.1954. — Deutschland, Schleswig-Holstein, Kiel, Bülk (54°27′ N, 10°12′ E) 27.II.1955 tot gefunden (Peter Sperling) $8\,^1/_3$ Monate. 1190 km SW.

C 45851. 22.VI.1954. — Dänemark, Jylland, Mogenstrup, Rönbjärg (56°30′ N, 9°2′ E) 8.XII.1954 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). $5\,^1/_2$ Monate. 1030 km SW.

C 45868. 23.VI.1954. — Dänemark, Jylland, Frederikshavn (57°25′ N, 10°31′ E) 4.II.1955 gefangen (Karl Berthelsen). $7\,^1/_3$ Monate. 890 km SW.

C 45871. 24.VI.1954. — Dänemark, Jylland, Örreslev (55°57′ N, 9°56′ E) 12.IX. 1954 (O. V. Berthelsen). 2 2/3 Monate. 1060 km SW.

C 45875. 24.VI.1954. — Dänemark, Sjaelland, Odde (56° N, 11°15° E) 14.I.1955 gefangen (Bruno Andersen). 6 2/3 Monate. 1020 km SW.

C 45889. 27.VI.1954. — Deutschland, Niedersachsen, Kolding (52°15′ N, 9°45′ E) 14.X.1954 verletzt gefunden und geschossen (Landesjagdverband Niedersachsen, Hannover). 3 1/2 Monate. 1420 km SW.

H 16719. 30.VI.1954. — Estland, Haapsalu (58°56′ N, 23°32′ E) 20.XI.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 4 2/3 Monate. 530 km SSE.

H 16724. 2.VII.1954. — Dänemark, Jylland, Arden, Brandbjerg (56°45′ N, 9°50′ E) 15.I.1955 erlegt (Jens Hoijer Hansen). 6 1/2 Monate. 940 km SW.

H 16782. 3.VII.1954. — Schweden, Brännland (63°54′ N, 20°5′ E) 8.IX.1954 getötet (T. V. Pakkala). 2 1/6 Monate. 70 km NW.

Beringungen an anderen Orten.

C 5755. Tvärminne, Brännskär (59°50′ N, 23°15′ E) 4.VII.1954 (Uolevi Seppälä). — Italien, Brescia, Garda, Felise (45°34′ N, 10°45′ E) 28.XI.1954 tot gefunden (Giorgio Simonini). 4 5/6 Monate. 1820 km SSW.

C 5793. Pernaja / Pernå, Aspskärskobb (60°15′ N, 26°25′ E) 29.VI.1954 (Eero Routamo). — Deutschland, Oldenburg, Nordenham (53°29′ N, 8°29′ E) 16.VI. 1955 krank gefunden (Otto Wiepken, Nordenham). 11 1/2 Monate. 1320 km SW.

C 18314. Söderskär (60°6′ N, 25°25′ E) 15.VI.1936 (Holger Ahlqvist). — Lettland, Salaeda (57°46′ N, 24°25′ E) 19.X.1940 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 4 Jahre 4 1/6 Monate. 270 km SSW.

C 30359. Åland Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 9.VI.1954 (Kimmo Aula). — Dänemark, Jylland, Taps (55°25′ N, 9°30′ E) 4.X.1954 erlegt (Finn Petersen). 3 5/6 Monate. 810 km SW.

C 30385. Wie C 30359. 16.VI.1954. — Dänemark, Sjaelland, Køge, Sønderstrand (55°27′ N, 12°15′ E) 6.IX.1954 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 2 2/3 Monate. 680 km SW.

C 32823. Pernå / Pernaja, Furuholm (60°15′ N, 26°5′ E) 4.VII.1954 (John Grönvall). — Dänemark, Jylland, Flauenskjold (57°13′ N, 10°30′ E) 19.XI.1954 erlegt (H. J. Dalberg-Poulsen). 4 1/2 Monate. 950 km SW.

C 35032. Söderskär, Barkholmarna (60°7′ N, 25°25′ E) 29.VI.1950 (Eero-Pekka Paavolainen). — Dänemark, Laesö (57°16′ N, 11° E) 19.I.1955 erschöpft gefunden (Dansk Strandjagtforening, Assens). 4 Jahre 6 2/3 Monate. 890 km SW.

C 35066. Sipoo / Sibbo, Stenörn (60°10′ N, 25°30′ E) 20.VI.1954 (Eero-Pekka Paavolainen). — Daselbst 23.VIII.1954 tot gefunden (Anita Öst). 2 Monate.

C 35834. Vanajanselkä, Pyteri (61°8′ N, 24°14′ E) 11.VII.1951 (Pentti Linkola). — Ikaalinen, Kalmaa (61°45′ N, 23°10′ E) 15.V.1955 gefunden (Ilkka Koivisto). 3 Jahre 10 1/6 Monate. 90 km NW.

C 35867. Hauho, Hauhonselkä (61°10′ N, 24°35′ E) 23.VII.1951 (Pentti Linkola). — Tyrväntö, Lahdentaka (61°8′ N, 24°20′ E) 3.VI.1955 tot gefunden. 3 Jahre 10 1/3 Monate. 10 km WSW.

C 37704. Pernaja / Pernå, Aspskär (60°15′ N, 26°25′ E) 21.VI.1949 (J. Koskimies & E. Routamo). — Deutschland, Amrum, Wittdün (54°40′ N, 8°15′ E) 21.I. 1955 krank gefunden (D. Beckmann). 5 Jahre 7 Monate. 1240 km SW.

C 38510. Wie C 37704, 15.VI.1949 (Jukka Koskimies). — UdSSR, Leningrad (59°56′ N, 30°15′ E) 15.IX.1952 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 Jahre 3 Monate. 230 km ESE.

C 39295. Wie C 35867, 6.VII.1952. — Deutschland, Jeringhave, Varel (53°24′ N, 8°9′ E) Anfang August 1955 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). Ca. 3 Jahre 1 Monat. 1310 km SW.

C 39387. Pälkäne, Kantola (61°16′ N, 24°10′ E) 10.VII.1952 (Olavi Liukkonen). — Sääksmäki, Kesosaari (61°10′ N, 24°13′ E) Sommer 1954 tot gefunden (Sampsa Leimu). Ca. 2 Jahre. 10 km S.

C 39487. Pernaja / Pernå, Aspskär (60°15′ N, 26°25′ E) 17.VI.1953 (Eero Routamo). — Estland, Jögeva (58°42′ N, 26°22′ E) 6.IX.1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $2\,^{2}/_{3}$ Monate. 160 km S.

C 39517. Wie C 39487, 24.VI.1954. — UdSSR, Bezirk Pskow, Petschorsk (57°50′ N, 28° E) 1.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^{1}/_{4}$ Monat. 290 km SSE.

C 39833. Hailuoto, Keskiniemi (65° N, 24°45′ E) 27.VI.1952 (Veijo Törnroos). — Dänemark, Lolland, Nakskov Fjord (54°50′ N, 11°5′ E) 8.XII.1954 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 2 Jahre $5\,^{1}/_{3}$ Monate. 1370 km SW.

C 41345. Sääksmäki, Mallasvesi (61°16′ N, 24°5′ E) 18.VI.1953 (Pentti Linkola). — Hauho (61°10′ N, 24°35′ E) 13.V.1955 erlegt (Reino Ylhäinen). 1 Jahr $10\,^{5}/_{6}$ Monate. 25 km SE.

C 42288. Tyrväntö, Vanajanselkä, Sepäänsaari (61°11′ N, 24°20′ E) 6.VII.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Jylland, Hjørring, Astrup (57°27′ N, 9°58′ E) 1.XII. 1954 erlegt (Bjarne Andersen). $4\,^{5}/_{6}$ Monate 910 km SW.

C 43322. Pälkäne, Rättärinsaari (61°21′ N, 24°19′ E) 26.VI.1953 (Pentti Linkola). — Karjalohja, Långvik (60°11′ N, 23°45′ E) 19.VII.1955 tot gefunden (Bengt Martikainen). 2 Jahre $^{5}/_{6}$ Monat. 130 km S.

C 43340. Tyrväntö, Vanajanselkä, Vähäkuhasaaret (61°11′ N, 24°20′ E) 30.VI. 1953 (Pentti Linkola). — Lettland, Liepaja (Libau) 56°31′ N, 21° E) 12.XII.1953 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $5\,^{1}/_{3}$ Monate. 550 km SSW.

C 43343. Wie C 43340, Retulansaari. — Daselbst 30.V.1955 tot gefunden. 1 Jahr 11 Monate. $^{1}/_{2}$ km.

C 43369. Hauho, Iso-Roinevesi, Papinsaari (61°12′ N, 24°35′ E) 8.VII.1953 (Pentti Linkola). — Daselbst 6.VI.1955 erlegt (Reino Ylhäinen). 1 Jahr 11 Monate.

C 43370. Wie C 43369.

C 43469. Hailuoto, Vesa (65°2′ N, 24°35′ E) 14.VI.1954 (Veijo Törnroos). — Schweden, Piteå, Rosvik (65°25′ N, 21°43′ E) 26.IX.1954 erlegt (Halvdan Jonsson). $3\,^{1}/_{3}$ Monate. 140 km WNW.

C 44054. Tyrväntö, Äimälä (61°13′ N, 24°20′ E) 1.VII. 1954 (Olavi Liukkonen). — Dänemark, Jylland, Bramminge (55°27′ N, 8°45′ E) 20.VII. 1955 erlegt (August Jepsen). 1 Jahr $^{2}/_{3}$ Monat. 1110 km SW.

C 44431. Ii, Maakrunni (65°25′ N, 25° E) 29.VI.1954 (Väinö Heikkinen) — Kemi, Isohaara (65°47′ N, 24°32′ E) 13.VIII.1954 erschöpft gefunden (Pentti Pulkkinen). $1\,^{1}/_{2}$ Monat. 45 km NW.

C 44599. Kangasala, Roine, Hautsaari (61°24′ N, 24°7′ E) 17.VI.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Jylland, Frederikshavn, Laesörende (57°20′ N, 11° E) 27.I. 1955 erlegt (Chr. Jensen). $7\,^{1}/_{3}$ Monate. 860 km SW.

C 44701. Hauho, Koivusaari (61°10′ N, 24°33′ E) 15.VI.1954 (Reijo Taro). — Schweden, Skåne, Vismarlöv (55°36′ N, 13°15′ E) 30.XII.1954 (krank gefunden und getötet (Nils Gren). $6\,^1/_2$ Monate. 910 km SW.

C 44959. Kangasala, Roine, Salonsaari (61°25′ N, 24°5′ E) 21.VI.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Sjaelland, Naestved Fjord (55°12′ N, 11°45′ E) 20.VIII. 1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 1 Jahr 2 Monate. 1010 km SW.

C 44969. Wie C 44959, Kirkkosaaret, 22.VI.1954. — Dänemark, Langeland, Østerskov (55° N, 10°50′ E) 26.I.1955 tot gefunden (Dansk Strandjagtforening, Assens). $7\,^1/_6$ Monate. 1060 km SW.

H 16393. Vehkalahti, Koivuluoto (60°30′ N, 27°15′ E) 9.VII.1954 (Sulo J. Lehtonen). — UdSSR, Lomonosow, Kaporskaja (59°50′ N, 29° E) 17.IX.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $2\,^1/_4$ Monate. 130 km SE.

H 18515. Suinula, Vesijärvi (61°32′ N, 24°7′ E) 19.VI.1954 (Kari Juutilainen). — Frankreich, Dep. Somme, Baie d'Authie (50°22′ N 1°35° E) 10.III.1955 erlegt (Jean Clisse). $8\,^2/_3$ Monate. 1840 km SW.

Larus a. argentatus Pont.

7 Wiederfunde sowohl an der Küste des Finnischen Meerbusens als auch in Binnenseen Süd- und Mittelfinnlands beringter Vögel. 4 Ex. sind nach kurzem Umherstreifen im Ausland angetroffen worden, zwei in Russland, Leningrad, und zwei in Schweden. Am erstgenannten Ort wurde sowohl ein am Saimaa-See beringter Vogel, H 18966, am 10.XI. im ersten Herbst, als auch ein an der Küste W von Helsinki/Helsingfors beringtes Ex., H 12316, am 25.VII. nach mehr als 10 Jahren erlegt. Die in Schweden festgestellten Exemplare waren in Binnenseen beringt, D 4276 am Vanajanselkä, W-Finnland, erlegt an der E-Küste Upplands am 14.XI. im 1. Herbst, D 11506, beringt am Saimaa-See, E-Finnland, Ende Dezember auf der 2. Herbstreise an der Küste S von Stockholm tot gefunden. Einer von den einheimischen Wiederfunden ist ein Nahfund vom Beringungssommer, die zwei übrigen Beispiele relativer Heimatstreue nach längerer Zeit: D 9284 am 1.VIII. im 6. Sommer 15 km vom Beringungsort gefangen und D 9383 Ende Mai nach ca. 3 Jahren 7 km entfernt (Ring gefunden).

D 4273. Sääksmäki, Vanajanselkä, Kantturit (61°10′ N, 24°5′ E) 5.VII.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst Ritvala, 24.VIII.1954 krank gefunden (Ilkka Vallinkoski). $1\,^2/_3$ Monat.

D 4276. Wie D 4273, Hiirenkintaat. — Schweden, Uppland, Vädö, Bylehamn (60° N, 18°50′ E) 14.XI.1954 erlegt (Erik Rytting). $4\,^1/_3$ Monate. 320 km WSW.

D 9284. Pyhtää, Munapirtti (60°26′ N, 26°38′ E) 6.VIII.1950 (Sulo J. Lehtonen). — Ruotsinpyhtää / Strömfors, Marknadsbacken (60°30′ N, 26°30′ E) 1.VIII. 1955 gefangen und wieder freigelassen (Jarl Excell). 4 Jahre $10\,^5/_6$ Monate. 15 km NW.

D 9383. Sipoo / Sibbo, Fagerö, Norra Tjärhäll (60°9′ N, 25°20′ E) 9.VI.1951 (Eero-Pekka Paavolainen). — Söderskär, Inre-Kittelskär (60°8′ N, 25°25′ E) 31.V. 1954 Ring in einem Nest gefunden (Pekka Pitkänen). 7 km E.

D 11506. Taipalsaari, Iso-Saimaa, Mäntysaaret (61°17′ N, 28°20′ E) 29.VI.1953 (Paavo Voipio). — Schweden, Ektorp, Dufnäsviken (59°18′ N, 18°15′ E) Ende Dezember 1954 tot gefunden (Britta Sundelin). Ca. 1 Jahr 6 Monate. 610 km WSW.

H 12316. Kyrkslätt, Espskärskubb (60°1′ N, 24°40′ E) 5.VI.1939 (Göran Bergman). — UdSSR, Leningrad (60° N, 30°5′ E) 25.VII.1949 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 10 Jahre $1\,^2/_3$ Monate. 290 km E.

H 18966. Taipalsaari, Iso-Saimaa, Karkosaaret (61°14′ N, 28°17′ E) 28.VII. 1954 (Paavo Voipio). — UdSSR, Leningrad (60° N, 30°5′ E) 10.XI.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $3\,^1/_3$ Monate.

Larus f. fuscus L.

5 Wiederfunde von jungen Vögeln auf der ersten Zugreise, alle im Ausland und alles neue Beispiele der für unsere Populationen dieser Art so typischen Durchquerung des europäischen Kontinents, speziell des flussreichen Osteuropas, am nächsten in der Richtung zum Schwarzen Meer. Diese SE-Wanderung war für alle Vögel charakteristisch, dessen ungeachtet, dass die Beringungen sowohl an der Küste des Finnischen Meerbusens und auf den Ålandsinseln als auch in einem Binnensee ausgeführt worden waren, und zwar alle in verschiedenen Jahren. H 6984 war in Zentralrussland am 7.X. erlegt worden. Südlicher, in der Gegend von Charkow waren H 15187 und H 18123, beringt am gleichen Ort wie H 6984, auffallend früh und zu gleicher Zeit, am 28.VIII. bzw. 27.VIII., obschon mit 2 Jahren dazwischen, festgestellt worden. Der auf Åland schon 1938 beringte H 2098 wurde am 18.IX.1938 am Schwarzen Meer, an der Dnjepr-Mündung gefunden. Den längsten Weg hatte H 15462, beringt im Binnenland, zurückgelegt; der Vogel war in Armenien am 13.IX. geschossen worden.

H 6984. Pernaja / Pernå, Aspskär (60°15′ N, 26°25′ E) 16.VI.1951 (Eero Routamo). — UdSSR, Stalinogorsk (54°5′ N, 38°12′ E) 7.X.1951 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $3\,^{2}/_{3}$ Monate. 970 km SE.

H 15187. Wie H 6984, 21.VII.1952. — UdSSR, Charkow, Lebjaz (49°50′ N, 36°30° E) 28.VIII.1952 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $1\,^{1}/_{4}$ Monat. 1320 km SE.

H 15462. Sääksmäki, Mallasvesi (61°16′ N, 24°5′ E) 18.VI.1953 (Pentti Linkola). — UdSSR, Armenien, Ahtin (40°20′ N, 44°30′ E) 13.X.1953 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). $3\,^{5}/_{6}$ Monate. 2680 km SE.

H 18123. Pernaja / Pernå, Aspskärskobb (60°15′ N, 26°25′ E) 25.VI.1954 (Eero Routamo). — UdSSR, Charkow, Smiewskij (49°42′ N, 36°23′ E) 27.VIII.1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Monate. 1330 km SE.

H 2098. Jomala, Ytternäs (60°3′ N, 19°50′ E) 21.VI.1938 (Sven Nordberg). — UdSSR, Dnjepr, Cherson (46°40′ N, 32°30′ E) 18.IX.1938 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 Monate. 1720 km SE.

Larus marinus L.

Zwei Wiederfunde, ein Streifzug nach E (Leningrad) und ein zweiter, kürzerer, längs der Südküste in ENE-Richtung, beide im ersten Herbst.

D 9368. Porvoo / Borgå, Pellinge, Strömmingsgrund (60°11′ N, 26°6′ E) 14.VI. 1950 (Eero-Pekka Paavolainen). — UdSSR, Leningrad (59°55′ N, 30°10′ E) 12.IX. 1950 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 Monate. 230 km E.

D 10677. Tvärminne, Långgrund (59°49′ N, 23°15′ E) 3.VII.1954 (Uolevi Seppälä). — Espoo / Esbo, Nokkala (60°9′ N, 24°45′ E) 12.IX.1954 tot gefunden (S. Pehrman). $2\,^{1}/_{3}$ Monate. 90 km ENE.

Uria g. grylle (L.)

Ein Fall von Nistortstreue nach mehr als 2 Jahren sowie ein Nahfund im ersten Herbst.

C 40421 (ad. brütend). Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 10.VI.1953 (Olavi Hildén). — Daselbst 18.VII.1955 brütend kontrolliert. 2 Jahre $1\,^{1}/_{4}$ Monat.

C 45270. Vehkalahti, Koivuluoto (60°18′ N, 27°30′ E) 9.VII.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 19.IX.1954 erlegt. $2\,^{1}/_{3}$ Monate.

Alca t. torda L.

Eine Wanderung vom mittleren Bottnischen Meerbusen nach den Ålandsinseln im ersten Herbst (Wiederfund Anfang Oktober).

C 44136. Replot, Gloppstenarna (63°22′ N, 21°32′ E) 24.VIII.1954 (Matti Pohjola). — Åland, Eckerö, Sandgrynnan (60°18′ N, 19°25′ E) 7.X.1954 tot gefunden (John Söderberg). $2\,^1/_2$ Monate. 370 km SSW.

Lyrurus t. tetrix (L.)

Heimatstreue nach $1\,^1/_3$ Jahren.

C 39353 (juv.). Tjöck, Liden (62°18′ N, 21°35′ E) 17.VI.1953 (Per-Åke Johansson). Daselbst, Påskmark 20.X.1954 erlegt (Artur Kaas). 1 Jahr 4 Monate. $1\,^1/_2$ km.

Göran Nordström: **Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1955.**[1])

Die Beringungstätigkeit war in Finnland auch im Jahre 1955 bemerkenswert rege und führte zu einem neuen Jahresrekord. Die Endsumme betrug nämlich 24.962 beringte Vögel, verteilt auf 149 Arten, also fast 3.000 mehr als im Jahr zuvor (21.995). Die freiwillige Mitarbeiterschaft des Zoologischen Museums belief sich im Beringungsjahr 1955 auf mehr als 200.

Bezüglich der einzelnen Arten ist zu nennen, dass die meisten Beringungen (2.716) auf die Kohlmeise, *Parus major*, entfallen. An zweiter Stelle steht die Lachmöwe, *Larus ridibundus*, mit 1.804 Beringungen, danach folgen Star, *Sturnus vulgaris* (1.530), Wacholderdrossel, *Turdus pilaris* (1.502), und Trauerschnäpper, *Muscicapa hypoleuca* (1.206).

Nachstehend kurz die bemerkenswertesten Wiederfunde.

Der erste ausländische Wiederfund einer in Finnland beringten Saatkrähe, *Corvus frugilegus*, wurde aus Dänemark gemeldet. Der aus Frankreich gemeldete Wiederfund vom Hänfling, *Carduelis cannabina*, ist der dritte aus dem Ausland. Ein Exemplar des im Herbst 1954 in der Zahl von etwa 50 auf der Vogelwarte Signilskär im westlichen Schärenhof von Åland beringten Sibirischen Tannenhähers, *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*, wurde in Südschweden angetroffen, von wo auch ein früherer Wiederfund vorliegt. In diesen Bericht gehen nicht minder als 147 Wiederfunde der Kohlmeise, *Parus major*, ein; die überwiegende Mehrzahl besteht aus Kontrollierungen am Beringungsort. Der zweite südafrikanische Wiederfund eines in Finnland beringten Grauschnäppers, *Muscicapa striata*, ist aus Pondoland an der Grenze zwischen Kapland und Natal (etwa 30° s.Br.) eingelaufen, wo ein im Juli 1955 bei der Stadt Pietarsaari/Jakobstad als Nestjunges beringter Grauschnäpper im Februar 1956 erlegt wurde. Der ältere Fund bezieht sich auf einen sechsmonatigen Vogel, der unweit Johannesburg angetroffen wurde (vgl. den Bericht für 1954, S. 38). Unter den Drosseln kann ein ungewöhnlicherer abweichender Fund der Rotdrossel, *Turdus musicus*, aus Algerien erwähnt werden. Der Vogel befand sich unter anderen zum Verkauf ausgestellten toten Kleinvögeln auf dem Markt in einer

[1] Professor Ilmari Välikangas, der während etwa dreissig Jahre, d.h. seit 1924, die jährlich erscheinenden Beringungsberichte zusammengestellt und redigiert hat, hat sich leider diesmal aus gesundheitlichen Gründen gezwungen gesehen, auf diese Arbeit zu verzichten.

Hafenstadt und wurde dort zufällig von einem Seemann entdeckt. Eine andere finnische Rotdrossel wurde auf der Insel Mytilene im Ägäischen Meer wiedergefunden. Eine im Sommer 1955 als Nestjunges beringte Rauchschwalbe, *Hirundo rustica*, wurde im folgenden Frühjahr, offenbar auf der Rückreise vom Überwinterungsquartier in Afrika, im mittleren Italien erlegt (zweiter ausländischer Wiederfund dieser Art).

Betreffs der Eulen ist zu erwähnen, dass eine Waldohreule, *Asio otus*, aus Südschweden gemeldet, eine Sumpfohreule, *A. flammeus*, in Italien geschossen wurde. Im Sommer 1955 wurden ziemlich viele (35) Rauhfussbussarde, *Buteo lagopus*, beringt. Von diesen Vögeln sind vier in Russland wiedergefunden worden, ein fünfter wurde in Ungarn erlegt. Der erste afrikanische Wiederfund eines in Finnland beringten Wespenbussard, *Pernis apivorus*, liegt nunmehr aus dem Gabun-Territorium in Mittelafrika, nicht weit vom Äquator, vor.

Eine im Sommer 1955 aus gotländischen Eiern erbrütete und grossgezogene Graugans, *Anser anser*, wurde Ende Oktober freigelassen. Einen Monat später wurde der Vogel an einem Ort in Westrussland geschossen. Eine als Jungvogel beringte Pfeifente, *Anas penelope*, wurde ein halbes Jahr nach der Beringung an einem Ort in Rio de Oro, Nordwestafrika, erlegt.

An dem bekannten Vogelsee Äyräpäänjärvi auf der Karelischen Landenge (heute sowjetrussisches Gebiet) wurde im Frühjahr 1937 u.a. ein *Numenius arquata*, beringt. Dieser ist nun 18 $^1/_2$ Jahre danach in Südirland erlegt worden. Aus Portugal wurde der Fund eines Steinwälzers, *Arenaria interpres*, gemeldet, beringt auf der Inselgruppe Valsörarna/Valassaaret, im Kvark, der mittleren Verengerung des Bottnischen Meerbusens.

Von den verhältnismässig zahlreichen Wiederfunden der Raubseeschwalbe, *Hydroprogne tschegrava*, die in diesem Bericht verzeichnet sind, mögen zwei im franz. Sudan weit von der Küste entfernt erlegte Vögel erwähnt werden. Wiederfunde der Lachmöwe, *Larus ridibundus*, sind nach wie vor in grosser Zahl (74) eingemeldet worden; besondere Erwähnung verdient ein Fund aus Algerien. Schliesslich kann erwähnt werden, dass eine Silbermöwe, *L. argentatus*, in Belgien nahezu 18 Jahre nach der Beringung tot angetroffen wurde.

Die Beringer, die Zahl der von einem jeden mit eventuellen Mithelfern angebrachten Ringe sowie die Beringungsorte (mit den von den Beringern gebrauchten Ortsnamen in finnischer oder schwedischer Schreibform) erhellen aus folgendem Verzeichnis.

125 Aalto, Ilkka: Lieksa, Pielisjärvi.
14 Aikio, Samuli: Kolari, Muonio, Utsjoki.
40 Alkio, Eero: Tuusula.
368 Anderson, Jarl-Gunnar: Björköby, Korsholm, Kvevlax, Replot, Valsörarna, Vasa, Vörå.
29 Andstén, Pentti: Hämeenlinna, Vanaja.
7 Antell, Krister: Helsingfors.
215 Asplund, Raimo: Espoo, Helsinki, Kisko.
26 Bagge, Pauli: Imatra, Rantasalmi, Ruokolahti.
30 Bengts, Antti: Jyväskylä.
199 Bergman, Göran: Borgå, Esbo, Jussarö, Kyrkslätt, Tvärminne.
187 Bernström, Allan, unter Beihilfe von J. Borotinskij u. B. Carlström: Korsholm, Malax, Vasa.
99 Casén, Ruben: Gamlakarleby.

123 Dahlström, Harri: Nummi.
5 Danielsson, Per-Erik: Lemland.
3 Elo, Esko: Janakkala.
5 Englund, Helge: Bennäs.
471 Eriksson, Kalervo: Espoo, Haukipudas, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Pori.
182 Eskelinen, Helge: Liminka, Oulu.
31 Estlander, Carl-Erik: Helsingfors.
98 Excell, Jarl: Pyttis, Strömfors.
67 Fabricius, Åke, unter Beihilfe von E. & S. Fabricius: Bromarv.
38 Fagerström, Kai: Parainen, Turku.
124 »Falco»-kerho: Turku.
97 Finne, Samuel: Kvevlax.
8 Gröndahl Gunnar: Storå.
10 Grönroos, Walton: Finström.
92 Grönvall, John unter Beihilfe von A. Henttinen u. G. Nordström: Helsinki
38 Gustafsson, Monica: Sibbo.
115 Haapanen, Antti: Sääksmäki, Tyrväntö.
504 v. Haartman, Lars: Askainen, Tvärminne.
1 Hakonen, Veikko: Asikkala.
86 Hakumäki, Martti: Ruotsinpyhtää.
123 Halinoja, Raimo: Hankasalmi, Jyväskylä, Petäjävesi, Vaajakoski.
252 Harve, Soini u. Mithelfer: Heinola, Kangasala, Tampere, Vesilahti.
74 Helispää, Martti: Ii.
10 Hellemaa, Aarne: Oulujoki.
1172 Hildén, Olavi: Björköby, Karjalohja, Lammi, Sammatti, Signilskär, Suomusjärvi, Tammisaari, Valsörarna/Valassaaret.
94 Hissa, Raimo: Karkku, Koivulahti.
5 Holopainen, Aulis: Hamina.
36 Hovilainen, Heikki: Joensuu, Kajaani, Liperi, Sonkajärvi, Varkaus.
73 Huhta, Veikko: Hämeenlinna, Pälkäne, Vanaja.
3 Huokuna, Armas: Tammela.
160 Hyttinen, Olavi: Kangasala.
243 Hytönen, Olavi: Helsinki, Kirkkonummi.
50 Hyvönen, Tapio: Jyväskylä, Valtimo.
122 Häyrinen, Urpo: Hämeenkyrö.
27 Jaramo, Ilmo: Heinola, Kakskerta, Naantali, Turku.
925 Johansson, Per-Åke: Kristinestad, Lappfjärd, Närpes, Pörtom, Tjöck.
57 Jonasson, Henry: Helsingfors.
17 Juutilainen, Kari: Suoniemi, Tampere.
18 Jäntti, Jyrki: Pielavesi.
27 Kalima, Timo: Enontekiö, Kangasniemi.
23 Kallio, Pentti: Kangasala.
26 Kangas, Jaakko: Luopioinen, Pälkäne.
146 Karttunen, Sakari: Huittinen, Hämeenlinna, Keikyä, Sääksmäki, Vanaja.
89 Kaukola, Alvi: Ahlainen, Pori u. Umgegend.
631 Ketola, Matti, unter Beihilfe von P. Klemola u. N. Soukki: Helsinki, Pori u. Umgegend, Tyrväntö.
36 Kivelä, Juhani: Sääksmäki, Valkeakoski.
196 Kivilahti, Osmo, unter Beihilfe von Onni & Olavi Kivilahti: Rovaniemi.

Typis expr. 13. 6. 1957

143 Koivisto, Ilkka: Evo, Ikaalinen.
254 Koivu, Juhani: Hämeenlinna, Vanaja.
135 Komonen, Aimo, unter Beihilfe von K. Uino, J. Yliniemi u. R. Väisänen: Alatornio, Jyväskylä, Rovaniemi, Simo, Ylitornio.
482 Korhonen, Paavo, unter Beihilfe von T. Lehtopolku u. T. Tuomi: Asikkala, Kerimäki, Nakkila, Pori u. Umgegend, Punkaharju, Rauma.
182 Koskimies, Olli: Karjalohja.
62 Krogius, Birger: Närpes, Vasa.
86 Lahdenperä, Osmo: Liminka, Oulu.
36 Lahtinen, Paavo: Padasjoki, Pori u. Umgegend.
30 Laine, Ilkka: Jaala, Mäntyharju, Valkeala, Vuohijärvi.
239 Laine, Timo: Hollola, Lahti, Mäntyharju, Orimattila, Valkeala.
161 Lallukka, Kalevi: Jyväskylä, Petäjävesi.
30 Lankiala, Timo: Heinola.
12 Lappi, Esko: Lammi.
188 Lehmusjärvi, Heikki: Joutseno.
8 Lehtonen, Leo: Helsinki.
3079 Lehtonen, Sulo J., unter Beihilfe von J. Halonen, E. Hannikainen, E. Hauhio, P. Hiukka, P. Hämäläinen, K. & P. Jokio, A. Korpela, T. Kurkela, E. Leppäkoski, A. Rautén, B. Seppelin, T. Seppä, O. Soukka u. A. Tarvonen: Haapasaari, Hamina, Juva, Jyväskylä, Kymi, Miehikkälä, Naantali, Vehkalahti, Virolahti.
6 Leikkonen, Lauri: Virolahti.
41 Lemmetyinen, Risto: Parainen, Turku.
23 Lempiö, Kyösti: Kangasala.
773 Lilja, Ilkka, unter Beihilfe von M. Soikkeli u. A. Tuominen: Pori u. Umgegend.
29 Lindeberg, Bernhard: Asikkala, Puruvesi.
775 Lindeberg, Bernhard & Siikala, Seppo: Signilskär.
3 Lindholm, Kaj: Porvoo.
220 Linkola, Martti & Putkonen, Pekka: Inari, Maaria, Siuntio, Utsjoki.
408 Linkola, Pentti: Hattula, Hauho, Kontiolahti, Sääksmäki, Tyrväntö.
1215 Liukkonen, Olavi: Hauho, Juupajoki, Kangasala, Lempäälä, Pälkäne, Sääksmäki, Tyrväntö, Valkeakoski.
138 Liuksiala, Antti: Espoo, Kolari.
17 Löfgren, Seppo: Lauritsala.
16 Manninen, Hilkka unter Beihilfe von J. Manninen: Kangasniemi.
65 Miettinen, Timo: Hauho, Luopioinen, Padasjoki.
14 Nederström, Antero: Leppävirta.
22 Nieminen, Hannu: Kuhmalahti.
117 Niemistö, Lauri: Helsinki, Sipoo.
15 Niemistö, Unto: Björköby, Mustasaari, Vaasa.
33 Nikkarla, Esko: Parainen, Turku.
38 Nilsson, Birger: Lielahti.
75 Nordström, Göran: Helsinki.
98 Norha, Tapio: Helsinki, Luopioinen.
322 Norrback, Kaj: Korsholm, Vasa.
85 Nuortie, Raimo: Espoo, Helsinki.
271 Nurmi, Jukka: Kemiö.
6 Nyman, Lasse: Valkeakoski.
13 Nyström, Viking: Bromarv, Hangö.

245 Näsi, Yrjö: Karunki, Oulu, Rovaniemi.
23 Oulun lyseon Esikko-kerho: Kemi u. Umgegend, Kempele, Kivijärvi.
11 Outinen, Heikki: Kittilä, Muonio.
51 Paavolainen, Eero-Pekka: Hanko, Hiittinen, Inkoo, Kökar, Sipoo.
25 Palmunen, Eero: Hämeenlinna, Vanaja.
127 Peiponen, Valto: Kilpisjärvi.
104 Pitkänen, Esa: Hattula, Hämeenlinna, Vanaja.
141 Pitkänen, Pekka: Kalvola, Sääksmäki.
224 Pohjola, Matti: Björköby, Mustasaari, Raippaluoto, Sulva, Vaasa.
87 Poutanen, Terho: Imatra, Parikkala, Simpele, Tainionkoski.
11 Putkonen, Toivo: Imatrankoski, Joutseno.
1 Pykäläinen, Pertti: Rantasalmi.
8 Pöyhönen, Otto: Sumiainen.
42 Rajala, Paavo: Hauho, Pielisjärvi.
19 Rajander, Knut: Jakobstad.
36 Rautkari, Mauri: Espoo, Helsinki, Karjalohja.
277 Reinikainen, Antti: Helsinki, Kiuruvesi, Konnevesi, Korpilahti, Kuopio, Maaninka, Riistavesi, Siilinjärvi, Vesanto.
21 Rintala, Anja: Kangasala.
93 Ritvos, Kari: Helsinki, Porvoo, Rovaniemi, Sodankylä.
10 Rosengren, Volmar: Lappfjärd.
265 Routamo, Eero, unter Beihilfe von A. Vuorjoki: Pernaja.
24 Saarikoski, Raimo: Helsinki.
67 Saarinen, Seppo: Kangasala, Lempäälä, Tampere, Vehmainen.
176 Saaristo, Michael: Aitolahti, Kangasala, Tampere.
14 Saarnisuo, Niilo: Helsinki.
39 Salkinoja, Mirja: Sääksmäki, Urjala.
10 Salkio, Veikko: Rovaniemi.
1 Salmi, Aapo: Kittilä.
189 Salo, Antti: Hartola, Sääksmäki.
592 Salonen, Aimo: Aitolahti, Nokia, Pirkkala, Tampere, Teisko, Ylöjärvi.
7 Sammalisto, Lasse: Signilskär.
49 Savolainen, Martti: Koria.
116 Salovaara, Sampo: Espoo.
55 Salviander, Keijo: Kaarina, Parainen, Turku.
130 Sarjanen, Sakari: Hattula, Hämeenlinna, Vanaja.
278 Saurola, Pertti: Hauho, Helsinki, Kirkkonummi, Tyrväntö.
58 Savolainen, Antti: Karkku, Tampere.
238 Seppälä, Uolevi: Helsinki.
35 Siira, Jouko: Haukipudas, Lammi.
45 Siiropää, Pekka: Luumäki.
99 Sirola, Kari: Liminka, Oulu, Oulunsalo.
49 Sommardahl, Lars: Kvevlax.
133 Stén, Ilkka: Helsinki, Hyvinkää, Sodankylä.
165 Sulkava, Seppo: Ilmajoki.
25 Sylvin, Arto: Kuhmalahti.
49 Syrjänen, Juhani: Kangasala, Lempäälä, Tampere.
127 Tallinen, Juhani & Hannu: Hauho, Tyrväntö.
2 Tammela, Reino: Konginkangas.

97 Taro, Reijo: Hauho.
33 Tast, Juhani: Hämeenlinna, Sääksmäki, Vanaja.
30 Tast, Olle: Hämeenlinna, Koski.
33 Tekkala, Teuvo: Helsinki, Karttula.
89 Tiainen, Veikko: Närsäkkälä.
224 Tiussa, Jouko: Kokkola, Rautjärvi, Ruokolahti.
1 Torp, Niels: Harviala.
75 Tuomala, Heikki: Askola, Porvoo.
22 Tuominen, Ilkka: Kiikala, Yläne.
256 Tynys, Ilmari & Tauno: Espoo, Helsinki.
73 Törnroos, Veijo & Henttinen, Alfred: Helsinki.
73 Törnroth, Tom: Eckerö, Grankulla.
3 Valanne, Leena-Mari: Ikaalinen.
37 Valjakka, Risto: Mikkeli.
298 Valkeila, Väinö: Hämeenlinna, Vanaja.
65 Vankkoja, Esko: Kuru, Tampere.
389 Virolainen, Martti: Espoo, Helsinki.
11 Voipio, Paavo: Taipalsaari.
34 Välimaa, Isto: Kangasala.
57 Väntsi, Paavo: Kaarina.
289 Österblad, Leif: Korsholm, Petalax, Vasa.
143 Österholm, Henrik: Jakobstad, Pedersöre.

Die angebrachten 24.962 Ringe verteilen sich in der durch die Ziffer vor jedem Namen angegebenen Anzahl auf folgende 149 Arten:

5 Corvus c. corax L.
224 » corone cornix L.
18 » f. frugilegus L.
123 » m. monedula L.
165 Pica pica (L.)
1 Nucifraga caryocatactes macrorhynchos Brehm
84 Garrulus g. glandarius (L.)
1530 Sturnus v. vulgaris L.
83 Chloris c. chloris (L.)
19 Carduelis spinus (L.)
64 » f. flammea (L.)
41 » c. cannabina (L.)
11 Loxia c. curvirostra L.
1 » pytyopsittacus Borkh.
197 Pyrrhula p. pyrrhula (L.)
89 Carpodacus e. erythrinus (Pall.)
589 Fringilla c. coelebs L.
94 » montifringilla L.
209 Emberiza c. citrinella L.
33 » hortulana L.
1 » rustica Pall.
49 » schoeniclus (L.)
10 Plectrophenax n. nivalis (L.)
125 Passer d. domesticus (L.)
61 Alauda a. arvensis L.
70 Anthus t. trivialis (L.)
57 » pratensis (L.)
149 Motacilla flava (L.)
907 » a. alba L.
30 Certhia f. familiaris L.
2716 Parus m. major L.
288 » c. caeruleus L.
30 » a. ater L.
163 » c. cristatus L.
218 » atricapillus L.
1 Lanius e. excubitor L.
193 » c. collurio L.
591 Muscicapa s. striata (Pall.)
1206 » h. hypoleuca (Pall.)
5 » p. parva Bechst.
155 Regulus r. regulus (L.)
54 Phylloscopus collybita (Vieill.)
685 » trochilus acredula (L.)
14 » sibilatrix (Bechst.)
33 Acrocephalus schoenobaenus (L.)

4 Hippolais icterina (Vieill.)
139 Sylvia borin (Bodd.)
20 » a. atricapilla (L.)
131 » c. communis Lath.
106 » c. curruca (L.)
1502 Turdus pilaris L.
29 » v. viscivorus L.
656 » ericetorum philomelos Brehm
1054 » m. musicus L.
133 » m. merula L.
477 Oenanthe oe. oenanthe (L.)
500 Saxicola rubetra (L.)
532 Phoenicurus p. phoenicurus (L.)
152 Luscinia s. svecica (L.)
542 Erithacus r. rubecula (L.)
30 Prunella m. modularis (L.)
10 Troglodytes t. troglodytes (L.)
1 Cinclus c. cinclus (L.)
531 Hirundo r. rustica L.
99 Delichon u. urbica (L.)
430 Riparia r. riparia (L.)
54 Apus a. apus (L.)
44 Dendrocopos m. major (L.)
3 » l. leucotos (Bechst.)
9 » m. minor (L.)
10 Picoides t. tridactylus (L.)
34 Dryocopus m. martius (L.)
202 Jynx t. torquilla L.
3 Caprimulgus e. europaeus L.
7 Cuculus c. canorus L.
23 Aegolius f. funereus (L.)
24 Asio o. otus (L.)
9 » f. flammeus (Pont.)
21 Strix a. aluco L.
2 » uralensis liturata Lindr.
3 » nebulosa lapponica Thunb.
1 Glaucidium p. passerinum (L.)
6 Falco p. peregrinus Tunst.
5 » s. subbuteo L.
2 » columbarius aesalon Tunst.
123 » t. tinnunculus L.
33 Buteo b. vulpinus (Gloger) und B. b. buteo (L.)
35 » l. lagopus (Pont.)
18 Circus ae. aeruginosus (L.)
59 Accipiter g. gentilis (L.)
75 » n. nisus (L.)
15 Pernis a. apivorus (L.)
13 Pandion h. haliaëtus (L.)
2 Cygnus olor (Gm.)
12 Anser anser (L.)
138 Anas p. platyrhynchos L.
8 » c. crecca L.
10 » penelope L.
15 » acuta L.
1 » clypeata L.
1 Aythya fuligula (L.)
5 Bucephala c. clangula (L.)
8 Melanitta f. fusca (L.)
8 Mergus m. merganser L.
4 » serrator L.
2 Podiceps c. cristatus (L.)
1 Colymbus a. arcticus L.
47 Columba p. palumbus L.
10 » oe. oenas L.
14 » livia domestica Gm.
177 Numenius a. arquata (L.)
12 Scolopax rusticola L.
7 Capella g. gallinago (L.)
11 Phalaropus lobatus (L.)
132 Arenaria i. interpres (L.)
67 Tringa hypoleucos L.
9 » glareola L.
5 » ochropus L.
92 » t. totanus (L.)
1 » erythropus (Pall.)
16 Calidris alpina (L.)
11 » temminckii (Leisl.)
9 Philomachus pugnax (L.)
2 Limicola f. falcinellus (Pont.)
40 Charadrius h. hiaticula L.
12 » dubius curonicus Gm.
27 » morinellus L.
2 Pluvialis apricaria altifrons (Brehm)
341 Vanellus vanellus (L.)
29 Haematopus o. ostralegus L.
398 Hydroprogne tschegrava (Lep.)
638 Sterna h. hirundo L.
174 » paradisaea Pont.
312 » hirundo vel paradisaea
9 Larus minutus Pall.
1804 » r. ridibundus L.
512 » c. canus L.
133 » a. argentatus Pont.
286 » f. fuscus L.
16 » m. marinus L.
7 » sp.
4 Stercorarius parasiticus (L.)

5 Alca t. torda L.
51 Uria g. grylle (L.)
1 Porzana porzana (L.)
2 Fulica a. atra L.
1 Lyrurus t. tetrix (L.)
2 Lagopus l. lagopus (L.)
5 Tetrastes bonasia (L.)
1 Perdix p. perdix (L.)
11 Phasianus colchicus.

Nachstehend werden bis zum 31. August 1956 die Wiederfunde der im Jahr 1955 beringten finnischen Vögel aufgeführt, ferner diejenigen Rückmeldungen, die sich auf Beringungen früherer Jahre beziehen und bei uns seit Abschluss unseres Berichtes für das Jahr 1954 bis zum obigen Datum (31.VIII. 1956) eingelaufen sind. Wiederfunde beringter Junge während des Nestlebens oder in den ersten Tagen nach demselben sind nicht berücksichtigt. Die Zusammenstellung umfasst 572 Wiederfunde von 67 Arten. Die Aufführung der einzelnen Funde einer jeden Art geschieht nach dem Serienbuchstaben und der Ringnummer. Nach jeder Ringnummer werden zuerst die Beringungsdaten (Ort, Datum und Beringer), dann die Daten für den Wiederfund mitgeteilt.

Soweit nicht anders vermerkt, sind die Vögel als Nestjunge (Nestlinge) beringt worden.

Corvus corone cornix (L.)

C 35546. Halikko, Joensuu (60°23′ N, 23°4′ E) 15.VI.1954 (Ilkka Koivisto). — Daselbst, Putola 13.V.1956 tot gefunden. 1 Jahr 11 Monate. 2 km N.

C 35875. Tyrväntö, Kuhasaaret (61°11′ N, 24°20′ E) 22.V.1952 (Pentti Linkola). — Dänemark, Sjaelland, Roskilde Fjord (55°40′ N, 12° E) 13.XI.1955 erlegt (Univ. Zool. Museum, København). 3 Jahre $5\,^{2}/_{3}$ Monate. 940 km SW.

C 39220. Hauho, Jokijärvi (61°12′ N, 24°25′ E) 7.VI.1952 (Pentti Linkola). — Kyrö, Rahkiomäki (60°42′ N, 22°44′ E) 11.IV.1956 tot gefunden (Ilmo Harala). 3 Jahre $10\,^{1}/_{6}$ Monate. 105 km SW.

C 41280. Tyrväntö, Vanajanniemi (61°8′ N, 24°16′ E) 7.VI.1953 (Pentti Linkola). — Koski (60°40′ N, 23°8′ E) 27.III.1956 tot gefunden (Kaino Martintalo). 2 Jahre $9\,^{2}/_{3}$ Monate. 80 km SW.

C 42153. Hattula, Tenhola (61°5′ N, 24°20′ E) 28.V.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Sjaelland, Helsingör (56°2′ N, 12°35′ E) März 1955 erlegt (Univ. Zool. Museum, København). Ca. 10 Monate. 880 km SW.

C 42903. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 3.VII.1953 (Olavi Liukkonen). — Daselbst, Haukila Ende Dez. 1955 erlegt (J. Holmberg). Ca. 2 Jahre 6 Monate.

C 45926. Vehkalahti, Mustavuori (60°31′ N, 27°12′ E) 24.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Estland, Pärnu (58°23′ N, 24°30′ E) 18.II.1956 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr $8\,^{5}/_{6}$ Monate. 280 km SW.

C 49554. Kontiolahti, Kaiskunsaari (62°46′ N, 29°45′ E) 22.VI.1955 (Pentti Linkola). — Daselbst, Varpasaari Ende August 1955 erlegt (Nevanen). Ca. 2 Monate. 7 km N.

H 12405. Joutseno, Rauha (61°10′ N, 28°43′ E) 7.VI.1955 (Heikki Lehmusjärvi). — Daselbst 16.XI.1955 erlegt. $5\,^{1}/_{3}$ Monate.

H 15812. Pälkäne, Tykölänjärvi (61°15′ N, 24°15′ E) 3.VI.1952 (Pentti Linkola). — Tyrväntö, Monaala (61°13′ N, 24°18′ E) 23.III.1956 erlegt (Heikki Veijalainen). 3 Jahre $9\,^{2}/_{3}$ Monate. 7 km SE.

H 16382. Vehkalahti, Uusi-Summa (60°35′ N, 27°16′ E) 25.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Hamina, Kotisaari 20.XI.1955 erlegt. 1 Jahr $5\,^5/_6$ Monate. 3 km.

H 16398. Hamina, Poitsila (60°34′ N, 27°12′ E) 27.V.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 9.XI.1955 erlegt. $5\,^1/_3$ Monate.

H 16509. Vasa (63°5′ N, 21°40′ E) 16.VI.1955 (Jarl-Gunnar Anderson). — Dänemark, Fyn, Sønderby (55°10′ N, 10°10′ E) 27.XI.1955 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). $5\,^1/_3$ Monate. 1100 km SW.

H 16852. Espoo, Tapiola (60°11′ N, 24°47′ E) 12.VI.1954 (I. & T. Tynys). — Daselbst, Matinkylä 19.I.1956 erlegt (Kauko Heikkilä). 1 Jahr 7 ¼ Monate. 4 km SW.

H 16967. Hämeenlinna, Katinen (61° N, 24°30′ E) 29.V.1955 (Väinö Valkeila). — Schweden, Karlstad (59°23′ N, 13°30′ E) 1.V.1956 erlegt (Nils Johannesson). 11 Monate. 630 km WSW.

H 17320. Vehkalahti, Vilniemi (60°35′ N, 27°15′ E) 29.V.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Hamina, Meltti 18.XII.1955 tot gefunden. $6\,^2/_3$ Monate. 5 km.

H 17343. Vehkalahti, Haru (60°35′ N, 27°15′ E) 9.VI.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Litauen, Telsiai, Mitkaitjaiskii (56°18′ N, 22°21′ E) 26.II.1956 getötet (Jusepovo Plyscie). 8 ½ Monate. 580 km SW.

H 17716. Mustasaari, Fjällskär (63°12′ N, 21°30′ E) 4.VI.1955 (Matti Pohjola). — Deutschland, Ostfriesland, Bockhorst (53°5′ N, 7°26′ E) 25.II.1956 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). $8\,^2/_3$ Monate. 1380 km SW.

H 17958. Ilmajoki, Pojanluoma (62°40′ N, 22°40′ E) 26.VI.1955 (Seppo Sulkava). — Schweden, Västergötland, Saleby, Berga (58°22′ N, 13°5′ E) 17.XI.1955 erlegt (Harry Andersson). $4\,^2/_3$ Monate. 710 km SW.

H 18680. Pori, Vanhakoivisto (61°27′ N, 21°48′ E) 16.VI.1955 (Paavo Korhonen). — Dänemark, Jylland, Oksbøl (55°37′ N, 8°15′ E) 6.II.1956 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). $7\,^2/_3$ Monate. 1020 km SW.

H 18903. Kristinestad, Antila (62°17′ N, 21°22′ E) 23.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Närpes, Pjelax (62°24′ N, 21°24′ E) 23.VIII.1955 gefangen und wieder freigelassen (Rafael Westman). 2 Monate. 12 km N.

H 19138. Simpele, Sorsanmäki (61°25′ N, 29°20′ E) 21.VI.1955 (Terho Poutanen). — Daselbst, Änkilä 15.VII.1955 tot gefunden (R. Vartiainen). $^5/_6$ Monat.

H 19218. Valkeakoski, Viitasaari (61°16′ N, 24°8′ E) 24.V.1955 (Juhani Kivelä). — Pälkäne, Tossa (61°21′ N, 24°8′ E) 4.IX.1955 erlegt gefunden (Pentti Lahtinen). $3\,^1/_3$ Monate. 8 km N.

H 19301. Tampere, Pyynikki (61°30′ N, 23°44′ E) 1.VI.1955 (Heikki Sola). — Daselbst 17.VI.1955 tot gefunden (Pentti Suhonen). ½ Monat.

H 19479. Kristinestad, Getgrund (62°18′ N, 21°22′ E) 20.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Schweden, Älvsborgs län, Blidsberg (57°55′ N, 13°24′ E) 28.IV.1956 getötet (Nils Petterson). 10 ¼ Monate. 660 km SW.

H 20547. Kemiö, Koustar (60°9′ N, 22°50′ E) 6.VI.1955 (Jukka Nurmi). — Daselbst September 1955 erlegt. Ca. 3 Monate. 3 km.

H 20549. Wie H 20547, 19.VI.1955. — Daselbst 22.IV.1956 erlegt (Reino Heinämaa). $10\,^1/_6$ Monate.

Corvus f. frugilegus L.

H 20305. Pori, Lattomeri (61°30′ N, 21°48′ E) 9.VI.1955 (I. Lilja, M. Soikkeli & A. Tuominen). — Dänemark, Sjaelland, Halsnaes, Tømmerup Enghave (55°58′ N, 11°50′ E) 16.X.1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 4 ¼ Monate. 840 km SW.

Corvus m. monedula L.

C 39183. Hattula, Alte Kirche (61°4′ N, 24°25′ E) 4.VI.1952 (Pentti Linkola). — Tampere, Kaleva (61°30′ N, 23°44′ E) 18.VI.1956 tot gefunden (Pekka Heinonen). 4 Jahre ½ Monat. 60 km NW.

C 46808. Vanaja, Vanaja Kirche (60°59′ N, 24°30′ E) 9.VI.1955 (Juhani Koivu). — Dänemark, Langeland, Snøde (55°6′ N, 10°55′ E) 30.X.1955 erlegt (Ejnar Pellegård). 4 2/3 Monate. 1030 km SW.

C 47885. Sääksmäki, Lapinnokka (61°11′ N, 24°5′ E) 10.VI.1955 (Pekka Pitkänen). — Schweden, Skåne, Munkaljungby (56°16′ N, 13° E) 8.I.1956 krank gefunden (Emil Suchy). 7 Monate. 850 km SW.

C 47889. Wie C 47885. — Dänemark, Falster, Bruserup (54°40′ N, 11°55′ E) 29.I.1956 erlegt (»Jagt og Fiskeri», København). 7 2/3 Monate. 1020 km SW.

C 49530. Tyrväntö, Monaala (61°13′ N, 24°20′ E) 18.VI.1955 (J. & H. Tallinen). — Deutschland, Schleswig-Holstein, Garding, Brösum (54°19′ N, 8°45′ E) 25.XI. 1955 erlegt (Willi Petersen). 5 ¼ Monate. 1090 km SW.

Pica pica (L.) (**P. p. fennorum** Lönnb.?)

C 32874. Imatra, Meltola (61°10′ N, 28°46′ E) 5.VI.1953 (Jorma Hämäläinen). — Joutseno, Konnunsuo (61°2′ N, 28°32′ E) 7.IX.1955 tot gefunden (Ari Keltanen). 2 Jahre 3 Monate. 17 km SW.

C 34310. Utsjoki (69°54′ N, 27° E) 11.VII.1954 (Martti Linkola). — Daselbst 20.XI.1955 getötet (Eero Sujala). 1 Jahr 4 1/3 Monate.

C 40367. Siuntio, Nyby, Brobacka (60°12′ N, 24°12′ E) 23.VI.1955 (Martti Linkola). — Daselbst, Järvenkylä 9.XII.1955 erlegt (Kurt Kavaleff). 5 ½ Monate. 4 km NW.

C 41476. Sääksmäki, Suojoki (61°12′ N, 24°9′ E) 30.V.1953 (Pentti Linkola). — Tyrväntö, Mälkiäinen (61°12′ N, 24°15′ E) April 1955 tot gefunden (Kauko Eklund). 1 Jahr 10—11 Monate. 4 km E.

C 43860. Hamina, Vuohisaari (60°35′ N, 27°12′ E) 2.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst, Hevoshaka 20.VII.1955 kontrolliert. 1 Jahr 1 2/3 Monate. 3 km.

C 44271. Tyrväntö, Retulansaari (61°10′ N, 24°19′ E) 5.VI.1954 (Pentti Linkola). — Hauho, Alvettula (61°12′ N, 24°28′ E) 14.II.1956 erlegt (E. Rajala). 1 Jahr 8 1/3 Monate. 8 km ENE.

C 47573. Lieksa, Kankaala (63°22′ N, 30° E) 17.VI.1955 (Ilkka Aalto). — Daselbst 3.IV.1956 erlegt (Yrjö Niskanen). 9 ½ Monate. 3 km S.

C 48001. Pori, Preiviiki (61°29′ N, 21°35′ E) 20.VI.1955 (Paavo Lahtinen). — Daselbst 16.IX.1955 erlegt (Matti Karjalainen). 2 5/6 Monate.

C 48002. Wie C. 48001. — Daselbst 13.XI.1955 erlegt. 4 4/5 Monate.

C 50106. Helsinki, Mosabacka (60°17′ N, 25° E) 28.V.1955 (Henry Jonasson). — Daselbst 19.VIII.1955 tot gefunden. 2 2/3 Monate.

Garrulus g. glandarius (L.)

B 19520. Virolahti, Vaalimaa (60°36′ N, 27°49′ E) 9.VI.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 9.I.1956 erlegt. 7 Monate. 2 km.

B 23391 (ad). Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 8.XII.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 2.IV.1956 tot gefunden. 3 5/6 Monate.

B 23392 (ad.). Wie B 23391, 25.XII.1955. — Daselbst 19.III.1956 lebend kontrolliert. 2 5/6 Monate.

Nucifraga caryocatactes macrorhynchos Brehm

B 18166 (migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 3.IX.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Skåne, Romeleåsen, Dörröd (55°35′ N, 13°32′ E) 14.X.1955 Skelettreste gefunden (Knut Kjellberg). 610 km SW.

Sturnus v. vulgaris L.

A 37027. Pälkäne, Onkkaala (61°21′ N, 24°17′ E) 12.VI.1955 (Jaakko Kangas). — Kangasala (61°28′ N, 24°5′ E) 15.VIII.1955 tot gefunden (Terho Rantala). 2 Monate. 18 km NW.

A 42469. Tyrväntö, Mälkiäinen (61°12′ N, 24°17′ E) 24.V.1953 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Gironde, Gours (44°56′ N, 0°1′ E) 17.XI.1955 erlegt (René Croizet). 2 Jahre $5\,^5/_6$ Monate. 2420 km SW.

A 49034. Korsholm, Jungsund (63°11′ N, 21°40′ E) 13.VI.1955 (Leif Österblad). — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Courtrai (50°50′ N, 3°16′ E) 2.III.1956 tot gefunden (A. Lepeer). $8\,^2/_3$ Monate. 1740 km SW.

A 50321. Kangasala, Majalahti (61°28′ N, 24°13′ E) 26.V.1954 (Olavi Hyttinen). — Frankreich, Dep. Finistere, Kerity (47°48′ N, 4°22′ W) 21.II.1956 gefangen (Nonna Le Floch). 1 Jahr $8\,^5/_6$ Monate. 2340 km SW.

A 50453. Kuhmalahti, Vehkajärvi (61°30′ N, 24°50′ E) 12.VI.1955 (Hannu Nieminen). — Eräjärvi, Uiherla (61°34′ N, 24°35′ E) 27.VII.1955 tot gefunden (Kalle Pajula). 1 ½ Monat. 15 km WNW.

A 52579. Hyvinkää, Nuppulinna (60°32′ N, 24°58′ E) 1.VI.1955 (Ilkka Stén). — Holland, Prov. Friesland, Joure (52°58′ N, 5°47′ E) 6.II.1956 gefangen und wieder freigelassen (T. Straatsma). $8\,^1/_6$ Monate. 1410 km SW.

A 53212. Tyrväntö, Lepaa (61°6′ N, 24°20′ E) 7.VI.1955 (Antti Haapanen). — Daselbst 19.VII.1955 tot gefunden (Pekka Pankakoski). $1\,^1/_3$ Monat.

A 53221. Wie A 53212. — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Zeebrugge (51°20′ N, 3°12′ E) 29.X.1955 gefunden (R. van Massenhove). $4\,^2/_3$ Monate. 1690 km SW.

A 53523. Virolahti, Kurkela (60°34′ N 27°49′) 31.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 1.V.1955 tot gefunden. 11 Monate.

A 53605. Hamina, Erottaja (60°35′ N, 27°12′ E) 27.V.1954 (Sulo J. Lehtonen). — England, Lincolnshire, Lincoln, Martin (53°15′ N, 0°31′ W) Februar 1956 tot gefunden (Martin c/e School, Lincoln). Ca. 1 Jahr 9 Monate. 1860 km SW.

A 55990. Wie A 53523, 6.VI.1955. — Deutschland, Bremen, Osterholz-Scharmbeck (53°13′ N, 8°50′ E) 11.II.1956 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). $8\,^1/_6$ Monate. 1380 km SW.

A 58711. Hamina, Poitsila (60°34′ N, 27°12′ E) 30.V.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 20.VII.1955 tot gefunden. $1\,^2/_3$ Monate.

B 23052. Kemiö, Törsböle (60°8′ N, 22°45′ E) 7.VI.1955 (Jukka Nurmi). — England, Sussex, Worthing (50°49′ N, 0°23′ W) Ende Dez. 1955 tot gefunden (British Museum, London). Ca. $6\,^2/_3$ Monate. 1790 km SW.

B 23212. Oulu, Pikkukangas (65°1′ N, 25°28′ E) 9. VI. 1955 (Helge Eskelinen). — Norwegen, Skagerrak, an Bord von »Kutter S 315», 3.IV.1956 tot gefunden (Landsjagtforeningen, København). $9\,^5/_6$ Monate.

Chloris c. chloris (L.)

74442 (ad. ♂). Espoo, Westend (60°10′ N, 24°50′ E) 21.1.1954 (Martti Virolainen). — Savonlinna (61°52′ N, 28°54′ E) ca. 20.II.1956 tot gefunden (Esko Vauhkonen). 2 Jahre 1 Monat. 290 km NE.

Carduelis c. cannabina (L.)

K 4780. Kristinestad, Östra sidan (62°17′ N, 21°24′ E) 11.VII.1955 (Per-Åke Johansson). — Frankreich, Dep. Gard, Arpaillargues (43°50′ N, 4°21′ E) 15.IV.1956 tot gefunden (Leopold Permingeat). 9 1/6 Monate. 2370 km SW.

Pyrrhula p. pyrrhula (L.)

69312 (ad. ♀). Espoo, Westend (60°10′ N, 24°50′ E) 25.III.1954 (Martti Virolainen). — Daselbst 19.II.1955 lebend kontrolliert. 10 5/6 Monate.

74395 (ad. ♀). Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 19.I.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 11.XII.1955 lebend kontrolliert. 1 Jahr 10 2/3 Monate. 3 km.

74438 (ad. ♀). Wie 69312, 19.I.1954. — Daselbst 26.II.1955 lebend kontrolliert. 1 Jahr 1 ¼ Monat.

75549 (ad. ♀). Wie 69312, 8.III.1954. — Daselbst 29.I.1955 lebend kontrolliert. 10 2/3 Monate.

75563 (ad. ♂). Wie 69312, 11.III.1954. — Daselbst 28.II.1955 lebend kontrolliert. 11 ½ Monate.

75564 (ad. ♂). Wie 69312, 12.III.1954. — Daselbst 22.I.1955 lebend kontrolliert. 10 1/3 Monate.

85546 (♂ migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 8.XI.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Uppsala län, Enköping, Svallby (59°38′ N, 17°4′ E) 23.II.1955 tot gefunden (Riksmuseum, Stockholm). 3 ½ Monate. 140 km SW.

88332 (ad.). Wie 74395, 13.II.1955. — Daselbst 11.XII.1955 lebend kontrolliert. 10 Monate.

Fringilla c. coelebs L.

K 8194 (juv. ♂ migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 10.X.1955 (Olavi Hildén & Birger Nilsson). — England, Essex, Brentwood (51°38′ N, 0°18′ E) 12.XI.1955 gefangen und wieder freigelassen (British Museum, London). 1 Monat. 1530 km SW.

44176 (♀). Korpilahti, Särkijoki (61°59′ N, 25°30′ E) 13.VI.1955 (Antti Reinikainen). — Belgien, Prov. Liége, Louveigné (50°32′ N, 5°43′ E) 10.X.1955 gefunden (A. Daco). 3 5/6 Monate. 1770 km SW.

Fringilla montifringilla L.

75120 (ad. ♀ migr.). Åland, Lemland, Lågskär (59°50′ N, 19°50′ E) 25.IV.1954 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Vendée, St. Reverend (46°42′ N, 1°46′ W) Februar 1956 tot gefunden (Mus. National d'Hist. Naturelle, Paris). Ca. 1 Jahr 10 Monate. 2040 km SW.

85669 (♂ migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 3.X.1954 (Pentti Linkola). — Italien, Trentino, Trento (46°4′ N, 11°8′ E) 20.X.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 1 Jahr ½ Monat. 1670 km SSW.

Anthus t. trivialis (L.)

91802. Kristinestad, Närpesvägen (62°17′ N, 21°21′ E) 23.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Italien, Veneto, Vicenza (45°32′ N, 11°35′ E) 20.VIII.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 Monate. 1990 km SSW.

Motacilla a. alba L.

74089. Pori, Hiekkakatu (61°30′ N, 21°45′ E) 9.VI.1955 (Paavo Korhonen). — Ulvila, Friitala (61°26′ N, 21°50′ E) 11.VIII.1955 tot gefunden (Antti Mattila). 2 Monate. 7 km SE.

78469. Vasa (63°4′ N, 21°40′ E) 27.VII.1955 (Jarl-Gunnar Anderson). — Daselbst 23.VIII.1955 von einer Katze getötet (R. Lindfors). $^5/_6$ Monat.

Parus m. major L.

Abkürzungen: k. = lebend kontrolliert, t. = tot gefunden, g. = getötet.

Beringungen in der Stadt Hamina, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

K 992 (ad.). 21.XI.1954. — 27.XI.1955 k. 1 Jahr $^1/_5$ Monat.
K 998 (ad.). 21.XI.1954. — 27.XI.1955 k. 1 Jahr $^1/_5$ Monat.
K 1727 (ad.). 18.XI.1954. — 9.XI.1955 k. 11 $^2/_3$ Monate.
K 1729 (ad.). 18.XI.1954. — 21.X.1955 k. 11 Monate.
K 1740 (ad.). 22.XI.1954. — 30.III.1956 k. 1 Jahr 4 ¼ Monate.
K 1761 (ad.). 18.XI.1954. — 28.XI.1955 k. 1 Jahr $^1/_3$ Monat.
K 1768 (ad.). 5.I.1955. — 31.III.1956 k. 1 Jahr 2 $^5/_6$ Monate.
K 1772 (ad.). 16.I.1955. — 28.XI.1955 k. 10 $^1/_3$ Monate.
61638 (ad.). 5.II.1952. — 31.X.1955 k. 3 Jahre 8 $^5/_6$ Monate.
64543. 12.VI.1952. — 6.XII.1955 k. 3 Jahre 5 $^5/_6$ Monate.
64658 (ad.). 17.X.1952. — 20.X.1955 k. 3 Jahre.
65475 (ad.). 20.XII.1952. — 18.XII.1955 k. 3 Jahre.
66312 (ad.). 30.X.1952. — 5.XII.1955 k. 3 Jahre 1 $^1/_6$ Monat.
66850 (ad.). 23.I.1954. — 7.XI.1955 k. 1 Jahr 9 ½ Monate.
66857 (ad.). 27.III.1954. — 23.X.1955 k. 1 Jahr 6 $^5/_6$ Monate.
67248 (ad.). 25.X.1953. — 25.XI.1955 t. 2 Jahre 1 Monat.
67683 (ad.). 24.II.1953. — 1.IV.1956 k. 3 Jahre 1 ¼ Monat.
72449 (ad.). 30.X.1953. — 5.II.1956 k. 2 Jahre 3 $^1/_6$ Monate.
72523 (ad.). 4.I.1954. — 4.XII.1955 k. 1 Jahr 11 Monate.
74802 (ad.). 3.I.1954. — 30.III.1956 k. 2 Jahre 3 Monate.
74830 (ad.). 21.I.1954. — 26.X.1954 k. 9 $^1/_6$ Monate.
74910 (ad.). 6.II.1954. — 23.XII.1955 k. 1 Jahr 10 ½ Monate.
75331 (ad.). 9.III.1954. — 31.III.1956 k. 2 Jahre $^2/_3$ Monat.
75392 (ad.). 15.XI.1954. — 28.XI.1955 k. 1 Jahr ½ Monat.
75399 (ad.). 17.XI.1954. — 30.V.1955 t. 6 ½ Monate.
75807 (ad.). 13.X.1954. — 22.X.1955 k. 1 Jahr $^1/_3$ Monat.
75808 (ad.). 15.X.1954. — 20.X.1955 k. 1 Jahr $^1/_6$ Monat.
75816 (ad.). 28.X.1954. — 27.X.1955 k. 1 Jahr.
76072. 9.VI.1954. — 22.X.1955 k. 1 Jahr 4 ½ Monate.
78813 (ad.). 30.I.1955. — 30.XI.1955 k. 10 Monate.
78819 (ad.). 1.III.1955. — 15.X.1955 k. 7 ½ Monate.
78843. 29.VI.1954. — 27.X.1955 k. 1 Jahr 4 Monate.
82717. 12.VI.1954. — 1.IV.1956 k. 1 Jahr 9 $^2/_3$ Monate.
82749. 16.VI.1954. — 28.XI.1955 k. 1 Jahr 5 $^1/_3$ Monate.
83003 (ad.). 9.XI.1954. — 23.XI.1955 k. 1 Jahr ½ Monat.
83005 (ad.). 13.XI.1954. — 14.XI.1955 k. 1 Jahr.
83076. 10.VI.1954. — 30.III.1956 k. 1 Jahr 9 $^2/_3$ Monate.
83639. 17.VI.1954. — 5.II.1956 k. 1 Jahr 7 $^2/_3$ Monate.
83737. 18.VI.1954. — 28.XI.1955 k. 1 Jahr 5 $^1/_3$ Monate.
83752. 18.VI.1954. — 28.XI.1955 k. 1 Jahr 5 $^1/_3$ Monate.
85976 (ad.). 12.III.1955. — 29.X.1955 k. 7 ½ Monate.

86813 (ad.). 27.XII.1954. — 13.X.1955 t. 9 ½ Monate.
86825 (ad.). 10.X.1955. — 31.III.1956 k. 5 2/3 Monate.
86908 (ad.). 26.XII.1954. — 4.V.1955 t. 4 ¼ Monate.
86924 (ad.). 31.XII.1954. — 13.XI.1955 k. 10 1/3 Monate.
86926 (ad.). 20.XII.1954. — 22.IV.1955 t. 4 Monate.
86961 (ad.). 30.XII.1954. — 3.VII.1955 t. 6 Monate.
86977 (ad.). 1.I.1955. — 27.VII.1955 t. 6 5/6 Monate.
87005 (ad.). 9.I.1955. — 17.XII.1955 k. 11 ¼ Monate.
87006 (ad.). 9.I.1955. — 29.V.1955 k. 4 2/3 Monate.
87014 (ad.). 12.I.1955. — 22.XI.1955 k. 10 1/3 Monate.
87022 (ad.). 14.I.1955. — 1.IV.1956 k. 1 Jahr 2 ½ Monate.
88027 (ad.). 29. IV. 1955. — 13.VII. 1955 k. 2 ½ Monate.
89152. 15.VI.1955. — 24.XI.1955 k. 5 1/3 Monate.
92666 (ad.). 19.X.1955. — 7.III. 1956 t. 4 2/3 Monate.
92710. 20.VI.1955. — 30.III.1956 k. 9 1/3 Monate.
92711 (ad.). 27.XI.1955. — 1.IV.1956 k. 4 1/6 Monate.
95506. 26.VI.1955. — 23.X.1955 k. 4 Monate.
95546. 28.VI.1955. — 15.X.1955 t. 3 ½ Monate.
95549. 28.VI.1955. — 28.I.1956 t. 7 Monate.
95558. 1.VI.1955. — 2.XI.1955 k. 4 Monate.
95588. 22.VII.1955. 18.X.1955 k. 3 Monate.
96557. 26.VII.1955. — 27.XI.1955 k. 4 Monate.

Beringungen in Helsinki/Helsingfors u. Umgegend, ca. 60°10′ N, 24°55′ E.

Beringer Alfred Henttinen & Göran Nordström.
92950. 22.VI.1955. — 2.III.1956 k. 8 1/3 Monate.
92953. 22.VI.1955. — 14.V.1956 t. 10 2/3 Monate.

Beringer Mauri Rautkari.
68272 (ad.). 12.I.1954. — 25.XI.1955 k. 1 Jahr 10 1/3 Monate.
68278 (ad.). 13.I.1954. — 13.III.1956 k. 2 Jahre 2 Monate.
68288 (ad.). 13.I.1954. — 15.III.1956 t. 2 Jahre 2 Monate.
76673 (ad.). 10.XII.1954. — 28.V.1955 t. 5 2/3 Monate.
97449 (ad.). 13.I.1955. — 14.III.1956 k. 1 Jahr 2 Monate.

Beringer Tapio Norha.
87502 (ad.). 23.III.1955. — 9.III.1956 k. 11 ½ Monate.
87503 (ad.). 23.III.1955. — 14.III.1956 k. 11 2/3 Monate.
87513 (ad.). 30.III.1955. — 27.II.1956 k. 11 Monate.
87514 (ad.). 30.III.1955. — 12.III.1956 k. 11 1/3 Monate.

Beringer Kalervo Eriksson.
75263 (ad.). 24.I.1954. — 16.X.1955 k. 1 Jahr 8 2/3 Monate.
75405 (ad.). 20.II.1954. — 4.XII.1955 k. 1 Jahr 9 ½ Monate.
75494 (ad.). 1.III.1955. — 23.X.1955 k. 7 5/6 Monate.
75495 (ad.). 2.III.1955. — 10.XII.1955 k. 9 ¼ Monate.
77570 (ad.). 12.X.1955. — 9.XII.1955 k. 2 Monate.
77574 (ad.). 15.X.1955. — 10.XII.1955 k. 1 5/6 Monate.

77575 (ad.). 15.X.1955. — 10.XII.1955 k. 1 5/6 Monate.
77596 (ad.). 23.X.1955. — 10.XII.1955 k. 1 ½ Monat.
77597 (ad.). 23.X.1955. — 29.XI.1955 k. 1 1/5 Monat.

Beringungen in Espoo, Westend, 60°10′ N, 24°50′ E. Beringer Martti Virolainen.

K 4878. 16.VI.1955. — 12.II.1956 t. 7 5/6 Monate.
70007. 16.VI.1953. — 18.III.1954 k. 9 Monate.
72178 (ad.). 29.III.1954. — 1.VI.1955 k. 1 Jahr 2 Monate.
73092 (ad.). 4.X.1953. — 4.VI.1955 k. 1 Jahr 8 Monate.
73096 (ad.). 4.XI.1953. — 1.VI.1955 k. 1 Jahr 6 5/6 Monate.
74463 (ad.). 12. II. 1954. — 19.II.1955 k. 1 Jahr ¼ Monat.
74477 (ad.). 15.II.1954. — 28.II.1955 k. 1 Jahr ½ Monat.
74484 (ad.). 19.II.1954. — 18.VI.1954 k. 4 Monate.
74489 (ad.). 19.II.1954. — 5.III.1955 k. 1 Jahr ½ Monat.
74499 (ad.). 25.II.1954. — 22.I.1955 k. 11 Monate.
75511 (ad.). 2.III.1954. — 28.II.1955 k. 11 5/6 Monate.
75517 (ad.). 3.III.1954. — 22.I.1955 k. 10 2/3 Monate.
75529 (ad.). 3.III.1954. — 22.I.1955 k. 10 2/3 Monate.
75534 (ad.). 5.III.1954. — 13.VI. 1954 k. 3 1/3 Monate.
75550 (ad.). 9.III.1954. — 28.II.1955 k. 11 2/3 Monate.
74555 (ad.). 22.XI.1953. — 15.VI.1955 k. 1 Jahr 6 5/6 Monate.
74560 (ad.). 25.XI.1953. — 5.III.1955 k. 1 Jahr 3 1/3 Monate.
74561 (ad.). 23.XI.1953. — 27.II.1955 k. 1 Jahr 3 1/6 Monate.
74565 (ad.). 29.XI.1953. — 28.II.1955 k. 1 Jahr 3 Monate.
74569 (ad.). 2.XII.1953. — 5.III.1955 k. 1 Jahr 3 Monate.
74574 (ad.). 17.XII.1953. — 28.II.1955 k. 1 Jahr 2 1/3 Monate.
74575 (ad.). 18.XII.1953. — 29.I.1955 k. 1 Jahr 1 1/3 Monat.
74579 (ad.). 18.XII.1953. — 26.II.1955 k. 1 Jahr 2 ¼ Monate.
74583 (ad.). 20.XII.1953. — 5.III.1955 k. 1 Jahr 2 ½ Monate.
74595 (ad.). 23.XII.1953. — 26.II.1955 k. 1 Jahr 2 Monate.
75557 (ad.). 11.III.1954. — 4.II.1955 k. 10 5/6 Monate.
77200 (ad.). 23.V.1954. — 1.VI.1955 k. 1 Jahr ¼ Monat.
82038. 13.VI.1954. — 4.VI.1955 k. 11 2/3 Monate.
82043. 13.VI.1954. — 1.VI.1955 k. 11 ½ Monate.
82045. 13.VI.1954. — 26.II.1955 k. 8 ½ Monate.
82055. 13.VI.1954. — 30.III.1956 t. 1 Jahr 9 ½ Monate.
82080. 16.VI.1954. — 26.II.1955 k. 8 1/3 Monate.
82102. 16.VI.1954. — 19.II.1955 k. 8 Monate.
82150. 18.VI.1954. — 26.II.1955 k. 8 ¼ Monate.

Beringer Sampo Salovaara.
70194 (ad.). 16.VI.1953. — 1.VI.1955 k. 1 Jahr 11 ½ Monate.
72145. 16.VII.1953. — 8.III.1954 k. 7 2/3 Monate.

Beringungen in Karjalohja, Siltala, 60°15′ N, 23°45′ E. Beringer Olli Koskimies.

K 5407. 17.VII.1955. — 26.II.1956 k. 7 1/3 Monate.
91902 (ad.). 23.XII.1955. — 29.II.1956 k. 2 1/5 Monate.

91903 (ad.). 24.XII.1955. — 25.II.1956 k. 2 Monate.
91905 (ad.). 25.XII.1955. — 27.II.1956 k. 2 Monate.
91906 (ad.). 27.XII.1955. — 3.III.1956 k. 2 1/5 Monate.
91909 (ad.). 27.XII.1955. — 29.II.1956 t. 2 Monate.
91910 (ad.). 27.XII.1955. — 29.II.1956 k. 2 Monate.

Beringungen in Mustasaari, Vestervik, 63°7′ N, 21°35′ E. Beringer Matti Pohjola.

74523 (ad.). 12.VI.1954. — 27.VI.1955 k. 1 Jahr ½ Monat.
74525 (ad.). 13.VI.1954. — Vähäkyrö, Järvenkylä (63°4′ N, 22°5′ E) Anfang Dezember 1955 t. (Veli Ojajärvi). 1 Jahr 5 2/3 Monate. 25 km ESE.
87781. 26.VI.1955. — 16.X.1955 k. 3 2/3 Monate.

Beringungen in Ilmajoki, Pojanluoma, 62°40′ N, 22°40′ E. Beringer Seppo Sulkava.

79640 (ad.). 29.XII.1954. — 20.XII.1955 k. 11 2/3 Monate.
79654 (ad.). 16.II.1955. — 27.XII.1955 k. 10 1/3 Monate.
79676. 20.VI.1955. — 27.XI.1955 t. 5 ¼ Monate.

Beringungen an anderen Orten.

72777 (ad.). Tyrväntö, Lepaa (61°7′ N, 24°20′ E) 14.VII.1953 (Antti Haapanen). — Daselbst 13.VI.1955 k. 1 Jahr 11 Monate.

72837. Nummi, Rauhaniemi (60°22′ N, 23°58′ E) 15.VI.1954 (Harri Dahlström). — Daselbst 4.VI.1955 k. 11 2/3 Monate.

73277. Hämeenlinna, Aulanko (61° N, 24°30′ E) 8.VI.1954 (Juhani Tast). — Daselbst Mai 1955 t. (Väinö Koskinen). Ca. 11 Monate.

73280. Wie 73277. — Daselbst, Kauriala 18.X.1955 k. (Sakari Karttunen). 1 Jahr 4 1/3 Monate.

80809 (ad.). Valkeakoski (61°16′ N, 24°2′ E) 21.II.1955 (Lasse Nyman). — Daselbst 15.VII.1955 k. 4 5/6 Monate.

81122. Turku (60°26′ N, 22°15′ E) 16.VI.1954 (R. Johansson & H. Laine). — Daselbst 4.XI.1955 t. (Juhani Hoviseppä). 1 Jahr 4 2/3 Monate.

86110. Vasa (63°4′ N, 21°40′ E) 9.VI.1955 (Kaj Norrback). — Daselbst Mitte März 1956 t. 9 1/5 Monate.

89648. Pirkkala, Kiviniemi (61°28′ N, 23°40′ E) 28.VII.1955 (Matti Hyytiäinen). — Tampere, Härmälä (61°30′ N, 23°45′ E) 16.XI.1955 t. (H. Vuori). 3 2/3 Monate. 4 km N.

90060 (ad.). Tampere, Kauppi (61°30′ N, 23°45′ E) 11.VII.1955 (Michael Saaristo). — Daselbst 2.XII.1955 t. (A. Leinonen). 4 2/3 Monate.

91857. Kristinestad, Björnösund (62°16′ N, 21°24′ E) 2.VII.1955 (Per-Åke Johansson). — Daselbst, Alesundet 20.XI.1955 t. 4 2/3 Monate.

91859. Wie 91857. — Daselbst 24.III.1956 t. 8 2/3 Monate.

92808. Kitee, Närsäkkälä (61°54′ N, 30°7′ E) 25.VI.1955 (Veikko Tiainen). — Daselbst Anfang August 1955 t. (E. Tiainen). Ca. 1 1/3 Monate.

93705. Hämeenlinna, Papinniitty (61° N, 24°30′ E) 19.VI.1955 (Esa Pitkänen). — Daselbst 31.I.1956 t. (Sylvi Horma). 7 1/3 Monate.

94637. Petäjävesi (66°15′ N, 25°12′ E) 15.VI.1955 (Kalevi Lallukka). — Daselbst 11.XI.1955 k. (H. Kontola). 5 Monate.

95340 (ad.). Renkomäki (60°56′ N, 25°41′ E) 28.VII.1955 (Timo Laine). — Daselbst 5.II.1956 t. 8 ¼ Monate.

Parus c. caeruleus L.

Beringungen in der Stadt Hamina, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

K 1778 (ad.). 28.I.1955. — 7.XII.1955 k. 10 1/3 Monate.
K 1780 (ad.). 28.I.1955. — 11.V.1955 k. 3 ½ Monate.
66443 (ad.). 30.XI.1952. — 6.XI.1955 k. 2 Jahre 11 1/5 Monate.
86814 (ad.). 27.XII.1954. — 7.III.1956 k. 1 Jahr 2 1/3 Monate.
86903 (ad.). 20.XII.1954. — 5.XII.1955 k. 11 ½ Monate.
86906 (ad.). 22.XII.1954. — 4.XII.1955 k. 11 1/3 Monate.
86921 (ad.). 31.XII.1954. — 27.XI.1955 k. 11 Monate.

Beringungen in Helsinki, Herttoniemi, 60°10′ N, 25° E. Beringer Kalervo Eriksson.

K 4232 (ad.) 16.X.1955. — 13.XII.1955 k. 2 Monate.
75293 (ad.). 15.II.1954. — 10.XII.1955 k. 1 Jahr 9 5/6 Monate.
75409 (ad.). 21.II.1954. — 15.XII.1955 k. 1 Jahr 9 5/6 Monate.
75411 (ad.). 21.II.1954. — 21.XII.1955 k. 1 Jahr 10 Monate.

Parus a. ater L.

74399 (ad.). Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 25.I.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 28.I.1956 k. 2 Jahre.

Parus c. cristatus L.

74505 (ad.). Mustasaari, Vestervik (63°7′ N, 21°35′ E) 13.XII.1953 (Matti Pohjola). — Daselbst 31.III.1956 k. 2 Jahre 3 2/3 Monate.

Parus atricapillus L.

K 1771 (ad.). Hamina, Tallimäki (60°35′ N, 27°12′ E) 16.I.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 1.IV.1956 k. 1 Jahr 2 ½ Monate.

66351 (ad.). Wie K 1771, 31.II.1953. — Daselbst 30.III.1956 k. 3 Jahre 2 Monate.

74466 (ad.). Espoo, Westend (60°10′ N, 24°50′ E) 12.II.1954 (Martti Virolainen). — Daselbst 21.I.1955 k. 11 1/3 Monate.

74503 (ad.). Mustasaari, Vestervik (63°7′ N, 21°35′ E) 13.XII.1953 (Matti Pohjola). — Daselbst 5.II.1956 k. 2 Jahre 1 2/3 Monat.

75577 (ad.). Wie 74466, 17.III.1954. — Daselbst 3.III.1955 k. 11 ½ Monate.

Bombycilla g. garrulus (L.)

A 56165 (migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′) 14.XI.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Östergötland, Fornåsa (58°28′ N, 15°14′ E) 11.XII. 1955 tot gefunden (Sven Carlsvärd). 1 Jahr 5/6 Monat. 290 km SW.

A 56176 (migr.). Wie A 56165, 17.XI.1954. — Schweden, Stockholm, Kristineberg (59°18′ N, 18°4′ E) 12.I.1955 tot gefunden (Rut Sundell). 1 5/6 Monat. 120 km SW.

Muscicapa s. striata (Pall.)

K 5343. Pedersöre, Fäboda (63°40′ N, 22°34′ E) 16.VII.1955 (Henrik Österholm). — Südafrika, Kapland, Pondoland, Gundrift (30°45′ S, 29°50′ E) 26.II.1956 erlegt (W. F. Raw). 7 1/3 Monate. 10560 km S.

Muscicapa h. hypoleuca (Pall.)

K 674. Tyrväntö, Lepaa (61°7′ N, 24°20′ E) 27.VI.1954 (Antti Haapanen). — Schweden, Närke, Skagershult, Hasselfors (59°6′ N, 14°40′ E) 27.VI.1955 brütend kontrolliert! (♀) (Riksmuseum, Stockholm). 1 Jahr. 570 km WSW.

K 682. Wie K 674. — Portugal, Traz-oz-Montes, Sanfins (41°18′ N, 7°32′ W) 2.X.1955 gefunden (G. M. Tait). 1 Jahr $3\,^{1}/_{6}$ Monate. 3080 km SW.

K 5828 (ad. ♀). Parainen, Tennäs (60°19′ N, 22°6′ E) 25.VI.1955 (Keijo Salviander). — Portugal, Estremadura, Louriceira (38°58′ N, 8°30′ W) 15.X.1955 gefunden (G. M. Tait). $3\,^{2}/_{3}$ Monate. 3190 km SW.

56226. Ikaalinen (61°46′ N, 23°2′ E) 4.VII.1955 (Ilkka Koivisto). — Daselbst 1.VIII.1955 lebend kontrolliert (V. Koskinen). 1 Monat.

68950. Korsholm, Jungsund (63°11′ N, 21°40′ E) 15.VII.1954 (Jarl-Gunnar Anderson). — Sundom, Hölsterkumlet (63°4′ N, 21°38′ E) 29.V.1955 tot gefunden (K. Rehnström). 10 ½ Monate. 20 km S.

93315. Rovaniemi, Kemijoki, Pekkala (66°21′ N, 26°49′ E) 3.VII.1955 (Osmo Kivilahti). — Daselbst, Vanttauskoski Anfang August 1955 lebend kontrolliert (Uuno Hiltunen). Ca. 1 Monat. 4 km NW.

93320. Wie 93315. — Portugal, Traz-oz-Montes, Braganca (41°50′ N, 6°45′ W) Ende September 1955 gefunden (W. A. Tait). Ca. $2\,^{2}/_{3}$ Monate. 3430 km SW.

95411. Tampere (61°30′ N, 23°45′ E) 4.VII.1955 (Esko Vankkoja). — Portugal, Traz-oz-Montes, Mirandella (41°32′ N, 7°12′ W) 10.IX.1955 gefunden (Henrique Andrade). $2\,^{1}/_{5}$ Monate. 3060 km SW.

Turdus p. pilaris L.

A 32375. Korpilahti, Särkijoki (61°59′ N, 25°30′ E) 14.VI.1955 (Antti Reinikainen). — Belgien, Prov. Anvers, Massenhoven (51°12′ N, 4°35′ E) 6.XI.1955 erlegt (Marcel Verbeeck). $4\,^{2}/_{3}$ Monate. 1740 km SW.

A 36214. Seinäjoki, Alakylä (62°47′ N, 22°52′ E) 16.VI.1952 (Raimo Kapanen). — Frankreich, Dep. Lozère, Ispagnac (44°23′ N, 3°30′ E) 28.XI.1954 erlegt (M. Martin). 2 Jahre $5\,^{1}/_{3}$ Monate. 2460 km SW.

A 37325. Valkeakoski (61°16′ N, 24°2′ E) 5.VI.1951 (Kauko Lantz). — Frankreich, Dep. Seine-Maritime, Fecamp (49°44′ N, 0°25′ E) 14.I.1956 tot gefunden (Paul Fauvel). 4 Jahre $7\,^{1}/_{3}$ Monate. 1960 km SW.

A 48506. Hamina, Hevoshaka (60°35′ N, 27°12′ E) 3.VII.1954 (Aulis Holopainen). — Österreich, Niederösterreich, Tulln (47°20′N, 16°5′ E) 24.II.1956 tot gefunden (Österr. Vogelwarte, Neusiedl). 1 Jahr $7\,^{2}/_{3}$ Monate. 1650 km SSW.

A 52531. Hyvinkää, Nuppulinna (60°32′ N, 24°58′ E) 30.V.1954 (Ilkka Stén). — Italien, Emilia, Modena (44°40′ N, 10°51′ E) 27.III.1956 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 1 Jahr 10 Monate. 2020 km SSW.

A 56473. Tyrväntö, Tokeensuu (61°7′ N, 24°19′ E) 13.VI.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Belgien, Brabant, Saint-Remy-Geest (50°41′ N, 4°45′ E) 5.II.1956 erlegt (H. Melotte). $7\,^{2}/_{3}$ Monate. 1680 km SW.

A 56548. Korsholm, Bolot (63°10′ N, 21°35′ E) 12.VI.1955 (Kaj Norrback). — Frankreich, Dep. Charente-Maritime, Saintes (45°44′ N, 0°38′ W) November 1955 erlegt (M. Nicole). Ca. 5 Monate. 2400 km SW.

A 57776. Kristinestad, Snellmansudden (62°16′ N, 21°25′ E) 26.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Schweden, Kvarken, Feuerschiff Östra Kvarken, 23.IX.1955 an Bord von s/s Ara tot gefunden (ca. 63°33′ N, 21° E) (Riksmuseum, Stockholm). $2\,^{5}/_{6}$ Monate. Ca. 150 km N.

A 58643. Helsinki, Herttoniemi (60° 10′ N, 25° E) 2.VI.1955 (Uolevi Seppälä). — Daselbst 1.VII.1955 gefunden (R. Nieminen). 1 Monat.

A 59920. Rovaniemi, Kemijoki, Pekkala (66°21′ N, 26°49′ E) 11.VII.1955 (Osmo Kivilahti). — Daselbst 4.IX.1955 tot gefunden (Olavi Kivilahti). 1 5/6 Monat.

A 60868. Tainionkoski, Mustalampi (61°11′ N, 28°47′ E) 22.VII.1955 (Terho Poutanen). — Daselbst, Karhumäki 4.X.1955 erlegt (Olavi Hotinen). 2 1/3 Monate.

A 60913. Helsinki, Hietaniemi (60°10′ N, 24°54′ E) 5.VI.1955 (Raimo Saarikoski). — Ungarn, Komitat Vas, Jak (47°8′ N, 16°35′ E) 23.II.1956 tot gefunden (Jozsef Csaba). 8 2/3 Monate. 1570 km SSW.

A 61171. Hauho, Ilmoila (61°12′ N, 24°25′ E) 18.VII.1955 (Pertti Saurola). — Pälkäne, Laitikkala (61°15′ N, 24°23′ E) 9.IX.1955 tot gefunden (Pertti Kokkola). 1 2/3 Monat. 5 km N.

B 23069. Kemiö, Sjölax (60°8′ N, 22°50′ E) 7.VI.1955 (Jukka Nurmi). — Frankreich, Dep. Aveyron, Recoules (44°3′ N, 2°30′ E) 29.XI.1955 erlegt (»Ecole de Garcons», Recoules). 5 2/3 Monate. 2280 km SW.

Turdus ericetorum philomelos Brehm

A 34719 (migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 20.IX.1954 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Hérault, Montaud (43°43′ N, 3°50′ E) ca. 15.II.1956 erlegt (M. P. Combette). Ca. 1 Jahr 4 5/6 Monate. 2120 km SW.

A 34723 (migr.). Wie A 34719, 24.IX.1954. — Frankreich, Dep. Gironde, Roaillan (44°30′ N, 0°17′ W) 12.II.1956 gefunden (James Guillou). 1 Jahr 4 2/3 Monate. 2190 km SW.

A 40876. Kitee, Närsäkkälä (61°55′ N, 30°7′ E) 12.VII.1955 (Veikko Tiainen). — Frankreich, Dep. Var, Rians (43°37′ N, 5°46′ E) 8.I.1956 gefunden (Auguste Vergés). 5 5/6 Monate. 2620 km SW.

A 45044 (migr.). Wie A 34719, 24.IX.1955 (B. Lindeberg & S. Siikala). — Frankreich, Dep. Pyrenées-Orientales, Thuir (42°38′ N, 2°45′ E) 27.X.1955 erlegt (Ghan Roger). 1 1/6 Monat. 2260 km SW.

A 45442. Sääksmäki, Lehtimäki (61°11′ N, 24°14′ E) 3.VI.1953 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Lot-et-Garonne, Montflanquin (44°28′ N, 0°52′ E) Anfang April 1955 erlegt (Marcel Hauriac). Ca. 1 Jahr 10 Monate. 2430 km SW.

A 48922 (migr.). Wie A 45044. — Italien, Trentino, Trento (46°3′ N, 11°8′ E) 31.X.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 1 ¼ Monat. 1670 km SSW.

A 48938 (migr.). Wie A 45044, 25.IX.1955. — Italien, Toscana, Carrara (44°4′ N, 10°6′ E) 26.XI.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 Monate. 1930 km SSW.

A 51819. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 12.VI.1954 (Olavi Liukkonen). — Ilmajoki, Peuralankylä (62°43′ N, 22°38′ E) 10.IX.1955 gefunden (Jussi Latva-Haapala). 1 Jahr 3 Monate. 190 km NW.

A 59719. Pori mlk., Preiviiki (61°29′ N, 21°35′ E) 24.VI.1955 (Paavo Lahtinen). — Frankreich, Dep. Dordogne, Montignac (45°4′ N, 1°8′ E) 26.X.1955 erlegt (Pasquet André). 4 Monate. 2260 km SW.

A 61056. Yläjärvi, Teivaala (61°32′ N, 23°37′ E) 29.VI.1955 (A. O. Salonen). — Frankreich, Dep. Gard, Saint-Jean du Gard (44°7′ N, 3°55′ E) 2.III.1956 gefunden (Jean Claude Røssel). 8 Monate. 2340 km SW.

B 19541. Virolahti, Kurkela (60°35′ N, 27°46′ E) 1.VII.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Frankreich, Dep. Lot-et-Garonne, Moustier (44°40′ N, 0°21′ E) 9.III.1955 erlegt (Pierre Larribet). 8 ¼ Monate. 2510 km SW.

Typis expr. 11. 6. 1957

Turdus m. musicus L.

A 39596. Rantasalmi, Tuusmäki (62° N, 28°3′ E) 4.VII.1954 (Pauli Bagge). — Frankreich, Dep. Doubs, St.Hippolyte (47°20′ N, 6°50′ E) 5.III.1955 erlegt (G. Marcel). 8 Monate. 2150 km SW.

A 41215 (migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 14.IV.1953 (Pentti Linkola). — England, Cornwall, Falmouth, Mylor Bridge (50°11′ N, 5°4′ W) 6.III.1956 tot gefunden (British Museum, London). 2 Jahre 10 $^{2}/_{3}$ Monate. 1900 km SW.

A 41703. Tyrväntö, Mälkiäinen (61°12′ N, 24°15′ E) 23.VI.1952 (Pentti Linkola). — England, Devonshire, Torquay (50°29′ N, 3°32′ W) 30.IV.1956 tot gefunden (F. M. England). 3 Jahre 10 ¼ Monate. 2080 km SW.

A 43467. Tampere, Lielahti (61°31′ N, 23°42′ E) 1.VI.1954 (Birger Nilsson). — Algerien, Phillipville (36°58′ N, 6°50′ E) Januar 1955 tot gefunden (British Museum, London). 7—8 Monate. 3010 km SSW.

A 48346. Hyvinkää, Ahdenkallio (60°35′ N, 24°54′ E) 5.VI.1955 (Kalervo Eriksson). — Griechenland, Mytilene, Messagros (39°10′ N, 26° E) Dezember 1955 erlegt (Légation de Finlande, Belgrade). Ca. 6 Monate. 2410 km S.

A 48818. Joutseno, Korvenkylä (61°10′ N, 28°41′ E) 28.VI.1954 (Heikki Lehmusjärvi). — Frankreich, Dep. Indre-et-Loire, Chouzé-sur-Loire (47°12′ N, 0°7′ E) 3.III.1956 tot gefunden (S. Houchier). 1 Jahr 8 $^{1}/_{6}$ Monate. 2380 km SW.

A 49202. Koski (H.l.) (61°1′ N, 25°8′ E) 5.VII.1955 (Olle Tast). — Frankreich, Dep. Vaucluse, Monieux (44°9′ N, 5°17′ E) 19.II.1956 erlegt (L'Effort Cynégetique, Avignon). 7 ½ Monate. 2290 km SW.

A 51261. Tyrväntö, Tykölä (61°15′ N, 24°13′ E) 2.VI.1955 (Olavi Liukkonen). — Frankreich, Dep. Basses-Pyrénées, Jurancon (43°17′ N, 0°23′ W) 10.II.1956 gefunden (Pierre Peyres). 8 ¼ Monate. 2600 km SW.

A 51876. Pälkäne, Harhala (61°16′ N, 24°15′ E) 4.VI.1955 (Olavi Liukkonen). — Belgien, Prov. Anvers, Vorselaar (51°12′ N, 4°50′ E) 4.XI.1955 gefangen und 6.XI. wieder freigelassen (G. Hermans). 5 Monate. 1620 km SW.

A 51899. Wie A 51876. — Frankreich, Dep. Vaucluse, Isle sur Sorgue (43°50′ N, 5°2′ E) 2.II.1956 erlegt (L'Effort Cynégetique, Avignon). 8 Monate. 2320 km SW.

A 52582. Hyvinkää, Nuppulinna (60°32′ N, 24°55′ E) 2.VI.1955 (Ilkka Stén). — Belgien, Prov. Flandre orientale, Drongen (51°3′ N, 3°40′ E) 6.XI.1955 erlegt (J. Pieren). 5 $^{1}/_{6}$ Monate. 1670 km SW.

A 55081. Rovaniemi, Kemijoki, Pekkala (66°21′ N, 26°47′ E) 21.VI.1955 (Osmo Kivilahti). — Frankreich, Dep. Dordogne, Saint Vivien (45°20′ N, 0°25′ E) 3.I.1956 erlegt (Edgard Constant). 6 $^{1}/_{3}$ Monate. 2860 km SW.

A 56480. Tyrväntö, Sarapisto (61°10′ N, 24°20′ E) 13.VI.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Frankreich, Dep. Gironde, Peris, Vertheuil (45°5′ N, 0°10′ W) 27.XI.1955 gefunden (Michel Samouillan). 5 ½ Monate. 2400 km SW.

A 56497. Tyrväntö, Antiala (61°9′ N, 24°20′ E) 8.VI.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Frankreich, Dep. Aude, Portel (43° 3′ N, 2° 55′ E) 4.II.1956 erlegt (André Mallet). 7 $^{5}/_{6}$ Monate. 2470 km SW.

A 56582. Korsholm, Gamla Vasa (63°5′ N, 21°44′ E) 22.VI.1955 (Kaj Norrback). — England, S. Wales, Carmarthen, Laugharne (51°45′ N, 4°32′ W) 24.II.1956 tot gefunden (J. F. Thomas). 8 Monate. 1980 km SW.

A 56583. Wie A 56582. — Frankreich, Dep. Alpes-Maritimes, Grasse (43°40′ N, 6°55′ E) 15.II.1956 erlegt (Pierre Jacques). 7 $^{5}/_{6}$ Monate. 2390 km SW.

A 57616. Vuotso, Lokka (67°50′ N, 27°43′ E) 5.VII.1955 (Kari Ritvos). — Frankreich, Dep. Charente-Maritime, Saint Georges de Didonne (44°59′ N, 1°18′ W) 5.II.1956 erlegt (Yves Lacoste). 7 Monate. 3140 km SW.

A 58025. Pirkkala, Haikka (61°28′ N, 23°42′ E) 11.VI.1955 (Matti Hyytiäinen). — Daselbst 8.VII.1955 tot gefunden (Paavo Salonen). $^5/_6$ Monat.

A 58086. Ylöjärvi, Tuohikorpi (61°33′ N, 23°35′ E) 22.VI.1955 (A. O. Salonen). — England, Kent, Maidstone, Thurnham (51°18′ N, 0°37′ E) 13.XII.1955 tot gefunden (British Museum, London). $5\,^2/_3$ Monate. 1810 km SW.

Turdus m. merula L.

A 54527. Helsinki, Käpylä (60°13′ N, 24°58′ E) 29.V.1954 (Uolevi Seppälä). — Frankreich, Dep. Pas-de-Calais, Sainte Marie-Keské (50°52′ N, 1°59′ E) 16.I.1955 erlegt (Marcel Hauriac). 7 ½ Monate. 1770 km SW.

Saxicola rubetra (L.)

84432. Espoo, Hagalund (60°11′ N, 24°48′ E) 26.VI.1954 (Martti Virolainen). — Portugal, Alemtejo, Funcheira (37°44′ N, 8°17′ W) 4.X.1955 erlegt (G. M. Tait). 1 Jahr $3\,^1/_3$ Monate. 3390 km SW.

88217. Hamina, Meltti (60°34′ N, 27°13′ E) 22.VI.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Italien, Lombardia, Bergamo (45°42′ N, 9°40′ E) 27.XI.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). $5\,^1/_6$ Monate. 2020 km SW.

Phoenicurus ph. phoenicurus (L.)

71957. Pielisjärvi, Jongunjoki (63°33′ N, 30° E) 24.VI.1955 (Paavo Rajala). — Deutschland, Bayern, Dillingen, Wittislingen (48°35′ N, 10°28′ E) Anfang Oktober 1955 tot gefunden (Vogelwarte Radolfzell, Möggingen). Ca. $3\,^1/_3$ Monate. 2080 km SW.

80381. Hämeenlinna, Katinen (61°N′, 24°30′ E) 24.VI.1954 (Väinö Valkeila). — Daselbst Mai 1955 tot gefunden (Väinö Koskinen). Ca. 10 ½ Monate.

Erithacus r. rubecula (L.)

61140 (ad.migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 13.IV.1953 (Pentti Linkola). — Italien, Toscana, Lucca (43°52′ N, 10°30′ E) 10.IV.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 Jahre. 1940 km SSW.

62972 (ad.migr.). Wie 61140, 30.IX.1954. — Italien, Sardinien, Nuoro, Tertenia (39°42′ N, 9°35′ E) 13.I.1956 gefangen (Luigi Usala). 1 Jahr 3 ½ Monate. 2410 km SSW.

Hirundo r. rustica L.

78348. Vasa (63°4′ N, 21°40′ E) 11.VII.1955 (Leif Österblad). — Italien, Marche, Porto S. Elpidio (43°15′ N, 13°47′ E) 22.V.1956 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). $10\,^1/_3$ Monate. 2290 km SSW.

Apus a. apus (L.)

A 47775 (ad.). Nummi, Rauhaniemi (60°22′ N, 23°58′ E) 3.VIII.1954 (Harri Dahlström). — Daselbst 10.VI.1955 lebend kontrolliert. 10 ¼ Monate.

73091 (ad.). Espoo, Solhöjden (60°11′ N, 24°47′ E) 7.VIII.1953 (Martti Virolainen). — Daselbst 8.VI.1955 lebend kontrolliert. 1 Jahr 10 Monate.

Dryocopus m. martius (L.)

C 40902. Pori (61°28′ N, 21°50′ E) 7.V.1953 (Ilkka Lilja). — Ulvila, Harjunpää (61°30′ N, 21°53′ E) 2.IV.1956 erlegt (J. Friman). 2 Jahre $10\,^5/_6$ Monate. 10 km NE.

Aegolius f. funereus (L.)

C 35997 (ad.migr.). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 9.X.1954 (Pentti Linkola). — Pyhäjoki, Limingankylä (64°27′ N, 24°31′ E) 11.XI.1955 tot gefunden (Svante Takala). 1 Jahr 1 Monat. 540 km NNE.

Asio o. otus (L.)

D 9017 (juv.). Kaarina, Yli-Lemu (60°24′ N, 22°20′ E) 25.VI.1955 (Paavo Väntsi). — Schweden, Skåne, Ljungbyhed (56°4′ N, 13°14′ E) 21.III.1956 erlegt gefunden (Erik Tägil). 8 5/6 Monate. 710 km SW.

Asio f. flammeus (Pont.)

D 10398. Strömfors, Strömfors Bruk (60°32′ N, 26°28′ E) 14.VII.1954 (Jarl Excell). — Italien, Puglie, Salentina, San Pankrazio (40°23′ N, 18°2′ E) 12.I.1956 erlegt (»Assoc. Press.», Roma). 1 Jahr 6 Monate. 2330 km SSW.

Strix uralensis liturata Lindr.

D 12811. Tampere, Valkama (61°27′ N, 23°50′ E) 18.V.1954 (Kari Juutilainen). — Vilppula, Kolho (62°7′ N, 24°30′ E) 9.IX.1955 gefunden (Urho Lahtinen). 1 Jahr 3 2/3 Monate. 85 km NE.

Strix a. aluco L.

H 17052. Nummi, Ylä-Immola (60°22′ N, 23°58′ E) 4.VI.1955 (Harri Dahlström). — Somero, Lamminkylä (60°38′ N, 23°30′ E) ca. 15.IV.1956 tot gefunden (H. Roos). Ca. 10 1/3 Monate. 40 km NW.

D 12177. Sääksmäki, Lahinen (61°8′ N, 24°5′ E) 19.V.1954 (Pentti Linkola). — Loppi, Launonen (60°45′ N, 24°33′ E) April 1955 von einer Katze getötet (Olavi Kuparinen). Ca. 11 Monate. 50 km SE.

D 12194. Luopioinen, Holja (61°20′ N, 24°35′ E) 25.V.1954 (Pentti Linkola). — Daselbst, Kyynärö August 1955 geschädigt gefunden (A. Stenman). Ca. 1 Jahr 3 Monate. 15 km ENE.

D 12911. Kristinestad, Högholmen (62°15′ N, 21°22′ E) 17.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Karvia, Säkkelä (62°10′ N, 22°38′ E) 2.XI.1955 tot gefunden (Veikko Kaunisto). 4 ½ Monate. 65 km ESE.

Falco p. peregrinus Tunst.

D 13303. Isojoki, Hanhineva (62°8′ N, 21°46′ E) 29.VI.1955 (Gunnar Gröndahl). — Frankreich, Dep. Côtes-du-Nord, Paimpol (48°45′ N, 3°2′ W) 8.XI.1955 erlegt (Ropartz Denise). 4 1/3 Monate. 2150 km SW.

Falco s. subbuteo L.

C 43293. Sundom, Svartö (63°3′ N, 21°40′ E) 21.VII.1953 (A. Bernström, J. Borotinskij & B. Carlström). — Vasa, Hemstrand (63°6′ N, 21°35′ E) 12.X.1955 tot gefunden (Ragnar Bäck). 2 Jahre 2 2/3 Monate. Ca. 10 km NW.

Falco t. tinnunculus L.

B 20122. Tyrväntö, Uskela (61°15′ N, 24°15′ E) 10.VI.1953 (Pentti Linkola). — Italien, Umbria, Perugia (43°5′ N, 12°21′ E) 20.XI.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 Jahre 5 1/3 Monate. 2190 km SSW.

C 43386. Sääksmäki, Mallasvesi, Riuttasaari (61°16′ N, 24°5′ E) 12.VII.1953 (Pentti Linkola). — Estland, Rapla (59°2′ N, 24°47′ E) 29.IV.1955 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 9 ½ Monate. 260 km S.

C 43622. Sääksmäki, Lehtimäki (61°11′ N, 24°13′ E) 23.VI.1954 (Pentti Linkola). — Jugoslawien, Slovenija, Vranke (46°15′ N, 15°5′ E) 4.V.1956 tot gefunden (Balok Peter). 1 Jahr 10 1/3 Monate. 1820 km SSW.

C 44235. Sääksmäki, Vanajavesi, Sydänsaari (61°14′ N, 23°59′ E) 13.VI.1954 (Pentti Linkola). — Schweden, Dalarna, Näsbruk, Strandmora (60°11′ N, 16°28′ E) 3.VI.1956 tot gefunden (Helmer Johansson). 1 Jahr 11 2/3 Monate. 440 km WSW.

C 44675. Ilmajoki, Pojanluoma (62°40′ N, 22°40′ E) 14.VII.1955 (Seppo Sulkava). — Italien, Veneto, Udine (46°3′ N, 13°15′ E) 8.XI.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 3 5/6 Monate. 1990 km SSW.

C 44800. Tjöck, Rusmossen (62°19′ N, 21°31′ E) 4.VII.1955 (I. Hagback). — Deutschland, Hildburghausen, Veilsdorf (50°28′ N, 10°45′ E) 26.II.1956 tot gefunden (Fr. Mardorf). 7 2/3 Monate. 1490 km SW.

C46195. Tampere, Taka-Huhti (61°30′ N, 23°46′ E) 9.VII.1955 (Michael Saaristo). — Jugoslawien, Poljana, Pakrac (45°26′ N, 17°12′ E) 20.X.1955 tot gefunden (Ornitoloski Institut, Zagreb). 3 1/3 Monate. 1860 km SSW.

C 46508. Tyrväntö, Peltokylä (61°11′ N, 24°20′ E) 24.VII.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Italien, Emilia-Romagna, Ravenna (44°25′ N, 12°13′ E) 11.X.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 ½ Monate. 2050 km SSW.

C 46526. Tyrväntö, Antiala (61°13′ N, 24°20′ E) 22.VII.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Malta, Marsa, Buschetto (35°50′ N, 14°30′ E) 18.X.1955 erlegt (Emmanuel Bezzina). 2 5/6 Monate. 2920 km SSW.

C 46527. Wie C 46526. — Italien, Lazio, Roma (41°52′ N, 12°30′ E) 14.X.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 2/3 Monate. 2320 km SSW.

Buteo b. vulpinus (Gloger)

D 12890. Luopioinen, Kyynärö (61°24′ N, 24°46′ E) 23.VII.1955 (Timo Miettinen). — UdSSR, Distr. Leningrad, Priozersk (Käkisalmi) (61°3′ N, 30°8′ E) 8.XI.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 ½ Monate. 290 km ESE.

D 12930. Hauho, Vekurinjärvi (61°13′ N, 24°22′ E) 4.VII.1955 (H. & J. Tallinen). — Daselbst 4.IX.1955 erlegt. 2 Monate.

Buteo l. lagopus (Pont.)

D 12201. Inari, Peltojoki, Taugivaara (69°14′ N, 26°45′ E) 6.VII.1954 (Martti Linkola). — UdSSR, Karelo-Finskaja rep., Pudosh (61°47′ N, 36°29′ E) 29.XII.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 5 5/6 Monate. 940 km SE.

D 12204. Inari, Peldoaivi (69°10′ N, 26°42′ E) 13.VII.1955 (Martti Linkola, Pekka Putkonen). — UdSSR, Distr. Poltawa, Mashevka (49°5′ N, 34°30′ E) 5.XII.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 4 2/3 Monate. 2260 km SSE.

D 12206. Utsjoki, Kevojoki (69°35′ N, 26°45′ E) 19.VII.1955 (Martti Linkola & Pekka Putkonen). — UdSSR, Distr. Poltawa, Grebenkovski (49°3′ N, 33°25′ E) 23.I.1956 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 6 1/6 Monate. 2320 km SSE.

D 12218. Wie D 12204, 16.VII.1955. — Ungarn, Biharnagybajom (47°12′ N, 21°7′ E) 9.III.1956 getötet (Madartani Intezet, Budapest). 7 5/6 Monate. 2510 km S.

D 12229. Wie 12206, 25.VII.1955. — UdSSR, Distr. Minsk, Kopit (53°9′ N 27°5′ E) 10.XI.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 ½ Monate. 1840 km S.

Accipiter gentilis (L.)

D 11904. Sääksmäki, Sillantaka (61°9′ N, 24° E) 28.VI.1955 (Pekka Pitkänen). — Pirkkala (61°27′ N, 23°35′ E) 15.IX.1955 erlegt (Otto Vesala). 2 ½ Monate. 40 km NW.

D 12168. Aitolahti, Nurmisjärvi (61°34′ N, 23°54′ E) 13.VI.1955 (A. O. Salonen). — Ruovesi, Kekkonen (61°51′ N, 24°1′ E) 1.IX.1955 getötet (Eeti Harjula). 2 2/3 Monate. 35 km N.

D 12306. Vanaja, Kiimasuo (60°57′ N, 24°40′ E) 25.VI.1955 (Juhani Koivu). — Daselbst, Harviala 14.IX.1955 getötet (Niels Torp). 2 2/3 Monate. 10 km W.

D 12371. Tyrväntö, Haukila (61°12′ N, 24°17′ E) 29.VI.1955 (Olavi Liukkonen). — Teisko (62°41′ N, 23°52′ E) 14.IX.1955 getötet (Kari Löyttyniemi). 2 ½ Monate. 55 km NNW.

D 12374. Wie D 12371. — Hattula (61°4′ N, 24°27′ E) 7.IX.1955 getötet (Väinö Koskinen). 2 ¼ Monate. 20 km SE.

D 12848. Pori, Kuuminainen (61°30′ N, 21°31′ E) 2.VII.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — UdSSR, Distr. Leningrad, Viipuri (60°42′ N, 28°40′ E) 17.XI.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 4 ½ Monate. 410 km ESE.

D 12912. Kristinestad, Solvängen (62°19′ N, 21°33′ E) 17.VI.1955 (Per-Åke Johansson). — Pori, Reposaari (61°37′ N, 21°25′ E) 7.IV.1956 tot gefunden (J. Välkistö). 9 2/3 Monate. 80 km S.

D 12914. Wie D 12912. — Sideby, Skaftung (62°7′ N, 21°22′ E) ca. 1.IV.1956 tot gefunden. Ca. 9 ½ Monate. 25 km S.

D 12927. Tyrväntö (61°8′ N, 24°20′ E) 30.VI.1955 (H. & J. Tallinen). — Lammi (61°5′ N, 25°5′ E) 11.X.1955 getötet (Erkki Hildén). 3 1/3 Monate. 40 km E.

D 12970. Pedersöre, Sandsund (63°39′ N, 22°47′ E) 23.VII.1955 (Henrik Österholm). — Larsmo, Eugmo, Fallskär (63°51′ N, 22°46′ E) September 1955 getötet (Alarik Lind). 1 ½—2 ½ Monate. 25 km N.

D 12971. Wie D 12970. — Larsmo, Stor-Grundö (63°46′ N, 22°42′ E) 18.IV.1956 tot gefunden (Hans Westman). 8 5/6 Monate. 15 km NNW.

Accipiter n. nisus (L.)

B 18152 (migr. ♀). Åland, Eckerö, Signilskär (60°12′ N, 19°22′ E) 13.IX.1953 (Mauri Rautkari). — Frankreich, Dep. Seine-et-Oise, Mantes la Jolie (49°4′ N, 1°35′ E) 6.III.1955 tot gefunden (Marcel Hauriac). 1 Jahr 5 5/6 Monate. 1690 km SW.

B 18190 (migr.). Wie B 18152, 23.IX.1955 (B. Lindeberg & S. Siikala). — Frankreich, Dep. Eure, Guerny (49°13′ N, 1°41′ E) 27.XI.1955 gefunden (M. Hue). 2 1/6 Monate. 1630 km SW.

B 18197 (migr. ♂). Wie B 18152, 4.X.1955 (O. Hildén & B. Nilsson). — Frankreich, Dep. Saône-et-Loire, Mont St.Vincent (46°38′ N, 4°30′ E) Anfang Dezember 1955 erlegt (Alexis Joyeux). Ca. 2 Monate. 1800 km SW.

B 19089 (migr.). Wie B 18190, 19.IX.1955. — Frankreich, Dep. Aube, Villemoyenne (48°15′ N, 4°35′ E) 1.XI.1955 erlegt (Michaud Alexandre). 1 1/3 Monat. 1640 km SW.

B 19090 (migr.). Wie B 19089. — Deutschland, Nienburg, Landesbergen (52°34′ N, 9°7′ E) 24.X.1955 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 1 1/6 Monat. 1050 km SW.

B 19093 (migr. ♀). Wie B 18190, 29.IX.1955. — Schweiz, Kant. Waadt, Bouveret-St. Gingolph (46°24′ N, 6°50′ E) 27.IV.1956 tot gefunden (Schweiz. Vogelwarte Sempach). 7 Monate. 1750 km SW.

C 34557 (migr. ♀). Wie B 18152, 19.IX.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Sjaelland, Skaelskor, Tjaereby (55°15′ N, 11°21′ E) 10.XI.1955 erlegt (Egon Sorensen). 1 Jahr 1 2/3 Monat. 730 km SW.

C 35734 (migr.). Wie B 18190, 1.X.1955. — Frankreich, Dep. Nord, Longueville (50°20′ N, 3°30′ E) 4.XII.1955 erlegt (Maurice Jean). 2 1/6 Monate. 1490 km SW.

C 35735 (migr.). Wie B 18190, 3.X.1955. — Deutschland, Bayern, Obertheres (50°2′ N, 10°31′ E) 10.XI.1955 gefangen und wieder freigelassen (Josef Nöth). 1 ¼ Monat. 1280 km SSW.

C 35748 (migr. ♀). Wie B 18190, 23.IX.1955. — Holland, Prov. Zeeland, Terneuzen (51°21′ N, 3°50′ E) 21.XII.1955 tot gefunden (L. de Jonge). 3 Monate. 1380 km SW.

C 42348. Vanaja, Velssinlampi (60°58′ N, 24°35′ E) 5.VII.1955 (Väinö Valkeila). — Deutschland, Osnabrück, Linne (52°42′ N, 7°58′ E) 1.XII.1955 tot gefunden (Günter Oelmeyer). 4 5/6 Monate. 1380 km SW.

C 49859 (migr. ♀). Wie B 18152, 12.X.1955 (Olavi Hildén). — Holland, Prov. Limburg, Grathem (51°14′ N, 5°50′ E) 10.XII.1955 (J. Hanssen). 2 Monate. 1320 km SW.

H 7992 (migr. ♀). Wie B 18152, 21.X.1954 (Pentti Linkola). — Deutschland, Gommern, Plötzky (52°2′ N, 11°45′ E) Ende Februar 1956 (Wilhelm Wohlfarth). Ca. 1 Jahr 4 Monate. 1060 km SW.

Pernis a. apivorus (L.)

D 10847. Kajaani, Lahnaskylä (63°54′ N, 27°41′ E) 30.VII.1955 (Heikki Hovilainen). — Afrika, Gabon, Minvoul, Nkoum (2°5′ N, 12°15′ E) 8.III.1956 erlegt (P. de Chateauvieux). 7 ¼ Monate. 6990 km S.

D 12343. Kristinestad, Slaktarbacken (62°16′ N, 21°24′ E) 9.VIII.1955 (Per-Åke Johansson). — Pirkkala, Anjankylä (61°24′ N, 23°32′ E) 20.IX.1955 gefunden (Heikki Leuku). 1 1/3 Monat. 145 km SE.

Pandion h. haliaëtus (L.)

E 1240. Luopioinen, Puutikkala (61°17′ N, 24°43′ E) 23.VII.1955 (Timo Miettinen). — Litauen, Varena (54°15′ N, 24°33′ E) 30.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 ¼ Monate. 810 km S.

Anser anser (L.)

E 1260 (juv. Fängling). Porvoo mlk., Lillpellinge (60°13′ N, 25°56′ E) 19.X.1955 (Göran Bergman). — UdSSR, Distr. Brestskaja, Malorita (51°50′ N, 24°2′ E) 12.XI.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 5/6 Monat. 970 km S.

Anas p. platyrhynchos L.

Beringungen in Rauma, Kanaali, 61°8′ N, 21°30′ E. Beringer Paavo Korhonen.

H 18669 (ad.). 22.VIII.1954. — Dänemark, Sjaelland, Roskilde (55°37′ N, 12°5′ E) 15.XI.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). 1 Jahr 2 5/6 Monate. 820 km SW.

H 19072 (ad. ♀). 27.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Vejle, Veslos (55°42′ N, 9°32′ E) 21.XI.1955 erlegt (»Jagt og Fiskeri», København). 3 5/6 Monate. 920 km SW.

H 19079 (juv.). 7.VIII.1955. — Dänemark, Jylland, Sdr. Bork, Fahlhus (55°50′ N, 8°15′ E) 1.XI.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København) 2 5/6 Monate. 970 km SW.

H 19088 (juv.). 27.VIII.1955. — Daselbst, Hafen 4.XII.1955 krank gefunden (Eero Haapala). 3 ¼ Monate.

D 9075 (juv.). 11.VIII.1952. — Kalanti, Velhovesi (60°53′ N, 21°24′ E) 26.IX.1955 erlegt (H. Suominen). 3 Jahre 1 ½ Monat. 30 km SSW.

D 9081 (ad. ♀). 5.IX.1952. — Deutschland, Oldenburg, Dinklage (52°39′ N, 8°5′ E) 3.XII.1955 erlegt (Josef Hürkamp). 3 Jahre 3 Monate. 1220 km SW.

D 11657 (juv.). 7.VIII.1955. — Deutschland, Oldenburg, Nordenham, Stollham (53°29′ N, 8°29′ E) 21.XII.1955 erlegt (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 4 ½ Monate. 1150 km SW.

Beringungen an anderen Orten.

H 1371 (juv.). Oulujoki, Oulunlahti (64°58′ N, 25°27′ E) 25.VII.1955 (Kari Sirola). — Deutschland, Schleswig-Holstein, Dellstedt (54°15′ N, 9°22′ E) Ende September 1955 erlegt (Alex. Grosse). Ca. 2 Monate. 1490 km SW.

H 1382 (juv.). Wie H 1371, 3.VIII.1955. — Daselbst, Kiviniemi 20.VIII.1955 erlegt (Alpo Kotisaari). ½ Monat.

H 16897 (juv.). Kristinestad, Norrfjärden (62°17′ N, 21°24′ E) 16.VII.1954 (Per-Åke Johansson). — Dänemark, Jylland, Aars (56°47′ N, 9°29′ E) Dezember 1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). Ca. 1 Jahr 5 Monate. 910 km SW.

H 18684 (juv.). Pori, Ruutukuopat (61°30′ N, 21°45′ E) 23.VII.1955 (Paavo Korhonen). — England, Norfolk, Happisburgh (52°47′ N, 1°40′ E) Ende Januar 1956 erlegt (George Bishop). 6 Monate. 1550 km SW.

H 19063 (juv.). Wie H 18684, 24.VII.1955. — Daselbst, Pihlava 12.X.1955 erlegt (Vieno Virtanen). 2 $^2/_3$ Monate. 10 km NW.

H 19064 (juv.). Wie H 18684, 24.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Voersaa (57°16′ N, 10°30′ E) 27.XI.1955 erlegt (»Jagt og Fiskeri», København). 4 $^1/_6$ Monate. 780 km SW.

H 19065 (juv.). Wie H 18684, Kalaholma, 25.VII.1955. — Dänemark, Sjaelland, Naestved, Dybsøfjorden (55°13′ N, 11°44′ E) 15.XII.1955 erlegt (»Jagt og Fiskeri», København). 4 $^2/_3$ Monate. 920 km SW.

H 19067 (juv.). Wie H 19065. — England, Buckinghamshire, 12 miles E Oxford (51°48′ B, 0°32′ W) 26.XI.1955 tot gefunden (John Flight Cleaver). 4 Monate. 1730 km SW.

H 19075 (juv.). Wie H 18684, Toejoki, 28.VII.1955. — Daselbst 29.VIII.1955 tot gefunden (J. Välkistö). 1 Monat.

H 19076 (juv.). Wie H 18684, 28.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Limraa (56°50′ N, 9° E) 25.XI.1955 erlegt (H. O. Jørgensen). 3 $^5/_6$ Monate. 890 km SW.

H 19787 (juv.). Gamlakarleby (63°50′ N, 23°8′ E) 7.VIII.1955 (Ruben Casén). — Daselbst, Rödsö 15.X.1955 erlegt (Lars Knutar). 2 ¼ Monate. 5 km N.

H 20335 (juv.). Pori, Vyteri, Levo (61°33′ N, 21°31′ E) 31.VII.1955 (I. Lilja, M. Soikkeli & A. Tuominen). — Schweden, Öland, Mörbylånga (56°32′ N, 16°23′ E) Ende Oktober 1955 erlegt (Åke Jönsson). Ca. 3 Monate. 640 km SSW.

H 21052 (juv.). Wie H 19787, 26.VIII.1955. — Dänemark, Jylland, Limfjorden, Thisted (56° 58′ N, 8°40′ E) 15.XI.1955 erlegt (Ingvard Solngaard). 2 $^2/_3$ Monate. 1100 km SW.

Anas penelope L.

H 17014 (juv.). Pälkäne, Mallasvesi, Annansaari (61°17′ N, 24°10′ E) 11.VII.1955 (Olavi Liukkonen). — Dänemark, Sjaelland, Slagelse, Bildsø Strand (55°25′ N, 11°15′ E) 3.XII.1955 erlegt (Jens Jensen). 4 $^2/_3$ Monate. 1000 km SW.

H 20936 (juv.). Oulunsalo, Oulunlahti (64°57′ N, 25°30′ E) 26.VII.1955 (Helge Eskelinen). — Afrika, Sahara Español, Cabo Juby, Cequia (27°50′ N, 13° W) Januar 1956 erlegt (Santiago Simón Rodriquez). Ca. 6 Monate. 5220 km SW.

H 20938 (juv.). Wie H 20936. — Spanien, Prov. Gerona, Castello de Ampurias (42°15′ N, 3°5′ E) 17.XI.1955 erlegt (Felix Tibau Guso). 3 $^2/_3$ Monate. 2920 km SW.

H 10939 (juv.). Wie H 20936. — Daselbst, Pajulampi 16.IX.1955 erlegt (Erkki Päätalo). 1 $^2/_3$ Monat. 15 km W.

H 20941 (juv.). Wie H 20936, 7.VIII.1955. — Daselbst 21.VIII.1955 erlegt (Paavo Kallio). ½ Monat.

Anas a. acuta L.

H 1374 (juv.). Oulujoki, Oulunlahti (64°58′ N, 25°27′ E) 25.VII.1955 (Kari Sirola). — Deutschland, Schleswig-Holstein, Brunsbüttelkoog (53°55′ N, 9° E) 30.X.1955 erlegt (Franz Ohm). 3 1/6 Monate. 1530 km SW.

H 19104 (juv.). Pedersöre, Fäboda (63°40′ N, 22°35′ E) 29.VII.1955 (Henrik Österholm). — Dänemark, Jylland, Faeggesund (56°59′ N, 8°55′ E) 11.X.1955 tot gefunden (Ernst Torp Pedersen). 2 1/3 Monate. 1060 km SW.

Anas clypeata L.

H 20926 (juv.). Oulunsalo, Oulunlahti (64°57′ N, 25°30′ E) 24.VII.1955 (Helge Eskelinen). — Daselbst 20.VIII.1955 erlegt (Antero Heikkinen). 5/6 Monat. Ca. 10 km WNW.

Mergus m. merganser L.

H 19133 (juv.). Tainionkoski, Malonsaari (61°14′ N, 28°45′ E) 16.VI.1955 (Terho Poutanen). — Daselbst, Haapasaari 7.VII.1955 tot gefunden (Pentti Rinkinen). 2/3 Monat. 1 km W.

D 12673 (ad. ♀). Vehkalahti, Ulko-Tammio (60°20′ N, 27°28′ E) 30.VI.1955 (Sulo J. Lehtonen). — Daselbst 25.VII.1955 tot gefunden (Antti Moisio). 5/6 Monat.

Columba p. palumbus L.

C 35549. Ikaalinen, Leutola (61°45′ N, 23° E) 2.VII.1954 (IlkkaKoivisto). — Frankreich, Dep. Gers, Riquepeu (43°37′ N, 0°10′ E) Anfang Januar 1955 erlegt (M. Lamazere). Ca. 6 Monate. 2550 km SW.

C 38679. Espoo, Viherlaakso (60°13′ N, 24°45′ E) 25.VII.1955 (Raimo Nuortie). — Frankreich, Dep. Landes, Labastide d'Armagnac (43°58′ N, 0°11′ W) 26.II.1956 gefunden (J. Gourgues). 7 Monate. 2430 km SW.

C 40173. Vehkalahti, Teerikallio (60°37′ N, 27°10′ E) 20.V.1953 (Sulo J. Lehtonen). — Frankreich, Dep. Landes, Villeneuve-de-Marsan (43°53′ N, 0°30′ W) 17.X. 1955 erlegt (Gilbert Ducamp). 2 Jahre 4 5/6 Monate. 2590 km SW.

C 47703. Gamlakarleby (63°51′ N, 23°7′ E) 18.VI.1955 (Ruben Casén). — Daselbst Mitte August 1955 tot gefunden (Paul Molander). Ca. 2 Monate.

C 48424. Kristinestad, Granskog (62°17′ N, 21°22′ E) 1.IX.1955 (Per-Åke Johansson). — Frankreich, Dep. Haute-Vienne, Lussac-les-Eglises (46°21′ N, 1°11′ E) 25.III.1956 erlegt (Gaston Portier). 6 5/6 Monate. 2160 km SW.

H 17947. Valkeala, Saarento (60°55′ N, 26°43′ E) 27.V.1954 (Ilkka Laine). — Frankreich, Dep. Lot-et-Garonne, Grateloup (44°22′ N, 0°18′ E) Anfang Oktober 1955 erschöpft gefunden (M. Fournier). 1 Jahr 4 ½ Monate. 2510 km SW.

Columba oe. oenas L.

C 44018. Tampere, Lamminpää (61°30′ N, 23°45′ E) 5.VI.1955 (A. O. Salonen). — Frankreich, Dep. Hautes-Pyrénées, Lourdes, Mourles (43°5′ N, 0°3′ W) 4.XI.1955 erlegt (P. Palengat). 5 Monate. 2610 km SW.

C 46321. Tyrväntö, Rajala (61°12′ N, 24°16′ E) 10.VIII.1954 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Charente-Maritime, La Laigne (46°8′ N, 0°45′ W) 22.XI.1955 erlegt (Arthur Margat). 1 Jahr 3 1/3 Monate. 2330 km SW.

Numenius a. arquata (L.)

C 3700. Kemiö, Paiböle (60°8′ N, 22°47′ E) 8.VI.1955 (Jukka Nurmi). — Frankreich, Dep. Somme, Crotoy (50°13′ N, 1°38′ E) 10.IX.1955 tot gefunden (M. R. Fricourt). 3 Monate. 1720 km SW.

C 27223. Muolaa, Äyräpäänjärvi (60°37′ N, 29°25′ E) 30.V.1937 (Kauko Romppanen). — Irland, Co. Limerick, Lough Gur (52°32′ N, 8°32′ W) 30.XI.1955 erlegt (Joseph Flynn). 18 Jahre 6 Monate. 2440 km WSW.

C 32621. Siilinjärvi, Kevätön (63°5′ N, 27°35′ E) 8.VII.1955 (Antti Reinikainen). — Frankreich, Dep. Seine-Inférieure, Hartfleur (49°33′ N, 0°15′ E) 30.IX.1955 erlegt (Mus. Nat. d'Hist. Naturelle, Paris). 2 2/3 Monate. 2230 km SW.

C 32984. Oulunsalo, Oulunlahti (64°57′ N, 25°30′ E) 13.VI.1955 (Helge Eskelinen). — Frankreich, Dep. Manche, Brehal (48°55′ N, 1°30′ W) 27.XI.1955 erlegt (Charles Ingouf). 5 ½ Monate. 2390 km SW.

C 34262. Vanaja, Metsänkylä (60°58′ N, 24°30′ E) 10.VI.1955 (Esa Pitkänen). — — Frankreich, Dep. Manche, Auderville (49°45′ N 1°55′ W) 14.VIII.1955 erlegt (Laidet Louis). 2 1/6 Monate. 2040 km SW.

C 40574. Helsinki, Tarvo (60°12′ N, 24°50′ E) 2.VI.1954 (Martti Savolainen). — Frankreich, Dep. Somme, Saint-Valery-sur-Somme (50°10′ N, 1°35′ E) 30.I.1955 erlegt (M. Lang). 7 5/6 Monate. 1820 km SW.

C 42473. Hailuoto, Pohjoisperä (65° N, 24°45′ E) 18.VI.1955 (J. Tönkyrä). — Spanien, Asturias, Villaviciosa (43°31′ N, 5°28′ W) 13.II.1956 erlegt (José Rodriquez). 7 5/6 Monate. 3060 km SW.

C 47303. Pori, Vanhakoivisto (61°27′ N, 21°48′ E) 16.VI.1955 (Paavo Korhonen). — Frankreich, Dep. Seine-Maritime, St.Aubin (49°55′ N, 1°10′ E) 10.II.1956 gefunden (Pierre Mercier). 7 5/6 Monate. 1780 km SW.

C 47366. Pori, Hyvelä (61°32′ N, 21°45′ E) 4.VII.1955 (Paavo Korhonen). — Dänemark, Jylland, Nissum Fjord (56°20′ N, 8°15′ E) 30.VIII.1955 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). 1 5/6 Monat. 970 km SW.

C 49521. Kontiolahti (62°45′ N, 29°50′ E) 13.VI.1955 (Pentti Linkola). — Frankreich, Dep. Charente-Maritime, Fouras (46° N, 1°3′ W) 30.I.1956 erlegt (Christiane Caron). 7 ½ Monate. 2700 km SW.

C 49746. Kvevlax, Österhankmo (63°14′ N, 21°56′ E) 20.VI.1955 (Samuel Finne). — Dänemark, Jylland, Esbjerg-Ribe (ca. 55°25′ N, 8°35′ E) 8.IX.1955 verletzt gefunden (Frans Schmidt). 2 2/3 Monate. 1150 km SW.

C 49749. Wie C 49746, 14.VI.1955 (Lars Sommardahl). — Norwegen, Arendal, Øyestad, Nedenes (58°26′ N, 8°42′ E) 26.VIII.1955 erlegt (Otto Helgesen). 2 1/3 Monate. 890 km SW.

C 50304. Hauho, Ilmoila, Linkosaari (61°13′ N, 24°25′ E) 11.VI.1955 (Pertti Saurola). — Dänemark, Jylland, Ho Bugt, Myrthne (55°33′ N, 8°15′ E) 13.IX.1955 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). 3 Monate. 1130 km SW.

Scolopax rusticola L.

B 19683. Pielavesi, Pangansalo (63°15′ N, 26°44′ E) 3.VI.1953 (Jyrki Jäntti). — Dänemark, Fyn, Trolleborg, Brahe (55°9′ N, 10°21′ E) 3.XI.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). 2 Jahre 5 Monate. 1290 km SW.

Arenaria i. interpres (L.)

A 35044. Björköby, Valsörarna / Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 13.VII.1955 (Olavi Hildén). — Portugal, Beira, Aveiro (40°40′ N, 8°35′ W) 3.X.1955 gefunden (G. M. Tait). 2 2/3 Monate. 3210 km SW.

Vanellus vanellus (L.)

B 16573. Kangasala, Sorola (61°29′ N, 24°5′ E) 18.VI.1955 (Anja Rintala). — Daselbst 20.VIII.1955 tot gefunden. 2 Monate. – ——

B 21976. Pori, Luotsinmäki (61°30′ N, 21°46′ E) 17.VI.1954 (Paavo Korhonen). — Frankreich, Dep. Deux-Sèvres, Cherveux (46°22′ N, 0°20′ W) 27.XI.1955 erlegt (Camille Mairé). 1 Jahr 5 1/3 Monate. 2240 km SW.

B 22001. Hyvinkää, Jokela (60°33′ N, 24°55′ E) 3.VI.1955 (Ilkka Sténs). — UdSSR, Distr. Kaliningrad, Bolskakova (54°50′ N, 21°36′ E) 10.IX.1955 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 ¼ Monate. 670 km SSW.

B 23088. Kemiö, Torsböle (60°8′ N, 22°45′ E) 7.VI.1955 (Jukka Nurmi). — Spanien, Maak, Zumaya (43°17′ N, 2°16′ W) 2.II.1956 erlegt (Ramon Suarez). 7 5/6 Monate. 2510 km SW.

Haematopus o. ostralegus L.

C 46479 (juv.). Björköby, Valsörarna Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 14.VII.1955 (Olavi Hildén). — Holland, Prov. Schouwen, Kerkwerve, Flauwersinlaag (51°43′ N, 3°40′ E) 9.IV.1956 tot gefunden (Jac. Viergever). 8 5/6 Monate. 1670 km SW.

Hydroprogne tschegrava (Lep.)

C 4372. Tammisaari/Ekenäs, Jussarö (59°50′ N, 23°35′ E) 29.VI.1951 (Ch. Ehrström). — UdSSR, Distr. Kaliningrad, Primorsk (54°44′ N, 20° E) Mai 1955 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). Ca. 3 Jahre 10 ½ Monate. 610 km SSW.

C 36436 + C 36437. Kyrkslätt, Flatgadden (60°3′ N, 24°40′ E) 5.VII.1949 (Göran Bergman). — Afrika, Franz. Sudan, Diré (60 km SW Timbouctou) (16°20′ N, 2°58′ W) 11.XI.1955 erlegt (Institut Francais d'Afr. Noire, Dakar). 6 Jahre 4 1/5 Monate. 5490 km SSW.

C 42008. Kyrkslätt, Lökhäll (60°2′ N, 24°45′ E) 15.VII.1953 (Ch. Ehrström). — Italien, Calabria, Catanzaro (38°50′ N, 16°40′ E) 6.X.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 Jahre 2 2/3 Monate. 2440 km S.

C 44442. Ii, Maakrunni (65°25′ N, 25° E) 6.VII.1954 (Väinö Heikkinen). — Afrika, Tchad, Fort Lamy (12°10′ N, 14°55′ E) 24.IX.1955 erlegt (Guy Taransaud). 1 Jahr 2 2/3 Monate. 5970 km S.

C 46844. Replot, Sommarögrund (63°8′ N, 21°16′ E) 15.VII.1955 (Matti Pohjola). — UdSSR, Distr. Rovno, Dubno (50°26′ N, 25°45′ E) 25.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/3 Monate. 1460 km SSE.

C 47937. Ii, Ulkokrunni (65°23′ N, 24°50′ E) 9.VII.1955 (Martti Helispää). — Alatornio, Ylivojakkala (65°57′ N, 24°5′ E) 9.VIII.1955 von einem Raubvogel getötet (Simo J. Herva). 1 Monat. 70 km NNW.

C 47965. Wie C 47937. — Rumänien, Kistorony, Neppendorf (45°48′ N, 24°8′ E) 18.IX.1955 erlegt (Silvia Stein-Spiess). 2 1/3 Monate. 2220 km S.

C 47998. Wie C 44442, 10.VII.1955 (Martti Helispää). — Kokemäki, Pahakoski (61°16′ N, 22°26′ E) 28.VIII.1955 tot gefunden (O. Hakaniemi). 1 2/3 Monat. 480 km SSW.

H 11219. Pernaja, Aspskär, Haverör (60°15′ N, 26°25′ E) 5.VII.1955 (E. Routamo & A. Vuorjoki). — Ägypten, Lower-Egypt, Lake El Brollos (30°30′ N, 32° E) 12.III.1956 erlegt (Zoological Garden, Giza). 8 ¼ Monate. 3270 km S.

H 12146. Kyrkslätt, Tirgrund (60°8′ N, 24°40′ E) 5.VII.1940 (Göran Bergman). — Lettland, Riga (56°57′ N, 24°7′ E) 14.VIII.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 15 Jahre 1 1/3 Monate. 340 km S.

H 19609. Eckerö, Midskärsgrund (60°12′ N, 19°25′ E) 9.VII.1955 (Tom Törnroth). — Italien, Sizilien, Messina (38°12′ N, 15°35′ E) 17.IX.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 2 1/3 Monate. 2510 km S.

H 19630. Wie H 19609. — Tunis, El Biban (33°10′ N, 11°15′ E) 28.X.1955 gefunden (Soc. des Sciences Natur. de Tunis). 3 2/3 Monate. 3120 km SSW.

H 19652. Wie H 19609, 26.VII.1955. — UdSSR, Distr. Poltava, Krementskug (59°4′ N, 33°22′ E) 25.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 Monate. 780 km ESE.

H 19847. Kyrkslätt, Lökhäll (60°2′ N, 24°45′ E) 20.VI.1955 (Göran Bergman). — Estland, Haapsalu (59°4′ N, 23°35′ E) 14.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 5/6 Monate. 140 km SW.

H 19889. Wie H 19847, 12.VII.1955. — Estland, Loksa, Kahala (59°28′ N, 25°32′ E) 13.VIII.1955 erlegt (A. Jögi). 1 Monat. 70 km SE.

H 19893. Wie H 19847, 12.VII.1955. — Estland, Haapsalu (59°4′ N, 23°35′ E) 13.VIII.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Monat. 140 km SW.

Sterna h. hirundo L.

A 43884. Suomusjärvi, Enäjärvi (60°20′ N, 23°44′ E) 25.VI.1955 (Olavi Hildén). — Deutschland, Greifswald, Riems (54°8′ N, 13°25′ E) 12.VIII.1955 gefangen und wieder freigelassen (Vogelwarte Hiddensee, Kloster). 1 ½ Monat. 920 km SW.

A 56083. Björköby, Bodgrynnorna (63°21′ N, 21°15′ E) 9.VII.1955 (Olavi Hildén). — Afrika, Senegal, Cap Vert, Gazobil (14°40′ N, 17° W) Anfang Oktober 1955 tot gefunden (Institut Francais d'Afr. Noire, Dakar). Ca. 3 Monate. 6570 km SW.

A 59872. Korsholm, Vestervik (63°8′ N, 21°32′ E) 26.VII.1955 (Jarl-Gunnar Anderson). — Replot, Wallgrund, Fågelbådan (63°10′ N, 21°14′ E) 22.VIII.1955 tot gefunden (Ralf Knuts). 5/6 Monat. 15 km WNW.

Larus r. ridibundus L.

Beringungen in Hamina, Kirkkojärvi, 60°35′ N, 27°12′ E. Beringer Sulo J. Lehtonen u. Mithelfer.

C 39614. 2.VI.1952. — Dänemark, Sjaelland, Valø (55°25′ N, 12°14′ E) 22.X.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). 3 Jahre 4 2/3 Monate. 1050 km SW.

C 39921. 10.VI.1952. — Litauen, Soleczniki (54°18′ N, 25°24′ E) 28.IV.1956 erlegt (Biologijos Institutos, Kaunas). 3 Jahre 10 2/3 Monate. 720 km S.

C 43799. 16.VI.1953. — Deutschland, Hamburg, Wandsbek (53°34′ N, 10°4′ E) 31.I.1956 verölt tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 2 Jahre 7 ½ Monate. 1290 km SW.

C 45030. 7.VII.1955. — Spanien, Bilbao, Rio Nervion (43°15′ N, 2°55′ W) 11.III. 1956 erlegt (Pedro Escudero). 8 1/6 Monate. 2790 km SW.

C 45942. 17.VI.1954. — Kotka, Hafen (60°28′ N, 26°54′ E) 22.VI.1956 verletzt gefunden (P. Vesalainen). 2 Jahre 1/6 Monat. 20 km SW.

C 45993. 17.VI.1954. — Dänemark, Sjaelland, Vordingborg (55° N, 11°54′ E) September 1955 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalo). Ca. 1 Jahr 3 Monate. 1090 km SW.

C 46388. 4.VII.1955. — Ungarn, Budapest (47°30′ N, 19° E) 20.I.1956 gefunden (Madártani Intézet, Budapest). 6 ½ Monate. 1570 km SSW.

C 48713. 1.VII.1955. — UdSSR, Distr. Kaliningrad, Polesska (54°51′ N, 21°6′ E) 11.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 1/3 Monate. 740 km SSW.

C 48795. 27.VI.1955. — Dänemark, Jylland, Kolding, Dons-sø (55°31′ N, 9°25′ E) 18.IX.1955 tot gefunden (Sig. Schotz-Pedersen). 2 2/3 Monate. 1180 km SW.

C 48833. 27.VI.1955. — Daselbst, Lupinlahti 12.IX.1955 tot gefunden. 2 ½ Monate. 3 km.

C 48835. 27.VI.1955. — Algerien, Alger (36°49′ N, 3°5′ E) 10.II.1956 gefunden (Club des Officiers d'Alger). 7 ½ Monate. 3160 km SW.

C 48890. 27.VI.1955. — Holland, Prov. Zuid-Holland, Rotterdam (51°54′ N, 4°28′ E) 27.II.1956 tot gefunden (Rijksmuseum, Leiden). 8 Monate. 1690 km SW.

C 49037. 27.VI.1955. — Daselbst, Hillo 10.VIII.1955 tot gefunden. 1 ½ Monat. 3 km.

C 49105. 27.VI.1955. — Vehkalahti, Mäntylahti (60°31′ N, 27°20′ E) 15.VII. 1955 tot gefunden (Antti Moisio). $^2/_3$ Monat. 10 km SE.

C 49106. 27.VI.1955. — Belgien, Prov. Brabant, Evere (50°51′ N 4°25′ E) 26.II. 1956 tot gefunden (Emile Lemaitre). 8 Monate. 1760 km SW.

C 49121. 27.VI.1955. — Dänemark, Langeland, Rudkøbing (54°56′ N, 10°43′ E) April 1956 tot gefunden (Langelands Andels-Svineslagteri, Rudkøbing). Ca. 10 Monate. 1160 km SW.

C 49133. 27.VI.1955. — Daselbst, Hevoshaka 11.VIII.1955 tot gefunden. 1 ½ Monat.

C 49219. 30.VI.1955. — Daselbst, Meltti 19.X.1955 tot gefunden. 3 $^2/_3$ Monate.

C 49272. 30.VI.1955. — UdSSR, Distr. Leningrad, Primorsk (59°52′ N, 29°50′ E) 20.VIII.1955 krank gefunden (Jenny Bazarova). 1 $^2/_3$ Monat. 180 km SE.

H 15099. 10.VI.1952. — Virolahti (60°31′ N, 27°40′ E) April 1955 tot gefunden (Lauri Leikkonen). Ca. 2 Jahre 10 Monate. 30 km ESE.

H 15922. 2.VI.1952. — Italien, Emilia, Ferrara (44°50′ N, 11°38′ E) 11.XI.1955 erlegt (Labor. di Zool. appl. alla caccia, Bologna). 3 Jahre 5 $^1/_3$ Monate. 2060 km SSW.

H 20124. 30.VI.1955. — Daselbst, Hillo 31.VII.1955 tot gefunden (Helena Pulkki). 1 Monat. 3 km.

H 20173. 7.VII.1955. — Deutschland, Schleswig-Holstein, Neustadt (54°6′ N, 10°51′ E) 14.IX.1955 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 2 ¼ Monate. 1210 km SW.

H 20200. 7.VII.1955. — Schweden, Skåne, Ystad (55°25′ N, 13°48′ E) 14.II.1956 gefangen und wieder freigelassen (Per-Erik Nordström). 7 ¼ Monate. 980 km SW.

Beringungen in Hauho, Jokijärvi, 61°12′ N, 24°25′ E. Beringer Pentti Linkola (C 43171) und Pertti Saurola.

C 43171. 22.VI.1953. — England, Lincolnshire, Scunthorpe, Ashby (53°34′ N, 0°38′ W) 4.III.1956 tot gefunden (British Museum, London) 2 Jahre 8 $^1/_3$ Monate. 1690 km SW.

C 50308. 19.VI.1955. — Frankreich, Dep. Ille-et-Vilaine, Visseche (47°57′ N, 1°13′ W) 6.II.1956 erlegt (A. Vallet). 7 ½ Monate. 2180 km SW.

C 50316. 19.VI.1955. — Dänemark, Jylland, Alslev Strand (55°34′ N, 8°19′ E) 18.XII.1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 6 Monate. 1130 km SW.

C 50321. 19.VI.1955. — Dänemark, Jylland, Horsens, Brunde (55°51′ N, 9°52′ E) 26.VI.1956 tot gefunden (H. K. Vano). 1 Jahr ¼ Monat. 1030 km SW.

C 50706. 19.VI.1955. — Deutschland, Stade, Holzhafen (53°36′ N, 9°29′ E) 2.II.1956 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 7 ½ Monate. 1220 km SW.

C 50714. 19.VI.1955. — Schweden, Gotland, Källunge (57°38′ N, 18°35′ E) 16.IX. 1955 tot gefunden (Elof Lindeberg). 2 $^5/_6$ Monate. 520 km SW.

C 50731. 19.VI.1955. — Frankreich, Dep. Seine-Maritime, Lillebonne (49°31′ N, 0°32′ E) 22.II.1956 gefangen (André Foloppe). 8 $^1/_6$ Monate. 1970 km SW.

C 50752. 19.VI.1955. — Holland, Prov. Limburg, Maastricht (50°52′ N, 5°42′ E) 15.III.1956 tot gefunden (Rijksmuseum, Leiden). 8 $^5/_6$ Monate. 1610 km SW.

C 50754. 19.VI.1955. — Dänemark, Jylland, Nissum Fjord (56°20′ N, 8°10′ E) 3.IX.1955 erlegt (Vildtbiologisk Station, Kalø). 2 ½ Monate. 1070 km SW.

C 50764. 19.VI.1955. — Deutschland, Sassnitz, Prorer Wiek (54°27′ N, 13°36′ E) 15.II.1956 erfroren gefunden (Horst Behnke). 7 5/6 Monate. 980 km SW.

C 50796. 19.VI.1955. — Hämeenlinna, Vikmaninlahti (61° N, 24° 28′ E) 6.VIII. 1955 krank gefunden (Veikko Huhta). 1 ½ Monat. 25 km S.

Beringungen in Helsinki, Viik, 60°12′ N, 25 E. Beringer Kalervo Eriksson.

C 34913. 3.VII.1954. — Deutschland, Schleswig, Schlei (54°29′ N, 9°32′ E) 22.III.1956 tot gefunden (F. Reinke). 1 Jahr 8 2/3 Monate. 1130 km SW.

C 46943. 22.VI.1955. — Frankreich, Dep. Finistère, Larvor (47°50′ N, 4°11′ W) 12.I.1956 krank gefunden (Stephan Pierre). 6 2/3 Monate. 2300 km SW.

C 46953. 22.VI.1955. — Schweden, Skåne, Foteviken (55°26′ N, 12°55′ E) 3.VIII. 1955 erlegt (Sven Mathiasson). 1 1/3 Monat. 890 km SW.

C 46960. 22.VI.1955. — Belgien, Brugge (51°13′ N, 3°12′ E) 17.II.1956 gefangen (P. Gadeyne). 7 5/6 Monate. 1680 km SW.

C 46971. 22.VI.1955. — Daselbst, Pakila 18.VII.1955 verletzt gefunden (M. Rönnberg). 5/6 Monat. 5 km NW.

C 46982. 22.VI.1955. — Frankreich, Dep. Hérault, Séte (43°22′ N, 3°40′ E) 28.II.1956 erlegt (M. Bonnafoux). 8 1/5 Monate. 2380 km SW.

Beringungen in Helsinki, Lauttasaari, 60°9′ N, 24°50′ E. Beringer Olavi Hytönen (C 46418) und I. & T. Tynys.

C 42637. 2.VII.1955. — Frankreich, Dep. Ille-et-Vilaine, Dol-de-Bretagne (48°33′ N, 1°45′ W) 22.II.1956 erlegt (Hospice de Dol-de-Bretagne). 7 2/3 Monate. 2110 km SW.

C 42642. 2.VII.1955. — Deutschland, Berlin, Charlottenburg (52°30′ N, 13°20′ E) 20.XII.1955 tot gefunden (Zool. Garten, Berlin). 5 2/3 Monate. 1110 km SW.

C 42663. 2.VII.1955. — Schweden, Gotland, Östergarn (57°26′ N, 18°55′ E) 25.VII.1955 verletzt gefunden (Erik Montelius). 5/6 Monat. 460 km SW.

C 43041. 2.VII.1955. — Frankreich, Dep. Charente Maritime, Saint Martin de Re (46°10′ N, 1°26′ W) 15.II.1956 tot gefunden (P. Gauthier). 7 ½ Monate. 2310 km SW.

C 46418. 2.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Sønderborg (54°55′ N, 9°47′ E) 25.II.1956 gefangen und wieder freigelassen (Karl Brunnenberger). 7 5/6 Monate. 1060 km SW.

Beringungen in Kvevlax, Uddskär, 63°21′ N, 21°42′ E. Beringer Jarl-Gunnar Anderson.

C 36285. 10.VII.1955. — Dänemark, Aalborg, Øster Uttrup (57°3′ N, 9°55′ E) 16.IX.1955 tot gefunden (Arvid Frostholm). 2 1/6 Monate. 950 km SW.

C 45321. 10.VII.1955. — Holland, Prov. Gelderland, Apeldoorn (52°15′ N, 5°58′ E) 13.XII.1955 getötet (Nederlandsche Heidemaatschappij, Arnhem). 5 1/6 Monate. 1550 km SW.

C 45328. 10.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Silkeborg (56°10′ N, 9°36′ E) 3.XI.1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). 3 5/6 Monate. 1060 km SW.

C 45366. 10.VII.1955. — Dänemark, Sjaelland, Holbaek, Sandby (55°42′ N, 11°42′ E) 10.IX.1955 tot gefunden (Knud Larsen). 2 Monate. 1010 km SW.

C 45399. 10.VII.1955. — England, Shropshire, Bridgenorth, Worfield (52°32′ N, 2°28′ W) 22.X.1955 tot gefunden (Graham Ward). 3 1/3 Monate. 1830 km SW.

Beringungen in Korsholm, Karperö, 63°10′ N, 21°43′ E. Beringer A. Bernström, J. Borotinskij & B. Carlström.

C 45456. 21.VI.1955. — England, Kent, Sittingbourne (51°7′ N, 1°20′ E) 15.II. 1956 gefangen und wieder freigelassen (R. Mercer). 7 5/6 Monate. 1820 km SW.

C 45469. 21.VI.1955. — England, Lancashire, Oldham, Chadderton (53°32′ N, 2°6′ W) 9.III.1956 tot gefunden (G. A. Wiles). 8 2/3 Monate. 1730 km SW.

C 45475. 21.VI.1955. — Dänemark, Jylland, Sønderborg (54° 55′ N, 9° 47′ E) 20.II.1956 tot gefunden (Kaj Olsen). 8 Monate. 1140 km SW.

C 45498. 21.VI.1955. — Dänemark, Sjaelland, Brodeskov, Herlev (55°52′ N, 12°17′ E) 30.VI.1956 Skelettreste gefunden (Börge Kirk). 970 km SW.

C 45500. 21.VI.1955. — Portugal, Algarve, Silves (37°10′ N, 8°30′ W) 11.III.1956 tot gefunden (G. M. Tait). 8 2/3 Monate. 3540 km SW.

Beringungen in Lappfjärd, Synnersjön, 62°10′ N, 21°31′ E. Beringer Per-Åke Johansson und Volmar Rosengren (C 50420).

C 48459. 7.VII.1955. — Dänemark, Fyn, Odense Fjord (55°27′ N 10°28′ E) September 1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 2—2 ½ Monate. 970 km SW.

C 48467. 7.VII.1955. — Pori, Preiviiki (61°30′ N, 21°35′ E) 26.VII.1955 tot gefunden (Pekka Valli-Jaakola). 2/3 Monat. 75 km S.

C 48481. 7.VII.1955. — Frankreich, Dep.Vendée, Lairoux (46°27′ N, 1°15′ W) Januar 1956 erlegt (M. Brisard). Ca. 6 Monate. 2280 km SW.

C 50420. 15.VII.1955. — Italien, Sardinien, Cagliari (39°12′ N, 9°5′ E) 24.I.1956 erlegt (Anastasio Caddeo). 6 1/3 Monate. 2730 km SSW.

Beringungen an anderen Orten.

C 24850. Borgå, Tirmo (60°15′ N, 25°55′ E) 12.VI.1954 (Kaj Lindholm). — UdSSR, Distr. Kaliningrad, Selenogradskij (54°57′ N, 20°27′ E) Oktober 1954 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 3 ½—4 ½ Monate. 680 km SSW.

C 31447. Riistavesi, Keskimmäinen (62°53′ N, 28°14′ E) 14.VI.1954 (Antti Reinikainen). — Österreich, Wien (48°12′ N, 16°20′ E) 25.III.1956 tot gefunden (Franz Fingerhut). 1 Jahr 9 1/3 Monate. 1810 km SSW.

C 31452. Kiuruvesi, Suolampi (63°39′ N, 26°25′ E) 18.VI.1954 (Antti Reinikainen). — Utajärvi, Ahmasjärvi (64°38′ N, 26°24′ E) 30.V.1956 tot gefunden (Heino Kylmäoja). 1 Jahr 11 1/3 Monate. 110 km N.

C 32612. Riistavesi, Syrjäsaari (62°53′ N, 28°15′ E) 21.VI.1953 (Antti Reinikainen). — England, Essex, Chingford (51°39′ N, 0°1′ W) 8.I.1956 tot gefunden (British Museum, London). 2 Jahre 6 ½ Monate. 2080 km SW.

C 39332. Helsinki, Rönnskär (60°10′ N, 25°10′ E) 15.VI.1952 (Juhani Rinne). — Litauen, Birzai (56°12′ N, 24°46′ E) gefunden (Biologijos Institutos, Kaunas). 430 km S. — Datum des Wiederfundes nicht angegeben.

C 42705. Hämeenlinna, Hattelmalanjärvi (60°58′ N, 24°30′ E) 12.VI.1953 (Sakari Sarjanen). — UdSSR, Pelegurantsi (59°40′ N, 25°45′ E) 24.IV.1955 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 10 1/3 Monate. 160 km SE.

C 45082. Hamina, Savilahti (60°34′ N, 27°11′ E) 28.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Estland, Tallinn (59°25′ N, 24°40′ E) 15.VIII.1954 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 ½ Monat. 180 km SW.

C 45230. Wie 45082, 30.VI.1954. — Estland, Kallaste, Omedu (58°47′ N, 27° E) 15.VIII.1955 erlegt (A. Jögi). 1 Jahr 1 ½ Monat. 200 km S.

C 45619. Vehkalahti, Lupinlahti (60°32′ N, 27°15′ E) 15.VI.1954 (Sulo J. Lehtonen). — Estland, Tartu (58°22′ N, 26°45′ E) 11.VI.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr. 240 km S.

C 47745. Koivulahti, Österhankmo (63°13′ N, 21°55′ E) 10.VII.1955 (Raimo Hissa). — Dänemark, Jylland, Silkeborg, Funder (56°10′ N, 9°35′ E) 13.XII.1955 erlegt (Christen Vestergaard). 5 1/6 Monate. 1050 km SW.

C 48633. Pori, Kivini (61°30′ N, 21°35′ E) 7.VII.1955 (I. Lilja, M. Soikkeli & A. Tuominen). — Rauma, Rokki (61°8′ N, 21°26′ E) 2.VIII.1955 verletzt gefunden (Jukka Salomaa). 5/6 Monat. 45 km S.

C 50018. Pori, Pihlava (61°34′ N, 21°35′ E) 6.VII.1955 (Alvi Kaukola) — Holland, Rotterdam (51°53′ N, 4°30′ E) 28.X.1955 tot gefunden (G. Engelen). 3 2/3 Monate. 1490 km SW.

C 50023. Wie C 50018. — Dänemark, Fyn, Bogense (55°32′ N, 10°5′ E) Mitte Dezember 1955 tot gefunden (Anny Hansén). 5 1/3 Monate. 950 km SW.

C 50349. Lammi, Lamminjärvi (61°5′ N, 25°2′ E) 11.VI.1955 (Jouko Siira). — Schweden, Skåne, Västra Strö, Trollenäs (55°53′ N, 13°15′ E) 4.XI.1955 erlegt (V. Andersson). 4 5/6 Monate. 890 km SW.

Larus c. canus L.

Beringungen in Pernaja/Pernå, Aspskär, 60°15′ N, 26°25′ E. Beringer E. Routamo & A. Vuorjoki.

H 17677. 1.VII.1955. — UdSSR, Ostradnoe, Neva (59°47′ N, 30°35′ E) 20.X.1955 gefunden (Zool. Inst., Leningrad). 3 2/3 Monate. 240 km E.

H 18418. 7.VII.1955. — Pyttis, Heinlahti, Bastuvik (60°29′ N, 26°47′ E) 5.IX.1955 tot gefunden (Erna Appelberg). 2 Monate. 35 km NE.

H 18456. 15.VII.1955. — Estland, Klooga (59°21′ N, 24°13′ E) 11.IX.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 5/6 Monat. 160 km SW.

H 18471. 15.VII.1955. — UdSSR, Leningrad, Neva (59°55′ N, 30°20′ E) 4.IX.1955 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 2/3 Monat. 230 km E.

H 18475. 16.VII.1955. — Deutschland, Norderney (53°48′ N, 7°15′ E) Mitte Februar 1956 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). Ca. 7 Monate. 1340 km SW.

H 18486. 21.VII.1955. — Dänemark, Möen, Kosterbugt (55° N, 12°14′ E) 11.XI. 1955 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 3 2/3 Monate. 1020 km SW.

Beringungen in Björköby, Valsörarna/Valassaaret, 63°25′ N, 21°10′ E. Beringer Olavi Hildén.

C 41672. 10.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Hjørring (57°29′ N, 9°56′ E) 18.IX. 1955 erlegt (Mogens Carstens). 2 ¼ Monate. 910 km SW.

C 45826. 17.VI.1954. — England, Kent, Hythe (51°4′ N, 1°6′ E) 26.II.1956 tot gefunden (British Museum, London). 1 Jahr 8 1/3 Monate. 1830 km SW.

C 45832. 18.VI.1954. — England, East Suffolk, Lowestoft (52°30′ N, 1°44′ E) 31.I.1956 tot gefunden (Roger Lincoln). 1 Jahr 7 ½ Monate. 1670 km SW.

C 45872. 24.VI.1954. — England, Lincolnshire, Cleethorpes (53°32′ N, 0°2′ E) 19.XI.1955 gefunden (Arnold Friday). 1 Jahr 4 5/6 Monate. 1650 km SW.

C 46476. 14.VII.1955. — Holland, Groningen, Delfzijl (53°18′ N, 6°56′ E) 26.II. 1956 tot gefunden (A. Menninga). 7 1/3 Monate. 1410 km SW.

Beringungen an anderen Orten.

C 14924. Sibbo, Fjärdshäll (60°13′ N, 25°22′ E) 13.VI.1954 (Monica Gustafsson). — Holland, Prov. Zuid-Holland, Oostvoorne (51°58′ N, 4°6′ E) 3.III.1956 gefunden (Rijksmuseum, Leiden). 1 Jahr 8 $^{2}/_{3}$ Monate. 1610 km SW.

C 21475. Liminka, Liminganlahti (64°50′ N, 25°22′ E) 19.VI.1955 (Helge Eskelinen). — Schweden, 5 km N Norrtälje (59°46′ N, 18°42′ E) 18.IX.1955 erlegt (Torsten Sjöberg). 3 Monate. 660 km SW.

C 30356. Eckerö, Signilskär, Kapellskär (60°12′ N, 19°22′ E) 9.VI.1954 (Kimmo Aula). — Dänemark, Jylland, Limfjorden, Selde Vig (56°47′ N, 9°3′ E) 17.VII.1956 Skelettreste gefunden (Jörgen Ladefogde). 710 km SW.

C 32881. Kristinestad, Knapelgrynnan (62°15′ N, 21°19′ E) 17.VI.1952 (Per-Åke Johansson). — England, Yorkshire, Whitby (54°28′ N, 0°32′ W) 29.III.1956 tot gefunden (Alfred Fisher). 3 Jahre 9 $^{1}/_{3}$ Monate. 1540 km WSW.

C 33410. Pori, Kuuminainen (61°31′ N, 21°27′ E) 20.VI.1954 (Paavo Korhonen). — Dänemark, Jylland, Ribe (55°20′ N, 8°44′ E) 8.I.1956 tot gefunden (Vildtbiologisk Station, Kalø). 1 Jahr 6 $^{2}/_{3}$ Monate. 1010 km SW.

C 38583. Asikkala, Kalkkinen (61°18′ N, 25°36′ E) 17.VI.1952 (Seppo Siikala). — Estland, 1953 gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa).

C 42806. Hauho, Vitsiälä (61°11′ N, 24°32′ E) 7.VI.1953 (Reijo Taro). — England, Hertfordshire, Letchworth (51°45′ N, 0°10′ W) 29.II.1956 verletzt gefunden (C. Buchanan Griggs). 2 Jahre 8 $^{2}/_{3}$ Monate. 1840 km SW.

C 43371. Pälkäne, Pintele, Laitikkala (61°16′ N, 24°21′ E) 11.VII.1953 (Pentti Linkola). — Hauho, Iso-Roinevesi (61°12′ N, 24°35′ E) 5.X.1955 erlegt (Reino Ylhäinen). 2 Jahre 2 $^{5}/_{6}$ Monate. 15 km SE.

C 44125. Kvevlax, Långören (63°20′ N, 21°44′ E) 12.VI.1954 (Matti Pohjola). — Daselbst 4.VI.1955 Skelettreste gefunden (Edwin Westergård). 11 $^{2}/_{3}$ Monate.

C 44165. Replot, Fågelbådan (63°19′ N, 21°25′ E) 25.VI.1955 (Matti Pohjola). — Daselbst 3.VIII.1955 Skelettreste gefunden (Albert Mattson).

C 44166. Mustasaari, Fjällskär (63°13′ N, 21°30′ E) 26.VI.1955 (Matti Pohjola). — Dänemark, Jylland, Viborg, Tjelelangsø (56°40′ N, 9°15′ E) 15.XI.1955 tot gefunden (Inga Pedersen). 4 $^{2}/_{3}$ Monate. 990 km SW.

C 44600. Kangasala, Roine, Hautsaari (61°24′ N, 24°7′ E) 17.VI.1954 (Pentti Linkola). — Luopioinen, Kukkiajärvi (61°20′ N, 24°41′ E) 26.VI.1956 getötet (S. Haapasaari). 2 Jahre $^{1}/_{3}$ Monat. 35 km ESE.

C 44718. Hauho (61°10′ N, 24°34′ E) 19.VI.1955 (Reijo Taro). — England, Norfolk, Breydon Water (52°37′ N, 1°42′ E) 18.II.1956 tot gefunden (British Museum, London). 8 Monate. 1680 km SW.

C 44930. Tyrväntö, Lahdentaka (61°7′ N, 24°20′ E) 19.VI.1954 (Pentti Linkola). — Dänemark, Fyn, Baaring Vig (55°30′ N, 9°55′ E) November 1955 erlegt (Zoologisk Museum, København). Ca. 1 Jahr 5 Monate. 1050 km SW.

C 44966. Kangasala, Roine, Vänninsalo (61°23′ N, 24°6′ E) 21.VI.1954 (Pentti Linkola). — Lettland, Liepaja (56°33′ N, 21° E) 6.VII.1955 Skelettreste gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr ½ Monat. 570 km SSW.

C 46255. Inkoo, Hättö, Ådgrund (59°55′ N, 23°49′ E) 4.VII.1955 (Eero-Pekka Paavolainen). — Deutschland, Helgoland (54°12′ N, 7°52′ E) 3.II.1956 erlegt (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 7 Monate. 1160 km SW.

C 46566. Pori, Yyteri (61°32′ N, 21°25′ E) 10.VII.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Dänemark, Jylland, Limfjorden, Struer (56°29′ N, 8°36′ E) 15.II.1956 tot gefunden (Kaj Ivan Holme). 7 $^{1}/_{6}$ Monate. 920 km SW.

Typis expr. 11. 6. 1957

C 47000. Helsinki, Kallvik (60°11′ N, 25°11′ E) 30.VI.1955 (Kalervo Eriksson). — Estland, Harju, Maardu (59°27′ N, 24°45′ E) 9.X.1955 erlegt (A. Jögi). 3 1/3 Monate. 90 km SSW.

C 47320. Pori, Kuuminainen (61°31′ N, 21°27′ E) 19.VI.1955 (Paavo Korhonen). — Köyliö (61°8′ N, 22°20′ E) ca. 10.IX.1955 gefangen und wieder freigelassen (A. Lindström). Ca. 2 2/3 Monate. 65 km SE.

C 47363. Wie C 47320, 3.VII.1955. — Dänemark, Jylland, Fredericia (55°33′ N, 9°45′ E) 27.II.1956 erlegt (Vagn Koch). 7 5/6 Monate. 940 km SW.

C 47435. Helsinki, Mataskär (60°7′ N, 25°3′ E) 19.VI.1955 (Lauri Niemistö). — Daselbst, Santahamina 31.VII.1955 gefunden (Matti Lehtonen). 1 1/3 Monat. 3 km.

C 47875. Pedersöre, Fäboda (63°40′ N, 22°34′ E) 10.VII.1955 (Henrik Österholm). — Dänemark, Jylland, Holstebro (56°21′ N, 8°37′ E) 25.II.1956 erlegt gefunden (Jens Jørgen Bach). 7 ½ Monate. 1120 km SW.

C 48169. Asikkala, Päijänne, Huhtisaari (61°14′ N, 25°36′ E) 4.VII.1955 (Bernhard Lindeberg). — England, Flintshire, Holywell (53°17′ N, 3°13′ W) 27.II.1956 tot gefunden (British Museum, London). 7 5/6 Monate. 1930 km SW.

H 9422. Kangasala, Majaalahti (61°28′ N, 24°10′ E) 11.VII.1955 (Isto Välimaa). — England, Kent, Betteshanger (51°14′ N, 1°20′ E) Februar 1956 tot gefunden (British Museum, London). Ca. 7 Monate. 1820 km SW.

H 18551. Kangasala, Keso (61°30′ N, 24°7′ E) 17.VII.1955 (Michael Saaristo). — Kihniö, Nerkoonjärvi (62°10′ N, 23°12′ E) Oktober 1955 erlegt (Niilo Juvonen). 2 ½—3 Monate. 90 km NW.

H 20490. Pori, Yyteri (61°32′ N, 21°25′ E) 30.VI.1955 (M. Ketola, P. Klemola & N. Soukki). — Frankreich, Dep. Côtes-du-Nord, Confort, Berhet (48°40′ N, 3°22′ W) 28.II.1956 tot gefunden (Le Tilly). 8 Monate. 2090 km SW.

H 20911. Pori, Munakari (61°32′ N, 21°25′ E) 19.VII.1955 (Alvi Kaukola). — Dänemark, Lolland, Orø (54°58′ N, 11°50′ E) 13.XII.1955 erlegt (Holsteinsgades Skole, København). 4 5/6 Monate. 920 km SW.

Larus argentatus Pont.

H 10873. Kyrkslätt, Rönnbuskkubb (60°1′ N, 24°38′ E) 13.VII.1938 (Göran Bergman). — Belgien, Prov. Flandre occidentale, Saint-Idesbald (51°7′ N, 2°35′ E) 19.II.1956 tot gefunden (Inst. Royal des Sciences Naturelles, Bruxelles). 17 Jahre 7 1/5 Monate. 1660 km SW.

H 17173. Kirkkonummi, Lökhäll (60°2′ N, 24°45′ E) 29.VI.1955 (Olavi Hytönen). — Schweden, Malmö, Sjölunda (55°36′ N, 13° E) 27.II.1956 erlegt (Karl Borg). 8 Monate. 860 km SW.

H 17190. Wie H 17173. — UdSSR, Kronstadt (59°59′ N, 29°46′ E) 25.VIII.1955 erlegt (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 5/6 Monat. 280 km E.

H 17192. Wie H 17173. — Dänemark, Store Baelt, Refsøre (55°42′ N, 10°50′ E) 30.I.1956 erlegt (Dansk Strandjagtforening, Assens). 7 Monate. 940 km SW.

H 17726. Solv, Antskär (63°5′ N, 21°20′ E) 12.VI.1955 (Matti Pohjola). — Schweden, Västerbotten, Umeå (63°48′ N, 20°20′ E) 1.XI.1955 Skelettreste gefunden (B. Gustafsson). 90 km NW.

H 19417. Porvoo, Söderskär (60°7′ N, 25°25′ E) 16.VI.1955 (Lauri Niemistö). — UdSSR, Finn. Meerbusen, 65 km NW Leningrad (60°12° N, 29°45′ E) 9.X.1955 tot gefunden (Zool. Institut, Leningrad). 3 5/6 Monate. 250 km E.

H 19496. Pörtom, Sanemosse (62°45′ N, 21°42′ E) 5.VII.1955 (Per-Åke Johansson). — Vasa, Smulterö (63°5′ N, 21°31′ E) 27.IX.1955 tot gefunden (K. Ahlstrand). 2 $^{2}/_{3}$ Monate. 40 km NNW.

Larus f. fuscus L.

C 43379. Pälkäne, Pälkänevesi, Jänissaari (61°24′ N, 24°19′ E) 11.VII.1953 (Pentti Linkola). — UdSSR, Saporoshkaja, Osipenko (46°45′ N, 36°49′ E) 17.VI.1955 tot gefunden (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 1 Jahr 11 $^{1}/_{5}$ Monate. 1820 km SE.

C 46822. Replot, Gloppstenarna (63°20′ N, 21°30′ E) 12.VII.1955 (Matti Pohjola). — Schweden, Norrbotten, Norrfjärden, Håkansö (65°25′ N, 22°3′ E) September 1955 erlegt (Svenska Jägareförbundet, Söderhamn). Ca. 2 Monate. 230 km N.

H 6932. Pernaja, Aspskär (60°15′ N, 26°25′ E) 24.VI.1950 (Eero Routamo). — Deutschland, Holstein, Bartler-Sommerkoog (54°6′ N, 9°4′ E) 31.III.1956 tot gefunden (Vogelwarte Helgoland, Wilhelmshaven). 5 Jahre 9 ¼ Monate. 1250 km SW.

H 19177. Lieksa, Mähkö (63°20′ N, 30° E) 26.VII.1955 (Ilkka Aalto). — UdSSR, Distr. Molodetskanskaja, Svir (54°49′ N, 26°22′ E) 14.X.1955 gefangen (Zentralbüro für Vogelberingung, Moskwa). 2 $^{2}/_{3}$ Monate. 970 km SSW.

H 19413. Porvoo, Söderskär (60°7′ N, 25°25′ E) 16.VI.1955 (Lauri Niemistö). — Daselbst, Örskär 27.V.1956 gefunden (Nils Wilenius). 11 $^{1}/_{3}$ Monate.

H 20560. Kvevlax, Österhankmo (63°15′ N, 21°55′ E) 16.VII.1955 (Raimo Hissa). — Daselbst, Rödgrund August 1955 tot gefunden. ½—1 Monat. 20 km NW.

H 20909. Pori, Outoori, Trutgrund (61°32′ N, 21°26′ E) 1.VII.1955 (Alvi Kaukola). — Daselbst, Säppi 22.VIII.1955 tot gefunden (Onni Eklund). 1 $^{2}/_{3}$ Monat. 7 km SW.

Larus m. marinus L.

D 10067. Föglö, Klåvskär, Mellanhalvan (59°54′ N, 20°36′ E) 1.VII.1955 (Eero-Pekka Paavolainen). — Lokalahti, Ruissaari (60°39′ N, 21°20′ E) 10.XI.1955 tot gefunden (T. Lehtisalo). 4 $^{1}/_{3}$ Monate. 90 km NE.

H 19427. Espoo, Stenskär (60°3′ N, 24°45′ E) 12.VI.1955 (Antti Liuksiala). — Helsinki, Verkkosaari (60°12′ N, 24°58′ E) 26.XI.1955 tot gefunden (Lauri Huvila). 5 ½ Monate. 20 km NE.

Uria g. grylle (L.)

C 46450. Björköby, Valsörarna/Valassaaret (63°25′ N, 21°10′ E) 13.VII.1955 (Olavi Hildén). — Replot, Panike (63°18′ N, 21°11′ E) 10.XI.1955 gefangen (H. Heinonen). 3 $^{5}/_{6}$ Monate. 10 km S.

C 46452. Wie C 46450. — Schweden, Västernorrland, Nätrafjärden (63°11′ N 18°35′ E) 27.VIII.1955 tot gefunden (Ossian Bergqvist). 1 ½ Monat. 130 km WSW.

H 19669. Eckerö, Storby, Ängskär (60°15′ N, 19°25′ E) 27.VII.1955 (Tom Törnroth). — Schweden, Uppland, Väddö, Väddö-Backa (60° N, 18°50′ E) 11.VIII.1955 in einem Fischnetz tot gefunden (G. Ahlén). ½ Monat. 40 km SW.

20. 10. 1955

(Extra möte.)

Föredrag av prof. Carl Skottsberg (Göteborg): *Resa till Juan Fernandez-öarna sydsommaren 1954—1955.*

12. 11. 1955

Föredrag av doc. H. Luther: *Nyare rön om växtspridning med sjöfart.*

Ordföranden framlade följande skrifter: *Acta Zoologica Fennica 87* (Alex. Luther) och *Acta Zoologica Fennica 90* (B. Kurtén). Ordföranden uttalade å Sällskapets vägnar en lyckönskan till prof. Luther med anledning av att hans stora arbete över gruppen *Turbellaria* nu förelåg färdigt.

Sällskapet hade i ett telegram hyllat dr Sten Bergman på dennes 60-årsdag.

Sekreteraren hade till prof. C.-E. Sonck framfört Sällskapets hyllning på dennes 50-årsdag.

Sekreteraren meddelade, att Sällskapet i en skrivelse till Sjöfartsstyrelsen hemställt om att jakt på säl från isbrytare måtte inställas i Bottniska viken, Skärgårdshavet och västra Finska viken. Se s. 2.

Sekreteraren meddelade, att Sällskapet till Undervisningsministeriet inlämnat en anhållan om ett extra anslag om 150 000 mk för zoologisk-botanisk utforskning av Porkalaområdet så snart detta blir tillgängligt för allmänheten (se s. 2 samt årsberättelsen).

Ordföranden meddelade, att doc. G. Bergman övertagit vården av Biblioteket under den tid dr K. O. Donner kommer att vara bortrest.

Doc. G. Bergman redogjorde för polymorfi hos tärnungar. Silvertärnungar förekommer i två typer, en grå och en brun. Den grå dominerar i Nyland, där häckplatserna huvudsakligen är grå, medan den bruna typen i de flesta övriga delar av silvertärnans utbredningsområde förefaller att vara talrikare. Också skräntärnungarnas färg är kryptisk, i de flesta fall vit, vilket överensstämmer i färg med de av exkrementer vitmenade häckplatserna. Grå och t.o.m. bruna ungar förekommer dock, i Amerika i annan proportion än hos oss. — Dr H. Törnroth meddelade, att alla skräntärnungar, som ringmärktes på Midfjärdsgrund E om Signilskär, voro vita.

Doc. W. Hackman meddelade, att han anträffat trattspindeln *Agelena labyrinthica* i Tvärminne (se s. 3—4).

Doc. L. von Haartman meddelade, att han experimentellt lyckats påvisa, att en fågelhona ruvar mindre, då temperaturen är högre. En holk med bo av svartvita flugsnapparen hade inneslutits i en termostat, där temperaturen kunde höjas till omkr. 33°. Ruvningsperiodernas längd sjönk därvid till mindre än $^1/_3$ av den normala. Det är emellertid inte säkert, att fågeln med tillhjälp av denna mekanism alltid tillför äggen samma värmemängd, ty äggens ruvningstid är något längre under kalla perioder än under varma.

Dr B.-J. Wikgren redogjorde för sina tillsammans med dr V. Pirilä bedrivna studier över en av cercarior förorsakad dermatit. Cercariorna parasiterar nor-

malt på vattenfåglar, men tränger gärna in i människor, dock utan att bli långlivade. – Diskussion: Doc. H. Luther, prof. Alex. Luther och lektor A. Wegelius.

E. J. Valovirta: **Kuusi Pohjois-Hämeelle (Tb) uutta kasvilajia yhdellä neliömetrillä.**

Kesän 1955 poutakauden lopulla elokuun 21 p:nä pistäydyin tarkastelemassa Kankaan myllyn lastausaluetta Jyväskylässä. Rautatiealue ja lastauspaikat olivat kuivuuden kellastamat, mutta myllyn varjoisalla seinämällä näkyi pieni ympäristöään vihreämpi ja värikkäämpi läiskä. Se oli neliömetrin laajuinen ja muotoinen alue, jota oli kaivettu kesällä 1954. Myllyn erään työnjohtajan kertoman mukaan tihkuu perustuksista vettä sillä kohtaa seinää. Siksi oli tuon neliön kasvillisuus hyvin virkeää ja tuoretta.

Korkeimpana kasvina oli neliössä keltakukkaisia outoja ristikukkaisia, hilmiöitä (*Hirschfeldia incana*). Valitessani niistä sopivia yksilöitä kasvipuristimeen keksin uuden oudon kasvin, jolla oli siipipalteinen varsi. Se oli keltakaunokki (*Centaurea solstitialis*). Niitä tarkastellessa herätti huomiotani vaalea hoikka savikkalaji, joka osoittautui myöhemmin kapealehtiseksi savikaksi (*Chenopodium pratericola* Rydb.), jota aikaisemmin on maassamme pidetty lajina *Chenopodium leptophyllum*. Tämän savikan löytymisen jälkeen alkoi suoranainen lajien metsästys tuosta tiheästä neliömetristä. Seuraavina löytyivät saksanretikka (*Rapistrum rugosum*), ohraruoho (*Vogelia paniculata*), Unkarin pernaruoho (*Sisymbrium altissimum*), rohto-pernaruoho (*S. officinale*), kylä-sirkunjyvä (*Lappula echinata*), haisusauramo (*Anthemis cotula*) ja kamomillasaunio (*Matricaria chamomilla*). Tämän jälkeen täytyi jo mer-

Neliömetri hilmiötä (Hirschfeldia incana) ja 33 muuta kasvilajia.

kitä muistiin mitä muita, tavallisia lajeja kasvusto sisälsi. Seuraavaan luetteloon olen merkinnyt kaikki tämän neliömetrin 34 lajia yksilömäärineen. Aika ei sallinut esim. nyhtämällä maasta laskea jokaista yksilöä.

Achillea millefolium	2	Matricaria discoidea	5
Anthemis cotula	arv. 30	» inodora	4
Artemisia vulgaris	» 10	Myosotis arvensis	2
Berteroa incana	1	Phleum pratense	10
Brassica campestris	2	Polygonum aviculare	10
Bromus secalinus	3	» convolvulus	5
Capsella bursa-pastoris	5	» lapathifolium	3
Centaurea solstitialis	14	Raphanus raphanistrum	1
Chenopodium album	arv. 20	Rapistrum rugosum	2
» pratericola	» 20	Rhinanthus major	2
Erysimum cheiranthoides	2	Secale cereale	10
Galeopsis tetrahit	4	Senecio vulgaris	1
Hirschfeldia incana	arv. 75	Sisymbrium altissimum	4
Lappula echinata	3	» officinale	2
Lapsana communis	1	Thlaspi arvense	3
Lepidium ruderale	1	Triticum repens	arv. 100
Matricaria chamomilla	2	Vogelia paniculata	» 20

Näistä lajeista ei Hiitonen-Poijärvi Koulu- ja retkeilykasvion (1955) mukaan ole seuraavia kuutta tavattu ennen Pohjois-Hämeestä (Tb):

Anthemis cotula	Hirschfeldia incana
Centaurea solstitialis	Rapistrum rugosum
Chenopodium pratericola	Sisymbrium officinale

E. J. Valovirta: **Runsaasti lehtoetanoita (Arianta arbustorum (L)). Kristiinankaupungin tienoilla.**

Pistäytyessäni kesäkuun alkupuolella 1955 Kristiinankaupungissa otin muutamia karikenäytteitä merenrannan tervaleppämetsiköstä Simmarvikin rannalta. Heti ensimmäisillä kaapaisulla nostaessani karikkeita seulaan tuli käteeni useita eri-ikäisiä lehtoetanoita, joita ei ole tavattu tähän mennessä Vaasan eteläpuolelta ennenkuin Ahvenanmaalta. Ensimmäiseen näytteeseen sain niitä 43, toiseen 29 ja kolmanteen 19 yksilöä. Tarkastelin niitten esiintymistä muuallakin kuin näytteittenottopaikoilla ja totesin koko lehdon olevan niin täynnä niitä, että mistä vain käänsin sivuun maassa makaavia lehtiä aina näkyi näitä suuria kotiloja. Kun otin näytteet noin $^1/_4$ m² alalta, on lehtoetanoiden runsaus 1 m² kohti noin 75—175 eli keskimäärin 125 yksilöä.

Eräälle polulle oli kaivettu savimaahan 50 × 60 sm laajuinen ja noin 25 sm syvyinen kuoppa. Siihen suojattomaan kuoppaan oli kerääntynyt 38 täysikokoista lehtoetanaa (valokuva). Syynä oli ilmeisesti pitemmän aikaa kestänyt kuivuus, jonka takia etanat etsivät kosteutta kuopasta.

Tervaleppälehto Simmarvikin rannalla Kristiinankaupungissa.

Lehdon kasvillisuuden muodostavat pääasiassa seuraavat kasvilajit: tervaleppä, pihlaja, tuomi, vattu, puna-ailakki, sudenmarja, koiranputki ja metsän alvejuuri (valokuva). Maanpinta on lähes tasainen, vain leppien tyvet ovat vähän muuta maata korkeammalla.

Lehtoetanain seuralaisina esiintyneet kotilot käyvät ilmi seuraavasta taulukosta, johon on merkitty myös niiden määrä näytteissä eroteltuina täysikokoiset (a), lähes täysikokoiset (a/2) ja pienikokoiset (j). 1. näyte on otettu lepän tyveltä, 2. näyte tasaiselta alueelta matalan kiven vierestä ja 3. näyte vähäisestä painaumasta, jossa keväällä on ollut vettä.

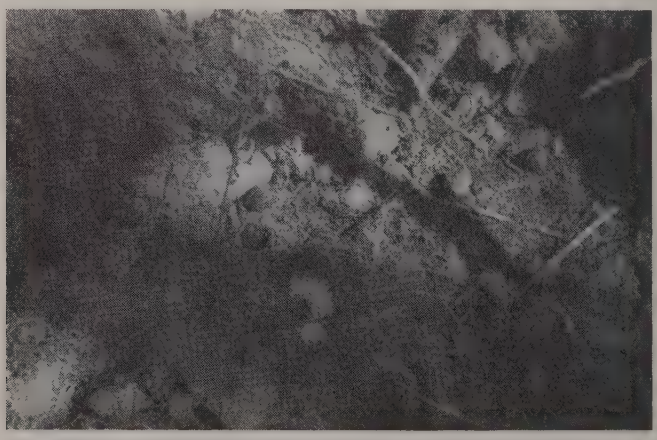

Lehtoetanoita maakuopassa.

	1. näyte			2. näyte			3. näyte		
	a	a/2	j	a	a/2	j	a	a/2	j
Succinea putris	1	12	9	5	10	9	—	3	9
Cochlicopa lubrica	5	—	1	1	—	3	2	—	2
Vallonia costata	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Clausilia bidentata	14	6	3	5	—	—	—	—	—
Discus ruderatus	2	4	3	—	—	—	—	—	—
Retinella radiatula	—	—	—	5	4	—	—	—	1
Euconulus trochiformis	4	3	—	3	—	1	—	—	—
Zonitoides nitidus	5	3	5	—	—	—	—	—	—
Helicolimax pellucidus	35	—	7	28	—	8	—	—	—
Arianta arbustorum	4	4	35	10	5	14	13	—	6
Yhteensä	61	32	63	57	19	35	15	3	18
Koko näyte		156			111			36	

Erityistä huomiota ansaitsevat näistä lehtoetanan seuralaisista kaksihampaiset sulkuetanat (*Clausilia bidentata*), joita on jo aikaisemminkin löydetty Kristiinankaupungista. Oli mielenkiintoista todeta,että kanta on säilynyt siellä yli 50 vuotta. Merkillisenä pidän sitä seikkaa, etten niiden 10 vuoden kuluessa, jotka asuin Kristiinankaupungissa ja jolloin retkeilin usein tässä samassakin lehdossa, tavannut lehtoetanoita niiden suuresta koosta huolimatta. Silloin en varsinaisesti kerännyt kotiloita. Ilmeisesti niitä oli nyt tavallista runsaammin.

3. 12. 1955

Föredrag av prof. Alex. Luther: *Maskgruppen Turbellaria.*

Till medlemmar invaldes stud. Sven Riska och viceh. Georges Beaurain.

Doc. G. Bergman meddelade, att riksdagens stora utskott förordat ett lagförslag, enligt vilket skottpenning för lo kommer att utgivas med 10 000 mk. Sällskapet gav Styrelsen i uppdrag att i samråd med dr Bergman följa lofrågans vidare utveckling.

Mag. A. Fr. Nordman visade utbredningskartor över några växt- och djurarter (*Lycopus europaeus*, några fjärilar) i Finland och Skandinavien och diskuterade de slutsatser man på basen av dessa kartor kan draga beträffande klimatets inverkan på de berörda organismerna.

Doc. L. von Haartman påpekade med anledning av mag. Nordmans anförande att paralleller kan påvisas mellan *Lycopus*-kartan och flyttfåglarnas ankomstisepipteser samt mellan fördelningen av odlad jord och utbredningen av några fågelarter, bl.a. svarthätta.

Doc. G. Bergman föreslog åtgärder för komplettering av Sällskapets ryska litteratur.

4. 2. 1956

Docent ERIC FABRICIUS (Stockholm) höll ett föredrag beledsagat av färgfilm: *Harrens (Thymallus vulgaris) lekbeteende.*

Prof. ALEX. LUTHER uppläste minnesord över forstmästaren, fil.dr h.c. JUSTUS MONTELL.

Till medlemmar invaldes studd. WOLMAR ROSENGREN, CHRISTINA ÖHMAN och K. W. ABRAHAMSSON.

Prof. CARL SKOTTSBERG hade till Sällskapet sänt ett tack för hyllningen på hans 75-årsdag.

Ordföranden meddelade, att Sällskapet erhållit ett tilläggsanslag om 500 000 mk för år 1955.

Doc., bitr. jaktvårdsinspektören G. BERGMAN meddelade, att från Sjöfartsstyrelsen ingått ett i sak avvisande svar på Sällskapets hemställan om förbud mot säljakt från isbrytare (se s. 99).

Nordenskiöld-Samfundet hade i skrivelse meddelat, att Samfundet vore villigt att stöda den av Societas pro Fauna et Flora planlagda inventeringen av floran och faunan i Porkalaområdet. Initiativ i frågan hade väckts av kommerserådet RAGNAR LAURÉN. — Likaså hade Entomologiska Föreningen i Helsingfors förklarat sig villig att ställa arbetskraft till förfogande för en entomologisk inventering av området.

Prof. E. HÄYRÉN fäste uppmärksamheten vid, att naturskyddsområdet Träskö borde undersökas.

Doc. G. BERGMAN meddelade i anslutning till prof. Häyréns initiativ att han tillsammans med Statens naturskyddsinspektör dr R. KALLIOLA snart kommer att besöka Träskö.

Vidare meddelade doc. Bergman att en taxering av däggdjursfaunan i Porkala har planlagts tillsammans med prof. P. PALMGREN och ett antal intresserade studenter. Doc. Bergman kommer själv att undersöka utskärens fågelvärld.

Dr SVEN SEGERSTRÅLE hade på Zoologiska museet påträffat en förvaringsask av trä i tiden tillhörig mag. GUSTAF SELIN och härstammande från Sällskapets exkursion till Kola-halvön år 1861. Den kommer att uppbevaras i arkivet.

Till Sällskapet hade anlänt en inbjudan att låta representera sig vid XIII internationella limnologiska kongressen i Helsingfors.

Prof. HÅKAN LINDBERG uppläste minnesord över fiskeribiolog CURT SEGERSTRÅLE.

Dr HOLGER TÖRNROTH diskuterade orsakerna till att *Atriplex litoralis* är sällsynt på Åland och förmodade att detta bl.a. berodde på fårbetning. Vidare meddelade dr Törnroth om ett fynd av *Convolvulus sepium* på Eckerö S-udde.

Prof. A. Palmgren uttalade som en möjlighet, att *Atriplex litoralis* på Åland befinner sig i långsam spridning. I anseende till att arten aldrig uppträder talrikt är en snabb spridning knappast möjlig. Beträffande effekten av fårbetning och betning över huvud meddelade prof. Palmgren några belysande exempel från Eckerö, Degersand där, sedan fredning för betning införts, *Elymus arenarius*, *Honckenya* och *Salsola* starkt och snabbt vunnit spridning.

Doc. Hans Luther meddelade, att *Atriplex litoralis* i Tvärminnetrakten på senaste tid börjat uppträda på skyddade, icke fårbetade holmar.

Doc. Hans Luther uppläste ett brev från folkskolläraren Martin Ingo i vilket redogöres för fortsatta försök att korsa strandråg och korn. Vissa omständigheter tyder på att korsningen lyckats, försöken kommer ännu att fortsätta.

Lars Fagerström: **Om blommande Utricularia minor L. i Finland.**

På exkursioner i Ok senaste sommar (1955) fann jag blommande *Utricularia minor* på följande lokaler:

1) P u o l a n k a, Väyrylä, Leppäsuo; riklig på ett sankt ställe i delvis utdikat gungfly med bl.a. *Eriophorum latifolium*, *Carex diandra*, *C. heleonastes*, *C. laxa*, *Juncus stygius*, *Tofieldia pusilla*, *Orchis strictifolia* och *O. Traunsteineri*. Fyndet gjordes tillsammans med kapten L. Heikkinen 24 juli.

2) K u h m o, Lentiira, Huotarinvaara, Selkäsuo, E om Haukipuro, 20 juli. Rikl. i små, ca 5—10 cm breda och ca 5 cm djupa »rännilar» på gungfly tillsammans med bl.a. *Montia lamprosperma* och *Utricularia intermedia* (c.fl.) samt med *Eriophorum latifolium*, *E. gracile*, *Carex dioeca*, *C. chordorrhiza*, *C. livida*, *C. laxa*, *Juncus stygius* och *Orchis strictifolia* i omedelbar närhet.

3) S u o m u s s a l m i, Piispajärvi, stranden av Rytilampi vid Pieni Rytisuo, 22 juli. Sparsam vid vattenranden tillsammans med bl.a. *Scirpus Hudsonianus*, *Carex pauciflora*, *C. diandra*, *C. echinata*, *C. limosa*, *C. magellanica*, *Drosera anglica* och *Utricularia intermedia* (c.fl.).

Från Ok är arten som blommande tidigare känd från följande lokaler:

1) S o t k a m o, mindre vattensamling vid kyrkbyns simstrand, 1942, Carl Edercreutz (Herbarium Musei Fennici = HMF i den följande sammanställningen).

2) S o t k a m o, Jormasjärvi, Kiviranta ad Kivelä cp florens (Hjelt 1923, s. 131, enligt Kyyhkynen 1917, s. 57).

3) P a l t a m o, maantien varr. ojasta Mieslahden ja Kiehimän välillä, 1908, O. Kyyhkynen (HMF; vrt Hjelt 1923, s. 131).

4) P a l t a m o, Uura, Pajulamminpuro, vesihauta, 1938, Lauri Heikkinen (herb. L. Heikkinen, Kajana).

Några uppgifter om blommande *Utricularia minor* stå inte att erhålla i Wainios (1878), Mustonens (1887), Brenners (1899), Kyyhkynens (1919), Metsävainios (1941—44) och Kotilainens (1951) skrifter rörande provin-

sen Ok. Kyyhkynen (1919, s. 124) nämner uttryckligen, att de av honom sedda individerna i Suomussalmi varit sterila. — Huruvida ett i Kuopiomuseet befintligt prov från Suomussalmi (enligt etiketten insamlat av »Pastori Kyyhkynen») är vittnesgillt har jag inte kunnat fastställa.

För att erhålla en bild av artens uppträdande som fertil över huvud i landet har jag gått igenom till buds stående litteratur samt det ostfennoskandiska materialet i Herbarium Musei Fennici. Därtill har jag införskaffat uppgifter om prov i de allmänna samlingarna i Åbo, Kuopio och Uleåborg.

Uppgifterna i litteraturen ha visat sig vara rätt litet givande bl.a. därigenom, att det inte alltid angivits, om arten anträffats fertil eller steril; i andra fall, såsom t.ex. hos Hjelt (1923), kan man i avsaknad av beläggexemplar inte alltid med fullständig säkerhet utläsa, vilka anförda uppgifter avse fertil *Utricularia minor*.

De allmänna samlingarna ha däremot synts ge en mera tillförlitlig bild av fördelningen. Detta är ju också helt naturligt, då den blommande *Utricularia minor* lättare faller exkurrenten i ögonen än steril sådan och på denna grund också oftare tillvaratagits för herbarier (se t.ex. Breien 1933, s. 300). *Utricularia minor*-materialet i HMF och de andra samlingarna synes däremot inte ge en riktig bild av artens uppträdande (som steril) över huvud, varför man ur dem inte ens närmelsevis kan utläsa det verkliga förhållandet mellan artens uppträdande som steril och fertil. Som steril har arten med säkerhet på grund av sin litenhet förbisetts (Breien 1933, s. 300); detta gäller inte endast förekomst i egentliga vattendrag av större eller mindre format utan, och kanske främst, i till arealen helt obetydliga miniatyrvattensamlingar främst på torvmarkerna, där arten ingår som ett icke obetydligt, ehuru hittills icke tillräckligt beaktat element i vida delar av vårt land. — Beaktansvärd är Luthers (1939—40, s. 42) uppgift om att enbart från Pielisjärvi socken i Kb ung. 40 fyndplatser för *Utricularia minor* äro kända; några år tidigare anför Sonck (1936—38, s. 26—27) arten som icke blommande från endast 9 lokaler i samma socken.

I de finska allmänna herbarierna är *Utricularia minor* som blommande företrädd av följande prov från Ostfennoskandien. För de olika museerna ha följande beteckningar använts:

F = Forstvetenskapliga forskningsanstalten, Helsingfors.
H = Herbarium Musei Fennici, Helsingfors.
K = Kuopion Luonnon Ystäväin Yhdistys, Kuopio.
O = Oulun Luonnonystäväin Yhdistys, Uleåborg.
T = Turun Yliopisto, Åbo.
V = Ostrobotnia Australis, Vasa.

Al: Eckerö, 1878, A. Arrhenius & A.O. Kihlman (K); Överby, Holmträsk, 1954, C. Cedercreutz (H); prope vicum Böle, 1864, J. R. Sahlberg (H); gungfly på Österängarna invid Torp, 1892, Harald Lindberg (H). — Hammarland, Hellesby, skog, 1890, J. A. Bomansson (H); i myr nära Hellesby, 1890, Harald Lindberg (H); Bovik, 1897, A. Kajava & J. I. Lindroth (F). — Geta, Lillträsk (SV om Geta kyrka), sumpmarken, 1931, C. Cedercreutz (H). — Sund, Tjurnästräsk, 1890, I. O. Bergroth (H; K).

Ab: Korpo, I. Ringbom (H). — Nagu, Mjelis, Packaisträsk, 1931, G. Åberg (H). — Maaria, Pomposrahkan itäpuolella, *Phragmites*-korpiletossa, 1932, A. V. Auer (H); Isosuon S-osassa *Phragmites*-kasvustossa matalassa vedessä, 1932, A. V. Auer (T). — Bromarf, Knophägra, Gropskär, träsk, invid strandgungfly, 1944, H. Buch (H). — Uskela, 1855, E. Niklander (H). — Sammatti, kärr, 1910, R. Collander (H). — Lojo, Gerknäs, Gustafsberg, mosse på andra sidan om åsen, 1880?, C. E. Boldt (H); Ojamo, 1883, Harald Lindberg (H); Ojamo källor, 1889, Harald Lindberg (H); Laxpojoäng, in stagneto, 1890, Harald Lindberg (H); Pitkäniemi, 1889, Harald Lindberg (H); Lylyis, kärr, 1889, Elis F. af Hällström (H). — Vichtis, kärrgöl vid järnvägslinien, 3 à 4 kilometer vester om Nummela station, 1891, J. A. Flinck (H).

N: Ekenäs, Tvärminneby, kärret, 1906, I. Ström (H); 1906, G. Ekman (T); Tvärminneträsk, 1923, Joh. Kaikko (T); Tvärminne, Syndalen, lagun vid stranden, 1920, E. Häyrén (H); Tvärminne, Syndalen, 1920, R. Frey (H); (Tenala) i kärr nära Lappvik by, 1901, Gustaf Sucksdorff (H). — Ingå, Barö, sank mosse, 1911, Widar Brenner (H). — Esbo, Backby, dike, 1919, C. Cedercreutz (H); Espoo, 1935, Vappu Niiniluoto (O). — Helsingfors (Helsinge), Åggelby, 1909, Björn Jurvelius (V). — Askola, Vakkola, suohauta, Mäittälän metsässä, 1933, Tellervo Tynni (H).

Ka: Suursaari [Hogland], 1909, A. Parvela (O). — Jääski, Liisniitty, vesihauta, 1917, M. Kangasniemi (T); Järvenkylä, Korsjoen niityillä mutahaudoissa, 1926, Suoma Valle (T).

Ik: Valkjärvi, in stagnis ppe Veikkola juxta lac. Valkjärvi, 1895, Harald Lindberg (H).

St: Yläne (lähellä Pöytyän rajaa), Reitolanrahkan W-osa, suursaranevan *Sphagnum platyphyllum*-sosiaatiossa, 1933, A. V. Auer (T; K). — Euraåminne, kärr i vatten — Wuolijoki, Isosuo-kärr, 1901, C. G. Björkenheim (H). — Siikainen, Haukijärvi, Mäntyneva, 1928, Leo Aario (H). — Karkku, 1870, Hjalmar Hjelt (H).

Ta: Tammela, Porras, Vaavanojan nevalla rimpikohdassa, runs., 1953, T. Toivonen (H). — Loppi, Räyskälä, Purinsuo, lettorimpi, 1953, Erkki Vilpa (H). — Riihimäki, vesihauta, 1919, Gustaf-Adolf Bärlund (H). — Hausjärvi, Ratajärvi by, kärrpöl, 1897, A. Torckell (H). — Koijärvi (Urjala), Matku, vesihauta, 1922, Harry Warén (T). — Tavastehus, Laukkas (?), 1886, A. H. de la Chapelle (H). — Hattula, vattenfyild lergrop, 1906, Axel Wegelius (H; T); Pelkola, 1901, Otto Wellenius (H; T); Pelkola, ruddammarna, 1906, 1908, Axel Wegelius (H). — Asikkala, rarius, 1854, E. Niklander (H). — Lempäälä, Kuokkala, mudanottopaikka Pappilansuvannon perukassa, 1933, S. Saarnijoki (H). — Luopioinen, Rihka, mutahaudassa, 1926, K. Linkola (H). — Padasjoki, dike ½—1 km ESE från Vieru, 1938, Gunnar Marklund (H). — Kuru, Parkkuu, suohauta, 1926, Herbert Edelmann (H).

Sa: Valkeala, mutahaudassa Kuusanlammen luona radan vierustalla Miehon ja Savontalon seisakkeiden välillä, 1946, Arvi Ulvinen (H). — Mikkeli [St Michel], suohauta, 1920, Olavi Cajander (H); suohauta Paukkulan kartanon eteläpuolella, 1920, Aarno Cajander (H). — Juva, Hatsola, mutahauta, 1938, Olli Lehtonen (H). — Joutsenus, in palude Konnussuo, 1880, Th. Saelan (H).

Kl: Uukuniemi, 1852, E. V. Niklander (H); kk., suohauta, vedessä, 1935, Ernst Palmén (H). — Sortavala [Sordavala], Otsoinen, Pantsunlampi, 1928, Olavi Hulkkonen (H); Vuorlahti, Laatokka, matala vesi, 1929, Antero Hällström (H). — Ins. Valamo, in fossis, 1881, Th. Saelan (H).

Kol: Schokschu, neva-oja, 1898, J. I. Lindroth & A. K. Cajander (H).

Oa: Närpes, Skrattnäs, 1955, M Malmberg (herb Malmberg, Vasa).

Tb: Laukas, 1886, E. Estlander (V). — Vesanto, 1914, T. Laitinen (K). — Viitasaari, suo-oja, 1905, Matti Warén (T).

Sb: Jorois, Järvikylä, »Silmän», 1901, Harald Lindberg (H). — Karttula, Punnonmäenkylä, Purtolammin rannalla mutahaudassa, 1927, Pentti Suhonen (H). — Kuopio, 1865, Aug. Joh. Malmberg (H); järvi, 1898, E. V. Suomalainen (K); Jynkkä, suolampi, 1936, M. Hätinen (K); Räimä, 1872, Malmberg (H); Jännevirta, suolampi, 1930, Pentti Hämäläinen (K); Hirvilahti — Levälampi, suohauta, 1895, 1896, E. J. Buddén (H); Suovu, suohauta Lummelammin luona, 1906, K. Linkola (H); Haminanlaks, kärrgrop, 1897, Åke Fabritius (H); (Kuopion mlk.) Särkimäen kylä (?), vesihauta, 1932, E. Heikinheimo (H). — Siilinjärvi, Kuuslahti, mutahaudassa Jaakonlammin luona, 1921, O. Kyyhkynen (T). — Maaninka, Halolan hovin niityllä Vehnäharjun takaa, 1904, O. Kyyhkynen (H); Pihtisalmi, vesihauta, 1936, O. Halmetoja (K). — Nilsiä, suohaudasta Särkimäen kylältä, 1915, O. Kyyhkynen (H). — Pielavesi, 1898, E. Partanen (K); suo, 1908, A. Lappalainen (K); Jokijärvi, Pitkäkoski, lammikosta kosken alapäästä, 1942, O. Kyyhkynen (H); Kuivaniemi, mutahaudoista Lapin niityiltä, 1927, O. Kyyhkynen (H). — Iisalmi [Idensalmi], Suurisuo, suohaudassa, 1935, Hilkka Martikainen (H); Ulmala, Kirmajärvi, 1922, H. Roivainen (K). — Kiuruvesi, 1930, S. Saastamoinen (O); oja Kosken talon haassa, 1929, Saara Saastamoinen (H).

Kb: Rautavaara, Pappilan — Lapinmäen välillä tupasluikkanevan pienessä rimmessä *U. intermedian* seurassa, 1944, Panu Mannerkorpi (H). — Libelits, Niva, flackmosse (sanka ställen), 1872, M. A. Europaeus & K. A. Hällström (H). — Tuupovaara, Kiimasjärvi, suohauta, 1940, R. Tuomikoski (H). — Kontiolahti, Verkkovaaran SW-puolella, suolammen ranta, 1953, Ritva Nikoskelainen (T). — Ilomantsi, Ilomantsinjoen sillan luona rannan tulvaniityllä, 1953, Aarne Vuorisalo (T). — Pielisjärvi, Kylänlahti, Purola, Kortepuro, 1938, C. E. Sonck (H); Pankajärvi, Heinävaara, Heinäsuo, 1937, C. E. Sonck (H).

Kon: Tiudie, 1863, A. Kullhem (H); 1863, Th. Simming (H).

Om: Pedersöre, Pörkanäs, vattensamling vid havsstranden (källdrag), 1946, C. Cedercreutz (H).

Ok: Sotkamo, mindre vattensamling vid kyrkbyns simstrand, 1942, C. Cedercreutz (H). — Paltamo, maantien varr. ojasta Mieslahden ja Kiehimän välillä, 1908, O. Kyyhkynen (H). — Kuhmo, Lentiira, Huotarinvaara, Selkäsuo, E om Haukipuro, 1955, Lars Fagerström (H). — Suomussalmi, Piispajärvi, stranden av Rytilampi vid Pieni Rytisuo, 1955, Lars Fagerström (H).

Kp: Kellovaara, litet skogsträsk nedanför Laanisvaara, 1894, I. O. Bergroth (H).

Ob: Pudasjärvi, Kuusisuo, 1955, P. Jokela (O). — Kiiminki, kalkkialue, 1955, P. Jokela (O). — Kemi, Fr. Hellström (H); Luikkosuo, 1895 (F), 1898 (T), 1905 (K), K. J. Ehnberg; Luikkosuo, 1896, A. Rantaniemi (F); Luikonjänkä, 1895, A. Rantaniemi (O).

Ks: Kuusamo, 1847, W. Nylander (H); kyrkobyn, Munakkapuro, 1922, Olof Fortelius (H); Juuma, 1945, A. R. Suomalainen.

Lim: Ad flum. Umpjok prope cataract. Kontiokoski, 1892, A. Osw. Kihlman (H). — In palude inter Kandalakscha et Kolvitsa, 1917, Harald Lindberg (H). — (Ross. occ.) Kannanlahti, 1870, John Sahlberg (H).

Li: Enare (Inari), in palude inter Karvaselkä & Menesjärvi, 1864, Th. Saelan (H); Kaamas, 1876, F. Silén (H). — Utsjoki, Säytsjärvi, 1864, Th. Saelan (H).

Förteckningen ovan jämte kompletterande litteraturuppgifter hos Hjelt (1923, s. 128—132), Aario (1933, s. 24), Soveri (1933, s. 73—74), Pankakoski (1939, s. 118) och Auer (1944, s. 75) ge vid handen, att *Utricularia minor* som blommande blivit funnen i flertalet ostfennoskandiska provinser, därifrån arten över huvud är känd (Hiitonen 1933, s. 649); endast från provinserna Lk, Lps och Lm saknas tillsvidare uppgifter om artens uppträdande som fertil. Ur materialet är det omöjligt att utpeka speciella provinser, där arten mer eller mindre regelbundet skulle uppträda blommande. Påfallande många äro proven av fertil *Utricularia minor* från provinserna Al, Ab, Ta och Sb, vilket dock till en del är betingat av en flitig exkursions- och insamlingsverksamhet i dessa provinser. Att proven från norra Finland äro rätt få sammanhänger givetvis därmed, att arten också som steril synes uppvisa en uttunning i förekomsten i dessa trakter (se framställningen hos Kihlman 1884, s. 114; Hjelt & Hult 1885, s. 139; Hult 1898, s. 162; Kyyhkynen 1919, s. 124 och Kotilainen 1951, s. 83, 141—142 ävensom Hulténs (1950) karta 1607, s. 412).

Breien (1933, s. 299) meddelar, att av de norska *Utricularia*-arterna *U. minor* oftast blivit funnen fertil. Bland material av *U. minor* från 210 norska lokaler har på 66 lokaler påvisats blomknoppar, blommor eller utblommade exemplar, d.v.s. på ca 31 % av lokalerna; för *U. vulgaris* anföres procentvärdet ca 24 %, för *U. intermedia* ca 23 % och för *U. ochroleuca* ca 5 %. För Finland föreligga inga motsvarande uträkningar. Dylika talvärden äga knappast något större värde av den anledningen, att de fertila proven synas vara överrepresenterade i de allmänna samlingarna. Belysande är Breiens (l.c., s. 300) uppgift om, att av allt norskt *Utricularia*-museimaterial ca 24 % varit fertilt, medan Naturhistoriska Riksmuseets i Stockholm material till ca 89 % representeras av blommande exemplar. Att döma av litteraturuppgifter; proven i de allmänna samlingarna samt egen erfarenhet synes *U. intermedia* hos oss oftast påträffas blommande; också *U. vulgaris* tyckes oftare än *U. minor* ha påträffats fertil.

Förteckningen ovan ger vid handen, att flertalet fynd av blommande *Utricularia minor* hör hemma på torvmarker av olika slag; från egentliga vattensamlingar äro fynden synnerligen sparsamma. Beaktansvärt många äro proven från torvgravar o.a. med dem jämförbara lokaler med uppenbara betydande variationer i vattenståndet. Man har det intrycket, att just sådana variationer verkat som utlösande moment vid artens blomning.

Vad artens uppträdande som blommande i Ok vidkommer kan inte det faktum vara utan betydelse, att en ihållande torka under försommaren 1955 gjorde torvmarkerna (detta gällde speciellt de vanligen mer eller mindre blöta gungflyna och med dessa besläktade typer) torrare än vanligt. Vattentillgången för vattenväxten *Utricularia minor* var sålunda sparsammare än normalt. Då några temperaturmätningar inte föreligga, måste en diskussion av en eventuell temperaturinverkan lämnas därhän.

Ovan givna sammanfattning, i många stycken bristfällig, har velat fästa uppmärksamheten vid *Utricularia minor* och dess uppträdande som fertil. Arten är intressant i många avseenden och ett specialstudium av dess ekologi synes som en givande arbetsuppgift.

Arten står att finna såväl i mer eller mindre näringsfattiga som i mycket näringsrika vattensamlingar. Belysande är Cedercreutz (1947, s. 61—62) uttalande om artens uppträdande på Åland: »An den sumpfigen Ufern verschiedenartiger Gewässer, aber besonders allgemein an den Ufern der kleinen *Weissmoor*-Seen.» Han (l.c., s. 7—10) anför den för såväl *Potamogeton-*, *Chara-*, *Lobelia-* som *Weissmoor*-sjöar. Linkola (1933, s. 6) räknar *U. minor* (liksom även *U. vulgaris*) till de semieutrafenta arterna. Kotilainen (1951) upptar arten bland sina »meso-eutrophe Moorpflanzen». Luther (1951, s. 274) meddelar, att för *U. minor* i Ekenäs-området »eine etwas mehr eutrophe Neigung als bei *U. intermedia*» synes kunna påvisas.

En värdefull grund för kommande undersökningar av *Utricularia minors* uppträdande i inlandet, speciellt på torvmarkerna, lämna Luthers (1951, s. 273—275) detaljerade uppgifter från Ekenäs-området.

Anförd litteratur: Aario, Leo 1933: Vegetation und postglaziale Geschichte des Nurmijärvi-Sees. Annales Bot. 'Vanamo' *3:* 2. S. I—VI + 1—132. — Auer, A. V. 1944: Putkilokasvihavaintoja. Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. *19.* S. 57—77. — Breien, Karen 1933: Die Verbreitung der Utricularia-Arten in Norwegen, Nyt Mag. f. Naturvid. Bind *73.* S. 273—301. — Brenner, Magnus 1899: Observationer rörande den nordfinska floran under adertonde och nittonde seklen, särskildt med afseende å kärlväxterna i Öster-Norrbotten, Nord-Österbotten och Kajanien. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *16:* 4. S. 1—307. — Cedercreutz, Carl 1947: Die Gefässpflanzenvegetation der Seen auf Åland. Acta Bot. Fenn. *38.* S. 1—77. — Hiitonen, Ilmari 1933: Suomen kasvio. S. 1—171. Helsinki. — Hjelt, Hjalmar 1923: Conspectus Florae Fennicae. Vol. VI. Pars V. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *51:* 1. S. 1—450. — Hjelt, Hjalmar & Hult, R. 1885: Vegetationen och floran i en del af Kemi Lappmark och Norra Österbotten. Medd. Soc. F. Fl. Fenn. *12.* S. 1—158. — Hult, R. 1898: Växtgeografiska anteckningar från den Finska Lappmarkens skogsregioner. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *16:* 2. S. 1—200. — Hultén, Eric 1950: Atlas över växternas utbredning i Norden. Fanerogamer och ormbunksväxter. S. 1—119 + 1—512. Stockholm. — Hylander, Nils 1941: Förteckning över Skandinaviens växter. Utgiven av Lunds Botaniska Förening. 1. Kärlväxter (Tredje upplagan). S. I—VI + 1—197. Lund. — Kihlman, Oswald 1884: Anteckningar om floran i Inari Lappmark. Medd. Soc. F. Fl. Fenn. *11.* S. 45—135. — Kotilainen, Mauno J. 1951: Über die Verbreitung der meso-eutrophen Moorpflanzen in Nordfinnland. Wissenschaftl. Veröffentl. des Finn. Moorkul-

turver. *19.* S. 1—162. — KYVHKYNEN, O. 1917: Hedelmällisen maaperän kasveja Sotkamossa (Ok). Medd. Soc. F. Fl. Fenn. *43.* S. 50—62. — 1919: Suomussalmen kasvisto. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *46:* 1. S. 1—139. — LINKOLA, K. 1933: Regionale Artenstatistik der Süsswasserflora Finnlands. Annales Bot. 'Vanamo' *3:* 5. S. 3—13. — LUTHER, HANS 1939—40: Über das Vorkommen von Utricularia neglecta Lehm. in Finnland. Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. *15.* S. 34—49. — 1951: Verbreitung und Ökologie der höheren Wasserpflanzen im Brackwasser der Ekenäs-Gegend in Südfinnland. II. Spezieller Teil. Acta Bot. Fenn. *50.* S. 1—370. — METSÄVAINIO, KAARLO 1941—43: Sotkamon pitäjän Kallio-, Lappa- ja Tervajärven ja niitä yhdistävien purojen vesikasvillisuudesta. Pohjois-Pohjanmaan Maakuntaliiton Vuosikirja *VIII.* S. 1—32 (sep.). — MUSTONEN, O. A. F. 1887: Tietoja Kajaanin kihlakunnasta ja etenkin Paltamon pitäjäästä. S. 1—272. Hämeenlinna. — PANKAKOSKI, ANTERO 1939: Ekologis-kasvistollisia tutkimuksia Hiisjärven luonnonpuistossa. Annales Bot. 'Vanamo' *10:* 3. S. I—IV + 1—154. — SONCK, C. E. 1936—38: Utricularia-formerna i Pielisjärvi. Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. *13.* S. 26—30. — SOVERI, JORMA 1933: Lammin pitäjän kasvisto. Annales Bot. 'Vanamo' *4:* 3. S. I—IV + 1—86. — WAINIO, EDWARD 1878: Kasvistonsuhteista Pohjais-Suomen ja Venäjän-Karjalan rajaseuduilla. S. 1—160 + I—LVIII. Helsinki.

LARS FAGERSTRÖM: **Lathyrus montanus Bernh. funnen i Pyttis i östra Nyland.**

Senaste sommar (1955) fann lektor HILDING KARLING och hans dotter Maj-Britt *Lathyrus montanus* rikligt växande i en skogsbacke norr om finska folkskolan i P y t t i s kyrkoby; prov inlämnat till Herbarium Musei Fennici. Med största sannolikhet föreligger en fullt ursprunglig förekomst.

Fyndet i Pyttis är intressant redan av den anledning, att artens östligaste kända fyndplats i Nyland intill senaste tid varit Borgå, där dess utbredningsgräns i öster ansetts gå (CEDERCREUTZ 1927, s. 177, Karte 53; jfr P o h j o l a n L u o n n o n k a s v i t II, s. 815, bild 471 ävensom FAGERSTRÖM 1954, s. 65). Arten har emellertid rätt nyligen blivit funnen på ett antal helt isolerade fyndplatser mer eller mindre långt utanför det egentliga sydvästligt betonade förekomstområdet i vårt land; den är sålunda numera med säkerhet känd från P a d a s j o k i (insamlad i Nyystölä 1940 av K. H. Pankakoski, prov i HMF; PANKAKOSKI 1941, s. 100) och K u h m o i n e n (muntligt meddelande av docent Ilmari Hiitonen) i Ta samt från I m a t r a, Vuoksenniska i Sa (där 1948 insamlad av Antti Hyvärinen, beläggex. i HMF). Dessa isolerade förekomster, till vilka också Pyttis-förekomsten tillsvidare måste räknas, ha låtit några äldre, delvis som tvivelaktiga ansedda, uppgifter om förekomst i Ik S a k k o l a och Oa Ö s t e r m a r k (= Teuva) (HJELT 1919, s. 194) samt Tb Ä t s ä r i (ett av Carl Finnilä 1915 insamlat prov i HMF) bli aktuella. Måhända har man med orätt uppfattat förekomsterna i dessa provinser som tvivelaktiga. Fyndet av arten i Vuoksenniska har gjort en tidigare likaså betvivlad förekomst i Sa V a l k e a l a, Kannuskoski (ett med denna lokaluppgift och årtalet 1910 försett prov av Einar Colliander föreligger i HMF) rätt sannolik.

Uppträdandet på isolerade lokaler synes utgöra ett specifikt drag i artens allmänna utbredning (se framställningen i Pohjolan Luonnonkasvit II, s. 816).

Såsom ett under det senaste kriget med tyskt stråfoder infört element har *Lathyrus montanus* blivit funnen i Oa Vasa, »mellan järnvägsspåren i Klemetsö» (prov i HMF; se närmare Bäck & Malmberg 1951, s. 54).

Anförd litteratur: Bäck, Ragnar & Malmberg, Martin 1951: Adventivväxter i Vasa. Nordenskiöld-samf. tidskr. 1951. S. 49—57. — Cedercreutz, Carl 1927: Studien über Laubwiesen in den Kirchspielen Kyrkslätt und Esbo in Südfinnland mit besonderer Berücksichtigung der Verbreitung und Einwanderung der Laubwiesenarten. Acta Bot. Fenn. *3*. S. 1—181. — Fagerström, Lars 1954: Växtgeografiska studier i Strömfors-Pyttis skärgård i östra Nyland med speciellt beaktande av lövängarna, artantalet samt en del arters fördelning och invandring. Ibid. *54*. S. 1—296. — Hjelt, Hjalmar 1919: Conspectus Florae Fennicae. Vol. V. Pars IV. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *41:1*. S. 1—502. — Pankakoski, Antero, 1941: Lisiä Padasjoen pitäjän kasvistoon. Luonn. Yst. *45*. S. 100. — Pohjolan Luonnonkasvit. II. 1939. S. 489—945. Porvoo —Helsinki.

Lars Fagerström: **Anteckningar om floran i några vinterkrigstida mottiområden i Ok Kuhmo, sommaren 1954.**

Under vinterkriget (1939—1940) rasade hårda strider utmed den finska ostgränsen i norr. Stora fiendestyrkor trängde in över gränsen på olika håll. Så var fallet bl.a. på det s.k. Kuhmo-avsnittet. En styrka på över 1 division överskred den 5 dec. 1939 gränsen vid Riihivaara i Saunajärvi by av Kuhmo socken och drog fram den ca 45 km långa vägen till Rasti vägskäl och därifrån ännu en bit mot Kuhmo kyrkoby. De finska trupperna hade stor framgång med sina inringningsförsök i dessa trakter; det bildades ett antal större och mindre mottin, av vilka endel betvingades medan andra åter höllo stånd ända till fredsslutet i mars 1940. — Den intresserade läsaren hänvisas beträffande de egentliga stridshandlingarna till bl.a. den kortfattade men överskådliga framställningen hos Tuompo (1942, s. 263 och 276—288).

Fienden förde med sig betydande mängder hästar och stora mängder foder för dessa; efter inringningen kastades fodret från flygmaskiner ned till trupperna. Med detta foder tillfördes området ett betydande antal växtarter, som voro främmande för detsamma och icke tidigare påträffats där.

Någon botanist torde knappast ha besökt stridsområdet i Saunajärviterrängen under sommaren 1940. Sommaren 1941 kom dr A. J. Huuskonen såsom läkare att färdas utmed hela vägsträckan i mottiområdet från Rasti till Riihivaara och gjorde anteckningar om växtligheten. Han påvisar i en kort uppsats 1944 ett antal arter, som enligt hans förmenande måste anses vara inkomna under krigsoperationerna under vinterkriget. Bland dessa arter fäster man sig vid bl.a. följande, som han antecknat i Luelahti (Luvelahti)

Typis expr. 16. 8. 1957

(nomenklaturen följer Huuskonen i detta avsnitt): *Panicum miliaceum, Fagopyrum sagittatum, Lepidium* sp., *Brassica campestris, Sisymbrium Loeselii, Raphanus raphanistrum, Melilotus albus, Heracleum sibiricum, Convolvulus arvensis, Asperugo procumbens, Plantago media, P. lanceolata, Galium mollugo, Anthemis tinctoria* och *Achillea pubescens*. Beträffande en del av de ovan nämnda arterna (t.ex. *Raphanus raphanistrum, Heracleum sibiricum* och *Asperugo procumbens*) ävensom en del andra av Huuskonen från området som från Ryssland inkomna nämnda arter (*Erysimum cheiranthoides, Anthriscus silvester, Carum carvi* och *Linaria vulgaris*) får man dock räkna med den möjligheten, att de redan före vinterkriget förekommit här. Det gäller med stor sannolikhet följande arter, som Huuskonen nämner som rikligt förekommande utmed den aktuella vägsträckan: *Rumex domesticus, Polygonum lapathifolium, P. convolvulus, Chenopodium album, Galeopsis speciosa, Stellaria media, Urtica dioeca, Bromus secalinus* och *Achillea ptarmica*. *Rumex crispus* och *R. fennicus* äro av uppenbart ryskt ursprung. På den väl gödslade marken vid fältstallarna ha ovan nämnda arter haft stora möjligheter att frodas.

Sommaren 1954 vistades jag för floristiska studier i olika delar av Ok, bl.a. i Kuhmo. Den 24—25 juli företogo kapten Lauri Heikkinen och jag exkursioner till det ovan berörda vinterkrigstida mottiområdet och rörde vi oss utmed den av fienden 1939—40 använda vägsträckan från Kankivaara till Riihivaara samt därifrån vidare intill riksgränsen. *Det syntes oss intressant och värdefullt att fastställa om i området ännu 14 år efter det fienden lämnat detsamma skulle finnas spår i växttäcket.*

Vi undersökte floran på följande ställen, där under kriget större eller mindre mottin hade bildats, och där fienden sålunda under längre eller kortare tid varit innesluten: Rasti, Luelahti (Luvelahti), Kannas och Löytövaara samt därtill Riihivaara närmast riksgränsen; det sistnämnda området representerar visserligen intet mottiområde, men då fienden här hade uppställt sitt artilleri, kom också detta område att bliva påverkat i hög grad. Sparsamma anteckningar gjordes även annorstädes utmed vägen. Vår avsikt var att tillsammans fortsätta inventeringen av floran i dessa samma områden under sommaren 1955, vilket vi dock inte tack vare mellankommande hinder kunde göra. Nämnda sommar besökte kapten Heikkinen vid midsommartid vissa delar av mottiområdet, men på grund av den starkt försenade sommaren blev utbytet magert. Något väsentligt nytt kunde han inte påvisa 1955.

Nedan har jag i tabell 1 sammanfört det material i form av anteckningar och pressade växter (inlämnade till Herbarium Musei Fennici) kapten Heikkinen och jag insamlade i mottiområdet. Nomenklaturen följer Hylander (1941).

Beträffande de olika områdena må följande anföras:

1. Rasti-mottin i Korpisalmi by. — Det inventerade området är beläget på vardera sidan om vägen strax norr om Rasti nya folkskola. I en skogsbacke hade fienden grävt ned sig; löpgravarna voro 1954 helt gömda av en frodig högvuxen gräsvegetation. Många tecken tydde på att också här funnits hästar. Den inventerade arealen, ca 100 × 100 m, hade inte rödjats efter kriget.

2. Luelahti-mottin i Saunajärvi vidsträckta by. — Ett av de största mottiområdena i Kuhmo-avsnittet. Det inventerade området beläget på båda sidorna om vägen strax norr om Luelahti gård på en areal om ca 200 × 200 m. Såväl på en igenvuxen odling (?, betesmark?) på delvis torvgrund samt i den invidliggande blandskogen (likaså delvis på fuktig grund) mötte 1954 en synnerligen frodig och till sin sammansättning intressant vegetation. Någon rödjning i större skala hade inte ännu vidtagits; endast höväxten på öppen mark togs till vara. Den genom kriget starkt påverkade vegetationen synes här utan större intrång från människans sida ha kunnat utvecklas.

3. Kannas-området i Saunajärvi by. — Det inventerade området, ca 200 × 200 m, beläget vid den nybyggda Kannas-gården och i dess omedelbara närhet. Enligt meddelande av husbonden på gården, en vaken f.d. underofficer, hade här ännu sommaren 1953 givits en betydligt rikare »krigs»-flora än vad som kom till synes 1954. Flere områden hade rödjats; på några av dessa kunde vi påvisa svaga rester av intressanta arter, som inte annars påträffades.

4. Löytövaara-mottin i Saunajärvi by. — Det inventerade området beläget omkring den nybyggda gården med samma namn. Spåren i växttäcket voro blott sparsamma.

5. Riihivaara-området i Saunajärvi by. — Då fienden här hade uppställt sitt artilleri, kom också detta område att påverkas i samma riktning som mottiområdena. Kring gården med samma namn funnos talrika spår i växttäcket som tecken på att också här betydande fiendetrupper rört sig. På det inventerade området, ca 200 × 300 m, hade vegetationens utveckling inte störts i högre grad, då först 1954 verksamheten på nytt kommit i gång i denna ödemark.

Tab. 1. Floran i några vinterkrigstida mottiområden i Ok Kuhmo.

1 = Rasti
2 = Luelahti
3 = Kannas
4 = Löytövaara
5 = Riihivaara

	1	2	3	4	5
Achillea Millefolium	+	+			+
A. Ptarmica ssp. eu-Ptarmica		+			+
Aegopodium Podagraria			+		
Agropyron repens			+		+
Agrostis tenuis		+			
Alchemilla heptagona		+			
A. micans		+			
A. subcrenata					+
Alopecurus pratensis	+		+		+
Angelica silvestris				+	
Antennaria dioeca	+				+
Anthoxanthum odoratum					+
Anthriscus silvestris	+	+			+
Athyrium Filix femina	+				
Barbaraea vulgaris					+
Botrychium Lunaria				+	+
Briza media					+
Calamagrostis arundinacea					+
C. epigeios					+
C. neglecta	+	+			
C. purpurea		+			
Campanula glomerata		+			
C. patula		+	+		
C. rotundifolia		+			+

	1	2	3	4	5
Capsella Bursa-pastoris			+		
Carex canescens		–			
C. echinata	–	+			
C. leporina	+	–			–
C. magellanica		–			
C. vaginata					–
Carum Carvi	–	–			
Centaurea Cyanus				+	
C. Jacea	+	–			–
C. phrygia	–	–	–	+	–
Cerastium holosteoides v. vulgare					
Chamaenerion angustifolium		–			–
Chenopodium album			–	–	
Chrysanthemum Leucanthemum					
C. vulgare					–
Cirsium arvense					–
C. heterophyllum					–
C. palustre					–
Dactylis glomerata	+	–	–	–	+
Deschampsia caespitosa		–			
D. flexuosa					–
Dianthus deltoides	+	–			–
D. superbus		–	+		
Dryopteris austriaca ssp. euspinulosa	+	–			+
Epilobium palustre					
Erigeron acre			–		–
Eriophorum angustifolium		–			
Erodium cicutarium			–		
Erysimum cheiranthoides			–		
Festuca pratensis	–	–			–
F. rubra					
Fragaria vesca					–
Galeopsis bifida		–	–	+	
G. speciosa			–	+	
Galium boreale		+			
G. Mollugo	–	+	–		+
Geranium silvaticum			–		+
Geum rivale		+	–		+
Gnaphalium silvaticum				–	+
G. uliginosum				–	
Heracleum Sphondylium			–		+
Hypericum maculatum		–			

	1	2	3	4	5
Juncus bufonius			+		
Knautia arvensis			+	+	+
Lathyrus pratensis	+	+	+		+
Leontodon autumnalis		–			+
Linaria vulgaris			+		+
Luzula multiflora	+	–			
L. pilosa	+				+
L. sudetica					
Maianthemum bifolium					+
Matricaria maritima v. inodora			–	+	
Melandrium rubrum				+	
Melica nutans					+
Myosotis arvensis			+		
Nardus stricta				+	+
Orchis maculata					+
Parnassia palustris				+	+
Phalaris arundinacea					
Phleum commutatum				+	+
Plantago major		–			+
Polygonum Bistorta		–			+
P. Convolvulus			–	+	
P. lapathifolium ssp. pallidum			–	+	
Potentilla erecta		–			+
P. intermedia	+		+		+
Prunella vulgaris	+	–	–		+
Pyrola minor					+
Ranunculus acris		–			+
R. repens		–			
Raphanus Raphanistrum			–		
Rhinanthus minor		–		+	+
Rh. serotinus		–	+		+
Rumex Acetosa ssp. pratensis					+
R. confertus	–		+		+
R. crispus	+	–	+	+	+
R. domesticus		–	+	+	+
R. pseudonatronatus		–	+		
R. thyrsiflorus	+				
Selaginella Selaginoides				+	+
Silene Cucubalus			–		
Solidago Virgaurea	+			+	+
Spergula arvensis			–	+	
Stellaria graminea		–			+[1]
St. hebecalyx Fenzl		–			

[1]) f. lasiosepala (det. A. Kalela)

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
St. palustris		+				Urtica dioeca	+		+		+
Thelypteris Dryopteris					+	Veronica Chamaedrys	+	+			+
Trifolium hybridum	+					V. scutellata			+		
T. pratense		+				Vicia Cracca	+	+		+	+
T. repens	+	+				V. sepium			+		+
T. spadiceum			+			Viola epipsila					+
Trollius europaeus					+	V. tricolor			+	+	
Tussilago Farfara					+						

Tabellen är självfallet inte fullständig. Under den korta tid, som stod oss till buds för inventeringen, kommo naturligtvis främst de på sätt eller annat misstänkliga arterna att eftersökas och antecknas, medan många s.k. vanliga arter helt visst inte kommo med i förteckningen. Trots dessa brister synas förteckningarna dock vara rätt vittnesgilla. Ur dem kan ett och annat utläsas om den förändring det naturliga växttäcket genomgått som resultat av ett till tid synnerligen kort begränsat främmande herravälde.

Då det gäller att fastställa nykomlingarna i dylika fall inträda svårigheter på den grund, att tidigare undersökningar över växtvärlden i ifrågavarande område saknas. Så är fallet även med det nu aktuella området i Kuhmo. Liksom flertalet andra till sin allmänna natur mer eller mindre sterila trakter har också Kuhmo till stora delar hamnat utanför det intensiva forskningsarbete, som våra botanister utfört i de övriga socknarna i provinsen Ok. Tidigare uppgifter speciellt från krigsskådeplatsen i Saunajärvi-Rasti — terrängen saknas sålunda helt. I ett ödemarksområde med dess synnerligen glesa bosättning, till arealen obetydliga odlingar och utan några mer betydande trafikleder (järnvägar saknas, vägarna i form av stigar) har man dock lättare att påvisa uppenbara förändringar än i ett område med rikligare spår av mänsklig verksamhet.

På exkursioner sommaren 1954 i de av kriget icke berörda delarna av Saunajärvi by ävensom i de angränsande Jonkeri- och Korpisalmi-trakterna erhöll jag en viss uppfattning om den spontana floran i den del av Kuhmo socken, till vilken mottiområdet hör. Ett stöd i mitt försök att fastställa de av kriget förorsakade förändringarna i växttäcket har jag vidare funnit i de tidigare undersökningar, som utförts såväl i provinsen Ok som i de angränsande delarna av det ryska Karelen. Jag avser närmast Wainios (1878), Brenners (1899), I. O. Bergroths (Erkamo 1947) och Kyyhkynens (1919) studier av äldre datum samt Jalas (1948) uttömmande redogörelse från senaste tid.

Artsammansättningen i tabell 1 är synnerligen heterogen. Vid sidan av till områdets spontana flora eller tidigare adventivflora hörande arter finner man för detsamma helt främmande arter, om vilka man med stor säkerhet kan påstå, att de kommit till området med de invaderande fiendestyrkorna

1939—1940. Sådana äro bl.a.: *Alchemilla heptagona, Briza media, Dianthus superbus, Erodium cicutarium, Polygonum Bistorta, Rumex confertus, R. pseudonatronatus, R. thyrsiflorus* och *Stellaria hebecalyx*. Beträffande andra arter (t.ex. *Aegopodium Podagraria, Agropyron repens, Alopecurus pratensis, Calamagrostis arundinacea, Campanula glomerata, Centaurea Jacea, C. phrygia, Dactylis glomerata, Dianthus deltoides, Festuca pratensis, Galium boreale, G. Mollugo, Heracleum Sphondylium, Hypericum maculatum, Lathyrus pratensis, Linaria vulgaris, Potentilla intermedia, Rumex crispus* och *Silene Cucubalus*) kan man inte lika kategoriskt tänka sig dem som inkomna i samband med kriget, ehuru de med stor sannolikhet ansluta sig till de förut nämnda. Det kan i detta sammanhang vara värdefullt att meddela, att gårdsfolket på Riihivaara gård utpekade följande arter, som först efter kriget visat sig i området: *Agropyron repens, Alopecurus pratensis, Centaurea Jacea, C. phrygia* och *Heracleum Sphondylium* av de ovan nämnda samt därtill *Trollius europaeus* och *Tussilago Farfara*. På Löytövaara gård fäste man vår uppmärksamhet vid *Centaurea phrygia*, som man funnit mångenstädes i trakten som nykomling efter kriget. Kannashusbonden hade förutom sistnämnda art lagt märke till *Agropyron repens, Alopecurus pratensis* och *Heracleum Sphondylium*.

Då de nytillkomna arterna måste anses ha kommit till området främst med det foder, som på olika sätt forslats med eller till trupperna för hästarna, är frågan om varifrån detta foder härstammar aktuell. Någon full visshet i detta avseende kan naturligtvis inte fås. Trenne möjligheter synas härvid komma i förgrunden:

1) Fodret härstammade från Kuhmo-fronten närliggande områden bortom riksgränsen;

2) fodret härstammade från norra Ryssland bortom Vita havet och Onegafloden; för trupperna i norr gick en underhållsväg från Vologda över Archangelsk till Sorokka;

3) fodret härstammade från längre söderut, fjärmare eller närmare belägna områden i det vidsträckta ryska riket.

Av dessa tre alternativ synes det första vara mindre antagligt redan på den grund, att de bortom gränsen belägna Kuhmo-avsnittet angränsande områdena knappast kunnat ställa till truppernas förfogande sådana mängder foder, varom här måste ha varit fråga. Utesluten är dock inte en rekrytering av mången »sydlig» art från i dessa trakter belägna etappstationer. Jag hänvisar till Jalas (1948) redogörelse över många arters expansion i och till Repola-trakten under senare tid.

För det andra alternativet, en transport av fodret från norra Ryssland öster om Fennoskandiens östgräns, kunna måhända några i tabell 1 upptagna arter tala. Jag tänker närmast på *Stellaria hebecalyx*, funnen i Luelahti-

mottiområdet. Enligt KALELA (1955, s. 106) är arten en typisk företrädare för det sibiriska taigaelementet. Artens kända utbredning (KALELA l.c., s. 98—100 samt karta 9 s. 107) stöder tanken på en invandring österifrån och då närmast från trakterna bortom Onega-floden. Mindre antaglig verkar en invandring från de sparsamma förekomsterna i de nordöstligaste delarna av Ostfennoskandien. Också beträffande *Dianthus superbus* har man orsak antaga ett liknande ursprung.

Till de tvenne ovan nämnda arterna ansluta sig måhända ännu *Polygonum Bistorta* och *Rumex pseudonatronatus*, vardera av KALELA (1949, s. 16) förda till samma invandringsgrupp som *Stellaria hebecalyx* och *Dianthus superbus*. Beaktansvärd var isynnerhet *Polygonum Bistorta*s uppträdande i stora frodiga exemplar i mottiområdet 1954. *Rumex pseudonatronatus*, som redan 1941 av kapten Heikkinen iakttogs i samma trakter, hade ytterligare spritt sig under de följande 13 åren.

För det tredje alternativet, en transport av fodret från längre söderut, fjärmare eller närmare belägna områden i Ryssland, synes tabell 1 lämna mycket stöd. Många arter i tabellen med en över huvud sydligare belägen utbredningsareal än Kuhmo-området kunde väl tänkas ha inkommit med foder från Onega-Karelen med dess för dessa arter väl lämpade marker (växtplatser). Sådana arter äro bl.a. *Aegopodium Podagraria, Briza media, Calamagrostis arundinacea, Campanula glomerata, Centaurea*-arterna, *Dianthus deltoides, Festuca pratensis, Galium Mollugo, Heracleum Sphondylium, Hypericum maculatum, Lathyrus pratensis, Linaria vulgaris, Potentilla intermedia* och *Rumex*-arterna. Många av dessa arter omnämnas av JALAS (1948) som förekommande i det till Kuhmo angränsande Repola-området i ryska Karelen. För en del av dem har man sålunda att räkna med en invandring från detta område.

Till de i mottiområdet funna arterna hörde även *Alchemilla heptagona*, icke tidigare känd från det ostfennoskandiska området (FAGERSTRÖM 1955—56). De närmaste fyndplatserna äro belägna i Leningrad-området. Att arten med foder söderifrån kommit till Luelahti-mottin synes uppenbart. Detta synes vara fallet även med den av HUUSKONEN 1941 i Luelahti funna *Achillea pubescens* (icke funnen 1954).

Med beaktande av att flere av nykomlingarna i mottiområdets flora (t.ex. *Rumex confertus, R. pseudonatronatus, R. crispus, Polygonum Bistorta, Dianthus superbus, Centaurea phrygia* och *C. Jacea*) ännu 1954, 14 år efter invandringen, inte visat några tecken på att försvinna, har man måhända att räkna med att åtminstone en del av dem kommer att bliva stationära i området. Ett fortsatt studium av florans utveckling i mottiområdet skall helt visst lämna bidrag till det svårangripliga och mångskiftande problemet om växternas invandring.

Problemet »krigets spår i Finlands flora» har i ett betydande antal skrifter belysts. Jag hänvisar till sammanfattningen hos LUTHER (1948—49). Flertalet av dessa skrifter har dock publicerats mitt under brinnande krig eller en kort tid efter fredssluten, varför de inte i högre grad belysa de varaktiga spåren i floran. De enda undantagen utgöra LUTHERS ovan nämnda studie samt en redogörelse av BÄCK & MALMBERG (1951) över de med tyskarna under kriget inkomna växternas öden i Vasa. Föreliggande studie ansluter närmast till dessa tvenne sistnämnda.

Till kapten LAURI HEIKKINEN, min exkursionskamrat under besöket i Kuhmo-mottiområdet, frambär jag mitt tack för erhållen värdefull hjälp av mångahanda slag såväl under exkursionen som vid andra tillfällen. På hans uttryckliga önskan publicerar jag denna uppsats enbart i eget namn, trots att vi tillsammans insamlat materialet. Likaså tackar jag prof. AARNO KALELA och kustos, fil.dr GUNNAR MARKLUND, som bestämt kritiskt material och granskat bestämningar. Prof. MAUNO J. KOTILAINEN, som gjorde det möjligt för mig att sommaren 1954 exkurrera i olika delar av Ok och som med sporrande intresse följt med studierna, är jag stor tack skyldig.

Anförd litteratur: BRENNER, MAGNUS 1899: Observationer rörande den nordfinska floran under adertonde och nittonde seklen, särskildt med afseende å kärlväxterna i Öster-Norrbotten, Nord-Österbotten och Kajanien. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *16:* 4. S. 1—307. — BÄCK, RAGNAR & MALMBERG, MARTIN 1951: Adventivväxter i Vasa. Nordenskiöldsamf. tidskr. 1951. S. 49—57. — ERKAMO, V. 1947: I. O. Bergroths botaniska undersökningar i Karelia pomorica. En sammanställning. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *67:* 1. S. 1—83. — FAGERSTRÖM, LARS 1955—56: Alchemilla heptagona Juz., ny för Finlands flora. Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. *31.* S. 42—46. — HUUSKONEN, A. J. 1944: Talvisodan sotatoimien vaikutuksesta kasvistoon Kuhmon mottialueella. Luonn. Yst. *48.* S. 231—232. — HYLANDER, NILS 1941: Förteckning över Skandinaviens växter. Utgiven av Lunds Botaniska Förening. 1. Kärlväxter (Tredje upplagan). S. I—VI + 1—197. — JALAS, JAAKKO 1948: Kylien kasvistosta Repolan piirikunnassa Länsi-Pomorian (Kpoc) lounaiskolkassa. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *66:* 3. S. 1—58. — KALELA, AARNO 1949: Mistä ja milloin Suomi on saanut kasvistonsa? Eräitä ääriviivoja. Suomen Luonto 1949. S. 9—30. — 1955: Stellaria hebecalyx Fenzl, ein vernachlässigter Vertreter des sibirischen Taigaelementes in Fennoskandien. Arch. Soc. 'Vanamo' *9:* suppl. S. 92—112. — KYVHKYNEN, O. 1919: Suomussalmen kasvisto. Acta Soc. F. Fl. Fenn. *46:* 1. S. 1—139. — LUTHER, HANS 1948—49: Krigets spår i Finlands flora. Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. *24.* S. 138—160. — TUOMPO, W. E. 1942: Operationerna i norra Finland och de arktiska områdena. S. 258—302 i »Ära — Fädernesland. Kriget mellan Finland och Sovjetunionen 1939—40. Redigerad av generallöjtnant W. E. Tuompo och överste V. A. M. Karikoski.» Helsingfors. — WAINIO, EDWARD 1878: Kasvistonsuhteista Pohjais-Suomen ja Venäjän-Karjalan rajaseuduilla. S. 1—160 + I—LVIII. Helsinki.

3. 3. 1956

Prof. PAAVO SUOMALAINEN piti esitelmän: *Piirteitä talvihorroksen fysiologiasta.*

Jäseneksi valittiin fil.kand. PAAVO J. HAVAS.

Ordföranden meddelade, att Ab Tilgmann under vårterminen yttermera höjt tariffen (se årsberättelsen).

Ordföranden meddelade, att enligt uppgift av de Vetenskapliga samfundens bibliotekarie, dr GUNVOR KERKKONEN, ett mindre antal av Sällskapets skrifter skadats vid ett läckage i lagerfilialen i Kottby. Dr Kerkkonen föreslog, att Sällskapet skulle låta försäkra boklagret.

Sällskapets sekreterare doc. L. VON HAARTMAN framlade tom 72 av Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica. Tomen är tillägnad ordföranden prof. ALVAR PALMGREN. Vid överlämnandet yttrade sekreteraren:

Herr Professor Alvar Palmgren.

Den biologiska forskningens utveckling är mätt med historiens måttstock kort. Biologin i modern mening är i väsentliga stycken ett arv från 1800-talet. Darwins arbete om arternas uppkomst, den främsta milstolpen på biologins väg, har ännu inte fyllt 100 år. Under mer än tredjedelen av denna tid har Ni, Herr Professor, verkat som ordförande i Societas pro Fauna et Flora Fennica. Ni har sett kännedomen om vårt lands fauna och flora göra framsteg, till vilka Ni själv lämnat betydande bidrag genom utforskning av Ålands växtvärld. Ni har sett ekologi och fysiologi, genetik och etologi också i vårt avsides belägna land utvecklas till självständiga discipliner av biologin. Om denna utveckling bär Sällskapets skrifter vittne. Förvisso har de gångna årens möda inte alltid känts lätt att bära. Tystnad är oftast tacken för ett väl fullgjort värv, men kritiken tiger i stället sällan. Makt och ära följa endast i ringa mått med posten som ordförande i vårt lands äldsta vetenskapliga samfund, ty botaniken och zoologin höra icke till de vetenskaper som pocka på uppmärksamhet. De är varken tillgängliga för alla, som de humanistiska disciplinerna, eller insvepta i det skenbart ogenomträngligas clairobscur som den moderna fysiken. Nej, fåfängan har ingen andel i de tjänster Ni gjort Sällskapet. Liksom för den rätta regenten Riket, och för den rätta missionären Skriften, så har för Eder, Herr Professor, Sällskapet under en mansålder varit föremålet för Eder innersta strävan. Dess väl har varit Eder enda belöning, på dess altare har Ni offrat den tid och de krafter Ni i en annan ställning odelade hade kunnat egna Edert eget arbete.

På Sällskapets vägnar ber jag Eder, Herr Professor, mottaga den 72:ndra tomen av Acta.

Prof. Palmgren anhöll att till Sällskapet få frambära sitt vördsamma tack för den stora heder Sällskapet låtit komma honom till del.

Dr HOLGER TÖRNROTH meddelade, att han återfunnit *Carex livida* på den ena av artens 2 kända fyndorter på Åland, Eckerö.

Doc. LARS VON HAARTMAN meddelade, att han senaste sommar i slutet av maj, på mindre än en timme, insamlat tre ex. av snokens melanistiska morf

på Tvärminneön. Också någon normalt färgad snok förekom på platsen. Den höga frekvensen av svarta snokar i skärgården tyder på att den svarta färgen möjligen innebär en selektionsfördel (jfr Memoranda 24, s. 26—28).

Dr Holger Törnroth meddelade, att han i Ålands skärgård två gånger påträffat den svarta morfen av snok.

Alex. Luther: **Die Namen der Turbellariengattungen Axia und Beauchampiella, Luther 1955, sind durch neue zu ersetzen.**

In meiner 1955 in den Acta Zoologica fennica Nr 87 veröffentlichten Monographie der Dalyelliiden beschrieb ich (S. 318) eine neue Gattung, die ich zu Ehren des verdienstlichen Kieler Turbellarienforschers Dr Peter Ax, dem ich das betreffende Material verdankte, *Axia* nannte. Es war mir damals nicht bekannt, dass kurz vorher (1954) F. F. Ferguson einer anderen, zur Familie Macrostomidae gehörenden, Turbellariengattung denselben Namen gegeben hatte (Monograph of the Macrostomine worms of Turbellaria, Transct. Amer. Microsc. Soc. *73*, p. 47). Der von mir gegebene Name muss deshalb, als präockupiert, durch einen neuen ersetzt werden. Die Gattung mag *Axiola* heissen.

Auch der Name *Beauchampiella*, den ich in derselben Arbeit (S. 317) für *Jensenia oculifera* Beauchamp 1927 schuf, erweist sich als präockupiert, wie mir Herr Professor R. de Beauchamp freundlichst mitteilt. Er schreibt: »Votre g. *Beauchampiella* n'est pas valable, Remane ayant employé exactement la même forme. Ce nom n'a pas été relevé dans le Nomenclator zoologicus, ni dans la liste nomenclaturale récente de Wiszniewski, et puor cause: Remane l'a publié dans le 1er fascicule, paru en 1939, des Rotifères du Bronn's Tierreich (qui n'ont jamais été achevés . . .), sans l'indiquer comme nouveau et sans autre définition que le nom d'espèce *eudactylotum*, pris à un *Scaridium*. Malheureusement Paola Manfredi avait créé un g. *Eudactylota* 2 ans avant dans le même but. De toutes facons le nom est inutilisable.» Ich schlage vor, die betreffende Dalyelliide statt Beauchampiella *Beauchampiola* zu nennen.

Ich benutze die Gelegenheit um einen in meiner oben zitierten Arbeit enthaltenen Fehler richtig zu stellen. Unter den russischen Fundorten von *Microdalyellia fusca* führte ich (S. 108) »Rim» an. Da Beklemischev diesen Fundort in einer Arbeit über Turbellarien des fernen Ostens (1950), zusammen mit innerhalb des Russischen Reiches gelegenen anführt, nahm ich an, dass auch dieser Ort in Russland lag. Es war mir entgangen, dass Rom auf russisch Rim heisst. Die betreffende Angabe ist also unter »Russland» zu streichen und unter »Italien» ist hinzuzufügen: Rom, im Park der Villa Borghese 1927 (Beklemischev in Brief vom 5.12.1955). Herrn Prof. Beklemischev, der mich auf diesen Irrtum aufmerksam machte, danke ich hiermit bestens.

7. 4. 1956

Föredrag av prof. Bertel von Bonsdorff: *Binnikemasken som orsak till blodbrist.* I samband med föredraget visades två filmer.

Till hedersledamot utsågs prof. Richard Frey.

Till korresponderande ledamot utsågs prof. Carl H. Lindroth (Lund).

Till medlem invaldes stud. Heikki Hokka.

Meddelades, att Sällskapet mottagit inbjudan

att låta sig representeras vid Suomalainen Kirjallisuuden Seuras 125-årsfest den 15 mars; festen hade dock inhiberats på grund av generalstrejken.

att låta sig representeras vid den internationella limnologkongressen i Finland sommaren 1956.

att utse en representant i den kommitté, som förbereder den internationella ornitologkongressen i Helsingfors 1958.

Ordföranden meddelade, att för innevarande arbetsår 31.900 mk kan utdelas som stipendier.

Sekreteraren uppläste en av mag. Adolf Fr. Nordman inlämnad skrivelse, vari denne hemställer om en genomgripande reform av Sällskapets stadgar, speciellt med avseende å valsystemet.

Dr Torild Brander belyste med kartor ett antal nordiska sötvattensmusslors utbredning.

Dr Holger Törnroth meddelade, att *Zostera marina* sommaren 1955 blommat rikligt i Ålands yttre skärgård. I anslutning härtill påpekade docenten Hans Luther, att *Zostera* regelbundet blommar i vattnen vid Hangö udd (se Acta Botanica Fennica 50).

Artturi Railonsala: **Lappfjärdin pitäjän putkilokasvisto.** — Uusia löytöjä, täydennyksiä ja oikaisuja.

Sen jälkeen, kun neljännes vuosisataa sitten julkaisin Lappfjärdin putkilokasvien luettelon (Railonsala 1931), on minulla muutamia sotavuosia lukuunottamatta ollut puheena olevalla tutkimusalueella jatkuvasti tilaisuus tehdä täydentäviä havaintoja, joihin perustuen olen kyseisten ryhmien erikoistuntijain ystävällistä apua saaden jo voinut julkaista *Taraxacum*ien ja jäkälien luettelot (Railonsala 1942, 1955). Käsillä oleva kirjoitus sisältää alussa mainitun julkaisuni ilmestymisen jälkeen tehdyt, sekä toisten tekemät, jotka olen tekstissä erikseen ilmoittanut, että omat putkilokasveja, lukuunottamatta *Salix*- ja *Hieracium*-sukuja, koskevat havaintoni.

Selontekoni (1931) käsitti vain Lappfjärdin pitäjän mantereeseen kuuluvan osan sekä sen välittömässä läheisyydessä olevat luodot ja Kuutholman saaren. Myöhemmin olen tutkinut koko saariston, jonka huomattavimmat saaret ovat Böland, Härkmeri, Västra Karlhamn, Torngrund ja Ådgrundin eteläosa. Tut-

kimusalueen mantereeseen kuuluvan osan pinta-ala on Lappfjärdinkylän maarekisterin sekä Taksmarkin, Härkmeren, Loorpyyn, Mosan ja Penin kylien jakokirjojen mukaan 322.9721 km², josta on viljeltyä maata 5213.07 ha, luonnonniittyä ja viljelyskelpoista maata 3398.13 ha, metsää 23284.45 ha ja joutomaata 401.56 ha. Asukkaita oli vuoden 1955 lopussa kirkonkirjojen mukaan 6651 henkeä, joten asutustiheys on lähes 21 henkeä km² kohden.

Tutkimusalueelle on ominaista näennäinen karuus ja vähälajisuus. Mutta siihen lähemmin tutustuessa havaitsee piankin, että se on Etelä-Pohjanmaan muihin pitäjiin verrattuna maakunnan kenties lajirikkain, joka tapauksessa kasvistollisesti poikkeuksellisen mielenkiintoinen alue.

Alueen lajien lukumäärää ovat lisäämässä varsinaiset merelliset kasvit (*Triglochin maritimum, Potamogeton pectinatus, Zannichellia* jne.) sekä lajit, jotka täällä esiintyvät ainoastaan meren rannoilla (*Ophioglossum, Agropyrum caninum, Myrica gale, Rumex fennicus, Erysimum hieraciifolium*).

Pyhävuoren ja siihen liittyvien Riisoon ja Puskanvuoren pääasiallisesti etelä- ja länsirinteillä sekä niiden juurella on monin paikoin pienialaisia, mutta reheviä lehtokorpia niille tyypillisine lajeineen (*Calamagrostis arundinacea, Platanthera bifolia, Epipogium, Hepatica, Clematis, Actaea spicata, Vicia silvatica, Daphne, Circaea, Stachys silvaticus, Galium triflorum, Viburnum, Lonicera xylosteum, Hieracium lateriflorum, H. fenno-orbicans, H. lyratifolium, H. sparsidens, H. triangulare*). Viittaan tässä yhteydessä MALMIOn kirjoitukseen Pyhävuoren kasvistosta yleensä (MALMIO 1949, 165—167) ja MARKLUNDin kirjoitukseen *Clematiksen* kasvupaikasta, Sahajärven luona olevasta »Paratiisista» (MARKLUND 1949, 5—10), jota nimitystä paikkakunnalla käytetään noista runsaslajisista laikuista, jollaisia on alueella paikoin muuallakin. Vaikka alueen suot yleensä ovat verraten steriilejä, on niilläkin harvinaisina vastaavia lajirikkaita laikkuja. Sellaisia ovat Pikkujärvi (mm. *Carex pseudocyperus*) ja eräät kohdat Paratiisinluoman varrella (mm. *Orchis Traunsteineri*).

Alussa mainitun julkaisuni ilmestymisen jälkeen ovat tutkimusalueen kasvistolliset tekijät ja tästä johtuen lajiston kokoomus yleisyys- ja runsaussuhteineen osittain muuttuneet. Maankohoamisen vaikutus lähinnä merenrantaniityillä on huomattava. Kasvistollisiin suhteihin ovat edelleen vaikuttaneet soiden (Holmosa, Tuuroosneva) ojittaminen ja viljelykseen ottaminen, metsien suojaaminen laiduntamiselta sekä hakkuut, nykyinen liikenne, viljelyksen voimaperäistyminen ja jonkun verran myös siirtoväen vaellukset ja yleensä sodan seuraukset.

Maan kohotessa rantaniittyjen lajit ovat osittain menettäneet kasvupaikkojaan, joka menetys kuitenkin on korvautunut rantaviivan ja niityn vastaavasti siirtyessä merelle päin. Samalla ovat viljelys seuralaislajeineen ja kuivan maan kasvit saaneet uutta elintilaa. Soiden viljelykselle valtaaminen sen sijaan uhkaa useita ± harvinaisia lajeja (*Scheuchzeria, Rhynchospora alba, Carex*

magellanica, C. livida, Malaxis paludosa jne.). Metsien laiduntamiskielto on antanut mahdollisuuden, jota hakkuut joissakin tapauksissa vielä ovat lisänneet, useiden ennen harvinaisten lajien (*Calamagrostis arundinacea, Poa pratensis* ssp. *angustifolia, Stellaria longifolia, Moehringia trinervia, Hepatica, Vicia silvatica, Hieracium* spp., *Crepis paludosa*) lisääntymiselle ja uusien kasvupaikkojen valtaamiselle. Liikenne on puolestaan edistänyt hiljattain saapuneiden tulokkaiden (*Festuca pratensis, Spergularia rubra, Heracleum sphondylium* ssp. *sibiricum, Galium verum, Artemisia vulgaris, Arctium tomentosum, A. minus, Carduus crispus*) leviämistä ja tuonut alueelle uusiakin lajeja (*Galium mollugo, Taraxacum expallidiforme, T. expallidum, T. linguatum, T. lucidum, T. pannulatum, T. Railonsalae, T. rhodopodum, T. sinuatum*). Eräät lajit taas, joiden tuskin voi sanoa liikenteestä suoranaisesti hyötyneen (*Dryopteris filix-mas, Barbarea stricta, Turritis, Hypericum maculatum, Alchemilla* spp, *Pimpinella saxifraga, Chrysanthemum vulgare*), ovat maanteiden pientaria tai ojia pitkin edeten vallanneet uusia kasvupaikkoja. Viljelyksen ansiosta ovat saavuttaneet entistä suuremman levinneisyyden myös eräät alunperin luonnonvaraiset lajit (*Typha latifolia, Juncus conglomeratus, Poa trivialis*). Enemmän siitä kuitenkin ovat hyötyneet varsinaiset kulttuurilajit (*Barbarea vulgaris, Aegopodium, Galium spurium*). Edelleen on viljelyksen vaikutuksesta saapunut useita satunnaiskasveja (*Cynosurus, Papaver somniferum, Lepidium sativum, Melilotus albus, Malva verticillata, Geranium pyrenaicum, Rudbeckia hirta, Helianthus annuus*), joihin liittyvät läheisesti villiytyneet hyöty- tai koristekasvit eli viljelyskarkulaiset (*Fritillaria imperialis, Saponaria, Spinacia, Delphinium cashmerianum, Aquilegia vulgaris, Rosa pimpinellifolia, R. rubrifolia, Geum coccineum, Clarkia, Eryngium planum, Linum usitatissimum, Nemophila* spp. yms.), joita viimeksi mainittuja täällä on suurehko määrä. Mahdollisesti siirtoväen mukana ovat kulkeutuneet lajit *Plantago lanceolata, Lapsana communis, Taraxacum isthmicola* ja *T. revolutum*, kun sen sijaan *Taraxacum Bernhardi* ja *T. quadrangulum* ovat tulleet saksalaiskuljetusten yhteydessä Kristiinan satamaan, josta ne ovat jo ehtineet vaeltaa tutkimusalueelle. Lajien voimakkaaseen levenemiseen ovat varmaan myös vaikuttaneet tärkeänä tekijänä edulliset ilmastolliset suhteet.

Kyyhkysen mainitsema (esim. 1924, 63—64; 1933, 137—138) kasvien vuosittaisessa esiintymisessä havaittavissa oleva ero on tutkimusalueella silmäänpistävä. Varsinkin lajit *Listera cordata, Goodyera repens* ja *Coralliorrhiza trifida* esiintyvät maanpäällisinä yleensä ± harvinaisina ja vähävaltaisina, mutta joinakin vuosina ne saattavat yllättää yleisyydellään ja runsaudellaan.

Jos tiedonanto *Ulmus scabra*n esiintymisestä tutkimusalueella (Suomenmaa VII, 53; Åkerblom 1938, 6) perustuu virheettömään lajinmäärittämiseen, mikä lienee mahdollista, pidän sen häviämisen syynä löytäjäin taitamatonta halua suojata sitä siirtämällä löytämänsä yksilöt puutarhaansa, niin kuin on

yleisesti tehty *Viburnum*ille ja *Lonicera xylosteum*ille. Jälkimmäistä on aikaisemmin käytetty myös haravan piikkiaineksena. Tämä on ajoittain vaarantanut mainittujen pensaiden säilymistä alkuperäisillä kasvupaikoilla. Kun 1929 etsin niitä niiden vanhastaan tunnetuilta kasvupaikoilta, en voinut niitä havaita (vrt. Railonsala op. c., 116). Myöhemmin niitä kuitenkin on versonut entisiin esiintymiinsä (vrt. s. 136). Näyttää siltä, että ne olivat säilyneet maanalaisten osiensa varassa useita vuosia. Vastaavanlaisesta säilymisestä olen tutkimusalueella havainnut muitakin esimerkkejä. Kerran näin täällä hakattavan tuomen sille luvattomalta kasvupaikalta, mutta 26 vuoden kuluttua se versoi ja jatkoi uudistuneena kasvamistaan. Maahan hautautuneiden siemeniensä varassa säilymisestä mainitsen esimerkkinä mesimarjan, jonka olen tutkimusalueella useita kertoja nähnyt suurin joukoin itävän ojia kaivettaessa pinnalle joutuneessa maassa.

Kasvistollisessa suhteessa ainoana ikävänä piirteenä pidän tutkimusalueen saarten käyttämistä lampaiden laitumena. Muuten vehmaiden saarien varsinkin aluskasvillisuus on tästä pahoin kärsinyt. Eräin paikoin jopa *Hippophaë*-pensaikot on kaluttu niin, että vain kuivina törröttävät rungot ja oksat ovat niistä jäljellä. Ainoastaan katajapensaiden suojaamat tai vesirajaa kauempana kasvavat taikka muuten suojautuneet lajit ovat säästyneet. Laiduntamisen seurauksena on esim. *Isatis*ta enää tavattavissa vain Ådgrundilla, josta suurin osa kuuluu Kristiinan maalaiskuntaan ja jonka Lappfjärdin kuntaan kuuluva osa on sen vuoksi säästynyt laiduntamiselta. Olisi mitä suotavinta saada ainakin edustavimmat saaret suojatuiksi.

Seurauksena saariston liittämisestä tutkimusalueeseen on niiden merenrantakasvien yleisyysaste, jotka esiintyvät myös mantereen rannalla ja jotka jo aikaisemmin (l. c.) olen luetellut, kauttaaltaan suurentunut.

Seuraavassa on tietoja 218 lajista, 28 alalajista ja 8 sekamuodosta, lisäksi lukuisista systemaattisesti vähempiarvoisista muodoista. Näistä on satunnaisia 36 ja viljelyskarkulaisia 28 lajia, jotka molemmat ryhmät olen merkinnyt sulkeihin.

Yleisyyden ja runsauden arvioimisessa olen käyttänyt asteikkoja fqq – rr ja cpp — pcc.

Nimistö ja järjestys ovat pääasiallisesti Hiitosen Suomen kasvion (1933) mukaiset; *Taraxacum*ien osalta olen seurannut Hylanderin (1941), *Hieracium*ien osalta Norrlinin (1906) nomenklatuuria.

Sekä Helsingin että Turun yliopiston kasvitieteellisen museon kokoelmiin olen jättänyt edustavan määrän näytteitä tutkimusalueen lajeista.

Maanmittausinsinööri Gunnar Gröndahl on ystävällisesti antanut tietoja tutkimusalueen pinta-alasuhteista ja filosofianmaisteri Ragnar Bäck Ostrobothnia australiksen piiriin kuuluvien henkilöiden sanotulla alueella tekemistä havainnoista. Lausun heille kunnioittavimman kiitokseni. Suuressa

kiitollisuudenvelassa olen myös toht. GUSTAF HAGLUNDille (Tukholma), joka on useassa tapauksessa auttanut *Taraxacum*ien määrittämisessä, sekä toht. GUNNAR MARKLUNDille, joka on määrittänyt vaikeasti tunnettavissa olevat näytteet, mm. kaikki *Ranunculus auricomus*-muodot.

PTERIDOPHYTA

Equisetum pratense Ehrh. Korvissa, purojen varsilla.

Ophioglossum vulgatum L.: r. Merenrantaruohikolla Västra Karlhamnissa, Kuutholmassa ja Ådgrundilla.

Botrychium lanceolatum (Gmel.) Ångstr.: r. Merijärvi, ruohikolla Taksmarkintien risteyksessä (1949); Perus, mäellä Heleniuksen perikunnan maalla (1937, 1945); »landsvägsdike nedanför Långbacken» (Bror Pettersson, 1955).

Polypodium vulgare L.: p. — Railonsala 1931, 95: r.

Asplenium trichomanes L.: rr. »I några få klent utvecklade bestånd på sluttningen av Mellanberget» (Ragnar Bäck, 1954).

A. septentrionale (L.) Hoffm.: rr. Vähävuori, kallionraossa st pc (1946). — Railonsala op. c., 95.

Dryopteris austriaca (Jacq.) Woyn.: p. Metsissä varjoisilla, rehevillä paikoilla; puronvarsilla; kallionaluslehdoissa.

D. cristata (L.) A. Gray: rr. Långbacksmossen (Selim Klockars, 1953).

D. filix-mas (L.) Schutt.: st. r. Koskenrantalehdossa Rannasviikissä 4 yks. (1931); maantien ojassa Siipyyn rajalla (1940), Rannasviikin ja Peruksen välillä (1931); maantien pientarella Träskviikissä kolmessa paikassa (1935), Loorpyyssä kylän pohjoispuolella (1939—1940) ja lähellä Kristiinan rajaa (1934); »500 m öster om Storgräspotten» (Selim Klockars, 1955).

Cystopteris fragilis (L.) Bernh.: rr. Maantien ojassa Lappfjärdin — Porin- ja Lillmosantien risteyksessä (1940).

Struthiopteris filicastrum All.: r. Korpimaisessa metsässä Merijärvellä Isojoen rajalla (1948), Kristiinan rajalla nimismies Ståhlbergin maalla (1946), Junffuritanssin pohjoispuolella (1934), Sahajärven lähellä (1936). — Marklund 1949, 6. — Railonsala op. c., 95: rr.

GYMNOSPERMAE

Picea excelsa (Lam.) Link f. *brevifolia* Cripps: metsässä Holmosan luoteispuolella 4 puuta (1931), Riisoonkankaalla 5 puuta (1936).

f. ad formam *columnarem* vergens: metsässä Merijärvellä Heleniuksen perikunnan maalla 2 puuta (1936), Lankooskallion pohjoislaidalla 2 matalaa puuta (1936), Penintien varrella n. 3 km:n päässä Lappfjärdin — Karijoen maantiestä 2 puuta (1937).

f. *viminalis* (Sparrm.) Casp.: metsässä Holmosan pohjoispuolella 1 puu (1933).

f. *virgata* (Jacq.) Casp.: metsässä maantien varrella uuden hautuumaan kohdalla (1933).

f. *oligoclada* Brenn.: metsässä Holmosan koillispuolella (1933).

f. *glomerulans* Kihlm.: metsässä Penintien varrella n. 1.5 km:n päässä Lappfjärdin—Karijoen maantiestä (1936).

ANGIOSPERMAE

I. Monocotyledoneae

Sagittaria natans Pall.: r. Västra Karlhamnin, Kuutholman ja Ådgrundin rannalla (1952). — Railonsala op. c., 97: rr.

Triglochin maritimum L.: p. Saarten rannoilla vedenrajassa (1952). — Railonsala op. c., 97: rr.

Potamogeton pectinatus L.: p. Saarten rannoilla matalassa vedessä (1952—1953). — Railonsala op. c., 97: rr.

Zannichellia palustris L.: p. Saarten rantavedessä, Jokisuulla matalikolla (1952). — Railonsala op. c., 97: *Zannichellia* sp.: rr.

Typha latifolia L.: st r (— p). Pluuminjärven pohjoisrannalla ojassa cpp (1942), purossa pc, savihaudassa st cp, kostealla rantaniityllä cp (1946—1955); Pikkujärvessä cpp (1942—1955); Pluuminjärven pohjoispuolella maantien varrella umpeenkasvaneessa lammikossa st cp (1952); Haisuojassa Storhannuksen ja Lilgelsin talojen lähellä st cp (1940—1955); maantien ojassa pikkupappilan lähellä sp (1940—1955); Pohjanpuolella Karijoentien varrella olevissa ojissa pc (1951—1955); Levengissä rantaniityllä st pc (1932). — Railonsala op. c., 96: r.

f. *candida* (Liro) Hiit.: rr. Pikkujärvessä päämuodon seassa (1954).

Sparganium Friesii Beurl.: rr. Pluuminjärvessä (1933); Roksin lammessa st pc (1933).

[*Fritillaria imperialis* L.: rr. Taksmarkissa Flakoosintien risteyksen kohdalla vanhalla asumuksen sijalla ja siitä levinneenä kolmisenkymmentä yksilöä (1931).]

Polygonatum officinale All.: r. Riisoo, kiviaidan vierellä Merijärventien varrella (1934); kivikossa ja tien vierellä Sahajärven lähellä (1936). — Vrt. Marklund 1949, 6. — Railonsala op. c., 101: rr.

Iris pseudacorus L.: st r. Joen rantavedessä Merijärven kaakkoispuolella sp (1946—1955), Taksmarkin itäpuolella pc (1944), Peruksessa Peruskosken myllyn luona pc (1944—1955) ja V. Mäen rannassa sp (1939); Haisuojassa Storhannuksen talon lähellä pc (1935); merenrantaniityllä Levengissä pc (1931); Pohjanpuoli, ojassa Karijoentien varrella st pc (1949—1954).

Juncus conglomeratus L., em. Leers: p. Kosteilla paikoilla teiden vierillä; maanteiden ja peltojen ojissa; rannoilla. — Railonsala op. c., 101: r.

J. lampocarpus Ehrh.: rr. Pohjanpuoli, polulla Penintien varrella (1952).

J. Gerardi Lois.: st fq. — Railonsala op. c., 101: st r.

J. bufonius L. ssp. *ranarius* (Perr. & Song.) Hiit.: ± fq. Merenrannoilla.

Scirpus Tabernaemontani Gmel.: st fq. — Railonsala, op. c., 99: rr.

Carex dioeca L.: ± r. Soilla Pyhävuoren ympäristössä (1936) ja Holmosan itäpuolella (1954); Storgräspotten (Ragnar Bäck, 1954).

C. pauciflora Lightf.: p. Holmosan ympäristössä kalliopainanteissa olevalla rahkalla; Traakoosnevalla; Tuuroosnevalla (1931); Pyhävuoren ympäristössä olevilla soilla (1936).

C. glareosa Wg.: rr. Merenrannalla Härkmeren ja Skaftungin välillä (1944).

C. loliacea L.: p. Korpimaisilla paikoilla, purojen varsilla (1931).

C. pilulifera L.: rr. Härkmeri, maantien vierellä olevalla ruohikolla lähellä Siipyyn rajaa (1944).

C. vaginata Tausch: r. Korvessa Paratiisinluoman varrella (1936); korpimaisella paikalla Puskanvuoren länsipuolella (1936). — Railonsala op. c., 100: rr.

C. limosa L.: r. Lankooskallio, lätäköissä Heleniuksen perikunnan maalla (1952—1955); suopainanteessa Etelävuoren ja Junffuritanssin välillä (1934); suolla Paratiisinluoman varrella (1936—1955). — Railonsala op. c., 100: rr.

C. flava L.: rr. Suolla Paratiisinluoman varrella (1936); Paratiisinluoman rannalla (1948); st pc.

C. pseudocyperus L.: r. Pluumi, Pikkujärvi, suolammin rannalla cpp, suo-ojassa cp, purossa cp, suosilmäkkeen reunoilla cpp, suoniityllä sp; purossa kylän koillispuolella st pc; Pluuminjärven pohjoispuolella maantien ojassa pc, mutahaudassa cpp, purossa st cp; (1954).

Alopecurus ventricosus Pers.: p. Merenrannoilla.

A. aequalis Sobol.: p (— st fq). Kosteilla teillä, rannoilla. — Railonsala op. c., 97: rr.

Calamagrostis lanceolata Roth: st r. Riisoo, korvessa vuoren länsipuolella (1931); Slotmosa, korvessa niittyjen itäpuolella, korpimaisella paikalla Häggmanin maalla (1951); Merijärvi, korpimaisessa metsässä Isojoen rajalla (1948); Pyhävuori, korpimaisessa metsässä vuoren länsipuolella (1933); vuoren pohjoispuolella (1936).

C. arundinacea (L.) Roth: Härkmeri, maantien vierellä olevalla metsäaukeamalla Siipyyn rajalla (1951); Slotmosa, Häggmanin maalla metsänhakkuupaikalla sekä Tupanevan länsipuolella korpimaisella paikalla (1951); Riisoo, metsänhakkuupaikalla vuoren länsipuolella (1951); Taksmarkki, Isollakankaalla korpimaisella paikalla (1938).

Deschampsia bottnica (Wg) Trin. × *caespitosa* (L.) PB.: st r. Böland, Västra Karlhamn, Härkmeri, rantakivikossa pcc — st pc (1952). — Railonsala op. c., 98: r.

Molinia coerulea (L.) Moench: r. Merijärvi, korpimaisessa metsässä Isojoen rajalla (1931); suolla Pyhävuoren pohjoispuolella (1936); Paratiisinluoman rannalla (1948). — Railonsala op. c., 99: rr.

[*Dactylis glomerata* L.: st r. Maantien pientarilla Träskviikissä pc (1954), Pluumilla st pc (1954), Kirkonkylän eteläpuolella st cp (1954), Taksmarkissa sp (1952—1954), Traakoosahteessa st cp (1952—1954). — Railonsala op. c., 99: rr.]

[*Cynosurus cristatus* L.: rr. Pohjanpuoli, ruohikolla Ståhlbergin huvilan pihassa (1946—1947).]

Poa trivialis L.: fq. Rannoilla, korvissa, pelloilla. — Railonsala op. c., 98: ? r.

P. pratensis L. ssp. *eu-pratensis* Hiit.: fqq. Niityillä, pientarilla, pelloilla, pihoissa.
ssp. *angustifolia* (L.) Lindb. fil.: p. Kankaiden laidoilla, lehtomaisilla paikoilla, korvissa, metsissä muurahaispesien ympärillä.

Festuca pratensis Huds.: p. Maantien pientarilla Peruksessa st pc (1934), Kirkonkylässä kahdessa paikassa pc (1936), Pluumilla st pc (1937); sotien jälkeen (1944—1955) on laji esiintynyt saaristoa lukuunottamatta kaikkialla tutkimusalueella maantien pientarilla. — Railonsala op. c., 99: rr.

[*Lolium remotum* Schrank: pellavapelloilla (1944).]

Bromus mollis L.: rr. Härkmeri, Pluuminjärven länsipuolella olevalla lehtokalliolla sp (1933—1939; myöhemmältä ajalta havainnot puuttuvat).

Agropyrum caninum (L.) PB.: r. Ådgrund, rantapensaikossa (1952). — Railonsala op. c., 99: rr.

Elymus arenarius L. p. Kivikko-, sora- ja hiekkarannoilla, toisinaan hietikoilla verraten etäälläkin rannasta (1952—1953). — Railonsala op. c., 99: r.

Orchis maculatus L. f. *concolor* Lge: rr. Korpimaisessa metsässä Junffuritanssin länsirinteellä st pc (1934).

O. Traunsteineri Saut.: rr. Suolla Junffuritanssin pohjoispuolella (1948).

O. incarnatus L. rr. Storgräspotten (Gunnar Gröndahl, 1955).

Typis expr. 16. 8. 1957

Platanthera bifolia (L.) Rich.: st r. Härkmeri, Pluuminjärven länsirannalla Härkmerentien varrella olevassa lehdossa pc (1939, 1952); Riisoo, vuoren länsipuolella olevilla vanhoilla halonhakkuupaikoilla (1937—1939, 1948—1954); Merijärvi, korpimaisella paikalla Isojoen rajalla pc (1948); Pyhävuori, länsirinteen vuorenaluslehdossa pc (1931), korvessa vuoren pohjoispuolella st pc (1938), myöhemmin sp (1939); Puskanvuori, länsirinteen juurella pc — st pc (1939—1954).

Epipogium aphyllum (Schm.) Wg.: rr. »Paradiset ett exemplar 1953, ett 20-tal 1954» (Gunnar Gröndahl). — Lehdossa Puskanvuoren länsirinteen juurella. — Suomenmaa VII, 53. — Vrt. Åkerblom 1938, 6.

Listera cordata (L.) RBr.: p. Tämä niin kuin pari seuraavaakin lajia ovat havaittavissa vain suotuisina kesinä. — Railonsala op. c., 102: r.

Goodyera repens (L.) RBr.: r. Kuusikossa Pyhävuoren pohjoispuolella sp (1948—1949). — Railonsala op. c., 102.

Coralliorrhiza trifida Chat.: r. Korvessa ja suoniityllä Riisoon länsipuolella (1932); Kiviluoma, maantien ojassa (1936). — Railonsala op. c., 102: rr.

II. Dicotyledoneae

Betula pubescens Ehrh., em. Gunnarss. f. *parvifolia* (Reg.) Gunnarss.: p. Soilla.
ssp. *suecica* Gunnarss.: fq. Kosteahkoissa metsissä.

B. tortuosa Led., em. Gunnarss. coll.: rr. Tupaneva, suonlaidassa (1953); Västra Karlhamn, kalliolla (1952).

B. nana × *pubescens:* r. Merijärvi, rämeellä (1933); Taksmarkki, suolla Pyhävuoren eteläpuolella (1933). — Vrt. Railonsala op. c., 104.

B. nana × *verrucosa:* r. Pikkujärvi, rämeellä (1933), suolla Pyhävuoren pohjoispuolella (1936). Railonsala op. c., 104: rr.

Myrica gale L.: rr. Merenrannalla lähellä Siipyyn rajaa (1944).

Salix caprea L. ssp. *coaetanea* (Hn) Hiit.: rr. Slotmosa, mäellä Heleniuksen perikunnan maalla (1941); det. G. Blom 1945.

Ulmus scabra Mill.: rr. Lehdossa Puskanvuoren länsirinteen juurella. — Suomenmaa VII, 53. — Vrt. Åkerblom 1938, 6.

Polygonum aviculare L. ssp. *heterophyllum* (Lindm.) Hiit. v. *litorale* (Link) Lindm.: Västra Karlhamn, rantakalliolla (1952).

P. amphibium L. mf. *terrestre* (Leyss.): r. Uuden hautuumaan nurmikolla siunauskappelin luona st cp; hevospuomin luona hautuumaan ja maantien välillä st pc (1935); Kirkonkylä, osuuskaupan pihassa st cp (1939).

Rumex fennicus Murb.: st r (— p). Saarilla rantakivikoissa ja kallioiden halkeamissa (1952—1953). — Railonsala op. c., 104: rr.

R. crispus L.: Ådgrund, rannalla pc (1953).

R. acetosa ssp. *thyrsiflorus* (Fingerh.) Hayek: rr. Merijärvi, tien vierellä kylän itäpuolella (1952).

[*Spinacia oleracea* L.: rr. Pluumi, roskakasassa kylän pohjoispuolella (1954).]

Silene inflata (Salisb.) Sm. f. *litoralis* (Rupr.) M. & C.: p. Saarten kivikkorannoilla ja kallioilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 105: rr.
ssp. *maritima* (Horn.) M. & C.: ± r. Västra Karlhamn, Torngrund, Härkmeri, rannoilla ja rantakallioilla (1952—1953).

Lychnis flos-cuculi L. f. *albiflora* (A. & G.): rr. Loorpyy, kostealla niityllä kylän länsipuolella (1940—1955); Pohjanpuoli, kostealla niityllä ja ojissa Lappfjärdin—Karijoen- ja Penintien risteyksessä (1952—1955).

[*Agrostemma githago* L.: Perus, Heleniuksen perikunnan ruispellossa pc (1952). — Railonsala op. c., 105: rr. — Consp. Vol. III, 32: Lappfjärd (Nyström): Strömb.; Lauren in hac prov. non ipse vidit.]

[*Saponaria officinalis* L.: st r. Pluumi, kaatopaikalla kylän pohjoispuolella st pc (1954); Taksmarkki, maantien ojassa kylän länsipuolella kahdessa paikassa st cp, roskakasassa kylän pohjoispuolella st cp (1953—1954); Isokoski, maantien ojassa st pc (1952—1955); Perus, maantien ojassa Peruksen sillan luona st cp (1954), kompostikasassa Heleniuksen perikunnan puutarhan laidalla sp (1936—1955); Haisuojan rannalla roskakasassa sp (1950—1954); Kirkonkylä, maantien pientarella Marttilan kohdalla st pc (1954).]

Stellaria nemorum L. ssp. *montana* (Pierr.) Murb.: st r. Joenrantapensaikossa Rannasviikissä sp, Peruksen saaressa sp, Roksin lammen länsipuolella st pc, kansanopiston kohdalla cpp; Suntissa ja Levengissä kosteissa paikoissa cpp; Puskajärvi, lehtomaisella paikalla st pc; (1933).

S. longifolia Muehl.: p. Lehdoissa ja rehevissä kuusikoissa varjoisilla paikoilla kantojen ja kivien ympärillä, kallioilla ja suurilla kivillä; sp, suotuisina kesinä — cpp.

[*Cerastium arvense* L.: st r. Maantien pientarella Pluumilla (1947), Taksmarkissa kahdessa paikassa (1948), Loorpyyssä (1947), Pohjanpuolella Karijoentien varrella (1938), Kiviluomalla (1938); pc — st pc. — Railonsala op. c., 105: rr.]

Sagina nodosa (L.) Fenzl: p. Saarten rannoilla, rantaruohikoilla ja -kallioilla. — Railonsala op. c., 106: rr.

Moehringia trinervia (L.) Clairv.: st r. Riisoo ja Vähäjärvi, metsänhakkuupaikoilla kantojen ympärillä ja kannoilla cpp (1952—1953). — Railonsala op. c., 105—106: aina pc.

Spergularia rubra Presl.: st r. Taksmarkki, kylän laidassa Merijärventien vierellä olevalla hietikolla (1954); maantien pientarella Traakoosahteessa (1938, 1954), Isollakoskella, Peruksessa osuuskaupan kohdalla ja Lankoosintien pientarella Hakalan ja Heleniuksen välillä sp (1938, 1944—1954), Kirkkoahteessa (1954). — Railonsala op. c., 106: rr.

S. salina Presl.: p (— st fq). Saarilla ja luodoilla matalassa vedessä ja vedenrajassa (1952—1953). — Railonsala op. c., 106: rr.

Ranunculus auricomus L. ssp. *acrifolius* Nannf. & H.Sm. Merijärvi, niityllä kylän länsipuolella; maantien ojassa Taksmarkintien risteyksen lähellä; (1951).

ssp. *crassiusculus* Markl. ined. Härkmeri, kylän itäpuolella lehtoniityllä, metsäaukeamalla ja metsänhakkuupaikalla (1954); Holmosa, niityllä nevan pohjoispuolella (1951); Taksmarkki, joenrantalehdossa Merijärventien varrella (1952); Perus, Heleniuksen perikunnan maalla Pikkujoen rannalla ja ojassa Lankoosintien varrella (1952); Kiviluoma, maantien ojassa (1952); Pyhävuorenahde, maantien ojassa (1952).

ssp. *ostrobottnicus* Markl. ined. Holmosa, lehtokorvessa Pikkujoen rannalla, vainiolla nevan pohjoispuolella, metsänhakkuupaikalla nevan koillispuolella (1954); Slotmosa, niityille menevän tien varrella, niityllä Hammarbergin ja Heleniuksen perikunnan maalla (1952); Taksmarkki, Traakoosahteessa ruohikolla ja maantien ojassa, kylän itäpuolella korvessa ja korpimaisessa metsässä (1954), tulvarannalla Merijärventien varrella (1952); Merijärvi, maantien ojassa Taksmarkintien risteyksen lähellä, kansakoulun lähellä (1952); Perus, heinäpellolla Heleniuksen perikunnan maalla (1940), Railonsalan maalla (1952), ruohikolla Lankoosintien varrella (1940), Pikkujoen rannalla Heleniuksen perikunnan maalla (1952), A. Hakalan pellon ojassa (1952), maantien ojassa Rosenbackan huvilan kohdalla (1952), Nyholmin kohdalla (1952).

ssp. *pullus* Markl. ined. Slotmosa, Heleniuksen perikunnan maalla (1952); Perus, maantien ojassa Nyholmin kohdalla (1952).

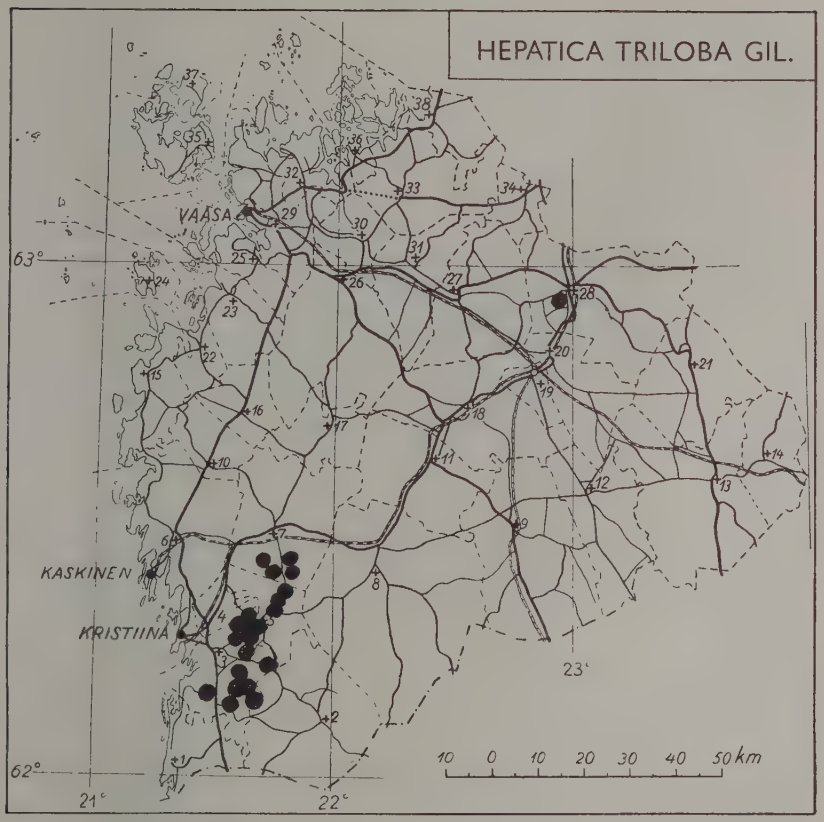

R. acer f. *micranthus* (Rikli): Traakoosahde, pientarella; Lankoosi, tien vierellä kolmessa paikassa; Perus, mäellä Heleniuksen perikunnan maalla; pc (1936).

f. *pleniflorus* Hiit.: rr. Traakoosahde, maantien vierellä (1935).

f. *subpleniflorus* Railonsala n. f.: Stamina partim petalis transmutata. Lankoosi, tien vierellä kolmessa paikassa yksittäisenä; Perus, Heleniuksen puutarhan laidalla; pcc (1935).

R. Baudotii ssp. *marinus* Fr.: ? p. Meressä. — Railonsala op. c., 106: rr.

R. peltatus Schrank v. *septentrionalis* Lindb. fil. Jokisuu, meressä (1935).

R. confervoides (Fr.) A. & G.: rr. Jokisuu, rantalaguuneissa cpp (1953).

Hepatica triloba Gil.: p (— st fq). Tuoreissa metsissä Riisoon rinteillä ja ympäristössä Holmosan koillispuolelle ja Merijärven kylän laidoille asti; Isossakankaassa rehevillä, tuoreilla paikoilla; kaikkialla Pyhävuorenmaassa Korpiloukolta Penintien varrelle, Vähällevuorelle ja pitäjän koillisrajalle asti; Puskanvuorella varsinkin sen etelä- ja länsirinteillä sekä niiden juurella rehevissä vuorenalusmetsissä; Härkmeri, Träskviikinjärven luoteispuolella korpimaisessa metsässä pc — st pc. — Railonsala op. c., 106: rr.

f. *alba* (Mill.) Gürke. Junffuritanssin länsirinteellä (1942).
f. *rosea* Neum. Samoin (1942, 1953).
f. *plena* (Mill.) Gürke. Samoin (1942).
f. *marmorata* Moore. Samoin (1942—1955).

f. *subquinquelobata* Railonsala n. f.: Folia lobis basalibus bipartitis. Samoin (1942—1955).

Clematis alpina (L.) Mill. v. *sibirica* (L.) Reg. & Til.: rr. Sahajärvi, kuusilla köynnöstäen vähäisen metsäaukeaman laidalla ja siitä jossain määrin myös lähimpään ympäristöön levinneenä (1936, 1948—1955). — Malmio 1949, 165—167. — Marklund 1949, 5.

[*Delphinium cashmerianum*: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhan laidoilla kukkaviljelyksiltä levinneenä (1935—1937).]

[*Aquilegia vulgaris* L.: rr. Uuden hautuumaan aidan vierellä pc (1935); roskakasassa kirkon luona olevan hautuumaan laidalla pc (1935—1937).]

Actaea spicata L.: rr. Polun vierellä Junffuritanssin pohjoisrinteellä (1933—1955).

[*Papaver somniferum* L.: p. Maantien vierellä olevalla naurisviljelmällä itäisen kapulasillan ja Peruksen osuuskaupan välillä sp (1932); Kirkonkylä, eri puolilla kylää kasvitarhoissa tilapäisesti villiytyneenä tai muuten satunnaisena pc — st pc (1935—1954).]

Subularia aquatica L.: st r. Jokisuu, matalikoilla ja rannoilla vedenrajassa (1952). — Railonsala op. c., 107: rr.

[*Lepidium sativum* L.: rr. Uudella hautuumaalla st pc (1931).]

[*Descurainia sophia* (L.) Webb & Berth.: rr. Pohjanpuoli, maantien pientarella kansanopiston kohdalla st pc (1938—1939, 1944—1954).]

Isatis tinctoria L.: ? rr. Ådgrund, lepikossa pcc (1953).

[*Sinapis arvensis* L.: rr. Maantien pientarella ruotsal. nuorisoseurantalon kohdalla 1 yks. (1954).]

Barbarea stricta Andrz.: p. Yksittäisenä maanteiden pientarilla, kosteilla niityillä (1931—1954). — Railonsala op. c., 107: rr.

B. vulgaris RBr.: st fq. Maanteiden pientarilla, heinäpelloilla (1932—1935). — Railonsala op. c., 107: rr.

[*Armoracia rusticana* (Lam.) G. M. Sch.: rr. Peruksenpään tien pientarella V. Mangsin talon kohdalla (1935—1939).

Cardamine pratensis ssp. *dentata* (Schult.) Hiit.: p. Puroissa ja joissa kivikkoisilla, vähävetisillä paikoilla.

C. amara L.: r. Rannasviiki, saaressa kostealla paikalla (1932); notkelmassa E. Poranderin maalla Peruksen sillan luona (1932—1933); Loorpyy, Kristiinan rajalla nimismies Ståhlbergin metsässä olevassa korpinotkelmassa sp (1946—1954); »700 m norr om Paradiset» (Selim Klockars et Sverker Norrback, 1955).

Draba incana L.: p. Saarilla katajikoissa ja rantakallioilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 107: rr.

Arabidopsis thaliana (L.) Heynh.: st fq. Kallioilla, rinneniityillä, teiden vierillä.

[*Arabis suecica* Fr.: r. Maantien pientarella Kirkonkylän ja Pluumin välillä st pc (1944), Peruksen osuuskaupan luona (1936), Pohjanpuolella kansanopiston kohdalla pc (1938—1939), Loorpyynmetsällä pc (1938, 1946).]

[*Turritis glabra* L.: rr. Maantien pientarella Kristiinan rajalla (1935). Isossakankaassa Isojoen rajalla (1921); yksittäisenä.]

Erysimum hieraciifolium L.: p. Saarilla hietikko- ja sorarannoilla, kallioilla; st pc (1952—1953).

[*Berteroa incana* (L.) DC.: rr. Perus, roskakasan vierellä osuuskaupan luona (1936).]

[*Bunias orientalis* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan seinustalla pcc (1948—1949).]

Viola tricolor L.: p (— st fq). Saarilla kallioilla ja törmillä (1952—1953). — Railonsala op. c., 111: st r.

V. canina L. ssp. *canina* L.: Niitynlaidoilla, ahoilla, mäillä.

ssp. *montana* (L.) Fr. f. *pallescens* Railonsala n. f.: Floribus sordide albis. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan laidalla (1936—1954).

V. canina L. coll. × *riviniana* Rehb.: rr. Loorpyy, Tiukantien pientarella kylän laidassa sp, Tiukan rajalla st pc (1944—1954).

Hypericum maculatum Cr.: p. Maanteiden pientarilla ja -ojissa. — Railonsala op. c., 111: r.

Sedum telephium L.: p (— st fq). Saarilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 108: st r.

Saxifraga granulata L.: rr. Etelävuori, kallioilla (A I. Ålander, 1931).

Parnassia palustris L.: f. ad variationem *tenuis* vergens: p (— st fq). Saarten rannoilla ja suopainanteiden reunoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 108: rr.

Ribes nigrum L.: p. Lehtokorvissa, purojen varsilla. — Railonsala op. c., 108: r.

[*Rosa pimpinellifolia* L.: rr. Taksmarkki, maantien ojassa Lappfjärdin—Isojoen- ja Karijoentien risteyksessä (1953); Perus, maantien pientarella Peruskosken kohdalla (1936).]

[*R. rubrifolia* Vill.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan aidan vierellä (1936).]

Alchemilla vulgaris L. ssp. *minor* (Huds.) Camus v. *filicaulis* (Bus.) Gams.: r. Maantien ojassa Lankoosissa (1944), Peruksessa Hakalan ja Heleniuksen välillä (1946), Rosenbackan huvilan kohdalla (1945). — Railonsala op. c., 109: rr.

ssp. *pastoralis* (Bus.) Murb.: p. Pluumi, maantien ojassa Lillmosantien risteyksessä (1940); Lankoosi, tien vierellä (1945); Taksmarkki, maantien ojassa Traakoosahteessa (1944); Perus, ruohikolla Heleniuksen perikunnan maalla (1946); aholla Satulamaakarinahteessa (1944); Pohjanpuoli, maantien ojassa (1944); Kiviluoma, samoin (1944); lähellä Karijoen rajaa, samoin (1944); Susivuori, ruohikolla (1944). — Railonsala op. c., 109: rr.

ssp. *acutangula* (Bus.) Murb.: r. Taksmarkki, maantien ojassa Traakoosahteessa (1944, 1952—1955); Perus, Lankoosintien pientarella (1948—1955). — Railonsala op. c., 109: rr.

ssp. *subcrenata* (Bus.) Murb.: r. Lankoosi, pihassa (1940); Taksmarkki, maantien ojassa Traakoosahteessa (1944—1955); maantien pientarella Satulamaakarinahteessa (1938).

Geum rivale L. m. *hybridum* (Wulf.) M. & C.: rr. Maantien ojassa itäisen kapulasillan luona (1939), Pyhävuoren ahteessa (1948).

[*G. coccineum* Sibth.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kukkaviljelyksiltä levinneenä läheisellä niityllä pc (1940, 1944—1955).]

[*G. coccineum* Sibth × *rivale* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan niityn laidalla pcc (1952—1955), piha-aidan vierellä pcc (1953), talon ja maantien välillä olevassa koivikossa st pc (1953—1955), läheisellä niityllä pc (1953—1955).]

Potentilla anserina L. ssp. *Egedii* Wormsk.: rr. Västra Karlhamn, saaren etelä- ja länsirannalla (1952).

[*P. intermedia* L. v. *Heidenreichii* (Zimm.) Focke: rr. Maantien pientarella Pyhävuorenahteessa pcc (1933).]

Rubus arcticus L. × *saxatilis* L.: r. Riisoo, vuoren länsipuolella olevassa korvessa (1933); Isokangas, korpimaisella paikalla (1952); suolla Paratiisinluoman varrella (1948). — Railonsala op. c., 109. rr. — Consp. Vol. V, 64: Lappfjärd in insula parva ad Anttila: R. Dahlberg!

[*Spiraea salicifolia* L.: r. Taksmarkki, roskakasassa Karijoentien vierellä (1952), metsänlaidassa Pyhävuoren eteläpuolella (1953); maantien ojassa Isollakoskella, Peruksen osuuskaupan lähellä, Peruksen sillan eteläpuolella (1953—1954).]

[*Sorbaria sorbifolia* (L.) ABr.: rr. Taksmarkki, roskakasan vierellä kylän eteläpuolella (1953—1955), maantien ojassa kylän länsipuolella (1954).]

Sorbus aucuparia L. f. ad formam *alandicam* vergens: ± r. Saarilla (1953).

[*Amelanchier canadensis* (L.) Torr. & Gray: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pihan laidalla 28 pensasta (1937—1955); Pohjanpuoli, maantien ojassa Karijoentien varrella 4 pensasta (1952).]

Vicia silvatica L.: st r. Härkmeri, Träskviikinjärven luoteispuolella (1954); Holmosa, nevan koillispuolella (1954); Holmosan ja Riisoon välillä (1937); Riisoon pohjoisrinteellä (1951); Merijärvi, kylän pohjois- ja itäpuolella (1953); Vähäjärvi, kylän eteläpuolella (1952); Pyhävuoren etelä- ja länsirinteiden juurella (1935—1954); Puskanvuori, länsirinteellä (1952); kaikkialla lehtomaisella tai korpimaisella paikalla; sp — cpp.

[*Melilotus albus* Desr.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhassa pcc (1945).]

Daphne mezereum L.: st r. Härkmeri, Träskviikinjärven luoteispuolella *Rhamnuksen* ja *Loniceran* seurassa 9 yks. (1932); Träskviikin ja Pluumin välillä maantien vierellä olevalla lehtomäellä 2 yks. (1932); Etelävuoren länsirinteen juurella 4 yks. (1936); Junffuritanssin pohjoisrinteellä 6 yks. (1936); Sahajärvi, korvessa 8 yks. (1938); Puskanvuoren länsirinteen juurella 6 yks. (1938).

Hippophaë rhamnoides L.: p. Saarten kivikkorannoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 111: st r.

Epilobium montanum L.: ± r. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan laidoilla (1939—1955); Loorpyy, Kristiinantien varrella monin paikoin metsäaukeamilla ja kallioilla (1940—1955).

[*Clarkia pulchella* Pursh: rr. Klokkasmäki, pellon laidalla (1936).]

Circaea alpina L.: r. Junffuritanssin länsirinteellä korpipainanteissa; Sahajärvi, korvessa; Puskanvuoren länsirinteen juurella; (1938).

[*Eryngium planum* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pihan laidassa hietikolla st pc (1940).]

Carum carvi L. f. *atrorubens* (Lge) Schube. Perus, Heleniuksen perikunnan pihan laidassa (1940—1955).

Pimpinella saxifraga L.: p. Maanteiden pientarilla. — Railonsala op. c., 112: r.

Aegopodium podagraria L.: rr. Isokoski, maantien pientarella (1936); Perus, Heleniuksen perikunnan talon seinustalla 1 yks. (1936) ja puutarhassa kukkaistutuksilla 1 yks. (1940), vuodesta 1950 alkaen kukkaistutuksilla sp; Kirkonkylä, Uudenhongon puutarhassa sp (1950).

Angelica archangelica L. ssp. *litoralis* (Fr.) Thell.: p. Saarilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 112: r.

Heracleum sphondylium L. ssp. *sibiricum* (L.) A. G.: p — st fq. Maanteiden pientarilla ja aitojen vierillä teiden varsilla, Kirkonkylässä myös pihoissa ja seinustoilla. — Railonsala op. c., 112: rr.

[*Euphorbia peplus* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhassa pc (1934).]

[*E. helioscopia* L.: rr. Samoin; st pc (1934—1939).]

[*Malva verticillata* L.: rr. Samoin; pc (1950).]

[v. *crispa* L.: rr. Samoin (1950).]

[*M. moschata* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan laidalla pc (1936).]

[*Geranium pyrenaicum* Burm.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhassa cpp (1936) — pcc (1937, 1940).]

[*G. palustre* L.: rr. Lankoosi, maantien ojassa n. 1 km:n päässä Lappfjärdin kyläaukeaman laidasta, pcc (1954—1955).]

Linum catharticum L.: st r — p. Saarilla pensaiden juurella (1952—1953). — Railonsala op. c., 111: rr.

[*L. usitatissimum* L.: rr. Perus, osuuskaupan seinustalla (1940); Pohjanpuoli, maantien pientarella postitoimiston kohdalla (1936).]

Glaux maritima L.: p (— st fq). — Railonsala op. c., 113: r.

Pirola chlorantha Sw.: st r. Härkmeri, sekametsässä Träskviikinjärven luoteispuolella st pc (1952); Riisoo, kankaalla vuoren länsilaidalla st cp (1944); Vähäjärvi, kankaalla kylän eteläpuolella pc (1954); metsässä Junffuritanssin eteläpuolella pcc (1931); Vähävuori, metsässä vuoren etelä- ja länsirinteillä (1948); Puskanvuori, sekametsässä vuoren etelä- ja länsirinteellä sp (1951).

P. media Sw.: ±r. Riisoo, metsässä vuoren pohjoispuolella (1953); Taksmarkki, Isokangas, metsässä Ohriluomantien varrella (1953).

Polemonium coeruleum L.: p. Puskanvuoren ahteessa niityillä ja metsänlaidoilla cp — st cp, muualla maanteiden ojissa ja -pientarilla, aitojen vierillä pc — st pc. — Railonsala op. c., 113: r.

f. *lacteum* Opiz: r. Perus, maantien vierellä Rosenbackan huvilan kohdalla, maantien ojassa Hintespakalla.

[*Nemophila Menziesii* Hook. & Arn. ssp. *insignis* Dougl.: rr. Perus, roskakasassa Heleniuksen puutarhan laidalla (1919—1921).]

[*N. maculata* Benth.: rr. Samoin (1934).]

Symphytum peregrinum Led.: rr. Pohjanpuoli, Stenmanin ulkorakennuksen seinustalla (1934—1955).

[*Asperugo procumbens* L.: rr. Kiviluoma, kaatopaikalla (1950). — Railonsala op. c., 114.]

Myosotis baltica Sam.: ? rr. Mostu, merenrannalla (1934, 1954).

[*M. silvatica* (Ehrh.) Hoffm.: rr. Uuden hautuumaan aidan takana roskakasassa (1935—1955).]

f. *lactea* Boenn.: Samoin.

[*Mentha gentilis* L.: rr. Uudella hautuumaalla villiytyneenä (1931).]

Lycopus europaeus L.: rr. Mostu, rannalla (1931).

Thymus serpyllum L.: rr. Junffuritanssi, kallion halkeamassa vuoren länsirinteellä pc (1933). — Railonsala op. c., 114: rr.

Stachys silvaticus L.: r. Junffuritanssin lounais-, länsi- ja pohjoisrinteillä korpipainanteissa (1936); Puskanvuoren länsirinteen juurella (1934). — Suomenmaa VII, 53. — Vrt. Åkerblom 1938, 6.

S. paluster L.: r. Rannasviiki, myllyn luona olevalla saarella (1932); joenrantapensaikossa Rannasviikin ja Peruksen välillä (1932); Kirkonkylä, O. Hakalan ja V. Honkaniemen perunapelloilla st cp (1933).

[*S. lanatus* Jacq.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan käytävillä st pc (1935).]

[*S. officinalis* (L.) Trev.: rr. Perus, ruohikolla Heleniuksen perikunnan puutarhan laidalla (1950—1952).]

[*Hyoscyamus niger* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan talon seinustalla (1936—1939), kasvitarhassa (1940—1943), pihanlaidalla olevassa kukkapenkissä (1949—1955): pcc — pc.]

Verbascum thapsus L.: st r. Pluumi, pihassa ja kaatopaikalla kylän pohjoispuolella pcc (1954); Taksmarkki, meijerin seinustalla pcc (1937) — pc (1944, 1946), kylän laidassa olevalla hietikolla Merijärventien varrella pc (1949—1955); Perus, Heleniuksen perikunnan pihanlaidassa pcc (1944) ja talon lähellä olevalla kalliolla (1946—1955).

Veronica longifolia L. v. *maritima* (L.) Koch: st fq. Saarten rantahiekalla, rantakivikoissa ja -kallioilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 114: st r.

V. verna L. Kallioilla, teiden vierillä, kasvitarhoissa (1936).
V. agrestis L. Kasvitarhoissa, pelloilla (1948—1954).
V. persica Poir. Kasvitarhoissa (1933—1946).
Euphrasia brevipila Burn. & Gr.: ± fq. Niityillä, pientarilla, ahoilla, kallioilla.
f. *glandulosa* Lindm. Taksmarkki, ruohikolla Traakoosahteessa (1944).
f. *eglandulosa* Lindb. fil. Metsäaukeamalla Junffuritanssin itäpuolella (1944).
E. curta Fr.: ± fq. Niityillä, laitumilla, metsaukeamilla.
E. latifolia Pursh: p (— st fq). Merenrantavyöhykkeellä koko alueella (1946—1953).
Odontites litoralis Fr.: p. Saarten ruohikkorannoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 115: rr.
Pedicularis sceptrum-carolinum L.: rr. Holmosa, letolla neva-aukeman itäpuolella (1931—1955). — Railonsala op. c., 115: rr.
Utricularia intermedia Hayne: p. Merenrantaniityillä kortteikon rajassa (1936).
U. minor L. Tupaneva, purossa (1938).
Plantago major L. f. *scopulorum* (Fr.): p. Saarilla ja luodoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 115: r.
P. lanceolata L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pihanlaidassa st pc (1944—1955).
P. maritima L.: p. Saarten rannoilla, luodoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 115: rr.
Galium spurium L., em. Hayek: ± fq. Perunapelloilla, kasvitarhoissa, kaatopaikoilla (1931—1955).
G. triflorum Michx: r. Junffuritanssin länsi- ja pohjoisrinteillä korpipainanteissa (1934); Sahajärvi, vadelmapehkossa cp (1934, 1948—1955); Puskanvuori, korpimaisella paikalla vuoren länsirinteen juurella (1938).
G. verum L.: st r (— p). Träskviiki, Härkmerentien risteyksessä (1940); Träskviikin ja Pluumin välillä (1954); Taksmarkki, kylän itälaidalla ja Traakoosahteessa (1939—1955); Kirkonkylä, osuuskaupan kohdalla (1932); Loorpyy, Tiukantien pientarella ja maalaiskunnan rajalla Lappfjärdin—Kristiinantien pientarella (1938—1954); Pyhävuoren ahteessa (1938); kaikkialla vain maanteiden pientarilla. — Railonsala op. c., 116: r.
[*G. mollugo* L.: st r. Taksmarkki, Traakoosahteessa ja Lappfjärdin —Isojoen- ja Ohrikyläntien risteyksessä (1939, 1954); Rannasviikissä (1944); Loorpyyn ja Satulamaakarinahteen välillä kolmessa paikassa (1944, 1950—1955); Loorpyy, Tiukantien pientarella (1950—1954); maanteiden pientarilla.]
Viburnum opulus L.: st r — p. Vuodesta 1936 alkaen pensaita kaikilla mainitsemillani (op. c., 116) paikoilla; Sahajärvi, korvessa; Paratiisinluoman rannalla; (1936—1954).
Lonicera xylosteum L.: st r. Härkmeri, Träskviikinjärven luoteispuolella olevassa lehdossa 15 pensasta, joista 1 erittäin kookas (1933); Etelävuoren ja Junffuritanssin välillä korpinotkelmassa useita pieniä pensaita (1938); Junffuritanssin lounais- ja länsirinteillä viidessä paikassa; Sahajärvi, korvessa (1936, 1948—1954); Puskanvuori, länsirinteen juurella (1938).
Valeriana excelsa Poir. f. *pallens* Railonsala n. f.: Floribus pallide roseis. Perus, maantien ojassa itäisen kapulasillan lähellä (1938).
f. *albescens* Railonsala n. f.: Floribus sordide albis. Perus, joenrantapensaikossa E. Poranderin maalla (1945).
f. *lactiflora* Railonsala n. f.: Floribus lacteis. Perus, joenrantapensaikossa E. Poranderin maalla (1945); maantien ojassa itäisen kapulasillan lähellä (1939—1945); Kirkonkylä, maantien ojassa U. Uudenhongon talon kohdalla (1934—1939).
ssp. *salina* (Pleijel) Hiit.: p (— st fq). Merenrannalla hiekkaisilla, soraisilla ja varsinkin kivikkoisilla paikoilla (1933, 1952—1953).

Campanula rotundifolia L. f. *albiflora* Post.: p. Päämuodon seurassa.
f. *albescens* Railonsala n. f.: Floribus sordide albis. Samoin.
C. patula L. f. *alba* (Mela). Samoin.
f. *albescens* Railonsala n. f.: Floribus sordide albis. Samoin.
[*Buphthalmum speciosum* Schreb.: rr. Perus, villiytyneenä Heleniuksen perikunnan puutarhan laidalla roskakasassa (1937), puutarhan käytävällä (1937—1939).]
[*Rudbeckia hirta* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan ruohikolla pc (1937).]
[*R. laciniata* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan talon seinustalla (1938—1939).]
[*Helianthus annuus* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhassa pc (1940).]
Bidens tripartitus L.: st fq (— fq). — Railonsala op. c., 118: p.
B. radiatus Thuill.: rr. Kirkonkylä, isonsillan luona lätäkössä, ojassa ja rannalla Lappfjärdinjoen eteläpuolella (1934—1935); Haisuojassa Stenmanin lähellä (1934).
B. cernuus L.: r. Haisuojassa muutamin paikoin sp (1934), Stenmanin lähellä cpp (1934—1955).
Achillea ptarmica L. f. *tubulosa* Hjelt: r. Slotmosa, Heleniuksen maalla laskuojan varrella ja niityllä kolmessa paikassa. — Vrt. Railonsala 1932, 109.
A. millefolium L. f. *variegata* Railonsala n. f.: Petala unguibus albis, laminis purpureis. Perus, Heleniuksen perikunnan pihan laidassa (1934).
f. *semiplena* Railonsala n. f.: Laminis bipartitis. Samoin.
Matricaria inodora L. f. *liguliflora* Celak., A. Bl.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pellolla pcc (1944).
v. *salina* (Rchb.) Lge: p. Merenrannalla.
ssp. *maritima* (L.) Neum.: p. Merenrannalla kivikkoisilla paikoilla ja rantakallioiden halkeamissa (1952—1953).
Chrysanthemum vulgare (L.) Bernh.: fq. — Railonsala 1931, 118: st fq.
Artemisia vulgaris L.: p (— st fq). — Railonsala op. c., 118: r.
[*Senecio silvaticus* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhassa (1935—1939).]
S. viscosus L.: rr. Samoin, st cp (1939) — cpp (1954); yksittäisiä yksilöitä jo verraten kaukanakin kasvitarhasta pihanlaidoilla, tienvierillä ja kallionraoissa (1954—1955).
[*Calendula officinalis* L.: rr. Perus, roskakasan vierellä osuuskaupan seinustalla (1938); Klokkasmäki, roskakasassa (1934).]
Arctium tomentosum Mill.: p. Kristiinantien pientarilla; maantien pientarilla Pluumilla ja Taksmarkissa; Lappfjärdinkylässä keskuksesta uuden hautuumaan vaiheille, Klokkasmäelle, läntiselle kapulasillalle ja Karijoentien risteykseen asti; st pc. — Railonsala op. c., 116: rr.
A. minus (Hill) Bernh.: p. Edellisen seurassa. — Railonsala op. c., 116: rr.
A. minus (Hill) Berh. × *tomentosum* Mill.: rr. Klokkasmäki, maantien pientarella (1953).
Carduus crispus L.: p. Maanteiden pientarilla. — Railonsala op. c., 117.
[*C. nutans* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pihan laidassa vanhalla saunan sijalla pcc — st pc (1931—1938).]
Cirsium heterophyllum (L.) Hill. f. *pallescens* Railonsala n. f.: Floribus pallide violaceis. Slotmosa, Häggmanin niityllä (1951).
f. *pallidum* Railonsala n.f.: Floribus albis parum roseis. Slotmosa, Heleniuksen perikunnan niityllä kahdessa paikassa; Perus, maantien ojassa itäisen kapulasillan lähellä; Pohjanpuoli, maantien pientarella Karijoentien varrella ja -ojassa; (1951).
f. *albiflorum* Hiit.: r. Slotmosa, Heleniuksen perikunnan niityllä; Loorpyy, maantien ojassa; Pohjanpuoli, heinäpellolla Karijoentien varrella; (1951).
C. heterophyllum L. × *palustre* L.: st r. Slotmosa, Hakalan ja Heleniuksen perikunnan niityillä (1931—1955); Riisoo, niityllä vuoren länsipuolella pcc (1931); Merijärvi, niityllä

Kuva 1. T. Bernhardi Railonsala

Isojoen rajalla pc (1931, 1944—1948); Loorpyy, kostealla niityllä kylän länsipuolella (1948). — Railonsala op. c., 117: r.

C. arvense (L.) Scop. v. *mite* W. & G. f. *pallescens* Hiit.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhassa (1945); Loorpyy, maantien pientarella (1945—1954).

f. *albiflorum* Hiit.: r. Perus, Heleniuksen perikunnan ruispellolla (1945). — Railonsala op. c., 117.

v. *horridum* W. & G. f. *pallidum* Hiit.: rr. Loorpyy, maantien pientarella (1940, 1953).

f. *lactiflorum* Hiit.: rr. Edellisen seurassa. — Railonsala op. c., 117.

Centaurea cyanus L. f. *purpurea* Neum.: rr. Perus, Heleniuksen riihen luona pcc (1934).

[*Cichorium intybus* L.: r. Perus, roskakasassa osuuskaupan lähellä (1941), Heleniuksen perikunnan pellolla (1941—1944); Pohjanpuoli, perunapellolla kahdessa paikassa st pc (1941).]

[*Lapsana communis* L.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1944).]

Taraxacum laetum Dahlst.: rr. Samoin (1946—1955).

T. chrysostylum Dahlst.: rr. Perus, Railonsalan heinäpellolla (1937).

[*T. amplum* Markl.: rr. Isonpappilan pihassa (1937).]

T. Arrhenii Palmgr.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1947—1955).

[*T. Bernhardi* Railonsala ined.: rr. Samoin (1949).] (Kuva 1).

T. biforme Dahlst.: rr. Samoin, lisäksi pellolla (1944—1946, 1948, 1954).

T. croceiflorum Dahlst.: r. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1936); Taksmarkki, maantien pientarella Isonkosken lähellä (1936); Pohjanpuoli, maantien pientarella kansanopiston kohdalla (1950).

T. Ekmanii Dahlst.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1947—1955).

T. expallidiforme Dahlst.: p. Pohjanpuoli, maantien ojassa kansanopiston kohdalla pcc (1948); maantien pientarilla Kirkonkylässä, Loorpyyssä, Kirkonkylän ja Pluumin välillä (1953); myöhemmin myös Taksmarkissa Isojoen rajalle asti edenneenä, paikoin sp (1954—1955).

[*T. expallidum* Dahlst.: rr. Satulamaakarinahde, maantien pientarella pc (1946).]

[*T. hamatum* Raunk.: rr. Kirkonkylä, joenrantaniityllä V. Kaivo-ojan maalla (1942).]

T. linguatum Dahlst.: rr. Kirkonkylä, maantien pintarella isonsillan luona ja kirkon kohdalla pcc (1954).

T. lingulatum Mark.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1947—1954).

[*T. lucidum* Dahlst.: rr. Perus, maantien pientarella osuuskaupan kohdalla (1955).]

[*T. pannulatum* Dahlst.: rr. Satulamaakarinahde, maantien pientarella (1946).]

T. pectinatiforme Lindb. fil.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pellolla (1946) ja puutarhan nurmikolla (1946—1955).

T. polyodon Dahlst.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan pellolla (1946).

T. privum Dahlst.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan heinäpellon pientarella (1939); maantien pientarella Loorpyynmetsällä (1939) ja Satulamaakarinahteessa (1947).

[*T. quadrangulum* Railonsala ined.: rr. Perus, maantien pientarella kansakoulun kohdalla (1946).]

T. Railonsalae Hagl. ined.: Pohjanpuoli, maantien pientarella kansanopiston hohdalla (1950).

T. revolutum Hagl.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan ruohikolla (1946—1955); Kirkonkylä, maantien pientarella kansanopiston kohdalla (1954). (Kuva 2).

T. rhodopodum Dahlst.: rr. Maantien pientarella Loorpyyssä (1939) ja Satulamaakarinahteessa (1938); Loorpyyssä maantien ojassa (1939).

[*T. serratifrons* Florst.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhassa (1933).]

[*T. sinuatum* Dahlst.: rr. Loorpyyssä maantien ojassa (1939).]

T. trilobatum Palmgr.: r. Perus, Heleniuksen perikunnan puutarhan nurmikolla (1944—1955), maantien pientarella kansakoulun kohdalla (1942); Pohjanpuoli, maantien pientarella kansanopiston kohdalla (1950).

Sonchus arvensis L. v. *maritimus* Wg.: p. Saarten kivikko- ja soorannoilla (1952—1953). — Railonsala op. c., 118: st r.

S. asper (L.) Hill.: rr. Perus, Heleniuksen perikunnan kasvitarhassa pcc (1933).

Lactuca muralis L.: rr. »700 m norr om Paradiset, sparsam.» (Selim Klockars et Sverker Norrback, 1955).

Kuva 2. T. revolutum Hagl.

Crepis paludosa (L.) Moench: p. Rehevillä, kosteilla paikoilla vuorten juurella; lähdepaikoilla; jokien ja purojen varsilla.

Addenda

Trollius europaeus L. — Perus, umpeenkasvaneessa ojan uomassa Heleniuksen perikunnan maalla. Kasvi on istutettu 1943 Vieljärveltä tuoduista siemenistä.

Geranium palustre L. — Lankoosi, maantien ojassa. Kasvi on levinnyt tänne Heleniuksen perikunnan puutarhasta, jonne se on istutettu; tuotu 1942 Valkeasaaren Mainilasta.

Melampyrum nemorosum L. — Perus, Lankooskallion länsipuolella mäen laidassa. Kasvi on tänne istutettu 1941 Kivennavalta kerätyistä siemenistä.

Corrigenda

Juncus effusus L.: Railonsala op. c., 101: rr määritysvirheeseen perustuvana poistettava. Laji on kulkeutunut vasta jatkosodan aikana saksalaiskuljetusten yhteydessä maakunnalle uutena Kristiinan, Kaskisten ja Vaasan satamiin.

Kirjallisuus: Hiitonen, Ilmari, 1933: Suomen kasvio. 1—771 pp. Helsinki. — Hjelt, Hjalmar, 1906: Conspectus florae fennicae. Acta F. Fl. Fenn. *30*, 1—410. — Hylander, Nils, 1941: Förteckning över Skandinaviens växter, utgiven av Lunds Botaniska Förening. 1. Kärlväxter. 3. uppl. 1—197 pp. Lund. — Kyyhkynen, O., 1924: Ohjeita kasvienkeräilijöille. 1—166 pp. Porvoo. — 1933: Paikalliskasviston tutkimisessa varteenotettavia seikkoja. Luonnon Ystävä *37*, 136—141 pp. — Malmio, Bruno 1949: Käynti Lappfjärdin Pyhävuorella. Arch. Vanamo *3*, 165—167 pp. — Marklund, Gunnar, 1949: Clematis alpina ssp. sibirica funnen i Finland. Memor. F. et Fl. Fenn. *24*. 1948—1949, 5—10 pp. — Norrlin, P. J., 1906: Suomen keltanot. A. J. Melan Suomen kasvio, viides painos. 613—746 pp. Helsinki. — Railonsala, Artturi, 1931: Lappfjärdin pitäjän putkilokasvisto. Memor. F. Fl. Fenn. *7*. 1930—1931, 92—119 pp. — 1932: Achillea ptarmica f. tubuliflora; lisätietoja. Luonnon Ystävä *36*, 109. — 1942: Lappfjärdin Taraxacum-lajit. Ann. Bot. Soc. Vanamo *16:* 5, 1—17 pp. — 1955: Lappfjärdin jäkäliä. Arch. Vanamo *9:* 2, 108—114 pp. — Suomenmaa VII, Vaasan lääni. 1—565 + I—LXXIV pp. Porvoo. — Åkerblom, K. V., 1938: Lappfjärds historia. Första delen. 1—374 pp. Wasa.

5. 5. 1956

Föredrag av prof. Ilmari Hustich: *Om Finlands naturtillgångar.*

Prof. Ernst Häyrén uppläste minnesord över forstmästaren A. W. Granit.

Ordföranden meddelade, att Sällskapet vid Suomalainen Kirjallisuuden Seuras 125-årsjubileum den 3 maj representerats av sekreteraren och skattmästaren.

På förslag av Styrelsen utgavs följande stipendier: åt stud. H. Ekholm 7 500 mk, åt stud. S. Panelius 7 500 mk, åt stud. R. Grönblom resten av de tillbudsstående medlen, ca 15 000 mk.

Ordföranden meddelade, att han hos Ålands Landskapsstyrelse hemställt om ett stipendium om 50 000 mk för hemmansägare Paul Olofsson (Åland, Vårdö).

På förslag av Styrelsen beslöt Sällskapet tilldela hemmansägare Paul Olofsson ett stipendium om 10 000—15 000 mk för studier vid Universitetets Botaniska museum.

Till Sällskapets representanter vid den internationella limnologkongressen i Helsingfors sommaren 1956 hade av Styrelsen utsetts prof. Alex. Luther och prof. Ernst Häyrén.

Till representant i den kommitté, som handhar förberedelserna för den internationella ornitologkongressen i Helsingfors 1958 hade av Styrelsen utsetts mag. Holger Ahlqvist.

Meddelades, att enligt förnyat beslut av Styrelsen lån av handskrifter i Sällskapets arkiv i regel icke beviljas. För avvikelse från denna regel erfordras begivande av ordföranden, sekreteraren och bibliotekarien samfällt.

Sekreteraren meddelade, att Styrelsen 12 april ingående avhandlat den av mag. Adolf Fr. Nordman vid mötet 7 april inlämnade skrivelsen, vari denne hemställer om en genomgripande förändring i Sällskapets stadgar, speciellt med avseende å valsystemet, i syfte att möjliggöra en snabb föryngring i Sällskapets ledning. Styrelsen har härvid icke funnit anledning till förändring i Sällskapets stadgar, så mycket mindre som dessa icke utgöra något hinder för förverkligande av mag. Nordmans önskemål. Den över frågans handläggning avfattade paragrafen föredrogs. Den gav icke anledning till något uttalande från Sällskapets sida.

Docenten Göran Bergman redogjorde för resultaten av ett antal exkursioner till Porkala-området.

Docenten Hans Luther refererade en av The Botanical Society of the British Isles nyligen utgiven skrift: Species Studies in the British Isles, utgörande resultatet av ett symposium hållet i London. Doc. Luther önskade rikta Sällskapets uppmärksamhet på den viktiga arbetsform, som de numera allt oftare hållna symposierna utgör.

Ordföranden meddelade, att Sällskapet telegrafiskt hyllat prof. Richard Frey på dennes 70-årsdag den 1 maj.

Sällskapets möte bevistades av prof. dr och fru Miklos Udvardy (Vancouver).

17. 5. 1956

Ordföranden hälsade fil.lic. R. Dahl (Lund) välkommen som gäst vid mötet.

Till hedersledamot utsågs överläraren, fil.dr Rolf Krogerus.

Till medlemmar i Sällskapet utsågs prof. Bertel von Bonsdorff och kommerserådet Ragnar Laurén.

Seuran jäseneksi valittiin yliopp. Heikki Wuorenrinne.

Ordföranden förelade tom *31* av *Memoranda* och uttalade ett tack till redaktören, mag. HOLGER AHLQVIST. Tomen är tillägnad direktören vid Oy Tilgmann Ab. EINO ARO.

Förelades *Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 71: 3* (H. Wallgren) och *Acta Soc. F.Fl. Fenn. 71: 5* (H. Järnefelt).

Ordföranden meddelade, att Ramsholmen invid Mariehamn hotas genom planer på utvidgning av Mariehamns flygfält. Ålands Landskapsstyrelse har med anledning härav 16 maj inbegärt utlåtande av Sällskapet.

Ordföranden meddelade, att Ålands Landskapsstyrelse tilldelat hemmansägare PAUL OLOFSSON ett stipendium om 50 000 mk för att understöda hans botaniska forskningar; se redogörelsen för 5 maj, s. 140.

Doc. HANS LUTHER uppläste ett av honom och prof. I. HUSTICH undertecknat upprop till iakttagelser över verkningarna på floran och faunan av den starka torkan sommaren 1955.

Ordföranden uppläste årsberättelsen över verksamhetsåret 1955—1956 (se s. 168 och s. 201).

Prof. HARALD LINDBERG och prof. T. H. JÄRVI, vilka undanbett sig återval, den förre som medlem i Styrelsen, den senare som viceordförande, frambar sitt varma tack för den tid de haft förmånen att arbeta inom Sällskapet.

Å Sällskapets vägnar uttalade ordföranden ett varmt tack för den långa tid prof. Järvi och prof. Lindberg skänkt Sällskapet sitt stöd.

Yttermera avgåvos årsberättelser av skattmästaren direktör STEN STOCKMANN (s. 184) och t.f. bibliotekarien dr GÖRAN BERGMAN (s. 186) samt redogörelser över samlingarnas tillväxt vid Universitetets Zoologiska och Botaniska museer, sammanställda av kustos docent OLAVI KALELA (s. 212, s. 214), kustos prof. R. FREY (s. 216, s. 220), samt kustos dr GUNNAR MARKLUND (s. 223, s. 226).

Revisorerna, arkitekt GUNNAR STENIUS och mag. WOLTER HELLÉN förelade revisionsberättelse. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Förrättades val av styrelse för det ingående verksamhetsåret, varvid till ordförande återvaldes prof. emeritus Alvar Palmgren. Till viceordförande valdes docent Lars von Haartman, till sekreterare docent Kai Otto Donner. Till skattmästare återvaldes direktör Sten Stockmann. Till bibliotekarie valdes docent Hans Luther. Till medlem i Styrelsen i stället för nu avgående ledamoten prof. Harald Lindberg valdes prof. Ilmari Hustich. Till suppleanter valdes prof. Håkan Lindberg och docenten Göran Bergman.

Till revisorer återvaldes arkitekt Gunnar Stenius och mag. Wolter Hellén, till suppleant prof. Kaarlo Hildén.

Till intendent för de botaniska samlingarna återvaldes kustos dr Gunnar Marklund, till intendent för de allmänna zoologiska samlingarna kustos docent Olavi Kalela, till intendent för de entomologiska samlingarna prof. Richard Frey.

ERNST HÄYRÉN: **Vidfäst Fucus vesiculosus vid Norrskär utanför Vasa.**

Genom förmedling av lärare Martin Ingo erhöll jag hösten 1955 av lotsålderman Erik Vesterlund på Norrskär utanför Vasa tvenne individer vidfäst *Fucus vesiculosus*. Tången jämte stenar hade följt med siknät från 5—6 m djup. Fyndplatsen ligger i riktningen ostnordost omkr. 800 m från västra Norrskär, d.v.s. själva båklandet. Tillika meddelar hr Westerlund, att man vid lugnt och klart väder kan se växterna på havsbottnen. Här finnes alltså ett verkligt bestånd av *Fucus*.

De båda individerna äro av olika längd. Den större är c. 1.5 dm lång och rikt förgrenad. Den upphämtades av fiskaren Hjerpe, hemma från Säterudden i Replot. Stenen, som jag ej velat lösgöra, mäter i längd 4 cm, i bredd 3.5 cm och i tjocklek 2.5 cm. På densamma växer steril *Hildenbrandia* och *Lithoderma*. Tången saknar blåsor och är icke krusig. Små vegetativa sidoskott förekomma här och där. De sterila ändflikarna äro 1.5—2 mm breda, närmast häftskivan är bredden omkr. 0.5 mm. Hårgropar kunde icke iakttagas. Endast två receptakler anträffades; längd och bredd lika, c. 2 mm. Epifyter: *Ceramium* flerstädes (till 3.5 cm lång) och sparsamt *Cladophora glomerata* i små exemplar (ofta med rikl. *Cocconeis*). *Membranipora* fanns i fyra kolonier.

Den mindre tångindividen erhöll den 16 augusti 1955 fiskaren Nyback, hemma i Södra Vallgrund, likaledes i Replot. Den är c. 1 dm lång; stenen är rätt liten. Tången utan blåsor och icke krusig, ändflikarnas bredd även här 1.5—2 mm. Hårgropar sågos ej. Steril. Epifyter: *Ceramium* tämligen riklig, *Sphacelaria* några små exemplar. På stenen *Lithoderma*.

ERNST HÄYRÉN: **Parmelia acetabulum i Finland.**

I Svensk Botanisk Tidskrift 47, 1953, sid. 535, meddelar HASSELROT, att han funnit 1 ex. *Parmelia acetabulum* på lind vid S. Esplanadgatan i Mariehamn på Åland. Kompletteringsvis kan tilläggas, att ifrågavarande art växer på flere ställen i staden. Under åren 1937—1952 hade jag ett rätt stort bestånd (flere dm²) av densamma under observation i skärningen av Stora Esplanaden och Ålandsvägen. År 1948 fann jag ett ex. längst i väster i Esplanaden. Räsänen insamlade arten år 1935 vid Norragatan. Samtliga fynd på lind (cult.), som allmänt odlas såsom alléträd i Mariehamn.

Längre österut finnes *Parmelia acetabulum* i Vårdö socken, där den tidigast iakttogs i Listerby (Nedergårds) på lönn av P. Olofsson år 1940. År 1942 insamlades arten i Vårdöby på ask av Olofsson (fertil) och år 1945 i samma by vid Holmsklinten på ask av Fagerström.

I Åboland är arten känd från Korpo, Strömma, på ek st cp 1921 (EKLUND, Meddelanden Soc. Fauna et Flora Fenn. 48) och från Nagu kyrkby, på lönn

1933, fertil (Linkola). I trakten kring Åbo stad har arten insamlats i Karuna (Elfving 1875, Meddelanden 3) och vid landsvägen mellan staden och Gamla kyrkogården, på lind, fertil 1926, och likaså på själva kyrkogården (E. H., Memoranda 2) ävensom vid vägen till Ispois på asp 1908 (Linkola, Meddelanden 45). Vidare i Nådendal vid kyrkan på rönn 1937 (E. H.).

I Nyland antecknas Tvärminne by, på rönn 1913 (trädet för 30 à 40 år sedan nedhugget); Sjundeå, Svidja, nära gården, 1 ex. på ek 1933 (Linkola); och Kyrkslätt, Masaby, Framnäs, på odlad ask 1940 (E. H.). Från Helsingfors föreligga i Herb. Mus. Fenn. sju fynd: mellan Tölö och Brunakärr på klibbal 1 ex. 1931 (Linkola), Djurgårdsvägen 9 på lönn nära strandvägen 4—5 ex. 1932 (Linkola), Malm begravningsplats gamla delen 1 ex. på lönn 1932 (Linkola), Busholmen på lönn 1933 (Vaarna), på gamla begravningsplatsen i staden på lönn 1933 (Vaarna), Djurgården nära Tölöviken på lönn 1934 (Räsänen et Vaarna), Hertonäs på gammal lönn 1948 (Fagerström).

Vidare finnas tvenne fynd från Tavastehus: nära järnvägsstationen 1 ex. på lind 1932 (Linkola) och vid vägen till Karlberg 1 ex. likaledes på lind 1937 (Linkola). — Slutligen ett fynd från Isthmus karelicus, Kivennapa 1885 (Boman).

Arten föreligger alltså fertil från tre fyndplatser: Vårdöby, Nagu kyrkby och Åbo stad vid landsväg.

Litteratur: Eklund, Ole, 1925: Meddelanden Societas pro Fauna et Flora Fennica 48, s. 114. — Hasselrot, T. E., 1953: Svensk Bot. Tidskr. 47, s. 531—538. — Häyrén, Ernst, 1918: Medd. Soc. F. Fl. Fenn. 44, s. 127—128. — 1927: Memoranda Soc. F. Fl. Fenn. 2, s. 58. — Linkola, K., 1920: Meddelanden 45, s. 92—98. — 1938: Luonnon Ystävä 42, s. 102—103.

Ernst Häyrén: **Über fremde Körperchen im Schnee.**

Im Jahre 1922 veröffentlichte ich einen Notiz über fremde Körperchen im Schnee. Es wurden neun Schneeproben untersucht, acht aus der nächsten Umgebung der kleinen Stadt Ekenäs im westlichen Nyland und eine aus Helsingfors. Seitdem sind bei Gelegenheit insgesamt 17 weitere Proben untersucht worden: 12 aus Waldungen und Parkanlagen in Helsingfors, 4 aus dem Dorf Nummenkylä im nördlichen Teil des Kirchspieles Tusby, etwa 40 km nördlich von Helsingfors, und eine Probe aus Nord-Österbotten.

Die Proben sind wie früher in Glasflaschen von 60 cm^3 aufbewahrt. Diese, wie auch die Korkpfropfen, wurden in schwacher Kalilauge gekocht, in kochendem Wasser gespült und danach geschlossen. Die Flaschen wurden erst bei der Probenentnahme geöffnet, mit dem zu untersuchenden Schnee vollgestopft, wieder geschlossen und ins Laboratorium gebracht. Hier standen sie eine Zeitlang (1 ½ Woche bis 2 ½ Monate), wobei möglicherweise vorhandene lebende Organismen bei Zimmerwärme zur Entwicklung gebracht wurden und anorga-

Typis expr. 20. 8. 1957

nische Kleinpartikeln zum Boden sanken. Aus dem Inhalt jeder Flasche wurden 2—3 mikroskopische Präparate bereitet und analysiert. Die Numerierung der Proben erfolgt in direktem Anschluss an die Nummern der früher untersuchten Proben.

Die Reichlichkeit der Arten wird durch folgende Skala ausgedrückt: sehr reichlich (copiosissime, cpp), reichlich (copiose, cp), ziemlich reichlich (satis copiose, st cp), zerstreut (sparsim, sp), ziemlich spärlich (satis parce, st pc), spärlich (parce, pc), sehr spärlich (parcissime, pcc).

Probe Nr. 10. Helsingfors, Brunnspark, bei der *Fagus*-Gruppe, 8.4.1955. Untersucht 23.6.55. An der Wasseroberfläche und an den Flaschenwänden *Hormidium flaccidum* sens. ampl. cp; die Fäden lösen sich in Akineten auf, Diam. etwa 10 μ. Am Boden der Flasche: Kohlenpartikelchen bilden ein zusammenhängendes Lager; Haare pc; *Hormidium flaccidum* st cp; unbestimmte kugelförmige Grünalge st pc.

Probe Nr. 11. Helsingfors, Djurgården, in der Nähe der Statue von H. Borgström, unter einer Lärche, 31.1.54. Untersucht 26.3.54: Kohlenpartikelchen st cp, Borkenfliesen sp, hyaline Pilzhyphen st cp, eine Gruppe Hefezellen st cp, *Pleurococcus vulgaris* Naegeli (*Protococcus viridis* Agardh) st pc.

Probe Nr. 12. Helsingfors, Mejlans, im Kiefernwald, 14.1.54. Etwa eine Woche früher ist Schnee gefallen. Untersucht 23.3.54: Kohlenpartikelchen pc, hyalines verzweigtes Myzel st cp bis cp (mit Querwänden), *Pleurococcus vulgaris* st cp.

Probe Nr. 13. Helsingfors, Mejlans, an anderer Stelle im gleichen Kiefernwald, 14.1.54. Untersucht 26.3.54: Kohlenpartikeln pc, eine tote Kolonie von *Trentepohlia umbrina*, hyalines Myzel st cp, eine Flechtensoredie mit auswachsenden Hyphen.

Probe Nr. 14. Helsingfors, Munksnäs, im Fichtenwald, etwa 10 m vom Fahrweg entfernt, 26.4.55. Untersucht 27.6.55: Detritus von den Bäumen sp bis st cp, hyalines Myzel sp (mit Querwänden), braunes Myzel st pc, kugelförmige Grünalge st pc (Diam. etwa 4 μ).

Probe Nr. 15. Helsingfors, Drumsö, in Weidengebüsch am Südufer der Insel, 10.4.55. Untersucht 23.6.55: in der Flasche schwache Bodenfällung von Detritus, hyalines Pilzmyzel sp, kugelförmige Grünalge sp.

Probe Nr. 16. Helsingfors, Drumsö, im Mischwald, 17.1.54. Untersucht 22.3.54: hyalines Myzel st pc (mit Querwänden, Diam. 1.2 μ), hellbraunes Myzel pc (mit Querwänden, Diam. 2.4 μ), kugelförmige farblose Körperchen sp (Diam. 24—26 μ), *Pleurococcus vulgaris* st cp, kugelförmige unbestimmte Grünalge sp (Diam. etwa 3.5 μ).

Probe Nr. 17. Helsingfors, Hoplaks, im Fichtenwald, etwa 20 m von der Eisenbahn entfernt, 21.1.54. Untersucht 26.3.54: Kohlenpartikeln sp bis st cp, tote Zellen von *Trentepohlia umbrina* st cp, hellbraunes Myzel cp (mit Querwänden), kleine kugelförmige Pilzsporen cp.

Probe Nr. 18. Helsingfors, Åggelby, Solberg 6, unter einer Fichte in der Nähe der Küchentreppe, 8.4.51. Zahlreiche vom Eichhörnchen heruntergeschleppte Zweigspitzen der Fichte. Untersucht 18.4.51: Kohlenpartikelchen pc, kleine Gewebeteilchen von Fichte st cp, Tüpfelgefässe sp (erinnern an die Gefässe von *Brassica napus*), Fichtennadeln sp, Kleinbakterien cp, hyaline Pilzhyphen st cp, *Fumago*-Hyphen pc, andere braune Pilzhyphen pc, *Pleurococcus vulgaris* sp (teilweise tot).

Probe Nr. 19. Helsingfors, Åggelby, Solberg 6, Felsen im Walde, bei einer Fichte, 8.4.51. Untersucht 18.4.51: Nadelbaumfliesen st cp, Detritus sp, Arthropodenbeine pc (mit hyalinen Pilzhyphen cp von zwei Arten), hyaline Pilzhyphen st cp, *Fumago* st pc, *Pleurococcus vulgaris* cp.

Probe Nr. 20. Helsingfors, Åggelby, bei einer Grauerle, 8.4.51. Untersucht 18.4.51: Fliesen von Erlenborke pc, hyaline Pilzhyphen pc.

Probe Nr. 21. Helsingfors, Åggelby, Solberg 6, Solberget, 16.4.55. Untersucht 27.6.55. Lockere, schwach grüne Schicht am Boden der Flasche: Kohlenpartikelchen pc, Detritus sp (meistens Borkenfliesen von den Bäumen), hyaline Pilzhyphen cp (mit Querwänden), *Pleurococcus vulgaris* sp.

Probe Nr. 22. Kirchspiel Tusby, Dorf Nummenkylä (etwa 40 km nördlich von Helsingfors), Grauerlendickicht, 18.3.51. Untersucht 3.4.51: Detritus st pc, hyaline dünne Pilzhyphen cp (septiert), ebensolche dicke Hyphen sp, hyaline Pilzsporen cp (Länge 7—10 μ, Diam. 3.5-5 μ), *Fumago* st cp (Hyphen, Sporenhaufen und Sporen), *Pleurococcus vulgaris* cp.

Probe Nr. 23. Ebenda, im Fichtenwald in der Nähe eines Fahrweges unter einer Fichte, 18.3.51. Untersucht 3.4.51: Holzfliesen sp, hyaline Pilzhyphen sp (septiert), *Fumago*-Hyphen st cp, *Pleurococcus vulgaris* sp.

Probe Nr. 24. Ebenda, unter einer Fichte im Fichtenwald, 18.3.51. Untersucht 5.4.51: Detritus st cp, Gewebsfliesen sp, hyaline Pilzhyphen st cp (septiert), *Pleurococcus vulgaris* cp, *Coccomyxa dispar* sp.

Probe Nr. 25. Ebenda, unter einer Fichte im Fichtenwald, 18.3.51. Untersucht 5.4.51: Detritusklumpen st pc, hyaline Pilzhyphen cp (schmal, septiert), *Pleurococcus vulgaris* sp, *Fumago* pc.

Probe Nr. 26. Nord-Österbotten, Kirchspiel Kuivaniemi, beim Abfluss des Sees Oijärvi in den Fluss Kuivajoki, unter einer Grauerle, 4.4.55, leg. F. Lönnfors. Untersucht 23.6.55. Am Boden der Flasche ein hellgrüner Belag: Holzzellen st cp, hyalines Myzel st cp (mit Querwänden), *Pleurococcus vulgaris* sp.

Zumal die Proben aus Ekenäs geben zur Hand, dass die Menge der fremden Körper u.a. vom Abstand zu Bäumen und Gebäuden abhängig ist. Je kürzer dieser Abstand ist, desto grösser ist die Menge der eingemischten Kleinpartikeln. Hierbei wirkt auch die Stärke des Windes, der von den Bäumen Teilchen der Borke, überwinternde Algenzellen, Pilzsporen etc. loslöst. Ferner führt der Wind den Rauch aus Fabriken, von der Eisenbahn und aus zahlreichen Schornsteinen in der Stadt umher. Recht guten Schutz gegen das Vordringen der Rauchpartikeln liefern die dichteren Waldungen und die reichlich verzweigten Nadelbäume (siehe z.B. die Proben 14 und 16 sowie 19). Ein nahegelegener offenerer Platz ist schlechter geschützt (Proben 18 und 21).

In 8 Proben aus der nächsten Umgebung der Stadt Ekenäs wurden keine, in 8 Proben aus Helsingfors dagegen mehr oder weniger reichlich Kohlenpartikelchen gefunden. Die Luft in Helsingfors ist stark mit Kohlenteilchen gemengt, sie muss für den Menschen viel ungesunder als die Luft in Ekenäs angesehen werden. Es gibt jedoch, wie aus den Proben hervorgeht, in Helsingfors kleinere Areale in Mejlans, Munksnäs, Drumsö und Åggelby, die durch Bäume und Waldungen gegen den Rauch geschützt sind. Die Besiedelung geht aber weiter, der Wald wird vernichtet, und die geschützten Areale werden immer kleiner und verschwinden schliesslich ganz. Die Bedeutung der

Parke für die Stadthygiene ist auch in bezug auf die Beschaffenheit der Luft einleuchtend.

An lebenden Organismen wurden mindestens 18 Arten gefunden: Schimmelpilze mindestens 7, Grünalgen mindestens 5, Bakterien mindestens 2, Flechten mindestens 1, Hefepilze mindestens 1, Flagellaten 1 und Rhizopoden 1 Art. Am öftesten sieht man die Schimmelpilze (in 25 Proben), die bisweilen nur spärlich, gewöhnlich aber mehr oder weniger reichlich auftreten. Man findet meistens sterile, oft septierte, verzweigte Hyphen, die bisweilen recht charakteristisch sind, so dass eine Mindestzahl von Arten festgestellt werden konnte. Näher determiniert wurden *Mucor plumbeus* (nur aus Ekenäs, Probe Nr. 3, vgl. HÄYRÉN 1925) und *Fumago*, die in 4 Proben aus Ekenäs und in 5 Proben aus Helsingfors gefunden wurde. *Fumago* scheint recht häufig zu sein, sie tritt u.a. auf der Borke und auch auf den Nadeln der Kiefern im Djurgården in Helsingfors auf. In wenigen Proben wurden Pilzsporen beobachtet. In 2 Proben wurden reichlich Bakterien gesehen, vermutlich fanden sich Bakterien auch in den übrigen Proben, obschon nur spärlich und daher nicht ohne spezielle Behandlung sichtbar. Hefezellen wurden in 2 Proben (Nr. 9 und 11) aus dem Djurgården in Helsingfors gefunden. Die zwei Tiere (det. K. M. Levander) sind aus dem hart gepackten Schnee eines Weges erhalten (Ekenäs, Probe 5).

Die Grünalgen finden sich am reichlichsten in der Nähe der Bäume, was durchaus verständlich erscheint, handelt es sich doch meistens um Arten, die an Ästen und Stämmen der Bäume leben und von hier vom Wind in den Schnee heruntergeweht werden. Am häufigsten wurde *Pleurococcus vulgaris* Nägeli (*Protococcus viridis* Agardh) beobachtet (in 6 Proben aus Ekenäs und in 11 Proben aus Helsingfors), oft in reichlicher Menge. Diese Art dürfte als charakteristisch im Schnee bei Bäumen zu betrachten sein. Es scheint jedoch, dass sie sich hier nicht vermehren kann. Sie verharrt im Schnee im Ruhezustand, wie auch die übrigen lebenden Organismen, und fängt erst im Laboratorium an, sich zu teilen und zu vermehren. — Ferner konnten in einer Probe aus Ekenäs *Chlorococcum humicolum* (Schwärmsporen) und *Cystococcus humicola* determiniert werden. In derselben Probe und in 4 Proben aus Helsingfors (Nr. 10, 14, 15, 16) blieben aber einige kugelförmige einzellige Grünalgen unbestimmt, da keine Entwicklung eingetreten war. In einer Probe aus dem Fichtenwald in Tusby (Nr. 24) wurde *Coccomyxa dispar* gefunden, und in der Probe Nr. 10 aus dem Brunnspark in Helsingfors trat *Hormidium flaccidum* reichlich auf. Hier muss auch an die Soredien in der Probe Nr. 7 (Ekenäs, Ramsholm, Schwarzerlenbestand) erinnert werden, desgleichen an die einzelne Soredie mit auswachsenden Hyphen in der Probe Nr. 13 (Helsingfors, Kiefernwald). Dagegen waren die Zellen von *Trentepohlia umbrina* tot (Proben Nr. 13 und 17).

Die Probe Nr. 26 lässt vermuten, dass der Inhalt des Schnees in Nord-Finnland wohl manchmal derselbe wie im Süden ist. — Gefärbter Schnee wurde bei den diesmaligen Untersuchungen nicht gefunden. Früher ist in Finnland roter Schnee aus der Regio alpina der Fjelde in Kuolajärvi und Enontekis gemeldet worden. Auch ist zu erwähnen, dass im Frühjahr in der Nähe der Ufer in Helsingfors oft hellgrünes Eis zu sehen ist; die Farbe ist hier durch reichliches Auftreten hauptsächlich von *Hormidium flaccidum* verursacht, das in den Schmelzlöchern des Eises lebt und sich reichlich durch Akineten vermehrt (Häyrén 1929).

Literatur: Häyrén, Ernst, 1922: Om främmande kroppar i snö. Geogr. Sällsk. Tidskr. Terra Bd. *34*, S. 205—209. — 1925: Mucor plumbeus Bonorden (M. spinosus van Tieghem) aus Finnland. Medd. Soc. Fauna et Flora Fenn. Bd. *48*, S. 177—179. — 1929: Zwei Notizen über das Meereseis und die Algen. Memoranda Soc. Fauna et Flora Fenn. Bd. *5*, S. 137—140.

Ernst Häyrén: **Anteckningar om åländsk vattenvegetation.**

I nedanstående anteckningar betecknas ymnigheten på sedvanligt sätt med sju grader: mycket ymnig eller riklig (copiosissime, cpp), ymnig eller riklig (copiose, cp), tämligen ymnig (satis copiose, st cp), spridd (sparsim, sp), tämligen sparsam (st pc), sparsam (parce, pc), mycket sparsam (pcc).

A. Kyrkviken—Storfladan, Eckerö

1. Kyrkviken, inre delen, närmast landsvägen. 2.7.39. Svag förorening genom det närbelägna mejeriets spillvatten, som genom rörledning rinner ut i viken. Mejeriets kapacitet vid tiden för undersökningen c. 1400 liter per dygn. Längs stränderna glesa samhällen av lågvuxen *Phragmites* och av *Scirpus Tabernaemontani*. Därjämte *Ranunculus sceleratus* pc och *Typha latifolia* pc. Mot vikbottnen på 1—1.5 m djup *Potamogeton perfoliatus* sp och *P. pectinatus* sp jämte f. *zosteracea* sp. Lösliggande *Fucus vesiculosus* st pc. — Lösliggande alger på bottnen strax utanför vassen på c. 1 m djup, nära utloppet från mejeriet: *Cladophora glomerata* cp, *Enteromorpha Hopkirkii* cp—pc, *Ectocarpus siliculosus* st cp (med gametangier), *Lyngbya aestuarii* pc, *Ceramium* pcc. Vid motsatta stranden invid *Scirpus Tabernaemontani* lösliggande alger på c. 1 m djup: *Cladophora glomerata* st cp—sp, *Cl. marina* st cp—sp, *Lyngbya aestuarii* st cp—sp, *Rhizoclonium riparium* st cp—pc, *Cladophora fracta* st pc—pc, *Percursaria percursa* st pc—pc, *Lyngbya majuscula* pc — pcc.

2. Brofladan. 2.7.39. Ligger på ett avstånd av endast c. 20 m från viken och vattenytan knappt 0.5 m över vikens; saltvatten torde tidtals inkomma. Fladan är medels ett dikesartat utlopp förenad med viken. — a) Längs stränderna, med något enda avbrott, *Phragmites* cp—cpp. Därjämte *Lysimachia thyrsiflora* och *Scirpus maritimus*. Vidare inne i vassen på 0.5 m djup *Chara fragilis* cp, *Myriophyllum verticillatum* st cp, *Utricularia vulgaris* sp och *Chara intermedia* st pc. Innanför vassen i det grunda strandvattnet *Chara fragilis* cpp och flytande vid vattenytan *Cladophora fracta* cpp jämte *Tolypothrix tenuis* st pc och *Rhizoclonium riparium* pc. — b) Öppning i vassen om 15 m² och 0.5 m djup. *Chara tomentosa* cpp, *Potamogeton pectinatus* f. *zosteracea* sp, *Utricularia vulgaris* st pc. — c) Annan öppning i vassen. Areal c. 10 m², djup c. 0.5 m. *Myriophyllum verti-*

cillatum cpp. — d) Öppna vattnet i fladans mitt, c. 100 × 50 m². Djup 1.5—1.7 m, lös gyttja 30—50 cm, därunder hård botten. *Chara tomentosa* cpp, *Myriophyllum verticillatum* sp. Längst inåt vid vassen fläckar om 1—2 m² på c. 0.5 m djup med avvikande vegetation: *Chara baltica* cp, *Ch. tomentosa* pc, *Myrioph. verticillatum* pc. — e) Närmast utloppet *Chara fragilis* cp, *Myriophyllum verticillatum* cp, *Potamogeton pectinatus* st cp, *Scirpus maritimus* st cp, *Myriophyllum spicatum* pc. Därpå *Phragmites*.

3. Kattvikssjön. 5.7.39. Längd c. 300 m, bredd 30—50 m. Stränderna branta. — a) Vid östra stranden nära rävfarmen, till 0.5 m djup, med en bredd av c. 10 m: *Chara fragilis* cpp (täckande), *Potamogeton pectinatus* cp—st cp, *Menyanthes trifoliata* st cp, *Myriophyllum verticillatum* st cp, *Potamogeton natans* st cp, *Scirpus palustris* st cp, *Alisma plantago* sp, *Hippuris vulgaris* sp. — b) Närbeläget ställe vid samma strand, till 0.5 m djup, med en längd av c. 20 m och en bredd av 4—5 m. *Carex rostrata* cp, *Hippuris vulgaris* st cp, *Nymphaea candida* st cp, *Menyanthes* sp, *Myriophyllum verticillatum* sp. — c) Utanför båda föregående, 0.5—2 m djup. Dels fläckar av *Fontinalis antipyretica* st cp—cpp (åtm. delvis vidfäst), dels *Hippuris vulgaris* f. *fluviatilis* st cp eller *Myriophyllum spicatum* st cp, dels toma fläckar. *Anodonta anatina* ett ex. — d) På två — tre m djup. Dels fläckar av form av *Aegagropila Sauteri* cp (»wattenartige Rasen am Boden bildend») med *Drepanocladus* st pc, dels steril *Vaucheria* st cp. — e) Vid övre (norra) ändan av sjön: *Menyanthes trifoliata* cp, *Phragmites* st cp, *Sparganium simplex* st cp, *Typha latifolia* st cp, *Alisma plantago* sp. Vid västra stranden på ett ställe *Scirpus Tabernaemontani* st pc. — f) Överallt på vattenytan kringflytande algklumpar, bildade av: dels *Aphanothece Castagnei*, ofta med *Phormidium mucicolum* och *Ph. tenuissimum* (klumparnas diam. 1—3 cm, st cp—sp); dels *Tolypothrix tenuis* f. *aegagropila* (till 1 cm i diam., sp); dels steril *Anabaena* cp och *Oscillatoria chalybea* sp (några mm i diam., sp); dels *Cylindrospermum* cp, *Aphanothece Castagnei* sp, *Oscillatoria chalybea* sp, *O. tenuis* sp och *Scenedesmus quadricauda* st pc (diam. till 5 mm, sp). — (Lillfladan undersöktes ej.)

4. Storfladan. 6.7.39. Längd nära 1 km, bredd 100—200 m. I mitten öppet vatten till 2 m djup. Här saknas bottenvegetation. *Anodonta cygnea* st cp—sp (det. K. M. Levander). — a) Vid övre (norra) ändan tät vägg av *Phragmites* cpp och *Typha latifolia* st cp. Utanför på 2—3 dm djup saknas vegetation. Därpå över stor areal till 1 m djup *Potamogeton natans* cpp. — b) Längs östra stranden till 1 m djup: *Potamogeton natans* cpp, *Carex rostrata* st cp, *Phragmites* st cp, *Sparganium minimum* st cp—sp, *Potamogeton gramineus* sp, *P. pectinatus* sp, *Nymphaea candida* st pc, *Scirpus palustris* st pc, *Alisma plantago* pc, *Potamogeton filiformis* pc, *Typha latifolia* ett stort bestånd längst i norr. Ställvis 2—5 mm tjock bottenbeläggning av *Tolypothrix tenuis* cpp, med ytan brunaktig av diatomeer cp; inblandade *Chroococcus turgidus* pc och *Pediastrum Boryanum* pc. I strandstenarna *Chara aspera* cp—cpp. Vid nedre *Chara*-gränsen och stundom inne i *Chara*-vegetationen ung *Anodonta* cp; exemplaren stå snett uppåtriktade och bära ofta i övre ändan vegetation av *Aegagropila* st cp. Vid stranden *Limnaea stagnalis* (det. Levander). — c) Vassvik i sjöns nedre (södra) ända. Djup 0.5—0.7 m. *Chara aspera* st cp, *Phragmites* st cp, *Carex lasiocarpa* st cp—sp, *C. rostrata* sp, *Menyanthes* sp, *Equisetum limosum* st pc, *Ophrydium versatile* sp på fjolårsstammar av vass (kolonier till 2 cm i diam.). — d) Sjöns nedre ända mittemot föregående, på 1—6 dm djup. *Chara aspera* cp—st cp—sp, *Carex rostrata* st cp—sp, *Equisetum limosum* st cp—sp.

B. Kyrkträsk—Markusbölefjärden—Gibböleviken, Finström och Jomala

5. Finström—Kyrkträsk. 24.8.37. Längd c. 700 m, bredd c. 200 m. Träsket omramat av *Phragmites* cpp—cp, med undantag av tre avbrott i väster, däribland en c. 20 m lång sandstrand. Vid avbrotten sandbotten eller sandblandad gyttja, annars ren och lös gyttja.

Vid träsksidan av vassen en smal gördel *Typha angustifolia* st cp. Vattnet grumligt och brunaktigt. — a) Från sandstranden tvärs över träsket. Vid stranden *Potamogeton pectinatus* st cp, *P. perfoliatus* st cp, *Typha angustifolia* st cp, *Nuphar luteum* sp, lösa bitar av *Ceratophyllum* st pc. Omkr. 6 m från stranden på c. 1.5 m djup: lösliggande *Fontinalis antipyretica* st pc (det. H. Buch) och *Utricularia vulgaris* pc. Omkr. 15 m från stranden på c. 2 m djup: Vegetation saknas, *Anodonta anatina* 1 ex. Omkr. 60 m från stranden, ungefär på mitten av det öppna vattenområdet, c. 2.5 m djup. Död *Fontinalis* st pc, 3 *Anodonta*-exx. Omkr. 30 m från vassen vid östra stranden på c. 2 m djup: *Vaucheria* cp (steril) bildande täcke på bottnen, lös *Fontinalis antipyretica* st cp, *Nymphaea candida* flere stånd, tomt musselskal. — b) Norra ändan av träsket, innanför vassen på c. 2 m djup: lös *Fontinalis* cp, *Potamogeton natans* cp, *Anodonta* cp. Vid den inflytande bäckens mynning på c. 1 m djup: tjockt lager av lösliggande *Fontinalis* cpp, *Utricularia vulgaris* sp, *Ceratophyllum demersum* pc. — c) Träskets södra del, innanför vassen vid östra stranden på c. 2 m djup: lös *Fontinalis* st cp, *Anodonta* sp. Vid den utgående bäckens mynning på c. 1 m djup: *Vaucheria* cpp. — d) Träskets södra del, vid västra stranden tvenne avbrott i vassen, sandbotten, på c. 1—6 dm djup: *Potamogeton natans* cp. Västra stranden, två abborrställen c. 20 m innanför vassen på 2 m djup: *Ceratophyllum demersum* cpp. Träskets södra del, närmare västra stranden uppryckta *Typha*-exemplar bildande små flottar i vattenytan: *Typha angustifolia, Agrostis alba, Bidens tripartitus, Cardamine pratensis, Cicuta virosa, Epilobium palustre, Lemna minor, Lycopus europaeus, Potamogeton perfoliatus.* — Träskets södra del, ungefär i mitten av det öppna vattnet, c. 100 m till vardera stranden, djup c. 1.2—1.3 m. *Ceratophyllum* pc, *Najas marina* pc, *Anodonta* sp.

6. Markusbölefjärdens inre delar. 22.8.37. — a) Tvärsnitt vid Markusböle båthus. Vikens bredd c. 100 m och djup 1—2 m. *Ceratophyllum demersum* st cp, *Batrachium circinatum* st cp—sp, *Myriophyllum spicatum* sp, *Potamogeton perfoliatus* sp, *P. mucronatus* st pc, *P. pectinatus* f. *zosteracea* pc. Bottnen täckt av algmatta: *Aegagropila Martensii* cpp—cp, *Cladophora fracta* cp—sp, *Rhizoclonium riparium* st cp—sp, *Cladophora marina* sp—pc, »*Fontinalis antipyretica* var.» sp—pcc (det. H. Buch), *Tolypothrix tenuis* sp—pcc, steril *Oedogonium* st pc—pc. Närmare prästgårdssidan är *Fontinalis* rikligare: st cp—sp, med inblandning av bl.a. *Cladophora* och *Chaetomorpha baltica.* Vid prästgårdsstranden *Phragmites* cp och på ett ställe *Typha latifolia* st cp och utanför på 1 m djup *Aegagropila Martensii* cp (ovanligt stora bollar), *Fontinalis antipyretica* st cp, *Lemna trisulca* sp. Vid prästgårdens sjöboda ett bestånd *Scirpus maritimus* st cp. — b) Innerst i viken nära bäckmynningen *Phragmites* cp och uti öppning i vassen på c. 1 m djup *Typha latifolia* sp, *Lemna minor* cp, *L. trisulca* sp, *Fontinalis* cp, *Cladophora fracta* cp, *C. marina* cp, *Aegagropila* st pc. Vid själva mynningen på c. 0.5 m djup: *Typha latifolia* cp, *Hippuris vulgaris* cp, *Cicuta virosa* sp. — c) Från prästgårdsudden snett över viken till Örnäs sjöboda. Vid udden *Phragmites* cp och vid vassen på 1 m djup *Aegagropila* cpp. Omkr. 50 m från vassen på 3 m djup *Aegagropila* cpp. Omkr. 100 m utanför vassen på 3.5 m djup: steril *Vaucheria* cp och musselskal. Omkr. 200 m från vassen på 4 m djup saknas alger. Stora musslor. På c. 30 m avst. fr. Örnäs på 3 m djup: endast musslor. På 10 m avstånd från Örnäs på 2 m djup: *Aegagropila* cpp. Invid Örnäs sjöboda på 0.5—1 m djup: *Myriophyllum spicatum* cp, *Potamogeton pectinatus* pc, *Aegagropila Martensii* cpp. I närheten *Phragmites* cpp och ett bestånd *Typha angustifolia* st cp.

7. Markusbölefjärdens (Österfjärdens) mellersta och yttre delar jämte vikar. 23.8.37. a) Tvärs över fjärden från Örnäs sjöboda till Grelsbybergen. Omkr. 30 m från Örnäs på c. 3 m djup: *Aegagropila* cp. Omkr. 50 m från Örnäs på 4 m djup: alger saknas, *Anodonta* st cp. Omkr. 6 m från bergstranden på stenbotten på 3.5 m djup: alger och musslor saknas. — b) Grelsbyviken (viken mellan prästgårdsudden och Grelsby-bryggan). Längs

stränderna *Phragmites* cpp—cp. Omkr. 60 m från bryggan mot vikbottnen, c. 6 m utanför vassen, på 2 m djup: *Ceratophyllum demersum* cpp. Uti vikbottnen på Grelsby-sidan c. 6 m utanför vassen på 1.5 m djup: *Myriophyllum spicatum* sp, *Aegagropila* cpp. Innerst vid vassen på grundare vatten: *Potamogeton perfoliatus* st cp—sp, *Ceratophyllum* sp, *Myr. spicatum* st pc, *Aegagropila* cpp. I vikbottnen vid båthuset på gyttjeblandad sand på 0.5 m djup: *Phragmites* cp med *Cordylophora* cp, inne i vassen *Lemna minor* sp. På öppet ställe mellan båthuset och vassen: *Chara fragilis* st cp, *Ceratophyllum* sp, *Myr. spicatum* sp, *Pot. perfoliatus* sp, *Aegagropila* cpp. Ute i viken, ungefär på mitten, på 3 m djup: *Aegagropila* cpp, med inblandning av *Cladophora marina*. — c) Lillöjvik. *Phragmites* cp, med *Cordylophora* cp. Vid vassen på 1.5 m djup: *Myr. spicatum* st cp, *Pot. pectinatus* st pc, steril *Vaucheria* cp. — d) Lillöjens sydspets. *Phragmites* cp. Innanför vassen på gyttjeblandad sand på 1—5 dm djup: *Chara aspera* cpp, *Scirpus Tabernaemontani* cp, *Typha angustifolia* st cp, *Myr. spicatum* st cp—sp, *Pot. panormitanus* sp, *P. pectinatus* sp, *P. perfoliatus* sp, *Zannichellia repens* sp, *Ceratophyllum* pc, *Typha latifolia* pc. Strax invid, på 0.5 m djup, sociation av *Pot. pectinatus* cp (blommande). Utanför vassen på c. 2 m djup *Aegagropila* cpp. — e) Silvergravsviken. I vikens mynning, ungefär mitt i viken, på 2.5 m djup: *Aegagropila* cpp, med inblandning av *Cladophora marina*. Vid östra stranden av vikens yttre del, på mudder över stenar på c. 0.5 m djup steril *Anabaena* cpp—cp. Vid bäckutloppet i vikbottnen över *Phragmites*-rotstockar *thelypteris*-gungfly: *Phragmites communis* cpp, *Dryopteris thelypteris* cpp, *Agrostis alba* st cp, *Alisma plantago* sp, *Bidens cernuus* sp, *Carex pseudocyperus* sp, *C. diandra* sp, *Cicuta virosa* sp, *Lathyrus palustris* sp, *Lycopus europaeus* sp, *Lysimachia thyrsiflora* sp, *Peucedanum palustre* sp, *Epilobium palustre* st pc, *Comarum palustre* pc. Därinvid bestånd av *Typha latifolia* och i vattnet på gyttja av över en meters tjocklek, på 0.5 m djup: *Lemna minor* cpp, *L. trisulca* cpp, *Ceratophyllum demersum* st cp, lösliggande *Fontinalis antipyretica* st cp, *Aegagropila Martensii* sp. — f) Vid Stornäs *Phragmites* cp, med inblandning av *Typha angustifolia* st pc. Strax utanför vassen på 2 m djup: *Myriophyllum spicatum* sp, *Potamogeton perfoliatus* sp och *Aegagropila Martensii* st pc. — g) Vid ingången till Västerfjärden *Phragmites* cpp. Inne i det grunda och smala, utgrävda inloppet: *Alisma* st cp, *Myrioph. spicatum* st cp, *M. verticillatum* st cp, *Pot. mucronatus* sp, *P. perfoliatus* sp, *Sparganium minimum* sp, *Utricularia vulgaris* sp. — h) Granviken, *Phragmites* cp. Innanför vassen på gyttjeblandad sand på 0.5 m djup: *Chara aspera* cpp, *Pot. filiformis* st cp, *P. pectinatus* st cp, mot stranden ett bestånd *Scirpus Tabernaemontani* cp. — i) Över hela Markusbölefjärden finnas, enligt uppgift av ortsbefolkningen, doppingar cp, sothöns cp och kräftor, likaså i Långsjön.

8. Västerfjärden. 30.8.37. Uti det utgrävda inloppet saknas vegetation innanför första dammen, där grävning pågått tidigare på sommaren. — a) Innanför andra dammen: *Phragmites* cpp, *Pot. pectinatus* cp jämte var. *zosteracea* st cp, *P. perfoliatus* st cp, *Chara fragilis* st cp, *Ch. aspera* sp, *Typha angustifolia* sp, *Utricularia vulgaris* sp. — b) Tvärsnitt över fjärden från inloppet mot väster. Utanför vassen vid inloppet på 0.7 m djup: *Chara tomentosa* cp (det. CEDERCREUTZ), *C. fragilis* st cp, *Najas marina* st cp, *Pot. pectinatus* sp. På ett avstånd av 15—20 m från vassen på c. 1 m djup: *Najas marina* st cp, *Pot. pectinatus* st cp, *P. perfoliatus* st cp, *P. panormitanus* sp, *Chara tomentosa* sp. På ett avstånd av 30—70 m från vassen på 1—1.1 m djup: steril *Vaucheria* st cp, *Anodonta anatina* st cp. På ett avstånd av c. 40 m från västra stranden på c. 2 m djup: *Ceratophyllum demersum* st cp—sp, Anodonta st cp. Vid västra stranden *Thelypteris—Phragmites*-gungfly av c. 1 km längd och 50—100 m bredd: *Dryopteris thelypteris* cpp, *Phragmites* cpp, *Typha latifolia* st cp—sp, *Alnus glutinosa* sp, *Carex pseudocyperus* sp, *Cicuta virosa* sp, *Lycopus europaeus* sp, *Lysimachia thyrsiflora* sp, *Lythrum salicaria* sp, *Salix cinerea* sp, *Typha angustifolia* sp, *Ulmaria pentapetala* sp, *Betula pubescens* pc, *Salix bicolor* pc. I vattnet vid

flyet: *Utricularia vulgaris* sp, steril *Spirogyra* st cp, *Anodonta* sp. — c) I norra delen av Västerfjärden antecknades *Phragmites* cp, *Typha angustifolia* sp, *T. latifolia* sp och taltika sterila *Typha*-exemplar, som gjorde intryck av mellanformer mellan de båda arterna. Däremellan öppet vatten i större eller mindre utsträckning, med ett djup av c. 0.5 m, lös gyttjebotten och rik utveckling av H_2S. Bottenvegetationen svag, sannolikt till följd av svavelvätet och ringa cirkulation; utgöres av tidigare nämnda arter jämte *Zannichellia repens* pc, *Hippuris vulgaris* ett par bestånd, *Sparganium minimum* st pc. I vattnet sterila zygnemaceer st cp. *Anodonta* sp. Vid östra stranden längst i norr ett stycke *Phragmites*—*Thelypteris*-gungfly. Söderut *Typha* cp. I vattnet *Najas marina* etc., närmare inloppet även *Chara tomentosa* cp. Enligt uppgift saknas i Västerfjärden kräftor, ehuruväl inplantering företagits.

9. Långsjö. Längd nära 4.5 km, bredd 200—300 m, i söder c. 0.5 km. Kräftor fångas, enligt uppgift av allmogen, överallt i Långsjö. — a) Sundet mellan Markusbölefjärden (Österfjärden) och Långsjö. 28.8.37. Omkr. 1 m djup. *Phragmites* cpp, *Typha latifolia* cp, *Batrachium paucistamineum* **divaricatum* st cp (även landform), *Bidens cernuus* sp, *Chara fragilis* sp, *Ranunculus sceleratus* st pc. Bottnen täckt av *Aegagropila Martensii* cp.

b) Tvärsnitt över Långsjö från inloppet till östra stranden. 28.8.37. Vid inloppet *Phragmites* cp och ett litet bestånd *Scirpus Tabernaemontani*. Strax utanför vassen på 2 m djup *Pot. perfoliatus* sp och *Anodonta anatina* st cp. Omkr. 20 m utanför vassen på c. 3 m djup: steril *Vaucheria* cpp, tomma musselskal. Omkr. 50 m utanför vassen på c. 5 m djup: steril *Vaucheria* pc, tomma musselskal st pc. Omkr. 80 m utanför vassen, ungefär i mitten av fjärden på c. 7 m djup: döda vassrester. På c. 50 m avstånd från stora berget vid östra stranden på c. 10 m djup, likaså på c. 20 m avstånd på 9.5 m djup: döda växtrester sp—pc. Omkr. 3 m från berget på c. 3 m djup: växter, rester och musslor saknas. — c) Mot SW och S längs västra stranden. 28.8.37. Omkr. 100 m från inloppet nära stranden på gyttjeblandad sand: *Chara aspera* cp, *Pot. perfoliatus* cp, *Myriophyllum spicatum* sp, *Pot. pectinatus* sp. Omkr. 400 m från inloppet uti liten vik med sandbotten på 0.5—1 m djup: *Chara aspera* cp (med svag inblandning av *Ch. fragilis*), *Pot. perfoliatus* cp, *P. pectinatus* sp, *Phragmites* st pc. Kring *Chara* talrikt intrasslade alger: *Rhizoclonium riparium* cp—st cp, *Aegagropila Martensii* sp, *Chaetomorpha baltica* sp, bitar av *Enteromorpha intestinalis* sp, *Tolypothrix tenuis* sp, steril *Oedogonium* st pc. Viken norr om på ekonomiska kartan utsatta första udden: *Phragmites* st cp, *Pot. perfoliatus* st cp, *P. pectinatus* sp, *Chara aspera* cp, *Ch. fragilis* st cp, trådalger sp. Utanför vassen på c. 2 m djup: *Pot. perfoliatus* st cp, *Anodonta anatina* sp. Innerst i viken: *Typha angustifolia* cp och *Phragmites* st cp, och strax utanför på c. 1 m djup *Batrachium circinatum* st cp, och på 2 m djup *Ceratophyllum* cp och *Aegagropila Martensii* st cp. — d) Gölbyviken. 28.8.37. Ute i viken, c. 200 m från vassranden på 6 m djup: vegetation saknas. På 10 m avstånd från vassen på 4 m djup: steril *Vaucheria* st cp, tomma musselskal st pc. Strax invid vassen: *Pot. perfoliatus* st cp, *Ceratophyllum* st cp—pc, *Pot. pectinatus* sp. Innanför vassbältet med *Phragmites* cpp antecknades på sandbotten: sociationsbildande *Chara aspera* cp, *Aegagropila Martensii* sp, *Scirpus maritimus* sp, *S. Tabernaemontani* sp, *Pot. panormitanus* st pc. — Uppe i land en dunge *Alnus incana*, bestående av talrika individer, de flesta unga. Fyra äldre exx., vid brösthöjd 1 dm i diameter. Ett stort ex. *Salix pentandra*. — e) Nordöstra delen av Långsjö, norr om inloppet. Endast den mot NW inskjutande viken undersöktes. 30.8.37. Vid vikens början i söder, vid vassen på 2 m djup: steril *Vaucheria* cp, *Myrioph. spicatum* sp, *Pot. perfoliatus* sp, *Anodonta anatina* sp—st pc. Inne i viken, c. 100 m från vikbottnens vassbestånd, på 2 m djup: *Vaucheria* cp, *Pot. perfoliatus* sp. Omkr. 70 m från samma vassbestånd på 0.5 m djup, utanför bäckmynning: *Batrachium circinatum* cp, *Callitriche auctumnalis* st cp, *Najas marina* st cp, *Pot. perfoliatus* st cp, *P. panormitanus* sp. Inåt mot

vassen längs annan linje än tidigare, c. 30 m från vassen på 2 m djup: *Ceratophyllum* cpp. Omkr. 15 m från vassen på 2 m djup: *Najas marina* st cp. Tätt invid vassen på 1.5 m djup: *Aegagropila Martensii* cpp (med inblandning av *Chaetomorpha baltica* sp och *Vaucheria* sp), *Fontinalis hypnoides* st cp (det. H. Buch, inblandning av *Aegagropila* sp, *Chaetomorpha* sp, steril *Oedogonium* sp och *Tolypothrix tenuis* pc), *Drepanocladus* sp, *Lemna trisulca* sp, *Najas marina* sp, *Pot. mucronatus* sp, *P. pectinatus* sp, *P. perfoliatus* pc. Därinvid *Phragmites* cpp och *Typha* st cp.

10. Kalldern. Är en typisk »flada» med vassgördel kring stränderna. 28.8.37. a) Sundet mellan Långsjö och Kalldern. Mitten av sundet, på c. 2 m djup: *Ceratophyllum demersum* cp—st cp, *Myr. spicatum* st cp, *Najas marina* st cp, *Pot. pectinatus* sp, *P. perfoliatus* sp. — b) Ungefär längs mittlinjen av fladan. Omkr. 10 m från inloppet ute i fritt vatten, på c. 2 m djup: *Ceratophyllum demersum* st cp, *Najas marina* st cp, *Pot. mucronatus* st cp, *P. pectinatus* st cp, *P. panormitanus* sp, *P. perfoliatus* sp, lösliggande *Fontinalis antipyretica* st pc, några tomma musselskal. Överst i utloppet (Brosundet): *Najas marina* cp, *Fontinalis antipyretica* st cp, *Ceratophyllum* sp, *Lemna trisulca* sp. — c) Vid fladans södra strand, strax invid vassen på c. 2 m djup: lösliggande *Fontinalis antipyretica* cp, *Myriophyllum verticillatum* cp, *Najas marina* cp, *Pot. pectinatus* sp.

11. Brosundet och Ämnäsviken. 29.8.37. a) Brosundet. Norr om landsvägsbron ungefär samma vegetation som tidigare. *Phragmites* cp, *Scirpus maritimus* några bestånd. Något söder om bron på c. 2 m djup: *Najas marina* cpp—cp, *Lemna trisulca* cp—sp, *Hippuris vulgaris* st cp, *Ceratophyllum* st cp—sp, *Pot. panormitanus* sp, *P. pectinatus* sp, *Fontinalis antipyretica* pc. På sidan om huvudfåran i skyddat läge *Myr. verticillatum*. — b) Ämnäsviken. Omramad av *Phragmites* cpp. Innanför vassen vid Brosundet på 0.5—1 m djup: *Chara tomentosa* st cp, *Najas marina* st cp, *Ceratophyllum demersum* sp, *Lemna trisulca* sp. Närmare stranden *Chara aspera* st cp. Strax utanför vassen: *Najas marina* cp, *Ceratophyllum* st cp. På c. 25 m avstånd från vassen längs en linje mot Ämnäs sjöboda, på 2 m djup: *Ceratophyllum* cp, *Najas marina* cp. Vidare längs samma linje på 150 m avstånd från vassen på 2 m djup: *Ceratophyllum* cpp, *Najas marina* st cp, *Pot. pectinatus* sp, trådalger st cp (*Cladophora fracta* st cp, *C. marina* st cp, *Rhizoclonium riparium* st cp, *Lyngbya Kützingii* cp). Längs samma linje 250 m från vassen, ungefär mitt på viken, på 3 m djup: *Ceratophyllum* cpp, *Najas marina* sp, *Pot. pectinatus* sp. Vid Ämnäs-stranden på 1—5 dm djup på gyttja och lera: *Chara aspera* cpp. *Pot. filiformis* st cp, *Ceratophyllum* st cp—sp, *Chara crinita* sp, *Lemna trisulca* st pc, *Myr. spicatum* st pc, *Najas marina* pc, trådalger cp (*Cladophora fracta* cp, *C. marina* cp, *Lyngbya aestuarii* st cp, *L. Kützingii* sp).

12. Gibböleviken. 29.8.37. — Nära inloppet från Ämnäs-viken, på 2 m djup: *Pot. perfoliatus* cp, *Callitriche auctumnalis* st cp, *Lemna trisulca* st cp, *Cladophora* st cp. Omkr. 160 m från vassen vid inloppet, på c. 3 m djup: *Pot. perfoliatus* pc. Omkr. 20 m från Gibbasnäset, på 2.5 m djup: *Ceratophyllum* pc (klen), *Lemna trisulca* pc, *Pot. perfoliatus* pc.

C. Möckelöfjärden, Jomala

13. a) Sundet mellan Möckelö och Ramsholmen, omedelbart NE om Ramsholmsbron. Djupet 0.5—1 m. 30.7.36. *Phragmites communis* st pc (mest vid stranden av Ramsholmen), *Scirpus Tabernaemontani* pc, *Chara aspera* cp, *C. crinita* sp, *C. tomentosa* st pc (gruppvis), *C. horrida* pc. Alger kring *Chara*: *Cladophora marina* cp, *Polysiphonia violacea* sp—pc, *Chroococcus turgidus* pc. — b) Vid stranden av Möckelö, från Ramsholmsbron till berget i NE. 31.7.36. Närmast stranden sociation av *Chara aspera* cpp. Sedan soc. av *Chara crinita* st cp. Slutligen på 0.5—1.5 m djup soc. av *Chara tomentosa* cpp, täckande en areal av flere hektar. Över *Chara tomentosa* trådalger: *Cladophora marina* cp, *Oedogonium* spec.

sp (med unga oogonier), *Lyngbya aestuarii* st pc, *Oscillatoria princeps* st pc. Här och där på 1.5 m djup gröna fläckar om 0.5 m² av *Chara baltica* cp, med inblandning av *C. aspera*, *C. crinita* och *Pot. pectinatus*. I mitten av strömfåran på 1.5 m djup bara gyttjefläckar med *Monostroma balticum* st pc. — c) Från båtstranden vid Möckelö by över fjärden mot NNW till där utskjutande udde. 21.8.37. Vid båtstranden ett bestånd av *Scirpus Tabernaemontani* om ett par tiotal m² och därutanför på helt grunt vatten glest växande *Potamogeton pectinatus*, *Chara aspera* och *C. crinita*. Till 0.5 m djup *Chara aspera* cp—st cp och *C. crinita* st cp—pcc. Därefter på 0.5—0.7 m djup stora bestånd *Chara tomentosa* cp. Omkr. 150 m från stranden ett grundare område om flere tiotal m², djupet c. 0.5 m, bottnen utgöres av lös gyttja till över en meters djup. Här växa *Zannichellia pedunculata* v. *gibberosa* cp och *Ruppia rostellata* st cp, dels var för sig, dels tillsammans, ställvis täckande, med lika stora mellanrum utan vegetation. Ute på fjärden är djupet dels endast 2—5 dm, varvid vegetation vanligen saknas, sannolikt åtminstone delvis till följd av vågsvallet. På andra ställen något djupare, varvid genast glest stående *Chara crinita* och *C. tomentosa* uppträda. Mot Ramsholmssidan stora bestånd *Chara aspera* cpp—cp. Vid udden i NW på hårdare sandbotten med inblandad gyttja på 1—10 dm djup sociation av *Chara aspera* cp—sp, vidare *Scirpus Tabernaemontani* pc, *Pot. pectinatus* fläckvis och blåalgsbeläggning i flagor st cp—sp (*Aphanothece Castagnei* sp, *Calothrix scopulorum* sp, *Chroococcus turgidus* sp, *Lyngbya semiplena* sp, *Phormidium tenue* sp, *Gomphosphaeria compacta* st pc). Från 1 dm djup till stranden sociation av *Scirpus acicularis* cp.

D. Lövösund, Vårdö

14. Lövösund är den från NE inskjutande stora viken mellan Lövö och Vårdö byar, med tillflöde av en bäck från Vargataträsk. a) Inre delen av Lövösund. 22.6.38. Öppna viken i W, innanför vassen, 0.5 m djup: *Chara tomentosa* i spridda grupper. Bälte av *Phragmites* cp, till c. 100 m bredd. Närbelägen liten vik utan vass, 0.5—1 m djup: matta av *Chara aspera* cpp. Tvärsnitt över viken mot udden i NNE, c. 500 m från vikbottnen, djup till 1 m. Överallt *Chara aspera* cpp, med inströdd *C. tomentosa* st pc. Motsatta stranden vid udden är öppen, med grupper av *Phragmites* och av *Scirpus Tabernaemontani*, *Hippuris vulgaris* sp, *Chara aspera* cp, *C. crinita* st pc, *Cladophora marina* cp. Längre framåt mot S på 1 m djup: *Chara tomentosa* cpp, *C. baltica* cp—st cp, *C. crinita* pc. Instängd vik i S, benämnd »Urbergssund», på 0.5 m djup: grupper av *Chara tomentosa* och *C. baltica*. Även *Najas marina* är här funnen, enl. P. Olofsson. — b) Yttre delen av Lövösund. 25.6.38. Från den tidigare besökta udden utåt mot följande udde, sandbotten, 0.5—1 m djup: *Chara aspera* cpp. Närmare udden på bottnen och över *Chara* steril *Zygnema* cp. Vid stranden bland gräs *Cladophora marina*. På yttre sidan udden vik med *Phragmites* cp, *Scirpus Tabernaemontani* och *Typha angustifolia*. Gyttjebotten med *Chara aspera* och en grupp *Pot. pectinatus*. Viken vid Lövö by är c. 0.5 m djup, med fast botten av gyttjeblandad sand, med *Chara aspera* cpp. Innerst *Scirpus Tabernaemontani* cpp, *Agrostis alba* st cp, *Hippuris vulgaris* st cp, *Scirpus uniglumis* sp.

T. Brander: **Ett och annat om makrolepidopterlarvernas näringsväxter.**

Seppänens arbetsdryga och med stort intresse emotsedda sammanställning av makrolepidopterlarvernas näringsväxter i Finland (1954) har fått en ganska ojämn kritik: t.ex. i Notulae Entomologicae (*34*, 142—143) nästan enbart beröm, medan Luonnon Tutkija (*58*, 122—124) serverar rätt mycken,

och i mina ögon huvudsakligast berättigad kritik. Också enligt min tanke består en av de största bristerna i SEPPÄNENS arbete däri, att han inte reder ut, vilka växtarter de olika larverna i regel föredrager under normala förhållanden, och vilka de blott tillfälligtvis (event. i nödfall) håller till godo med. I stället för att indela uppgifterna i 3 sådana, härstammande från 1) Finland, 2) Sverige och 3) Mellaneuropa skilt för sig, hade de två sistnämnda kategorierna (dit även en avsevärd del av VALLES uppgifter 1936—46 bör räknas!) kunnat sammanföras till e n utländsk grupp och i stället ett försök ha gjorts att ange resp. larvers i Finland 1) e g e n t l i g a näringsväxter först och de 2) t i l l f ä l l i g a på andra plats. Så som boken nu är sammanställd, mer med tanke på fullständighet än på kritiskt sovrande och överskådlighet, får man t.ex. ingen uppfattning om en så kardinal fråga som *polyfagi*, resp. *monofagi*. Naturligtvis hade det varit lika arbetsdrygt som otacksamt att försöka in casu draga upp gränsen mellan dessa båda huvudtyper. Event. hade man med lån från den bakteriologiska terminologin kunnat sudda över de knivskarpa gränserna genom att indela monofagerna i *obligata* (t.ex. *Parnassius mnemosyne*) och *fakultativa monofager* (t.ex. *Papilio machaon*), av vilka de sistnämnda kunde identifieras med gruppen *oligofaga* larver. Vidare kunde man bland polyfagerna urskilja de verkliga allätarna såsom *exkvisita polyfager* (t.ex. *Phytometra gamma*). Såvitt jag känner till är denna terminologi inte entydigt definierad och fastslagen (se t.ex. NORDSTRÖM 1941, del I, s. 8 och TISCHLER 1949, s. 159), trots att den kan vara särdeles överskådlig och praktisk.

Ifall de huvudsakliga näringsväxterna är närbesläktade, kan man tala om monofagi i vidsträckt bemärkelse. Tillhör växterna samma hävdvunna släkte, är larverna obligat monofaga (monofagi i inskränkt bemärkelse), tillhör de ändå samma växtfamilj, är det fråga om oligofagi. Larver, vars huvudsakliga näringsväxter tillhör olika familjer är polyfaga; är det fråga om ett större antal icke besläktade växter, är larverna exkvisit polyfaga. Jag är den första att erkänna, att denna indelning inte är exakt, den innehåller sådana åsnebryggor som »huvudsakliga näringsväxter» och komparativformen »större» m.fl. svagheter; även sådana växtsystematiska begrepp som släkten och familjer är intet en gång för alla fastslaget. Men icke förty vidhåller jag nödvändigheten av att försöka åstadkomma en indelning av larverna enligt dessa principer: begreppens kärna är obestridligen klar, ehuru gränsdragningen utåt är mindre lätt genomförbar. Så som det nu är, får man lätt av SEPPÄNENS bok den uppfattningen, att polyfagi är betydligt vanligare och monofagi mycket sällsyntare än vad de i verkligheten är.

En ganska egendomlig uppfattning om begreppet monofagi kan man få, när man ögnar igenom en förteckning över makrolepidopterernas artnamn. Man skulle då tycka, att artnamn efter en viss växt (släkte) skulle tyda på, att det vore fråga om ett fall av obligat monofagi. Närmastföljande förteck-

ning utvisar dock, att det ges en mängd polyfaga makrolepidopterlarver också bland representanterna för artnamnen enligt speciella växter. Även detta är en följd av brister i våra nuvarande nomenklaturregler. I följande förteckning är de exkvisita polyfagerna angivna med en asterisk (*; artnamnen i alfabetisk ordning).

Acronycta aceris, A. alni, Hoplodrina alsines, Ruralis betulae, Biston betularius, Pieris brassicae, Eupithecia centaureata, Ortholitha chenopodiata, Cidaria corylata, Colocasia coryli, Trichiura crataegi, Orgyia ericae, Acronycta euphorbiae, Phytometra festucae, Anthrocera filipendulae, Catocala fraxini, Celerio galii, Hepiolus humuli, Hesperia malvae, Acronycta menyanthidis, Gnophos myrtillata, Pieris napi, Acronycta auricoma f. *pepli, *Polia pisi, Rhyacia primulae, Angerona prunaria, Lygris prunata, *Lasiocampa quercus, Boarmia ribeata, *Acronycta rumicis, Eupithecia scabiosae, Hoplodrina taraxaci, Mimas tiliae, *Amphipyra tragopogonis, *Conistra vaccinii*, m.fl. Förteckningen är ingalunda fullständig och asterisk kunde kanske användas flitigare. En del av de nyssnämnda artnamnen är dessutom sådana, att ifrågavarande växtarter inte kan betraktas ens som de huvudsakligaste i resp. fall. Det sistnämnda är dessutom fallet åtminstone i Finland med t.ex. *Cidaria alchemillata, Nothopteryx carpinata, Hesperia centaureae, Operophthera fagata, Cucullia gnaphalii, Anthrocera lonicerae, Hesperia malvae, Anthrocera meliloti, Anarta myrtilli, Strymon pruni, Anthrocera scabiosae, Leptidea sinapis, Adscita statices* och *Scotogramma trifolii*.

Möjligen har med alla dessa artnamn inte avsetts att fastslå larvens näringsväxt, men i de flesta fall torde dock avsikten ha varit denna, som alltså långtifrån i alla fall uppnåtts.

Särdeles intressanta är SEPPÄNENS sammanställning av de arter, om vilkas näringsväxter inte säkra observationer föreligger i Finland. De är närmare 200 st. och bland dem finns även rätt allmänna arter (*Cidaria munitata, C. aptata* m. fl.). Med tillfredsställelse annoteras att bland dessa arter uppförts även *Aspilates gilvaria*, om vilken utländska uppgifter om larvens näringsväxter (*Achillea, Hypericum, Thymus* m.m.) säkert inte kan ha tillämpning i Finland. — Bland hithörande arter nämnes även *Boloria arsilache*. Denna arts imago har en speciell affinitet till *Comarum palustre*. Inte nog med att ifrågavarande pärlemorfjäril suger nektar av dessa blommor, utan fjärilarna sitter även på dess blad, ofta ett dussin per växtindivid, speciellt mulna dagar. Möjligen kan larvens näringsväxt sökas på detta håll. Äggläggning har jag dock icke i detta fall observerat. — Också *Oeneis jutta* upptages bland arter med okänd larvnäringsväxt. Med kikare har jag i Urdiala (*Ta*) kunnat följa med denna arts honor under äggläggningsbestyr. Vanligen flyger de härvid spontant ur en myrs perifera martallsbestånd ut mot kalare terräng, där jag sett dem slå ned på bestånd av *Scirpus caespitosus*, där äggläggning äger

rum. Men denna satyrid förekommer även regelbundet på myrar som inte hyser nyssnämnda växt, varför antagligen även andra näringsväxter kommer ifråga. — Till denna grupp hör också enl. SEPPÄNEN *Mesodryas paphia*, vars hona jag flera gånger sett lägga ägg på vanlig skogsviol (*V. riviniana*).

Arter, vars larvnäringsväxter är helt okända upptagas i skild förteckning av SEPPÄNEN till ett antal av 35, bl.a. *Erebia embla*. Denna rätt allmänna arts biologi vore även i övrigt i behov av en grundlig utredning. Bl.a. förekommer den, åtminstone ställvis i Finland, blott vartannat år.

I detta samband kan nämnas några iakttagelser om larven till *Orgyia ericae*, som jag den 22.7.1951 fann i Urdiala på Kaakkosuo myr. Larverna var nästan fullvuxna och kröp efter ett starkt regn omkring på en av kluvna aspstammar gjord spång (»kapulasilta») som gick över den kilometervida myren. Emedan ifrågavarande spinnare är utpräglat ostlig liksom *Chamaedaphne calyculata*, vilken är allmän på just denna myr (men inte för övrigt i trakten), förmodade jag, att larverna skulle förtära blad av denna ericacé. Men det gjorde de inte, utan höll sig helst till den närbesläktade *Andromeda polifolia;* även *Vaccinium uliginosum* och *Rubus chamaemorus* konsumerades. De flesta larver var parasiterade av en ubiquitär fluga. Samtidigt fanns ett flertal långt utvecklade larver av de flesta på orten förekommande psychider på dessa aspstammar, dit också de krupit upp ur det översvämmade området.

T. BRANDER: **Insamling och tillvaratagning av skalprov (konkylier) av unionaceer.**

Inledning.

Efter att i Finland ha legat i träda nära ett halvt sekel, har intresset för utforskningen av unionaceerna under förra hälften av 1950-talet uppvisat en glädjande ökning. Emedan förf. fått vara med i detta forskningsarbete på ett hörn, har det ofta inträffat, att jag av intresserade uppmanats meddela, huru unionacéprov skall insamlas och tillvaratagas. Dels för att en gång för alla efterkomma dessa önskemål, dels emedan jag har det intrycket, att en avsevärd del av den tid som nu används för ifrågavarande materialanskaffning inte utnyttjats rationellt, skall jag i det följande ge några anvisningar om metoder, som i praktiken visat sig vara tillfredsställande.

I. Insamlingsmetoder.

Insamlingen av musselkonkylier gestaltar sig helt olika beroende av, om man vill komma över levande musslor, eller om man nöjer sig med att tillvarataga dött material (skal). För morfologiska undersökningar måste man

ha tillgång till färskt material, men för zoogeografiska undersökningar kan man nöja sig med i naturen påträffade tomma skal, såvida inte annat står till buds.

A. Insamling av levande material.

Avgörande för val av insamlingsmetod är vattendjupet. Vill man ha musslor från djupare vatten, måste man vanligen förfoga över en hel del utrustning, medan man på grunt vatten kan komma till rätta med helt enkla hjälpmedel eller inga alls.

1. Djupt vatten.

a. Pärlfiskemetoder. Sedan forna dagar har pärlfiskare i Norden begagnat sig av flotte, »vattenkikare» och fångstgaffel för åtkomst av flodpärlmusslor — *Margaritana margaritifera* (L.). I princip torde fångstsättet ha varit lika i såväl ryska som finska Karelen och Lappmarken ävensom i svenska Lappmarken (se Lönnroth 1941).

Flotten göres av stockar, men kan ersättas av en flatbottnad båt, på finska kallad »ruuhi». Dess nedre yta görs möjligast ljus (barkning, målning m.m.).

»*Vattenkikaren*» kan undvaras. Karelska pärlfiskare använde ofta blott ett av björknäver gjort grovt rör, som antingen genom ett hål i flottens botten eller helt enkelt på sidan om densamma fördes ner i vattnet. Innanför detta »rör» minskas det rinnande vattnets rörelser, vilket underlättar iakttagande av detaljer i älvbottnen. I Pyhäjoki älv såg jag en mycket effektiv variant av detta arrangemang. »Flotten» bestod av en flatbottnad båt, vars förparti ljustätt avstängts från båten i övrigt. Bottnen av den så uppkomna lådan bestod av splitterfritt fönsterglas (bilglas) och i taket av densamma hade en oval öppning motsvarande pärlfiskarens ansiktskontur en face gjorts. Ovalens kanter var bolstrade med säckar, fyllda med hö, varigenom ett slags »camera obscura» uppstod när pärlfiskaren ljustätt placerade sitt huvud i denna tittglugg. Sedan ögonen vänjt sig vid halvdunklet och det rinnande vattnets förskjutning av konturerna, har man med denna billiga utrustning förträffliga möjligheter att göra iakttagelser av livet på älvbottnen.

Fångstgaffeln är av olika utseende, beroende av materialet. Vid sekelskiftet begagnade fjärrkarelare i Finland trätänger av ungefär samma utseende som lapparna i Sverige på Linnés tid. Numera görs de mest av järn. Med fångstgaffeln (fi. »pyyntirauta») manövrerar pärlfiskaren sin farkost (åror saknas!), skjuter på i stillastående vatten och bromsar upp farten och styr med den i rinnande vatten. T.o.m. i strida forsar ger de sig ut med denna enkla utrustning. Den med en sten och ett rep förankrade farkostens sidorörelser regleras även med fångstgaffeln. När pärlfiskaren upptäcker en mussla, stöter han

fångstgaffelns tinnar kring musslan och lyfter upp denna ur vattnet. När detta arbete utförs under synorganets kontroll, kallas fångstgaffeln på finska »k a h t o m a r a u t a» (tittjärn), men när det görs i blindo, på vinst och förlust eller på »summakauppa» som det heter på finska, kallas gaffeln »s u m m a r a u t a» (slumpjärn). Metoden är tröttsam och kräver stor yrkesskicklighet. Några hundra musslor per dag lär vara en god prestation.

Malakologen torde inte ha utbyte av annat i denna väg än av en väl gjord »camera obscura», med vars hjälp värdefulla ekologiska iakttagelser som nämnts kan göras.

b. D r a g g e l l e r s l ä p h å v. Detta av limnologer välkända redskap torde tidigare rätt eftertryckligt ha dominerat det malakologiska insamlingsarbetet i sjöar och sakta rinnande vatten med mjuka bottnar och ringa eller ingen bottenvegetation. Den är dock något dyrbar och besvärlig. Alldeles säkra resultat ger den inte heller, speciellt inte när bottnen är stenig.

c. L å n g s k a f t a d h å v. Såväl från flotte som från roddbåt, också från land, kan långskaftad håv användas, t.o.m. vid pärlfiske. Metoden är billig, men tidsödande, besvärlig och ineffektiv. För systematisk finkamning av ett starkt begränsat område kan den dock komma ifråga, likaså för verkställande av stickprov på helt outforskade vatten.

d. D y k n i n g. I smärre vatten utan båt är lejning av fullt simkunnig person med eller utan dykarutrustning enda möjligheten att explorera bottnens molluskfauna. Metoden har dock sina stora risker, speciellt gällande ungdomar.

e. T i l l f ä l l i g h e t e r. Vid fiske inträffar det stundom i musselrika vatten, att skal eller levande musslor fastnar i bragder och bringas i dagens ljus. Det gäller speciellt nät och långrev, mycket sällan drag. På tal om nätfångst kan nämnas, att överraskande fynd av *Margaritana margaritifera* (L.) i Ruovesi (Ta) gjorts på detta sätt enligt skriftligt meddelande till mig av den framgångsrika amatörmalakologen, medicinalrådet Einar Palmén (proven befinner sig på zoologiska museet i Helsingfors). Då och då ser man uppgifter i någon fisketidskrift m.m. om att sjömusslor fastnat på långrev. Förklaringen är väl den, att långrevsbetet av någon orsak hamnat i skalspringan på en mussla, som då automatiskt slutit sig (se denna publikation under punkt I/A/2).

2. Grunt vatten.

V a d a n d e. Pärlfiskare beger sig ofta ut i älven vadande i vattnet, ej sällan så långt, att de ännu nätt och jämnt bottnar. Med fötterna känner de sig för, griper musslorna med tårna och manövrerar upp dem. Metoden har sina självfallna begränsningar.

Vid uppdämning av vatten i akt och mening att bedriva pärlfiske eller utföra muddringsarbeten, likaså vid torrläggningsarbeten av sjöar inträffar det, att musselhaltiga bottenpartier kommer att ligga mer eller mindre blottade, varvid musslorna kan plockas upp manuellt. Detsamma är fallet vid helt normalt vattenstånd på grunt vatten, ehuru musslor sällan i nämnvärd grad påträffas invid vattenbrynet. Vid god sikt kan denna manuella metod tillämpas även på något mindre grunda vatten, event. kompletterad med en kortskaftad håv eller en käpp, som placeras i skalspringan på musslan, varvid skalen sammandrager sig så kraftigt, att musslan fastnar på käppen.

3. Biotopkännedom.

Vid insamling av levande material på resp. biotoper gäller det självfallet att känna till, på hurudana ställen man överhuvudtaget kan räkna med att finna de olika arterna. Oöverträffade mästare häruti är gamla yrkespärlfiskare, som ofta utan ringaste teoretisk underbyggnad har en förbluffande säker blick för var man har utsikter att finna flodpärlmusslor.

När det gäller att bilda sig en uppfattning om vilka biotoper de olika arterna föredrar, måste man absolut hålla sig till blott levande material. T.ex. av ett skal av viss art, påträffat i bräckt vatten utanför en älvmynning, kan man inte draga några slutsatser beträffande salinitetstolerans, ty skalet kan som tomt ha blivit fört med strömmen kilometervis.

I det följande några hithörande detaljanvisningar.

a. Vattenkemism. I bräckt vatten har påträffats levande anodontiner, t.ex. *Anodonta piscinalis* Nilss. utanför Högholmen vid Helsingfors och *A. cygnea* (L.) f. *cellensis* Schröt. i små, nästan avsnörda havsvikar på Åland. I järnhaltigt vatten kan *A. piscinalis* och *Pseudanodonta complanata* (Rossm.) finnas, men inte *Margaritana margaritifera*. Den sistnämnda är känsligast av alla våra unionaceer för ionförekomst i vatten, den skyr som känt även kalk m.m. Alla unionaceer skyr industriella föroreningar ävensom avloppsvatten innehållande AlV-vätska (HCl) och konstgödsel. Stark slam- och humustillblandning i anslutning till uppmuddringsarbeten och sura myrmarkers utdikning är även deletär för dem. I kvävehaltiga vatten i starkt befolkade och odlade trakter kan inom vissa gränser *Anodonta*-arter och åtminstone en tid *Unio tumidus* Retz. leva.

b. O_2-halt. Det starkaste syrebehovet har *Margaritana margaritifera*, därnäst *Unio crassus* Retz. Överhuvudtaget har *Unio*-arterna mer utpräglat behov av rinnande eller annars rörligt vatten än anodontinerna och bland de sistnämnda är *Pseudanodonta complanata* mest beroende av lufttillblandning (förekommer därför i rinnande vatten eller i djupa, större sjöar med våggång). *A. piscinalis* tål t.o.m. starkt rinnande vatten, ehuru den blir förkrympt

Typis expr. 20. 8. 1957

i sådant (»Kümmerform der Bäche»), medan *A. cygnea* och dess former kan trivas i helt små, stillastående vattnen.

c. Bottenbeskaffenhet. Den mest utpräglade hårdbottensmusslan är *Margaritana margaritifera*, därnäst kanske *Unio crassus* och *Pseudanodonta complanata*. Övriga *Unio*-arter ser man stundom på sandbotten och *A. piscinalis* också på hårda bottnar, ehuru den sistnämnda i likhet med *U. tumidus* och *U. pictorum* (L.) synes föredraga mjuka bottnar. En utpräglad mjukbottensart är *A. cygnea* jämte former. I sjöar eller vikar som håller på att växa igen med andra mossor än vitmossa (t.ex. *Calliergon* och *Drepanocladus*) förekommer i allmänhet inte ens *Anodonta piscinalis*.

d. Vegetation och näringshalt. Bland eutrofenta vattenväxter påträffas *A. cygnea* jämte former, storvuxna *A. piscinalis*, *U. pictorum* och *U. tumidus*. I oligotrofa vatten finner man speciellt *Margaritana margaritifera* (trivs där *Myriophyllum alterniflorum* och *Fontinalis dalecarlica* växer), vidare *Pseudanodonta complanata*. I dystrofa vatten kan man påträffa stora, ehuru korroderade exx. av *A. cygnea* (f. *cellensis*) och *A. piscinalis* (mest f. *rostrata* Kok.), men *Pseudanodonta complanata* har jag ej sett i varken sådana eller i starkt eutrofa vatten.

När man vet, att unionaceernas egen rörelseförmåga är högst begränsad, och att deras spridning främst förmedlas på glokidiestadiet av vissa fiskarter, är det lätt att inse, att fiskens huvudstråk och speciellt dess viloplatser under vandringarna utgör focus för unionaceernas förekomst. Kännedom om fiskarnas vanor och rörelser på en ort kan därför vara av stor vikt vid uppspårandet av unionaceer. I rinnande vatten är de lugna partierna nedanom forsarna ofta givande eller vatten bakom en holme eller en stor sten i en fors. I sjöar är åmynningarna utan tvivel de bästa platserna, likaså i älvar ställen, där bäckar mynnar in i huvudstråket. Isolerade vatten är i regel utan unionaceer, utom de som hyser rudor, där det möjligen kan finnas *Anodonta*-arter.

B. Insamling av dött skalmaterial.

1. Självdöda musslors skal.

Våra vanligaste sjö- och flodmusslor lever sällan mer än ca 10 år (*Margaritana margaritifera* blir betydligt äldre). När de av en eller annan orsak spontant dör, upphör ofta deras fixation till bottnen och de drivs med vågor o.a. vattenrörelser mot stränderna. Där ligger de ej sällan invid vattenbrynet lätt tillgängliga för den intresserade. De blir dock då ej sällan snart sönderbrutna av kontakt med is,människor, båtar och husdjur. Genom skavning mot bottenstenar, sandbotten eller andra musselskal, blir de lätt eroderade och genom att

ligga i vatten, speciellt humusrikt och kolsyrehaltigt, eller rinnande eller för vind utsatt vatten (vågskvalp), påskyndas korrosionen. De skal som ligger uppe på land bleks snart av solen och blir sköra och benägna för spontant sprickande. Ju längre skalen legat som döda i vattnet, desto starkare är den postmortala algbeläggningen. Ofta fästes på dem dessutom hirudiniders äggkapslar. Genom att utsugningen av kalkhaltiga ämnen ingalunda sker enbart via den (på periostracum blottade) konkava ytan, förlorar sådana skal snabbt en del av sin ursprungliga vikt. Allt detta gör dem föga ägnade för morfologiska undersökningar. Fullt tillförlitliga artdeterminationer torde dock kunna verkställas ännu på skal som legat stillastående i vatten 1 år, i rinnande vatten är destruktionsprocesserna vanligen snabbare. Vackra prov för samlingar får man aldrig av självdött material.

2. Pärlfiskares skalhögar.

Hemlighetsfulla pärlfiskare kastar de döda musslorna med skal och mjukdelar, sedan de tagit ut pärlorna eller konstaterat, att sådana ej varit för handen, tillbaka i vattnet för att inte ge konkurrenterna någon uppfattning om ifrågavarande vattens musselrikedom. Slarviga pärlfiskare slänger omkring dessa rester på stränderna hur det råkar. Mera sällan ser man stackliknande högar av tömda pärlmusselskal längs stränderna. De sistnämnda sprids ej sällan inom kort av barn och kråkfåglar för alla väderstreck. Stora förhoppningar på goda insamlingsresultat via pärlfiskare kan den malakologiskt intresserade icke göra sig, såvida han inte sitter bredvid pärlfiskaren, när denna efter slutad fångst undersöker sin fångst. Det kan vara synnerligen värdefullt att härvid tillvarataga alla på något sätt ovanligt formade pärlmussleskal oberoende av, om de innehöll pärlor eller icke; i förra fallet antecknas noga pärlans läge (kors ritas med blyertspenna på pärlbädden!), storlek, form, färg m.m. Ej sällan tillvaratager pärlfiskaren också andra musselarter än *Margaritana margaritifera*.

Gamla högar av skal, som pärlfiskare event. lämnar efter sig, är vanligen tämligen värdelösa med tanke på morfologiska undersökningar på grund av kontinuerlig korrosion. Dess slutresultat är en tom periostracumhinna, vilken förvånansvärt länge motstår kemisk sönderdelning, och vilken ännu flera år efter musslans död kan förete för artbestämning erforderliga kännetecken. Detsamma gäller skal av döda musslor i vatten. När en mussla spontant dör in situ i bottnen av ett vattendrag, urlakas den del som befinner sig i rinnande vatten relativt hastigt, medan den del, som event. varit nedsänkt i bottnen, ännu i åratal kan bibehålla sin kalksubstans.

3. Bisamråttans skalhögar.

I och med bisamråttans införande i Finland revolutionerades den malakologiska insamlingstekniken beträffande musslor åtminstone för den tid vi ännu har musslor i vårt land. Alla tidsödande och osäkra insamlingsmetoder kan lugnt åsidolämnas i vatten, där bisamråttan är allmänt bosatt, försåvitt det bara gäller att få material för zoogeografiska ändamål. En avsevärd del av de under senare år i Finland gjorda överraskande fynden av sällsynta unionaceer på nya lokaler har gjorts bland bisamråttans »Kjökkenmöddingar». Förmodligen har t.ex. *Pseudanodonta complanata* tidigare hittats blott med tillhjälp av tidsödande bottenskrapmetoder, den arten betraktas ju nästan som en internationell raritet. Numera hittas dess kännspaka skal överraskande ofta och ej sällan i otroliga mängder invid vatten, vilka i biologiskt avseende ännu inte hunnit helt förändras av ifrågavarande gnagare.

Relativt sällan och vanligen i mindre mängd hittar man musselskal i eller på bisamråttans kägelbon, oftare i dess jordbon (fridlysta!). Ännu oftare ses skal i bisamgångarna, men oftast utanför dessas mynningar eller på ifrågavarande gnagares ordinarie matplatser ute i det fria (»Frasssassen»). Under sommaren är bisamråttan främst inställd på gröna växtdelar, och då tillfredsställer den en stor del av sitt behov av animalisk diet genom att frossa på kräftor, där sådana ännu finns. Men på vintern är den i hög grad hänvisad till musseldiet. Därför finner man de största skalhögarna på våren, strax efter vårflödenas återgång. På sensommaren och hösten insätter den ökade musselkonsumtionen på nytt, antagligen som en följd av att späd grönska då ej mer står till buds.

Egendomligt nog har jag tills vidare icke råkat se skal av *Margaritana margaritifera* som bevisligen brutits upp av bisamråttan, men nog av samtliga övriga i Finland förekommande unionaceer, bl.a. stora exx. av *Anodonta cygnea*, resp. dess f. *cellensis* med en levande vikt av uppskattningsvis $^1/_3$ kg. Vanligen får man på några ögonblick en god inblick i ett vattens unionacefauna genom att betrakta en bisamråttas skalhög. Tyvärr är skalen ofta illa söndertrasade av bisamråttan och redan därför föga ägnade för morfologiska specialstudier. Dessutom korroderas självfallet sådana skal minst lika hastigt som i vatten liggande skal efter musslor, som dött på annat sätt. Men i zoogeografiskt avseende är de vanligen fullt användbara.

I vegetationsrika vatten är bisamråttans musselkonsumtion annars också mindre än i kargare avsnitt, där den i högre grad är beroende av animalisk föda. Medan det tidigare för malakologen gällde att känna till olika musselarters biotoper, gäller det nu främst att hitta bisamråttans »Frasssassen» för att enklast komma över musselmaterial. Därnäst gäller det att ha öga för på vilka ställen man kan vänta att finna mynningarna till bisamråttans gångar

i strandbranterna. Det råder intet tvivel om, att bisamråttan till en »Frasssasse» kan hämta musselskal från tiotals m därifrån belägna bottenpartier, även relativt djupa sådana.

En del kompletterande uppgifter om bisamråttans bon, gångar och musseldiet finner man i mina i litteraturförteckningen upptagna publikationer.

II. Tillvaratagning av insamlade skalprov.

A. Levande material.

De i litteraturen rekommenderade metoderna att döda musslor genom att placera dem i solsken eller genom att koka dem är förkastliga, emedan sålunda behandlade konkylier spricker efter en tid. Det är också onödigt att förbehandla musslor med kloral, alkohol o.a. ämnen, såvida man inte avser att tillvarataga speciella mjukdelspreparat.

Genom att införa en kniv genom skalspringan, avskära adduktormuskulaturen och öppna musslan med bibehållande av det dorsalt belägna låset, dödas musslan ofelbart. För *Margaritana margaritifera* vidkommande måste den starkare främre adduktorn först avskäras, men för de övrigas vidkommande lyckas öppnandet bäst om man inför kniven longitudinellt genom den bakre polen. Sedan musslan öppnats, tömmes den, vilket vanligen lyckas utan anlitande av vasst instrument. Blott musklernas insertionsställen kan stundom erbjuda något besvär. De inre, konkava ytorna kan gärna skuras med en tät borste, men från de yttre, konvexa ytorna får man inte avlägsna annat än det som går att blöta upp i sjövatten. För undvikande av besvärande lukt sköljs musselskalen rena i sjövatten, varpå skalen försiktigt böjs ihop kring låset och fixeras i adduktionsställning med ett gummiband. Naturligtvis skall man vid tömningen, när det är fråga om *Margaritana margaritifera*, alltid forska efter pärlor och i alla fall försöka utröna, huruvida individet ifråga härbärgerar glokidier eller inte. Alla härvid gjorda iakttagelser antecknas på ett papper som stadigt fixeras intill skalet med gummibandet.

B. Dött material.

Också »tomma» skal skuras vid tillvaratagningen invändigt ordentligt med borste, varpå skalen vikas ihop och fixeras med gummiband i adduktionsställning.

I museer ser man ofta unionaceprov som fixerats i adduktionsställning. De har kanske inte öppnats på 100 år, vilket framgår av att låset är intakt (det brister när det öppnas efter torkning). Inne i en sålunda sluten mussla kan man finna en annan mussla av mindre format, kanske av helt annan art.

Men framför allt bevisar det obrutna låset, att provets viktigaste artkaraktärer ((låständerna hos icke-anodontiner) aldrig granskats. För att undvika denna fatalitet, appliceras skalen ofta halvöppna. Men på detta sätt tar proven ofta onödigt mycket utrymme. Dessutom blir de då lätt skadade och de båda skalhalvorna kan skiljas från varandra. Man ser också skalprov, där låset brutits och skalen med strimlor av plast (»nopifan») limmats ihop på dorsalsidan, alltså så, att plastremsan får ersätta låset. Så »naturligt» detta än är, följer dock härav, att låständerna kan betraktas blott från ventralsidan genom skalspringan. Men artkaraktärerna framträder tydligare, om tänderna betraktas och palperas från dorsalsidan. Jag har därför gått in för att placera plaststrimlan ventralt, d.v.s. helt »onaturligt» fysiologiskt sett, men då kan man utan svårigheter se låständerna från den sida de skall betraktas, för att artkaraktärerna skall träda i dagen. Publicerade fotografier eller teckningar av låständerna är vanligen betraktade från ventralsidan, eller också presenteras tänderna sedda transversellt. Genom att fotografera låset från dorsalsidan, sedan en mörk skiva skjutits in under kardinaltänderna och skalen fixerats med en plaststrimla ventralt, ser man tydligt hur tänderna griper in i varandra, deras verkliga form framträder härvid otvetydigt.

Medicinalrådet Einar Palmén har uppmärksamgjort mig på den enkla och för skalet ofarliga metoden att med liknande plaststrimlor på skalens konkava yta fixera maskinskrivna papperslappar med fynddata m.m. i stället för att på skalet pränta texten med bläck, som snart blir oläsligt och som kan skada skalet.

C. Etikettering.

En onödigt stor del av unionacématerialet i Nordens museer är zoogeografiskt värdelöst på grund av obefintlig eller bristfällig etikettering. Etiketteringen skall verkställas omedelbart på tillvaratagningsplatsen. T.ex. om skalproven efter hopbuntningen med gummiband placeras i papperspåsar, vilket ofta är praktiskt, skrivas alla fynddata s t r a x på denna påse. Om varje prov bör finnas uppgifter rörande:

1) Socken, om möjligt även by och gård.

2) Sjö, älv eller bäck, om möjligt detaljerat angivet, t.ex. vilken strand, vik, bro m.m. När det är fråga om små vatten, kan fyndorten gärna fixeras med uppgift om läge och avstånd från känd plats, t.ex. »3 km WNW om kyrkbyn». Avsikten med alla zoogeografiska prov är att forskaren skall hitta fyndplatsen på kartan.

3) Datum och uppgift om tillvaratagare (leg.) och vem som skänkt provet (ded.) till museet, ifall det är skilda personer. Donators adress bör anges så, att fara för förväxling med fyndort icke föreligger.

4) Biotopbeskrivning. Fyndplatsen karakteriseras möjligast exakt beträffande bottenbeskaffenhet, vattendjup och närmaste vegetation. Vattnets salinitet, renhet, resp. grad av förorening, eutrofi, mixotrofi m.m. anges. Vattenrörelser (strömhastighet, vågskvalp), omgivande vegetation och sjöns fiskbestånd är även välkomna uppgifter. För levande musslors vidkommande är biotopbeskrivningen viktigare än om det gäller blott tomma skal.

Varje skalprov skall vara försett med etiketteringsuppgifter skilt för sig när det sänds till museet. Det är ett ofog att sända proven utan fynddata, men lämna kollektiva uppgifter härom i skilt brev, som kanske aldrig bifogas proven.

D. Torkning av konkylier.

Rådet i litteraturen att också torka musselskalen genom att placera dem i solsken är absolut förkastligt, emedan skalen då spricker. Ju långsammare de torkar, desto bättre. Vid hemkomsten får man alltså inte heller placera de våta skalen på ugnen eller något dylikt. Bäst håller de, ifall de till en början läggs på ett tjockt lager tidningspapper på ett mörkt och svalt ställe. Torr luft och ojämn temperatur i museet leder till att skalen spricker. I viss mån kan detta undvikas genom att doppa dem i en ca 25 %:ig paraffin-xylolblandning (se Löwegren *1939*, s. 130). Härigenom bibehålls i viss mån det ömtåliga periostracum, som annars har stor benägenhet att lossna i flagor, speciellt om materialet tillvaratagits som dött och en tid legat i vatten. Men något säkert sätt att undvika periostracumflagning känner jag icke, ej heller att undvika skalsprickning i rum med centralvärmeeldning. Uppbevaring av konkylier strax intill värmebatterier (vitriner) är lika vanligt som olämpligt.

E. Inpackning och transport.

Man skall aldrig låta konkylier komma i kontakt med bomull! Cellstoff eller krusigt silkespapper är det idealiska inpackningsmedlet. Skalen placeras i smärre askar så, att de varken trycker på varandra eller är lösa. Sådana fast inpackade askar kan placeras en eller flera på en gång i en större låda av trä, som allsidigt utfylles med träull. Det sistnämnda skall vara ytterst jämnt fördelat och jämnt hoppackat. Askarna får ingenstädes komma i direkt kontakt med varandra, och ej heller med lådans sidor (träull emellan!). Sändes i nödfall per post eller järnväg som glas med påskriften »Försiktigt!» (Varovaisesti!). Helst transporteras dock det sköra materialet som handeffekter.

F. Lagning av trasigt material.

Trots de minutiösaste försiktighetsåtgärder har det inträffat, att musselsändningar per post och järnväg vid framkomsten till nästan 100% varit trasiga. Lika litet som man får limma fast fyndortsetiketter av papper vid konkylier, lika litet får man lappa dem med pappersremsor. Härför används plaststrimlor (t.ex. »nopifan»), vilka appliceras på skalens inre yta, sedan skalflisorna noga inpassats på sina platser. Det är härvid att observera, att brottytorna ingalunda är jämna, utan att skalets olika skikt ofta företer skilda brottytor. Allt lappningsarbetet utförs självfallet på museet och av specialist.

Litteratur: Brander, T. 1951: Finskt Villebråd *5B*, 84. — 1955: Arch. Hydrobiol. *50*, 92; *51*, 261. — Lönnroth, E. 1941: Luonn. Yst. *45*, 11—. — Löwegren, Y. 1939: Biologisk teknik. Malmö. — 1955: Våra ryggradslösa djur. Hur man preparerar dem. Stockholm.

Societas pro Fauna et Flora Fennica 13. 5. 1955—17. 5. 1956.

Redogörelse avgiven vid årsmötet den 17 maj av Sällskapets ordförande professor emeritus Alvar Palmgren.

Sällskapet avslutar i dag sitt 135 arbetsår.

Under hänvisning till de redogörelser över Sällskapets ekonomiska ställning och kassaförvaltning ävensom över bibliotekets vård och tillväxt, som i dag skola avgivas av herrar skattmästaren och t.f. bibliotekarien, får jag beträffande verksamheten i övrigt avgiva följande berättelse.

Yttermera skola enligt hävd redogörelser avgivas av Sällskapets intendenter över samlingarnas tillväxt vid Universitetets botaniska och zoologiska institutioner.

Ordinarie *månadsmöten* hava hållits lördagen 1 oktober, 12 november (på grund av då infallande helgdag icke lörd. 5 nov.), 3 december, 4 februari, 3 mars, 7 april, 5 maj samt årsmötet i dag 17 maj (beroende av då infallen helgdag icke Flora-dagen 13 maj).

Utöver de ordinarie månadsmötena har Sällskapet fredagen 20 oktober sammanträtt till *extra möte* för åhörande av ett föredrag av Sällskapets korresponderande ledamot professor emeritus Carl Skottsberg (Göteborg).

Förutom prof. Skottsberg har docent Eric Fabricius (Stockholm) samt prof. Bertel von Bonsdorff varit inbjudna att som gäster hålla föredrag, den förra vid månadsmötet 4 febr., den senare vid månadsmötet 7 april.

Samtliga möten hava hållits kl. 19, årsmötet i dag i Bondeståndets, de övriga i Borgarståndets forna plenisal. Närvarande hava varit vid de ordinarie mötena 21—43 medlemmar (32, 27, 21, 41, 24, 40, 43), vid de inledande föredragen, till vilka allmänheten varit inbjuden, 29—65 åhörare (41, 45,42, 65, 29, 65, 55). Vid det extra mötet 20 okt. var de närvarandes antal 65. I årsmötet deltaga 43 medlemmar.

Mötena hava inletts med *föredrag* av:

Prof. F. W. Klingstedt: Om kemiskt inducerade mutationer, 1 okt.;

Docent Hans Luther: Nyare rön om växtspridning genom sjöfart, 12 nov.;

Prof. Carl Skottsberg: Resa till Juan Fernandez-öarna sydsommaren 1954—1955, 20 okt.;

Prof. ALEXANDER LUTHER: Maskgruppen Turbellaria, 3 dec.;

Docent ERIC FABRICIUS (Stockholm): Harrens (Thymallus vulgaris) lekbeteende (med färgfilm), 4 febr.;

Prof. PAAVO SUOMALAINEN: Piirteitä talvihorroksen fysiologiasta, 3 mars;

Prof. BERTEL VON BONSDORFF: Binnikemasken som orsak till blodbrist, 7 april;

Prof. ILMARI HUSTICH: Om Finlands naturtillgångar, 5 maj.

Yttermera har under mötesförhandlingarna kortare föredrag eller utförligare meddelanden hållits av:

Amanuensen ADOLF FR. NORDMAN: Nya iakttagelser sedan 1932 över rökskador i Pargas, 1 okt.;

Fil.dr HENRIK WALLGREN: Studier rörande evolutionen hos tvenne Emberiza-arter i relation till istiden och klimatet, 1 okt.;

Docent GÖRAN BERGMAN: Polymorfi hos tärnungar, 12 nov.;

Docent LARS VON HAARTMAN: Experimentella undersökningar rörande fågelhonors ruvning vid olika temperatur, 12 nov.;

Dr B.-J. WIKGREN: Studier jämte dr V. Pirilä över av cercarior förorsakad dermatit, 12 nov.;

Amanuensen ADOLF FR. NORDMAN: I anslutning till utbredningskartor över ett antal växt- och djurarter i Finland och Skandinavien diskussion rörande de slutsatser beträffande klimatets inverkan, vartill ifrågavarande kartor kunna giva anledning, 3 dec.

Docent GÖRAN BERGMAN över studier rörande däggdjurs- och fågelfaunan inom Porkala-området, verkställda av honom med biträde av studerande under den gångna vårvintern, 5 maj;

Docent HANS LUTHER: Referat av symposier över den brittiska floran, 5 maj.

Minnesteckningar hava upplästs över nedannämnda bortgångna medlemmar (Bilaga VI):

av prof. ALEX. LUTHER 4 febr. över intendenten för Åbo Akademis biologiska museum, forstmästaren fil.dr h.c. JUSTUS MONTELL, avliden 6 aug. 1954 (årsberättelsen för arbetsåret 1954—1955);

av prof. HÅKAN LINDBERG 4 febr. över fiskeribiologen fil.mag. CURT SEGERSTRÅLE, avliden 5 juni 1955;

av prof. ERNST HÄYRÉN 5 maj över forstmästaren A. W. GRANIT, avliden 27 febr. 1956.

Vetenskapliga meddelanden hava avgivits till ett antal av 28. De botaniska (21) fördela sig på herrar L. Fagerström, I. Hustich, E. Häyrén, M. Ingo (genom Hans Luther), B. Lemberg (genom G. Marklund), Hans Luther, F. W. Klingstedt (genom sekreteraren), Adolf Fr. Nordman, A. Palmgren, A. Railonsala, C. E. Sonck, H. Törnroth, E. J. Valovirta. De zoologiska (7) hava gjorts av T. Brander, W. Hackman, L. von Haartman, Håkan Lindberg, Alex. Luther.

Sällskapets *publikationsverksamhet* sedan senaste årsmöte omfattar:

I serien Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica:

N:o 31, 1954—1955. Edendum curavit Holger Ahlqvist. 37 fig. 1 imag.phot. 1 tab. geogr. 1955—1956. S. 1—147.

I serien Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica:

71, n:o 3, HENRIK WALLGREN: Migration in some species of Emberiza during the late Pleistocene. 1956. P. 1—14.

71, n:o 5, H. JÄRNEFELT: Materialien zur Hydrobiologie des Sees Tuusulanjärvi. 1956. S. 1—38.

72:

N:o 1: BACKMAN, A. L., Ålands postglaciala flora. S. 1—6.

N:o 2: CEDERCREUTZ, CARL, Vergleich zwischen der Algenvegetation an den Felsen Süd- und Mittelfinnlands und an den Felsenwänden in der alpinen Region Lapplands. S. 1—21.

N:o 3: CLEVE-EULER, ASTRID, Ishavsväxternas väg till Östersjön. Några anmärkningar. S. 1—11.

N:o 4: ERKAMO, V., Fragaria viridis Duch. ja F. vesca × viridis Duch. tavattu Uudeltamaalta. S. 1—7.

N:o 5: FAGERSTRÖM, LARS, Granen, Picea abies (L.) H. KARST., i Aspö skärgård. S. 1—26.

N:o 6: GRÖNBLAD, ROLF and SCOTT, ARTHUR M., On the Variation of Staurastrum bibrachiatum Reinsch as an Example of Variability in a Desmid Species. P. 1—11.

N:o 7: HULDÉN, EMIL, Experimentella undersökningar av växtförhållandena i strandmarkerna mellan Vasa och Gamlakarleby. S. 1—7.

N:o 8: HULTÉN, ERIC, The isolation of the Scandinavian mountain flora. P. 1—22.

N:o 9: HYLANDER, NILS, Ett obeaktat svenskt fynd av en nordamerikansk vallfröinkomling, Plantago Rugelii Dcne. S. 1—6.

N:o 10: HÄYRÉN, ERNST, Kryptogamepifyter i lövängsvegetationen. S. 1—9.

N: 11: JALAS, JAAKKO, Hemerobe und hemerochore Pflanzenarten. Ein terminologischer Reformversuch. S. 1—15.

N:o 12: JESSEN, KNUD, Is Iris pseudacorus thalassochorous. S. 1—6.

N:o 13: KLINGSTEDT, F. W., Om floran i norra Tb. S. 1—21.

N:o 14: LUTHER, HANS, Laderaumkericht als Quelle hydrochor verbreiteter Diasporen. S. 1—17.

N:o 15: LÖVE, ASKELL, Biosystematic Remarks on Vicariism. P. 1—13.

N:o 16: MARKLUND, GUNNAR, Die Gattung Odontites in Finnland. S. 1—18.

N:o 17: NORDHAGEN, ROLF, Ett bidrag till differensialdiagnosen mellom Cystopteris sudetica Al. Br. & Milde og C. montana (Lam.) Bernh. S. 1—8.

N:o 18: PESOLA, VILHO A., Über die Vegetation der Moore und feuchten Wiesen im Norden Kuusamos und Südwesten Sallas in Nordfinnland. S. 1—25.

N:o 19: SCHWANCK, BRITA, Deschampsia bottnica (Wg) Trin. och D. bottnica × caespitosa i Om Jakobstads skärgård. S. 1—14.

N:o 20: SKOTTSBERG, C., On Scirpus nodosus Rottb. P. 1—8.

N:o 21: TÖRNROTH, HOLGER, Iakttagelser över trenne Botrychiumarter. S. 1—4.

N:o 22: VALOVIRTA, E. J., Muutamia yksityistapauksia kasvillisuuden kehittymisestä maankohoamisalueella. S. 1—6.

Summa 287 sidor.

I serien Acta Zoologica Fennica:

N:o 87, ALEX. LUTHER, Die Dalyelliiden (Turbellaria Neorhabdocoela). Eine Monographie. Mit 55 Abbildungen im Text. Aus dem Zoologischen Institut der Universität Helsingfors und der Zoologischen Station Tvärminne. 1955. S. I—XI+1—337.

N:o 89, T. H. Järvi: Über eingeführte Maränenbestände in einigen Kleingewässern der Gegend von Rovaniemi in Nordfinnland. Mit 7 Tafeln. S. 1—74.

N:o 90, Björn Kurtén: Sex Dimorphism and Size Trends in the Cave Bear, Ursus spelaeus Rosenmüller and Heinroch. Geological Institute of Helsingfors University. 1955. P. 1—48.

I serien Fauna Fennica:

N:o II, Walter Hackman: The Scatophagidae (Dipt.) of eastern Fennoscandia. Zoological Museum of Helsingfors University. 1956. P. 1—67.

Sällskapets verksamhet under det nu tilländalupna arbetsåret omfattar sålunda skrifter till ett sammanlagt sidantal av 1023, mot under de närmast föregående 5 verksamhetsåren: 1413 (1950—1951), 679, 872, 778, 1072.

I ombrutet korrektur föreligger Acta Soc. F. Fl. Fenn. 71, n:o 4, Henrik Wallgren: Zur Biologie der Goldammer Emberiza citrinella L. 1956. S. 1—44.

Till tryck anmälda föreligga 10 skrifter, därav 2 inlämnade till tryckeriet redan i början av februari och med visshet motsedda redan före detta årsmöte (B.-J. Wikgren, B.-J. Wikgren och Aili Selinheimo, H. Skult, Paul Olofsson, F. W. Klingstedt, I. Hustich, T. Brander, A. Railonsala, Alex. Luther, Th. H. Clayhills).

Tomen 31 av serien Memoranda har enligt Sällskapets beslut av 4 dec. 1954 tillägnats direktör Eino Aro, som allt sedan år 1925 vid Oy Tilgmann Ab med aldrig svikande intresse och tillmötesgående, med sakkännedom och sinne för den typografiska formen lett Sällskapets tryckningsverksamhet.

Tomen 72 av serien Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica är tillägnad Sällskapets ordförande.

För instundande sommar disponerar Sällskapet av ordinarie *stipendiemedel* som studiestipendier 31.900 mk räntemedel ur följande fonder: För botanik och zoologi (Palméns, Sundströms och Palmgrens fonder) 21.700 mk; för botanik (Norrlins fond) 1.000 mk; för zoologi (Karl Langs fond) 1.400 mk; för entomologi (Poppius och Siltalas fonder) 3.900 mk; främst för ornitologi (Finniläs fond) 2.400 mk; för exkursioner (De stupades fond) 1.500 mk.

Sällskapet har 5 maj efter ansökan utdelat följande stipendier:

Åt studeranden Henrik Ekholm 7.500 mk »för undersökningar och insamlingar av vattenskalbaggar inom Pallastunturi nationalpark».

Åt stud. Samuel Panelius 7.500 mk för »insamling och undersökning av Cecidomyidae och Mycetophilidae (Diptera) i södra Finland, Lappland och Norge».

Åt stud. R. Grönblom 15.000 mk för studier under våren — hösten av macrolepidopterfaunan i Bromarf.

Styrelsen har under året sammanträtt 3 gånger: 9 dec., 12 april och 4 maj. Dess överläggningar och åtgärder hava främst gällt Sällskapets ekonomiska ställning och tryckningsverksamhet. I övrigt må följande Styrelsens resp. Sällskapets åtgärder nämnas:

I. — Den 29 sistlidne sept. har prof. PONTUS PALMGREN och docent LARS VON HAARTMAN hemställt, det ville Sällskapet »hos Undervisningsministeriet anhålla om ett anslag om förslagsvis 100.000 mk att användas för bekostande av biologiska undersökningar i Porkala-området under tiden för dess överlåtande och ett år framåt». (Styrelsens protokoll av 9 dec.) — Bilaga I A.

Ett liknande förslag av med . o. kir.dr TORILD BRANDER framfördes genom fil.lic. L. Fagerström vid mötet 1 okt. — Bilaga I B.

I anledning av nu nämnda förslag har Sällskapet 12 okt. hos Undervisningsministeriet anhållit om »ett extra anslag om 150.000 mk för att utdelas som understöd för zoologiska och botaniska undersökningar i Porkala-området». — Bilaga I C.

Sedan Undervisningsministeriet hos ordföranden anhållit om närmare specificering av de ansökta medlens framtida utnyttjande, har ett mer detaljerat program till ministeriet överlämnats 15 jan. — Bilaga I D.

Den 19 jan. har Sällskapet tilldelats det sökta anslaget 150.000 mk; för dess användning äger Sällskapet före 1 mars 1957 avgiva redogörelse.

Entomologiska Föreningen i Helsingfors har 3 febr. meddelat »att Föreningens medlemmar vore intresserade att i mån av möjlighet övertaga uppgifter i den av Sällskapet planerade undersökningen».

Likaså har Nordenskiöld-Samfundet i Finland i skrivelse av 1 febr., under hänvisning till ett av kommerserådet R. LAURÉN väckt förslag »om en botanisk-zoologisk inventering av Porkalaområdet» meddelat, att »Samfundet vore måhända i stånd att bidraga till projektets genomförande» samt att Samfundet vore tacksamt »för upplysning om, huruvida ett bidrag i någon form kunde vara till nytta, och vilken form det lämpligen kunde taga».

II. — På förslag av docent GÖRAN BERGMAN har Sällskapet 23 okt. hos Sjöfartsstyrelsen hemställt om åtgärder i syfte att jakt på säl för framtiden icke komme att bedrivas i Bottniska viken, Skärgårdshavet och Finska vikens västra delar av Styrelsen underlydande fartygspersonal. På denna hemställan har ett i sak avböjande svar ingått, undertecknat 30 november 1955 Eero Rahola, överdirektör, och Allan Relander, chef för Sjöfartsavdelningen. — Bilaga II.

III. — Vid månadsmötet 3 dec. meddelade docent GÖRAN BERGMAN, att Riksdagens Stora Utskott förordat ett lagförslag, enligt vilket skottpenning för lo kommer att utgivas med 10.000 mk. Sällskapet uppdrog åt Styrelsen att i samråd med docent Bergman följa med lo-frågans utveckling.

IV. — På förslag av t.f. bibliotekarien GÖRAN BERGMAN har Styrelsen 9 dec. beslutat anslå nödiga medel för utökande av Sällskapets ryska bytesförbindelser, vartill för närvarande goda möjligheter föreligga.

Vidare skall på förslag av bibliotekarien docent KAI-OTTO DONNER en revision av priset för Sällskapets skrifter verkställas. Enligt beslut av 9 dec. beviljas medlemmar av Sällskapet 50 % samt medlemmar av andra vetenskapliga samfund 25 % rabatt.

V. — Styrelsen har betr. tryckning av skrifter på utländskt språk 9 dec. fastställt, att manuskript och korrektur till sin språkliga dräkt bör vara godkänt av därtill av Sällskapet befunnen kompetent person. Kostnaderna för nödig granskning betäckas av vederbörande författare.

VI. — Styrelsen har 4 maj med bekräftande av en redan i kraft varande bestämmelse fastslagit, att utlåning av handlingar ur arkivet i regel ej må ske. För nödigt befunnet undantag kan tillstånd beviljas av ordföranden, sekreteraren och bibliotekarien samfällt.

VII. — Prof. JOHAN PETTER NORRLINS grav på Gamla Begravningsplatsen i Helsingfors har i september renoverats och därvid prof. Norrlins dotters, AINO SIVEÄ NORRLINS namn inhuggits nedan prof. Norrlins och dennes makas, Hilma Evelina (född Lang), namn. Tillika har åtgärd vidtagits för gravens framtida ständiga vård.

VIII. — Styrelsen har 30 jan. 1951 uppdragit åt prof. M. J. KOTILAINEN, som med stort tillmötesgående förklarat sig härtill villig, att för tryck utarbeta och redigera en av läraren O. KYYHKYNEN till Sällskapet inlämnad omfångsrik och synnerligen värdefull sammanställning av floran i Kajana-området, med titeln »Kainuun putkilokasvisto. Tähänastiset tiedot koonnut O. Kyyhkynen». I och för fullbordande av denna uppgift har ett omfattande arbete av prof. Kotilainen och flere hans elever och medhjälpare utförts för vidgande av kännedomen om det i många hänseenden biologiskt anmärkningsvärda Kajana-området. Det för arbetets fullföljande ekonomiska underlaget har till väsentlig del vunnits genom prof. Kotilainens personliga åtgärder och auktoritet. För en del i samband med det föreliggande arbetsprogrammet stående och enligt direktiv av prof. Kotilainen utförda arbeten har Styrelsen 9 dec. på förslag av prof. Kotilainen tilldelat fil.lic. Lars Fagerström ett arvode om 75.000 mk.

IX. — På hemställan av Styrelsen har Sällskapet 5 maj tilldelat lantbrukaren PAUL OLOFSSON ett stipendium om 10.000—15.000 mk för studium vid Botaniska museet av de kritiska grupperna *Taraxacum*, *Hieracium* och *Ranunculus auricomus* coll.

X. — För *ornitologiskt fältarbete* på Eckerö: Signilskär har av skattmästaren under året 1955 utdelats 30.000 mk i belopp om 6.000 mk för herrar

Lasse Sammalisto, Bernhard Lindeberg, Olavi Hildén, Seppo Siikala och Birger Nilsson.

XI. — För undersökningar i *Porkala-området* har ur härför erhållna medel av skattmästaren tillsvidare utbetalats 40.000 mk.

XII. — Samfundet Suomen ja Neuvostoliiton välinen tieteellis-teknillinen yhteistoimikunta har 30 sistlidne juni meddelat, att Statsrådet 28 april 1955 tillsatt en kommitté med minister P. J. Hynninen som ordförande samt professorerna L. A. Posti, E. A. Wegelius, N. Chr. Westermarck och K. G. Vilkuna som medlemmar i syfte att utveckla det vetenskapligt-tekniska samarbetet mellan Finland och Rådsunionen. Kommittén eftersträvar att inrikta samarbetet så att de särskilda fackområdena beredes tillfälle till direkt inbördes kontakt och tankeutbyte. För att bliva i tillfälle att för en i Rådsunionen eventuellt grundad liknande kommitté göra framställningar rörande det nu avsedda samarbetet, har Kommittén beslutat hos de vetenskapliga institutionerna och organisationerna i landet förfråga sig, för vilka vetenskapliga discipliner dessa skulle önska se företrädare från Rådsunionen kallade att hålla föredrag eller föreläsningar, eventuellt för vilka namngivna forskare en kallelse vore önskvärd. Enligt nu framlagda samarbetsprogram vore kallad forskare att betrakta som vederbörande institutions gäst, medan de med kallelsen förbundna kostnaderna betäckas av Kommittén, då detta är nödigt. Ovan refererade skrivelse har av Sällskapet 1 okt. hänskjutits till Styrelsen. Denna har vid sammanträdet 9 dec. icke funnit skrivelsen tillsvidare betinga några åtgärder från Sällskapets sida.

En förvaringsask av trä, tillhörig student G. Selin och härstammande från Sällskapets exkursion till Kola-halvön år 1861, har av fil.dr Sven Segerstråle påträffats i Zoologiska museet. Asken kommer att förvaras i Sällskapets arkiv.

Ramsholmens berömda naturskyddsområde, beläget nära intill Mariehamn, hotas av »Luftfartsbyrån» (Ministeriet för kommunikationsväsendet och allmänna arbeten) med kalhuggning och därmed den nu rådande yppiga vegetationens förintelse. Vid frågans behandling i Ålands Landskapsstyrelse har denna i går, 16 maj, beslutat hos Sällskapet anhålla om utlåtande.

Den 1 okt. meddelade ordföranden, att han 27 aug. 1955 hos Ålands Landskapsnämnd hemställt om *fridlysning av en representativ och väl bevarad kalkmyr i Jomala: Vestansunda.* Denna hemställan har av Naturskyddsinspektören Reino Kalliola i skrivelse av 3 sept. »reservationslöst» förordats. — Bilaga III.

Den 20 maj 1955 har Sällskapets ordförande hos Ålands Landskapsstyrelse hemställt, det Styrelsen ville tilldela hemmansägaren Paul Olofsson

i Vårdö: Vargata ett stipendium, förslagsvis 100.000 mk som en gärd av erkänsla för den betydelsefulla verksamhet denne utfört för utforskande av floran på Åland, närmast i Vårdö socken, samt som stöd för fortsatt forskning. Den 1 sistlidna juni har Landskapsstyrelsen tilldelat lantbrukaren Paul Olofsson »för fortsatta undersökningar av floran i Vårdö och för hans framgångsrika forskarverksamhet på botanikens område» ett understöd om 50.000 mk. I anseende till att »under detta år en stor del av anslaget för vetenskap m.m. blivit utnyttjat, kunde ett större understöd för året icke disponeras»; i Landskapsstyrelsens skrivelse meddelas »att Olofsson framdeles eventuellt kan påräkna understöd för sin verksamhet på botanikens område». — På förnyad hemställan 1 innevarande maj har Ålands Landskapsstyrelse i går, 16 maj, tilldelat lantbrukaren Paul Olofsson ett understöd om 50.000 mk för fortsatta forskningar över Ålands flora.

Tryckningen av Sällskapets skrifter, vilken sedan 1925 skett hos Oy Tilgmann Ab, har sedan 4 jan. 1952 och intill 17 sept. 1955 skett enligt tariff av 4 jan. 1952. Belysande för denna är följande pris för serierna Acta Bot. Fennica, Acta Zool. Fennica och Memoranda:

1 tryckark (16 sidor) 26.950 mk för 1.000 ex. Följande 100 ex. 800 mk. Tillägg för utländskt språk 175 mk per sida. Korrigeringar mot manuskript 300 mk per timme.

Under det i dag tilländalupna verksamhetsåret har förhöjning av tariffen skett 17 sept. 1955, 5 jan. och 6 april 1956. Förhöjningen framgår av följande siffror:

1 tryckark, 1.000 ex., mk 29.450, 35.200, 39.000. Följande 100 ex. mk 900, 920, 1020. Förhöjning för utländskt språk per sida mk 195, 230, 250. Korrigeringar mot manuskript mk 360, 300, 410.

För 1 tryckark 1.000 ex. har sålunda under året skett en förhöjning från 26.950 mk till 39.000 mk, alltså med ca 50 %. För 1 tryckark på utländskt språk är förhöjningen mk 29.750—43.000.

Sällskapet har under året mottagit inbjudan till deltagande i:

X. internationella kongressen för entomologi i Montreal, Canada, 17—25 aug. 1956;

Den Internationella Unionens för naturskydd 5. generalförsamling i Edinburgh 20—28 juni 1956;

Internationella föreningens för teoretisk och tillämpad limnologi XIII kongress i Helsingfors 27.7.—7.8.1956. Till representanter för Sällskapet i Kongressen har Styrelsen 12 april efter inbjudan utsett prof. Alex. Luther och prof. Ernst Häyrén.

Yttermera har Sällskapet under året mottagit inbjudan att låta sig representeras vid Sällskapets Societas Biochemica, Biophysica et Microbiologica Fennica 10-års sammanträde 12 dec. Sällskapet representerades av prof. Runar Collander.

Av Suomalaisen Kirjallisuuden Seura har Sällskapet mottagit inbjudan att låta sig representeras vid Sällskapets 125-års högtidlighet 3 innevarande maj (i anledning av generalstrejken uppskjuten från 15 mars). Sällskapet representerades vid högtidligheten av sekreteraren doc. LARS VON HAARTMAN och skattmästaren direktör STEN STOCKMANN. Sällskapets lyckönskan framfördes av den förstnämnde.

På inbjudan av Verkställighetskommittén för den internationella ornitologkongressen i Helsingfors sommaren 1958 har Styrelsen 12 april till representant i kommittén utsett fil.mag. HOLGER AHLQVIST. Åtgärden har av Sällskapet 5 maj bekräftats.

I skrivelse av 23 april har Sällskapet hos Konsistorium vid Helsingfors Universitet hemställt om ett bidrag om 50 % av tryckningskostnaderna för en av prof. ALEX. LUTHER avfattad historik över verksamheten vid Tvärminne Zoologiska Station samt dennas föregångare, det av J. A. PALMÉN åren 1891—1899 upprätthållna sommarlaboratoriet på Esbo-Lövö. Detta tryckningsbidrag har av Konsistorium beredvilligt ställts i utsikt.

Amanuensen ADOLF FR. NORDMAN har i skrivelse av 6 sistlidna april hemställt om en genomgripande reformering av Sällskapets stadgar, speciellt med avseende å valsystemet, i syfte att möjliggöra en snabb föryngring i Sällskapets ledning. Skrivelsen har av Styrelsen 12 april ingående avhandlats. Styrelsen har härvid icke funnit anledning till förändring i Sällskapets stadgar, så mycket mindre som dessa icke utgöra något hinder för förverkligande av amanuens Nordmans önskemål. Den över frågans handläggning avfattade paragrafen föredrogs för Sällskapet 5 maj. Den gav icke anledning till något uttalande från Sällskapets sida.

Generalstrejken i mars har vållat ett allvarsamt avbräck i Sällskapets tryckningsverksamhet. Detta avbräck kan icke mätas enbart med antalet förlorade arbetsdagar. Generalstrejken har självfallet för tryckeriet efter strejkens avblåsande medfört en överanhopning av angeläget arbete av olika art och av olika uppdragsgivare. Detta inträffar vid en tidpunkt, då samtliga tryckerier hava att kämpa med svår brist på kompetent arbetskraft. Sällskapets medlemmar få finna sig vid tanken, att deras eventuellt inlämnade manuskript åtminstone inom den närmaste framtiden icke kunna bliva tryckta med den snabbhet, som över huvud intill ingången av innevarande kalenderår för Sällskapet inneburit en betydande förmån. Glädjande nog har direktör E. Aro i går meddelat mig, att en viss ljusning i läget nu föreligger.

Beträffande Sällskapets *ekonomiska ställning* under år 1955 meddelar Herr Skattmästaren mig följande. Se i övrigt Skattmästarens redogörelse. — Bilaga IV.

Typis expr. 22. 8. 1957

L. Segerstråle 1929

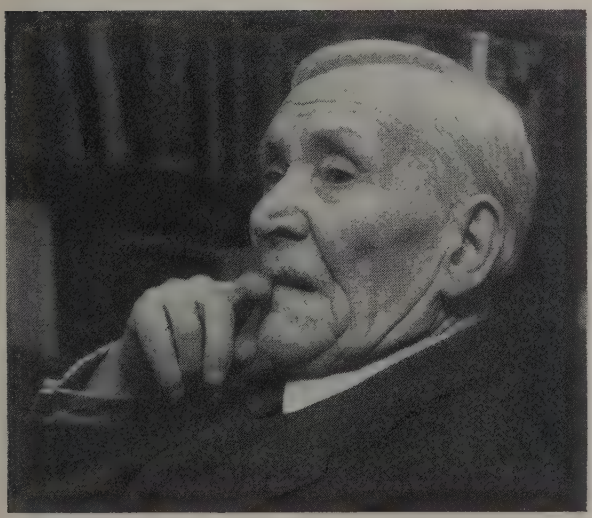

A. W. Granit.

J. A. Arano

Aunt Olof Segercrantz

Statsunderstödet för kalenderåret 1955 har varit: 1. Statsanslag 750.000 mk (såsom för kalenderåret 1954); 2. Ur penningelotteriets vinstmedel 1.550.000 mk (såsom för 1954); 3. Tilläggsanslag för 1955 500.000 mk. Sällskapet kan alltså med tacksamhet för kalenderåret 1955 annotera ett understöd i statsmedel om 2.800.000 mk.

Sällskapets ekonomiska ställning utvisade vid årsskiftet 1955—1956 skuld till Oy Tilgmann Ab om 553.543 mk samt saldo 1.883 mk. Motsvarande ställning vid årsskiftet 1954—1955 var skuld till Oy Tilgmann Ab 126.342 mk samt saldo 2.635 mk.

Ur Bibliotekariens årsberättelse framgår, att biblioteket tillvuxit med 2.777 nummer, mot 2.862 under närmast föregående år. — Bilaga V.

Vid Styrelsens sammanträde 12 april meddelade Sällskapets viceordförande prof. T. H. Järvi att han i anseende till hög ålder icke önskade se sitt mandat förnyat. Ett liknande meddelande gavs av vår mångårige styrelsemedlem prof. Harald Lindberg vid Styrelsens sammanträde 4 maj. I går har prof. C.-E. Sonck meddelat, att han i anseende till förestående bortflyttning från orten ser sig föranlåten lämna sin plats som suppleant i styrelsen.

Prof. T. H. Järvi har varit medlem av Sällskapet sedan 1897, medlem i Styrelsen sedan 1924 samt viceordförande sedan 1939. Prof. Harald Lindberg har tillhört Sällskapet alltsedan 1889. Han har tillhört dess Styrelse sedan 1904 och sålunda en längre tid än någon annan hittills. Prof. Järvi och prof. Lindberg har skänkt vårt Sällskap stödet av en sällsynt varm och aldrig sviktande hängivenhet, stödet av vetenskaplig auktoritet, vidsträckt livserfarenhet samt förfarenhet på många olika arbetsområden, ej minst med avseende å typografin som konstart. Jag ber professor Järvi och professor Lindberg mottaga sällskapets varma, aktningsfulla tack.

Prof. C.-E. Sonck har tillhört Styrelsen sedan årsmötet 1952. Prof. Soncks inval i styrelsen innebar en gärd av aktning för amatörbiologernas betydelsefulla inlägg i landets biologiska forskning. Det gav uttryck åt en strävan inom Sällskapet att söka vidmakthålla den av ålder rådande men med den ständigt fortgående specialiseringen på alla områden allt mer försvagade kontakten mellan biologins och medicinens företrädare. Jag uttalar till prof. Sonck Sällskapets tack för stöd i dess strävanden.

Styrelsens sammansättning har varit följande: Ordförande professor emeritus Alvar Palmgren, viceordförande prof. Toivo Henrik Järvi, sekreterare docent Lars von Haartman, skattmästare direktör Sten Stockmann, bibliotekarie docent Kai Otto Donner, med vikarie under dennes vistelse i England sept.—maj. docent Göran Bergman, ävensom prof. Runar Collander, prof. Pontus Palmgren, prof. Ernst Häyrén, prof. Harald Lindberg, med prof. Ilmari Hustich samt prof. med. o. kir. dr Carl-Eric Sonck som suppleanter.

Intendent för de botaniska samlingarna har varit kustos fil.dr Gunnar Marklund, för de allmänna zoologiska samlingarna kustos docent Olavi Kalela, för de entomologiska samlingarna f.d. kustos prof. Richard Frey.

Sällskapets representant i delegationen för de vetenskapliga samfunden är prof. Pontus Palmgren med prof. Runar Collander som suppleant.

Redaktör för serien Memoranda är mag. Holger Ahlqvist.

Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 71, n:o 3—4 har redigerats av docent Lars von Haartman, n:o 5 av prof. Ernst Häyrén.

Acta Zoologica Fennica n:o 87 har redigerats av prof. T. H. Järvi, n:o 88 av prof. Alex. Luther, n:o 89 och 90 av docent Kai Otto Donner.

Fauna Fennica n:o II har redigerats av docent Lars von Haartman.

Till *hedersledamot* har 7 april kallats professorn, f.d. kustos för de entomologiska samlingarna vid Helsingfors universitet fil.dr KARL HJALMAR RICHARD FREY samt vid årsmötet i dag, 17 maj, f.d. överläraren fil.dr ROLF KROGERUS.

Till *korresponderande* ledamot har 7 april kallats professorn i entomologi vid universitetet i Lund CARL H. LINDROTH.

Till *inhemska medlemmar* har invalts: Student Sven Riska och vicehäradshövding Georges Beaurain (3 dec.), studenterna Wolmar Rosengren, Christina Öhman och K. W. Abrahamsson (4 febr.), fil.kand. Paavo J. Havas (3 mars), student Heikki Hokka (7 april), prof. Bertel Magnus von Bonsdorff, kommerserådet Ragnar Laurén samt student Heikki Vuorenrinne (17 maj).

Vi hedra i dag minnet av (Bilaga VI):

Professorn dr. phil. CARL WESENBERG-LUND, född 22 dec. 1867, hedersledamot av Sällskapet 1 nov. 1946, död 12 nov. 1955;

Fiskeribiologen fil.mag. CURT OLOF SEGERSTRÅLE, född 5 dec. 1895, medlem av Sällskapet 6 maj 1916, död 5 juni 1955;

Lektorn VERNER LUIKKA LUOTOLA, född 25 dec. 1883, medlem av Sällskapet 5 febr. 1927, död 19 juni 1955;

Redaktören RUDOLF LUDWIG MUNSTERHJELM, född 5 febr. 1880, medlem av Sällskapet 4 dec. 1909, död 19 juli 1955;

Tullförvaltaren CHARLES EDOUARD ILMARI VAINIO, född 19 nov. 1892, medlem av Sällskapet 13 maj 1954, död 1 dec. 1955;

Fru ELISABETH FINNILÄ (HÄGGBLOM), född 31 juli 1868, medlem av Sällskapet 7 dec. 1918, död 1 jan. 1956;

Professorn fil.dr SIGFRID RAFAEL KARSTEN, född 16 aug. 1879, medlem av Sällskapet 2 april 1927, död 22 febr. 1956;

F.d. universitetskanslern professorn fil.dr JOHANNES GABRIEL GRANÖ, född 14 mars 1882, medlem av Sällskapet 4 febr. 1905, död 23 febr. 1956;

Forstmästaren Arthur Wilhelm Granit, född 10 jan. 1871, medlem av Sällskapet 7 dec. 1895, död 27 febr. 1956;

Arkitekten professorn fil.dr Sigurd Emil Frosterus, född 4 juni 1876, medlem av Sällskapet 2 mars 1895, död 2 mars 1956;

Professorskan Laina Elisabet Cajander (född Cederberg), född 20 maj 1882, medlem av Sällskapet 3 dec. 1922, död 17 mars 1956;

Fil.dr Bernhard Armas Ensiö (Nyman), född 18 april 1884, medlem av Sällskapet 4 febr. 1905, död 8 april 1956.

År 1953 avliden:

Docenten med. och kirurg.dr Emil Emanuel Enroth, född 17 sept. 1879, medlem av Sällskapet 1 okt. 1932, död 2 sept. 1953.

Bilaga I.

Åtgärder för en biologisk orientering beträffande vegetationens samt florans och faunans förändringar under tiden för Porkala-områdets ockupering.

Bilaga I, A.

Till Societas pro Fauna et Flora Fennica.

Undertecknade föreslå härmed, att Sällskapet måtte hos Undervisningsministeriet anhålla om ett anslag om förslagsvis 100.000 mark att användas för bekostande av biologiska undersökningar inom Porkala-området under tiden från dess överlåtande och ett år framåt.

Som frågor vilka förtjäna en brådskande undersökning kunna framhållas vegetationens förändringar genom import av antropokora växtarter, vanhävd av marker av olika typ samt under 10 år sannolikt utebliven skogsvård, vidare fågelbeståndets utveckling inom skärgården, som före ockupationen var väl utforskad i detta hänseende, inverkan på bl.a. insektfaunan av anhopning av murknande träd, småfågelfaunans förändringar under inflytande av igenväxning av odlingsmarker etc. Närmare program borde uppgöras i samråd med intresserade.

Det är klart att dessa undersökningar bör vidtagas så snabbt som möjligt och innan den nya bosättningen hinner utplåna spåren av den främmande inverkan.

Vidare må framhållas, att Sällskapet i fall det visar sig nödigt borde anhålla om tillstånd för intresserade biologer att exkurrera på området även om till en början ev. tillträdet dit begränsas.

Helsingfors 29.IX.55.

Pontus Palmgren Lars von Haartman

Bilaga I, B.

Utdrag ur brev av dr Torild Brander (24.9.1955).

»... Enligt min tanke skulle det främst gälla ruderater, men också coleoptera o.a. insekter. Det har ju aldrig tidigare inträffat, att ett så stort område, som tidigare haft rysk besättning, överlämnats till Finland utan att granater och eldsvådor dessförinnan hunnit påverka naturen. Sådana arter som kan tänkas under arrendetiden ha inkommit i

området är väl till största delen sådana, som spontant försvinner inom några år senast. Naturligtvis sätts det också igång energiska upprensningsarbeten, sedan Porkala-borna flyttat in, varvid det mesta nyinkomna elimineras. Därför är uppgiften så brådskande. Kyrkslätt ligger nära intill huvudstaden, där största delen av landets aktiva biologer är bosatt. Praktiska svårigheter för programmets realiserande torde alltså inte finnas. Det enda som oroar mig är att fataljerna försittas. Hela inventeringsarbetet borde vara klart inom nästa års utgång . . .»

Bilaga I, C.

Opetusministeriölle.

Societas pro Fauna et Flora Fennica anoo täten 150.000: — mkan suuruista ylimääräistä apurahaa käytettäväksi avustuksina Porkkala-alueen eläin- ja kasvitieteellisten olosuhteiden tutkimiseksi.

On tähdellistä, että mainitun alueen tutkiminen voidaan aloittaa välittömästi heti senjälkeen, kun pääsy alueelle on sallittua. Muussa tapauksessa on se vaara tarjolla, että uusi asutus ja muut tekijät saattavat äkkiä hävittää vieraan vaikutuksen jäljet alueen luonnonsuhteista.

Johtuen siitä, että Porkkalan alue ennen sotia oli niin kasvi- kuin eläintieteellisesti parhaiten tunnettuja seutuja, ovat mahdollisuudet tutkia eläimistössä ja kasvistossa tapahtuneet muutokset suotuisat. Erikoisen huomion vetävät puoleensa niinsanotut antropochoriset eli asutusta seuraavat lajit. Tällaista leviämistä ei saatane katsoa toisarvoiseksi tai vähemmän huomiota ansaitsevaksi, vaan päinvastoin nykypäivinä yhä lisääntyvän väestömäärän sekä laajentuneen liikennöitsemisen vuoksi yhdeksi tärkeimmistä leviämisbiologisista tekijöistä. Hangon alue tarjosi aikoinaan paljon mainitussa suhteessa merkityksellistä, huolimatta siitä, että venäläisen asutuksen vaikutus lyhyemmän aikansa takia todennäköisesti oli pienempi kuin Porkkalan alueella. Kun Venäjältä saapuneet asutusta seuranneet lajit todennäköisesti ovat osaksi ilmastoomme huonosti sopeutuvia samoinkuin kilpailuun alkuperäisten lajien kanssa heikkoja, lienee niiden kohtalona nopea häviäminen. Tutkimusta väliaikaista asutusta seuranneeseen kasvistoon (ja osalta myös hyönteiseläimistöön) nähden ei näinollen voida viivyttää.

Kun Porkkalan alueella sijainneet metsämaat mahdollisesti ovat voineet jäädä erikoishoitoa vaille, olisi niiden kasvisto ja eläimistö tarkasti huomioitava. Sama koskee myös hoitoa vaille jääneitä viljelysmaita.

Alueeseen kuuluvan ulkosaariston linnusto oli ennen sotia maan ylivoimaisesti parhaiten tunnettu linnusto. Sen uudelleen takseeraus olisi siksi välittömästi suoritettava muutosten toteamiseksi. Näitä on muualla maassamme todettu, mutta samanarvoisia mahdollisuuksia ei toisaalla kuin Porkkalan alueella liene.

Porkkala-alueen vuokraamista venäläisille voidaan biologiselta kannalta katsoen pitää suurimittaisena kokeiluna. Maan tutkimuksen asiaksi jää ottaa mitä pikemmin huomioon ne mahdollisuudet, mitkä kokeilu on tarjonnut.

Helsingissä, 23.X.1955.

Societas pro Fauna et Flora Fennican puolesta:

Alvar Palmgren	T. H. Järvi	Lars von Haartman
Puheenj.	Varapuheenj.	Siht.

Bilaga I, D.

Till Undervisningsministeriet.

Till komplettering av sin ansökan till Undervisningsministeriet av 23 sistlidna oktober får Societas pro Fauna et Flora Fennica vördsamt meddela följande:

Sällskapets ansökan gällde en preliminär och brådskande orientering beträffande det inflytande Porkala-områdets utarrendering utövat på områdets växt- och djurvärld.

Följande primära frågor träda härvid närmast i förgrunden:

1. I vilken grad hava för området anmärkningsvärda växtsamhällen och växtlokaler utplånats eller påverkats?

2. I vilken grad har med de förändrade bosättnings- och kulturförhållandena nya växtarter vunnit insteg samt tidigare förefintliga möjligen utgått eller till sin förekomst påverkats?

3. I vilken grad hava skogsmarker förintats, påverkats eller i brist på vård vuxit igen? Vilka hava konsekvenserna härav varit med avseende å växt- och djurvärlden inom området?

4. I vilken grad har odlad mark fått växa igen? Vilka arter ingå i nyinvasionen och i vilka styrkeförhållanden? Kampen arterna emellan vid invasionen.

5. Huru har fågel- och även däggdjursfaunan påverkats, detta med beaktande särskilt av den tidigare intensivt undersökta yttre skärgården?

6. Huru har insektvärlden påverkats, detta med beaktande även av skadeinsekter?

Av ovan nämnda uppgifter kan n:o 3 och 4 tänkas kombinerade. Arbetsuppgifterna bleve sålunda 5.

För programmets fullföljande torde preliminärt en tid av ca 2 veckor böra anslås för envar av uppgifterna och dessa anförtros var sin sakkännare.

Kostnader för uppehälle under 2 veckor samt för resor under denna tid till och inom området beräknas uppgå till mk 30.000: —. Dessa kostnader kunna dock självfallet tillsvidare icke ens närmelsevis beräknas.

Enligt ovan framlagda resumé skulle alltså en summa av 5 × 30.000 mk = 150.000 mk erfordras för fullföljandet av det i Sällskapets skrivelse av 23 okt. 1955 framlagda och här yttermera preciserade arbetsprogrammet.

Helsingfors 15.1.1956.

Societas pro Fauna et Flora Fennica

Alvar Palmgren	Lars von Haartman
ordförande	sekreterare

Bilaga II.

Hemställan till Sjöfartsstyrelsen om förbud mot jakt på säl från isbrytare.

Merenkulkuhallitukselle.

Suuret vesieläimet valtamerissä ovat viimeksi kuluneiden vuosikymmenien aikana joutuneet kansainvälisen luonnonsuojelun huomion kohteiksi. Hylkeiden ja valaiden pyynti on siinä määrin lisääntynyt, että monet lajit ovat sukupuuton partaalla, tai ainakin harjoitetaan niiden pääesiintymisalueilla siksi ankaraa saalistamista, että näiden mielenkiintoisten ja taloudellisesti arvokkaiden eläinten kohtalosta ollaan vakavasti huolestuneita. Vasta viime vuosina on kansainvälisillä sopimuksilla jonkin verran voitu vähen-

tää sitä pyyntiä, joka melkein kaikilla merialueilla uhkaa valaiden ja hylkeiden jatkuvaa olemassaoloa. Myös Itämeren piirissä on viime vuosikymmenien aikana ollut havaittavissa ilmiöitä, jotka ovat omiaan herättämään levottomuutta tämän varsin rajoitetun vesialueen alkuaankin vähäisen hyljekannan tulevaisuudesta. Niinpä Pohjanlahden kummallakin puolella vanhastaan harjoitetun hylkeenpyynnin tulos on vuosi vuodelta pienentynyt ja Ruotsissa onkin jo usealta taholta lausuttu julki mielipide, että hylkeiden rauhoitus olisi aikaansaatava tai että ainakin niiden pyyntiä olisi rajoitettava. Suomessa maksetaan edelleenkin tapporahaa tapetuista hylkeistä. Tämä tapporaha jää nykyään, kun hylkeenrasvan taloudellinen arvo on vähäinen eikä hylkeenpoikasten nahoista makseta suurempia summia, hylkeenpyynnin tärkeimmäksi tulolähteeksi. Samalla on todettava, että suomalaiset hylkeenpyytäjät pääosaltaan kuuluvat kalastajaväestöön ja ne rahamäärät, jotka hylkeentapporahojen muodossa tulevat kalastajille, ovat näin ollen katsottava kohtuullisiksi korvauksiksi niistä verraten vähäisistä vahingoista, jotka hylkeet aiheuttavat kalastajille joko rikkomalla pyydyksiä tai syömällä kalat koukuista tai verkoista. Luulisi että hylkeet niiden vähenevän taloudellisen merkityksen vuoksi jälleen pääsisivät lisääntymään. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että ainakin halli eli harmaahylje edelleen käy yhä harvinaisemmaksi melkein koko Suomen rannikkoalueella. Ainoastaan itäisen Suomenlahden harmaahyljekanta on viime vuosina pysynyt suurin piirtein ennallaan.

Ottaen huomioon hyljekannan huomattavan, osaksi liiallisesta metsästyksestä, mutta osaksi myös yhä vilkkaammasta liikenteestä aiheutuneen jatkuvan pienenemisen ja koska hylkeistä saadut tapporahat on katsottava kohtuulliseksi korvaukseksi hylkeiden kalastajille aiheuttamista taloudellisista vahingoista, herättää jäänmurtajien miehistön hylkeenmetsästys laajoissa piireissä vähemmän myönteistä huomiota. Valtion alusten käyttämistä hylkeenpyydystämiseen, mikä luonnonsuojelun kannalta on ankarasti tuomittava ja jonka yleistaloudellinen merkitys meidän päivinämme on merkityksetön, mutta jossa miehistöt valtion kustannuksella suoranaisesti hyötyvät, on tuskin valtion edun ja arvon mukaista. Kun lisäksi hylkeenpyyntiä jäänmurtajien kannelta suoritettuna ei edes ole katsottava urheilumielessä suoritetuksi metsästykseksi ja koska hylkeet eivät aiheuta jäänmurtajien miehistölle minkäänlaisia henkilökohtaisia tappioita, Societas pro Fauna et Flora Fennica saa täten kunnioittaen esittää sen toivomuksen, että Merenkulkuhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin, jottei Merenkulkuhallituksen alusten miehistöt enää vastedes osallistuisi hylkeenpyyntiin Pohjanlahdella, Saaristomerellä eikä läntisellä Suomenlahdella.

Helsingissä lokakuun 23. päivänä 1955.

Societas pro Fauna et Flora Fennican puolesta:

Alvar Palmgren	T. H. Järvi	Lars v. Haartman
Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja	Sihteeri

Bilaga III.

Hemställan 27 aug. 1955 av prof. Alvar Palmgren till Ålands Landskapsstyrelse om fredande av en kalkmyr i Jomala: Västansunda.

Till Ålands Landskapsstyrelse.

På åtgärd av Ålands Landskapsstyrelse har ett flertal anmärkningsvärda och med avseende å sin natur representativa marker bragts under naturskyddets hägn. Uppmärksamhet förtjäna i främsta rummet Jomala: Ramsholm och Kökar: Idö,

bägge för vegetationens utomordentliga yppighet sedan gammalt vittberömda, vidare den genom sin i förhållande till den obetydliga arealen (ca 250 m i genomskärning) enastående rikedom på kärlväxter (mer än 200) märkliga L e m l a n d: Idholm, vilken genom testamente i naturskyddets intresse tillfallit Landskapet. Bland övriga naturreservat kan Landskapet bl.a. hänvisa till ett representativt lövängs- och lövskogsområde med ett därtill hörande utomordentligt vackert strandparti på sydspetsen av J o m a l a: Espholm, till partier av J o m a l a Öjen och av det vidsträckta vackra lövängsområdet på E c k e r ö: Öra och Skag (reservatet Eköra). Vidare till ett reservat med ett ståtligt almbestånd i F i n s t r ö m: Mangelbo (Grelsby).

Nu nämnda reservat åsyfta närmast att utgöra exponenter för den för Åland så representativa lövängs- och lundvegetationen, så och för den urgamla kulturform som lett till uppkomsten av »lövängen». Jomala Espholm och Ramsholm samt Kökar Idö utgöra härtill representativa exponenter för Ålands anmärkningsvärda artrika och vackert utvecklade havsstrandsvegetation.

Yttermera tvenne reservat äro att anteckna: L e m l a n d: Jungfruskär samt Svartnö och Kajholmen i H a m m a r l a n d. Reservatet Jungfruskär avser närmast fredning av öns anmärkningsvärt rika idgransbestånd. Det uppvisar i övrigt marker av rätt olika typ, främst granskog, men även representativa havsstränder. Svartnö utgör en exponent för en på Åland i vidsträckt grad företrädd bergig och karg barrskogsnatur. Kajholmen är ett obetydligt lågt skär av en typ, där jämte berggrund även lös jord finnes.

Vid sidan av lövängs- och havsstrandsvegetationen framstår på Åland i vidsträckt utsträckning en artrik och särpräglad vegetation på kalkhaltig kärr- och myrmark samt »träsk» omslutna av kalkhaltiga strandpartier bevuxna med en vacker växtlighet i harmonisk anslutning till vattnens yppiga vegetation, som ofta mer eller mindre helt täcker vattenytan. Beaktas bör även, att barrskogsmarkerna på Åland förete anmärkningsvärda drag, vilka göra en partiell fredning önskvärd.

Under hänvisning till riktningslinjerna för det betänkande rörande naturskyddet på Åland, som av mig enligt uppdrag den 25 jan. 1943 inlämnades till Ålands landskapsnämnd, får jag vördsamt hemställa, det ville Landskapsstyrelsen taga i övervägande möjliga skyddsåtgärder i nedannämnda fall, som synes vara av brådskande natur.

Till vegetationskaraktären på Åland hör, som ovan beaktats, en särpräglad vegetationsform på kalkhaltiga kärr- och myrmarker. En synnerligen representativ och därtill väl avgränsad och lätt tillgänglig sådan myrmark står att finna inom V e s t a n s u n d a by-område i J o m a l a socken, nära intill byvägen mot bottnen av Öjviken. Jag har vid tvenne olika tillfällen, senast den 2 augusti under den nu snart tilländalupna torra sommaren samt tidigare under normala väderleksförhållanden, haft tillfälle att demonstrera denna lokal för Landskapets forstmästare ALBIN ANDRÉE, som sålunda kan informera Landskapsstyrelsen med avseende å dess läge och karaktär samt angränsande natur- och odlingsförhållanden.

Området är till sin areal ej större än ca 250 × 150 m, varför dess eventuella fredande som naturskyddsområde torde kunna förutsättas i jämförelsevis ringa grad komma att medföra intrång på intressen av privat natur. I trädvegetationen ingår i stort sett endast sparsamt svagvuxen tall och gran, björk (*Betula pubescens*) och klibbal. Av buskar kan nämnas *Juniperus* samt *Salix repens* och *S. pentandra*.

Vegetationen på nu ifrågavarande myr är av den för kalkmyrar i Sverige utmärkande typen. Den synes mig väl bestå jämförelse med vegetationen på de vackraste myrar jag i Sverige sett i Dalarna och Jämtland.

Bland framträdande kärlväxter kan bl.a. nämnas följande mer eller mindre kalkälskande arter:

Selaginella ciliata
Sesleria coerulea
Eriophorum latifolium
Scirpus compressus
Sc. pauciflorus
Carex dioeca
C. flacca (= glauca)
C. Hostiana
(= Hornschuchiana)
Carex flava
C. lepidocarpa
C. pulicaris
Orchis cruenta
Epipactis palustris
Primula farinosa
Pinguicula vulgaris

Alldeles särskilt framträdande är den för åländska förhållanden anmärkningsvärt ymniga förekomsten av *Carex Hostiana, C. lepidocarpa* och orkidéen *Epipactis palustris*, den sistnämnda i hundratals exemplar över hela området. *Carex lepidocarpa* uppträder i en specifik form (*C. lepidocarpa* var. *turgida*), som jämväl anträffats i Jomala by, där densamma dock på grund av stark utdikning synes hava gått ut.

Helsingfors den 27 augusti 1955.

Alvar Palmgren
Prof. emer.
Ordförande i Societas pro Fauna et Flora Fennica.

Bilaga IV.

Societas pro Fauna et Flora Fennicas ekonomiska ställning under år 1955.

Redogörelse avgiven till årsmötet 17.5.1956 av skattmästaren, herr Sten Stockmann.

Sammandrag av kassakonto år 1955

Debet

Saldo från år 1954	2.635: —
Årsanslag	750.000: —
Anslag ur penningelotteriets vinstmedel	2.050.000: —
Tryckningsbidrag	3.015: —
Sålda publikationer	69.621: —
Räntor och dividender	79.195: —
	mk 2.954.466: —

Kredit

Tryckningskostnader	2.162.889: —
Redigeringsarvoden	161.000: —
Översättningar och renskrivning	25.150: —
Kostnader för föredrag	93.837: —
Kostnader för biblioteket	167.560: —
Annonser	45.830: —
Stipendier	27.500: —
Arvoden	141.000: —
Kostnader för ornitologiskt forskningsarbete	30.000: —

Kostnader för Norrlins sterbhus	59.020: —
Diverse utgifter	16.393: —
Diverse fonder	22.404: —
Saldo till år 1956	1.883: —
	mk 2.954.466: —

Förmögenhetsbalans den 31 december 1955

Aktiva

Kassa	1.883: —
Tryckalster	2.379.165: —
	mk 2.381.048: —

Passiva

Skuld till Oy Tilgmann Ab	553.543: —
Kapital	1.827.505: —
	mk 2.381.048: —

Fondernas inkomster och utgifter år 1955

Inkomster

Kapital 31.12.1954	1.202.295: —
Räntor	6.254: —
Dividender	68.040: —
Outgivna stipendier	4.000: —
Donation till de i frihetskriget stupades fond	15.000: —
Amortering på obligationer	2.552: —
Uppskattning av aktier	167.950: —
	mk 1.466.091: —

Utgifter

Sällskapet tillfallande räntor från:		
Stående fonden	23.290: —	
Sanmarks fond	700: —	
J. Ph. Palméns fond	1.600: —	
Siltalas fond	900: —	
Poppius fond	3.000: —	
Norrlins fond	1.000: —	
Carl Finniläs fond	2 400: —	
De i frihetskriget stupades fond	1.500: —	
Karl Langs fond	1.400: —	
Kurt-Erik Sundströms fond	600: —	
Alvar Palmgrens fond	19.500: —	55.890: —
Kapital 31.12.1955		1.410.201: —
		mk 1.466.091: —

Förmögenhetsbalans den 31 december 1955

Aktiva

Kapital- och sparräkningar	58.700: —
Obligationer	60.500: —
3000 aktier i AB Nordiska Föreningsbanken	600.000: —
350 » i Helsingfors Aktiebank	42.000: —
27 » i Tammerfors Linne- & Jern-Manufaktur	540.000: —
10 » i OY Stockmann AB	100.000: —
9 » i Helsingfors Pant-Aktiebolag	9.000: —
1 » i AB Nothamn	1: —
	mk 1.410.201:

Passiva

Stående fonden	512.579: —
Sanmarks fond	11.622: —
J. Ph. Palméns fond	37.505: —
Siltalas fond	19.328: —
Poppius fond	75.146: —
Norrlins fond	40.875: —
Carl Finniläs fond	68.808: —
De i frihetskriget stupades fond	63.024: —
Karl Langs fond	35.029: —
Hanna Langs fond	35.214: —
Kurt-Erik Sundströms fond	18.400: —
Alvar Palmgrens fond	492.671: —
	mk 1.410.201: —

Bilaga V.

Redogörelse för biblioteket under verksamhetsåret 1955—1956.

Avgiven vid årsmötet den 17.5.1956 av t.f. bibliotekarien, fil.dr GÖRAN BERGMAN.

Biblioteket har under årets lopp emottagit 2.777 nya nummer mot 2.862 föregående år. Årets tillskott motsvarar 15.5 hyllmeter, vilket i inbundet skick skulle bli något över 400 band.

På sällskapets bekostnad har under detta år för det av styrelsen beviljade anslaget inbundits 255 band. Vetenskapliga Samfundens Delegation har bekostat inbindning av 152 band. Detta år har alltså sammanlagt inbundits 407 band, vilket någorlunda motsvarar bibliotekets tillväxt under ett år.

Under detta år har följande 18 nya bytesförbindelser tillkommit:

Zavod za ribarstvo, na N. R. Makedonija, Skopje, Jugoslavien; The Faculty of Fisheries and Animal Husbandry, Hiroshima University, Fukuyama, Japan; Acta Zoologica Mexicana México, D. F., Mexico; The National Museum of Victoria, Melbourne, Austra-

lien; The Royal Ontario Museum of Zoology and Palaeontology, Toronto, Canada; Instituto Salesiano »Pablo Albero», Magdalena del Mar, Peru; Leningradskij Ordena Lenina Gosndarstvennyj Universitet imeni A. A. Ždanova, Leningrad, SSSR; Zoologisches Forschungsinstitut und Museum Alexander Koenig, Bonn, Västtyskland; Der Pfälzische Verein für Naturkunde und Naturschutz »Pollichia», Pfälzische Landesbibliothek Speyer a. Rh., Västtyskland; Museum of Natural History, Reykjavik, Island; The American Microscopical Society, East Lansing, Mich., U.S.A.; Agrártudományi Egyeten Központi Könyvtára, Gödöllö, Ungern; Instituto de Aclimatación, Almeria, Spanien; The Academy of Zoology, Agra, Indien; The Biological Society of Pakistan, Lahore, Pakistan; Eesti Loodusuurijate Selts Eesti NSV teaduste Akadeemia juures Tartu, ESSR; The Florida State Museum, Gainesville, Fla., U.S.A.; Moskovskij Gosudarstvennyj Universitet, Moskva, SSSR.

Den inventering och katalogisering av sällskapets utländska serier, som påbörjades förra året, har nu avslutats. I vinter eller eventuellt redan till julen utkommer en duplicerad katalog över de utländska serierna i sällskapets bibliotek.

Bilaga VI.

Minnesteckningar. — Muistopuheet.

CARL JÖRGEN WESENBERG-LUND †

Minnesord av ALEX. LUTHER.

Den 12 november 1955 avled i Hilleröd (Danmark) hydrobiologins »grand old man» professorn vid Köpenhamns universitet, f.d. föreståndaren för Danmarks sötvattenbiologiska station, CARL JÖRGEN WESENBERG-LUND i en ålder av i det närmaste 88 år. Med honom har en skarp iakttagare av naturen och en outtröttlig forskare gått bort. Hans kunskaper omfattade i enastående vidd vattnets organismer från protozoer upp till insekter och ryggradsdjur och han har framlagt sina rön dels i ett stort antal lärda avhandlingar och uppsatser, dels i form av sammanfattande allmänfattliga böcker, sådana som »Insektlivet i ferske vande» (1915) och »Biologie der Süsswassertiere» (1939). Dessa arbeten bygga på en suverän behärskning av ifrågavarande vidsträckta kunskapsområde. Framställningen är fängslande och vid omnämnandet av hans egna rön lyser ofta iakttagarglädjen fram.

Wesenberg-Lunds intresse stannade ej vid undersökningen av de levande organismerna, utan sträckte sig även till deras andel i uppkomsten av olika avlagringar i sjöarna. Naturskyddet hade i honom en ivrig förkämpe.

Med äldre och yngre finländska forskare, både zoologer och botanister stod Wesenberg-Lund i skriftutbyte och korrespondans. I vårt sällskap invaldes han 1917 såsom korresponderande ledamot, och 1955 till hedersledamot.

CURT SEGERSTRÅLE †

Minnestal vid månadsmötet den 4.2.1956 av HÅKAN LINDBERG.

Curt Segerstråle var medlem av en stor syskonskara som växte upp i ett hem som präglades av en allvarlig och ideell livssyn. Föräldrar och barn samlades kring gemensamma konstnärliga och litterära intressen som fördjupade familjelivet. Gemensamma upplevelser under talrika skärgårdssomrar med utflykter och fiskefärder skänkte inblick i naturen. Sporrad av ett djupt intresse, fri från tanken på egen vinning valde också Curt Segerstråle en levnadsbana. Han gick ut i livet med en glad föresats, att han genom studier av skärgårdens liv, av fiskarnas liv skulle tjäna ej endast forskningen utan även tjäna den befolkning som söker sin utkomst i havsbandet. Till en del infriades förhoppningarna och till en del kunde han glädja sig åt resultatet av sina strävanden, framför många av dem tornade sig dock svårigheter, som bidrog att i förtid bryta krafterna hos en sällsynt verksam och hängiven människa.

CURT OLOF SEGERSTRÅLE föddes den 5 december 1895 i Borgå. Hans föräldrar var lektorn Albert Segerstråle och Hanna Frosterus. Han blev student från Borgå lyceum 1914 och påbörjade samma år sina studier vid Helsingfors universitet. Redan 1916 invaldes han till medlem i Societas pro Fauna et Flora Fennica. Våren 1922 avlade han filosofiekandidatexamen med vitsord i zoologi, botanik, kemi och fysik. Han blev samma vår filosofie magister. Gradualavhandlingen bar titeln »Fiskeribiologiska undersökningar utanför mynningen av Borgå å och i Pellinge skärgård». Den var resultatet av flere års självständiga och metodiska undersökningar i den unge zoologens egen välkända skärgårdstrakt och den bedömdes med vitsordet laudatur. Ett sammandrag av avhandlingens väsentliga innehåll trycktes år 1921 i vårt sällskaps skrifter under namnet »Lämna årsringarna i fjällen hos våra vanliga sötvattensfiskar en tillförlitlig bild av fiskens tillväxt under olika åldersstadier?» Kring denna fråga kom de flesta av Segerstråles senare vetenskapliga undersökningar att röra sig.

Mina tidigaste minnen av Curt Segerstråle är från de första studentåren. Jag minns med vilken lätthet han inför de lärda herrarna kring det ovala bordet i detta sällskaps samlingssal vid Kaserngatan redogjorde för fiskarnas tillväxt, för fynd av sällsynta fiskar och för missbildningar hos fiskar. Jag minns honom från kretsen av jämnåriga, den muntraste av alla, alltid vänlig, hjälpsam och gammaldags ridderlig. Hans stundom högljudda skämt störde icke, det var helt fritt från sarkasm. Jag minns Curt Segerstråle från somrarna på Tvärminne med båtfärder och rika fiskefängen. På fiskardagar och folkfester höll han föredrag för skärgårdsborna om fiskarnas fjäll och tillväxt med hjälp av ofta i hast framställda diagramm och bilder. Varken långa avstånd eller otjänligt väder utgjorde hinder för hans föredragsresor.

Segerstråles stora aktivitet tog sig många uttryck. I facktidskrifter och i dagspressen skrev han talrika artiklar; redan från studentåren var han anställd av Nylands Fiskarförbund som ledare för försök med konstgjord kläckning av gäddrom, han verkade som lärare vid Fiskeriavdelningen vid Östra Nylands Folkhögskola och sedan vid Fiskarskolan i Pernå. Han gjorde täta resor i nyländska skärgården och ständigt insamlade han nytt material för sina fiskbiologiska studier. Han deltog själv i fisket och blev väl bekant med skärgårdsbefolkningens problem. Han överträffade mången yrkesfiskare i praktisk färdighet.

Segerstråle hade önskat sig en officiell position inom hemlandets fiskeriväsende; då hade han haft möjlighet att fullfölja de många arbetsuppgifter han ställde för sig. Det ringa fåtalet tjänster för fiskerimän var emellertid besatta. När honom erbjöds ett tillfälle att i främmande land övertaga en betydelsefull uppgift på fiskeriområdet, tog Segerstråle därför tillfället i akt. Han vann i oktober 1929 anställning inom den statliga fiskeriadministrationen i Chile, såsom »biólogo asesor» med uppgift att organisera fiskeriundervisningen. Under sin vistelse i Sydamerika deltog han bl.a., med stöd av ett statligt chilenskt stipendium, i en internationell kongress för biologi i Montevideo i Uruguay och höll där ett föredrag om metoder vid tillväxtbestämningar av fisk.

Segerstråle stannade ett och ett halvt år i Chile. På grund av försämrade ekonomiska konjunkturer indrogs hans tjänst vid fiskeridepartementet. I april 1931 återvände han till hemlandet. Det vittnar om en betydande energi, att han omedelbart efter hemkomsten återupptog sina avbrutna vetenskapliga undersökningar. Han fortsatte likaså sin undervisning vid Fiskarskolan i Pernå. Under sommaren 1931 vistades han två månader i Mellaneuropa och besökte särskilda institutioner för fiskeribiologi och en i Paris hållen kongress för fiskeri.

Under året 1933 utkom Segerstråles tvenne viktigaste vetenskapliga publikationer, vardera tryckta i vårt sällskaps Acta Zoologica. Den ena behandlar sommartemperaturens inverkan på tillväxten hos braxen och en del andra cyprinider i Sydfinland. Arbetet grundar sig på ett material från i det närmaste tjugu års insamlingar. Fiskens tillväxt beräknades enligt en av författaren själv utvecklad metod att fastställa den årliga tillväxtzonen hos fjällen. Med det andra arbetet från år 1933 disputerade Segerstråle för licentiatgrad. Avhandlingens titel är »Über scalimetrische Methoden zur Bestimmung des linearen Wachstum bei einigen Fischen, insbesondere bei Leuciscus idus L., Abramis brama L. und Perca fluviatilis L.» Detta arbete är ett av de grundläggande på fiskåldersbestämningens område och det citeras allmänt.

Trots ständiga ansatser fann Segerstråle aldrig ro att efter disputationen slutföra sina tentamina och sålunda nå filosofie doktorsgrad. För hans prak-

tiskt verksamma natur yppade sig ständigt uppgifter som syntes brådskande. Han ägde en outtömlig uppfinnings- och initiativrikedom, då han sökte avhjälpa de påtagliga bristerna i handeln av fisk, särskilt skärgårdens fisk. Han tog initiativet till grundandet av flere sammanslutningar av fiskare i syfte att förbättra fiskhandeln och transporten av fisk till avyttringsplatserna. Tålmodigt vände han sig i skrivelse efter skrivelse till statliga och kommunala myndigheter med förslag till förbättringar. Särskilt låg förbättringen av handeln i huvudstaden honom varmt om hjärtat. Ett medel att förhjälpa fiskarbefolkningen till en bättre utkomst såg Segerstråle i en utökad och organiserad fiskodling. På hans initiativ stiftades föreningen Fiskodlingens vänner, vars ledande kraft han var under många år.

Många av Curt Segerstråles initiativ ledde till ringa resultat. Skärgårdsbefolkningen är konservativ, den kunde icke alltid följa honom i hans raska förbättringsiver. Han vägleddes av det goda syftet hos sina ideer, men icke alltid av hänsyn till de olika, ofta stridiga intressen som kunde beröras av ideernas praktiska genomförande. Härtill kom följderna av en under mannaåren prononcerad ojämnhet i Segerstråles arbetskapacitet. Under perioder av aktiv handlingskraft uppgjordes program och igångsattes arbeten, som icke kunde fullföljas under en period av nedsatt arbetsförmåga.

Trots att Segerstråle styrkt sin vetenskapliga kompetens och under studieresor och praktisk verksamhet fördjupat sina insikter i fiskerifrågor erhöll han icke någon fast anställning i vårt fiskeriväsende. Måhända var de ovan antydda dragen i hans natur en orsak till detta. Hans fåfänga strävan att nå en fast position verkade emellertid ytterligare splittrande på honom. Avsaknaden av en säker inkomst tvang honom att övertaga tillfälliga och mindre uppgifter, där sådana erbjöds honom. Han var en del av året 1932 konsulterande fackman vid Finlands Fiskexport Ab, han var under ett år (1933 till 1934) direktör för Petsamon Öljy- ja Kalajauhotehdas Oy, han skrev artiklar och notiser i dagspressen ännu flitigare än tidigare. Ett anbud att återinträda i chilensk statstjänst avböjde han däremot. De särskilda uppdrag han erhöll av vår statliga fiskeriadministration var blott tillfälliga, Fiskodlingens vänner kunde i brist på medel icke regelbundet utbetala sin verksamhetsledares lön. Motgångarna syntes dock icke nedslå hans goda humör och hans optimism. Han utgav ett arbete om havsforellen på Karelska Näset och i Nyland (1937), han skrev en artikel om gäddan och abborren i Sydfinlands kustvatten i Nordenskiöld-samfundets skärgårdsbok (1948) och han planlade nya fiskbiologiska undersökningar.

Alltnog kunde Curt Segerstråle glädja sig åt framgången av ett av sina käraste strävanden, på många håll i landet hade hans väckande insats för fiskodling lämnat bestående spår. En del av de anstalter för fiskkläckning som han grundade arbeta fortfarande med framgång. Hans av föreningen

Fiskodlingens vänner utgivna instruktionsbok »Fiskodling och fiskevård» har vunnit spridning.

Men Curt Segerstråles fysiska kraft kunde ej i längden motstå den slitande rastlösa verksamheten och den nedstämdhet han periodvis led av. En starkt tilltagande fetma ansträngde den livligt rörlige mannen. Hösten 1952 drabbades han av en svår febersjukdom som starkt ansträngde hans hjärta och ledde till blodpropp i hjärnan. Under kortare tider återvann han en del av sin förlorade hälsa och man kunde se spår av hans forna arbetsförmåga. Efter tvenne återfall av hans sjukdom bröts dock slutligen hans kroppskrafter. Sin starka livsvilja bevarade han till det sista.

Curt Segerstråle dog den 5 juni 1955 vid 59 års ålder.

Han hade år 1944 ingått äktenskap med Dagny Flodin och hade med henne två barn, en flicka och en gosse.

För vänner till Curt Segerstråle som minns honom från hans ungdomsdagar, som följt med hans osjälviska strävanden, för vilka han offrade hela sin mannakraft och som sett honom i förtid gå bort utan att de förhoppningar han ställde på livet kunnat infrias, ter sig hans liv som en tragedi. Men det fanns så mycket gott, så mycken idealitet och trofasthet hos Curt Segerstråle, att minnet av honom är höljt i ljus. Vi tro, att hans förmåga, hans insikter och idérikedom, rätt tillvaratagna och utnyttjade med hänsyn till hans särart hade kunnat skapa bestående positiva insatser, vilket måhända hade gestaltat hans liv helt annorlunda.

VERNER LUIKKA LUOTOLA †

BRUNO MALMIon kirjoittama muistopuhe.

Kesäk. 19 p:nä 1955 kuoli Heinolassa eläkkeelle siirtynyt Heinolan seminaarin luonnontieteitten lehtori LUIKKA LUOTOLA 71 v. ikäisenä. Hänessä poistui maamme luonnontutkijain riveistä harras luonnontutkija ja innokas retkeilijä.

Käytyään kansakoulunopettajaseminaarin toimi lehtori Luotola ensin kansakoulunopettajana eri pitäjissä kunnes hän v. 1916 nimitettiin Heinolan seminaarin lehtoriksi. Kansakoulun opettajana toimiessaan suoritti L. v. 1914 fil.kand. tutkinnon pääaineina luonnontieteet ja maantiede ja täydensi tietojaan muissakin aineissa, joiden opetus siihen aikaan kuului luonnontieteitten lehtorin opetusvelvollisuuteen. Vaativan opettajatoimensa ja lukuisten yhteiskunnallisten luottamustehtäviensä ohella riitti häneltä aikaa ulkomaisiin opintomatkoihin, joilla hän kartutti tietojaan opetusaineissaan, sekä retkeilyihin luonnossa. Opinto- ja tutkimusmatkat suoritti Luotola tavallisesti kesäloman aikana suunnaten ne milloin Ruotsiin (14), milloin Keski- ja Etelä-

Eurooppaan (24), Englantiin (26), Viroon ja Unkariin (28). Näillä matkoilla liikkui L. luonnossa tutustuen sen kasvi- ja eläinmaailmaan sekä maantieteellisiin erikoisuuksiin ja muodostuksiin.

Kotimaassaan oli L. tunnettu ahkerana retkeilijänä, innokkaana purjehtijana ja suurena auringon palvojana. Juuri purjehdusmatkoilla sopi hänen mainiosti yhdistää nämä kolme harrastuspiiriään. Lähtökohtana oli hänen kesäkotinsa Kauniston talossa Kustavissa. Sieltä sopi mainiosti suorittaa retkiä ensin kotipitäjän saaristoon, sitten kauemmaksi Kihdin saariin, Uudenkaupungin ja Satakunnan rannikolle. Retkien ja tutkimusmatkojen tuloksena syntyi laaja Kustavin kasvullisuutta selvittelevä julkaisu v. 1931 ja tiedonanto Saaristomeren Botrychium-lajeista ym.

Paitsi erinäisillä purjehdusretkillä Saaristomerellä v. 1936 olin hänen mukanaan Kuusamon retkellä v. 1934. Näillä matkoilla osottautui L. tarkaksi havaintojen tekijäksi, kestäväksi retkeilijäksi ja erinomaiseksi toveriksi, jonka iloinen, avulias ja toveristaan huolehtiva luonne jo silloin teki toveriin erikoisen myönteisen vaikutuksen. Sellaisena ystävällisenä ja uhrautuvana toverina ja innostuneena luonnon ihailijana varmaankin kaikki hänen kanssaan kosketuksiin joutuneet hänet muistissaan säilyttävät.

ELISABETH FINNILÄ †

Minnesord av Richard Frey.

Fru Elisabeth Finnilä f. Häggblom avled den 1 jan. 1956 i Helsingfors i en ålder av 87 år. Hon invaldes jämte sin man direktör Carl Johan Finnilä år 1919 till medlem av Societas pro Fauna et Flora Fennica såsom en gärd av tacksamhet och högaktning för den donation som makarna Finnilä samma år överlämnade till Sällskapet till minnet av deras under Finlands frihetskamp den 2 febr. 1918 stupade son, den kände ornitologen och författaren Carl Finnilä. Enligt makarna Finniläs önskan skall donationen förvaltas av Sällskapet under namn av »e.o. amanuens Carl Finniläs fond» och användas till främjande av Sällskapets verksamhet. År 1922 donerade fru Finnilä ytterligare ett belopp att fogas till nämnda fond. Fru Finnilä var en sällsynt älskvärd personlighet, som vaket följde med händelserna i tiden och med särskilt intresse allt det, som berörde den svenska folkstammen i vårt land.

JOHANNES GABRIEL GRANÖ †

Muistosanoja, kirjoittanut Kaarlo Hildén.

Professori Jóhannes Gabriel Granön elämän sammuessa helmikuun 23 päivänä 1956 poistui keskuudestamme kansainvälisesti tunnettu tutkija ja

Typis expr. 22. 8. 1957

maamme kulttuurielämän arvovaltainen edustaja. Kuollessaan hän oli lähes 74-vuotias.

Granö suoritti monipuolisen ja mittavan elämäntyön maantieteilijänä. Tieteellisen uransa ensimmäisinä vuosikymmeninä hän teki laajoja kenttätutkimuksia Aasian keskiosissa, elämänsä myöhemmissä vaiheissa hän omistautui varsinkin tieteensä metodologisiin kysymyksiin.

Jo nuorena ylioppilaana Granö saattoi avartaa näköpiiriään seuratessaan isäänsä, Siperian suomalaisten siirtolaisten pappia tämän pitkillä virkamatkoilla yli Pohjois-Aasian rannattomien, jokien halkomien arolakeuksien. Nuoruusvuosien retkiä seurasivat monet pitkät tutkimusmatkat manteren vuoristoisiin sydänosiin. Keskeisimmäksi tutkimuskohteeksi tuli Altain vuorimaa, johon Granö ensi kerran tutustui jo 1905 ja jonka maantieteellisiä oloja hän yliopiston myöntämän Rosenbergin apurahan turvin yksityiskohtaisesti selvitteli 1913—16. Paitsi Altaihin hän teki antoisia tutkimusmatkoja myös Mongoliaan, Tienshan-vuoristoon, Amurinmaahan, Kaukasiaan ja Japaniin. Tässä seurassa on syytä mainita, että hän tutkimusmatkoillaan kohdisti huomiota myös elolliseen luontoon, erittäinkin kasvillisuuteen ja tämän maisemalliseen merkitykseen. Nuoruudesta pitäen biologiset tieteet, nimenomaan kasvitiede, olivat häntä kiinnostaneet, eikä kiinnostus vähentynyt silloinkaan kun maantieteelliset kysymykset olivat ottaneet hänet yhä enemmän valtoihinsa. Matkoiltaan hän toi kotiin huomattavan laajan ja edustavan herbarion. Paitsi Aasian maantiedettä käsitteleviin esityksiinsä sisältyviä kasvillisuutta koskevia lukuja hän julkaisi eräitä erikoistutkimuksia kasvi- ja eläinmaantieteen alalta. Maininnan ansaitsee myös hänen suunnittelemansa ja toimittamansa »Suomen Kartasto 1925», jossa mm. ilmestyi hänen yksin laatimansa kasvipeitettä ja väestön jakautumista esittävä suuritöinen ja alallaan ensimmäinen kartografinen yleisesitys.

Merkittävän elämäntyön Granö suoritti oman tieteensä metodikkona. Syvällisemmin kuin kukaan toinen pohjoismainen tutkija hän pohti maantieteen olemusta ja tehtäviä. Hän loi omaperäisen oppisuunnan, joka kaikkialla maantieteilijöiden keskuudessa tunnetaan »puhtaan maantieteen» nimellä. Tämä johdonmukainen maisematieteellinen järjestelmä herätti huomiota ja vilkasta ajatuksenvaihtoa kansainvälisissä piireissä.

Kaikille Granön julkaisuille antavat leiman syvällinen eläytyminen esitettävään kysymykseen, laaja lukeneisuus, johdonmukainen käsittely, selkeä esitystapa ja hiottu kielellinen asu. Julkaisuillaan, joista eräät ovat tulleet käytäntöön yliopistollisessa opetuksessa, Granö suoritti myös arvokkaan opetustyön. Vielä merkittävämpi oli hänen henkilökohtainen opetuksensa. Kymmenet ylioppilaspolvet ovat saaneet herätteitä itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn hänen johdollaan. Kolmessa yliopistossa, Tartossa (1919—23), Hel-

singissä (1923—26 ja 1945—50) ja Turussa (1926 -45), hän kutsuttuna professorina suoritti runsaita hedelmiä kantaneen kasvatustyönsä.

Monet tieteelliset seurat saivat nauttia Granön syvällisistä tiedoista ja kokemuksista. Lähinnä hänen sydäntään oli ymmärrettävistä syistä Suomen Maantieteellinen seura, jonka työjäseneksi hänet kutsuttiin 1906. Jo vuotta aikaisemmin hän oli liittynyt Fauna- ja Flora-seuraan, johon hän siten kuului jäsenenä puolen vuosisadan ajan. Myös ulkomaisissa tieteellisissä piireissä Granö nautti suurta arvonantoa. Hän oli mm. kymmenen ulkomaisen seuran kunniajäsen ja viiden seuran ulkomainen jäsen.

Runsain mitoin Granö sai tunnustusta työstään ja saavutuksistaan. Mutta kunniaa ja mainetta hän ei tavoitellut. Koko olemukseltaan hän oli vaatimaton ja hienostunut. Hän jätti muiston syvällisestä, totuuteen pyrkivästä tutkijasta, monipuolisesta kulttuurihenkilöstä sekä jalosta persoonallisuudesta, josta säteili luontaista arvokkuutta, hyvää tahtoa ja sydämen lämpöä.

ARTHUR WILHELM GRANIT †

Minnesord vid månadsmötet den 5.5.1956 av ERNST HÄYRÉN.

Forstmästare ARTHUR WILHELM GRANIT var född i Korpo den 10 januari 1871. Han blev student 1892 i Åbo och dimitterades två år senare från Evois forstinstitut. Under de följande åren verkade han såsom skogstaxator och forstrevisor. År 1908 lämnade han statens tjänst och ägnade sig åt sin egen firma, A. W. Granits skogsbyrå, som han inrättat år 1897. Han var även under flere år sekreterare i Föreningen för skogskultur, som han själv grundat. Han avled den 27 februari 1956 till följd av en olyckshändelse.

Granit var i hög grad intresserad av naturen och alla slags naturföreteelser. Under resor och förrättningar i Lappmarken begagnade han tillfället till iakttagelser av olika slag. Tidigast fäste han sin uppmärksamhet vid fjällemmeln och dess vandringar och har om dessa ämnen publicerat fem uppsatser i vårt Sällskaps skrifter (Meddelanden 22, 1896; 23, 1898; 29, 1904; 30, 1904; Memoranda 30, 1955). Tillsammans med B. Poppius meddelade han ornitologiska iakttagelser gjorda i Enare, Utsjoki och Syd-Varanger sommaren 1897 (i Sällskapets Acta, Bd. 15, 1898, såsom bihang till en artikel av Nordling). Senare publicerade han några ornitologiska iakttagelser från sin hemsocken Korpo (Memor. 21, 1945, och 30, 1955). Han skrev om podurider på snö (Medd. 24, 1900), om samhällen av förvildade bin (Medd. 30, 1904), om härjningar av Cidaria dilutata (Medd. 33 och 34), m.m. Han var intresserad även av botaniska frågor. Han gjorde iakttagelser om tall och gran i Syd-Varanger och om Betula verrucosa i Pasvigdalen (Medd. 24). Han meddelade om en abnormt utvecklad tallkottegyttring (Medd. 26) och om fasciationer

och andra dendrologiska märkvärdigheter (Medd. 27). Han lämnade iakttagelser om tryffelliknande svampar såsom föda åt grävlingen (Medd. 34), om askbestånd i sydvästra Finland (Medd. 36) och om köldvintrarnas verkningar i Korpo (Mem. 26), etc. Inalles ingår ett trettiotal meddelanden och notiser av hans hand i vårt Sällskaps skrifter. Dessutom har han skrivit även på annat håll, i Tidskrift för jägare och fiskare, i Forstföreningens Meddelanden och i Geografiska föreningens tidskrift.

Granit var mångsidigt verksam. Han ägnade sig åt genealogi, filologi och bygdehistoria. Särskilt har han studerat Korpo sockens historia, där han innehade fädernegården Vikminne.

Med Granit har en verksam ledamot av vårt Sällskap gått hädan, en naturvän med öppen blick för företeelserna i livet.

JUSTUS MONTELL †[1])

Minnestal vid månadsmötet den 4.2.1956 av ALEX. LUTHER.

JUSTUS ELIAS MONTELL föddes den 16.8.1869 i Geta på Åland, där föräldrarna, löjtnanten Frans Wilhelm Eugen Montell och hans hustru Serena Viktoria, född Ekbom, ägde Bolstaholm gård.

Han genomgick Svenska klassiska lyceet i Åbo. Bliven student 1890 ägnade han sig med iver åt biologiska studier, och utförde de praktiska arbetena för vitsordet laudatur i zoologi och botanik, samt för cum laude i fysik och kemi. Främst var det fjärilar och växter som fängslade honom och från och med 1893 vittna smärre notiser i våra Meddelanden om av honom gjorda intressantare fynd. I Helsingfors botaniska bytesförening var han en ivrigt verksam medlem. I vårt sällskap invaldes han redan 1890.

Hans sinne för form och färg tog sig uttryck även i fallenhet för ritning och målning och han begagnade det tillfälle till handledning häri, som erbjöds i Universitetets ritsal. Såsom en uppmuntran och ett erkännande av sina framsteg på detta område erhöll han ett litet stipendium (100 mk), vilket hade till följd att han beslöt att helt egna sig åt konsten.

Jämte sina bröder hade han ärvt fädernegården på Åland. Då ingen av arvingarna var jordbrukare, såldes egendomen, varigenom Justus Montell kom i besittning av en anspråkslös förmögenhet. Denna använde han till sin utbildning, och idkade konststudier dels i Helsingfors och Stockholm, men främst i München 1895—1897, vartill anslöt sig en vistelse i Italien 1897.

Justus Montell var en yngling med stor aptit på livet, en god kamrat, öppen, glad och skämtsam. Han trivdes i ett gott lag av vänner och drog å sin sida

[1]) Avliden den 6 aug. 1954. Omnämnd i årsberättelsen för verksamhetsåret 1954—1955 (Mem. 31, s. 106, s. 119).

likasinnade till sig. Ett gott glas satte han värde på, utan att dock taga sig för mycket till bästa och han var ej okänslig för kvinnlig fägring. Han var en god berättare och uppskattade även ett vågat skämt, men blev aldrig vulgär. I München var han ordförande i den Skandinaviska klubben och fick som sådan bl.a. representera vid ett besök av kung Oscar II. Det var ett glatt bohémliv han förde i »Isar-Aten», men det slukade penningar; den ärvda förmögenheten smalt starkt ihop och var snart förbrukad.

Han återvände till hemlandet med en väldig artistkappa — om jag minnes rätt var den 7 m i fållen — en konstnärskravatt med stora, utstående snibbar och även i övrigt med ett högst artistiskt utseende, men fattig som en kyrkråtta och utan en sådan konstnärlig produktion, att han på den hade kunnat bygga sin existens. Han sökte fortsätta på konstnärsbanan och ställde då och då ut sina dukar, men det var ej mycket han fick sålt. Skulderna växte och framtiden tedde sig dyster, för att ej säga hopplös.

Men han hade goda vänner, som insågo, att hans ekonomi måste byggas på en fastare grund. De övertalade honom att bli forstman, ett område, där hans kärlek till naturen skulle komma till sin rätt och där han skulle få användning för sina biologiska kunskaper. Montell var i början motsträvig, men kamraterna anmälde honom som elev i Evois forstinstitut, köpte järnvägsbiljett åt honom, följde honom till tåget och väntade tills det avgick, för att han ej i sista minuten skulle ångra sig. Han kom till Evois, genomgick institutet och utdimitterades därifrån 1902.

När det sedan gällde att få en anställning, begärde han att få en sådan i Lappland. Han blev t.f. forstuppsyningsman i Muonio revir 1902, sedan t.f. forstmästare i Enontekis revir 1905, ordinarie forstmästare i samma revir 1907 och forstmästare i Muonio 1913. Nu kunde han, vid sidan av sina tjänsteåligganden egna sig åt sina biologiska intressen, som igen blossade upp i full intensitet. Det var, som förut, växterna och fjärilarna, men därjämte även fåglarna, som framför allt fängslade honom, och han hopbragte en omfattande fjärilsamling samt ett imponerande herbarium. Därvid nöjde han sig icke med samlingar blott från hemlandet, utan inledde och utvecklade bytesförbindelser med samlare runt om i världen, främst dock inom den palearktiska regionen. De många specifikt lappska arter, som han kunde erbjuda, voro i utlandet mycket eftertraktade bytesobjekt. — Själv hade han städse — även under sin konstnärstid — var han än vistades, kompletterat sitt herbarium. Stora tillskott till detsamma hade han fått under speciella insamlingsresor, som han företagit till Ladoga-trakten 1893, Kuusamo 1898 och 1937, Kola halvön 1899, Petsamo 1935 och 1939. Det herbarium han hopbragt ansågs vara det största privatherbariet i Norden.

Herbariets växtpackor förvarades i säckar av linnetyg, som omsorgsfullt tillsnördes för att skydda innehållet mot skadeinsekter. Dessutom sterilise-

rades samlingen genom att herbariet vintertid hölls uppe på vinden, där temperaturen kunde sjunka till —40° C, varvid alla eventuellt förekommande skadedjur dogo.

Den forna glada och sällskapliga bohémen trivdes i de mycket ensliga förhållandena i höga norden. Han såg däruppe en och annan bildad man, som i avskildheten från den invanda kulturella miljön försummade omvårdnaden om sin person vilket hade en förslappning av arbetsenergin till följd. En sådan försumpning beslöt han att undvika. Självaktningen krävde, att han fortfarande kunde känna sig som en civiliserad människa. Därför rakade han sig i ödemarken varje dag och gick i sitt hem gärna med stärkkrage och kravatt. När han då och då uppenbarade sig i huvudstaden var han städse en kulturmänniska, elegant, livlig och full av intressen.

Montells tjänsteområde sträckte sig ända upp till trakten av Kilpisjärvi. Här fängslades han av fjällvegetationen på Malla, där en mängd sällsynta, högnordiska arter förekommo. Han väckte förslag om fjällets fridlysning och hade glädjen att det officiellt blev förklarat för naturskyddsområde. Även uppgjorde han förslag till nationalparker vid Pallas- och Ounastunturi.

Till Åbo Akademi hade från olika håll skänkts avsevärda botaniska och zoologiska samlingar. Några lärostolar i de biologiska vetenskaperna funnos ej vid akademin och skötseln av det i sin begynnelse varande och växande museet vållade bekymmer hos de ledande personerna. En vårdare av samlingarna behövdes.

På initiativ av prof. Alvar Palmgren, och efter det att prof. Enzio Reuter hade rådfrågats med avseende på de zoologiska samlingarna, träffades mellan Åbo Akademi och Montell en överenskommelse av följande innehåll: Montell skulle skänka sitt herbarium till Akademin och bli vårdare för dess samtliga biologiska samlingar. I gengäld för gåvan skulle Akademin åt honom betala en lön, som till sin storlek ungefär motsvarade räntorna på det kapitalvärde, som herbariet vid överlåtelsen ansågs äga. En förutsättning för detta arrangemang var, att Montell i förtid skulle pensioneras av forststyrelsen. Sedan myndigheterna givit sitt bifall härtill trädde överenskommelsen i kraft och han överflyttade 1930 till Åbo.

Montell fick nu helt egna sig åt det, som blev hans främsta uppgift i livet: skötseln och förkovrandet av samlingarna. I sitt museum arbetade han med outtröttlig flit, intresse och uthållighet, framför allt på herbariets ordnande, och man måste häpna över den prestation han ensam fått till stånd. Under ferierna företog han nästan varje sommar exkursioner i sitt kära Lappland och återvände på hösten med ett rikt utbyte av växter och fjärilar, vilka dels fogades till samlingarna, dels användes som bytesmaterial.

Montells vetenskapliga publikationer uppgå till 72. De äro dels av faunistiskt innehåll (40 st.), dels av floristiskt, eller ock behandla de naturskydds-

frågor. De flesta äro smärre notiser eller uppsatser i vilka nya fynd meddelas. Ett större arbete (260 sidor) handlar om fågelfaunan i Muonio socken och angränsande delar av Enontekis och Kittilä socknar (1917). Flertalet av dessa publikationer ingå i vårt sällskaps serier. I allt vad Montell offentliggjort dokumenterar han sig som en skarpsynt iakttagare och en pålitlig forskare.

Talrika äro de gåvor, som Helsingfors universitets botaniska och zoologiska museer emottagit av honom. Han har även lämnat bidrag till olika botaniska exsiccatverk.

Såsom erkänsla för det nitiska arbete han utfört promoverades han 1947 av Åbo Akademi till hedersdoktor.

Under de senaste åren av Montells liv började krafterna långsamt avtaga, men in i det sista var han flitigt i arbete, och det oförbränneliga, glada humöret fanns kvar. Han avled efter en kort sjukdom den 6 augusti 1954.

Minnesord, över Justus Montell, författade av prof. F. W. Klingstedt, ingå i Årsskrift utgiven av Åbo Akademi XXXVIII—XXXIX. Prof. Klingstedt har godhetsfullt ställt avskrifter av Montells meritförteckning och andra handlingar till mitt förfogande.

EMIL ENROTH †

Minnesord av E. QVARNSTRÖM.

Det var en svagt flämtande livslåga, som omsider slocknade en natt, när EMIL ENROTH rycktes bort ur de levandes led i Gävle 2.9.1953. Sin sista sommar tillbragte han på Sandholmen i Sibbo. Botaniken hade blivit hans scientia amabilis och han hade hoppats få fortsätta sitt studium av växterna på holmen, vilka han kände nästan personligen. Men ödet hade beslutat annorlunda. Den lungsjukdom han ådragit sig som läkare vid Finlands ambulans i ryskjapanska kriget 1904—1905 hade hunnit få ett så fast grepp om honom och vållade honom en så svår andnöd att han ingenting bättre begärde än att få stiga över tröskeln till det okända. Naturligtvis kunde ingen missunna honom den frid som kom honom till del efter en halvsekellång kamp mot den oövervinnerlige inre fienden, som i långsamt tempo underminerade hans livskraft. Det oaktat var hans bortgång en smärtsam förlust icke blott för hans närmaste utan också för hans kolleger och vänner i Finland och Sverige. Alla hade de en stark förnimmelse av att de blivit berövade den värdefulla tillgång en särpräglad och trofast vän utgör.

Enroth föddes i Åbo 17.9.1879. Han blev student från svenska klassiska lyceum och klassiker förblev han livet igenom. Han ägnade sig åt medicinska studier och blev licentiat 1907. Efter en tids verksamhet som praktiker reste han till Amerika, där han under flere år utövade en omfattande läkarverksamhet.

Men också i Amerika blev han ofta påmind om att hälsans gudagåva icke var honom förunnad. Med sin verksamhetslust var han icke skapad för sanatoriernas vilstolar; de tillskyndade honom alltid svåra olustförnimmelser.

Driven av hemlängtan återvände Enroth strax före världskriget och blev assistent vid ögonkliniken i Helsingfors 1914. År 1922 blev han docent i oftalmologi. Vid doktorspromotionen 1919 var han primus doktor. Professor Ragnar Granit, som i Finska Läkarsällskapets Handlingar ristat en av varm vänskap och beundran buren dödsruna över Enroth, ger en vacker bild av hans insats som lärare och vägledare för sina elever, till vilka Granit själv hörde. Hur väl karaktäriserar icke Granit honom, när han säger att Enroths livsgärning uppbars av en numera hos medicinare sällsynt egenskap. Enroth var i ordets engelska betydelse »naturalist», vilket till svenska inte enbart kan översättas med »naturforskare» utan också innefattar »naturvän» och »naturiakttagare» med ett visst mått av filosofisk reflexion i bakgrunden. Darwin och hans samtida representerade i detta ordets bemärkelse de stora naturalisternas epok.

Enroths vetenskapliga produktion rör sig liksom allt hans tänkande på ett högt plan; en sakkunnig, professor Ploman i Sverige har tillerkänt densamma ett bestående värde.

En glädje av stora mått beredde honom hans enda dotter, numera läkarhustru i Amerika, när hon följde i sin faders fotspår och med en avhandling om flimmermetodens elektrofysiologi — ett ämne som Enroth själv sysslat med — förvärvade doktorsgraden vid Karolinska institutet.

En av Enroths närmaste vänner, professor Fabian Langenskiöld har ställt den rätta diagnosen på Enroth som umgängesvän, när han kallar honom samtalskonstnär. Han hade svåra morgondepressioner, men han hörde till de ambivalenta. När kvällen nalkades och han fick sitta tillsammans med gamla vänner och dryfta tingens konstiga sammanhang utvecklade han ett strålande humör och en betagande konversationskonst.

Enroth hörde till dem som alltid ville ha en bok i sin närhet och hans kunskapsförråd var imponerande. Intet mänskligt var honom främmande. Livet på havet var väl hans största passion och från sina många långfärder ägde han en ingående kännedom om snart sagt alla Östersjöns hamnar. Vintertid fortsatte han sina seglatser i sällskap med Joseph Conrad; genom sin sakkunskap blev denne märklige man favoritförfattaren för Enroth liksom för alla sjölivets vänner. Enroths intresse för alla naturföreteelser omfattade också de drivande skyarna och de tindrande stjärnorna d.v.s. meteorologin och astronomin. Också på dessa områden hade han grundliga kunskaper, vilka han hade både nytta och glädje av under sitt samliv med havet.

Som sällskap i skog och mark var Enroth den intensive naturalisten, som med alla sinnen på helspänn betraktade och begrundade naturens skapelse-

verksamhet, sådan den manifesterar sig i formernas, färgernas och dofternas oöverskådliga mångfald. Vare sig man paddlade med honom i forstmästar Hugo Hornborgs fängslande näckrosrike i Kymmeneälv eller på Åland jagade efter lövängarnas orkideer undfick man alltid en fläkt av hans naturhänförelse. Han kunde försjunka i betraktelser över flugblomstrets under, men också njuta av darrgräsets subtila, arkitektoniska skönhet.

Under sina vandringar på Åland trodde han sig t.o.m. ha gjort en vetenskaplig upptäckt. Han tyckte sig ha funnit att majvivan (Primula farinosa) och jungfrulinet (Polygala amarellum) sökte varandras sällskap och funno behag i att blomma samtidigt. Det tillkommer fackbotanikerna att utröna om hans iakttagelse, som han med iver demonstrerade, äger någon grund, men honom själv beredde den stor glädje. »Besserwisser» agerade han likväl aldrig, varken i naturen eller inomhus. Sina förmodanden och påståenden framförde han alltid med den vises ödmjuka sinne, övertygad som han var om att livets gåta är för stor för att vara fattbar för människans lilla förstånd. Han hade mycket litet förståelse för förkunnartypen — så kallade han den — som anser sig ha kommit till klarhet om, på vilken hylla den absoluta sanningen, den som skall frälsa mänskligheten, finnes.

Till sin läggning var Enroth rätt pessimistisk. Han hade alltför länge vandrat med liemannen som ständig följeslagare och sett för mycket av lidelsernas segertåg i världen för att kunna omfatta någon ljusare livssyn. Han hade varit åsyna vittne till kinesernas förtvivlan, när pansarvagnarna mejade ner deras fruktträd och deras förhoppningar om det alltid magra levebrödet. Under en långvarig vistelse i Egypten hade Enroth under samtal med bildade araber kommit i kontakt med den växande fientligheten mot Europa, vilken i vår tid slagit ut i full låga. En redogörelse för sina medicinska intryck slutade han med att ge dem, som hade höga tankar om Europas förträfflighet, rådet att icke dröja för länge i Orienten.

Sådan är den bild Emil Enroth lämnat efter sig i minnenas skattkammare hos sina kamrater. Under sin tunga vandring mot den port, som icke öppnas inifrån, hade han oftare än de flesta haft orsak att med skaldinnan Karin Boye utbrista: Ve mig, min fot är för tung för de svindlande höga stigarna, men han föredrog att vara sitt ödes överman, ehuru krafterna ofta sviktade för honom.

I sin förkärlek för kosmiska och filosofiska tankar hade Enroth en givande styrkekälla; de gåvo honom något av det Torsten Bohlin kallar hemkänsla i evigheten, en rikedom, som den fattiga Orienten äger i vida större omfattning än Europa.

Societas pro Fauna et Flora Fennica 13. 5. 1955—17. 5. 1956.

Vuosikertomus, esittänyt vuosikokouksessa toukokuun 17 p:nä Seuran puheenjohtaja, täysinpalvellut professori ALVAR PALMGREN.[1]

Seuramme 135. toimintavuosi päättyy tänään.

Viitaten niihin selontekoihin, joita herrat rahastonhoitaja ja vt. kirjastonhoitaja tänään antavat Seuran taloudesta sekä kirjaston hoidosta ja kasvusta, saan Seuran muusta toiminnasta esittää seuraavan selonteon.

Tämän lisäksi Seuran intendentit antavat tavanmukaiset selostukset Yliopiston kotimaisten kasvi- ja eläintieteellisten kokoelmien kasvusta.

Varsinaiset *kuukausikokoukset* on pidetty lauantaisin, 1 lokak., 12 marrask., (ei lauant. marraskuun 5 p:nä silloin sattuneen pyhäpäivän takia), 3 jouluk., 4 helmik., 3 maalisk., 7 huhtik., 5 toukok. sekä vuosikokous tänään 17 toukok. (ei Kukan päivänä, 13 toukok., silloin sattuneen pyhäpäivän takia).

Varsinaisten kokouksien lisäksi on Seura perjantaina 20 p:nä lokakuuta pitänyt *ylimääräisen kokouksen* kuullakseen kirjeenvaihtajajäsenensä täysinpalvelleen professorin CARL SKOTTSBERGin (Göteporista) esitelmää.

Prof. Skottsbergin lisäksi ovat dos. ERIC FABRICIUS (Tukholmasta) ja prof. BERTEL VON BONSDORFF kutsusta pitäneet esitelmiä, edellinen kuukausikokouksessa 4 helmik., jälkimmäinen kuukausikokouksessa 7 huhtik.

Kaikki kokoukset on pidetty alkaen klo 19, vuosikokous tänään Talonpoikaissäädyn, muut Porvarissäädyn entisessä istuntosalissa. Varsinaisissa kokouksissa on ollut läsnä 21—43 jäsentä (32, 27, 21, 41, 24, 40, 43), julkisia alkajaisesitelmiä kuulemassa 29—65 kuulijaa (41, 45, 42, 65, 29, 65, 55). Ylimääräisessä kokouksessa 20. 10. oli läsnäolijain lukumäärä 65. Vuosikokouksessa on 43 jäsentä saapuvilla.

Kokousten *alkajaisesitelmät* ovat olleet seuraavat:

Prof. F. W. KLINGSTEDT: Om kemiskt inducerade mutationer (Kemiallisin keinoin aikaansaaduista mutaatioista), 1. 10.

Dos. HANS LUTHER: Nyare rön om växtspridning genom sjöfart (Uusia kokemuksia kasvien leviämisestä laivaliikenteen mukana), 12. 11.

[1] Suomentanut prof. RUNAR COLLANDER.

Prof. CARL SKOTTSBERG: Resa till Juan Fernandez-öarna sydsommaren 1954—1955 (Matka Juan Fernandez-saarille etelänkesänä 1954—1955), 20. 10.

Prof. ALEXANDER LUTHER: Maskgruppen Turbellaria (Matoryhmä Turbellaria), 3. 12.

Dos. ERIC FABRICIUS (Tukholmasta): Harrens (Thymallus vulgaris) lekbeteende (Harrin kututavat) (Värielokuvin valaistuna), 4. 2.

Prof. PAAVO SUOMALAINEN: Piirteitä talvihorroksen fysiologiasta, 3. 3.

Prof BERTEL VON BONSDORFF: Binnikemasken som orsak till blodbrist. (Lapamato vähäverisyyden aiheuttajana), 7. 4.

Prof. ILMARI HUSTICH: Om Finlands naturtillgångar (Suomen luontaisvaroista), 5. 5.

Lisäksi ovat kokouksissa seuraavat jäsenet pitäneet lyhyehköjä esitelmiä tai esittäneet pitkähköjä tiedonantoja:

Amanuenssi ADOLF FR. NORDMAN: Vuoden 1932 jälkeisiä uusia havaintoja savun Paraisissa aiheuttamista vaurioista, 1. 10.

Fil. toht. HENRIK WALLGREN: Tutkimuksia kahden Emberiza-lajin evoluutiosta suhteessa jääkauteen ja ilmastoon, 1. 10.

Dos. GÖRAN BERGMAN: Tiiranpoikaisten polymorfia, 12. 11.

Dos. LARS VON HAARTMAN: Kokeellisia tutkimuksia naaraslintujen hautomisesta eri lämpötiloissa, 12. 11.

Toht. B. J. WIKGREN: Yhdessä toht. V. Pirilän kanssa suoritettuja tutkimuksia cercariain aiheuttamasta ihotaudista, 12. 11.

Amanuenssi ADOLF FR. NORDMAN: Erinäisten Suomen ja Skandinavian kasvi- ja eläinlajien levinneisyyskarttoihin perustuvia ilmaston vaikutuksia koskevia pohdintoja, 3. 12.

Dos. GÖRAN BERGMAN: Yhdessä opiskelijain kanssa viime kevättalvella suoritettuja Porkkalan alueen nisäkkäis- ja lintueläimistöä koskevia tutkimuksia, 5. 5.

Dos. HANS LUTHER: Brittiläistä kasvistoa koskevien sympoosiain selostus, 5. 5.

Seuraavat *muistopuheet* on pidetty (Liite VI):

Prof. ALEX. LUTHER 4. 2. Åbo Akademin biologisen museon hoitajasta, metsänhoitajasta, fil. toht. h. c. JUSTUS MONTELLista, kuollut 6. 8. 1954 (toimintavuoden 1954—1955 vuosikertomus);

prof. HÅKAN LINDBERG 4. 2. kalastusbiologista, fil. maist. CURT SEGERSTRÅLEsta, kuollut 5. 6. 1955;

prof. ERNST HÄYRÉN 5. 5. metsänhoitaja A. W. GRANITista, kuollut 27. 2. 1956.

Tieteellisiä tiedonantoja on esitetty kaikkiaan 28. Kasvitieteellisiä (21) ovat esittäneet herrat L. Fagerström, I. Hustich, E. Häyrén, M. Ingo, B. Lemberg, Hans Luther, F. W. Klingstedt, Adolf Fr. Nordman, A. Palmgren, A. Railonsala, C. E. Sonck, H. Törnroth, E. J. Valovirta. Eläintieteellisiä (7) ovat esittäneet T. Brander, W. Hackman, L. von Haartman, Håkan Lindberg, Alex. Luther.

Seuran *julkaisutoiminta* viime vuosikokouksen jälkeen käsittää seuraavan:

Sarjassa Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica:

N:o 31, 1954—1955. Edendum curavit Holger Ahlqvist. 37 fig. 1 imag. phot., 1 tab. geogr. 1955—1956. S. 1—147.

Sarjassa Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica:

71, n:o 3, HENRIK WALLGREN: Migration in some species of Emberiza during the late Pleistocene. 1956. P. 1—14.

71, N:o 5, H. JÄRNEFELT: Materialien zur Hydrobiologie des Sees Tuusulanjärvi. 1956. S. 1—38.

72:

N:o 1: BACKMAN, A. L., Ålands postglaciala flora. S. 1—6.

N:o 2: CEDERCREUTZ, CARL, Vergleich zwischen der Algenvegetation an den Felsen Süd- und Mittelfinnlands und an den Felsenwänden in der alpinen Region Lapplands. S. 1—21.

N:o 3: CLEVE-EULER, ASTRID, Ishavsväxternas väg till Östersjön. Några anmärkningar. S. 1—11.

N:o 4: ERKAMO, V., Fragaria viridis Duch. ja F. vesca × viridis Duch. tavattu Uudeltamaalta. S. 1—7.

N:o 5: FAGERSTRÖM, LARS, Granen, Picea abies (L.) H. KARST, i Aspö skärgård. S. 1—26.

N:o 6: GRÖNBLAD, ROLF and SCOTT, ARTHUR M., On the Variation of Staurastrum bibrachiatum Reinsch as an Example of Variability in a Desmid Species. P. 1—11.

N:o 7: HULDÉN, EMIL, Experimentella undersökningar av växtförhållandena i strandmarkerna mellan Vasa och Gamlakarleby. S. 1—7.

N:o 8: HULTÉN, ERIC, The isolation of the Scandinavian mountain flora. P. 1—22.

N:o 9: HYLANDER, NILS, Ett obeaktat svenskt fynd av en nordamerikansk vallfröinkomling, Plantago Rugelii Dcne. S. 1—6.

N:o 10: HÄYRÉN, ERNST, Kryptogamepifyter i lövängsvegetationen. S. 1—9.

N:o 11: JALAS, JAAKKO, Hemerobe und hemerochore Pflanzenarten. Ein terminologischer Reformversuch. S. 1—15.

N:o 12: JESSEN, KNUD, Is Iris pseudacorus thalassochorous. S. 1—6.

N:o 13: KLINGSTEDT, F. W., Om floran i norra Tb. S. 1—21.

N:o 14: LUTHER, HANS, Laderaumkericht als Quelle hydrochor verbreiteter Diasporen. S. 1—17.

N:o 15: LÖVE, ASKELL, Biosystematic Remarks on Vicariism. P. 1—13.

N:o 16: MARKLUND, GUNNAR, Die Gattung Odontites in Finnland. S. 1—18.

N:o 17: NORDHAGEN, ROLF, Ett bidrag till differensialdiagnosen mellom Cystopteris sudetica Al.Br. & Milde og C. montana (Lam.) Bernh. S. 1—8.

N:o 18: PESOLA, VILHO A., Über die Vegetation der Moore und feuchten Wiesen im Norden Kuusamos und Südwesten Sallas in Nordfinnland. S. 1—25.

N:o 19: SCHWANCK, BRITA, Deschampsia bottnica (Wg) Trin. och D. bottnica × caespitosa i Om Jakobstads skärgård. S. 1—14.

N:o 20: SKOTTSBERG, C., On Scirpus nodosus Rottb. P. 1—8.

N:o 21: TÖRNROTH, HOLGER, Iakttagelser över trenne Botrychiumarter. S. 1—4.

N:o 22: VALOVIRTA, E. J., Muutamia yksityistapauksia kasvillisuuden kehittymisestä maankohoamisalueella. S. 1—6.

Yhteensä 287 sivua.

Sarjassa Acta Zoologica Fennica:

N:o 87: ALEX. LUTHER, Die Dalyelliiden (Turbellaria Neorhabdocoela). Eine Monographie. Mit 55 Abbildungen im Text. Aus dem Zoologischen Institut der Universität Helsingfors und der Zoologischen Station Tvärminne. 1955. S. I—XI+1—337.

N:o 89: T. H. Järvi: Über eingeführte Maränenbestände in einigen Kleingewässern der Gegend von Rovaniemi in Nordfinnland. Mit 7 Tafeln. S. 1—74.

N:o 90: Björn Kurtén: Sex Dimorphism and Size Trends in the Cave Bear, Ursus spelaeus Rosenmüller and Heinroch. Geological Institute of Helsingfors University. 1955. P. 1—48.

Sarjassa Fauna Fennica:

N:o II: Walter Hackman: The Scatophagidae (Dipt.) of eastern Fennoscandia. Zoological Museum of Helsingfors University. 1956. P. 1—67.

Seuran julkaisut nyt päättyvän toimintavuoden aikana käsittävät siis yhteensä 1.023 sivua. Lähinnä edellisinä toimintavuosina olivat vastaavat luvut 1413 (1950—1951), 679, 872, 778, 1.072.

Taittovedosasteella on Acta Soc. F. Fl. Fenn. 71, n:o 4, Henrik Wallgren: Zur Biologie der Goldammer Emberiza citrinella L. 1956. S. 1—44.

Painettaviksi on lisäksi ilmoitettu 10 julkaisua, joista 2 jätettiin kirjapainoon jo helmikuun alussa ja oli varmasti odotettu valmistuvan jo ennen tätä vuosikokousta (B-J. Wikgren, B-J. Wikgren ja Aili Selinheimo, H. Skult, Paul Olofsson, F. W. Klingstedt, I. Hustich, T. Brander, A. Railonsala, Alex. Luther, Th. H. Clayhills).

Memoranda-sarjan 31. osan on Seura 4. 12. 1954 päättänyt omistaa johtaja Eino Arolle, joka aina vuodesta 1925 alkaen on Oy Tilgmann Ab:ssä herpaantumattomalla mielenkiinnolla ja suopeudella, asiantuntemuksella ja painoasun vaatimuksia herkästi vaistoten johtanut Seuran painatustoimintaa.

Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica-sarjan 72. osa on omistettu Seuran puheenjohtajalle.

Apurahoiksi Seuralla on ensi kesää varten käytettävissään 31.900 mk seuraavien rahastojen korkovaroja: Kasvi- ja eläintiedettä varten (Palménin, Sundströmin ja Palmgrenin rahastoista) 21.700 mk, kasvitiedettä varten (Norrlinin rahastosta) 1.000 mk, eläintiedettä varten (Karl Langin rahastosta) 1.400 mk, hyönteistiedettä varten (Poppiuksen ja Siltalan rahastoista) 3.900 mk, lähinnä lintutieteellisiin tutkimuksiin (Finnilän rahastosta) 2.400 mk, retkeilyihin (Kaatuneiden rahastosta) 1.500 mk.

Seura on 5.5. anomusten perusteella myöntänyt seuraavat apurahat:

Ylioppilas Henrik Ekholmille 7.500 mk vesikuoriaisten tutkimista ja keräilyä varten Pallastunturin kansallispuistossa.

Ylioppilas Samuel Paneliukselle 7.500 mk Cecidomyidae- ja Mycetophilidae-ryhmien (Dipt.). Etelä-Suomessa, Lapissa ja Norjassa suoritettavaa keräilyä ja tutkimista varten.

Ylioppilas R. Grönblomille 15.000 mk Bromarfin suurperhoselaimistön tutkimiseksi keväästä syksyyn.

Hallitus on vuoden kuluessa ollut koolla 3 kertaa: 9 jouluk., 12 huhtik. ja 4 toukok. Sen neuvottelut ja toimenpiteet ovat pääasiassa koskeneet Seuran taloudellista asemaa ja painatustoimintaa. Seuraavat Hallituksen tai Seuran käsittelemät asiat ja niiden tekemät ratkaisut ansaitsevat erityismaininnan:

I. — Viimekuluneen syyskuun 29 p:nä ehdottivat prof. Pontus Palmgren ja dos. Lars von Haartman, että Seura »Opetusministeriöltä anoisi esim. 100.000 mk suuruista määrärahaa, joka käytettäisiin biologisiin tutkimuksiin Porkkalan alueella välittömästi sen luovutuksen jälkeen sekä vuoden verran siitä eteenpäin.» (Hallituksen pöytäkirja jouluk. 9 p:ltä.) Liite I A.

Lääketiet. ja kirurg. tohtori Torild Branderin samankaltainen ehdotus esitettiin fil. lis. L. Fagerströmin kautta lokak. 1 p:nä. — Liite I B.

Mainittujen ehdotusten johdosta Seura on 12 lokak. Opetusministeriöltä anonut 150.000 mk suuruista ylimääräistä määrärahaa jaettavaksi apurahoina eläin- ja kasvitieteellisten tutkimusten suorittamista varten Porkkalan alueella. — Liite I C.

Opetusministeriön pyydettyä lähempää selvitystä anottujen varojen tulevasta käytöstä on yksityiskohtaisempi ohjelma 15 tammik. jätetty ministeriölle. — Liite I D.

19 tammik. Seura on saanut anomansa 150.000 mk suuruisen määrärahan; sen käytöstä on Seuran ennen maalisk. 1 p:vää 1957 annettava selonteko.

Helsingin Hyönteistieteellinen Yhdistys on 3 helmik. ilmoittanut, »että Yhdistyksen jäsenet olisivat halukkaat mahdollisuuksiensa mukaan osallistumaan Seuran suunnittelemiin tutkimuksiin».

Samoin on Suomen Nordenskiöld-seura kirjelmässä helmik. 1 p:ltä, viitaten kauppaneuvos R. Laurénin tekemään ehdotukseen »Porkkalan alueen kasvi- ja eläintieteellisestä inventoinnista »ilmoittanut, että Nordenskiöld-seura ehkä voisi myötävaikuttaa suunnitelman toteuttamiseen» sekä että mainittu seura olisi kiitollinen »tiedoista, olisiko avustus jossakin muodossa hyödyksi, ja minkä muodon se sopivasti voisi saada».

II. — Dos. Göran Bergmanin ehdotuksesta Seura on 23 lokak. Merenkulkuhallitukselle esittänyt, että se ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta sen alainen laivamiehistö ei vastaisuudessa suorittaisi hylkeenpyyntiä Pohjanlahdella, Saaristomerellä tai Suomenlahden länsiosissa. Tähän esitykseen on saatu ylijohtaja Eero Raholan ja Merenkulkuosaston johtajan Allan Relanderin 30 marrask. 1955 allekirjoittama asiallisesti hylkäävä vastaus. — Liite II.

III. — Kuukausikokouksessa 3 jouluk. dos. Göran Bergman ilmoitti, että Eduskunnan Suuri Valiokunta on puoltanut lakiehdotusta, jonka mukaan ilveksen tapporahat tulisi olemaan 10.000 mk. Seura antoi Hallitukselleen toimeksi yhdessä dos. Bergmanin kanssa seurata ilveskysymyksen kehitystä.

IV. — V. t. kirjastonhoitajan Göran Bergmanin ehdotuksesta on Hallitus 9 jouluk. päättänyt myöntää tarvittavia varoja Seuran venäläisten vaihto-

yhteysten laajentamiseksi, mihin parhaillaan on hyviä mahdollisuuksia olemassa.

Lisäksi on kirjastonhoitajan, dos. KAI-OTTO DONNERin ehdotuksesta Seuran julkaisujen hinnat tarkistettava. 9 jouluk. tehdyn päätöksen mukaisesti saavat Seuran jäsenet 50 % ja muiden tieteellisten Seurojen jäsenet 25 % alennuksen.

V. — Hallitus on 9 jouluk. määrännyt, että vieraskielisten julkaisujen käsikirjoitusten ja oikaisuvedosten kieliasultaan tulee olla Seuran pätevästi katsoman henkilön hyväksymiä. Tarvittavan tarkastuksen maksaa asianomainen tekijä.

VI. — Hallitus on 4 toukok. vahvistaen jo voimassa olevan määräyksen päättänyt, että lainoja arkistosta yleensä ei myönnetä. Tarpeellisia poikkeuksia tästä säännöstä voidaan tehdä puheenjohtajan, sihteerin ja kirjastonhoitajan yhteisellä suostumuksella.

VII. — Prof. JOHAN PETTER NORRLINin hautapatsas Helsingin Vanhalla Hautausmaalla on syyskuussa korjattu, jolloin prof. Norrlinin tyttären AINO SIVEÄ NORRLINin nimi on sijoitettu prof. Norrlinin ja hänen puolisonsa, HILMA EVELINAN (o.s. Lang) nimien alle. Lisäksi on haudan vastainen, jatkuva hoito turvattu.

VIII. — Hallitus on 30 tammik. 1951 antanut prof. MAUNO J. KOTILAISELLE toimeksi saattaa painatuskuntoon opett. O. KYYHKYSEN Seuralle jättämän laajan ja erittäin arvokkaan yhdistelmän, jonka nimenä on »Kainuun putkilokasvisto. Tähänastiset tiedot koonnut O. Kyyhkynen.» Prof. Kotilainen, joka suurella myötämielisyydellä on tähän suostunut, on suorittaakseen tämän tehtävän yhdessä lukuisten oppilaittensa kanssa suorittanut laajan työn biologisesti mielenkiintoisen Kainuun-seudun tutkimuksen laajentamiseksi. Työn suorittamiseen tarvittavat varat on suureksi osaksi saatu prof. Kotilaisen henkilökohtaisten toimenpiteiden ja arvovallan ansiosta. Eräistä töistä, jotka liittyvät tähän työsuunnitelmaan ja jotka suoritetaan prof. Kotilaisen ohjeiden mukaan on Hallitus 9 jouluk. prof. Kotilaisen ehdotuksesta antanut fil. lis. Lars Fagerströmille 75.000 markan suuruisen palkkion.

IX. — Hallituksen ehdotuksesta Seura on 5 toukok. myöntänyt maanvilj. PAUL OLOFSSONILLE 10.000—15.000 markan suuruisen stipendin Kasvitieteellisessä museossa suoritettavaa kriitillisten *Taraxacum*, *Hieracium* ja *Ranunculus auricomus* coll. ryhmien tutkimista varten.

X. — Eckerön Signilskärillä suoritettavaa *lintutieteellistä kenttätyötä* varten rahastonhoitaja on vuoden 1955 aikana jakanut 30.000 mk. 6.000 mkn suuruisina erinä herroille Lasse Sammalistolle, Bernhard Lindebergille, Olavi Hildénille, Seppo Siikalalle ja Birger Nilssonille.

XI. — *Porkkalan* alueen tutkimista varten rahastonhoitaja on tarkoitusta varten saaduista varoista toistaiseksi maksanut 40.000 mk.

XII. — Suomen ja Neuvostoliiton välinen tieteellis-teknillinen yhteistoimikunta on 30 kesäk. ilmoittanut, että Valtioneuvosto 28 huhtik. 1955 on asettanut komitean ministeri P. J. Hynnisen puheenjohtajana sekä professorit L. A. Posti, E. A. Wegelius, N. Chr. Westermarck ja K. G. Wilkuna jäseninä Suomen ja Neuvostoliiton välisen tieteellis-teknillisen yhteistoiminnan kehittämiseksi. Komitea pyrkii suuntaamaan yhteistoiminnan siten, että eri erikoisalat saavat mahdollisuuden välittömään keskinäiseen yhteyteen ja ajatustenvaihtoon. Saadakseen tilaisuuden esittää ko. yhteistyötä koskevia ehdotuksia Neuvostoliitossa mahdollisesti perustettavalle samantapaiselle komitealle on Komitea päättänyt maamme tieteellisiltä laitoksilta ja järjestöiltä tiedustella, minkä tieteenhaaran edustajia toivottaisiin kutsuttavan Neuvostoliitosta pitämään luentoja tai esitelmiä, tai keiden nimeltä mainittujen tutkijoitten kutsuminen olisi toivottava. Nyt esilläolevan työsuunnitelman mukaan kutsuttu tutkija olisi katsottava ao. laitoksen vieraaksi, mutta tarvittaessa Komitea suorittaa kutsuun liittyvät kulut. Yllä selostetun kirjelmän Seura on 1 lokak. alistanut Hallituksen käsiteltäväksi. Tämä on 9 uojluk. pitämässään kokouksessa katsonut, ettei asia toistaiseksi aiheuta toimenpiteitä Seuran puolelta.

Aikoinaan yliopp. G. Selinille kuuluneen, Seuran Kuollanretkikunnan v. 1861 ajalta olevan puisen säilytysrasian on fil. toht. Sven Segerstråle löytänyt Eläintieteellisestä museosta. Rasiaa tullaan säilyttämään Seuran arkistossa.

Maarianhaminan lähellä sijaitsevan *Ramsholmenin kuuluisaa luonnonsuojelualuetta* uhkaa Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmailutoimiston taholta metsän paljaaksi hakkuu ja samalla siis nykyisen rehevän kasvillisuuden tuhoutuminen. Kysymystä Ahvenanmaan Maakuntalautakunnassa käsiteltäessä tämä on 16 toukok. päättänyt pyytää Seuralta lausuntoa.

1 lokak. puheenjohtaja ilmoitti ehdottaneensa 27 elok. Ahvenanmaan Maakuntahallitukselle *Jomalan Vestansundassa sijaitsevan edustavan ja hyvin säilyneen kalkkileton rauhoittamista*. Tätä ehdotusta Luonnonsuojeluvaltuutettu Reino Kalliola on »varauksettomasti» puoltanut kirjelmässään syysk. 3 p:ltä. (Liite III.)

20 toukok. 1955 Seuran puheenjohtaja on ehdottanut Ahvenanmaan Maakuntahallitukselle, että se myöntäisi Vårdön Vargatassa asuvalle maanviljelijälle Paul Olofssonille noin 100.000 markan stipendin tunnustukseksi siitä suurimerkityksellisestä työstä, jonka tämä on suorittanut Ahvenanmaan, lähinnä Vårdön pitäjän kasviston tutkijana sekä jatkotutkimusten tueksi. 1 kesäk. Maakuntahallitus on myöntänyt 50.000 mk. avustuksen maanvilj. Paul Olofsonille »hänen jatkuvia Vårdön kasviston tutkimuksiaan sekä menes-

tyksellistä kasvitieteellistä tutkimustoimintaa varten». Koska »tänä vuonna suuri osa tieteen ym. määrärahoista oli tullut käytetyksi, ei suurempaa avustusta tämän vuoden ajaksi ollut käytettävissä»; Maakuntahallituksen kirjelmässä ilmoitetaan että »Olofsson vastedes mahdollisesti voi saada avustusta kasvitieteellistä toimintaansa varten». 1 toukok. uudistetusta anomuksesta Ahvenanmaan Maakuntahallitus on eilen 16 toukok. antanut maanvilj. Paul Olofssonille 50.000 markan apurahan Ahvenanmaan kasviston jatkuvaa tutkimista varten.

Seuran julkaisujen *painatus*, josta Oy Tilgmann vuodesta 1925 lähtien on huolehtinut, on 4 tammik. 1952—17 syysk. 1955 tapahtunut tammik. 4 p:ltä 1952 olevan tariffin mukaan. Tälle valaisevia ovat seuraavat Acta Bot. Fennica, Acta Zool. Fennica ja Memoranda sarjojen hinnat:

1 painoarkki (16 sivua) 26.950 mk tuhannesta kappaleesta, seuraavat 100 kpl. 800 mk. Ulkomaisen kielen lisä 175 mk. sivulta. Käsikirjoituksen vastaiset oikaisut 300 mk. tunnilta.

Tänään päättyneen toimintavuoden aikana tariffin korotus on tapahtunut 17 syysk. 1955, 5 tammik. ja 6 huhtik. 1956. Korotus selviää seuraavista numeroista:

1 painoarkki, 1.000 kpl., 29.450, 35.200, 39.000 mk.
Seuraavat 100 kpl. 900, 920, 1.020 mk.
Ulkomaisen kielen lisä 195, 230, 250 mk. sivulta.
Käsikirjoituksen vastaiset oikaisut 360, 300, 410 mk.

Tuhannesta kappaleesta 1 painoarkin kokoista julkaisua maksu siten on kohonnut 26.950 markasta 39.000 markkaan, siis noin 50 %. Ulkomaisella kielellä kirjoitetun tekstin vastaavat kustannukset ovat nousseet 29.750 markasta 43.000 markkaan.

Seura on vuoden aikana vastaanottanut kutsun:

Hyönteistieteen X. kansainväliseen kongressiin Montrealiin, Kanadaan, 17—25 elok. 1956.

Luonnonsuojelun kansainvälisen unionin 5. yleiskokoukseen Edinburghiin 20—28 kesäk. 1956.

Teoreettisen ja sovelletun limnologian kansainvälisen yhdistyksen XIII kongressiin Helsinkiin 27. 7.—7. 8. 1956. Seuran edustajiksi kongressiin Hallitus on 12 huhtik. kutsun johdosta valinnut prof. Alex. Luther:in ja prof. Ernst Häyrén:in.

Sen lisäksi Seura on vuoden aikana vastaanottanut kutsun lähettää edustajan Societas Biochemica, Biophysica et Microbiologica Fennica seuran 10-vuotiskokoukseen 12 jouluk. Seuraa edusti prof. Runar Collander.

Typis expr. 24. 8. 1957

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura on kutsunut Seuran edustajan 125-vuotisjuhlaansa toukok. 3 pnä (yleislakon johdosta lykätty maalisk. 15 p:stä). Seuraa edustivat juhlassa sihteeri dos. LARS VON HAARTMAN ja rahastonhoitaja johtaja STEN STOCKMANN. Edellinen esitti Seuran onnentoivotukset.

Helsingissä kesällä 1958 pidettävän lintutieteilijäkongressin toimeenpanevan toimikunnan kutsusta Hallitus on 12 huhtik. valinnut edustajakseen toimikuntaan fil. maist. HOLGER AHLQVISTin. 5 toukok. Seura on vahvistanut tämän toimenpiteen.

Huhtik. 23 päivätyssä kirjelmässä Seura on Helsingin Yliopiston Konsistorilta anonut avustusta, joka käsittäisi 50 % niistä kuluista, jotka liittyvät prof. ALEX. LUTHERIN kirjoittamaan Tvärminnen Eläintieteellisen Aseman ja sen edeltäjän, J. A. Palménin vv. 1891—1899 ylläpitämän Espoon Lövön kesälaboratorion historiikin painatukseen. Konsistori on hyväntahtoisesti luvannut tämän avustuksen.

Amanuenssi ADOLF FR. NORDMAN on viimekuluneen huhtikuun 6 p:nä ehdottanut Seuran sääntöjen perusteellista uudistusta varsinkin vaalijärjestelmän suhteen Seuran johdon nopean nuorentamisen mahdollistamiseksi. Hallitus on 12 huhtik. seikkaperäisesti käsitellyt kirjelmän. Hallitus ei tällöin ole katsonut tarpeelliseksi Seuran sääntöjen muuttamista, varsinkin koska nämä eivät estä amanuenssi Nordmanin esittämien toivomuksien toteuttamista. Kysymyksen käsittelystä laadittu pykälä esitettiin Seuralle 5 toukok. Se ei aiheuttanut mitään lausuntoa Seuran puolelta.

Maaliskuun yleislakko on aiheuttanut vakavan keskeytyksen Seuran painatusohjelmaan. Tämä keskeytys ei ole mitattavissa yksinomaan menetettyjen työpäivien lukumäärän perusteella. Yleislakko on tietysti aiheuttanut tärkeiden eri alojen ja eri tehtävänantajien töiden ruuhkautumisen kirjapainoihin, mikä tuntuu lakon loputtuakin. Tämä tapahtuu aikana, jolloin kaikissa kirjapainoissa vallitsee ankara puute pätevästä työvoimasta. Seuran jäsenet saavat totuuttautua ajatukseen, ettei heidän mahdollisesti painettaviksi jätettyjä käsikirjoituksiansa ainakaan lähitulevaisuudessa voida painattaa niin nopeasti kuin yleensä tapahtui ennen tämän kalenterivuoden alkua. Ilahduttavaa on, että johtaja E. Aro eilen on ilmoittanut minulle, että tilanteessa on näkyvissä valkenemista.

Seuran vuoden 1955 *taloudellisen aseman* suhteen Herra Rahastonhoitaja ilmoittaa minulle seuraavaa. Vrt. muuten Rahastonhoitajan selontekoon. Liite IV.

Kalenterinvuoden 1955 *valtionavustus* on ollut: 1) Valtion määräraha 750.000 mk. (kuten v. 1954), 2) Raha-arpajaisten voittovaroista 1.550.000 mk. (niinkuin v. 1954), 3) Lisämääräraha vuodeksi 1955 500.000 mk. Seura voi

siis kiitollisin mielin merkitä valtionvaroja annetun avustuksena v. 1955 2.800.000 mk.

Seuran taloudellinen asema osoitti vuoden vaihteessa 1955—56 553.543 markan suuruista velkaa Oy Tilgmann Ab:lle saldon ollessa 1.883 mk. Edellisen vuodenvaihteen tilanne oli 126.342 markan velka Oy Tilgmann Ab:lle ja 2.635 markan saldo.

Kirjastonhoitajan vuosikertomuksesta ilmenee, että kirjasto on kasvanut 2.777 niteellä, edellisen vuoden kasvun ollessa 2.862 nidettä. Liite V.

Hallituksen 12 huhtik. pidetyssä kokouksessa Seuran varapuheenjohtaja prof. T. H. Järvi ilmoitti, että hän korkean ikänsä vuoksi ei ollut halukas vastaanottamaan edustustehtävänsä uudistamista. Samanlaisen tiedonannon antoi monivuotinen Hallituksemme jäsen prof. Harald Lindberg Hallituksen kokouksessa 4 toukok. Eilen prof. C.-E. Sonck on ilmoittanut, että hänen kohta muuttaessaan paikkakunnalta on jätettävä toimensa Hallituksen varajäsenenä.

Prof. T. H. Järvi on ollut Seuran jäsenenä vuodesta 1897, Hallituksen jäsenenä vuodesta 1924 ja varapuheenjohtajana vuodesta 1939. Prof. Harald Lindberg on kuulunut Seuraan vuodesta 1889 lähtien. Hän on kuulunut sen johtokuntaan vuodesta 1904 ja siten kauemmin kuin kukaan muu toistaiseksi. Prof. Järvi ja prof. Lindberg ovat tukeneet seuraamme lämpimällä, koskaan uupumattomalla innollaan, tieteellisellä arvovallallaan ja laajalla elämänkokemuksellaan sekä perehtyneisyydellään eri aloilla, mm. taiteellisen typografian suhteen. Pyydän prof. Järveä ja prof. Lindbergiä vastaanottamaan Seuran lämpimät, kunnioittavat kiitokset.

Prof. C.-E. Sonck on kuulunut Hallitukseen vuoden 1952 vuosikokouksesta alkaen. Hänen valintansa Hallitukseen oli kunnianosoitus sille merkittävälle työlle, jonka amatööriluonnontieteilijät ovat suorittaneet maamme biologisen tutkimuksen saralla. Se ilmaisi Seuran pyrkimyksen ylläpitää vanhaa mutta yhä jatkuvan erikoistumisen heikentämää kosketusta luonnontieteen ja lääketieteen edustajien välillä. Lausun prof. Sonckille Seuran kiitokset sen pyrkimysten tukemisesta.

Hallituksen kokoonpano on ollut seuraava: Puheenjohtaja täysinpalvellut prof. Alvar Palmgren, varapuheenjohtaja prof. Toivo Henrik Järvi, sihteeri dosentti Lars von Haartman, rahastonhoitaja johtaja Sten Stockmann, kirjastonhoitaja dosentti Kai Otto Donner, viransijaisena hänen ollessaan Englannissa syyskuun ja toukokuun välisenä aikana toimi dos. Göran Bergman; lisäksi prof. Runar Collander, prof. Alex. Luther, prof. Pontus Palmgren, prof. Ernst Häyrén, prof. Harald Lindberg, varajäseninä prof. Ilmari Hustich ja prof., lääket. ja kir. tohtori Carl-Eric Sonck.

Kasvitieteellisten kokoelmien intendenttinä on ollut kustos fil. toht. Gunnar Marklund, yleisten eläintieteellisten kokoelmien intendenttinä kustos dosentti Olavi Kalela, hyönteistieteellisten kokoelmien intendenttinä ent. kustos prof. Richard Frey.

Seuran edustajana tieteellisten yhdistysten valtuuskunnassa on prof. Pontus Palmgren, prof. Runar Collander sijaisenaan.

Memoranda-sarjan toimittajana on maist. Holger Ahlqvist.

Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 71 on dos. Lars von Haartmanin (n:ot 3—4) ja prof. Ernst Häyrénin (n:o 5) toimittama.

Acta Zoologica Fennica n:o 87 on prof. T. H. Järven, n:o 88 prof. Alex. Lutherin toimittama, sekä n:ot 89 ja 90 dos. Kai Otto Donnerin toimittamat.

Fauna Fennica n:o II on dos. Lars von Haartmanin toimittama.

Kunniajäseneksi on 7 huhtik. kutsuttu prof., Helsingin Yliopiston hyönteistieteellisten kokoelmien ent. kustos, fil. toht. Karl Hjalmar Richard Frey sekä vuosikokouksessa tänään 17 toukok. ent. yliopettaja, fil. toht. Rolf Krogerus.

Kirjeenvaihtojäseneksi on 7 huhtik. kutsuttu Lundin Yliopiston hyönteistieteen professori Carl H. Lindroth.

Kotimaisiksi jäseniksi on valittu: ylioppilas Sven Riska ja varatuomari Georges Beaurain (3 jouluk.), ylioppilaat Wolmar Rosengren, Christina Öhman ja K. W. Abrahamsson (4 helmik.), fil. kand. Paavo J. Havas (3 maalisk.), ylioppilas Heikki Hokka (7 huhtik.), prof. Bertel Magnus von Bonsdorff, kauppaneuvos Ragnar Laurén sekä ylioppilas Heikki Vuorenrinne (17 toukok.).

Kunnioitamme tänään seuraavien vainajien muistoa (liite VI):

Professori dr. phil. Carl Wesenberg-Lund, synt. 22 jouluk. 1867, Seuran kunniajäsen 1 marrask. 1946, kuollut 12 marrask. 1955,

Kalastusbiologi fil. maist. Curt Olof Segerstråle, synt. 5 jouluk. 1895, Seuran jäsen 6 toukok. 1916, kuollut 5 kesäk. 1955,

Lehtori Verner Luikka Luotola, synt. 25 jouluk. 1883, Seuran jäsen 5 helmik. 1927, kuollut 19 kesäk. 1955,

Toimittaja Rudolf Ludwig Munsterhjelm, synt. 5 helmik. 1880, Seuran jäsen 4 jouluk. 1909, kuollut 19 heinäk. 1955,

Tullitarkastaja Charles Edouard Ilmari Vainio, synt. 19 marrask. 1892, Seuran jäsen 13 toukok. 1954, kuollut 1 jouluk. 1955,

Rouva Elisabeth Finnilä (o.s. Häggblom), synt. 31 heinäk. 1868, Seuran jäsen 7 jouluk. 1918, kuollut 1 tammik. 1956,

Professori fil. toht. Sigfrid Rafael Karsten, synt. 16 elok. 1879, Seuran jäsen 2 huhtik. 1927, kuollut 22 helmik. 1956,

Ent. yliopistonkansleri professori fil. toht. JOHANNES GABRIEL GRANÖ, synt. 14 maalisk. 1882, Seuran jäsen 4 helmik. 1905, kuollut 23 helmik. 1956,

Metsänhoitaja ARTHUR WILHELM GRANIT, synt. 10 tammik. 1871, Seuran jäsen 7 jouluk. 1895, kuollut 27 helmik. 1956,

Arkkitehti professori fil. toht. SIGURD EMIL FROSTERUS, synt. 4 kesäk. 1876, Seuran jäsen 2 maalisk. 1895, kuollut 2 maalisk. 1956,

Professorinrouva LAINA ELISABET CAJANDER (o.s. CEDERBERG), synt. 20 toukok. 1882, Seuran jäsen 3 jouluk. 1922, kuollut 17 maalisk. 1956,

Fil. toht. BERNHARD ARMAS ENSIÖ (NYMAN), synt. 18 huhtik. 1884, Seuran jäsen 4 helmik. 1905, kuollut 8 huhtik. 1956.

Vuonna 1953 kuollut:

Dosentti lääket. ja kir. toht. EMIL EMANUEL ENROTH, synt. 17 syysk. 1879, Seuran jäsen 1 lokak. 1932, kuollut 2 syysk. 1953.

Liite I. Toimenpiteitä Porkkalan alueen kasvillisuudessa sekä sen kasvistossa ja eläimistössä miehityksen aikana tapahtuneiden muutosten selvittämiseksi, s. 179.
Liite II. Merenkulkuhallitukselle esitetty vetoomus jäänsärkijöistä tapahtuvan hylkeenpyydystämisen kieltämisestä, s. 181.
Liite III. Professori Alvar Palmgrenin Ahvenanmaan Maakuntahallitukselle 27. p:nä elokuuta 1955 esittämä vetoomus Jomalan Västansundassa sijaitsevan kalkkileton rauhoittamisesta, s. 182.
Liite IV. Rahastonhoitajan kertomus, s. 184.
Liite V. Kirjastonhoitajan kertomus, s. 186.
Liite VI. Muistopuheet, s. 187.

AUGMENTA MUSEI ZOOLOGICI MUSEIQUE BOTANICI UNIVERSITATIS HELSINGIENSIS

13. 5. 1955—17. 5. 1956

Helsingin Yliopiston Eläinmuseon yleisen osaston kokoelmien kasvu toimintavuonna 1955—1956.

Kustos tri OLAVI KALELAN 17.5.1956 laatima kertomus.

Kokoelmat ovat karttuneet 3.895 numerolla, mikä määrä jakaantuu seuraavasti:

Mammalia	1.138	numeroa	tai	näytettä	Crustacea	50	numeroa tai näytettä
Aves	230	»	»	»	Tardigrada	1	» » »
Reptilia	12	»	»	»	Onycophora	1	» » »
Amphibia	3	»	»	»	Sipunculoidea	4	» » »
Pisces	75	»	»	»	Chaetopoda	119	» » »
Tunicata	1	»	»	»	Nemertini	1	» » »
Echinoderma	3	»	»	»	Aschelminthes	3	» » »
Bryozoa	12	»	»	»	Platyhelminthes	13	» » »
Mollusca	472	»	»	»	Cnidaria	6	» » »
Chilopoda	1	»	»	»	Spongiaria	61	» » »
Arachnoidea	1.683	»	»	»	Protozoa	8	» » »

Faunistisesti tai muuten kiinnostavina mainittakoon seuraavat lisät:

Mammalia: Rattus rattus (L.): 3 kpl., Helsinki, Katajanokka n. 10. ja 22.11.1955 (P. Tidström). — *Nyctereutes procyonoides* Gray: Sodankylä, Suikelovillikan maasto 5.3.1956 (A. Välitalo).

Aves: Haliaëtus albicilla (L.): Salla, Aholanvaara 18.9.1955 (lahj. V. Salkio). — *Rissa tridactyla* (L.): Saarijärvi, Summasjärvi n. 9.4.1956 (H. Pietiläinen).

Pisces: Pelecus cultratus (L.): Helsinki, Laajalahti 22.10.1955 (lahj. L. Vuohula). — *Gobius microps* Kr.: Nauvo, Mattnäs 23.5.1904 (K. M. Levander). — *Cottus poecilopus* Heckel: Kolari, Äkäsjoki, Virran talon kohd. 27.7.1955 (S. Segerstråle); Enontekiö, Ylä-Kilpisjärvi, raudun mahasta 12.8.1955, Siilasjärvi 16.8.1955 (L. Vuorio). — *Cottus quadricornis* L.: Haukivesi, Kangaslampi, Hevonlahti, maalisk. 1955 (T. Koistinen); Leppävirta, Sorsavesi elok. 1955 (I. Metso); Pihtipudas, Kolimajärvi 3.11.1955 (A. Virtanen); Sulkava, Tuohistenselkä 9.11.1955 (O. Malinen); Ruovesi, Tarjannevesi marrask. 1955 (V. Sammalisto).

Mollusca: Vertigo angustior Jeffr.: Kökar, Idö 19.6.1955 (A. Petäjä). — *Oxychilus alliarius* Müller: Kökar, Idö 19.6.1955 (A. Petäjä). — *Perforatella bidens* Chemnitz: Tvärminne 17.7.1954 (L. Koli).

Crustacea: Lepidurus arcticus Pallas: Enontekiö, Pihtsusjärven eteläpään itäpuol. oleva pieni järvi 8.8.1955 (L. Koli); maalle uusi laji. — *Branchinecta paludosa* (O.F.M.): Enontekiö, läh. Pihtsusjärveä, Somashjärveä ja Toskalharjia, lätäköistä 20.7.—8.8.1955 (L. Koli). — *Polyartemia forcipata* Fisch.: Luoteis-Enontekiö, lammikoista 9.7.—3.8.1955 (L. Koli). — *Mysis relicta* Lovén: Sotkamo, Kiimasjärvi 12.8.1955 (S. Segerstråle): Kajaani, Rehjanselkä 13.8.1955 (S. Segerstråle). — *Crangon crangon* (L.): 1 kpl. Tvärminne, Rovholmarna 10.8.1952 (A. Helminen & O. Hildén). — *Gammarus lacustris* G. O. Sars: Enontekiö, Kilpisjärvi ym. 9 näyt. 14.7.—18.8.1955 (L. Koli). — *Pallasea quadrispinosa* G. O. Sars: Kolari, Äkäsjoki, Äkäslompolon alapuol. ja Virran talon kohd. 25.—27.7.1955 (S. Segerstråle); Kuhmo, Lentua 11.8.1955 (S. Segerstråle); Lammi, Pääjärvi kes. 1955 (A. Artimo). — *Gammaracanthus relictus* G. O. Sars: Kajaani, Rehjanselkä 13.8.1955 (S. Segerstråle).

Polychaeta: Manayunkia aestuarina (Bourne): Tvärminne, Brännskär kesäk. 1946 (A. Luther). — *Pygospio elegans* Claparéde: Tvärminne heinäk. 1946 (A. Luther).

Suurehkoja kokoelmia on saatu: 1.084 kpl. nisäkkäitä Enontekiön Kilpisjärveltä (O. Kalela, E. Lind, V. Peiponen), 94 kpl. muuttolintuja Söderskärin majakalta (L. Niemistö & B. Sipilä), New Foundlandin hämähäkkejä 1.673 näytettä (Ernst Palmén & C. H. Lindroth), makeanveden simpukoita Suomen järvialueelta 231 näytettä (T. Brander ym.).

Lahjoituksia kokoelmat ovat saaneet vastaanottaa seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta.

Yliopp. Aila Ahonen, prep. P. Alaja, Oy Alkoholiliike Ab Rajamäen Tehtaat, hra K. Andersson, maist. A. Artimo, johtaja R. af Björkesten, yliopp. H. Björkman, hra P. Bodich, tri T. Brander, talousopettaja Riitta Breitholz, maist. R. Bäck, Eläinlääketieteellinen laitos, teknikko J. Excell, johtaja Th. Grönblom, prep. J. Grönvall, kansakoulunopettaja E. Halonen, prof. O. Heikinheimo, opettaja E. Heiman, topograafi P. Heiskanen, hra A. Helminen, metsänhoitaja A. Henttinen, yliopp. O. Hildén, hra T. Hirvonen, Iltasanomat: toimittaja Roine, Inarin yhteiskoulu, postinkantaja P. Å. Johansson, tri O. Kalela, rva Fanny Kangasmäki, toimittaja E. Karlsson, hra S. Karttunen, Kiteen

piirin kruununnimismies, hra T. Koistinen, yliopp. I. Koivisto, maist. L. Koli, hra T. Kopsa, maist. P. Krüger, lehtori J. Lehtonen, yliopp. Eeva Leinonen, hra Ervé Lemaitre (Madagaskar), maist. E. Lind, prof. Håkan Lindberg, hra C. G. Lindquist, prof. C. H. Lindroth (Lund), yliopp. P. Linkola, agronomi K. Loune, maist. Toini Lukkarinen, hra V. Lundberg, prof. A. Luther, tri H. Luther, hra O. Malinen, maanviljelijä V. Malmila, työmies A. Markelin, koululainen J. Martin, lähetystöneuvos H. R. Martola, hra I. Metso, hra K. Mosaleff, viilaaja Y. Mönkkönen, Neuvostoliiton Tiedeakatemian Eläintieteellinen Museo (Leningrad), lyseol. L. Niemistö, maist. A. Nordman, rakennusmestari P. Ojanen, rva S. Palkonen, lääkintöneuvos Einar Palmén, prof. Ernst Palmén, prof. P. Palmgren, työmies A. Partanen, yliopp. V. Peiponen, hra A. Petäjä, Pieksämäen piirin nimismies, yliopp. P. Pitkänen, Vera ja Ljuba Prokofjeff, maist. K. Purasjoki, lääket. lis. H. Pursiainen, Puutarhakoelaitos, tri A. Pynnönen, yliopp. V. Pöyhönen, hra G. Rasmusson, ylikonstaapeli M. Rauvala, rehtori A. Reinikainen, everstiluutnantti A. Rostedt, prep. V. Salkio, ylikonstaapeli E. Salmenkari, hra V. Sammalisto, tri S. Segerstråle, hra T. Silvasvuori, majakanvartija B. Sipilä, hra K. Sjöblom, lehtori T. Sovinen, työmies Y. Ståhlhammar, prof. P. Suomalainen, Suom.-Skand. Etiopian retkikunta, Suomen Tiedeseuran Vesibiologinen Tutkimus, konstaapeli A. Tanner, kauppias H. Tapper, The Coryndon Museum (Nairobi), tri E. Thuneberg, hra P. Tidström, hra A. Tuominen, hra P. Urataipale, lehtori V. Vaarna, prep. O. Vesa, hra V. Vesala, tri B.-J. Wikgren, hra T. Winqvist, tri P. Voipio, teknikko L. Vuohula, yliopp. H. Vuorenrinne, maist. L. Vuorio, prof. I. Välikangas, hra A. Välitalo, Äänekosken piirin nimismies, hra A. Åkerblom, hra O. Åkerlund.

Samlingarnas tillväxt vid Helsingfors Universitets Zoologiska Museums allmänna avdelning under verksamhetsåret 1955–1956.

Redogörelse avgiven den 17 maj 1956 av kustos dr Olavi Kalela

Samlingarna ha ökats med 3.895 nummer, vilka fördela sig på de systematiska grupperna på följande sätt:

Mammalia	1.138	nummer	eller	prov	Crustacea	50	nummer	eller	prov
Aves	230	»	»	»	Tardigrada	1	»	»	»
Reptilia	12	»	»	»	Onychophora	1	»	»	»
Amphibia	3	»	»	»	Sipunculoidea	4	»	»	»
Pisces	75	»	»	»	Chaetopoda	119	»	»	»
Tunicata	1	»	»	»	Nemertini	1	»	»	»
Echinoderma	3	»	»	»	Aschelminthes	3	»	»	»
Bryozoa	12	»	»	»	Platyhelminthes	13	»	»	»
Mollusca	472	»	»	»	Cnidaria	6	»	»	»
Chilopoda	1	»	»	»	Spongiaria	61	»	»	»
Arachnoidea	1.683	»	»	»	Protozoa	8	»	»	»

Av nyförvärven förtjäna särskilt nämnas följande:

Mammalia: Rattus rattus (L.): 3 st., Helsingfors, Skatudden c. 10. och 22.11.1955 (P. Tidström). — *Nyctereutes procyonoides* Gray: Sodankylä, trakten av Suikelovillikka 5.3.1956 (A. Välitalo).

Aves: Haliaëtus albicilla (L.): Salla, Aholanvaara 18.9.1955 (skänkt av V. Salkio). — *Rissa tridactyla* (L.): Saarijärvi, Summasjärvi c. 9.4.1956 (H. Pietiläinen).

Pisces: Pelecus cultratus (L.): Helsingfors, Bredviken 22.10.1955 (skänkt av L. Vuohula). — *Gobius microps* Kr.: Nagu, Mattnäs 23.5.1904 (K. M. Levander). — *Cottus poecilopus* Heckel: Kolari, Äkäsjoki, vid Virta gård 27.7.1955 (S. Segerstråle); Enontekiö, Ylä-Kilpisjärvi, ur magen av röding 12.8.1955, Siilasjärvi 16.8.1955 (L. Vuorio). — *Cottus quadricornis* L.: Haukivesi, Kangaslampi, Hevonlahti, mars 1955 (T. Koistinen); Leppävirta, Sorsavesi aug. 1955 (I. Metso); Pihtipudas, Kolimajärvi 3.11.1955 (A. Virtanen); Sulkava, Tuohistenselkä 9.11.1955 (O. Malinen); Ruovesi, Tarjannevesi nov. 1955 (V. Sammalisto).

Mollusca: Vertigo angustior Jeffr.: Kökar, Idö 19.6.1955 (A. Petäjä). — *Oxychilus alliarius* Müller: Kökar, Idö 19.6.1955 (A. Petäjä). — *Perforatella bidens* Chemnitz: Tvärminne 17.7.1954 (L. Koli).

Crustacea: Lepidurus arcticus Pallas: Enontekiö, liten sjö E om S ändan av Pihtsusjärvi sjö 8.8.1955 (L. Koli); arten ny för landet. — *Branchinecta paludosa* (O.F.M.): Enontekiö, nära Pihtsusjärvi, Somashjärvi och Toskalharji, från pussar 20.7.—8.8.1955 (L. Koli). — *Polyartemia forcipata* Fisch.: nordvästra Enontekiö, från pussar 9.7.—3.8.1955 (L. Koli). — *Mysis relicta* Lovén: Sotkamo, Kiimasjärvi 12.8.1955 (S. Segerstråle); Kajana, Rehjanselkä 13.8.1955 (S. Segerstråle). — *Crangon crangon* (L.): 1 st. Tvärminne, Rovholmarna 10.8.1952 (A. Helminen & O. Hildén). — *Gammarus lacustris* G. O. Sars: Enontekiö, Kilpisjärvi etc. 9 prov 14.7.—18.8.1955 (L. Koli). — *Pallasea quadrispinosa* G. O. Sars: Kolari, Äkäsjoki, strax nedanför Äkäslompolo sjö och vid Virta gård 25—27.7.1955 (S. Segerstråle); Kuhmo, Lentua 11.8.1955 (S. Segerstråle); Lammi, Pääjärvi sommaren 1955 (A. Artimo). — *Gammaracanthus relictus* G. O. Sars: Kajana, Rehjanselkä 13.8.1955 (S. Segerstråle).

Polychaeta: Manayunkia aestuarina (Bourne): Tvärminne, Brännskär juni 1946 (A. Luther). — *Pygospio elegans* Claparède: Tvärminne juli 1946 (A. Luther).

Erhållna större kollektioner: 1.084 st. smådäggdjur från Kilpisjärvi-området i Enontekiö (O. Kalela, E. Lind, V. Peiponen), 94 st. flyttfåglar från Söderskärs fyrbåk (L. Niemistö & B. Sipilä), 1.673 prov av spindlar från New Foundland (Ernst Palmén & C. H. Lindroth), 231 prov av sötvattenmusslor från Finlands sjöområde (T. Brander m.fl.).

Gåvor ha tacksamt mottagits av följande personer och institutioner:

Stud. Aila Ahonen, prep. P. Alaja, Oy Alkoholiliike Ab Rajamäen Tehtaat, hr K. Andersson, mag. A. Artimo, dir. R. af Björkesten, stud. H. Björkman, hr P. Bodich, dr T. Brander, hushållslär. Riitta Breitholz, mag. R. Bäck, teknikern J. Excell, F. Vet.-Societeten, Finsk-skand. exp. till Etiopien, dir. Th. Grönblom, prep. J. Grönvall, läraren E. Halonen, prof. O. Heikinheimo, läraren E. Heiman, topogr. P. Heiskanen, hr A. Helminen, forstm. A. Henttinen, stud. O. Hildén, hr T. H. Hirvonen, Iltasanomat (red. Roine), Inarin yhteiskoulu, postiljon P. Å. Johansson, dr O. Kalela, fru Fanny Kangasmäki, red. E. Karlsson, hr. S. Karttunen, kronolänsm. i Kitee distr., hr T. Koistinen, stud. I. Koivisto, mag. L. Koli, hr T. Kopsa, mag. P. Krüger, lekt. J. Lehtonen, stud. Eeva Leinonen, hr Ervé Lemaitre (Madagaskar), mag. E. Lind, prof. Håkan Lindberg, hr C. G. Lindquist, prof. C. H. Lindroth (Lund), stud. P. Linkola, agr. K. Loune, mag. Toini Lukkarinen, hr V. Lundberg, prof. A. Luther, dr H. Luther, hr O. Malinen, lantbr. V. Malmila, arb. A. Markelin, skoleleven J. Martin, legationsrådet H. R. Martola, hr I. Metso, hr K. Mosaleff, filaren Y. Mönkkönen, lyceisten L. Niemistö, mag. A. Nordman, byggm. P. Ojanen, fru S. Palkonen, medicinalrådet Einar Palmén, prof. Ernst Palmén, prof. P. Palmgren, arb. A. Partanen, stud. V. Peiponen, hr A. Petäjä, länsm. i Pieksämäki

distr., stud. V. Pitkänen, frk. Vera och Ljuba Prokofjeff, mag. K. Purasjoki, med. lic. H. Pursiainen, Puutarhakoelaitos, dr A. Pynnönen, stud. V. Pöyhönen, hr G. Rasmusson, överkonst. M. Rauvala, rektor A. Reinikainen, överstelöjtn. A. Rostedt, prep. V. Salkio, överkonst. E. Salmenkari, hr V. Sammalisto, dr S. Segerstråle, hr T. Silvasvuori, fyrvakt B. Sipilä, hr K. Sjöblom, lektor T. Sovinen, arb. Y. Ståhlhammar, Sovjetryska Vet.-ak. Zool. Museum (Leningrad), prof. P. Suomalainen, konstapel A. Tanner, köpman H. Tapper, The Coryndon Museum (Nairobi), dr E. Thuneberg, hr P. Tidström, hr A. Tuominen, hr P. Urataipale, lektor V. Vaarna, prep. O. Vesa, hr T. Vesala, Veterinärlaboratoriet, dr B.-J. Wikgren, hr T. Winqvist, dr P. Voipio, teknikern L. Vuohula, stud. H. Vuorenrinne, mag. L. Vuorio, prof. I. Välikangas, hr A. Välitalo, länsm. i Äänekoski distr., hr A. Åkerblom, hr O. Åkerlund.

Helsingin Yliopiston Hyönteismuseon kokoelmien kasvu toimintavuonna 1955—1956.

Kokoelmien hoitajan prof. RICHARD FREY'N vuosikokoukseen 17.5.1956 laatima selostus.

Kuluneen toimintavuoden aikana on Yliopiston hyönteisosaston kokoelmien kasvu ollut 43.911 kpl. tai näytettä, joista 35 Suomen faunalle tai kokoelmille uutta lajia tai muunnosta. Eri hyönteislahkojen kasvu on ollut seuraava:

Thysanura	2 kpl. tai näytettä	Siirto	13.439 kpl. tai näytettä
Ephemerida	10 » » »	Homoptera	43 » » »
Copeognatha	6 » » »	Hymenoptera	4.261 » » »
Odonata	183 » » »	Coleoptera	11.022 » » »
Dermaptera	144 » » »	Neuroptera	178 » » »
Blattariae	162 » » »	Diptera	7.907 » » »
Orthoptera	1.572 » » »	Aphaniptera	11 » » »
Mantodea	38 » » »	Trichoptera	228 » » »
Gryllodea	54 » » »	Lepidoptera	6.276 » » »
Hemiptera	11.268 » » »	Sekalaista	546 » » »
Siirto	13.439 » » »	Yhteensä	43.911 kpl. tai näytettä

Saan täten lausua parhaimmat kiitokset seuraaville henkilöille tai yhdistyksille, jotka ovat lahjoituksillaan tukeneet ja kartuttaneet kotimaisia luonnontieteellisiä kokoelmiamme:

Herra Eero Avela, Mr E. Basden, herra V. Blomsterlund, tri T. Brander, herra R. Dvorak, yliopp. Ch. Eklund, herra Aug. Eklöf, metsänhoit. R. Elfving, tri L. Fagerström, prof. R. Frey, joht. Th. Grönblom, preparaattori J. Grönvall, herra J. Gustavsson, tri L. v. Haartman, tri W. Hackman, herra Karl Hansson, metsänhoit. L. V. Heinänen, maist. W. Hellén, toimittaja D. Hemdal, prof. E. Häyrén, maist. J. Kaisila, rouva D. Kangas, metsänhoit. Y. Kangas, rouva Karhu, tri J. Klimesch, rouva M. Klingstedt, tri P. Kontkanen, tri T. Kontuniemi, herra J. Kral, herra H. Laaksonen, prof. V. Lallemand, stud. S. Laurema, rovasti V. Lauro, rouva A. Lemaitre, herra V. A. Lepistö, prof. Håkan Lindberg, maist. E. Lindqvist, maist. N. Malmström, lehtori A. V. V. Mikkola, prof. N. C. E.

Miller, prof. S. Murayama, maist. A. Nordman, tri P. Nuorteva, dipl.ekonomi O. Nybom, herra V. Nyström, herra A. Paasonen, prof. E. Palmén, prof. P. Palmgren, yliopp. S. Panelius, tri B. Pettersson, assistentti Hans v. Rosen, herra T. Räsänen, pastori P. Savolainen, herra E. Seppänen, tri F. G. A. Smit, johtaja S. Stockmann, maist. R. Storå, prof. E. Suomalainen, prof. P. Suomalainen, rouva M. Sällinen, yliopp. O. Tenow, maist. L. Tiensuu, prof. R. Tuomikoski, lääket. tri E. Thuneberg, yliopp. Tujulin, neiti H. Turunen, yliopp. Valtonen, lehtori A. Wegelius, maist. T. Wessman, herra O. Winter, yliopp. H. Vuorenrinne, herra R. Väntsi, Helsingin Hyönteisvaihtoyhdistys.

Seuraa luettelo tärkeimmistä lahjoituksista:

Thysanura. 2 kpl. *Thermobia domestica*, huoneesta, Kuopio, R. Elfving.

Ephemerida. 10 kpl. Pallastunturi, Korpoo, A. Wegelius.

Copeognatha. 6 kpl. maan eri osista, O. Winter.

Odonata. 12 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 140 kpl. Ahvenanmaan eri osista, A. Nordman. — 6 kpl. Pallastunturi, A. Wegelius. — 2 kpl. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 23 kpl. Japani, P. Savolainen.

Dermaptera. Labia minor, kasvihuoneessa, Loppi, H. Vuorenrinne. — 143 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Blattariae. 158 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — *Blatta* sp. lastiruumasta bras. laivasta, Brasilia, Christer Eklund. — 3 *Ectobia lapponica*, Kuopio, R. Elfving, Ivalo; J. Kaisila.

Orthoptera. 35 kpl. Vehkalahti, L. Fagerström. — 430 kpl. maan eri osista, W. Hellén. — 4 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 1.016 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 8 kpl. Syria, Dagmar Kangas. — 79 kpl. Japani, P. Savolainen. — *Omocestus rufipes*, faunalle uusi, Pori: Yyteri, V. Lauro.

Mantodea. 37 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 1 kpl. Madagascar, A. Lemaitre.

Gryllodea. 54 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Hemiptera. 4 kpl. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 9 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 2 kpl. maan eri osista, O. Winter. — 10.672 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 551 kpl. Japani, P. Savolainen. — 26 Reduviidae, Afrikka, N. C. E. Miller. — 2 *Ranatra linearis*, Vanaja, V. A. Lepistö, Porvoon pit., P. Suomalainen. — 2 *Abiphis insignis*, *A. nobilis*, *Lycoris madagascariensis*, kokoelmille uusi, Madagascar, *Alaus lacteus*, kokoelmille uusi, Jaava, *A. excavatus*, kokoelmille uusi, Kamerun, Håkan Lindberg.

Homoptera. 31 kpl. *Cicadina*, eri paikkakunnilta, V. Lallemand. — 8 kpl. Japani, P. Savolainen. — 4 *Aleurodes proletella*, maalle uusi, Raasepori, P. Palmgren.

Hymenoptera. 111 kpl. Hymenoptera parasitica, 80 kpl. Vehkalahti, Paltamo, L. Fagerström. — 30 kpl. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 195 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 11 kpl. Imatra, O. Nybom. — 60 kpl. Hanko: Täcktom, V. Nyström. — 28 kpl. Helsingin pit., Saarijärvi, S. Stockmann. — 469 kpl. Hymenoptera Aculeata, maan eri osista, P. Suomalainen. — 32 kpl. Hymenoptera Aculeata, maan eri osista, L. Tiensuu. — 78 kpl. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 130 kpl. Pallastunturi, Korpoo, Hattula, A. Wegelius. — 84 kpl. Hymenoptera parasitica, maan eri osista, T. Wessman. — 40 kpl. maan eri osista, O. Winter. — 2.354 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 8 kpl. Syria, Dagmar Kangas. — 2 kpl. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 472 kpl. Japani, P. Savolainen. — 39 kpl. Tenthredinidae, Kilpisjärvi, R. Elfving. — 14 kpl. Tenthredinidae, Pietarsaari, R. Storå. — 2 *Vespa vulgaris*-pesä, Tolkis, Aug. Eklöf, Järvenpää, R. Väntsi. — 3 *Crabro ambiguus*, Helsinki, R. Tuomikoski. —

4 *Cryptus albatorius*, Ruotsi: Abisko, O. Tenow. — *Polysphincta pallipes*, kokoelmille uusi, Lemland, A. Nordman. — 3 *Hecabolus sulcatus*, kokoelmille uusi, Korpoo, A. Wegelius. — 2 *Amblymerus aequus*, Ruotsi: Järvsö, *A. elongatus*, Ruotsi: Umeå, Hans v. Rosen. — *Pamphilius vafer*, Sääksmäki, T. Kontuniemi. — *Hoplocampoides xylostei*-äkämiä, Parikkala, J. Kaisila. — *Amauronematus godmani*, kokoelmille uusi, Sveitsi, (Benson) kautta E. Lindqvist. — 1 näyte *A. trautmani*-toukka, Helsinki: Munkkiniemi, 1 näyte *A. vittatus*-toukka, Föglö, 1 näyte *Pteronidea cognata*-toukka, Helsinki: Munkkiniemi, E. Lindqvist. — 1 näyte *Pontania vesicator*-äkämiä, Helsinki, N. Malmström.

Coleoptera. 76 kpl. Kilpisjärvi, E. Avela. — 473 kpl. Keski-Eurooppa, R. Dvorak. — 5 kpl. Pohjois-Savo, Kilpisjärvi, R. Elfving. — 102 kpl. Vehkalahti, L. Fagerström. — 154 kpl. Bergö, 15 kpl. Tanska, W. Hellén. — 12 kpl. Sahalahti, D. Hemdal. — 3 kpl. Syyria, Dagmar Kangas. — 6 kpl. Keski-Eurooppa, J. Kral. — 25 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 37 kpl. Japani, S. Murayama. — 13 kpl. Ahvenanmaa, A. Nordman. — 143 kpl. Hyvinkää, Helsinki, Hattula, P. Nuorteva. — 7188 kpl. maan eri osista, E. Palmén. — 2175 kpl. Japani, P. Savolainen. — 461 kpl. maan eri osista, P. Suomalainen. — 91 kpl. maan eri osista, L. Tiensuu. — *Calosoma inquisitor*, Tvärminne, Th. Grönblom. — *Stenolophus mixtus*, Tammisaari, Elgö, G. Tujulin. — *Dromius linearis*, Korpoo, A. Wegelius. — *Agabus fuscipennis*, P. Pirkkala, Th. Grönblom. — *Micropeplus fulvus*, Tvärminne, Håkan Lindberg. — *Thymalus subtilis*, Pallastunturi, A. Wegelius, kokoelmille uusi. — *Caenoscelis subdeplanata*, Pori, A. Hupka. — *Ernobius abietinus*, Korpoo, *Cis festivus*, Korpoo, A. Wegelius. — *Serropalpus barbatus*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Julodis* spp., Afrikka, V. Lallemand. — *Upis ceramboides*, Pisavaara, Håkan Lindberg. — *Oryctes nasicornis*, Strömfors, Björnvik, K. Hansson. — *Stenochorus meridianus*, Lammi, *Chrysomela hyperici*, Hamina, J. Kaisila. — *Psylliodes sophiae*, Tvärminne, Håkan Lindberg, maalle uusi. — *Cleonus piger*, Järvenpää, J. Kaisila. — *Otiorrhynchus singularis*, Maarianhamina, A. Nordman. — *Ceutorrhynchus larvatus*, Siikajärvi (leg. A. Wegelius), Helsingin Hyönteisvaihtoyhdistykseltä. — 21 kpl. *Calandra* sp., Helsinki, A. Paasonen, egyptiläisestä riisistä. — 2 *Pityogenes trepanatus*, Korpoo (leg. A. Wegelius), Helsingin Hyönteisvaihtoyhdistykseltä.

Neuroptera. 3 kpl. Vehkalahti, L. Fagerström. — 12 kpl. Pallastunturi, A. Wegelius. — 130 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 33 kpl. Japani, P. Savolainen.

Diptera. 6 kpl. Kilpisjärvi, R. Elfving. — 161 kpl. Vehkalahti, Paltamo, L. Fagerström. — 9 kpl. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 235 kpl. Kilpisjärvi, W. Hellén. — 20 kpl. Helsingin pit. St. Stockmann. — 152 kpl. Porvoon maalaisk., P. Suomalainen. — 432 kpl. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 75 kpl. Pallastunturi, Korpoo, Hattula, A. Wegelius. — 90 kpl. maan eri osista, O. Winter. — 4.887 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 2 kpl. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 9 kpl. Syria, Dagmar Kangas. — 1.644 kpl. Japani, P. Savolainen. — *Cerotelion lineatus*, faunalle uusi, Helsinki, S. Laurema. — 3 *Rhyphus fuscatus*, faunalle uusi, Helsinki, S. Laurema. — *Odontomyia hydroleon angulata*, Lemland: Apelholm, *Parochtiphila spectabilis*, Porvoo: Seitlax, A. Nordman. — 11 *Meoneura* sp. kuoriutunut linnunpesästä, *Chiromyia*, kuoriutunut linnunpesästä, 30 *Helomyza brachypterna*, kuoriutunut linnunpesästä, Helsinki, J. Grönvall. — *Periscelis nigra*, faunalle uusi, *Borboropsis fulviceps*, Pietarsaari, R. Storå. — *Stenopteryx hirundinis*, Helsinki, M. Klingstedt. — *Crataerrhina pallida*, Helsinki, Karhu. — 30 *Cordylura* spp., Tvärminne, W. Hackman. — 30 *Cordyluridae*, Hammaslahti, Kuusamo, P. Kontkanen. — 33 *Cheilosia* spp., Itävalta, R. Frey. — *Cheilosia recens*, 2 *Cheilosia sparsa*, kokoelmille uusi, Sveitsi: Andermatt, 27 *Cheilosia*, Itävalta, Sveitsi, Ranska, W. Hellén. — 4 *Drosophila ambigua*, kokoelmille uusi, Britannia, E. Basden. — 2 *Droso-*

phila deflexa, kokoelmille uusi, 4 *Drosophila silvestris*, kokoelmille uusi, Britannia, E. Basden.

Aphaniptera. 11 kpl. Englanti, F. G. A. Smit.

Trichoptera. 100 kpl. Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 kpl. Reposaari, V. Lauro. — 19 kpl. maan eri osista, E. Suomalainen. — 47 kpl. Pallastunturi, Korpoo, A. Wegelius. — 42 kpl. maan eri osista. — 18 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Lepidoptera. 50 kpl. Lemland: Apelholm, V. Blomsterlund. — 2.502 kpl. Vehkalahti, Paltamo, Puolanka, L. Fagerström. — 36 kpl. Nilsiä, W. Hellén. — 78 kpl. Lammi, Kitee, Nurmo, J. Kaisila. — 6 kpl. maan eri osista, S. Laurema. — 235 kpl. Reposaari, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 10 kpl. Sotkamo, V. A. A. Mikkola. — 75 kpl. Hyvinkää, Helsinki, P. Nuorteva. — 64 kpl. Tvärminne, E. Palmén. — 26 kpl. Lahti, Porvoo, E. Seppänen. — 36 kpl. maan eri osista. — 62 kpl. Somero, Valtonen. — 35 kpl. maan eri osista, O. Winter. — 197 kpl. Japani, S. Murayama. — 806 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 121 kpl. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 1.857 kpl. Japani, P. Savolainen. — 10 *Hydroecia nordstroemi*, 2 *Palluperina testacea*, kokoelmille uusi, Tvärminne, E. Palmén. — *Thecla w-album*, Saksa: Zehdenick, J. Kaisila. *Selenephera lunigera*, Korpoo, A. Wegelius, Joutseno, E. Thuneberg. — *Operophthera fagata*, Pyhäjärvi, Th. Brander. — *Malacodea regelaria*-toukka, Lahti L. V. Heinänen. — *Earophila badiata fennocarelica*, Joensuu, H. Turunen. — *Ennomos erosaria*, *E. autumnaria*, *Boarmia lichenaria*, ny för samlingen, *B. punctinalis*, Tvärminne, 2 *Roeselia strigula*, Tammisaari: Gullö, E. Palmén. — *Plodia interpunctella*, Uusikaarlepyy, R. Storå. — *Salebria semirubella*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Pandemis cinnamomeana*, Muuruvesi, S. Laurema. — *Euxanthis zoegana*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Evetria pinicolana*, 2 *Notocelia roborana*, Muuruvesi, S. Laurema. — *Argyroploce inundana*, Vehkalahti, L. Fagerström. — *Phthorimaea amaurella*, *P. viscariella*, kokoelmille uusi, Hiittinen, E. Suomalainen. — *Acompsia tripunctella*, kokoelmille uusi, Joutseno, E. Thuneberg. — *Xanthospilapteryx syringella*-miina, Kuopio, J. Gustavsson. — 2 *Tinea laterella*, Pylkonmäki, Y. Kangas. — *Myelois ceratoniae*, kokoelmille uusi, tuonti, Uusikaarlepyy, R. Storå. — *Phigalia pedaria*, Ruotsi: Lerum, *Ennomos fuscantaria*, Tanska: Allindelille, 2 *Monima pulverulenta*, 2 *M. stabilis*, Tanska: Raeskov, 2 *Pseudoterpna pruinata*, Schleswig, *Callimorpha quadripunctata*, Saksa, *Coscinia striata*, Saksa: Zehdenick, *Endrosa kuhlweini*, Saksa: Berlin, *Pelosia obtusa*, kokoelmille uusi, Saksa: Zehdenick, *Selenia bilunaria* g. aest. *illunaria*, Saksa: Pserow, *Eupithecia virgaureata*, Saksa: Kreutzbruck, *E. linariata*, Saksa: Zehdenick, *Cidaria salicata*, Saksa: Fichtelgebirge, *Cosymbia quercimontaria*, kokoelmille uusi, Saksa: Zehdenick, *C. lenningiaria*, Saksa: Callb a. Rhein, 2 *Ptychopoda aureolaria*, Saksa: Kaiserstuhl, *Sterrha herbariata*, Saksa: Berlin, 3 *Hypenodes costaestigalis*, Saksa: Zehdenick Prerow, *Eustrotia olivana*, Saksa: Zehdenick, 2 *Amathes laevis*, Saksa: Kreuzbruch, 2 *Polia splendens*, Saksa: Zehdenick, *Rhyacia sigma*, Saksa: Usedom, J. Kaisila. — *Bucculatrix alpina*, kokoelmille uusi, Alpit (J. Klimesch) W. Hackman. — *Eupithecia brevicauda*, kokoelmille uusi, Sicilia (J. Klimesch) W. Hackman.

Sekalaista. 70 kpl. Vehkalahti, Paltamo, Puolanka, L. Fagerström. — Cecidomyidae-äkämiä, Helsinki, 18 lehtimiinoja, maan eri osista, äkämä Cornus sanguinealla, Sveitsi: Lugano, E. Häyrén. — 4 kpl. Syria, Dagmar Kangas. — 24 kpl. Madagascar, A. Lemaitre. — 19 kpl. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 18 kpl. Pallastunturi, Korpoo, A. Wegelius. — 10 kpl. maan eri osista, O. Winter. — 6 kpl. Saksa, T. Wessman. — 29 kpl. Kap Verden-saaristo, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 346 kpl. Japani, P. Savolainen.

Samlingarnas tillväxt vid Helsingfors Universitets Entomologiska museum under verksamhetsåret 1955–1956.

Redogörelse avgiven vid årsmötet den 17.5.1956 av intendenten prof. RICHARD FREY.

Under detta verksamhetsår har Universitetets entomologiska samlingar ökats med 43.911 exemplar eller prov, varav 35 för faunan eller de inhemska samlingarna nya arter. Ökningen fördelar sig på de olika insektordningarna på följande sätt:

Thysanura	2	exx.	eller prov
Ephemerida	10	»	» »
Copeognatha	6	»	» »
Odonata	183	»	» »
Dermaptera	144	»	» »
Blattariae	162	»	» »
Orthoptera	1.572	»	» »
Mantodea	38	»	» »
Gryllodea	54	»	» »
Hemiptera	11.268	»	» »
Transport	13.439	»	» »

Transport	13.439	exx.	eller prov
Homoptera	43	»	» »
Hymenoptera	4.261	»	» »
Coleoptera	11.022	»	» »
Neuroptera	178	»	» »
Diptera	7.907	»	» »
Aphaniptera	11	»	» »
Trichoptera	228	»	» »
Lepidoptera	6.276	»	» »
Diverse	546	»	» »
Summa	43.911	exx.	eller prov

Jag ber härmed att få frambära ett vördsamt tack till följande personer eller föreningar, som på detta sätt velat stödja och förkovra våra inhemska naturhistoriska samlingar:

Herr Eero Avela, Mr E. Basden, herr V. Blomsterlund, dr T. Brander, herr R. Dvorak, stud. Ch. Eklund, herr Aug. Eklöf, forstm. R. Elfving, dr L. Fagerström, prof. R. Frey, dir. Th. Grönblom, prep. J. Grönvall, herr J. Gustavsson, dr L. v. Haartman, dr W. Hackman, herr Karl Hansson, forstm. L. V. Heinänen, mag. W. Hellén, red. D. Hemdal, prof. E. Häyrén, mag. J. Kaisila, fru D. Kangas, forstm. Y. Kangas, fru Karhu, dr J. Klimesch, fru M. Klingstedt, dr P. Kontkanen, dr T. Kontuniemi, herr J. Kral, herr H. Laaksonen, prof. V. Lallemand, stud. S. Laurema, prost V. Lauro, fru A. Lemaitre, herr V. A. Lepistö, prof. Håkan Lindberg, mag. E. Lindqvist, mag. N. Malmström, lektor A. V. V. Mikkola, prof. N. C. E. Miller, prof. S. Murayama, mag. A. Nordman, dr P. Nuorteva, dipl.ekon. O. Nybom, herr V. Nyström, herr A. Paasonen, prof. E. Palmén, prof. P. Palmgren, stud. S. Panelius, dr B. Pettersson, assistent Hans v. Rosen, herr T. Räsänen, pastor P. Savolainen, herr E. Seppänen, dr F. G. A. Smit, dir. S. Stockmann, mag. R. Storå, prof. E. Suomalainen, prof. P. Suomalainen, fru M. Sällinen, stud. O. Tenow, mag. L. Tiensuu, prof. R. Tuomikoski, med.dr. E. Thuneberg, stud. Tujulin, frk. H. Turunen, stud. Valtonen, lektor A. Wegelius, mag. T. Wessman, herr O. Winter, stud. H. Vuorenrinne, herr R. Väntsi, H:fors Entomologiska Bytesförening.

Nedan följer en förteckning över de viktigaste gåvorna:

Thysanura. 2 ex. *Thermobia domestica,* inomhus, Kuopio, R. Elfving.
Ephemerida. 10 exx. Pallastunturi, Korpo, A. Wegelius.
Copeognatha. 6 exx., olika delar av landet, O. Winter.

Odonata. 12 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 140 exx. olika delar av Åland, A. Nordman. — 6 exx. Pallastunturi, A. Wegelius. — 2 exx. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 23 exx. Japan, P. Savolainen.

Dermaptera. Labia minor, i växthus, Loppi, H. Vuorenrinne. — 143 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Blattariae. 158 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — *Blatta* sp. i lastrummet på fartyg från, Brasilien, Christer Eklund. — 3 *Ectobia lapponica*, Kuopio, R. Elfving, Ivalo, J. Kaisila.

Orthoptera. 35 exx. Vehkalahti, L. Fagerström. — 430 exx. olika delar av landet, W. Hellén. — 4 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 1.016 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 8 exx. Syrien, Dagmar Kangas. — 79 exx., Japan, P. Savolainen. — *Omocestus rufipes*, ny för faunan, Björneborg: Yytteri, V. Lauro.

Mantodea. 37 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 1 exx. Madagascar, A. Lemaitre.

Gryllodea. 54 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Hemiptera. 4 exx. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 9 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 2 exx. olika delar av landet, O. Winter. — 10.672 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 551 exx. Japan, P. Savolainen. — 26 Reduviidae, Afrika, N. C. E. Miller. — 2 *Ranatra linearis*, Vanaja, V. A. Lepistö, Borgå socken, P. Suomalainen. — 2 *Abiphis insignis*, *A. nobilis*, *Lycoris madagascariensis*, ny för samlingen, Madagascar, *Alaus lacteus*, ny för samlingen, Java, *A. excavatus*, ny för samlingen, Kamerun, Håkan Lindberg.

Homoptera. 31 exx. *Cicadina*, olika orter, V. Lallemand. — 8 exx. Japan, P. Savolainen. — 4 *Aleurodes proletella*, ny för landet, Raseborg, P. Palmgren.

Hymenoptera. 111 exx. Hymenoptera parasitica, 80 exx. Vehkalahti, Paltamo, L. Fagerström. — 30 exx. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 195 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 11 exx. Imatra, O. Nybom. — 60 exx. Hangö: Täcktom, V. Nyström. — 28 exx. Helsinge, Saarijärvi, S. Stockmann. — 469 exx. Hymenoptera Aculeata, olika delar av landet, P. Suomalainen. — 32 exx. Hymenoptera Aculeata, olika delar av landet, L. Tiensuu. — 78 exx. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 130 exx. Pallastunturi, Korpo, Hattula, A. Wegelius. — 84 exx. Hymenoptera parasitica, olika delar av landet T. Wessman. — 40 exx. olika delar av landet O. Winter. — 2.354 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 8 exx. Syrien, Dagmar Kangas. — 2 exx. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 472 exx. Japan, P. Savolainen. — 39 exx. Tenthredinidae, Kilpisjärvi, R. Elfving. — 14 exx. Tenthredinidae, Jakobstad, R. Storå. — 2 *Vespa vulgaris*-bo Tolkis, Aug. Eklöf, Järvenpää, R. Väntsi. — 3 *Crabro ambiguus*, Helsingfors, R. Tuomikoski. — 4 *Cryptus albatorius*, Sverige: Abisko, O. Tenow. — *Polysphincta pallipes*, ny för samlingen, Lemland, A. Nordman. — 3 *Hecabolus sulcatus*, ny för samlingen, Korpo, A. Wegelius. — 2 *Amblymerus aequus*, Sverige: Järvsö, *A. elongatus*, Sverige: Umeå, Hans v. Rosen. — *Pamphilius vafer*, Sääksmäki, T. Kontuniemi. — *Hoplocampoides xylosteigaller*, Parikkala, J. Kaisila. — *Amauronematus godmani*, ny för samlingen, Schweiz, (Benson) gm. E. Lindqvist. — 1 prov. *A. trautmani*-larvae, H:fors: Munksnäs, 1 prov *A. vittatus*-larvae, Föglö, 1 prov *Pteronidea cognata*-larvae, H:fors: Munksnäs, E. Lindqvist. 1 prov *Pontania vesicator*-galler, H:fors, N. Malmström.

Coleoptera. 76 exx. Kilpisjärvi, E. Avela. — 473 exx. Central-Europa, R. Dvorak. — 5 exx. N. Savolax, Kilpisjärvi, R. Elfving. — 102 exx. Vehkalahti, L. Fagerström. — 154 exx. Bergö, 15 exx. Danmark, W. Hellén. — 12 exx. Sahalahti, D. Hemdal. — 3 exx. Syrien, Dagmar Kangas. — 6 exx. Central-Europa, J. Kral. — 25 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 37 exx. Japan, S. Murayama. — 13 exx. Åland, A. Nordman.

— 143 exx. Hyvinge, Helsingfors, Hattula, P. Nuorteva. — 7.188 exx. olika delar av landet, E. Palmén. — 2.175 exx. Japan, P. Savolainen. — 461 exx. olika delar av landet, P. Suomalainen. — 91 exx. olika delar av landet, L. Tiensuu. — *Calosoma inquisitor*, Tvärminne, Th. Grönblom. — *Stenolophus mixtus*, Ekenäs, Elgö, G. Tujulin. — *Dromius linearis*, Korpo, A. Wegelius. — *Agabus fuscipennis*, N. Birkala, Th. Grönblom. — *Micropeplus fulvus*, Tvärminne, Håkan Lindberg. — *Thymalus subtilis*, Pallastunturi, A. Wegelius, ny för samlingen. — *Caenoscelis subdeplanata*, Björneborg, A. Hupka. — *Ernobius abietinus*, *Cis festivus*, Korpo, A. Wegelius. — *Serropalpus barbatus*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Julodis* spp., Afrika, V. Lallemand. — *Upis ceramboides*, Pisavaara, Håkan Lindberg. — *Oryctes nasicornis*, Strömfors, Björnvik, K. Hansson. — *Stenochorus meridianus*, Lammi, *Chrysomela hyperici*, Fredrikshamn, J. Kaisila. — *Psylliodes sophiae*, Tvärminne, Håkan Lindberg, ny för landet. — *Cleonus piger*, Järvenpää, J. Kaisila. — *Otiorrhynchus singularis*, Mariehamn, A. Nordman. — *Ceutorrhynchus larvatus*, Siikajärvi (leg. A. Wegelius), Helsingfors Bytesförening. — 21 exx. *Calandra* sp., Helsingfors, A. Paasonen, import med egyptiskt ris. — *Pityogenes trepanatus*, Korpo, (leg. A. Wegelius), Helsingfors Bytesförening.

Neuroptera. 3 exx. Vehkalahti, L. Fagerström. — 12 exx. Pallastunturi, A. Wegelius. — 130 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 33 exx. Japan, P. Savolainen.

Diptera. 6 exx. Kilpisjärvi, R. Elfving. — 161 exx. Vehkalahti, Paltamo, L. Fagerström. — 9 exx. Lemsjöholm, L. v. Haartman. — 235 exx. Kilpisjärvi, W. Hellén. — 20 exx. Helsinge, St. Stockmann. — 152 exx. Borgå landsk., P. Suomalainen. — 432 exx. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 75 exx. Pallastunturi, Korpo, Hattula, A. Wegelius. — 90 exx. olika delar av landet, O. Winter. — 4.887 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 2 exx. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 9 exx. Syrien, Dagmar Kangas. — 1.644 exx. Japan, P. Savolainen. — *Cerotelion lineatus*, ny för faunan, Helsingfors, S. Laurema. — 3 *Rhyphus fuscatus*, ny för faunan, Helsingfors, S. Laurema. — *Odontomyia hydroleon angulata*, Lemland: Apelholm, *Parochtiphila spectabilis*, Borgå: Seitlax, A. Nordman. — 11 *Meoneura* sp. kl. ur fågelbo, *Chiromyia*, kl. ur fågelbo, 30 *Helomyza brachypterna*, kl. ur fågelbo, Helsingfors, J. Grönvall. — *Periscelis nigra*, ny för faunan, *Borboropsis fulviceps*, Jakobstad, R. Storå. — *Stenopteryx hirundinis*, Helsingfors, M. Klingstedt. — *Crataerrhina pallida*, Helsingfors, Karhu. — 30 *Cordylura* spp., Tvärminne, W. Hackman. — 30 *Cordyluridae*, Hammaslahti, Kuusamo, P. Kontkanen. — 33 *Cheilosia* spp., Österrike, R. Frey. — *Cheilosia recens*, 2 *Cheilosia sparsa*, ny för samlingen, Schweiz: Andermatt, 27 *Cheilosia*, Österrike, Schweiz, Frankrike, W. Hellén. — 4 *Drosophila ambigua*, ny för samlingen, Storbritannien, E. Basden. — 2 *Drosophila deflexa*, ny för samlingen, 4 *Drosophila silvestris*, ny för samlingen, Storbritannien, E. Basden.

Aphaniptera. 11 exx. England, F. G. A. Smit.

Trichoptera. 100 exx. Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 exx. Räfsö, V. Lauro. — 19 exx. olika delar av landet, E. Suomalainen. — 47 exx. Pallastunturi, Korpo, A. Wegelius. — 42 exx. olika delar av landet. — 18 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius.

Lepidoptera. 50 exx. Lemland: Apelholm, V. Blomsterlund. — 2.502 exx. Vehkalahti, Paltamo, Puolanka, L. Fagerström. — 36 exx. Nilsiä, W. Hellén. — 78 exx. Lammi, Kitee, Nurmo, J. Kaisila. — 6 exx. olika delar av landet, S. Laurema. — 235 exx. Räfsö, Säppi, Huittinen, V. Lauro. — 10 exx. Sotkamo, V. A. A. Mikkola. — 75 exx. Hyvinge, Helsingfors, P. Nuorteva. — 64 exx. Tvärminne, E. Palmén. — 26 exx. Lahtis, Borgå, E. Seppänen. — 36 exx. olika delar av landet. — 62 exx. Somero, Valtonen. — 35 exx. olika delar av landet, O. Winter. — 197 exx. Japan, S. Murayama. — 806 exx. Kap Verde-

öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 121 exx. Fuerteventura: Chilequa, B. Pettersson. — 1.857 exx. Japan, P. Savolainen. — 10 *Hydroecia nordstroemi*, 2 *Palluperina testacea*, ny för samlingen, Tvärminne, E. Palmén. — *Thecla w-album*, Tyskland: Zehdenick, J. Kaisila. — 2 *Selenephera lunigera*, Korpo, A. Wegelius, Joutseno, E. Thuneberg. — *Operophthera fagata*, Pyhäjärvi, Th. Brander. — *Malacodea regelaria*-larv, Lahti L. V. Heinänen. — *Earophila badiata fennocarelica*, Joensuu, H. Turunen. — *Ennomos erosaria*, *E. autumnaria*, *Boarmia lichenaria*, ny för samlingen, *B. punctinalis*, Tvärminne, 2 *Roeselia strigula*, Ekenäs: Gullö, E. Palmén. — *Plodia interpunctella*, Nykarleby, E. Storå. — *Salebria semirubella*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Pandemis cinnamomeana*, Muuruvesi, S. Laurema. — *Euxanthis zoegana*, Vehkalahti, L. Fagerström. — 2 *Evetria pinicolana*, 2 *Notocelia roborana*, Muuruvesi, S. Laurema. — *Argyroploce inundana*, Vehkalahti, L. Fagerström. — *Phthorimaea amaurella*, *P. viscariella*, ny för samlingen, Hiittinen, E. Suomalainen. — *Acompsia tripunctella*, ny för samlingen, Joutseno, E. Thuneberg. — *Xanthospilapteryx syringella*-mina Kuopio, J. Gustavsson. — 2 *Tinea laterella*, Pylkönmäki, Y. Kangas. — *Myelois ceratoniae*, ny för samlingen, import, Nykarleby, R. Storå. — *Phigalia pedaria*, Sverige: Lerum, *Ennomos fuscantaria*, Danmark: Allindelille, 2 *Monima pulverulenta*, 2 *M. stabilis*, Danmark: Raeskov, 2 *Pseudoterpna pruinata*, Schleswig, *Callimorpha quadripunctata*, Tyskland, *Coscinia striata*, Tyskland: Zehdenick, *Endrosa kuhlweini*, Tyskland: Berlin, *Pelosia obtusa*, by för samlingen, Tyskland: Zehdenick, *Selenia bilunaria* g. aest. *illunaria*, Tyskland: Pserow, *Eupithecia virgaureata*, Tyskland: Kreutzbruck, *E. linariata*, Tyskland: Zehdenick, *Cidaria salicata*, Tyskland: Fichtelgebirge, *Cosymbia quercimontaria*, ny för samlingen, Tyskland: Zehdenick, *C. lenningiaria*, Tyskland: Callb a. Rhein, 2 *Ptychopoda aureolaria*, Tyskland: Kaiserstuhl, *Sterrha herbariata*, Tyskland: Berlin, 3 *Hypenodes costaestigalis*, Tyskland: Zehdenick, Prerow, *Eustrotia olivana*, Tyskland: Zehdenick, 2 *Amathes laevis*, Tyskland: Kreuzbruch, 2 *Polia splendens*, Tyskland: Zehdenick, *Rhyacia sigma*, Tyskland: Usedom, J. Kaisila. — *Bucculatrix alpina*, ny för samlingen, Alperna (leg. Klimesch) W. Hackman. — *Eupithecia brevicauda*, ny för samlingen. Sicilien (leg. Klimesch) W. Hackman.

Diverse. 70 exx. Vehkalahti, Paltamo, Puolanka, L. Fagerström. — Cecidomyidaegaller, Helsingfors, 18 bladminor, olika delar av landet, zoocecidie på Cornus sanguinea, Schweiz: Lugano, E. Häyrén. — 4 exx. Syrien, Dagmar Kangas. — 24 exx. Madagascar, A. Lemaitre. — 19 exx. Kokemäki, R. Tuomikoski. — 18 exx. Pallastunturi, Korpo, A. Wegelius. — 10 exx. olika delar av landet, O. Winter. — 6 exx. Tyskland, T. Wessman. — 29 exx. Kap Verde-öarna, Håkan Lindberg, S. Panelius. — 346 exx. Japan, P. Savolainen.

Helsingin Yliopiston kotimaisten kasvitieteellisten kokoelmien kasvu v. 1955—1956.

Kokoelmien hoitajan tri GUNNAR MARKLUND'in vuosikokoukseen 17.5.1956 laatima kertomus.

Helsingin Yliopiston kotimainen kasvikokoelma on 100 henkilöltä ja laitokselta saatujen lahjoitusten ansiosta lisääntynyt 16412 näytteellä, jotka jakaantuvat eri kasviryhmien osalle seuraavasti:

Putkilokasveja.....	10650 näyt.	Sieniä.....	484 näyt.
Sammalia	1178 »	Leviä.....	162 »
Jäkäliä	3938 »	Yhteensä	16412 näyt.

Erikoisen suurista lahjoituksista museo on kiitollisuudenvelassa prof. E. Häyrén'ille, prof. M. J. Kotilaiselle, prof. O. Meurman'ille, toim. L. Holmberg'ille sekä Maatalouskoelaitokselle Tikkurilassa.

Putkilokasvit: 84 näyt., etup. Ob ja Ks, yliopp. T. Ahti. — 304 näyt., Al, N, Sa, Sb, Kb, etup. *Ranunculi auricomi* (Al), dos. C. Cedercreutz. — 35 näyt., Ta Riihimäki, etup. satunnaiskasv., yliopp. Kirsti Eloranta. — 554 näyt., etup. Ok, tri L. Fagerström. — 178 näyt., Ok, kapt. L. Heikkinen. — *Juncus tenuis*, Nummi, uusi Ab:lle, yliopp. O. Hiidensalo. — 10 näyt., N, mm. *Luzula sudetica*, Helsingin pit., maak:lle uusi, yliopp. V. Hintikka. — 1204 näyt., eri maak., etup. N H:gin seud., toim. L. Holmberg. — 42 näyt. *Nymphaea*, eri maak., eri henk. ottam., mets.hoit. H. Hornborg. — 310 näyt., etup. N, prof. E. Häyrén. — 45 näyt., eri maak., yliopp. P. Isoviita. — 330 näyt. *Ranunculi auricomi*, etup. Ob, myös Sb ja Om, tri P. Jokela. — 35 näyt., Ta Kalvola ja Hattula, tri R. Kalliola. — *Lathyrus montanus*, N Pyhtää, koulul. Maj-Britt Karling. — 483 näyt., eri maak., etup. Ab Lohja, rva Margit Karsten. — 30 näyt. vesikasv., Ob, yliopp. P. Kiimalainen. — 176 näyt., N Loviisa ja Pernaja, Ta Kuusankoski, Sa Valkeala, etup. *Ranunculi auricomi* ja *Taraxaca*, prof. F. W. Klingstedt. — 5 näyt., Oa, mm. *Lactuca muralis*, Lappfjärd, maak:lle uusi ja *Euclidium syriacum*, Vaasa, maamme satunnaiskasvistolle uusi, opett. S. Klockars. — 63 näyt., etup. Ta, myös Kb Rautavaara, opett. Alb. Korhonen. — 34 näyt., Sa Puumala, yliopp. Mirja Korvenheimo. — 5 näyt., Sb, mm. *Rhynchospora fusca* ja *Drosera intermedia* Joroisista, maakunn:lle uusia, opett. V. J. Kurkisalo. — 72 näyt., N Mäntsälä kandd. L. Laine ja M. Kaasinen. — 50 näyt., Ab ja etup. Li Utsjoki Kevojoki, yliopp. U. Laine. — *Ammophila arenaria* × *Calamagrostis epigejos*, N Lappohja, maalle uusi, yliopp. U. Laine ja Y. Mäkinen. — 1608 näyt., eri maak. (herb. A. Rainio, myös sisältäen mm. J. F. Mannerin kokoelman Lumparlandista), Maatalouskoelaitos, Tikkurila. — 32 näyt., N Pernaja, tri B. Lemberg. — 5 näyt., Oa, Vaasan seud., mm. *Myosotis hispida*, Rönnskär, ins. M. Malmberg. — 108 näyt., etup. Ab, mm. *Hieracia* ja *Taraxaca*, tri B. Malmio. — 1065 näyt., N, Ta, Sb, Kb, etup. *Ranunculi auricomi*, tri G. Marklund. — 1423 näyt., eri maak., mm. Al, Ab ja St Karkku, prof. O. Meurman. — 10 näyt., etup. satunnaiskasv., mm. *Hirschfeldia incana*, Tampere, Ta:lle uusi, Y. Mäkinen; ktso myös U. Laine & Mäkinen. — *Epipactis palustris*, Ob Tervola Peura, ker. 1948, yliopp. Elli Mäkipeura. — 515 näyt., Al Vårdö, etup. *Salices*, *Potentilla argentea* coll. ja *Taraxaca* (lisäksi runs. *Salix*-kaksoiskappaleita), maanvilj. P. Olofsson. — 72 näyt. (+ runs. kaksoiskappaleita), Ta Tyrväntö, seminaarinjoht. K. H. Pankakoski. — 91 näyt., etup. N Hyvinkää ja Sa Taipalsaari, yliopp. K. Pohjakallio. — 66 näyt., etup. Oa Maksamaa, yliopp. K. Pusa. — 46 näyt., etup. Tb Pihtipudas, yliopp. M. Raatikainen. — 670 näyt., etup. Oa ja Ok, pääasiassa *Taraxaca*, maist. A. Railonsala. — *Kobresia myosuroides*, Le Urtasvaarri, maalle uusi, tri H. Roivainen. — 132 näyt., Lk Kittilä, etup. vesikasv., mm. *Potamogeton Friesii*, maakunnalle uusi sekä kukkiva *Lemna trisulca*, maist. J. Salonen. — 81 näyt., lounais-saaristo, maist. H. Skult. — 99 näyt., Al, Ab, St, Ks, Le, apt. H. Såltin. — 190 näyt., etup. Ks, myös Ob Pudasjärvi, maist. Y. Vasari. — 35 näyt. *Ranunculi auricomi*, Om, Ob, varatuom. A. Virtanen. — 62 näyt., eri maak., etup. Al, prof. J. Östlingin kuolinpesä.

Lisäksi museo kiittää seuraavia henkilöitä putkilokasvilahjoituksista: hra S. Ahtola, kand. K. Aura, tri A. L. Backman, mets.hoit. E. Berger, fil.lis. S. O. Björkman, tri T. Brander, maist. R. Bäck, maist. L. O. Ervi, mets.hoit. Edv. af Hällström, yliopp. Marjatta Hukki, dos. J. Jalas, koulul. Monica Janzon, nti Anja Kervinen, prof. V. Kujala, pastori G. Kvist, yliopp. Maiju Malvari, lyseol. T. Mäkelä, lehtori Maissi Mäkikärki, joht. E. Pallari, lehtori L. Pohjala, maist. R. Repo, maist. Annikki Saarisalo, tri S. Saarni-

Typis expr. 24. 8. 1957

joki, rva Margareta Segercrantz, koulul. Sirkka Sivonen, tri C. G. Tigerstedt, yliopp. T. Toivonen, rva Maija Tudeer, yliopp. V. Törnroos, maist. Leena Vaahtoranta, tri E. J. Valovirta, pikakirj. A. Valta, mets.hoit. W. Weriö, yliopp. E. Vilpa.

Kustos, fil.tri H. Roivainen on ilmoittanut itiökasvikokoelmien kasvusta:

S a m m a l e t: 62 näyt., eri maak., prof. E. Häyrén. — 35 näyt., *Sphagnum*-lajeja, N, etup. Tvärminnestä, yliopp. P. Isoviita. — 15 näyt., Ok, dos. J. Jalas. — 51 näyt., N, Ka, Sa, prof. F. W. Klingstedt. — 831 näyt., eri maak., prof. M. J. Kotilainen. — *Ricciocarpus natans* mf. terrestris, Ab Lohja, maist. L. Pohjala. — 177 näyt., Al, Le, tri H. Roivainen. — *Hypnum pratense*, Ob Tervola, tri H. Zoller.

Lisäksi on Kasvimuseo kiitollinen sammallahjoituksista seuraaville henkilöille: tri A. J. Huuskonen, opett. Alb. Korhonen, rva Eila Mannerkorpi ja maist. R. E. Ruotsalo.

J ä k ä l ä t: *Pilophoron robustum*, Suomelle uusi, Le Enontekiö, tri Aino Henssen. — 102 näyt., Ab, N, Sb (eniten N H:ki), toim. L. Holmberg. — 261 näyt., Kl, Tb, Sb, Kb ja Le (eniten Le), tri A. J. Huuskonen. — 3125 näyt., mm. Suomelle uusi *Campylacia Carrollii* (N) sekä runsaasti näytteitä varsinkin suvuista *Alectoria*, *Anaptychia*, *Caloplaca*, *Candelaria*, *Cetraria*, *Cladonia*, *Evernia*, *Parmelia*, *Peltigera* ja *Rhizocarpon*, eri maak. (eniten N), prof. E. Häyrén. — 279 näyt., eniten suvusta *Usnea*, eri maak. (eniten Loviisasta ja Pernajasta, N), prof. F. W. Klingstedt. — 92 näyt., Sb, Kb, Lk (eniten Kaavilta ja Säyneisistä, Kb, leg. & det. V. Räsänen), prof. M. J. Kotilainen. — Lichenotheca fennica, fasc. XXXIII—XXXV, n:ot 801—875 (75 näyt.), Kuopion Luonnon Ystäväin Yhdistys.

Pienemmistä jäkälälahjoituksista kiittää Kasvimuseo lisäksi seuraavia henkilöitä: prof. O. Meurman ja yliopp. M. Raatikainen. Kaksoiskappaleita ovat vaihtomateriaaliksi lahjoittaneet tri Huuskonen ja prof. Häyrén.

S i e n e t: 4 näyt., N, Ka, dos. ja rva C. Cedercreutz. — 9 näyt., etup. Ta (mm. *Psalliota macrospora* Tuuloksesta, Suomelle uusi), talousopettajatar Lahja Hakala. — 5 näyt., Ab, Ta, dos. I. Hiitonen. — 25 näyt., N, toim. L. Holmberg. — 104 näyt., etup. N, prof. E. Häyrén. — 14 näyt., etup. Ab, dos. P. Kallio. — 10 näyt., N (mm. *Crepidotus calolepis* vaahteralta Loviisasta), prof. F. W. Klingstedt — *Uromyces scirpi*, isäntä Hippuris vulgaris, Ab Paimio, Suomelle uusi, maist. I. Kukkonen. — 190 näyt., etup. N (mm. *Lactarius badiosanguineus*, *L. mitissimus*, *L. musteus*, *Phylacteria spiculosa* Tuusulan Ruotsinkylästä; *P. caryophyllea*, Ab Tenhola Skogby; *Lactarius mitissimus*, Ab Karjalohja), maist. N. Malmström. — *Tetramyxa parasitica*, N Helsingin pit. Nordsjö (isäntäkasvina Ruppia spiralis), tri G. Marklund. — 100 näyt., eri maak., joht. O. v. Schulmann. — 11 näyt., N (mm. *Lactarius hysginus*, Sipoo, Mosabacka), prof. R. Tuomikoski.

Lisäksi on Kasvimuseo kiitollinen sienilahjoituksista seuraaville henkilöille: talousneuvos I. Honkamies, dos. J. Jalas, tri A. Koskinen, yliopp. U. Laine, prof. Alex. Luther, piir.op. Ann-Marie Malmström, nimismies A. Numminen, kanslisti R. Nyholm, tri H. Roivainen ja maist. R. E. Ruotsalo.

L e v ä t: 39 näyt., Sa, Sb, Kb, dos. C. Cedercreutz. — 21 näyt., N, toim. L. Holmberg. — 9 näyt., Ka, Oa, Om, prof. E. Häyrén. — 7 näyt., N, Ka, Sa, prof. F. W. Klingstedt. — 35 näyt., Lps, prof. K. Linkola (†). — 24 näyt., eri maak., prof. O. Meurman. — 24 näyt., Lk, maist. J. Salonen. — Pienemmistä leväeristä museo on vielä kiitollinen seuraaville henkilöille: maist. A. Railonsala, prof. C. E. Sonck ja tri E. Valovirta.

Edelleen Kasvimuseo on saanut Maatalouskoelaitoksen Kasvitautiosaston lahjoituksena prof. A. J. Rainion (†) kokoelmista sammalia 1082 näyt., jäkäliä 539 näyt., sieniä 18 näyt., leviä 92 näyt. sekä äkämiä 30 näyt. Niinikään prof. E. Häyrén on lahjoittanut 3035 näyt. sammalia ja 1884 näyt. sieniä, eri maak., mutta molemmat mainitut lahjoitukset ovat vielä lähemmin tarkastamatta.

Tillväxten av Helsingfors Universitets inhemska botaniska samlingar under verksamhetsåret 1955—1956.

Redogörelse avgiven vid årsmötet 17.5.1956 av intendenten dr GUNNAR MARKLUND.

Genom gåvor av 100 personer resp. institutioner har Helsingfors Universitets inhemska herbarium ökats med 16412 ex., som på följande sätt fördela sig på de olika växtgrupperna:

Kärlväxter	10650 ex.
Mossor	1178 »
Lavar	3938 »
Svampar	484 »
Alger	162 »
Summa	16412 ex.

För särskilt stora bidrag står museet i tacksamhetsskuld till prof. E. Häyrén, prof. M. J. Kotilainen, prof. O. Meurman, red. L. Holmberg samt Lantbruksförsöksanstalten, Dickursby.

K ä r l v ä x t e r: 84 ex., mest Ob o. Ks, stud. T. Ahti. — 304 ex., Al, N, Sa, Sb, Kb, mest *Ranunculi auricomi* fr. Al, doc. C. Cedercreutz. — 35 ex., Ta Riihimäki, mest adventivv., stud. Kirsti Eloranta. — 554 ex., mest Ok, dr L. Fagerström. — 178 ex., Ok, kapt. L. Heikkinen. — *Juncus tenuis*, Nummi, ny för Ab, stud. O. Hiidensalo. — 10 ex., N, bl.a. *Luzula sudetica*, Helsinge, ny för prov., stud. V. Hintikka. — 1204 ex., olika prov., mest N H:fors-trakten, red. L. Holmberg. — 42 ex. *Nymphaea*, olika prov., tagna av olika personer, forstm. H. Hornborg. — 310 ex., mest N, prof. E. Häyrén. — 45 ex., olika prov., stud. P. Isoviita. — 330 ex. *Ranunculi auricomi*, mest Ob, även Sb o. Om, dr P. Jokela. — 35 ex., Ta Kalvola o. Hattula, dr R. Kalliola. — *Lathyrus montanus*, N Pyttis, elev Maj-Britt Karling. — 483 ex., olika prov., mest Ab Lojo, fru Margit Karsten. — 30 ex. vattenväxter, Ob, stud. P. Kiimalainen. — 176 ex., N Lovisa o. Pernå, Ta Kuusankoski, Sa Valkeala, mest *Ranunculi auricomi* o. *Taraxaca*, prof. F. W. Klingstedt. — 5 ex., Oa, bl.a. *Lactuca muralis*, Lappfjärd, ny för prov. o. *Euclidium syriacum*, Vasa, ny för landets adventivfl., folkskollärare S. Klockars. — 63 ex., mest Ta, även Kb Rautavaara, lärare Alb. Korhonen. — 34 ex., Sa Puumala, stud. Mirja Korvenheimo. — 5 ex., Sb, bl.a. *Rhynchospora fusca* o. *Drosera intermedia* fr. Jorois, nya för prov., folkskollärare V. J. Kurkisalo. — 72 ex., N Mäntsälä, kandd. L. Laine o. M. Kaasinen. — 50 ex., Ab o. mest Li Utsjoki Kevojoki, stud. U. Laine. — *Ammophila arenaria* × *Calamagrostis epigejos*, N Lappvik, ny för landet, studd. U. Laine o. Y. Mäkinen. — 1608 ex., olika prov. (herb. A. Rainio, även innehållande bl.a. J. F. Manners herb. från Lumparland), Lantbruksförsöksanstalten, Dickursby. — 32 ex. N Pernå, dr B. Lemberg. — 5 ex. Oa, Vasatrakten, bl.a. *Myosotis hispida*, Rönnskär, ing. M. Malmberg. — 108 ex., mest Ab, bl.a. *Hieracia* o. *Taraxaca*, dr B. Malmio. — 1065 ex., N, Ta, Sb, Kb, huvudsakl. *Ranunculi auricomi*, dr G. Marklund. — 1423 ex., olika prov., bl.a. Al, Ab o. St Karkku, prof. O. Meurman. — 10 ex., mest adventivv., bl.a. *Hirschfeldia incana*, Tammerfors, ny för Ta, Y. Mäkinen; se även U. Laine & Mäkinen. — *Epipactis palustris*, Ob Tervola Peura, tagen 1948, stud. Elli Mäkipeura. — 515 ex., Al Vårdö, mest *Salices*, *Potentilla argentea* coll. o. *Taraxaca* (dessutom rikl. duplettmaterial av *Salix*), hemmansägare P. Olofsson.

— 72 ex. (+ rikligt duplettmaterial), Ta Tyrväntö, seminariedirektor K. H. Pankakoski. — 91 ex., mest N Hyvinge o. Sa Taipalsaari, stud. K. Pohjakallio. — 66 ex., mest Oa Maxmo, stud. K. Pusa. — 46 ex., mest Tb Pihtipudas, stud. M. Raatikainen. — 670 ex., mest Oa o. Ok, huvudsakl. *Taraxaca*, mag. A. Railonsala. — *Kobresia myosuroides*, Le Urtasvaarri, ny för Finland, dr H. Roivainen. — 132 ex., Lk Kittilä, till stor del vattenv., bl.a. *Potamogeton Friesii*, ny för Lk samt blommande *Lemna trisulca*, mag. J. Salonén. — 81 ex., SW-skärgården, mag. H. Skult. — 99 ex., Al, Ab, St, Ks, Le, apot. H. Sältin. — 190 ex., mest Ks, även Ob Pudasjärvi, mag. Y. Vasari. — 35 ex. *Ranunculi auricomi*, Om, Ob, vicehäradshövd. A. Virtanen. — 62 ex., olika prov., mest Al, prof. J. Östlings sterbhus.

För ytterligare bidrag till kärlväxtsamlingen tackar museet ännu följande personer: hr S. Ahtola, kand. K. Aura, dr A. L. Backman, forstm. E. Berger, fil.lic. S. O. Björkman, dr T. Brander, mag. R. Bäck, mag. L. O. Ervi, forstm. Edv. af Hällström, stud. Marjatta Hukki, doc. J. Jalas, elev Monica Janzon, frk Anja Kervinen, prof. V. Kujala, pastor G. Kvist, stud. Maiju Malvari, lyceist T. Mäkelä, lektor Maissi Mäkikärki, dir. E. Pallari, lektor L. Pohjala, mag. R. Repo, mag. Annikki Saarisalo, dr S. Saarnijoki, fru Margareta Segercrantz, elev Sirkka Sivonen, dr C. G. Tigerstedt, stud. T. Toivonen, fru Maija Tudeer, stud. V. Törnroos, mag. Leena Vaahtoranta, dr E. J. Valovirta, stenograf A. Valta, forstm. W. Weriö, stud. E. Vilpa.

Kustos, fil.dr H. Roivainen har meddelat följande uppgifter om kryptogamsamlingarnas tillväxt:

Mossor: 62 ex., olika prov., prof. E. Häyrén. — 35 ex., *Sphagnum*-arter, N, mest Tvärminne, stud. P. Isoviita. — 15 ex., Ok, doc. J. Jalas. — 51 ex., N, Ka, Sa, prof. F. W. Klingstedt. — 831 ex., olika prov., prof. M. J. Kotilainen. — *Ricciocarpus natans* mf. terrestris, Ab Lojo, mag. L. Pohjala. — 177 ex., Al, Le, dr H. Roivainen. — *Hypnum pratense*, Ob Tervola, dr H. Zoller.

Museet står därtill i tacksamhetsskuld för mossgåvor till följande personer: dr A. J. Huuskonen, lärare Albert Korhonen, fru Eila Mannerkorpi och mag. R. E. Ruotsalo.

Lavar: *Pilophoron robustum*, ny för Finland, Le Enontekis, dr Aino Henssen. — 102 ex., Ab, N, Sb (mest N H:fors), red. L. Holmberg. — 261 ex., Kl, Tb, Sb, Kb o. Le (mest Le), dr A. J. Huuskonen. — 3125 ex., bl.a. *Campylacia Carrollii* (N), ny för Finland samt talr. ex. isynnerhet av släktena *Alectoria*, *Anaptychia*, *Caloplaca*, *Candelaria*, *Cetraria*, *Cladonia*, *Evernia*, *Parmelia*, *Peltigera* o. *Rhizocarpon*, olika prov. (mest N), prof. E. Häyrén. — 279 ex., mest av släktet *Usnea*, olika prov. (mest Lovisa o. Pernå), prof. F. W. Klingstedt. — 92 ex., Sb, Kb, Lk (mest Kb, Kaavi o. Säyneinen, leg. & det. V. Räsänen), prof. M. J. Kotilainen. — Lichenotheca fennica, fasc. XXXIII—XXXV, n:ris 801—875 (75 ex.), Kuopion Luonnon Ystäväin Yhdistys.

För mindre lavgåvor tackar museet dessutom följande personer: prof. O. Meurman o. stud. M. Raatikainen. Dupletter till bytessamlingen ha erhållits av dr Huuskonen o. prof. Häyrén.

Svampar: 4 ex., N, Ka, doc. o. fru C. Cedercreutz. — 9 ex., mest Ta (bl.a. *Psalliota macrospora* fr. Tuulos, ny för Finland), lärarinnan Lahja Hakala. — 5 ex., Ab, Ta, doc. I. Hiitonen. — 25 ex. N, red. L. Holmberg. — 104 ex., mest N, prof. E. Häyrén. — 14 ex., mest Ab, doc. P. Kallio. — 10 ex., N (bl.a. *Crepidotus calolepis* på Acer i Lovisa), prof. F. W. Klingstedt. — *Uromyces scirpi* (värd: Hippuris vulgaris), Ab Pemar, ny för Finland, mag. I. Kukkonen. — 190 ex., mest N (bl.a. *Lactarius badiosanguineus*, *L. mitissimus*, *L. musteus*, *Phylacteria spiculosa* fr. Tusby Klemetsskog; *P. caryophyllea*, Ab Tenala

Skogby; *Lactarius mitissimus*, Ab Karislojo), mag. N. Malmström. — *Tetramyxa parasitica*, N Helsinge Nordsjö (värdväxt Ruppia spiralis), dr G. Marklund. — 100 ex., olika prov., dir. O. v. Schulmann. — 11 ex., N (bl.a. *Lactarius hysginus*, Sibbo, Mosabacka), prof. R. Tuomikoski.

Dessutom står museet i tacksamhetsskuld till följande personer för smärre svampgåvor: ekonomierådet I. Honkamies, doc. J. Jalas, dr A. Koskinen, stud. U. Laine, prof. Alex. Luther, teckningslärarinnan Ann-Marie Malmström, länsman A. Numminen, kanslist R. Nyholm, dr H. Roivainen och mag. R. E. Ruotsalo.

Alger: 39 ex., Sa, Sb, Kb, doc. C. Cedercreutz. — 21 ex., N, red. L. Holmberg. — 9 ex., Ka, Oa, Om, prof. E. Häyrén. — 7 ex., N, Ka, Sa, prof. F. W. Klingstedt. — 35 ex., Lps, prof. K. Linkola (†). — 24 ex., olika prov., prof. O. Meurman. — 24 ex., Lk, mag. J. Salonen. — För smärre alggåvor tackar museet därtill mag. A. Railonsala, prof. C. E. Sonck o. dr E. Valovirta.

Museet har därtill som gåva från Lantbruksförsöksanstalten ur avlidne prof. A. J. Rainios samlingar erhållit 1082 ex. mossor, 539 ex. lavar, 18 ex. svampar, 92 ex. alger samt 30 ex. gallbildningar. Prof. E. Häyrén har förutom ovan nämnda gåvor ännu donerat till museet 3035 ex. mossor och 1884 ex. svampar från olika prov. Dessa samlingar äro dock inte ännu närmare granskade.

Indices

Index auctorum

BERGMAN, GÖRAN: Diskussion rörande undersökning av Porkala-området ... 2
— — Stävjandet av jakt på säl från isbrytare ... 2
— — Polymorfi hos tärnungar ... 99
— — Utbetalning av skottpenning på lo ... 103
— — Förbud mot säljakt från isbrytare ... 104
— — Undersökning av Träskö i Porkala ... 104
— — Exkursioner i Porkala-området ... 141
— — Redogörelse för biblioteket under verksamhetsåret 1955—1956 ... (142) 186—187
VON BONSDORFF, BERTEL: (Binnikemasken som orsak till blodbrist) (122)
BRANDER, TORILD: Utbredningen av nordiska sötvattensmusslor .. 122
— — Ett och annat om makrolepidopterlarvernas näringsväxter .... 154—157
— — Insamling och tillvaratagning av skalprov (konkylier) av unionaceer ... 157—167
— — Förslag om undersökning av Porkala-området ... (2) 179—180
BUCH, HANS: Diskussion rörande undersökning av Porkala-området 2
— — Rökskador, diskussionsinlägg ... 2
— — Evolutionen hos två Emberiza-arter, diskussionsinlägg ... 2
CEDERCREUTZ, CARL: Diskussion rörande undersökning av Porkala-området ... 2
FABRICIUS, ERIC (Stockholm): (Harrens (Thymallus vulgaris) lekbeteende) ... (104)
FAGERSTRÖM, LARS: Om blommande Utricularia minor L. i Finland (2) 105—111
— — Lathyrus montanus Bernh. funnen i Pyttis i östra Nyland .. (2) 111—112
— — Anteckningar om floran i några vinterkrigstida mottiområden i OK Kuhmo, sommaren 1954 ... 112—119
FREY, RICHARD: Helsingin Yliopiston Hyönteismuseon kokoelmien kasvu toimintavuonna 1955—1956 ... (142) 216—219
— — Samlingarnas tillväxt vid Helsingfors Universitets Entomologiska museum under verksamhetsåret 1955—1956 ... (142) 220—223
— — Elisabeth Finnilä † ... 192
VON HAARTMAN, LARS: Förslag om undersökning av Porkala-området ... (2) 179
— — Ruvningstiden hos svartvita flugsnapparen ... 99
— — Utbredningen hos några växt- och djurarter, diskussionsinlägg 103
— — Tal till ordföranden, prof. A. Palmgren ... 120
— — Svarta snokar i skärgården ... 120—121

HACKMAN, WALTER: Trollsländor och kålfjärilar fångade av Drosera 2—3
— — Trattspindeln Agelena labyrinthica Cl. funnen i Tvärminne (99) 3—4
HELLÉN, WOLTER vide STENIUS, GUNNAR
HILDÉN, KAARLO: Johannes Gabriel Granö † ..... 192—194
HUSTICH, ILMARI: (Om Finlands naturtillgångar) ..... (140)
HÄVRÉN, ERNST: Naturskyddsområdet Träskö i Porkala 104
— — Vidfäst Fucus vesiculosus vid Norrskär utanför Vasa 143
— — Parmelia acetabulum i Finland ..... 143—144
— — Über fremde Körperchen im Schnee ..... 144—148
— — Anteckningar om åländsk vattenvegetation ..... 148—154
— — Arthur Vilhelm Granit † ..... (140) 194—195
KALELA, OLAVI: Helsingin Yliopiston Eläinmuseon yleisen osaston kokoelmien kasvu toimintavuonna 1955—1956 ..... (142) 212—214
— — Samlingarnas tillväxt vid Helsingfors Universitets Zoologiska Museums allmänna avdelning under verksamhetsåret 1955—1956 ..... (142) 214—216
KLINGSTEDT, F. W.: (Om kemiskt inducerade mutationer) ..... (1)
LEMBERG, BERTEL: Vegetationen och dess utveckling i Terviksmaren 8— 21
LINDBERG, HÅKAN: Curt Segerstråle † ..... (104) 188—191
LUTHER, ALEX.: Dermatit förorsakad av cercarior, diskussionsinlägg 100
— — (Maskgruppen Turbellaria) ..... (103)
— — Die Namen der Turbellariengattungen Axia und Beauchampiella, Luther 1955, sind durch neue zu ersetzen 121
— — Carl Jörgen Wesenberg-Lund † 187
— — Justus Montell † ..... (104) 195—198
LUTHER, HANS: (Nyare rön om växtspridning med sjöfart) ..... (99)
— — Dermatit förorsakad av cercarior, diskussionsinlägg 100
— — Atriplex litoralis i Tvärminnetrakten, diskussionsinlägg 105
— — Blommande Zostera i vattnen vid Hangö, diskussionsinlägg 122
— — Referat av skriften Species Studies in the British Isles 141
— — Den starka torkan sommaren 1955 och dess inverkan på faunan och floran 142
— — Index sociorum Societatis pro Fauna et Flora Fennica .... 244—254
MALMIO, BRUNO: Verner Luikka Luotola † ..... 191—192
MARKLUND, GUNNAR: Helsingin Yliopiston kotimaisten kasvitieteellisten kokoelmien kasvu v. 1955—1956 ..... (142) 223—225
— — Tillväxten av Helsingfors Universitets inhemska botaniska samlingar under verksamhetsåret 1955—1956 ..... (142) 226—228
NORDMAN, ADOLF FR.: Storvuxen trädartad hassel (Corylus avellana) i Nagu ..... (2) 4— 6
— — Ytterligare några ord om industriskador ..... (2) 7— 8
— — Utbredningen av några växt- och djurarter 103
NORDSTRÖM, GÖRAN: Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1955 62—98
— — vide VÄLIKANGAS, ILMARI
PALMGREN, ALVAR: Atriplex litoralis på Åland, diskussionsinlägg .. 105
— — Societas pro Fauna et Flora Fennica 13. 5. 1955—17. 5. 1956 .. 168—212
PALMGREN, PONTUS: Förslag om undersökning av Porkala-området(2) 179
QVARNSTRÖM, EINAR: Emil Enroth † ..... 198—200

Railonsala, Artturi: Lappfjärdin pitäjän putkilokasvisto. — Uusia löytöjä, täydennyksiä ja oikaisuja ..... 122—140
Segerstråle, Sven: Förvaringsask tillhörig Gustaf Selin 104
Skottsberg, Carl (Göteborg): (Resa till Juan Fernandez-öarna sydsommaren 1954—1955) ..... (98)
Sonck, C.-E.: Blommande Utricularia, diskussionsinlägg 2
Stenius, Gunnar och Hellén, Wolter: (Revisionsberättelse för år 1955) ..... (142)
Stockmann, Sten: Societas pro Fauna et Flora Fennicas ekonomiska ställning under år 1955 ..... (142) 184—186
Suomalainen, Paavo: (Piirteitä talvihorroksen fysiologiasta) ..... (120)
Törnroth, Holger: Blommande Utricularia minor, diskussionsinlägg 2
— — Färgen hos skräntärnungar, diskussionsinlägg 99
— — Atriplex litoralis och Convolvulus sepium på Åland 104
— — Carex livida på Åland 120
— — Svarta snokar på Åland, diskussionsinlägg 121
— — Zostera marina blommande i Ålands yttre skärgård 122
Wallgren, Henrik: Evolutionen hos två Emberiza-arter i relation till istiden och klimatet 2
Valovirta, E. J.: Kuusi Pohjois-Hämeelle (Tb) uutta kasvilajia yhdellä neliömetrillä ..... 100—101
— — Runsaasti lehtoetanoita (Arianta arbustorum (L.)) Kristiinankaupungin tienoilla ..... 101—103
Wegelius, Axel: Dermatit förorsakad av cercarior, diskussionsinlägg 100
Wikgren, B.-J.: Dermatit förorsakad av cercarior ..... 99—100
Välikangas, Ilmari & Nordström, Göran: Die Vogelberingung in Finnland im Jahre 1954 ..... 21— 62

Index systematicus botanicus

Algae

Aegagropila 149; *Martensii* 150...153; *Sauteri* 149
Anabaena 149, 151
Aphanothece Castagnei 149, 154
Calothrix scopulorum 154
Ceramium 143, 148
Chaetomorpha baltica 150, 152, 153
Chara 110; *aspera* 14...16, 149...154; *baltica* 149, 154; *crinita* 153, 154; *fragilis* 14...16, 19, 148...152; *horrida* 153; *intermedia* 148; *tomentosa* 148...154
Chlorococcum humicolum 147
Chroococcus turgidus 149, 153, 154
Cladophora fracta 11, 14, 16, 148, 150, 153; *glomerata* 143, 148; *marina* 148 ...154
Coccomyxa dispar 146, 147
Cocconeis 143
Cylindrospermum 149
Cystococcus humicola 147
Ectocarpus siliculosus 148
Enteromorpha Hopkirkii 148; *intestinalis* 152

Synonymica, *nova Fenniae*, ***nova scientiae.*** De nominibus provinciarum abbreviatis (Al, Ab, etc.) vide tabulam geographicam quae subest.

Fucus vesiculosus 143, 148
Gomphosphaeria compacta 154
Hildenbrandia 143
Hormidium flaccidum 145, 147, 148
Lithoderma 143
Lyngbya aestuarii 148, 153, 154; *Kützingii* 153; *majuscula* 148; *semiplena* 154
Monostroma balticum 154
Nitella hyalina 14, 15, 16, 19
Oedogonium 150...153
Oscillatoria chalybea 149; *princeps* 154; *tenuis* 149
Pediastrum boryanum 149
Percursaria percursa 148
Phormidium mucicolum 149; *tenue* 154; *tenuissimum* 149
Pleurococcus vulgaris 145...147
Polysiphonia violacea 153
Protococcus viridis 145, 147
Rhizoclonium riparium 148...153
Scenedesmus quadricauda 149
Sphacelaria 143
Spirogyra 152
Tolypothrix tenuis 148...153, f. *aegagropila* 149
Trentepohlia umbrina 145, 147
Vaucheria 149...153
Zygnema 154

Fungi

Crepidotus calolepis 225, 227
Fumago 145...147
Lactarius badiosanguineus 225, 227; *hysginus* 225, 228; *mitissimus* 225, 227, 228; *musteus* 225, 227
Mucor plumbeus 147
Phylacteria caryophyllea 225, 227; *spiculosa* 225, 227
Psalliota macrospora 225, 227
Tetramyxa parasitica 225, 228
Uromyces scirpi 225, 227

Lichenes

Alectoria 225, 227
Anaptychia 225, 227
Caloplaca 225, 227
Campylacia Carrollii 225, 227
Candelaria 225, 227
Cetraria 225, 227
Cladonia 225, 227
Evernia 225, 227
Parmelia 225, 227; *acetabulum* 143—144
Peltigera 225, 227
Pilophoron robustum 225, 227
Rhizocarpon 225, 227
Usnea 225, 227

Bryophyta

Calliergon 161
Drepanocladus 149, 153, 161; *aduncus* 11...19
Fontinalis antipyretica 11...19, 149... 153; *dalecarlica* 161; *hypnoides* 153
Hypnum pratense 225, 227
Ricciocarpus natans 225, 227
Sphagnum 225, 227; *platyphyllum* 107

Pteridophyta

Asplenium septentrionale 126; *trichomanes* 126
Athyrium filix-femina 114
Botrychium lanceolatum 126; *lunaria* 114
Cystopteris fragilis 126
Dryopteris austriaca 126, ssp. *euspinulosa* 115; *cristata* 126; *filix-mas* 124, 126; *thelypteris* 151, 152; vide etiam *Thelypteris*
Equisetum limosum 149; *pratense* 126
Ophioglossum vulgatum 123, 126
Polypodium vulgare 126
Selaginella selaginoides (ciliata) 115, 184
Struthiopteris filicastrum 126
Thelypteris dryopteris 116

Spermatophyta

Pagg. 4—6, 8—21, 100—101, 105—111, 111—112, 112—119, 122—140, 148—154, 223—228

Acer 143, 144, 225, 227
Achillea 156; *millefolium* 101, 114, f. ***semiplena*** 137, f. ***variegata*** 137; *ptarmica* 113, f. *tubulosa* 137, ssp. *euptarmica* 114; *pubescens* 113, 118
Actaea spicata 123, 132
Aegopodium podagraria 114, 117, 118, 124, 134
Agropyron caninum 123, 128; *repens* 101, 114, 117
Agrostemma githago 130
Agrostis stolonifera (alba) 19, 20, 150, 151, 154; *tenuis* 114
Alchemilla 124; *acutangula* 133; *heptagona* 114, 117, 118; *micans* 114; *minor* 133; *pastoralis* 133; *subcrenata* 114, 133
Alisma plantago 19, 149, 151
Alnus glutinosa 4, 101, 102, 144, 151, 183; *incana* 146, 152
Alopecurus aequalis 128; *pratensis* 114, 117; *ventricosus* 128
Amelanchier canadensis 134
Ammophila arenaria × *Calamagrostis epigejos* 224, 226
Andromeda polifolia 157
Anemone hepatica vide *Hepatica triloba*
Angelica archangelica ssp. *litoralis* 134; *silvestris* 114
Antennaria dioeca 114
Anthemis cotula 100, 101; *tinctoria* 113
Anthoxanthum odoratum 114
Anthriscus silvestris 102, 113, 114
Aquilegia vulgaris 124, 132
Arabidopsis thaliana 132
Arabis suecica 132
Arctium minus 124, 137; *minus* × *tomentosum* 137; *tomentosum* 124, 137
Armoracia rusticana 132
Artemisia vulgaris 101, 124, 137
Asperugo procumbens 113, 135
Atriplex litoralis 104, 105
Barbaraea stricta 124, 132; *vulgaris* 114, 124, 132
Batrachium vide *Ranunculus*
Berteroa incana 101, 132
Betula nana × *pubescens* 129; *nana* × *verrucosa* 129; *pubescens* 129, 151, 183, f. *parvifolia* 129, ssp. *suecica* 129; *tortuosa* 129
Bidens cernuus 137, 151, 152; *radiatus* 137; *tripartitus* 137, 150
Brassica campestris 101, 113; *napus* 145
Briza media 114, 117, 118
Bromus mollis 128; *secalinus* 101, 113
Bunias orientalis 132
Buphthalmum speciosum 137
Calamagrostis arundinacea 114, 117, 118, 123, 124, 128; *epigejos* 114; *lanceolata* 128; *neglecta* 114; *purpurea* 114
Calendula officinalis 137
Calla palustris 19, 20
Callitriche autumnalis 14...17, 152, 153
Campanula glomerata 114, 117, 118; *patula* 114, f. *alba* 137, f. ***albescens*** 137; *rotundifolia* 114, f. ***albescens*** 137, f. *albiflora* 137
Capsella bursa-pastoris 101, 115
Cardamine amara 132; *pratensis* 150, ssp. *dentata* 132
Carduus crispus 124, 137; *nutans* 137
Carex canescens 115; *chordorrhiza* 105; *diandra* 105, 151; *dioeca* 105, 127, 184; *echinata* 105, 115; *flacca* (glauca) 184; *flava* 128, 184; *glareosa* 127; *heleonastes* 105; *hostiana* (hornschuchiana) 184; *juncea* 18... 21; *lasiocarpa* 149; *laxa* 105; *lepidocarpa* v. *turgida* 184; *leporina* 115; *limosa* 105, 128; *livida* 105, 120, 124; *loliacea* 127; *magellanica* 105, 115, 123; *pauciflora* 105, 127; *pilulifera* 127; *pseudocyperus* 123,

128, 151; *pulicaris* 184; *rostrata* 149; *vaginata* 115, 127; *vesicaria* 19, 20
Carum carvi 113, 115, 134, f. *atrorubens* 134
Centaurea 118; *cyanus* 115, f. *purpurea* 138; *jacea* 115, 117, 118; *phrygia* 115, 117, 118; *solstitialis* 100, 101
Cerastium arvense 130; *holosteoides* v. *vulgaris* 115
Ceratophyllum demersum 150...153
Chamaedaphne calyculata 157
Chamaenerium angustifolium 115
Chenopodium album 101, 113, 115; *pratericola* (leptophyllum) 100, 101
Chrysanthemum leucanthemum 115; *vulgare* 115, 124, 137
Cichorium intybus 138
Cicuta virosa 18, 19, 150, 151
Circaea alpina 123, 134
Cirsium arvense 115, v. *horridum* f. *lactiflorum* 138, f. *pallidum* 138, v. *mite* f. *albiflorum* 138, f. *pallescens* 138; *heterophyllum* 115, f. *albiflorum* 137, f. **pallescens** 137, f. **pallidum** 137; *heterophyllum* × *palustre* 137; *palustre* 115
Clarkia pulchella 124, 134
Clematis alpina v. *sibirica* 123, 132
Comarum vide *Potentilla*
Convolvulus arvensis 113; *sepium* 104
Corallorhiza trifida 124, 129
Cornus sanguinea 219
Corylus avellana 2, 4—6
Crepis paludosa 124, 140
Cynosurus cristatus 124, 128
Dactylis glomerata 115, 117, 128
Daphne mezereum 123, 134
Delphinium cashmerianum 124, 132
Deschampsia bottnica × *caespitosa* 128; *caespitosa* 115; *flexuosa* 115
Descurainia sophia 132
Dianthus deltoides 115, 117, 118; *superbus* 115, 117, 118
Draba incana 132
Drosera 2—3; *anglica* 2, 105; *intermedia* 2, 224, 226; *rotundifolia* 2
Elymus arenarius 105, 128
Epilobium montanum 134; *palustre* 115, 150, 151
Epipactis palustris 184, 224, 226
Epipogium aphyllum 123, 129
Erigeron acre 115
Eriophorum angustifolium 115; *gracile* 105; *latifolium* 105, 184
Erodium cicutarium 115, 117
Eryngium planum 124, 134
Erysimum cheiranthoides 101, 113, 115; *hieraciifolium* 123, 132
Euclidium syriacum 224, 226
Euphorbia helioscopia 134; *peplus* 134
Euphrasia brevipila 136, f. *eglandulosa* 136, f. *glandulosa* 136; *curta* 136; *latifolia* 136
Fagopyrum sagittatum 113
Fagus 145
Festuca pratensis 115...118, 124, 128; *rubra* 115
Filipendula ulmaria 151
Fragaria vesca 115
Fraxinus 143, 144
Fritillaria imperialis 124, 127
Galeopsis bifida 115; *speciosa* 113, 115; *tetrahit* 101
Galium boreale 115, 117; *mollugo* 113...118, 124, 136; *palustre* 19...21; *spurium* 124, 136; *triflorum* 123, 136; *verum* 124, 136
Geranium palustre 134, 140; *pyrenaicum* 124, 134; *silvaticum* 115
Geum »coccineum» 124, 133; *coccineum* × *rivale* 133; *rivale* 115, m. *hybridum* 133
Glaux maritima 135
Gnaphalium silvaticum 115; *uliginosum* 115
Goodyera repens 124, 129
Helianthus annuus 124, 137
Hepatica triloba 123, 124, 131, 132, f. *alba* 132, f. *marmorata* 132, f. *plena* 132, f. *rosea* 132, f. **subquinquelobata** 132
Heracleum sphondylium ssp. *sibiricum* 113...118, 124, 134
Hieracium 122, 124, 224, 226; *fennoorbicans* 123; *lateriflorum* 123; *lyrati-*

folium 123; *sparsidens* 123; *triangulare* 123
Hippophaë rhamnoides 125, 134
Hippuris vulgaris 149...154, 225, 227, f. *fluviatilis* 149, f. *litoralis* 19
Hirschfeldia incana 100, 101, 224, 226
Honckenya peploides 105
Hyoscyamus niger 135
Hypericum 156; *maculatum* 115...118, 124, 133
Iris pseudacorus 18, 19, 127
Isatis tinctoria 125, 132
Juncus bufonius 115, ssp. *ranarius* 127; *conglomeratus* 124, 127; *effusus* 140; *Gerardi* 127; *lampocarpus* 127; *stygius* 105; *tenuis* 224, 226
Juniperus communis 4, 5, 183
Knautia arvensis 115
Kobresia myosuroides 224, 227
Lactuca muralis 139, 224, 226
Lappula echinata 100, 101
Lapsana communis 101, 124, 138
Larix 145
Lathyrus montanus 2, 111—112, 224, 226; *palustris* 151; *pratensis* 115, 117, 118
Lemna minor 11, 16, 17, 150, 151; *trisulca* 11, 14...17, 150...153, 224, 227
Leontodon autumnalis 115
Lepidium 113; *ruderale* 101; *sativum* 124, 132
Linaria vulgaris 113...118
Linum catharticum 135; *usitatissimum* 124, 135
Listera cordata 124, 129
Lobelia dortmanna 110
Lolium remotum 128
Lonicera xylosteum 123, 125, 134, 136
Luzula multiflora 115; *pilosa* 115; *sudetica* 115, 224, 226
Lychnis flos-cuculi f. *albiflora* 129
Lycopus europaeus 103, 135, 150, 151
Lysimachia thyrsiflora 148, 151; *vulgaris* 19, 20
Lythrum salicaria 19...21, 151
Maianthemum bifolium 115
Malaxis paludosa 124
Malva moschata 134; *verticillata* 124, 134, v. *crispa* 134
Matricaria chamomilla 100, 101; *discoidea* 101; *inodora* 101, 115, f. *liguliflora* 137, v. *salina* 137, ssp. *maritima* 137
Melampyrum nemorosum 140
Melandrium rubrum 102, 115
Melica nutans 115
Melilotus albus 113, 124, 134
Mentha gentilis 135
Menyanthes trifoliata 149
Moehringia trinervia 124, 130
Molinia coerulea 128
Montia lamprosperma 105
Myosotis arvensis 101, 115; *baltica* 135; *hispida* 224, 226; *silvatica* 135, f. *lactea* 135
Myrica gale 123, 129
Myriophyllum alterniflorum 161; *spicatum* 11...17, 149...153; *verticillatum* 148, 149, 153
Najas marina 14...17, 150...154
Nardus stricta 115
Nemophila 124; *maculata* 135; *Menziesii* ssp. *insignis* 135
Nuphar luteum 11...19, 150
Nymphaea 224, 226; *candida* 11...19, 149, 150
Odontites litoralis 136
Orchis cruenta 184; *incarnata* (strictifolia) 105, 128; *maculata* 115, f. *concolor* 128; *Traunsteineri* 105, 123, 128
Panicum miliaceum 113
Papaver somniferum 124, 132
Paris quadrifolia 102
Parnassia palustris 115, 133
Pedicularis sceptrum-carolinum 136
Peucedanum palustre 151
Phalaris arundinacea 115
Phleum commutatum 115; *pratense* 101
Phragmites communis 9...21, 107, 148 ...154
Picea excelsa 4, 126, 145, 146, 183, f. *brevifolia* 126, f. *glomerulans* 126, f. *oligoclada* 126, f. *viminalis* 126, f. *virgata* 126
Pimpinella saxifraga 124, 134

Pinguicula vulgaris 184
Pinus silvestris 145...147, 183
Pirola vide *Pyrola*
Plantago lanceolata 113, 124, 136; *major* 115, f. *scopulorum* 136; *maritima* 136; *media* 113
Platanthera bifolia 123, 129
Poa pratensis ssp. *angustifolia* 124, 128, ssp. *eupratensis* 128; *trivialis* 124, 128
Polemonium coeruleum 135, f. *lacteum* 135
Polygonatum officinale 127
Polygonum amphibium mf. *terrestre* 129; *aviculare* 101, ssp. *heterophyllum* v. *litorale* 129; *bistorta* 115... 118; *convolvulus* 101, 113, 115; *lapathifolium* 101, 113, ssp. *pallidum* 115
Populus tremula 144
Potamogeton 110; *filiformis* 149, 151, 153; *gramineus* 149; *mucronatus* (Friesii) 150, 151, 153, 224, 227; *natans* 149, 150; *obtusifolius* 11... 17; *panormitanus* 151...153; *pectinatus* 123, 127, 148...154, f. *zosteraceus* 148, 150, 151; *perfoliatus* 11...16, 148...153
Potentilla anserina ssp. *Egedii* 133; *argentea* 224, 226; *erecta* 115; *intermedia* 115, 117, 118, v. *Heidenreichii* 133; *palustris* 21, 151, 156
Primula farinosa 184
Prunella vulgaris 115
Prunus padus 102
Pyrola chlorantha 135; *media* 135; *minor* 115
Quercus 143, 144
Ranunculus acris 115, f. *micranthus* 131, f. *pleniflorus* 131, f. **subpleniflorus** 131; *auricomus* 126, 130, 224, 226, 227, ssp. *acrifolius* 130, ssp. *crassiusculus* 130, ssp. *ostrobottnicus* 130, ssp. *pullus* 130; *Baudotii* ssp. *marinus* 131; *circinatus* 14...17, 150, 152; *confervoides* 131; *paucistamineus* v. *divaricatus* 152; *peltatus* v. *septentrionalis* 131; *repens* 115; *sceleratus* 148, 152
Raphanus raphanistrum 101, 113, 115
Rapistrum rugosum 100, 101
Rhamnus frangula 134
Rhinanthus major (serotinus) 101, 115; *minor* 115
Rhynchospora alba 123; *fusca* 224, 226
Ribes nigrum 133
Rosa pimpinellifolia 124, 133; *rubrifolia* 124, 133
Rubus arcticus × *saxatilis* 133; *chamaemorus* 157; *idaeus* 102
Rudbeckia hirta 124, 137; *laciniata* 137
Rumex 118; *acetosa* ssp. *pratensis* 115, ssp. *thyrsiflorus* 115, 117, 129; *confertus* 115, 117, 118; *crispus* 113...118, 129; *domesticus* 113, 115; *pseudonatronatus* (fennicus) 113, 115...118, 123, 129
Ruppia maritima (rostellata) 154; *spiralis* 225, 228
Sagina nodosa 130
Sagittaria natans 127; *sagittifolia* 11, 13, 16, 17
Salix 122, 224, 226; *caprea* ssp. *coaetanea* 129; *cinerea* 151; *pentandra* 152, 183; *phylicifolia* (bicolor) 151; *repens* 183
Salsola kali 105
Saponaria officinalis 124, 130
Saxifraga granulata 133
Scheuchzeria palustris 123
Scirpus acicularis 154; *caespitosus* 156; *compressus* 184; *hudsonianus* 105; *lacustris* 9...21; *maritimus* 19, 148...153; *palustris* 21, 149; *pauciflorus* 184; *Tabernaemontani* 127, 148...154; *uniglumis* 19, 20, 154
Secale cereale 101
Sedum telephium 133
Senecio silvaticus 137; *viscosus* 137; *vulgaris* 101
Sesleria coerulea 184
Silene cucubalus (inflata) 115, 117, f. *itoralis* 129, ssp. *maritima* 129
Sinapis arvensis 132
Sisymbrium altissimum 100, 101; *Loeselii* 113; *officinale* 100, 101
Solidago virgaurea 115

Sonchus arvensis v. *maritimus* 139; *asper* 139
Sorbaria sorbifolia 134
Sorbus aucuparia 102, 134, 144
Sparganium Friesii 127; *minimum* 11...17, 149...152; *simplex* 149
Spergula arvensis 115
Spergularia rubra 124, 130; *salina* 130
Spinacia oleracea 124, 129
Spiraea salicifolia 133
Stachys lanatus 135; *officinalis* 135; *palustris* 135; *silvaticus* 123, 135
Stellaria graminea 115; *hebecalyx* 115 ...118; *longifolia* 124, 130; *media* 113; *nemorum* ssp. *montana* 130; *palustris* 115
Subularia aquatica 132
Symphytum peregrinum 135
Taraxacum 122, 224, 226, 227; 25 spp. 124 et 138—139
Thlaspi arvense 101
Thymus 156; *serpyllum* 135
Tilia 143, 144
Tofieldia pusilla 105
Trifolium hybridum 116; *pratense* 116; *repens* 116; *spadiceum* 116
Triglochin maritimum 123, 127
Triticum vide *Agropyron*
Trollius europaeus 116, 117, 140
Turritis glabra 124, 132
Tussilago farfara 116, 117
Typha 153; *angustifolia* 9...21, 150... 154; *latifolia* 18, 19, 124, 127, 148... 152, f. *candida* 127
Ulmaria vide *Filipendula*
Ulmus scabra 124, 129
Urtica dioeca 113, 116
Utricularia 2; *intermedia* 11...19, 105, 108, 109,110, 136; *minor* 2, 105— 111, 136; *ochroleuca* 109; *vulgaris* 109, 110, 148...152
Vaccinium uliginosum 157
Valeriana excelsa f. ***albescens*** 136, f. ***lactiflora*** 136, f. ***pallens*** 136, ssp. *salina* 136
Verbascum thapsus 135
Veronica agrestis 136; *chamaedrys* 116; *longifolia* v. *maritima* 135; *persica* 136; *scutellata* 116; *verna* 136
Viburnum opulus 123, 125, 136
Vicia cracca 116; *sepium* 116; *silvatica* 123, 124, 134
Viola canina ssp. *canina* 133, ssp. *montana* f. ***pallescens*** 133; *canina* × *riviniana* 133; *epipsila* 116; *riviniana* 157; *tricolor* 116, 133
Vogelia paniculata 100, 101
Zannichellia palustris 123, 127; *pedunculata* v. *gibberosa* 154; *repens* 151, 152
Zostera marina 122

Index systematicus zoologicus

Thysanura

Thermobia domestica 217, 220

Odonata

Aeschna juncea 2
Leucorrhinia 2
Libellula quadrimaculata 3
Sympetrum 3

Dermaptera, Blattariae

Blatta 217, 221
Ectobia lapponica 217, 221
Labia minor 217, 221

Orthoptera

Omocestus rufipes 217, 221

Hemiptera

Abiphis insignis 217, 221; *nobilis* 217, 221
Alaus excavatus 217, 221; *lacteus* 217, 221
Lycoris madagascariensis 217, 221
Ranatra linearis 217, 221

Homoptera

Aleurodes proletella 217, 221
Lecanium corni 5

Hymenoptera

Amauronematus godmani 218, 221; *trautmani* 218, 221; *vittatus* 218, 221
Amblymerus aequus 218, 221; *elongatus* 218, 221
Crabro ambiguus 217, 221
Cryptus albatorius 218, 221
Hecabolus sulcatus 218, 221
Hoplocampoides xylostei 218, 221
Pamphilius vafer 218, 221
Polysphincta pallipes 218, 221
Pontania vesicator 218, 221
Pteronidea cognata 218, 221
Vespa vulgaris 217, 221

Coleoptera

Agabus fuscipennis 218, 222
Caenoscelis subdeplanata 218, 222
Calandra 218, 222
Calosoma inquisitor 218, 222
Ceutorrhynchus larvatus 218, 222
Chrysomela hyperici 218, 222
Cis festivus 218, 222
Cleonus piger 218, 222
Dromius linearis 218, 222
Ernobius abietinus 218, 222
Julodis 218, 222
Micropeplus fulvus 218, 222
Oryctes nasicornis 218, 222
Otiorrhyncus singularis 218, 222
Pityogenes trepanatus 218, 222
Psylliodes sophiae 218, 222
Serropalpus barbatus 218, 222
Stenochorus meridianus 218, 222
Stenolophus mixtus 218, 222
Thymalus subtilis 218, 222
Upis ceramboides 218, 222

Diptera

Borboropsis fulviceps 218, 222
Cerotelion lineatus 218, 222
Cheilosia 218, 222; *recens* 218, 222; *sparsa* 218, 222
Chiromyia 218, 222
Chrysops 4
Cordylura 218, 222
Crataerrhina pallida 218, 222
Drosophila ambigua 218, 222; *deflexa* 219, 222; *silvestris* 219, 222
Helomyza brachypterna 218, 222
Lucilia 4
Meoneura 218, 222
Odontomyia hydroleon angulata 218, 222
Parochtiphila spectabilis 218, 222
Periscelis nigra 218, 222
Rhyphus fuscatus 218, 222
Sarcophaga 4
Stenopteryx hirundinis 218, 222

Lepidoptera

Acompsia tripunctella 219, 223
Acronycta aceris 156; *alni* 156; *auricoma* f. *pepli* 156; *euphorbiae* 156; *menyanthidis* 156; *rumicis* 156
Adscita statices 156
Amathes laevis 219, 223
Amphipyra tragopogonis 156
Anarta myrtilli 156

Angerona prunaria 156
Anthrocera lonicerae 156; *meliloti* 156; *scabiosae* 156
Argyroploce inundana 219, 223
Aspilates gilvaria 156
Biston betularius 156
Boarmia lichenaria 219, 223; *punctinalis* 219, 223; *ribeata* 156
Boloria arsilache 156
Bucculatrix alpina 219, 223
Callimorpha quadripunctata 219, 223
Catocala fraxini 156
Celerio galii 156
Cidaria alchemillata 156; *aptata* 156; *corylata* 156; *munitata* 156; *salicata* 219, 223
Colocasia coryli 156
Conistra vaccinii 156
Coscinia striata 219, 223
Cosymbia lenningiaria 219, 223; *quercimontaria* 219, 223
Cucullia gnaphalii 156
Earophila badiata fennocarelica 219, 223
Endrosa kuhlweini 219, 223
Ennomos autumnaria 219, 223; *erosaria* 219, 223; *fuscantaria* 219, 223
Erebia embla 157
Eupithecia brevicauda 219, 223; *centaureata* 156; *linariata* 219, 223; *scabiosae* 156; *virgaureata* 219, 223
Eustrotia olivana 219, 223
Euxanthis zoegana 219, 223
Evetria pinicolana 219, 223
Gnophos myrtillata 156
Hepiolus humuli 156
Hesperia centaureae 156; *malvae* 156
Hoplodrina alsines 156; *taraxaci* 156
Hydroecia nordstroemi 219, 223
Hypenodes costaestigalis 219, 223
Lasiocampa quercus 156
Leptidea sinapis 156
Lygris prunata 156
Malacodea regelaria 219, 223
Mesodryas paphia 157
Mimas tiliae 156
Monima pulverulenta 219, 223; *stabilis* 219, 223
Myelois ceratoniae 219, 223
Nothopteryx carpinata 156
Notocelia roborana 219, 223
Oeneis jutta 156
Operophthera fagata 156, 219, 223
Orgyia ericae 156, 157
Ortholitha chenopodiata 156
Palluperina testacea 219, 223
Pandemis cinnamomeana 219, 223
Papilio machaon 155
Parnassius mnemosyne 155
Pelosia obtusa 219, 223
Phigalia pedaria 219, 223
Phthorimaea amaurella 219, 223; *viscariella* 219, 223
Phytometra festucae 156; *gamma* 155
Pieris brassicae 2, 156; *napi* 156
Plodia interpunctella 219, 223
Polia pisi 156; *splendens* 219, 223
Pseudoterpna pruinata 219, 223
Ptychopoda aureolaria 219, 223
Rhyacia primulae 156; *sigma* 219, 223
Roeselia strigula 219, 223
Ruralis betulae 156
Salebria semirubella 219, 223
Scotogramma trifolii 156
Selenephera lunigera 219, 223
Selenia bilunaria 219, 223
Sterrha herbariata 219, 223
Strymon pruni 156
Thecla w-album 219, 223
Tinea laterella 219, 223
Trichiura crataegi 156
Xanthospilapteryx syringella 219, 223

Arachnoidea

Agelena labyrinthica 3—4, 99

Crustacea

Branchinecta paludosa 213, 215
Crangon crangon 213, 215
Gammaracanthus relictus 213, 215
Gammarus lacustris 213, 215

Lepidurus arcticus 213, 215
Mysis relicta 213, 215
Pallasea quadrispinosa 213, 215
Polyartemia forcipata 213, 215
Potamobius astacus 151, 152

Mollusca

Anodonta 152, *anatina* 149...152; *cygnea* 149, 161, f. *cellensis* 160...163; *piscinalis* 160, 161, f. *rostrata* 161
Arianta arbustorum 101—103
Clausilia bidentata 103
Cochlicopa lubrica 103
Discus ruderatus 103
Euconulus trochiformis 103
Helicolimax pellucidus 103
Limnaea stagnalis 149
Margaritana margaritifera 158...164
Oxychilus alliarius 213, 215
Perforatella bidens 213, 215
Pseudanodonta complanata 160...163
Retinella radiatula 103
Succinea putris 103
Unio crassus 160, 161; *pictorum* 161; *tumidus* 160, 161
Vallonia costata 103
Vertigo angustior 213, 215
Zonitoides nitidus 103

Vermes

Axia 121
Axiola 121
Beauchampiella 121
Beauchampiola 121
Eudactylota 121
Jensenia oculifera 121
Manayunkia aestuarina 213, 215
Microdalyellia fusca 121
Pygospio elegans 213, 215

Pisces

Carassius vulgaris 161
Cottus poecilopus 213, 215; *quadricornis* 213, 215
Gobius microps 213, 215
Pelecus cultratus 213, 215

Reptilia

Tropidonotus natrix 120, 121

Aves

VÄLIKANGAS & NORDSTRÖM aves migr. pagg. 21—62, NORDSTRÖM pagg. 62—98

Accipiter g.gentilis 26, 44—45, 68, 84—85; *n.nisus* 26, 45—46, 68, 85—86
Acrocephalus schoenobaenus 25, 67; *s.scirpaceus* 25
Aegithalos caudatus 25
Aegolius f.funereus 26, 42, 68, 83
Alauda a.arvensis 25, 67
Alca t.torda 26, 62, 69
Anas a.acuta 48, 68, 88; *clypeata* 68, 88; *c.crecca* 68; *penelope* 26, 63, 68, 87—88; *p.platyrhynchos* 26, 47—48, 68, 86—87
Anser anser 63, 68, 86
Anthus pratensis 25, 32, 67; *spinoletta littoralis* 25; *t.trivialis* 25, 67, 73
Apus a.apus 25, 42, 68, 82
Arenaria i.interpres 26, 49, 63, 68, 89
Asio f.flammeus 26, 63, 68, 83; *o.otus* 26, 42, 63, 68, 83
Aythya fuligula 68; *marila* 26
Bombycilla g.garrulus 25, 37, 78
Bubo b.bubo 26, 42
Bucephala c.clangula 26, 48, 68
Buteo b.buteo 26, 68; *buteo vulpinus* 26, 44, 68, 84; *l.lagopus* 26, 63, 68, 84
Calcarius l.lapponicus 25
Calidris alpina 68; *c.canutus* 26; *temminckii* 26, 68
Capella g.gallinago 26, 68
Caprimulgus e.europaeus 26, 68

Typis expr. 27. 8. 1957

Carduelis c.cannabina 25, 62, 67, 73; *c.carduelis* 25; *f. flammea* 25, 30, 67; *spinus* 25, 67
Carpodacus e.erythrinus 25, 67
Certhia f.familiaris 25, 67
Charadrius dubius curonicus 26, 68; *h.hiaticula* 26, 68; *morinellus* 26, 68
Chloris c.chloris 25, 30, 67, 72
Cinclus c.cinclus 68
Circus a.aeruginosus 44, 68; *c.cyaneus* 26
Clangula hyemalis 26
Columba livia domestica 68; *o.oenas* 26, 48, 68, 88; *p.palumbus* 26, 48, 68, 88
Colymbus a.arcticus 26, 68
Corvus c.corax 25, 27, 67; *c.cornix* 25, 27—28, 67, 69—70; *frugilegus* 62, 67, 70; *m.monedula* 25, 28, 67, 71
Cractes i.infaustus 25
Cuculus c.canorus 26, 68
Cygnus olor 68
Delichon u.urbica 25, 68
Dendrocopus l.leucotos 68; *m.major* 25, 42, 68; *m.minor* 25, 68
Dryocopus m.martius 26, 68, 82
Emberiza 2, *c.citrinella* 25, 67; *hortulana* 25, 67; *rustica* 25, 67; *s. schoeniclus* 25, 67
Erithacus r.rubecula 25, 41—42, 68, 82
Falco columbarius aesalon 26, 68; *p. peregrinus* 26, 68, 83; *s.subbuteo* 26, 43, 68, 83; *t.tinnunculus* 26, 43, 68, 83—84; *v.vespertinus* 43—44
Fringilla c. coelebs 25, 31, 67, 73; *montifringilla* 25, 31—32, 67, 73
Fulica a.atra 26, 69, 151
Garrulus g.glandarius 25, 29, 67, 71
Glaucidium p.passerinum 26, 68
Grus g.grus 50
Haematopus o.ostralegus 26, 68, 90
Haliaëtus albicilla 213, 214
Hippolais icterina 25, 68
Hirundo r.rustica 25, 42, 63, 68, 82
Hydroprogne tschegrava 26, 50—51, 63, 68, 90—91, 99
Jynx t.torquilla 26, 68
Lagopus l.lagopus 69; *m.mutus* 26
Lanius c.collurio 25, 67; *excubitor* 67
Larus a.argentatus 26, 60, 63, 68, 97—98; *c.canus* 26, 56—60, 68, 95—97; *f.fuscus* 26, 57, 61, 68, 98; *h.hyperboreus* 26; *m. marinus* 26, 61, 68, 98; *minutus* 26, 68; *r.ridibundus* 26, 52—56, 57, 62, 63, 68, 91—95
Limicola falcinellus 68
Loxia c.curvirostra 67; *pytyopsittacus* 25, 67
Luscinia luscinia 25; *s.svecica* 25, 68
Lyrurus t.tetrix 26, 62, 69
Melanitta f.fusca 26, 48, 68
Mergus m.merganser 26, 68, 88; *serrator* 26, 68
Motacilla a.alba 25, 32, 67, 73—74; *flava* 25, 67
Muscicapa h.hypoleuca 25, 38, 62, 67, 79, 99; *p.parva* 25, 67; *s.striata* 25, 37—38, 62, 67, 78
Nucifraga caryocatactes macrorhynchos 25, 29, 62, 67, 72
Numenius a.arquata 26, 49, 63, 68, 89
Oenanthe o.oenanthe 25, 41, 68
Oriolus oriolus 25
Pandion h.haliaëtus 26, 46—47, 68, 86
Parus a.ater 25, 67, 78; *atricapillus* 25, 37, 67, 78; *c.caeruleus* 25, 36—37, 67, 78; *c.cristatus* 25, 37, 67, 78; *m.major* 25, 32—36, 62, 67, 74—78
Passer domesticus 25, 67
Perdix p.perdix 69
Pernis a.apivorus 26, 63, 68, 86
Phalaropus lobatus 68
Phasianus colchicus 69
Philomachus pugnax 26, 68
Phoenicurus p.phoenicurus 25, 41, 68, 82
Phylloscopus collybita 25, 67; *sibilatrix* 25, 67; *trochilus acredula* 25, 67
Pica pica 25, 28, 67, 71
Picoides t.tridactylus 68
Pinicola e.enucleator 25
Plectrophenax n.nivalis 67
Pluvialis apricaria altifrons 68
Podiceps 151, *auritus* 26; *c.cristatus* 26, 68
Porzana porzana 69
Prunella m. modularis 25, 68

Pyrrhula p.pyrrhula 25, 31, 67, 73
Regulus r.regulus 25, 67
Riparia r.riparia 25, 68
Rissa tridactyla 213, 214
Saxicola rubetra 25, 41, 68, 82
Scolopax rusticola 26, 68, 89
Somateria m.mollissima 26
Stercorarius parasiticus 26, 68
Sterna 99, *hirundo* 26, 51—52, 68, 91; *paradisaea* 26, 68, 99
Strix a.aluco 26, 42—43, 68, 83; *nebulosa lapponica* 68; *uralensis liturata* 26, 68, 83
Sturnus v.vulgaris 25, 29—30, 62, 67, 72
Surnia u.ulula 26
Sylvia a.atricapilla 25, 68, 103; *borin* 25, 38, 68; *c.communis* 25, 68; *c.curruca* 25, 68
Tetrastes b. bonasia 26, 69
Tringa erythropus 68; *glareola* 26, 68; *hypoleucos* 26, 68; *nebularia* 26; *ochropus* 26, 68; *t.totanus* 26, 49, 68
Troglodytes t.troglodytes 25, 68
Turdus ericetorum philomelos 25, 40, 68, 80; *m.merula* 25, 41, 68, 82; *m.musicus* 25,40—41, 62, 68, 81—82; *pilaris* 25, 38—40, 62, 68, 79—80; *t.torquatus* 25; *v.viscivorus* 25,68
Vanellus vanellus 26, 49—50, 68, 90
Uria g.grylle 26, 61, 69, 98

Mammalia

Nyctereutes procyonoides 213, 214
Ondatra zibethica 163—164
Rattus rattus 213, 214

Index rerum

Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica 120, 142
Acta Zoologica Fennica 1, 99
Augmenta Musei Zoologici Museique Botanici Universitatis Helsingiensis 212—228
Bibliotheca Societatis 186—187
Biogeographia Lepidoptera 103, Mollusca 101—103, 122
Biographia
ENROTH, EMIL 198—200
FINNILÄ, ELISABETH 192
GRANIT, ARTHUR WILHELM 194—195
GRANÖ, JOHANNES GABRIEL 192—194
LUOTOLA, VERNER LUIKKA 191—192
MONTELL, JUSTUS 195—198
SEGERSTRÅLE, CURT 188—191
WESENBERG-LUND, CARL JÖRGEN 187
Fauna Fennica Aves 213, 214, Arachnoidea 3—4, Insecta 216—219, 220—223, Mammalia 213, 214, Mollusca 101—103, 213, 215, Pisces 213, 215, Vermes 213, 215
Flora Fennica Algae 143, 148—154, Fungi 225, 227, Lichenes 143—144, 225, 227, Bryophyta 225, 227, Plantae vasculares 82—21, 100—101, 104, 105, 105—111, 111—112, 112—119, 120, 122, 122—140, 148—154, 224—225, 226—227
Fremde Körperchen im Schnee 144—148
Index sociorum Societatis pro Fauna et Flora Fennica 244—254
Industriskador 7—8
Melanistisk morf av snok 120—121
Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica 142
Migratio avium 21—62, 62—98
Oecologia Arachnoidea 3—4, Lepidoptera 154—157, Plantae vasculares 2—3, 4—6, 8—21
Oeconomia Societatis 184—186
Polymorfi hos tärnungar 99

Porkala-områdets undersökning 2, 99, 104, 141, 179—181
Seuran kokoukset 1, 98, 99, 104, 120, 122, 140, 141
Skalprov (konkylier) av unionaceer 157—167
Skottpenning på lo 103
Societas pro Fauna et Flora Fennica 13. 5. 1955—17. 5. 1956 168—200, 201—212
Stipendia 1, 140, 142
Systematica Turbellaria 121
Säljakt från isbrytare 2, 99, 104, 181—182
Sällskapets möten 1, 98, 99, 104, 120, 122, 140, 141
Tutkimusapurahoja 1, 140, 142

Scripta auctor quisque sua praestat.

INDEX

SOCIORUM SOCIETATIS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

31. XII. 1956

EDENDUM CURAVIT

HANS LUTHER

SOCII HONORARII

Frey, Karl Hjalmar Richard, prof., 1905, hedersledamot 1956.
Fries, Klas Robert Elias, prof., Stockholm, hedersledamot 1937.
Häyrén, Ernst Fredrik, prof., 1896, hedersledamot 1948.
Järvi, Toivo Henrik, prof., 1897, kunniajäsen 1946.
Krogerus, Rolf, fil. dr, överlärare, 1900, hedersledamot 1956.
Lindberg, Harald, prof., 1889, hedersledamot 1941.
Luther, Alexander Ferdinand, prof., 1895, hedersledamot 1944.
Svedelius, Nils Eberhard, prof., Uppsala, hedersledamot 1946.
Tullgren, Albert, prof., Stockholm, 1921, hedersledamot 1949.

SOCII EXTERNI

Andersson, Karl Andreas, fil. dr, byråchef, Djursholm, 1946.
Asplund, Erik, fil. dr, Stockholm, 1952.
Beklemischev, Wladimir, prof., Moskva, 1947.
Bergman, Sten, fil. lic., forskningsresande, Rönninge, 1952.
Borza, Alexandre, prof., Cluj, 1932.
Cleve-Euler, Astrid, prof., Uppsala, 1921.
Du Rietz, Gustaf Einar, prof., Uppsala, 1947.
Ekman, Sven Petrus, prof., Uppsala, 1913.
Fuller, George Damon, prof., Chicago, 1927.
Hanström, Bertil, prof., Lund, 1948.
Hartmann, Max, prof., Tübingen, 1932.
von Hofsten, Nils, prof., Uppsala, 1941.
Hryniewiecki, Boleslaw, prof., Warszawa, 1926.
Hultén, Eric, prof., Stockholm, 1949.
Hylander, Nils, förste trädgårdsintendent, docent, Uppsala, 1954.
Hörstadius, Sven Otto, prof., Uppsala, 1946.
Ivanauskas, Tadas, prof., Kaunas, 1928.
Jessen, Knud, prof., Virum pr Lyngby, 1944.
Jorpes, Erik, prof., Stockholm, 1953.
van der Klaauw, C. J., prof., Leiden, 1946.
Koehler, Otto, prof., Freiburg, 1941.

Lindroth, Carl H., prof., Lund, 1956.
Lundblad, Olov, prof., Stockholm, 1949.
Marcus, Ernesto Gustaf Gotthelf, prof., Sao Paulo, 1947.
Melin, Johan Botvid Elias, prof., Uppsala, 1946.
Mohr, Otto Lous, prof., Oslo, 1946.
Nannfeldt, John Axel, prof., Uppsala, 1947.
Natvig, Leif Reinhard, dr. phil., Oslo, 1949.
Negri, Giovanni, prof., Firenze, 1923.
Nordhagen, Rolf, prof., Oslo, 1941.
Papi, Floriano, prof., Pisa, 1955.
Podpera, Josef, prof., Brno, 1926.
Porsild, Alf Erling, dr. phil., Ottawa, 1948.
Regel, Constantin, prof., Graz, 1925.
Remane, Adolf, prof., Kiel, 1951.
Rendahl, C. Hialmar, prof., Stockholm, 1933.
Schmitz, Hermann, prof., Bad Godesberg, 1928.
Shantz, Homer Leroy, prof., Santa Barbara, Cal., 1927.
Skottsberg, Carl Johan Fredrik, prof., Göteborg, 1910.
Spärck, Hakon Ragnar Gisiko, prof., København, 1941.
Spohr, Edmund, prof., Göttingen, 1933.
Szafer, Wladyslaw, prof., Krakow, 1926.
Thienemann, August, prof., Plön, 1926.
Thomson, Paul W., prof., Bonn, 1941.
Thorson, Gunnar, fil. dr, Köpenhamn, 1954.
Tinbergen, N., dr, Oxford, 1946.
Weaver, John Ernest, prof., Lincoln, Nebraska, 1927.
Westblad, Einar, fil. dr, lektor, Stockholm, 1945.
Økland, Fridthjof, prof., Oslo, 1941.

Socii Ordinarii

Aario, Leo Eino, prof., H:ki, 1927.
Abrahamsson, Kurt-Viking, stud., Pargas, 1956.
Ahlqvist, Holger Rafael, fil. kand., lektor, H:fors, 1930.
Ahti, Teuvo, yliopp., Espoo, 1954.
Ailas, Frans Teodor, kamreeri, H:ki, 1942.
Airaksinen, Kalle, fil. maist., metsänhoitaja, Turku, 1909.
Alarotu, Hilma Josefina, fil. kand., lääket.kir.tri, H:ki, 1943.
Alfthan, Thorbjörn, stud., Dickursby, 1951.
Alho, Pentti Juhani, fil. maist., H:ki, 1948.
Andersson, Anna, fil. mag., lektor, H:fors, 1917.
Anderzén, Måns, ,Helsinki, 1950.
Aro, Eino, johtaja, H:ki, 1947.
Artimo, Atso Lennart, fil. kand., H:ki, 1944.
Aschan, Bertel, fil. kand., ingeniör, Esbo, 1920.
Auer, Väinö, prof., H:ki, 1916.
Auterinen, Antti, fil. maist., H:ki, 1926.
Backlund (Chydenius), Carita, fil. kand., fru, H:fors, 1949.
Backlund, Helge A. O., fil. dr, lektor, Karlstad, Sverige, 1931.
Backlund, Nils, fil. kand., H:fors, 1947.
Backman, Albin Lennart, fil. dr, docent, forstmästare, H:fors, 1901.
Backström, Dora, stud., Esbo, 1953.
Beaurain, Karl Georges, vicehäradshövding, stadsfiskal, H:fors, 1955.
Berg, Alexander Leopold, fil. mag., Grankulla, 1930.
Berger, Rolf Einar, metsänhoitaja, Oulu, 1919.
Berghem, Harry, kontorsförest., dir. mus., H:fors, 1952.
Bergman, Göran, fil. dr, docent, H:fors, 1938.

Björkman, Leo, forstmästare, Kuru, 1945.

Björksten, Johan Augustus, fil. dr, Chicago, Ill., 1925.

Blomberg, Harald, med. lic., H:fors, 1923.

Blåfield, Ivar Gert Valdemar, forstmästare, H:fors, 1922.

Bockström, Johan Arthur, forstmästare, H:fors, 1946.

von Bonsdorff, Bertel Magnus, prof., H:fors, 1956.

von Bonsdorff, Robert, med. lic., Lahtis, 1928.

Borg, Paul, H:fors, 1944.

Borgström, Carl August, fil. mag., med. lic., H:fors, 1928.

Brander, Thorild, med. kir. dr, Urdiala, 1935.

Branders, Kurt Alex., odont. lic., Toijala, 1924.

Brenner, Carl Ola, fil. kand., agronom, Ingå, 1923.

Brofeldt, Pekka, fil. maist., kalastusneuvos, H:ki, 1907.

Bruun, Henrik, tekn. dr, docent, Åbo, 1952.

Buch, Hans Robert Viktor, prof., H:fors, 1903.

Buch, Kurt Karl Vilhelm, prof., H:fors, 1933.

Bäck, Ragnar Gottfrid, fil. mag., Vasa, 1924.

Bäcksbacka (Johansson), Karl Leonard, konsthandlare, H:fors, 1911.

Carlsson, Carl Erik, bergsingeniör, H:fors, 1952.

Cedercreutz, Carl Wilhelm, fil. dr, docent, H:fors, 1916.

Cedercreutz (Bärlund), Ulla, fil. mag., fru, H:fors, 1932.

Cederhvarf, Björn, fil. mag., H:fors, 1952.

Cederhvarf, Reinhold, järnvägstjänsteman, H:fors, 1908.

Clayhills, Thomas Harald, forstmästare, H:fors, 1914.

Collander (von Pfaler), Elvi Ebba Sofia, fil. dr, lektor, fru, H:fors, 1931.

Collander, Paul Runar, prof., H:fors, 1911.

Dahlgren, Rudolf, folkskollärare, H:fors, 1955.

Donner, Joakim Hjalmar, fil. dr, H:fors, 1950.

Donner, Kai Otto, fil. dr, docent, H:fors, 1945.

Edelmann, Herbert, toimittaja, H:ki, 1931.

Ehnholm, Erik Gunnar, fil. dr, lektor, H:fors, 1929.

Ekbom, Pehr J. A., fil. kand., H:fors, 1944.

Ekholm, Carl-Henrik, stud., H:fors, 1955.

Ekholm, Svante, agronom, H:fors, 1945.

Eklund (Lunelund), Gerda Johanna, fil. mag., fru, H:fors, 1925.

Eklund, Hans Olof, stud., H:fors, 1955.

Eklund, Toini Suoma, metsänhoit., fil. kand., lehtori, Pori, 1934.

Elfving, Rabbe, forstmästare, Kuopio, 1918.

Elmgren, Carl Gustaf, vicehäradsh., stadsfiskal, Lovisa, 1946.

af Enehjelm, Curt, intendent, H:fors, 1945.

Englund, Bengt Gösta, fil. dr, Mariestad, Sverige, 1928.

Engroos, Gunvor, stud., Grankulla, 1955.

Enroos, Birger Fingal, fil. mag., Stockholm, 1929.

Enwald, Kurt Henrik, fil. maist., kouluneuvos, Kuopio, 1898.

Eriksson, Lydia Elise, fil. mag., Vasa, 1920.

Erkamo, Viljo U. K., fil. tri, dos., H:ki, 1934.

Eskola (Viiro), Amanda (Mandi) Josefiina, fil. maist., rouva, H:ki, 1911.

Fabricius, Eric Åke Reinhold, fil. dr, laborator, Stockholm, 1937.

Fabricius, Gunnar, ingeniör, H:fors, 1902.
Fabricius, Åke, ingeniör, H:fors, 1942.
Fagerlund, Deli Eleonora, fröken, Mariehamn, 1919.
Fagerström, Lars Fjalar, fil. dr, H:fors, 1933.
Federley, Bertha, fru, H:fors, 1922.
Fonselius, Karin, fru, H:fors, 1939.
Forsander, Gunnar Emil Erland, fil. mag., lektor, Ekenäs, 1929.
Fortelius, Carl Olof Mårten, med. lic., Ekenäs, 1919.
Fougstedt (Roos), Margareta, fil.kand., fru, Ekenäs, 1948.
Franck (Holmström), Stina Sofia, fru, H:fors, 1946.
Fritzén, Nils, stud., Åbo, 1949.
Friedmann, Nora, fil. mag., Borgå, 1931.
Färdig, Bertel Adalbert Ax'son, fil. mag., apotekare, Nickby, 1929.
Gadd, Olof Unosson, fil. mag., Göteborg, 1925.
Gardberg, Georg, direktör, Ekenäs, 1927.
Geitlin, Bertel, fil. mag., chefkemist, Pargas, 1918.
Gottberg, Gunnar, fil. mag., fiskeriråd, H:fors, 1909.
Gottberg, Hugo Alarik, fil. mag., tandläkare, H:fors, 1905.
Granit, Arthur Ragnar, prof., Stockholm, 1936.
Grenquist, Pekka Gustaf, fil. mag., lektor, H:fors, 1932.
Gripenberg, Ulla, fil. kand., fru, H:fors, 1945.
Grotenfelt, Paul, ing., Jakobstad, 1947.
Grönblad, Rolf Leo, fil. dr h.c., odont. lic., Karis, 1915.
Grönblom, Hjalmar Thorwald, johtaja, Tampere, 1904.
Grönblom, Rolf, stud., H:fors, 1953.
Grönwall, John, preparator, H:fors, 1943.
Gästrin (Dahm), Gisela, med. lic., fru, H:fors, 1947.
von Haartman, Lars Arvid Axel, fil. dr, docent, H:fors, 1937.
Hackman, Fredrik, stud., H:fors, 1947.
Hackman, Seidi Florence (Pian), fru, H:fors, 1952.
Hackman, Walter Leopold Victor, fil. dr, docent, H:fors, 1934.
Haeggström, Halvar Adam, med. lic., H:fors, 1908.
Hagfors, Eliel August Martin, maat. metsät. tri, Lahti, 1921.
Haglund, Lars, H:fors, 1946.
Hagman, Nils Gustav Maximilian, forstmästare, Korso, 1947.
Halme, Erkki Heimo Aukusti, prof., H:ki, 1934.
Hannén, Sigurd William, fil. kand., Kuusankoski, 1934.
Harva (Munsterhjelm), Elin Vega, fil. maist., rouva, Turku, 1904.
Hausen, C. Walter B., fil. mag., lektor, Åbo, 1936.
Havas, Paavo J., fil. kand., H:ki, 1956.
Heikinheimo, Klas Olof (Olli), prof., H:ki, 1915.
Heikinheimo, Väinö Aleksanteri, fil. maist., H:ki, 1911.
Heikkinen, Lauri, kapteeni evp., kansak. opett., Kajaani, 1955.
Heinänen, L. V., ylimetsänhoitaja, Lahti, 1953.
Helanko, Rafael Viktor Matias, fil. kand., lehtori, Turku, 1929.
Hellén, Mary, fru, H:fors, 1920.
Hellén, Wolter Edvard, fil. mag., museiintendent, H:fors, 1910.
Hellevaara, Einari Engelbert, fil. maist., kalastusneuvos, H:ki, 1910.
Hellström, Tor, fil. mag., lektor, H:fors, 1933.
Helme (Saastamoinen), Saara Kristiina, fil. maist., rouva, Tukholma, 1927.
Hemdal, Dag, författare, Sahalahti, 1943.
Herlin, Nils, fil. mag., apotekare, H:fors, 1937.
Hietikko, Eero, fil. maist., Pori, 1927.

Hiitonen, Ilmari, fil. tri, dosentti, H:ki, 1918.
Hildén, Kaarlo Thorsten Oskar, prof., H:ki, 1913.
Hildén, Olavi, fil. kand., H:ki, 1951.
Hilli, Aarne Henry Johannes, maat. metsät. tri, yliopettaja, Järvenpää, 1928.
Hintikka, Veikko, fil. kand., Korso, 1950.
Hjelmman, Göran, prof., H:fors, 1943.
Hokka, Heikki, stud., Varkaus, 1956.
Hollo, Kaarle Elias, fil. tri, kouluneuvos, H:ki, 1929.
Holmberg, Leo, redaktör, H:fors, 1947.
Holmström, Nils Gottfrid, fil. mag., H:fors, 1929.
Honkamies, Kaarlo Einar Ilmari, metsänhoitaja, pankinjohtaja, talousneuvos, Loviisa, 1917.
Hornborg, Hugo, forstmästare, Kouvola, 1949.
Huldén, Axel Emil, fil. dr, lektor, Jakobstad, 1931.
Hustich, Väinö Ilmari, prof., H:fors, 1932.
Huuskonen, Arvi Johannes, lääket. lis., Iisalmi, 1931.
Hytönen, Klaus Olavi, fil. maist., H:ki, 1929.
Hyyppä, Kaarlo Kaino Esaias, fil. tri, dosentti, valtiongeologi, H:ki, 1927.
Hägerstrand, Börje, fil. mag., provisor, Mariehamn, 1946.
Häggman, Frans Erik Lennart, fil. kand., folkskollärare, H:fors, 1916.
af Hällström, Edvard Johannes Gabriel, forstmästare, Kimito, 1896.
Häyrén-Malmström, Ann-Mari, artist, teckn.lär., H:fors, 1927.
Höglund, Guy, fil. kand., H:fors, 1946.
Högnäs, Bo, forstmäst., Sund, 1950.
Ilvessalo, Yrjö, prof., H:ki, 1918.
Ingo, Martin, folkskollärare, Vasa, 1951.
Isoviita, Pekka, yliopp., Pori, 1952.
Jaatinen, Stig, fil. dr, docent, H:fors, 1941.
Jalas, Jaakko, fil. tri, dosentti, H:ki, 1945.
Jamalainen, Eino Armas, prof., Tikkurila, 1946.
Jauhiainen, Hanna Maria, fil. maist., kansak. opettaja, H:ki, 1931.
Johansson, Hugo Waldemar, fil. mag., lantråd, Mariehamn, 1925.
Johansson, Karl Paul, stud., Sund, 1955.
Juva, Kaarle Ilmari, fil. kand., odont. lis., rehtori, Kiuruvesi, 1926.
Järnefelt, Heikki Arvid, prof., H:ki, 1913.
Järvi, Helfrid Helena, rouva, H:ki, 1922.
Järvi, Osmo Henrik, prof., Turku, 1941.
Kaario, Aune Maria, fil. kand., H:ki, 1944.
Kaasinen, Aimo Matti, fil. kand., H:ki, 1952.
Kairasuo, Irja, fil. kand., H:ki, 1940.
Kalela, Aarno, prof., H:ki, 1926.
Kalela (Tiirikka), Aili, fil. maist., rouva, H:ki, 1947.
Kalela (Ekström), Ethel, fil. mag., fru, H:fors, 1934.
Kalela, Olavi, fil. tri, dosentti, kustos, H:ki, 1926.
Kalliola, Reino, fil. tri, dosentti, luonnonsuojelunvalvoja, H:ki, 1929.
Kangas, Yrjö, metsänhoitaja, Oulunkylä, 1949.
Kannisto (Eronen), Aina Oiva Onni, fil. maist., rouva, H:ki, 1910.
Kari, Lauri Eerikki, fil. tri, dosentti, Turku, 1924.
Karling (Biskop), Anna-Lisa, fil. mag., fru, Roslags Näsby, Sverige, 1931.
Karling, Tor Gustav, fil. dr, lektor, Roslags Näsby, Sverige, 1929.
Karma, Hugo Harald, prof., H:ki, 1922.
Karsten, Erik, fil. mag., H:fors, 1950.
Karsten (Boldt), Margit, fru, H:fors, 1919.
Karvonen, Viljo Jaakko, lääket. lis., lääk. everstiluutn., H:ki, 1919.

Kivenheimo, Vihtori Jalmari, fil. tri, sem. lehtori, Rauma, 1915.
Kivirikko, Erkki, fil. maist., H:ki, 1929.
Kivirikko, Kaarlo, lääket. kir. tri, Seinäjoki, 1922.
Klemola, Valto Matias, prof., H:ki, 1929.
Klingstedt, Fredrik Woldemar, prof., Lovisa, 1900.
Klingstedt (Bäckström), Maggie, fil. mag., fru, H:fors, 1927.
Klockars, Bertel Gundor, fil. mag., lektor, Nykarleby, 1935.
Kontkanen, Paavo, fil. tri, dosentti, H:ki, 1927.
Kontuniemi, Tahvo Paavali, fil. tri, yliopettaja, H:ki, 1930.
Korhonen, Lauri, fil. kand., Mäntsälä, 1951.
Korosuo (Krohn), Toivo Kaarle Richard, fil. maist., H:ki, 1937.
Koskimies, Jukka, fil. tri, dosentti, H:ki, 1949.
Koskinen (Hemdal), Lisi, rva, H:ki, 1945.
Koskinen, Oiva Josef, fil. maist., lehtori, Hanko, 1929.
Kotilainen, Mauno Johannes, prof., H:ki, 1914.
Kotilainen, Saimi, odont. lis., rva, H:ki, 1950.
Kreuger, E. J. Ragnar, ingeniör, industriråd, H:fors, 1925.
Krogerus (Fabricius), Brita, fil. kand., fru, H:fors, 1940.
Krogerus, Harry V., fil. dr, överlärare, H:fors, 1934.
Krogerus, Ruth, fru, H:fors, 1941.
Krohn, Greta, fil. maist., lehtori, rouva, Turku, 1922.
Krohn, Väinö Julius Sakari, fil. tri, lehtori, Turku, 1931.
Krüger, Paul, fil. mag., konservator, H:fors, 1937.
Kujala, Viljo Vilho, prof., H:ki, 1914.
Kurtén, Björn, fil. dr, docent, H:fors, 1954.
Kuusamo, Kaarlo Oskar Egon, agronomi, talousneuvos, kansanopiston johtaja, Punkaharju, 1919.
Kvist, Gustav, pastor, H:fors, 1947.
Kyyhkynen, Olli, pastori, kansak. opettaja, Nilsiä, 1917.
Lagercrantz, Carl Ludwig, fil. mag., Esbo, 1941.
Lagerspetz, Kari Yrjö Henrik, fil. maist., Turku, 1952.
Lagerwall, Per Erik, forstm., Virdois, 1940.
Lagström, Hugo Bernhard, fil. mag., lektor, Björneborg, 1917.
Lahtivirta, Kalervo Ilmari, fil. maist., Karkku, 1919.
Laine, Lalli Kalervo, maat. metsät. kand., Mäntsälä, 1952.
Laine, Torsten, fil. tri, apteekkari, H:ki, 1934.
Laitakari, Erkki Asser, prof., H:ki, 1935.
Langenskiöld, Märta, fru, H:fors, 1932.
Lankiala, Eero Gunnar, lääket. tri, H:ki, 1917.
Lappalainen, Johanna (Hanna), fil. tri, apteekkari, H:ki, 1920.
Lassig, Julius, stud., H:fors, 1956.
Laurén, Ragnar Johannes, kommerseråd, H:fors, 1956.
Lehtonen, Lauri Kustaa, fil. kand., metsänhoitaja, H:ki, 1937.
Lehtoranta, Leo, fil. tri, H:ki, 1937.
Leivo, Hannes Olavi, fil. maist., H:ki, 1927.
Lemberg, Bertel, fil. dr, lektor, H:fors, 1922.
Lemberg, Birger, agronom, H:fors, 1948.
Liewendahl, Inga, fil. kand., lektor, Hangö, 1952.
†Liljeström, Karl Edvin, ekonomiedirektör, H:fors, 1926.
Lindberg, Håkan, prof., H:fors, 1916.
Lindberg, Pär Harald, fil. mag., H:fors, 1919.
Lindberg, Vivi, fru, H:fors, 1922.
Lindblom, Kurt, dipl. ingeniör, Karhula, 1926.

Lindeberg, Einar Wilhelm, fil. maist., H:ki, 1926.
Lindfors, Jarl Gustav Viking, forstmästare, forstråd, H:fors, 1921.
Lindgren, Leo, fil. maist., Turku, 1953.
Lindqvist, Eitel Edgar Egron, fil. mag., H:fors, 1914.
Lindström, Ulla Ann-Charlotte, stud., H:fors, 1955.
Lingonblad, Birger Johan, stadsfogde, Vasa, 1919.
Linkola (Suolahti), Hilkka Margareta, rouva, H:ki, 1927.
Linnaniemi, Elma, rouva, Kauniainen, 1922.
Lukkala, Oskari Jalmari, prof., H:ki, 1918.
Lundström, Felix Robert, fil. mag., lektor, Karlstad, Sverige, 1920.
Lunelund, Dagny Elisabeth Dorotea, fil. mag., fru, H:fors, 1950.
Lunnasvaara, Väinö Viljo Erik, fil. maist., lehtori, Turku, 1929.
Luther (Berger), Elna, fru, Esbo, 1925.
Luther, Fred, fil. mag., Kauttua, 1937.
Luther, Hans Edmund, fil. dr, docent, H:fors, 1933.
Luther, Herta, fil. kand., fru, H:fors, 1922.
Luther (Forstén), Ingeborg Margaretha, fil. kand., fru, H:fors, 1945.
Lydecken, Jalmari Ludvig, fil. maist., lääketiet. lis., H:ki, 1898.
Lydén, Ernst Ragnar, fil. dr, bitr. prof., Esbo, 1922.
Lönnfors, Frans, fil. dr, bitr. hydrograf, H:fors, 1912.
Lönnroth, Erik Johannes, prof., H:ki, 1925.
Malling, Alice Enid Elina, fil. mag., H:fors, 1919.
Malmberg, Martin, ing., Vasa, 1951.
Malmio, Bruno Julius, fil. tri, rehtori, H:ki, 1926.
Malmström, Einar Ernfrid, fil. maist., apteekkari, Kuopio, 1938.
Malmström, Nikolai (Nicken), fil. mag., H:fors, 1925.
Manelius, Erik, stud., Grankulla, 1954.
Mankonen, Kauko Kaino Kalervo, fil. maist., rehtori, Tampere, 1929.
Markkula, Henrik, fil. lic., Nacka, Sverige, 1945.
Marklund, Georg Gunnar, fil. dr, kustos, H:fors, 1910.
Martikainen (Ahonen), Irja Esteri, fil. lis., lehtori, H:ki, 1927.
Mathiesen (Andersson), Lisbeth, fil. mag., fru, Hillerød, Danmark, 1953.
Mellberg, Walter Mikael, stadsbibliotekarie, Vasa, 1924.
Merikallio, Einari Fredrik, fil. tri, rehtori, H:ki, 1909.
Metsävainio, Kaarlo Henrik Immanuel, fil. tri, rehtori, Oulu, 1914.
Metzger, Adolf August Theodor, prof., Pargas, 1922.
Meurman, Mauri Olavi, prof., Piikkiö, 1916.
Mikkola, Arno V. V., fil. maist., H:ki, 1937.
Multamäki, Sulo Eemil, prof., H:ki, 1918.
Munck, Fanny, friherrinna, Borgå lk., 1925.
Munck, Harald, vicehäradsh., godsägare, Borgå lk., 1953.
Munsterhjelm, Anders L., med. lic., stadsläkare, Ekenäs, 1934.
Munsterhjelm (Pontán), Ebba Maria, fil. kand., rektor, fru, H:fors, 1911.
Myrberg, Pekka Juhana, prof., yliopiston kansleri, H:ki, 1939.
Mäntynen, Johan (Jussi) Richard, prof., kuvanveistäjä, Lidingö, Ruotsi, 1924.
Mörn (Mattsson), Elis Paul, fil. mag., rektor, Kristinestad, 1925.
Nederström, Kaarlo Paavo, fil. maist., rehtori, Kuopio, 1916.
Nilsson, Kai-Bertel, farmaceut, H:fors, 1937.
Niinimäki-Eräjää, Vappu Edit, fil. maist., rouva, H:ki, 1937.
Nordberg, Sven E., fil. dr, Karis, 1929.
Nordman, Adolf Fredrik, fil. mag., H:fors, 1921.

Nordman, Gunnar Otto, fil., mag., odont. lic., Gamlakarleby, 1917.
Nordström, Göran, fil. kand., H:fors, 1946.
Nordström, Åke, fil. mag., lektor, H:fors, 1900.
Norrback, Sverker, fil. mag., H:fors, 1951.
von Numers, Claës, med. kir. dr, docent, H:fors, 1924.
Nurmi-Rinnemaa, Elma, fil. maist., rouva, H:ki, 1928.
Nyberg, Marita Linnea, fil. mag., med. kand., H:fors, 1946.
Nyberg, Wolmar, f. d. bankdirektör, Grankulla, 1918.
Nybom, Ola, dipl. ekon., Imatra, 1933.
Nygård, Isak Arvid, fil. kand., lektor, Vasa, 1946.
Nylund, Oskar, fil. mag., H:fors, 1917.
Nyman, Karl-Johan, fil. kand., fiskeriinstruktör, H:fors, 1955.
Nyman, Lars Anders, H:fors, 1946.
Nyström, Eric Wilhelm, fil. mag., rektor, H:fors, 1926.
Nyström, Viking, stud., H:fors, 1956.
Odenwall, Karl Evald Hamilkar, fil. mag., H:fors, 1899.
Oesch, Karl Lennart, kenraaliluutnantti evp., H:ki, 1913.
Oker-Blom, Edgar Alexander, kontorschef, H:fors, 1910.
Oksala, Tarvo Anopoika, fil. tri, dosentti, H:ki, 1937.
Olsoni (Wasastjerna), Eva, fru, Ekenäs, 1926.
Olsoni (Eklöf), Eva, fru, Borgå, 1947.
Olsoni, Olof Börje Algot, fil. mag., lektor, Borgå, 1919.
Packalén, Karl Thorolf, prof., Stockholm, 1939.
Palmén, Ernst Philip, prof., H:ki, 1940.
Palmgren, Alvar, prof., H:fors, 1899.
Palmgren, Gösta, vicehäradshövding, Helsingfors, 1892.
Palmgren (Ronimus), Margit Anna Maria, fil. mag., fru, H:fors, 1932.
Palmgren, Olof, 1953.
Palmgren, Pontus, prof., H:fors, 1924.
Palmgren, Sigrid Mathilda (Maida), fru, H:fors, 1921.
Panelius, Samuel, stud., Grankulla, 1953.
Pankakoski, Antero Herman, fil. maist., lehtori, Lepaa, 1936.
Pankakoski, Karl Herman, fil. maist., ent. semin. johtaja, Lepaa, 1900.
Peltola, Heikki, fil. maist., tilanomistaja, Vääksy, 1927.
Peltomaa, Tyyne Emilia, fil. maist., lehtori, Riihimäki, 1927.
Perttunen, Vilho Herman Johannes, fil. tri, dosentti, H:ki, 1937.
Pesola, Vilho Aleksanteri, prof., Jokioinen, 1914.
Petrelius (Ekman), Anna-Greta, fil. mag., fru, Borgå, 1928.
Pettersson, Bror, fil. dr, H:fors, 1917.
Pettersson, Nils, fil. mag., H:fors, 1945.
Pettersson (Backman), Ärla, fil. mag., fru, H:fors, 1939.
Pipping, Erik, fil. mag., lektor, H:fors, 1916.
Pirilä, Jarl Birger Viktor, stud., Munsala, 1955.
Pitkänen, Olli, fil. maist., Hanko, 1919.
Pohjakallio, Auvo Kaarlo Akseli, maat. metsät. kand., Hyvinkää, 1929.
Pohjakallio, Karl Aksel, fil. maist., lehtori, Mikkeli, 1929.
Pohjakallio, Onni Aulis, prof., H:ki, 1945.
Pohjala (Pantsar), Laini L., fil. maist., rouva, Lohja, 1931.
Pohjala, Leo K., fil. maist., Lohja, 1931.
Poijärvi, Lauri Arvi Pellervo, fil. tri, lehtori, H:ki, 1924.
Purasjoki (Boström), Karl Johan (Kalle), fil. maist., H:ki, 1934.
Pusa, Heikki Yrjö Kalevi, yliopp., H:ki, 1954.
Putkonen, Toivo Armas, fil. maist., rehtori, Imatra, 1935.
Pynnönen, Alpi Armas Anto, fil. tri, lehtori, Riihimäki, 1924.

Päivänsalo, Elvi M. E., fil. maist., Kellokoski, 1936.
Qvarnström, Einar Fabian, med. lic., H:fors, 1920.
Railonsala, Artturi, fil. kand., Kajaani, 1930.
Rancken, Gunnar Gustaf, maat. ja metsät. tri, H:ki, 1933.
Rancken, Torsten, forstmästare, rektor, Ekenäs, 1946.
Rautavaara, Toivo Fredrik, maat. metsät. tri, johtaja, H:ki, 1946.
Repo, Reino Anton, fil. kand., H:ki, 1948.
Reuter, Allan, forstmästare, Pernå, 1918.
Reuter, Johan, fil. kand., H:fors, 1954.
Reuter (Frankenhaeuser), Maria, fil. kand., fru, H:fors, 1954.
Reuter (Pipping), Märta Helena Alina, fil. mag., fru, H:fors, 1922.
Reuter, Helena (Nenne), fru, H:fors, 1922.
Riska, Sven, stud., Grankulla, 1955.
Roivainen, Heikki, fil. tri, kustos, Korso, 1920.
Roselius, Kurt, fil. kand., Borgå lk., 1953.
Rosengren, Fjalar, folkskollärare, H:fors, 1956.
Rosengren, Wolmar, stud., Lappfjärd, 1956.
Ruotsalainen, Armas, prof., H:ki, 1902.
Ruotsalo, Raikko, fil.kand., H:ki, 1945.
Ruuhijärvi, Rauno, fil. kand., Tikkurila, 1955.
Saalas, Uunio, prof., H:ki, 1902.
Sahlberg, Hans Ferdinand, fil. mag., ing., H:fors, 1898.
Sahlberg, Sigurd Viktor, fil. mag., sem. lektor, Ekenäs, 1915.
Salmi, Veera, fil. kand., rehtori, Tohmajärvi, 1946.
Salo, Niilo Tuomas, fil. maist., Loimaa, 1930.
Salokas, Martti Antero, fil. maist., lehtori, Lahti, 1911.
Salonen, Jouko, fil. maist., lehtori, Nurmes, 1956.
Saltzman, Hanna, fil. mag., lektor, Åbo, 1920.
Sandell (Hartman), Rose Marie, fil. mag., fru, Kristinestad, 1929.
Sandman, Albert, ylimetsänhoitaja, H:ki, 1921.
Sandman (Montin), Elsa Ingrid, fil. maist., rouva, H:ki, 1921.
Sandström, Karl Väinö Fridolf, forstmästare, Rovaniemi, 1920.
Saris, Nils-Erik, fil. lic., H:fors, 1951.
Sarvas, Risto Olavi, prof., H:ki, 1932.
Sarvela, T. Jaakko, varatuomari, 1935.
Sauli, Jonni Otto, prof., H:ki, 1919.
Sauramo, Matti Rufus, prof., H:ki, 1916.
von Schantz, Max Filip, fil. lic., provisor, H:fors, 1949.
von Schoultz, Sven Frithjof Karl, kanslichef, H:fors, 1925.
von Schoultz, Åke, agrolog, redaktör, H:fors, 1925.
Schwanck (Brunberg), Brita, fil. mag., fru, H:fors, 1933.
Segercrantz, Margareta, agroforstkand., fru, Sjundeå, 1952.
Segerman, Uno Birger, fil. kand., apteekkari, Oulu, 1928.
Segerstråle, Lennart Rafael, forstmästare, artist, Borgå, 1924.
Segerstråle, Sven Gustaf, fil. dr, museiintendent, H:fors, 1922.
Siivonen, Lauri Kalervo, fil. tri, dosentti, H:ki, 1936.
Sjöblom, Veikko, fil. kand., H:ki, 1953.
Sjöholm, Emil, kontorschef, Jakobstad, 1946.
Sjöman (v. Fieandt), Birgit, fil. mag., fru, Karis, 1929.
Skepparnabb, Lilli, fil. kand., lektor, Lovisa, 1932.
Skult, Nils-Henrik, fil. dr, H:fors, 1947.
Snellman, Johannes, artist, Stockholm, 1912.
Sommardahl, Lars Edmund, stud., Vasa, 1955.
Sonck, Carl-Eric, prof., Åbo, 1931.
Sonkin, Håkan W. A., agronom, H:fors, 1931.

Soveri, Jorma Eelis, fil. tri, rehtori, H:ki, 1930.
Sovinen, Toivo Fredrik, fil. maist., lehtori, Varkaus, 1927.
Steffansson, Otto Richard, apotekare, Hankasalmi, 1921.
Stenberg, Kaj, fil. kand., H:fors, 1951.
Stenij, Sigrid Augusta Gunilla, fil. maist., H:ki, 1918.
Stenius, Gunnar, arkitekt, H:fors, 1911.
Stenius, Sten, med. lic., Kotka, 1924.
Stenlid (Johansson), Nandor, redaktör, Stockholm, 1909.
Stockmann, K. H. Sten, direktör, H:fors, 1932.
Storå, A. Ragnar, fil. mag., Nykarleby, 1929.
Strandman, Alex., agrolog, Borgå, 1951.
Strömberg, Vivi-Ann, stud., Jakobstad, 1955.
Sundman, Jakobus, tekn. dr, docent, H:fors, 1934.
Sundman, Nils Sune Erik, farm. kand., H:fors, 1948.
Sundman, Rudolf, bokbindare, Borgå, 1947.
Sundvall, Herman Samuel, överstelöjtn., H:fors, 1945.
Suomalainen, Esko, prof., H:ki, 1928.
Suomalainen, Hannu O. T., apul. prof., Turku, 1944.
Suomalainen, Heikki, fil. maist., maat. metsät. tri, Rajamäki, 1935.
Suomalainen (Savolin), Karin Ulrika, fil. kand., fru, Åbo, 1946.
Suomalainen, Paavo, prof., H:ki, 1925.
Sältin, Holger, apotekare, Lappi, 1947.
Södergård, Atle Hilding Edvard, fil. mag., lektor, Mariehamn, 1927.
Söderström, Helga, fil. mag., apotekare, H:fors, 1945.
Söderström, Sigurd, fil. mag., Kimito, 1933.
Sönnerberg, Kurt, stud., H:fors, 1947.
Söyrinki, Niilo Nikolai, apul. prof., H:ki, 1928.
Tallqvist, Mira Johanna Elisabeth, stud., H:fors, 1955.
Tammelander, Pehr, fil. mag., godsägare, Teisko, 1925.
Tanttu, Antti Heikki Nikolaus, prof., H:ki, 1915.
Teräsvuori, Jaakko Armo, maat. metsät. tri, Tikkurila, 1919.
Teräsvuori, Kaarlo Kustaa, prof., H:ki, 1915.
Therman, Eeva Maria, fil. tri, dosentti, H:ki, 1937.
Thuneberg, Erik, med. lic., Joutseno, 1916.
Tigerstedt, Carl Gustaf Ludvig, godsägare, Mustila, 1910.
Tiensuu, Lauri S., fil. maist., H:ki, 1934.
Tikkanen, Toini, fil. kand., H:ki, 1952.
Tjäder, Mikael, H:fors, 1944.
Tjäder, Olof Oleg, ingenjör, ichtyolog, H:fors, 1944.
Toivonen, Sulo Ilmari, ylim. prof., H:ki, 1930.
Toivonen, Tauno, yliopp., Somerniemi, 1955.
Tujulin, Gustaf Vilhelm, stud., Gamlakarleby, 1955.
Tuomikoski, Risto Kalevi, apul. prof., H:ki, 1934.
Tuomikoski (Levanto), Sirkka Tellervo, fil. maist., H:ki, 1936.
Tuominen, Juho Kustaa Viktorinus, fil. maist., lehtori, Turku, 1906.
Tuurala, Osmo Tapani, fil. tri, H:ki, 1944.
Törnroth, Ethel, fru, Grankulla, 1949.
Törnroth, Holger, med. lic., Grankulla, 1949.
Törnävä, Sigurd Robert, fil. maist., lehtori, Mikkeli, 1933.
Ulvinen, Eero Arvi, fil. tri, lehtori, H:ki, 1920.
Vaarama, Otto Antero, prof., Turku, 1934.
Wahlbeck, Walter, f. d. dövstumskollärare, Ekenäs, 1909.
Wahlroos, Örn, fil. kand., H:fors, 1951.
Vainio, Ilmari, fil. maist., rehtori, Vaasa, 1927.

Valle, Otto Ferdinand, prof., Tikkurila, 1921.
Wallgren, Henrik, fil. dr, H:fors, 1947.
Wallin, Olof A., fil. mag., Esbo, 1934.
Valovirta, Eero Johannes, fil. tri, lehtori, Jyväskylä, 1929.
Valovirta, Veikko, metsänhoit., H:ki, 1946.
Valta, Akseli, pikakirjoittaja, H:ki, 1952.
Vappula, Niilo Akseli, fil. maist., Tikkurila, 1919.
Waris, Harry Ilmari, prof., H:ki, 1913.
Wartiovaara, Veijo Kalervo, fil. tri, dosentti, 1939.
Vasari, Toivo Yrjö Kaarle, fil. kand., H:ki, 1952.
Waselius, Jocken, fil. mag., apotekare, Vörå, 1938.
Wasenius, Adolf Ferdinand, fil. mag., med. lic., H:fors, 1913.
Weckman, Stig, stud., Borgå lk., 1951.
Wecksell, Johan August, fil. maist., Tikkurila, 1900.
Wegar, Martin, fil. kand., lektor, Ekenäs, 1946.
Wegelius, Axel Gabriel, fil. mag., lektor, H:fors, 1904.
von Weissenberg, Gabriel (Guy) Karl Bernhard, fil. mag., lektor, H:fors, 1929.
Wellenius, Otto Henrik, med. lic., överläkare, H:fors, 1900.
Wenman, Elsa Adele, fil. mag., H:fors, 1929.
Wennström, John Edvard, fil. mag., provisor, H:fors, 1945.
Wessman, Tor, fil. mag., H:fors, 1953.
Westin, Margit Maj-Lis, fil. mag., H:fors, 1925.
Westman, Tor-Leif, fil. mag., Vasa, 1945.
Widén, Karl Bertil, fil. dr, apotekare, Borgå, 1929.
Widlund, Uno, apotekare, Gamlakarleby, 1925.
Wikgren, Bo-Jungar, fil. dr, docent, H:fors, 1946.
Wikström (Blom, Björklund), Anita, fil. mag., fru, H:fors, 1933.
Wikström, Don Arthur Lorenzo, fil. maist., kalastusneuvos, H:ki, 1931.
Winter, Aarne Olavi Johannes, verotarkkaaja, H:ki, 1933.
Virtanen, Artturi Ilmari, prof., Suomen Akatemian esimies, H:ki, 1924.
Voipio, Paavo, fil. tri, dosentti, H:ki, 1953.
Wrede, Henrik Otto Gustaf, stud., H:fors, 1955.
Wuorenrinne, Heikki Sakari, yliopp,. H:ki, 1956.
Wuorentaus, Yrjö Ilmari, fil. maist., H:ki ,1908.
Vuorjoki, Aarre Ilmari, fil. maist., H:ki, 1945.
Välikangas, Ilmari, prof., H:ki, 1905.
Väänänen, Viktor Henrik (Heikki), fil. maist., lehtori, H:ki, 1923.
Åberg, Gunnar, fil. mag., rektor, Åbo, 1930.
Äyräpää, Teuvo P., fil. kand., Bromma, Ruotsi, 1944.
Öblom, Alfred Francis, prokurist, Tammerfors, 1912.
Öhman, Christina, stud., H:fors, 1956.
Öhman, Einar Harry, fil. mag., rektor, Ekenäs, 1916.
Öller, Karl Ragnar, fil. dr, konsul, H:fors, 1937.

Typis expr. 27. 8. 1957

PROVINCIAE FLORAE ET FAUNAE FENNOSCANDIAE ORIENTALIS:

AB	= Regio aboënsis	KS	= Regio kuusamoënsis	N	= Nylandia
AL	= Alandia	KTON	= Karelia transonegensis	OA	= Ostrobottnia australis
IK	= Isthmus karelicus	LE	= Lapponia enontekiensis	OB	= Ostrobottnia borealis
KA	= Karelia australis	LI	= Lapponia inarensis	OK	= Ostrobottnia kajanensis
KB	= Karelia borealis	LIM	= Lapponia Imandrae	OM	= Ostrobottnia media
KK	= Karelia keretina	LK(EM)	= Lapponia kemensis	SA	= Savonia australis
KL	= Karelia ladogensis	LM(UR)	= Lapponia murmanica	SB	= Savonia borealis
KOL	= Karelia olonetsensis	LP	= Lapponia ponojensis	ST	= Satakunta
KON	= Karelia onegensis	LPS	= Lapponia petsamoënsis	TA	= Tavastia australis
KPOC	= Karelia pomorica occidentalis	LT	= Lapponia tulomensis	TB	= Tavastia borealis
KPOR	= Karelia pomorica orientalis	LV	= Lapponia Varsugae		